

MAHABHARATA

MAHABHARATA

zbrala, uredila in iz srbohrvaščine prevedla

Irena Pangeršič

Kranj, I. Pangeršič, 1998

Kolofon - Metapodatkovna oblika v Dublin Core

Atribut	Sistem	Podatki
DC.Naslov		Mahabharata
DC.Podnaslov		
DC.Avtor		Irena Pangeršič
DC.Avtor.Naslov		ariel.neri@gmail.com
DC.Tema/Gesla		Filozofija
DC.Tema/Gesla		Religija
DC.Tema/Gesla		Hinduizem
DC.Tema/Gesla		Proza & Poezija
DC.Opis		Najdaljši ep na Zemlji in osrednje kulturno izročilo indijske podceline.
DC.Založnik		Pangeršič, I.
DC.Založnik.Naslov		ariel.neri@gmail.com
DC.Datum objave	ISO8601	September, 1998
DC.Tip		Tekst/Prevodi
DC.Format	IMT	html/pdf format višine 21 cm, širine 15 cm; teksti, fotografije, ilustracije; 746 str.
DC.Identifikacija	PDF	mahabharata.pdf
DC.Identifikacija	CIP/NUK	
DC.Identifikacija	COBISS	
DC.Jezik	ISO639-1	slovenski
DC.Dostop	URL	http://mahabharata-brahma-om.herobo.com/download.pdf.php?file=mahabharata.pdf
DC.Posodobitev	ISO8601	2011-08-28

MAHABHARATA

Polno je tisto, polno je to.
Iz polnosti polno izvira.
Ko se od polnosti polno vzame
polnost ostaja polna.

Ž Bogom je prežeto vse,
kar se v tem pomičnem svetlu giblje.

On je prodir v vse,
bleščeč brez telesa
neranljiv brez mišic,
Čist in nedotaknjen z zraka.
Modri Videc povzpel nad vse,
on obstaja sam po sebi, kot predmeti,
ki naravno tečejo skozi neskončen čas.

(Isa, Upanišada)

Prva knjiga
ADIPARVAN
Knjiga o začetku

OM! Klanjajoč se bogovoma Narayani in Nari, najzvvišenejšima od mož ter boginji zgovornosti Sarasvati, naj se prinese zmaga!

Urgasravas, sin Lomahršane, klican z nadimkom Santi(1), izvrstni poznavalec puran(2), pride in se ponižno skloni pred velikimi modreci strogih zaobljub, ki sedijo počivajoč v gozdu Nimiša, po dvanajstih letih obredov v veliki žrtveni daritvi vasi Saunake, uglednega očeta družine. Glede na to, da so ga sveti ljudje pričakali z dolžnostjo spoštovanja, on sklene roke, pozdravi modrece, celo vsakega posebej, ter povpraša po napredku njihovega puščavništva. Ko se vsi zopet posedejo Lomaršaninov sin ponižno zavzame mesto, ki mu je bilo pokazano. Ko vidijo, da se je udobno namestil, eden od modrecev začne pogovor in ga vpraša: "Od kje prihajaš lokvanjski Santi? Kje si prebil svoj čas? Vprašam te, ti pa nam vse natanko povej."

Vprašani, Santi, izvrstni govornik, poda izčrpen in točen odgovor z izbranimi in prikladnimi besedami, za ta zbor modrecev zatopljenih v misli, Santi reče: " Poslušal sem svete zgodbe različne in čudovite, tiste, ki je Kršna Dvaipayana pel v svoji Mahabharati in Vaisampayana govoril v popolnosti na svečanosti Zmajeve žrtve kraljevega modreca Đanamedāye, prednik vseh glavarjev, Parikšitovih sinov. Začuden spričo tega, kar sem slišal sem se odpravil na pot in obiskal mnogo svetinj in svetih voda, ter prišel v deželo, ki je naklonjena dvakrat rojenim(3) imenovan Samantapanca, kjer so nekoč bili boj otroci Kuruov in Panduov in zaradi katerih so se zemeljski vladarji razdelili v dva tabora. Potem željan, da vidim vas, sem prišel pred vas spoštovani modreci. Vi ste za mene kakor Brahman. O blagoslovljeni opravili ste posvetitev tišini in nahranili sveti ogenj in sedaj lagodno sedite tukaj na torišču žrtvenega obreda in ga obsevate kakor sončni

žar. Recite kaj naj vam ponovim od tistega kar vem? Ali vam povem vse legende zbrane v puranah ali nauke o verskih dolžnostih in svetovnem napredku ali o delih slavnih svetnikov in človeških vladarjih?"

Ršji(4) mu odgovorijo: "Želimo slišati zgodbo imenovano BHARATA, sveto pesnitev čudežnega Vyase Dvaipayane s katerim se razganja strah pred zlom, in to ravno tako, kot jo govorijo modreci Vaisampayane na Zmajski žrtvi kralja Đanameđaye po navodilih samega Dvaipayane."

Tedaj reče Santi: "Padam na obraz pred pramožem pred Isanom(5), ki je BRAHMAN(6), razodet in nerazodet, obstoječi in neobstoječi, tisti ki je vse Vesolje pa tudi tisto kar on ni, večen in različen tudi od obstoječega in neobstoječega. Stvaritelj zgornjih in spodnjih, Višnu, Hari(7), čist in brez greha."

Objavil bom sveto idejo Vyase katere dela so prekrasna in katere spoštujejo vsi tukaj prisotni. Ona je veselje za učene, ker je okrašena z imenitnimi izrazi, človeškimi pogovori in božansko raznovrstnostjo ritma stihov.

Ko je bil ta svet še brez svetlosti in zavil v popolno temo je nastalo v njem velikansko jajce, ki je bilo prazračetni vzrok nastoja, neizčrpno seme vseh bitij. Imenujejo ga velik božanski znak na začetku yuge(8), a v njem so bile resnica, svetloba, brahman, večnost, čudovita lepota in nepojmljivo bitje povsod enakomerno(precej enako), neočitani tanek vzrok zaradi katerega je svojevrstno bitje in nebitje. Iz jajca je izšel Praoče, edini Gospod, Prađapati(9), Brahman, Suraguru(10), Sthanu(11), Manu(12), Ka(13), Paramešthin(14) in za njim Praceta z Dakšo(15) in sedem Dakšinih sinov. Potem se pojavi enaindvajseti Prađapati(16) in človek nepredstavljenih lastnosti katerega poznajo vsi ršji in božanstva. Po tem so bili ustvarjeni premodri in sveti brahmaršji in mnogi rađaršji(17) obdarjeni z vsemi plemenitimi lastnostmi. Tako

da bi bili in z vodo, nebesi, zemljo, zrakom, nebom, stranmi sveta, leti, dobami, meseci, polmeseci imenovanimi pakša in z dnevi nočmi v njihovo sled. In tako je bilo ustvarjeno vse kar ljudje poznajo.

Tisto, kar pa se v vesolju vidi, živa in neživa bit, bo na koncu sveta, na koncu yuge zmešano in motno. Toda na začetku nove yuge se bo vse obnovilo in tedaj ko pride čas bo vse sledilo eno za drugim v določenem redu, kakor se rojevajo in so različni zemljini plodovi. In tako v svetu kroži brez začetka in konca kolo, ki je vzrok propadanja vseh stvari.

Obstojala so brezštevilna bitja in njihova prebivališča in bili so že brezštevilni naraščaji. Vede, yoga in vidnana, dharma, pa tudi artha in kama(18), pravila človekovega obnašanja, različne knjige o vprašanjih s katerimi se bavijo dharma, artha in kama, zgodbe, pravde in razna naznanila vse to je spoznal rši Vyasa in izročil tukaj v določenem redu in predstavil v obliki knjige.

Satyavatin(19) sin je po dolgem mučenju in premišljevanju o večnih vedah zapel to sveto zgodbo. Ko(20) se dokonča, nanjvečja od vseh pesnitev plemeniti Dvaipayana Vyasa, Parasarin sin in učen brahmarši začne premišljevati, kako ga bo prenesel svojim učencem. Tedaj pa mu Brahman učitelj sveta pride osebno vedoč za njegovo skrb, da bi naredil dobro ljudem in hoteč ugoditi velikemu modrecu. Nemalo presenečen Vyasa odredi, da nekdo od številnih modrecev, ki so bili okrog njega prinesejo najboljši stol in stoji pred Brahmanom poln ljubezni in veselega obraza pa ga ogovori: "O božanski Brahman izročil sem pesnitev, ki ima veliko veljavo. Razložil sem skrivnosti Ved pa tudi mnoge druge, zedinil purane z zgodbo razdeljeno na preteklost, sedanost in prihodnost, odredil sem verovanja in različne načine življenja, načelo štirih kast, opisal sem puščavništvo in dolžnosti tistih, ki uče Vede, velikost sonca in meseca, planetov, ozvezdij in zvezd in trajanje štirih er(dob). Opisal sem pravilno besedo, usmiljeni, rojstvo nebesnih bitij in človeka, mesta romanja in ostala sveta mesta in planine, reke in oceane in

nebeška mesta. Opisal sem način bojevanja, razne narode in jezike, naravo ljudskega obnašanja in vsemogočnega Duha. Vse je tu prikazano, edino se po vsem tem na zemlji ne more najti tisti, ki bi vse to zapisal(21)."

Brahman mu na to reče: " Zaradi tvojega poznavanja božanskih skrivnosti te visoko cenim pred vsemi temi proslavljenimi modreci, ki se odlikujejo s svetostjo življenja. Vem, da si rekel božanske besede resnice že od rojstva. Ti si imenoval svoje delo pesem. Zato naj bo pesem in naj ne bo pesnika katerega bi se dela lahko primejala z njo. Napoti svoje misli Ganeši(22) modrec in našel boš tistega, ki jo bo zapisal."

Rekoč to Vyasi, se Brahman napoti k svojemu bivališču. Potem Vyasa začne v mislih klicati Ganešo. Odstranitelj preprek Ganeša vedno pripravljen izpolniti želje tistih, ki so mu vdani, ne dopusti, da Vyasa dolgo misli na njega, temveč pride tja kjer sedi in ko je bil pozdravljen, sede. Vyasa mu reče: "Gospodar čet bodi ti zapisnik Bharate, ker sem jo jaz v svojih mislih naredil, ti jo bom jaz povedal."

Na te besede Ganeša odvrne: " Bom pisar tvojega dela pod pogojem, da ti bom služil pišoč, dokler se moje pisalo ne ustavi. Vyasa odgovori božanstvu: " Ti samo mirno prekini s pisanjem, kadar ne boš razumel kaj ti govorim."

In Santi začne(23): " O brahmani: bil je nekoč kralj po imenu Parikšit, potomec roda Kuruov. Kot njegov praded je bil močan, prvi med tistimi, ki so v boju vladali z lokom in bil je tudi strasten lovec. Vladar je begal po okolici loveč jelene, divje svinje, volkove in bivole in divje živali vseh vrst. Zgodi pa se enkrat, da s svojo ostro strelico zadene jelena, pa se vržeč lok na pleča, napoti skozi gozd, da ga poišče. Begal je sem ter tja kakor Rudra(24), ki je nekoč davno begal za jelenom utelešenjem žrtve. Ne ubijoč jelena, ki bi zadet s Parikšitovo strelico lahko ušel, a ta jelen ranjen kakor tudi vsi pred

njim zbeži z veliko hitrostjo. Izgubi se jelen izpred oči Parikšitu in premami kralja globoko v gozd. Utrujen in žejen naleti na nekega čudaka, ki je sedel v ogradi za krave napajajoč se s peno, ki je kapljala od ust telet, ko so jih njihove matere dojile. Kralj hitro pristopi k njemu in povpraša: "O brahman jaz sem kralj Parikšit sin Abhimanyuov in izgubil sem jelena katerega sem ustrelil. Ali si ga videl?"

Čudak ne izpusti niti besede, strogo se drži svojega zavetišča miru. Nato jezni kralj dvigne z vrhom loka nekakšno mrtvo kačo in mu jo vrže okrog vratu. Prismojenec se ni nič branil. Ne izgovoreč nobene besede, niti slabe niti dobre. Videč ga v takem stanju, je bilo kralju žal in se je vrnil v svojo prestolnico, rši pa ostane v taki drži, kot ga je kralj zapazil. Čeprav je bil užaloščen, je čudak vedel, da je ta tigrasti velemož zvest dolžnostim svojega stanu in ga ni hotel prekleti, toda vladar, rodu Bharata ni vedel, da je ta modrec predan redu in pravici pa ga je zato tako užalil.

Modrec je imel sina po imenu Srngin, ki je bil v mladih letih predan puščavništvu, neomajen v zaobljubah, toda tudi silen in lahko razdražljiv in težko ga je bilo spraviti v dobro voljo. Ravno se je vračal proti svojemu domu, ko se je njegov prijatelj Krša začel šaliti na račun njegovega očeta.

Ko je slišal, kaj se je zgodilo očetu se Srngin močno razjezi in reče: "Tega grešnega bednika, ki je mojemu nemočnemu in staremu roditelju obesil mrtvo kačo okrog vratu, bo poslal Takšaka, močni Kačji kralj v Yamino prebivališče(25). Prignala ga bo na to moč moje zakletve!"

Ko je tako v jezi preklel kralja, odide k svojemu očetu in ga vidi, kako še vedno sedi v kravji staji z mrtvo kačo okrog vratu. Videč ponižanje svojega roditelja zopet plane prelivajoč solze žalosti rekoč svojemu očetu: "Oče slišal sem za tvoje ponižanje, ki si ga pretrpel od tistega zlobnega zlikovca kralja Parikšita in jaz sem ga v besu preklel.

On je najslabši od vseh Kuruov in je obilno zaslužil, da ga prekolnem. Čez sedem dni bo gospodar kač Takšaka odnesel grešnega kralja v strašno gnezdo smrti!"

Nato oče reče srditemu sinu: "Otrok moj nisem zadovoljen s teboj! Tako se puščavniki ne obnašajo. Mi živimo v njegovi deželi in on je naš zakoniti zaščitnik. Potrebno je, da taki kot smo mi oprostijo kralju, ki je na oblasti ne glede kaj naredi. Če ti uničuješ dharmo(26), bo dharna uničila tebe. Če nas kralj ne bo branil tako kot je treba se nam slabo piše. Pod okriljem pravičnih vladarjev mi brez predaha dosegamo duhovne zasluge, in tudi kraljeva zasluga je v tem. Parikšit nas je kakor tudi njegov ded ščitil tako kot bi bilo potrebno, da vsak kralj ščiti svoje podanike. On je kralj- puščavnik, toda bil je izmučen in prestradan, a to kar je naredil je naredil iz nevednosti. Zemlja je brez kralja izpostavljena vsakemu zlu. Kralj kaznuje prestopnike in strah pred kaznijo prinaša mir. Kralj vzpostavlja vero, in vera vzpostavlja nebeško kraljestvo. Bogovi pošiljajo dež. In dež daje žito in rastlinje. Manu pravi, da tisti, ki vodi človeška življenja enak desetim svečenikom, ki preučujejo Vede."

Srngin pa tako odgovori očetu: "Hitre in neumne moje besede nikakor ne morejo biti hudodelne, če ti je všeč ali ne. Jaz nikdar, oče ne rečem česa kar tako, niti v šali."

Samika de na to: "Dragi moj otrok, vem, da si neustrašen in resnicoljuben. Nikoli prej nisi izrekel laži kar tako, da, niti ta kletev ne more biti zaman. Sin čeprav si v zrelih letih se posvetuj z očetom in tako boš dosegel časteče ime in krasile ga bodo mnoge čednosti. Če pa si še otrok, ti je tak nasvet še bolj pomemben. Oh sin, živi v miru, hraneč se z gozdnim sadjem in koreni in zatri v sebi to svojo vročekrvnost in srd, ker z njima uničuješ plodove svojih puščavniških del. Gnev zmanjšuje dobre lastnosti, ki jih asket doseže v velikem trpljenju. Jaz sem miroljuben in to kar lahko popravim to bom tudi naredil. Obvestil bom kralja."

In tako je poslal svojega učenca Gauramukha, lepo vzgojenega in zvestega puščavnika dajoč mu nasvet, naj najprej povpraša po kraljevem zdravju in napredku in šele potem naj mu prenese sporočilo. Tako učenec pride s sporočilom pred vladarja, glavarja plemena Kuruov.

Ko kralj zve, da je znani rši tedaj držal zaobljubo tišine, se silno razžalosti in začne globoko žalovati vidoč njegovo dobronamernost. Večja je bila kraljeva žalost zaradi nepravice, ki jo je storil svetemu človeku, kakor pa zaradi vesti o svoji skorajšnji smrti. On odslovi Gauramukha z besedami: "Naj se me usmili spoštovani!" Ko pa ta odide, on neizgubljač niti trenutka v veliki tesnobi skliče svoje ministre in se prične posvetovati. Tudi sam kralj s svojo domiselnostjo ukaže, da se dvigne palača na vrhu edinega stebra in se dobro varuje podnevi in ponoči. Tu je vse vrvelo zdravnikov in zdravil in brahmanov kričoč čaranja in vladar je zaščiten od vseh strani s svojimi ministri izvrševal svoje kraljevske obveze. Niti zrak ni mogel do njega.

Ko se sedmi dan zdani, odidejo učenci Kasyapa(27) znameniti med brahmani, da bo ob kralju in da ga ozdravi glede na to, da je že vse zvedel kaj se je zgodilo. Na poti ga prestreže Takšaka vladar kač in mu reče: "Tebe krasi velika slava, toda uspeh pri kralju je negotov. Kraljeva življenska nit je prikrajšana z brahmanskim prekletstvom. Če greš tja zaradi bogastva ti ga bom jaz dal, pa če še težje pridem do njega."

On se usede in se potopi v yogo ter ugotovi, da je kralju res odbil usojeni čas in se vrne ter vzame od Takšake bogastva kolikor si mu ga je srce pozelelo.

In Takšaka pride v rečenem času v mesto Hastinapuro. Spotoma izve, da kralj živi dobro zaščiten z zdravili in povestmi, ki uničujejo strupe. Kača se zamisli in reče: "Moram prevarati kralja s svojo močjo prevare in slepila." In tako pošlje kralju nekoliko kač, ki so privzele oblike puščavnikov in one mu odnesejo postrežbo s sadjem, vodo in

travo kuša(29). Prvi med kralji sprejme te darove in ko kače v obliki puščavnikov odidejo, reče svojim prvim za njim: " Poskusite z menoj to čudovito sadje, ki so ga prinesli puščavniki." In on in njegovi ministri začutijo željo, da bi jedli sadje, ker jih je na to spodbujala neisprosna usoda in ršijeva kletev.

Kralj zagradi ravno tisti sadež v katerega se je skrila Takšaka. Ko ugrizne iz nje zleze grd črv neprepoznavne oblike, bakrene barve in črnih oči. Držeč tega črva, prvi med kralji tako ogovori svetovalce: "Sonce zahaja. Sedaj me ni več strah strupov. Zato naj ta črv postane Takšaka in naj me ugrizne, da bi pokoril svoj greh, in, da bi se uresničile ršijeve besede."

Ministri mu brezglavo potrjujejo, vladar pa se izgubljač zavest smeji, ker mu je odbil sojen čas. V tem se mu Takšaka ovije okrog vratu se strašno zadere in ugrizne vladarja in zaščitnika zemlje.

Palača v kateri kralj prebiva se zasveti od Takšakinega strupa, ministri pa se razbeže pred strašnim prizorom. Kralj se zruši kakor zadet s strelom.

Tako je Takšakin strup ubil kralja, ministri in kralji svečeniki s pomočjo svetih brahmanov opravijo njegov posmrtni obred, potem pa se zberejo vsi prebivalci prestolnice in na prestol postavijo mladega sina pokojnega kralja po imenu Đanamedaya. Glede na to, da je bil še deček je kraljevič vse svoje vrstnike prekašal v premišljenosti in bistrim razumom. S pomočjo ministrov in svečnikov je upravljal s svojo kraljevino modro in pravično kakor njegov praded Yudhištira.

Nekega dne je kralj Đanamedaya vprašal svoje svetovalce: "Ali veste kakšna usoda je zadela mojega očeta? Šele tedaj, ko bom od vas izvedel vse o njegovem življenju, bom vedel kaj mi je storiti in kaj ne."

Prvi minister mu na to odgovori: "Đanamedāya tvoj oče je bil Govindin(30) ljubljenec. Velika je bila njegova slava in ljubezen s katero so ga vsi zasipali. Rodila ga je Uttara, takrat, ko bi rod Kuruov že sigurno ugasnil in je zato močni Abhimanyuov sin dobil ime Parikšit. Dobro je poznal kraljeve dolžnosti in bil obdarjen z vsako krepostjo. V popolnosti obvladal svoje strasti, bil je ostrega razuma, dobrega spomina, močnega uma, in z vsakim v premoči in dober poznavalec vede o pravu in velikoredu. Znal je vladati državi. Vladal je našim podložnikom šestdeset let in ko je umrl je ves narod žaloval. Od njega si nasledil kraljestvo in si še kot otrok postavljen na prestol, da bi ščitil vsa bitja." Nato reče Đanamedāya: "Ali so bili v našem rodu kralji, ki jim na srcu ni bilo dobrot njihovih podložnikov ali takih, ki jih podložniki niso imeli radi? Kako je umrl moj krepostni oče?" In potem so svetovalci, vedno skrbni in željni dobrega svojemu vladarju pripovedovali v podrobnostih kako se je zgodilo.

Ko je poslušal pripovedovanje svojih svetnikov je kralj Đanamedāya začel užalostčen s težko muko pretakati solze. Jokal je lomeč roke in težko dihal. Tedaj se jezen obrne k svojim ministrom: "Slišal sem, kako je moj oče prispel na nebo. Mislim, da ne smemo izgublјati časa ter se moramo maščevati zlemu duhu Takšaki. On je tisti, ki je ožgal mojega očeta s strupom in Srngin mu je bil samo orodje. Moj oče bi bil danes še živ, če bi bil vrnjen v življenje s Kasyapinovo milostjo in opreznostjo ministrov? On je zavedel Kasyapo, da se vrne in to iz čiste zlobe. Ni vedel za dejavnost moje jeze."

Tedaj se je kralj obrnil k brahmanom kateri so pozvali uporabo mantr: "Pripravil bom vse kar je potrebno, da se opravi obred kačje žrtve. Recite kaj vse naj nabavim?"

Tako so pripravili obred žrtvovanja kač, in ga pričeli tako kot to predpisujejo pravila: žrtveni svečniki, prvovrstni poznavalci obrednih dolžnosti so nalivali topljeno maslo v bliskajoči ogenj oblečeni v črne obleke in oči rdeče od dima so izgovarjali predpisane mantr. Groza

zajame vse kače. Svečeniki so stresali ulivanko v Agnijeve(31) čeljusti in pri tem vzklikali imena kač, one pa so na mah padale zmedenih čutil klicajoč druga drugo z žalostnimi glasovi.

Zaprepaden še sam kačji kralj in srce mu sigurno razbija od strahu in pokliče svojo sestro in ji reče: "Preljubezniva, razum se mi meša, vid mi peša. Jaz bom danes padel v ta bleščeči ogenj. Obred Parikšitovega sina je v pogubo našemu narodu. O najboljša med ženami od kačjega roda, tvoj sin Astika lahko prekine to žrtvovanje. To sem izvedel od Praočeta(32) samega, od tistega ki je odkar se pomni.

Nato je kačja gospa poklicala svojega sina in mu rekla: "O sin prišel je čas, da se izpolni tisto zaradi česar me je moj brat dal tvojemu očetu. Naredi tisto kar veš, da je potrebno storiti."

In izvrstni brahman Astika najboljši med najboljšimi odide ravno na žrtveno dvorišče in začne slaviti in hvaliti nedosegljive kraljeve podvige in svečenice in sveti ogenj, kralj Đanameđaya pa nato reče brahmanom." On sicer je deček po starosti, govori pa kakor modri starec. On ni deček temveč neki modri starec. Mislim, da želi da mu izpolnim željo. O brahmani dovolite mi, da to storim."

Brahmani mu odgovorijo: "Vsak brahman, pa čeprav je deček je vreden kraljevega spoštovanja. Če pa je še učen, je še bolj zaslužen, da se mu izpolni vsaka želja, toda ne prej, dokler se ne pojavi Takšaka."

Toda kralju je bilo povšeči, da bi brahmanu izpolnil željo in reče: "Povej mi svojo željo!"A Takšaka je bil gotovo že blizu žrtvenega ognja, ko Astika izreče izreče željo: "Đanameđaya, če mi želiš izpolniti željo, potem naredi, da se prekine to žrtvovanje in, da niti ena kača več ne pade v plamen."

Glavni bogovi vedskega panteona so kasneje postali stranski mitološki liki in ljudje so jih prenehali častiti. Varuna starodavni najvišji bog neba in vesoljnega reda. Kasneje je postal bog voda. (Svarog, starodavni bog starih slovanov, bog sonca in ognja; Svarožič – sin praboga Svaroga in mlado sončno božanstvo).

Tega se Parikšitov sin močno užalosti in reče: "O proslavljeni, vzemi kar ti srce poželi. Zlato, srebro, živino, vse ti bom dal, samo ne prekinjaj tega žrtvovanja!"

Astika mu odvrne: "Nisem te prosil kralj ne za zlato, ne za srebro pa tudi ne za govedo. Jaz samo želim, da prekineš žrtvovanje in, da se osvobodi pleme moje matere." Tedaj tudi vsi ostali, ki so poklicali Vede v en glas vzkliknejo: "Izpolni brahman njegovo željo."

In tako na pobudo brahmana, kralj objavi: "Naj se zgodi tako kot želi Astika! Končajte obred! Naj kače več ne trepetajo in naj bo Astika zadovoljen. In tako se izpolni Astikova želja in ob veselih klicih se konča žrtveni obred kralja Đanameđaya roda Pandauvov. Še sam kralj je bil zadovoljen s takšnim zaključkom in vsem prisotnim razdelil stotine in tisoče svojega bogastva.

Na tej žrtveni svečanosti >nadaljuje Santi< so brahmani v predahih med dolžnostjo govorili o mnogočem, kar se tiče Ved, Vyasa(33) pa je samo pripovedoval čudežno in znamenito povest Bharata.

Vyasa je naročil svojemu učencu Vaisampayani, da pred kraljem Đanameđaya ponovi celo Bharato tako kot se jo je od njega naučil.

Jaz bom povedal od začetka to veliko in čudovito pesem imenovano Mahabharato, ki jo je sestavil Vyasa, poslušajte me brahmani še mene prevzema veliko veselje, ko jo ponavljam.

Ta Bharata je enaka Vedam. To je božanstvena svetinja, najbolj pomembna od vsega, kar se lahko sliši. To je purana, ki jo ršiji obožujejo. Ta sveta zgodba zasadi v srce željo po rešitvi. Če naj bi bil še tako okruten in grešen tisti, ki jo posluša se bo osvobodil vseh svojih grehov, kakor se je sonce osvobodilo Rahua(34). Ta zgodba se pripoveduje sedaj a pripovedovala se bo tudi v prihodnosti. Potrebno je, da posluša tisti, ki želi doseči krepost."

Vaisampayana reče: "Ďamadagnijev sin Parasurama(35) je zatiral kšatrije z obličja zemlje enaindvajsetkrat potem pa se je zatekel na Mahendro najboljšo izmed gora in se tam posvetil puščavniški pokori. V tem času ni bilo več kšatrijev na zemlji in njihove žene željne potomstva so privzele navado obiskovati brahmane. Brahmani so se držali svojih krutih zaobljub in so sprejemali žene samo, ko je bil pravi čas za to in nikakor mimo tega iz poželenja. Tedaj na tisoče kšatrijskih gospa začne z brahmani tako, o kralj, na svet so prišli še množice kšatrij, dečki in deklice in rod kšatrijev se je podaljšal. Buhtel je novi naraščaj blagoslovljen z dolgim življenjem in krepostjo. Ponovno se je vzpostavil stari red štirih stanov katerim na čelu so bili brahmani. In vsak moški je šel ta čas k svoji ženi samo v dnevih za to določenih in ne iz pohote in brez reda. Tako je bilo tudi z ostalimi bitji še celo pticami. Tako se je rodilo veliko število bitij, stotine in tisoče in množili so se dalje in živeli v kreposti osvobojeni žalosti in boleznim. Tako so na zemlji prepassani z moro spet zavladali kšatriji. Vesele se tega brahmani pa tudi ostale kaste ker so kralji pozabili slabosti rojene iz greha in jeze in so pravično delili kazni tistim, ki so jih zaslužili in tako ščitili raznovrstno zemljo. Bog Indra je gledal častite vladarje kšatrije in spuščal je cesto življenja ob pravem času in na pravem mestu in njegov blagoslov je bil z vsemi bitji. V tem času, o kralj, nihče ni legal z ženo prej ko je dozorel in zemlja se je napolnila z ljudmi dolgega življenja vse do svojih obal.

Brahmani so preučevali Vede in Upanišade in med njimi ni bilo niti enega, ki bi Vede prodajal. Ni bilo med njimi nikogar, ki bi Vede bral pred kakšnim sudro(36). Vaisyje so orali zemljo s pomočjo volov, krav pa nikoli niso dajali v jarem. Živino niso nikoli molzli, dokler ni prej pilo tele, in v teh dneh ni bilo trgovca, ki bi pri meri odtegoval. Vsak se je držal poti kreposti in je v njo stalno upiral svoj pogled. Vse štiri kaste so izvrševale svoje dolžnosti in novorojeni v ženah in kravah so prihajali pravočasno. In drevje je dajalo cvetje in plodove ob pravem času, in v obdobju Krtove(37) dobe je bilo vse v polnem razcvetu, na zemlji je mrgolelo brezštevilo bitij.

In ko je zemlja blagoslovljena z vsakim obiljem, se začno na njej rojevatiASURE(38). Sinovi Ditin so vedno premagovali sinovi Aditin in so izgubili oblast in mesto v nebesih in so se začeli uteleševati na zemlji. Želeli so doseči vso oblast med ljudmi in začeli so se rojevati na zemlji tudi kot govedo, konji, osli, kamele, bivoli pa celo med bitji kot so rakšase(39) pa tudi med sloni in jeleni. O zemljin zaščitnik od vseh tistih, ki se rojevajo in zaradi vseh, ki so se že rodili, zemlja ni mogla niti sama sebe trpeti. Nekateri sinovi Ditinih in Daninih(40), ki so bili vrženi z neba so se rodili na zemlji kot nasilni in drzni kralji. Ti mogočneži so se razširili na zemlji v raznih oblikah in s svojo silo začeli tlačiti vse štiri kaste in vsa ostala bitja. Hodili so po zemlji o kralj, v četah, stotine in tisoče jih je bilo in so zastraševali in ubijali vse pred seboj. Držali so se resnice in bili naklonjeni h krepostim, toda zaradi svoje moči so bili oholi in zastrupljeni z brezvestnostjo, so žalili celo znamenite ršje v svojih bivališčih.

Potem pa zemlja mučena s strahom in tlačena prosi za zaščito Praočeta vseh bitij, in Brahman ji odgovori: " O stražarka vsakovrstnega bogastva, sklical bom vse nebeške prebivalce in to kar od mene zahtevaš bo storjeno.

In Brahman se poslovil od nje ter skliče vse bogove in tako reče vsem: "Olajšajte zemlji njeno breme! Vsak od vas naj se na njej rodi in naj se vname boj!" Zatem Stvarnik pozove vsa plemena gandharve(41) in aparase(42) in jim naroči: "Pojdite in rodite se na zemlji in v obliki kot si želi vsak sam."

In Indra(43) kralj bogov, se začne posvetovati z Narayano(44) in vsemi bogovi o tem kako bodo sestopili na zemljo. Ko so se dogovorili, Indra izda zapoved vsem nebeškim bitjem in se vrne iz Narayaninega bivališča. Nebeški prebivalci, malo po malo so se začeli rojevati v zemeljskih telesih za propad Asur in na dobrobit vseh treh svetov. In tako so se začeli rojevati nebesniki v stanovih brahmanov, kšatriy ali kot kraljevi modreci, kakor je bilo kakšnemu

nebesniku po volji. In oni so začeli ubijati danave, rakšase, gandharve in kače, pa tudi ljudožerce in raznovrstna bitja. Uteleseni nebesniki pa so bili tako močni še kot otroci, da jim njihovi sovražniki niso mogli do živega.

Vaisampayana potem reče: "Kralj Đanameđaya, Mahabharata je zelo obširna in zato ti vzame veliko časa, da bi jo slišal v celoti." Potem pa nadaljuje:

Živel je tedaj kralj Cedija po imenu Uparicara ali Vasu in je imel pet močnih sinov neizmerno hrabrih, katere je postavil, da so vladali pokrajinam. Vasuovi sinovi so zasnovali tam kraljevine in naredili mesta in jih imenovali po svojih imenih in tako ustoličili dinastijo, ki je dolgo vladala.

In kadar se je kralj Vasu povzpел v svoje kristalno vozilo, ki mu ga je dal Indra v dar in kadar je pojezdil preko širnih nebes, so prihajali k njemu gandharve in apsarasi.

Zgodi se nekega dne, da je Vasuova žena Girika prišla h kralju po opravljenih obredih očiščevanja, no in istega dne so se javili Vasuu tudi njegovi predniki in zahtevali od najboljšega med kralji in prvega med modrimi, da ubije jelena njim v žrtev. Kralj pomisli, da zahtevo prednikov ni dobro preslišati, pa je pošel v lov spotoma željno spominjajoč Girike, ki je bila lepa kot sama Šri(45). Bilo je poletje. Kralj vzhičen z njegovo sapo in opojnimi vonji cvetja in dražestnim vetričem in neodvojljiv od svojih misli na prelepo Giriko. Tedaj opazi sokola, ki je počival v bližini. Vasuu so bile poznane Dharma in Artha(46) in zato takole reče sokolu: "O preljubznivi odidi k moji ženi Giriki in ji predaj to moje seme, ker je njen čas ravno prišel."

Hitri sokol posluša kralja in švigne v nebo. Toda vidi ga eden njegove vrste in si misli, da se je kje dokopal do mesa in naskoči, da mu ga odvzame. In dokler sta se tako borila, je seme padlo v reko Yamuno. V tej vodi je živela aparas visokega rodu po imenu Adrika, ki

je sem prispela zaradi zakletve nekega brahmana, ki jo je spremenil v ribo. Čim je seme padlo v vodo ga je ona pogoltnila.

Preteče od tedaj deset mesecev in neki ribič ulovi ribo. Zelo presenečen, ko iz razparanega trebuha vzame dva človeška otroka. Eden je bil moškega, drugi pa ženskega spola. Ribiči so odšli h kralju in mu vse povedali in Vasu vzame k sebi fantka in on postane kasneje krepostni in resnicoljubni vladar kraljevine Matsya.

Rodeč dvojčke se je aparas odrešila svojega prokletstva, njena hči, ki pa je imela vonj po ribi je bila dana ribiškemu kralju, da bi mu bila žena. Deklica je dobila ime Satyavati.

Satyavati je bila prelepa in obdarjena z vsako krepostjo, njen nasmeh je bil dražesten, samo kdaj pa kdaj je imela vonj po ribah in vedno se je družila z ribami. Želela je koristiti svojemu očetu in zato je sprejela, da bo vozila čoln preko reke Yamune.

Pa pride tod mimo tudi poznani rši Parasara. Satyavati pa je bila tako lepa, da bi si je še puščavnik zaželel in ona prebudi strastno željo v modrecu. Tistega trenutka, ko jo je zagledal si je zaželel to gospo sladkega nasmeha. Tedaj močni muni tako reče Vasuovi deklici vitkih udov in nebeške lepote: "Sprejmi me v svoj objem blagoslovljena!" Satyavati na to reče: "Vidiš vse te puščavnike na obali reke, sveti človek? Kako naj ti izpolnim željo, ko me vsi gledajo?"

Tedaj slavni gospod naredi meglo in ona je zavila v temo celoten predel, deklica ko to vidi se zelo začudi. Začuti, da je brezmočna in prevzame jo sram in reče: "Oh sveti človek, ti veš, da sem jaz dekle in da sem last mojega očeta. O brezgrešni, če te objamem bo moja nedolžnost skaljena, kako pa naj se vrnem v svoj dom brez časti? Zares nebi več mogla živeti. Pomisli na to, pa naredi kar misliš, da sledi iz tega."

Najboljši izmed ršijev zadovoljno reče: "Ti boš ostala devica, tudi ko izpolnim svojo željo. Oh sramežljiva in prelepa gospa, reci mi

katero željo naj ti izpolnim? Lepa deklica ljubkega nasmeha, vedi, da je moja milost vedno dobronamerna."

Nato deklica reče svojo željo: da bi ji telo vedno dišalo z najlepšimi vonjavami in puščavnik ji v tem trenutku izpolni to željo. Tedaj se deklica močno razveseli in takrat tudi pride njen čas. In ona objame tega puščavnika čudežnika. Od takrat so jo imenovali Gandhavati. Njen čudoviti vonj se je lahko občutil po celem yođanu(47). Slavni Parašara pa se je potem vrnil v svoje puščavsko bivališče.

Tako je bil slučaj, da je Satyavati rodila zloglasnega Parasarinega sina modreca Vyasa.

Kralj imenovan Mahabhiša, potomec Ikšvakovega rodu, je bil v svojih časih gospodar cele zemlje. Bil je resnicoljuben in zares neustrašen. Tisoč konjskih žrtev stotino vađapeya(48) po tem ko je ugodil nebesnikom in Indri, so ga vzeli v nebesa. Nekega dne so se sestali nebesniki, da počaste Brahmana in med njimi Mahabhiša. Prišla je tudi Ganga, kraljica rek, da praočetu izkaže svoje spoštovanje. Tedaj se je dvignil veter in razprl njeno spodnje perilo kakor se razpro lističi makovega cveta. Tako je bilo njeno telo izpostavljeno pogledom vseh nebesnikov toda oni so povesili poglede. Edino kralj modrec Mahabhiša je brez sramu gledal v kraljico rek. Zato ga je Brahman preklel in rekel: "Ti nesrečnik spozabil si se gledajoč Gango zato se boš zopet rodil na zemlji! Rojeval se boš tam vedno znova in rodila se bo tudi ona v svetu ljudi in trpel boš od nje hude žalitve dokler se v tebi ne prebudi jeza in šele tedaj se boš osvobodil svojega prekletstva!"

Nato se je kralj Mahabhiša začel spominjati vseh zemeljskih vladarjev in puščavnikov in prebudilo se mu je poženje, da se rodi kot sin junaškega Pratipe. Kraljica rek je spoznala kako je izgubil obstojnost in njeno srce je začelo premišljevati z željo po njem. Na svoji poti sreča Vasue in vidi, da so tudi oni v nekem neprijetnem

trenutku pa jih vpraša: "Zakaj ste tako potlačeni, nebeški prebivalci? Ali je vse tako kot mora biti? Nato rečejo Vasui: "Oh kraljica rek, preklel nas je slavni videc Vasistha, ker je bil jezen na nas, ko smo naleteli nanj ravno v času njegovih večernih molitev. Tako nam je rekel: "Rodili se boste med ljudmi! V naši moči ni, da se izogibamo njegovi kletvi, ker nas je preklel pripovedovalec brahmana. Oh reka postani še ti žena kateremu človeku in naredi nas za svoje otroke. Oh preljubezniva nam ni drago, da gremo v trebuh katerekoli žene človeškega rodu!" Kraljica rek tako odgovori: "Naj bo kot želite! Recite mi samo katerega od človeških prvakov bi želeli za svojega očeta?"

Vasui odgovore: "Na zemlji bo kralj Pratipa dobil sina Santanua, ki bo znan širom po svetu." Ganga pa pravi na to: "Oh brezgrešniki, to kar vi želite je tudi moja želja!" Vasui pa rečejo tedaj: "Po rojstvu nas takoj vrzi v rečne valove, da nas rešiš dolgega bivanja na zemlji."

"Storila bom kot želite," odgovori Ganga, toda poskrbite, da en otrok kralju vseeno preživi." Vasui pa rečejo: "Vsak od nas bo prispeval osmi del svoje moči. Ko se vse združijo skupaj boš imela sina kakršnega si lahko samo želiš. Toda ta tvoj sin ne bo rojeval otrok na zemlji."

Pratipa je bil kralj, ki je delal v dobro za vsa bitja. Veliko let je prebil na izvoru Gange živeč kot puščavnik in delal pokoro. On in njegova žena sta se držala mnogih obljub, da bi le dobila potomca in končno se jima je želja uresničila. Rodil se jima je sin, ko sta bila že v poznih letih. Ta sin je bil ravno Mahabhiša toda dala sta mu ime Santanu ker se jima je rodil šele po tem, ko je njegov oče obvladal svoje strasti.

Santana je vedel, da se predeli neskončne blaženosti lahko dosežejo samo z deli zato se je skladno s temu posvetil kreposti. Ko je bil Santana že postaven, mu oče Pratipa reče: "Oh Santana, sin, pred nekoliko časa je prišla pred mene dekle kateri je želja za tvoj blagor.

Če bi te ta devica nebeškega videza vprašala, če se želiš z njo poročiti, je ne odbij, pa tudi ne sodi o njenih postopkih, ne glede na to kaj bo naredila, niti je ne vprašaj čigava je, samo vzemi jo za svojo kraljico. Vedi da je to moja želja."

Ko ga je tako poučil, kralj okrona svojega sina sam pa se umakne v gozd. Novi kralj Santana pa je bil obdarjen z veliko modrostjo po svetlosti pa enak Indri. Postal je strastn lovec in mnogo dni prevedel v gozdovih. Najboljši med vladarji se nikoli ni vrnil brez ulova: jelena ali bivola.

Nekega dne je šel ob obali reke Gange in opazi čudovito dekle bleščeče lepote, podobna sami Sri. Zobje so ji bili kot biseri, na njej pa okraski nebeške lepote in obleka tako lepo tkana, da se je zdelo, da je narejena iz lokvanja. Kralj je gledal kot okamenjen in zdelo se je, da s svojim nepremičnim pogledom vpija njene čare, ter da nikakor ne more potešiti svoje žeje. In deklica je gledala bleščečega kralja gledala kako ji močno raztresen prihaja bliže in to ji seže v srce v katerem vzplamti ljubezen. Gledala ga je in gledala, vse bolj želeč da ga gleda še naprej.

Tedaj jo kralj nagovori z nežnimi besedami: "O čudovita devica vitke postave, če si boginja ali gandharvi, če si aparas, yakšini ali nagini, pa čeprav si človeškega rodu, nebeška lepota, prosim te bodi mi žena.!"

Čudovita dekle mu tako reče, s tem da z vsako svojo besedo pokliče veselje v njegovo srce: "Bom tvoja žena, o bleščeči kralj in poslušala bom tvoje zapovedi. Toda karkoli bom naredila, če ti bo to všeč ali ne, ne upiraj se in ne zameri mi. Nikoli mi ne reči grde besede, jaz pa ti obljubim, da bom s teboj živela dokler se boš do mene lepo vedel. Tistega trenutka ko pa me boš uštel ali mi rekel grdo besedo, te bom jaz vsekakor zapustila."

"Naj bo tako," odvrne kralj. In tako je dekle dobila za moža

izvrstnega vladarja glavarja v rodu Bharata in bilo ji je zelo ljubo. Kralj Santana jo je vzela za nevesto in užival je vsa zadovoljstva njene naklonjenosti. Držal se je svoje obljube in zadrževal se je da bi karkoli od nje zahteval, bil je tako očaran z njeno lepoto, obnašanjem in plemenito skrbjo da mu ugodi, da ni niti opazil kako minevajo meseci, obdobja in leta.

Ganga je rodila kralju sedem sinov, vsakega prelepega kot nebensnika. Toda čim je katerega od njih rodila, ona ga je vrgla v reko Gango rekoč pri tem: "To delam za tvoje dobro!" Pri tem pa otrok potonil in se ni več prikazal.

Kralju to ni bilo niti malo všeč, toda ji ne reče niti ene slabe besede zaradi strahu, da je ne izgubi. Toda, ko se mu rodi osmi otrok in njegov žena s smehljajem na ustih odide da ga vrže v reko, jezni kralj ne more več zdržati in začuti močno željo da tega otroka reši, pa ji reče: "Ne ubij ga! Kdo si, da ubijaš lastne otroke? Veliko je breme tvojih grehov rododomorilka!"

Nato mu žena odgovori: "Če zares želiš potomca, potem vedi, da si postal največji izmed tistih katerim se rojevajo sinovi. Ne bom ubila tvojega otroka, toda glede na najin dogovor je čas življenja s teboj potekel. Jaz sem Ganga, Đahnuova(49) hčer, vedno oboževana od vseh velikih modrecev. S teboj sem živela vsa ta leta, da bi izpolnila namen nebesnikov. Zaradi Vasištine kletve je osem slavnih Vasuov moralo na sebe prevzeti človeški lik. Razen tebe na zemlji ni bilo nikogar, ki bi bil vreden da postane njihov oče. Ravno tako ni bilo na zemlji žene, ki bi jim bila mati, ker sem jaz nebesnica v človeškem liku. Ko si jim postal oče, si si zaslužil večni blagor, jaz pa sem jih na ta način osvobodila ršijeve kletve. Bodi blagoslovljen, jaz pa te zapuščam! O kralj skrbi za tega otroka, ki sedržal svoje stroge obljube in daj mu ime Gangadatta."

Ko je to boginja izrekla je tistega trenutka izginila, ter vzame

otroka s seboj. Ta Santanujev potomec dobil ime Gangeya ali Devavrata, in je svojega očeta presegel v vseh krepostih.

Ko ga je žena zapustila, se je Santana z žalostjo v srcu vrnil v svojo prestolnico.

Kralj Santana pa je bil poznan v vseh treh svetovih zaradi svoje modrosti, kreposti, resnicoljubnosti, samoobrzdanja, svobodomiselnosti, bistrosti, skromnosti, potrpežljivosti in moči ki vedno prebiva v njem. In bogovi in kraljevski modreci so se mu čudili zaradi obilja dobrih lastnosti in poznavanja verskih dolžnosti in nauka o zemeljskem napredku. On je bil zaščitnik rodu Bharata in branitelj vseh človeških bitij. Videli so vsi zemeljski kralji njegovo vdanost krepostim in so mu podarili naslov: kralj kraljev. Dokler je zemlji vladal kralj Santana, o kralj, niso bili brez potrebe ubiti niti jeleni niti divje svinje niti ptice niti kakšno drugo bitje. V njegovih ozemljih je prevladala krepost, kralj čigar duša je bila polna usmiljena in osvobodjena svetovnih želja in besnosti, je nudil zaščito vsem bitjem enako. Bil je kralj in oče vsem, in osirotelim in tistim ki so pri njem iskali zaščito, in pticam in zverem in vsakemu drugemu bitju. Dokler je bil na oblasti najboljši med Kurui, je beseda postala resnica, človeške misli pa so težile k nesebičnosti.

Kralj Santana je nekoč odšel na lov in zgodi se da je ranil nekega jelena in je šel za njim vzdolž obale reke Gange. Ko je prišel k reki, opazi da v njeni rečni strugi teče zelo malo vode pa se začne spraševati: "Zakaj danes reka ne teče tako kot prej?"

Odpravil se iskati vzrok tej čudni pojavi in tako naleti na fanta lepe postave in gledajoč ga vidi kako z brano iz ostrih streljic pregrajuje rečno strugo kakor bi to lahko naredil samo Indra. Začuden kralj je gledal dečkov nadčloveški podvig in ni ga mogel prepoznati, ker je svojega sina videl samo takoj po rojstvu. Fant opazi svojega očeta in istega trenutka izgine izpred njegovih oči. Ko kralj vidi to čudo mu je postalo jasno, da je to lahko samo njegov rodni sin.

On se takrat obrne k reki in ji reče: "Pokaži mi otroka! Ganga je prevzela na sebe čudovito obličje in sestopi iz vode vodeč dečka za roko. Santana ni mogel prepoznati to očarljivo gospo v prekrasnem ruhu in nakitom, Ganga pa ga ogovori: "O kralj, to je osmi sin ki sem ti ga rodila. Odvedi ga na svoj dom. Ta junak je pri Vasišthi preučil svete knjige, več je vsakega orožja in v boju je enak samemu Indri. Poznana so mu vsa orožja katera obvlada slavni in nepremagljivi Damadagnijev sin Parasurama, kot strelec ne zgreši, dobro pa so mu poznane kraljevske dolžnosti."

Santana naredi tako kot mu je naročila Ganga in vzame svojega sina bleščečega kakor sonce in se vrne v prestolnico. Kralj Santana plemena Purua je prišel v svojo prestolnico bleščeč kakor mesto nebesnikov misleč, da ni večjega srečnika. Pozval je vse Purue in na svoj prestol ustoličil svojega sina kot sovladarja želeč zagotoviti svoji kraljevini zaščito in varnost.

Slavnega Devavrata so kmalu vzljubili zaradi njegovega vzornega vedenja kralj, kraljeva družina in vsi podaniki. Tako sta preživela močni kralj in njegov sin polne štiri leta.

Nekega dne pa se kralj napoti v gozd, ki se je prostiral ob reki Yamuni. Ko se je sprehajal ob obali, je začutil omamni vonj ki je prihajal nekje iz gozdne goščave. Želeč najti njegov izvor je pričel begati okrog in naposled opazi prelepo črnooko dekle podobno nabesnici, ki pa ni bila nobena druga kot ribičeva hčer. On jo vpraša: "Kdo si in čigava si? Kaj delaš v tem gozdu?" Ona pa mu odgovori: "Bodi blagoslovljen! Jaz sem hči ribiškega kralja. Po naročilu svojega očeta vozim ta čoln za prevoz po reki izmed obeh obal, da bi z dobrimi deli dosegla zasluge."

In Santana je šel naravnost k njenemu očetu da zaprosi za njeno roko. Ribič pa odgovori na njegovo željo: " O kralj, čim se je rodila ta moja lepa hči, sem vedel da bo nekomu postala žena. O brezgrešni, ti ljubiš resnico, toda na mojem srcu leži ena želja. Če mi jo izpolniš, ti

jaz poklanjam to dekle, ker se zares za njo ne more najti boljši od tebe."

Santana de na to: " Ko slišim željo katero želiš, da ti jo izpolnim, ti lahko rečem ali lahko dam obljubo ali ne." Ribič pa mu reče: "Kralj vprašam te: ali boš sina ki ti ga bo rodila ona naredil za naslednika ali ne?"

Ko kralj sliši ribičevo željo ni bil voljan da jo izpolni, čeprav ga je razganjal neznosen plamen poželenja in se vrne v svojo prestolnico Hastinapuro, toda misel na ribičevo hčer mu ni dala miru, in ko pride na dom, prične preživljati dneve potopljen v žalostne misli.

Pa pride nekega dne Devavrata k svojemu žalostnemu očetu in ga ogovori: "Vsa blaginja je ob tebi, glavarji so poslušni, ti pa si zatopljen v misli in ko te kaj povprašam, mi ničesar ne odgovoriš. Za čem žaluješ? Bled si in izmučen nič več ne jahaš, kakor da v tebi ni več življenja. Želim vedeti od katere bolezni boluješ da ti lahko najdem zdravilo?"

Na sinovo vprašanje Santana odgovori: "Resnica je to kar praviš. Obvezla me je žalost. Rekel ti bom kaj mi leži na srcu. Oh potomec roda Bharata, ti si edini naslednik našega velikega rodu, toda ti razmišljaš samo o orožju in junaških podvigih. Jaz pa vedno razmišljam o nestanovitnostih človeškega življenja. O Gangin sin, če se ti kaj zgodi bomo ostali brez potomstva. Ti si mi zares toliko kot sto sinov in se jaz ne želim več ženiti toda modreci pravijo, da je en sin kot noben. O potomec Bharatov ti si močni ostri vitez in vedno si z vojsko. Lahko se zgodi, da končaš na bojnem polju. Če se to zgodi, kaj bo z rodom Bharata? O tem vedno razmišljam in moje srce je polno žalosti."

Zamislil se bistroumni Devavrata nad očetovimi besedami in odide k staremu ministru, kraljevemu dobronamernemu zaupniku. Ta mu je vse povedal o ribiškemu starešini in njegovi zahtevi. Devavrata takoj

odide k ribiškemu kralju in s seboj vzame veliko poglavarjev kšatrijev, ki so bili že častnih letih, in v kraljevem imenu zaprosi hčerko ribiškega kralja. Pričakali so ga kakor se spodobi za kraljeviča, ko pa je Devavrata sedel na ponujen stol, pravi ribiški kralj: "Oh najboljši med Bharati, prvi med tistimi, ki uporabljajo lok in edini si sin kralja Santanua. Velika je tvoja moč. Toda jaz bi ti nekaj povedal. Če bi bil nevestin oče še celo sam Indra, bi bilo še njemu žal odbiti takšno priliko. Velik človek iz katerega semena se je rodila slavna gospa Satyavati me večkrat opominja, da je nje vreden samo kralj. Vedi da sem odbil tudi prošnjo nebeškega brahmaršija Asite, kateri je večkrat prihajal z namenom, da jo dobi za ženo. Lahko rečem samo: sin druge kraljeve žene ne bo imel nikakršnih možnosti, če si mu ti tekmeč. O teptač sovražnikov, tisti ki je tvoj nasprotnik ne more biti gotov, pa čeprav je prevarant ali gandharva. Bodi blagoslovljen, jaz drugih ugovorov nimam."

Devavrata posluša te besede, toda razmišljal je samo o blagoru svojega očeta, in tako pred vsemi glavarji objavi:

"O prvaki med resnicoljubci poslušajte mojo zaobljubo! Ni se rodil, niti se ne bo rodil tisti ki se bo tako obvezal: Naredil bom tisto kar se od mene pričakuje. Če bo ta dekle rodila sina, bo on postal naš kralj."

Spodbujen z vladoželjnostjo, je ribiški starešina želel potegniti vse kar se da in ga je tako ogovoril: "Plemeniti gospod prišel si sem, da zastopaš svojega slavnega očeta, daj zastopaj potem še mene v tej prošnji. O zagovornik resnice, obveza s katero si se obvezal je vredna tebe in jaz niti ne razmišljam da bi jo ti prelomil. O močnoroki, edina moja skrb so otroci ki bi jih ti lahko imel."

Gangin sin, resnicoljub, ve zaradi česa se ribič priteguje in z željo, da ustreže svojemu očetu, reče: "Ribiški starešina, dobri človek, poslušaj to kar bom povedal pred vsemi velemoži: Poslušajte me kralji, jaz se ravno sedaj odrekam svoje pravice za prestol! Strah pred mojimi potomci pa bom tako odbil: O ribič od danes se zaobljubim za

brahmačarina(50). Umrl bom brez potomcev in bom tako prišel do večnega blaženstva."

Ribiču se je zaradi velikega veselja naježila vsaka dlaka na telesu in reče: "Podarjam ti jo!" V tem se je nad Devavratom iz nebes usul dež iz cvetic, nebesniki, apsarasi in nebeški modreci so kronali so lističe cvetov in vriskali: "To je Bhišma! Bhišma! Bhišma!(51)"

In Bhišma, vdan služabnik svojega očeta, ogovori prekrasno dekle: "Povzpni se v moje vozilo mati(52), da se odpravimo k našemu domu." Pomagal je lepi gospej, da se povpne in odjezdijo v Hastinapuro. Ko pridejo pred očeta mu pove vse kako je bilo in nato vsi zbrani kralji pokličejo v en glas: "On je zares Bhišma!" In začeli so ga hvaliti in slaviti njegov nezaslišan podvig.

Presrečen kralj, začuden s sinovo požrtvovalnostjo, ga takole blagoslovi: "Vse dokler boš želel živeti, smrt ne bo prišla po tebe. Prišla bo šele s tvojim dovoljenjem."

Končale so se poročne svečanosti in kralj je pripelje svojo lepo nevesto v svoj dom. Satyavati mu je hitro rodi bistrournega in pogumnega sina in dali so mu ime Ćitrangada. Bil je obdarjen z veliko močjo in hitro je postal slaven. Neustrašen gospodar Santana je dobil zatem še enega sina, ki mu ga je rodila Satyavati. On pa je postal velik strelec in je nasledil kraljevino svojega očeta. Preden pa je drugi sin Vićitravirya, prišel do zrelih let je modri kralj Santana podlegel neizprosному teku časa.

Drugi veliki hindujski bog Šiva je bil najprej izobčenec. Da bi dokazal svojo prevlado se je spremenil v tako visok steber, da še Brahma v obliki ptiča ni mogel doseči njegovega vrha, Višnu kot merjasec pa ni našel njegovega začetka. Ta steber je falus.

Ko se mu je oče odpravil na nebo, se je Bhišma pokoraval Satyavatini ukazom. Postavil je na prestol Čitrangado močnega teptača sovražnikov, kateri je premagal vse ki so se mu zoperstavljali in si je mislil, da mu med ljudmi ni enakega, ki se bi mu zoperstavil. Močni kralj gadnharva, Čitrangada, vidi, da se njegovi moči ne morejo upreti niti nebesniki in ne samo ljudje in rogože, pa gre na dvoboj.

Vladar plemena Kuruov in kralj gandharva, dvojica močnih junakov, se borita na polju Kurukšetri na obalah reke Sarasvati. Strašni boj se ni prekinil cele tri leta. V tem besnomučnem boju v katerem se je bliskalo orožje borci pa so drug drugemu zadali mnogo hudih ran, Čitrangada, kralj gandharva je bil bolj prebrisan in je naposled le premagal vladarja Kurua, ga ubije in se vrne nazaj v nebesa. Ko je umiral tiger med kralji, hrabri Santanuov sin, je Bhišma pripravil za njega posmrtni obred, potem pa je na njegov prestol postavil dečka še mladoletnega Vićitravirya. Vićitravirya je vladal kraljevini pod Bhišminim okriljem in je oboževal Santanuevega sina ki je bil vpoznan v vse skrivnosti vere in zakona.

Ko je Bhišma videl, da je brat postal polnoleten se je odločil, da ga poroči. Zvedel je, da bo v tem času kralj Kaši(53) priredil svečanost na kateri bodo njegove tri hčere lepe kot apsarasi izbrale sebi možove. Na ukaz svoje kraljice matere se je povzpел v svoj bojni voz in se brez spremstva odpravi proti gradu Varanasi. Tam vidi množico prispelih kraljev z vseh strani in vse tri dekleta katera bodo izbirale svoje možove.

Dokler so se kralji vsak posamezno predstavljali, Bhišma izbere za svojega brata vse tri dekleta, jih posadi na svoj voz, potem pa se silni bojevnik obrne k vsem zbranim kraljem z globokim glasom kakor grom: "Modri so ukazali, da se znamenitemu gostu, mimo ostalih darov, lahko podari tudi dekleta okrašeno z bogastvom. Nekateri podarjujejo svoje hčere in za to dobijo par goveda. Nekateri pa se poročijo na dekletov pristanek, nekateri pa jo začarajo da na to pristane. Nekateri se ženijo s pristankom njenih staršev, nekateri pa

zopet ženo dobijo kakor darilo za pomoč pri žrtenem obredu. Učenim je ta osmi način najbolj všeč, kralji pa se najbolj drže svayamvare(54) in navajajo se tako poročati. No modreci so rekli, da se najbolj ceni žena ukradena na svečanosti samoizbora, ko umrejo vsi kralji in kraljeviči ki se zoperstavijo ugrabitelju. Zato bom jaz odpeljal te dekleta, zemeljski gospodarji, vi pa napadite kakor najbolj lahko in zmagajte ali pa umrite!" In on odpelje dekleta jezdeč na svojem hitem vozu.

Izzvani kralji so si grizli ustnice zaradi besa in udarjali dlan ob dlan. Nastal je velik naval in hrušč, ko so metali iz sebe svoje okraske in se oblačili v bojne oklepe, hitro so prišli tudi kočijaži z zapreženimi plemenitimi konji, ki so vlekli čudovite vozove. In tako so se do zoba oboroženi vojščaki odpravili na lov za Bhišmo ki se je umikal. Pride do ogorčenega spopada med Bhišmo na eni strani in velikim številom vladarjev na drugi strani in na Bhišmo se usuje deset tisoč strelc na enkrat. Iz Bhišmine strani so prav tako poletele strelice kakor nebeški dež in odbijale strelice njegovih nasprotnikov. Njegove strelice so sekale loke, podirale zastave, razbijale oklepe in trgale na stotine in tisoče človeških glav. Taki neustrašnosti in strahotni veščini so pričeli vzklikati okolni vojaki, ker jih je vse premagal v boju potem pa on nadaljuje svojo pot k svoji prestolnici in s seboj odpelje dekleta.

Samo močnoroki Salva prevzet z jezo, pokliče Bhišmo in mu reče: "Stoj!" Na ta izziv namrščeni Bhišma teptač dušmanskih vojska zaustavi voz in z lokom v rokah pričaka svojega nasprotnika tako kot običaji kšatriya nalagajo. Tedaj kralj Salva zasuje Santanuovega sina s stotinami in tisoči lahkotnih strelc, medtem, ko so mu ostali kralji vzklikali in mu pritrjevali. Glavar človeškega rodu Santanuov sin pa poprime za orožje Aindra in pobije plemenite žrebce svojih nasprotnikov in ga tako v tem boju premaga, a ga pusti pri življenju.

Gangin nepremagljivi sin je tako pobil vse nasprotnike brez, da bi dobil kakršnokoli prasko, in je tako pripeljal hčerke kralja Kaši v svojo prestolnico. Do njih je bil nežen in pazljiv, kot da so mu snahe ali celo

lastne hčere. Želel je ugoditi svojemu bratu Vicitraviryu in mu ponudi tri čudovite neveste. Ko so bile ob Satyavatini pomoči končane priprave na poroko stopi najstarejša hči kralja Kaši pred Bhišmo se ljubko nasmeji in mu reče: "Salva, kralj Subhe izbranec mojega srca in tudi on me je v svojem srcu izbral, da bi mu bila žena. Tudi moj oče se je tako odločil in jaz bi na svayamvari njega izbrala za gospodarja. Ti veš, kaj ti krepost narekuje in zato naredi kar misliš, da je prav."

Bhišma je zares vedel kaj krepost zahteva od njega in se je zato posvetoval z brahmani, potem pa ji je dal privoljenje, da naredi tako kot misli, da je najboljša, ostali dve dekleti pa je po predpisanih ceremonijah predal bratu Vicitraviryu. Brat je bil zmeren in naklonjen kreposti, toda kmalu po poroki ga je prevzela njegova mladost in lepota in se je predal grehu. Toda Ambika in Ambolika sta bili čudovite postave zlate polti, lasje črni in skodrani nohti rdeči in dolgi, lepih zaobljenih bokov in prs. Plemenite mlade gospe katere je odlikovalo vsak dober znak sta sprejele svojega moža, ki je bil v vsakem pogledu dostojen in sta ga vzljubile. Toda on odločen kakor nebesniki in lep kakor oba Asvina(55) bi ukradel srce še vsaki lepoticici. Sedem let je prevedel kraljevič neoddvajljiv od svojih dveh lepih žena in je bil še zelo mlad ko je zbolel za sušico. Sorodniki in prijatelji so mu svetovali in mu poskušali pomagati, toda njihovi naporji so bili zaman. Kraljevič Kuruov je ugašal kot sonce na zahodu in navsezadnje je umrl.

Plemeniti Bhišma je bil zelo žalosten in trepetajoč. Ob Satyavatini pomoči je pripravil posmrtno obredo, ki so jih opravili učeni svečeniki s svojimi junaki roda Kuruov.

Nesrečna Satyavati, skrhana od bolečine je opravila pogrebne dolžnosti kakor je vedela in znala in je začela tolažiti užaloščene in jokajoče vdove in žalostnega Bhišmo.

Ko je tako preteklo nekaj časa, tudi ona začne razmišljati na dolžnost katero je vera nalagala in na podaljšanje roda Kuruov in je

nekoč rekla Bhišmi: "Sedaj je vse odvisno od tebe, tako pridelek žita za prednike in slava in nadaljevanje roda Kuruov in koloni Santanuov. O močni ti veš kaj krepost od tebe zahteva! Tvoj mili brat, moj močni sin se je odpravil v nebesa še v mladosti. Mile hčere kralja Kaši, Vicitraviryeve vdove pa so še v cvetu mladosti in lepote in željne sinov. Poslušaj moj ukaz močnoroki: obdari ju z otroki, ki bodo podaljšali naš rod. Usedi se na prestol Bharatov in vladaj državi po tem ko jih vzameš za žene kot se temu spodobi. Ne pošiljaj svoje prednike v pekel(56)."

Bhišma ji odgovori kot mu krepost nalaga: "Mati to kar si rekla krepost vsekakor odobrava, toda vedi, da sem se s svojo obljubo odrekel potomstva. Oh Satyavati, sedaj ti bom zopet ponovil: Nikoli se ne bom odrekel Resnici, pa če se bom moral odreči vseh treh svetov in nebeškega cesarstva pa tudi tega kar je večje od tega. Čeprav se bo zemlja odrekla svojih vonjev, voda svoje mokrote, zrak lastnosti dotika, sonce svojega bleska, ogenj svojega žara, mesec svoje hladne svetlobe, prostor zvoka in bog pravice svoje pravičnosti, se jaz niti tedaj ne bom odrekel Resnice. Kraljica ne vodi nas v propad odvrtačajoč pogled od kreposti, navade ne dovoljujejo kšatriyem, da pohodijo besedo in odstopanje od resnice se kšatriyem ne priznava. Zato me poslušaj mati povedal ti bom kako se lahko podaljša rod Bharatov. Najdite nekega brahmana brez napak, pokličite ga mu dajte bogastva, on pa bo dal vdovam kralja Vicitravirya naraščaj."

Satyavati se temu tiho nasmeje in z drhtajočim glasom sramu odgovori: "Bharata močnih mišic, resnica je to kar si rekel. Ti si krepost, resnica in edina podpora našega rodu. Naredi tako kot je prav, ko boš slišal kaj ti je reči. Dokler sem bila še devica, sem rodila sina slavnemu Parasari, ta pa je postal veliki rši neverjetnih moči in je dobil ime Dvaipayana. V tistem času, ko je bil rojen veliki modrec je zažgal svoje grehe in svoboden strasti odšel s svojim očetom. Če ti in jaz zaprosiva, da nam on to stori on bo sigurno podaril dobre otroke vdovama tvojega brata. Ko je odhajal od mene mi je tako rekel: Mati, če boš kdaj v stiski samo pomisli name!"

Ko je ona omenila velikega ršija je Bhišma sklenil roke in rekel: "Zares je moder tisti, ki svoje misli usmerja na krepost in korist in zadovoljstvo in dela potrpežljivo preišljeno, da bi krepost peljala k kreposti, korist k še večji koristi in zadovoljstvo k še večjemu zadovoljstvu."

Tedaj Satyavati svoje misli usmeri k molčečemu možu Dvaipayani, ki je bil prav v tem času potopljen v preučevanje Ved. Ko se zave, da ga mati kliče, se je v tistem trenutku pojavil pred njo, tako, da nihče drug ni mogel za to vedeti. Satyavati mu izkaže spoštovanje, potem pa ga objame umivajoč s svojimi solzami sina, ki ga že toliko časa ni videla. Njen prvorojenec Vyasa ji je solze umil s hladno vodo se ji prikloni in reče: "Prišel sem mati, da izpolnim tvoje želje. O najbolj krepostna ne oklevaj temveč ukazuj!" In on se usede zadovoljen s častmi, ki so mu bile izkazane.

"Oh veleučeni," mu reče mati, "sinove rojevajo očetni in matere in zato pripadajo eden drugemu. Ni niti najmanjšega suma, da je materina oblast ista kot očetova. Po običajih si ti najstarejši sin brahmarši(57) in Vicitravirya moj najmlajši. Santanuov sin Bhišma se je posvetil Resnici in zaradi dane besede ne želi vladati zemlji niti ne želi imeti potomcev. Tvoj mlajši brat je zapustil za seboj dve prelepe in mlade vdove, lepe kot nebesnice. Ti si poklican da jima podariš otroke, ki bodo dostojni našega rodu in podaljšal boš naš rod."

Ko je poslušal materine besede, ji Vyasa odgovori: "Ti veš Satyavati kaj je dolžnost na tem svetu. Zato naj bo dolžnost moj cilj. Naredil bom tako kot mi ukazuješ. Naj se gospe leto dni drže obljub, katere jim bom predpisal, potem naj opravita obred očiščenja, ker ni žene, ki bi mi lahko prišla brez, da bi držala strogo pokoro."

Satyavati pa na to reče: " Oh brezgrešni tako pa ne sme biti. V zemlji brez kralja ljudje propadajo brez njegove zaščite. Ne opravljajo se žrtveni obredi, niti nikakršne druge sveta dejanja. Oblaki ne dajejo

dežja, tudi bogovi odhajajo. Glej samo, da te dve gospe čim prej začneta, Bhišma pa bo vzgajal otroke."

Vyasa ji odgovori: "Če že moram v takem neprimernem trenutku podariti potomce svojemu bratu, naj kraljevine prenašajo mojo grdo pojavo. To jima bo najtežja pokora. Če bosta prenesli moj močni zadah, strog in grd obraz, mojo obleko in telo, bosta od mene dobili lepe otroke. Naj me kraljevna iz Kosale(58) čaka oblečena v čiste obleke in okrašena z nakitom jaz pa bom prišel v njeno spalnico." Čim je to rši izrekel je izginil.

Satyavati odide k svoji snahi Ambiki in ji odnese svojo blagoslovljeno novico. Z veliko truda in trpljenja je privolila, da posluša nasvet in da stori to kar dolžnost od nje zahteva potem pa je šla nahraniti brahmane in ršije, ki so se zbrali za to priliko.

Kmalu po snahinem mesečnem perilu Satyavati priredila obred očiščenja s kopanjem in potem jo odvede v njeno spalnico. Zvest svoji obljubi resnicoljubec rši pride tedaj v njene prostore, glede na to, da je bila svetilka prižgana, kraljevna zagleda njegov temen obraz, razmršene lase barve bakra, bleščeče oči in odbijajočo brado zato zapre oči od groze. Rši se ni oziral na to, želeč, da izpolni materino željo, temveč jo spozna ona pa od strahu niti enkrat ne odpre oči.

Ko je odšel od nje rši sreča svojo mater, ona pa jo vpraša: "Ali bo kraljevna dobila sina?" On pa ji odvrne: "Sin, ki ga bo rodila bo močen kot desetisoč slonov in bo slaven kralj in modrec, ki bo veliko vedel in bo obdarjen s pametjo in podjetnostjo. Edino rodil se bo slep, to pa je krivica njegove matere." Na te sinove besede reče Satyavati: "Oh blaženi puščavnik, kako nekdo, ki je slep lahko postane vreden vladarskega trona Kuruov? Od tebe je odvisno, da Kuruom daš še enega kralja."

Rši reče: "Naj bo tako!", in jo zapusti. Ko je prišel čas, srednja hči kralja Kosale rodi slepega sina.

Potem Satyavati dobi pristanek od svoje mlajše snahe in zopet pozove Vyasa. Ta takoj pride in ko je bilo že utečeno pride k drugi ženi brata. Ambolika zagleda modreca in prebledi od strahu, Vyasa pa opazi njeno bledost in ji takole reče: "Oh lepa gospa prebledela si ko si me videla, zato bo tvoj sin ki ga boš rodila bledega obraza in klicali ga bodo Pandu(59)." Ko je slavni modrec to izrekel, je odšel iz njenih prostorov in zopet sreča mater, ona pa ga vpraša: "Kakšen bo otrok?" On ji reče, da bo vnuk bele polti, mati pa začne moliti, da jim podari še enega moškega potomca in nato reče Vyasa: " Naj bo tako!"

Ko je prišel čas, je gospa Ambolika rodila fantka. Sin je bil lep obdarjen in spremljala so ga srečna znamenja, ko se je rodil. Samo koža mu je ostala bleda. Ta sin je bil imenovan Pandu. On je tisti, ki je rodil silne strelce petorico Pandauvov.

Čez nekoliko časa, ko so starejši vdovi Vicitravirya spet prišli njeni dnevi, pride Satyavati do nje in jo prične nagovarjati, da še enkrat sprejme Vyaso. Kraljevna lepa kakor hčerka nebesnikov ni hotela več ugoditi taščinemu ukazu, ker se je še vedno spominjala strašne oblike in odbijajočega ršijevega zadaha. Namesto tega ona obleče eno od svojih služabnic s svojim nakitom in oblekami in jo pošlje k njemu. Služabnica lepa kot aparas in ko je Vyasa prišel ona vstane, da ga pozdravi in mu začne dvoriti in ko jo je poklical je ona prišla. Slavni izvršitelj najtežjih zaobljub je bil z njo zelo zadovoljen in ko je vstal, da bi šel, ji takole reče: "O prijazna deklica ti ne boš več sužnja! Tvoj sin bo nadvse obdarjen s krepostjo in srečo in bo na zemlji pravak med razumnimi ljudmi." In tako se je Kršni Dvaipayani rodil sin pozneje poznan po imenu Vidura. On je bil osvobojen strasti želja in izvrsten poznavalec državnih dolžnosti. To je bil bog pravice, ki se je na zemlji znašel zaradi kletve modreca Mandavya.

Tedaj Đanameđaya vpraša: "Kaj pa je naredil bog pravice, da je zaslužil prekletstvo, da je bil rojen od služabnice kot sudra?"

Vaisampayana reče na to: Brahman po imenu Mandavya je imel

navado sedeti pred svojim zavetiščem pod nekim drevesom. Leta in leta je tako sedel, dokler nekega dne ne pridejo mimo razbojniki obloženi s plenom. Za njimi je po sledih šla četa stražarjev in razbojniki so prišli v puščavnikovo bivališče, da skrijejo svoj plen in v strahu so se poskrili naokrog, prej ko so prišli stražarji. Komaj so se poskrili je četa preganjalcev prišla za njimi. In ko vidijo ršija kako sedi pod drevesom ga vprašajo: "Oh najboljši med brahmani, kam so odšli tisti razbojniki?" Na to vprašanje rši ne pove niti besede odgovora. Kraljevi častniki so preiskali njegovo bivališče in najdejo plen in razbojnike, ki so se skrivali naokrog. Tako pade sum tudi na molčečega moža in ga oni skupaj z razbojniki odvedejo h kralju. Kralj ga obsodi, da bo kaznovan skupaj s svojimi zavezniki. Izvršitelji kazni pa ne vedoč kaj delajo izvrše obsodbo in molčečega moža nabijejo na kol. In krepostni modrec čeprav je bil na kolu in brez hrane nikakor ne umre in s svojimi puščavniškimi močmi ne samo, da se je obdržal pri življenju, temveč je poklical tudi druge puščavnike. Oni pridejo ponoči in ko ga vidijo na kolu poglobljenega v meditacijo se zelo razžalostijo. Oni rečejo dobremu brahmanu kdo so in od kot, ter ga vprašajo: "Povej nam brahman, kakšen greh si naredil, da ga moraš na kolu trpeti?"

Znameniti rši pa jim takole odgovori: "Nikogar ne morem kriviti za to. Nihče kot jaz sam mi ni mogel narediti tega zla!"

Kraljevi služabniki videč, da je še vedno pri življenju, obvestijo o tem kralja. Ta se je posvetoval s svojimi prvimi za njim, potem pa gre do tega mesta in začne prositi za milost ršija nabitega na kol: "O najboljši med modreci. Rotim te, da mi oprostiš. Tebi se ne spodobi, da se jeziš na mene." Kraljevo rotnje ublaži gnev molčečega moža in ko kralj to vidi, poskuša nekako izvleči kol iz njegovega telesa, to pa mu nikakor ne uspe. Potem ukaže, da se kol odseka tako, da ga ne bo ostalo ničesar in tako z ostankom kola v sebi je molčeči mož popotoval po svetu in se posvetil najstrožjemu puščavništvu in se dokopal do številnih predelov blaženstva, ki drugim niso bili dostopni. Zaradi ostanka kola v njegovem telesu pa je dobil ime Mandavya.

Brahman je bil na tem vpoznan v najvišje skrivnosti vere in tako nekoč pride do boga pravice. Rši pride do božanstva, ki je sedel na svojem prestolu in ga vpraša: "Kaj sem grešnega naredil, pa da za to ne vem, in moram sedaj prenašati to kazen?" Bog pravice pa mu odgovori: "O zakladnica puščavniških zaslug, nekoč si s slamico zmečkal nekega črva. Sedaj prenašaš posledice tega grešnega dejanja, kakor tudi darilo, pa če je bil še tako neznoten, dobi na vrednosti v skladu z zaslugami, ki jih z njimi dobiš, tako greh postane težji čim težja je bolečina, ki si jo s tem izzval."

Poslušajoč božanstvo ga molčeči človek vpraša: "Povej mi zares, kdaj sem zgrešil ta greh?" Bog mu odvrne, da je ta greh storil ko je bil še otrok, molčeči človek pa reče na to: "To kar se stori do dvanajstega leta življenja se ne more šteti za greh! Svete knjige pravijo, da bi bil tudi to lahko greh. Kazen, ki jo prenašam ni primerna tako brezpomembnemu grehu! Zato boš ti gospod pravičnosti rojen na zemlji in to v kasti suder, jaz pa od danes postavljam mejo in vse kar se naredi do štirinajstega leta življenja se ne more računati za greh!"

Vaisampayana potem nadaljuje: Ko so se rodili trije otroci Kurudangola in Kurukšetra(61) so Kurui doživljali dneve napredka v vsakem pogledu. Zemlja je začela dajati obilne žetve, njeni plodovi, pa so bili dobrega okusa. Oblaki so dajali dež ob svojem času, drevje pa je bilo prepolno sadja in cvetja. Telečja živina je bila živahna, veselile so se tudi ptice in vse ostale živali. Cvetje je lepo dišalo, sadje je bilo sladko. Mesta in mesteca so se napolnila s trgovci, obrtniki, prodajalci in umetniki vseh vrst, narod pa je postal neustrašen, učen, pošten in vesel. Izginili so razbojniki in grešniki in zdelo se je, da je vsaka pokrajina kraljevine prišla v zlato dobo. Narod je postal naklonjen kreposti in žrtvenim obredom, resnicoljubnosti, ljubeznivemu obnašanju, ljudje so pazili drug drugega, tako, da so živeli v obilju in blagostanju. Uživali so v nedolžnih zabavah in osvobodili so se vsake oholosti, jeze in zavisti. Prestolnica je bila polna kakor morje in podobna sami Amaravati(62). Ponašala se je s stotinami palač in krasnimi gradnjami, dvori in slavoloki. Kolo

kreposti, ki ga je nekoč zavrtil Bhišma je naredil, da so podaniki drugih zemlja zapuščali svoje domove in se naselili v njegovi kraljevini in tako se je prebivalstvo hitro razmnoževalo in meščani in narod so bili navdani z upanjem in veseljem gledajoč mladostne podvige mladih kraljevičev.

Prebivalci okoliških zemlja so gledali, kako se obnavlja že skoraj ugasnjen Santanuov rod in si govorili med seboj, da so od vseh mater prve hčere kralja Kaši, od vseh zemlja je prva Kuruđangala med vsemi junaki kreposti Vidura in med vsemi mesti največja Hastinapura.

Pandau je postal kralj ker najstarejši brat Dhrtaraštra ni mogel zaradi svoje oslepljenosti opravljati te dolžnosti, Viduro pa je rodila žena niskega rodu.

Nekega dne Bhišma reče: "Ta naš rod, ki je obsijan z veliko krepostjo je imel od samega začetka oblast nad vsemi zemeljskimi vladarji. Jaz, Satyavati in razumni Kršna(63) smo raztegnili niti na vas trojico. Slišal sem, da obstajajo tri dekleta, ki so vredne da pridejo v našo družino. Ena hči je iz plemena Yadava, druga je hči kralja Subale tretja pa hči plemena Madra. Vse one so kraljeve krvi, znane lepotice in zaželena priložnost za zvezo z našim narodom. Reci mi Vidura kako ti o tem sodiš?"

Vidura na to reče: "Ti si nam oče in mati! Ti si naš spoštovani učitelj. Zato naredi to kar misliš, da bo za nas dobro."

Bhišma je hitro izvedel od brahmanov, da je plemenita Subalinova hči molila k Šivi, da ji izpolni željo, da bi lahko rodila sto sinov. Molitev ji je bila uslišana in ko je Bhišma to izvedel napoti poslanstvo kralju Gandhare. Kralj Subala se je najprej upiral tej prošnji, vedoč, da je najstarejši kraljevič Dhrtaraštra slep toda naposled se je le odločil, da odda svojo hčer vedoč kolikšna je slava Kuruov in da se je njihov plemeniti rod vedno odlikoval z vzornim imetjem. Tako je on dal svojo hčer blagoslovljeno z vsako krepostjo za Dhrtaraštro. Ko je častita Gandhari zvedela, da je mladoporočenec

kateremu so njeni starši namenili slep, je ona iz ljubezni in spoštovanja proti svojemu bodočemu možu dala na svoje oči povezo. Sakuni sin kralja Subale, pripelje Kuruom svojo sestro in jo preda Dhrtaraštri.

Gaudhari je bila pričakana z velikim spoštovanjem in pozornostjo in pod Bhišmanovim nadzorom se je proslavila krasna svadbena svečanost. Junaški Sakuni obdari svojo sestro z veliko dragocenosti in oblačili, potem pa se vrne v svoje mesto pospremljen z izrečenim spoštovanjem Bhišme. Prelepa Gaunhari pa je hitro postala priljubljena vsem Kuruom s svojim vzornim obnašanjem, pozornostjo in obzirnostjo.

Med Yadavami je bil plemič po imeni Sura. On je bil Vasudevin(64) oče in je imel hčer po imenu Prtha ali Kunti kateri po lepoti ni bilo enake na zemlji. Surin nečak po imenu Kuntibhoda ni imel potomcev in mu je Sura dal svojo prvorojeno hčer kakor so se poprej dogovorili. V domu svojega očima Prtha je imela dolžnost, da skrbi za brahmane in ostale goste in naključne popotnike. Nekoč jim je na obisk prišel strašni puščavnik Durvasas, zloglasni poznavalec svetih skrivnosti in storilec mnogih puščavniških podvigov. Prtha se mu je prikupila s svojo pozornostjo in spoštovanjem in modrec jo je za vračilo naučil basni s katerimi bo priklicala kateregakoli nebesnika, če bo zaželela, da bi s katerim od njih želela dobiti otroka. To je storil zato, ker je predvideval, da se bo ona nekoč znašla v zadregi.

Kunti pa je bila še deklica in jo je mučila radovednost. Ni se mogla upreti skušnjavi pa je pozvala boga Surya(65). Tistega trenutka ko je izgovorila basen, je zagledala bleščeče božanstvo kako prihaja k njej. Tisti, ki vidi, kaj se vse dogaja na svetu stoji pred začudeno deklico in jo ogovori: "Tukaj sem črnooka, reci mi kaj naj storim za tebe!" Kunti pa reče: "O pogubitelj sovražnikov neki brahman mi je del to basem v dar, jaz pa sem te o gospod pozvala, da preiskusim njeno delovanje. Priklanjam se tvoji milosti in te prosim, da mi oprostiš žalitev. Ženi je vedno potrebno oprostiti, pa čeprav stori še takšno žalitev."

Surya pa ji odgovori: "Vem, da te je s to basnijo obdaril Durasas o ti sramežljiva deklica, toda ti se ne boj temveč me sprejmi v objem. O preljubezniva moj prihod mora biti plodonosen in zato ne boš grešila, če to storiš meni na ljubo."

In tako je z milostjo boga Sonca kateri celemu svetu daje svetlost in življenje prelepa Kunti spočela sina. Kmalu za tem se je otrok rodil in tako je prišel na svet slavni junak božanskega porekla, ki bo imenovan Karna poznan po celem svetu. Rodil se je z božanskim oklepom na sebi in z uhani, bleščoč in lep kakor oče. Potem pa je bog sonca vrnil Kunti njeno nedolžnost in odšel nazaj v nebesa.

Princesa Vršnija(66) je gledala svojega pravkar rojenega sina ne vedoč kaj bi z njim. V strahu pred svojo družino se ona odloči, da skrije dokaz svoje nepremišljenosti. Zato vrže svojega sina v vodo. Dobro znani Adhitratha, Radhin mož iz kaste suta, kočijaž je našel otroka in on in njegova žena sta ga vzredila in hranila, kot bi bil njun rojenec in mu dala ime Vasušena. Deček je bil obdarjen z veliko močjo, ko pa je malo zrasel je postal več vsakega orožja.

Silni Vasušena je začel oboževati sonce stoječ z obrazom proti vzhodu vse dokler mu njegovi žarki niso obsijali hrbta. Ob tem času ko je bil predan molitvi ni bilo ničesar na zemlji kar bi junaški in bistrumni Vasušena odbil, da bi poklonil brahmanom, če so to želeli od njega. Tako je gospod Indra vzel na sebe obličje brahmana in pride k Vasušenu v takem času in zaželi od njega njegov prirojeni oklep. Vasušena izseče s sebe svoj oklep in mu ga da, glavar nebesnikov pa je bil zelo zadovoljen in mu pokloni prekrasno kopje rekoč: "Tisti, ki ga boš želel premagati, pa naj bo to nebesnik, asura, človek ali rakšasa, podlegel bo od tvojega kopja, toda z njim boš lahko ubil samo enega nasprotnika."

In tako je Suryin sin, do takrat poznan po imenu Vasušena dobil ime Karna, ker je s sebe posekal svoj naravni oklep.

Ko je prišel čas, da se za Kunti najde ženin Kuntibhođa pokliče vse okoliške kralje na svayamvaro. Nevesta je bila v svoji lepoti daleč poznana in se je zato zbralo mnogo kraljev, ki so si je želeli za sebe. Izmed vseh ona zagleda silnega Pandua ponosnega kakor lev širokih prs, ki so bile sijajnejše od vseh prisotnih. Ona je položila svoj venec njemu okrog vratu in ga tako izbrala za moža kakor je Paulomi izbrala Indro.

Bhišma je zaprosil za Pandua še eno nevesto in dal zanjo veliko bogastva. To je bila hči kralja Madra, po imenu Madri poznana v vseh treh svetovih po svoji lepoti. In tako so proslavili Panduovo ženitev.

Prvak med kralji se preda v družbi svojih dveh žena uživanju kateremu so meje postavljale samo njihove želje in ko je preteklo mesec dni se je kralj Kuruov odpravil osvajati svet. Spremljala ga je silna vojska sestavljena iz slonov, konjenikov in bojnih vozov. Ta tiger med ljudmi je najprej pokoril razbojniška plemena Dašarna, potem pa je napotil svojo vojsko proti Darvi vladarju kraljevine Magadhe, kateri je ponosen na svojo moč ogrožal mnogo vladarjev. Potem se odpravijo na Mithilo in pokorijo Videhane in zatem Kašijce, Suhme in Pundre in s svojo neustrašnostjo in močjo svojega orožja se je široko proslavilo ime Kuruov.

Ne mine mnogo časa in Pandau je dovolj lenosti in počasnosti in se umakne v gozd s svojima dvema ženama. Zapustil je svoj čudoviti dvorec poln udobnih ležal in se naselil v gozdu v kateremu je popotoval in ves svoj čas posvetil lovu na divjad. Izbral je mesto za svoje prebivališče v prekrasem hribovitem področju na južnem obrobju Himalaye, živel je popolnoma svobodno, narod pa je po Dhrtaraštinih ukazih oskrboval Pandaua z vsem kar je bilo potrebno za udobnost in uživanje.

Šiva kot Narada, kralj plesa. Šiva je plesal po glavi demona in svet se je tresel in drvel v kaos. Zato so ga prosili naj se ustavi, in privolil je, da odloži svoj ples na sodni dan, ko bo zaoplesal ples vesplošne smrti. (Miti in legende severne Indije poznajo Šiva kot sovražnika plesa, dočim je na jugu Indije Šiva kralj plesa).

V tem času oh Đanamedaya je Gaudhara rodila Dhrtaraštri stotino sinov, druga žena iz stanu Vaisya pa še nekaj.

Đanamedaya reče na to: "Oh najboljši med brahmani kako je lahko Gandhari rodila stotino sinov in koliko časa je za to potrbovala?"

Vaisampayana nadaljuje: "Nekega dne je Gandhari pričakala velikega modreca Dvaipayana utrujenega in lačnega in ga je pogostila z veliko spoštovanja in pozornosti, zadovoljni Vyasa pa ji je izpolnil željo, da lahko rodi sto sinov, od katerih niti eden ne bo zaostajal v ničemer za svojim očetom. Ko je Gandhari spočela je polni dve leti nosila breme v svojem trebuhu in ni mogla roditi. To pa ji je povzročalo grozne muke. Tedaj pride vest, da je Kunti rodila sina bleščečega kakor sonce in Gandhari zaradi nestrpnosti z vso močjo udari po trebuhu. V tem pa porodi kos mesa podoben topovski krogli, katera je v njej rasla polni dve leti. Ravno ko jo je hotela vreči stran, se pojavi Dvaipayana, ki je s svojo močjo že vse ugotovil kaj se je zgodilo.

Zagledajoč kroglo, on vpraša Gandhari: "Kaj si naredila?", ona pa mu vse pove po resnici: "Ko sem slišala, da je Kunti rodila pred menoj in da je dobila kraljeviča sijajnega kakor sonce, sem zaradi žalosti na silo povzročila porod. Ti si mi obljubil, da bom rodila stotino sinov, rodila pa sem poglej, to kroglo."

Nato reče Vyasa: "O Gandhari, to kar sem rekel, to se bo zgodilo. Nikoli ne izrečem laži tudi v šali ne. Naj hitro prinesejo sto glinastih vrčev z ozkim vratom napolnjenih s topljenim bivoljim maslom. Ko jih prinesejo poškropi to kepo s hladno vodo."

Kakor je rekel tako se zgodi. Ko poškrope kepo s hladno vodo, se ona počasi razdeli na sto in en komad velikosti palca. Vsakega od teh delov posamič dajo v svoj vrč in vse skupaj postavijo na skrivno mesto, okrog pa postavijo stražo, da jih je varovala. Sveti človek tedaj

reče Gandhari, da jih ne sme prej odpreti kot ko pretečeta dve leti. In tako ko je vse uredil in jim svetoval se je sveti modrec odpravil na Himalayo, da bi se tam posvetil puščavniškim podvigom.

Ko je prišel čas se rodi iz kosa mesa vstavljenega v vrč kraljevič Duryodhana. Po starešinstvu je bil najstarejši Yudhištira, prvenec kraljevine Kunti isti dan ko se je rodil oholi Duryodhana je tudi Kunti rodila drugega sina po imenu Bhima, ki je bil silno močnih mišic.

Ko se je rodil Duryodhana je kralj Dhrtaraštra poklical Bhišmo in Viduro in vse ostale Kurue, dobronamernike in Brahmane in jim reče: "Kraljevič Yudhistira je najstarejši in on je naslednik našega kolena. S krepostjo svojega rojstva je on kraljestvo pridobil za sebe. No ali lahko ta moj sin, ki je rojen za njim postane kralj? Povejte mi po pravici, kaj je pravično in pošteno?"

Čim so bile izgovorjene te besede oh Bharata so šakali in vse grabežljive živali sluteč zlo zatulile. Poslušajoč te usodne predznake so brahmani in modri Vidure tako govorili: "Poslušaj kralj najmočnejši med ljudmi, ko se je rodil tvoj sin so se pojavili zloslutni predznaki in brez dvoma bo on postal uničevalec tvojega roda. Usoda nas vseh je odvisna od tega ali se ga bomo odrekli ali ne. Če ga obdržimo se bo zgodila nesreča, če pa se odrečeš njega, o kralj, ostalo ti bo še devetindevetdeset sinov. **Rečeno je, da se zaradi blagora družine mora odkloniti posameznika, zaradi vasi se mora odkloniti družina, zaradi države se mora odkloniti vas in zaradi svoje duše mora človek odkloniti celo zemljo.**"

Vidura in brahmani so mu tako razložili zadevo toda zaradi ljubezni do sina Dhrtaraštra ni bil voljan pokoriti se nasvetu.

V naslednjem mesecu so se rodili tudi vsi ostali Dhrtaraštini sinovi in ena hčer, služkinji kaste Vaisya ki je dvorila Dhrtaraštru pa se je rodil zelo pameten sin in dobil ime Yuyutsu in to se je zgodilo, ko je bila Gaudhari še noseča.

Pandu pa je nekega dne, ko je potoval po gozdu v katerem je bilo mnogo jelenov in grabežljivih živali hudobnih lastnosti, tedaj opazi jelena vodnika črede, kako se pari s svojo ženko. Vladar je oba zadel s petimi bridkimi strelkami operjenimi z zlatom. Toda to kar je Panda zadel ni bil jelen in njegova ženka, temveč sin nekega ršija, kateremu so bile puščavniške zasluge zares velike in njegova družica zavzeta z igro v jelenjem obličju. Jelen preboden s Panduovo strelco v toku parjenja se zruši na tla in spregovori s človeškim glasom: "Oh kralj niti ljudje, ki so sužnji greha in jeze in brez pameti nikdar ne delajo tako okrutnih dejanj."

Pandu reče na to: "Dobro je poznano da se jeleni love na različne načine in nikomur ni mar ali je jelen pazljiv ali nepazljiv." Jelen pa mu odvrne: "Ne krivim te kralj, ker si ubil jelena, temveč zato, ker nisi mogel počakati, da se konča ljubezensko dejanje, temveč si ga neusmiljeno prekinil. Jaz sem molčeči človek in sem spremenjen v jelena in živim v miru z vsemi. Ti si me ubil in jaz te bom zato preklel. Ubil si me nevedoč, da sem brahman in zato nisi zgrešil brahmanovo smrt, toda kadar si boš zaželel žene, im kadar ji boš prišel blizu, da se z njo združiš tega trenutka boš odšel v svet mrtvih, kakor jaz sedaj odhajam. Žena s katero boš združen bo odšla s teboj z ljubezensko pozornostjo v svet kralja mrtvih od katerega še nihče ni pobegnil. Ko to izreče je molčeči človek izpustil svojo dušo, Pandua pa je utonil s tem prizorom zatopljen v žalostne misli.

Grenke solze so točili Pandu in njegovi dve ženi zaradi nesreče, ki jih je zadela. Po jelenovi pogubi se je kralj Kuruov napotil v spremstvu svojih dveh družic proti planini Nagasabha hraneč se samo s sadjem in korenjem. Ko so prišli na Himalayo so prišli na Gandhamadro. Tu so se znašli pod okriljem mahabhuta(67), siddha(68) in znamenitih ršijev in živeli so v tem kraju včasih na ravnini včasih na planinskih pobočjih. Tako so prišli tudi do planine s stotino vrhov in so tu nadaljevali svojo pokoro.

Nekega dne je Pandu poklical svojo soprogo prekrasno Kunti in ji iz oči v oči reče: "O Kunti, glede na to, da jaz ne morem več spočeti

potomcev ti ukazujem, da si najdeš nekoga, ki mi je enak ali pa še boljši od mene in, da z njim spočneš mojega naslednika.

Oh gospa ljubkega nasmeha vedi, da žene nekoč niso bile v hišah zaprte in odvisne od svojih možov in rodbine, temveč so šle kamor jim je bila volja in zabavale so se kakor jim je bilo všeč. O sposobna one niso pripadale možem niti jim niso bile zveste, pa se tudi danes na to ne gleda kot greh, ker so bili v tistih časih taki običaji. Še danes ta običaj obstaja med pticami in med živalmi in med njimi ni ljubosumja. Ta običaj je nekoč obstajal tudi med ljudmi in ga zato veliki modreci odobravajo. Na severu Kuruva se ta običaj še vedno spoštuje, današnji običaji pa so ustanovljeni kasneje. No, če je to grešno ali ne tisti, ki poznajo Vede pravijo, da je ženina dolžnost izpolniti moževo prošnjo. O ljubezniva gospa jaz zlagam roke in polagam na teme lokvanjev znak, da te nebi ganil!"

Kunti potem pove kralju Kuruovu o daru plemenitega Dvaipayana.

Poslušajoč njeno povest ji on reče: "O lepotica naredil bom še danes vse potrebno, da bi se naše želje lahko uresničile. Pokliči boga pravice(69) o srečna gospa. On je najboljši med nebesniki. Sin, ki ga bomo dobili od njega bo sigurno postal glavar Kuruov, ker v njegovem srcu ne bo greha niti pravice glede na to, da mu bo oče bog pravice in čudežnih zakonov.

In Kunti najboljša med ženami reče svojemu možu: "Naj bo tako!" In pokloni se pred njim odločena, da še istega dne izpolni njegovo željo. In osmega časa najugodnejšega dne v sedmem mesecu ko se vzpenja zvezda Dyeštva v konjunkciji z vzhajajočim mesecem je Kunti rodila prekrasnega otroka, ki bo živel, da doseže veliko slavo.

V času ko je bilo dete rojeno se je slišal glas: "Ta otrok brez suma bo najboljši med prinašalci pravice prvi med tistimi, ki žive v kreposti! Prvi Panduov sin se bo imenoval Yudhištira. On bo kralj prostrane

oblasti, znan v vseh treh svetovih obdarjen s sijajem in slavo in častitim vladanjem."

Ker je bil Pandau blagoslovljen s sinom, ki je imel veliko kreposti se je zaželel, da mu Kunti rodi še enega sina, ki bi se odlikoval z veliko močjo. Kunti je zopet poslušala svojega moža in poklicala k sebi Vayua(70) on pa ji podari sina močnega telesa, ob njegovem rojstvu pa se je slišal nadnaravni glas, ki je rekel: "Ta otrok bo med močnimi najmočnejši!"

Tedaj se je Pandu posvetoval z brahmani zatem pa je zaprosil Kunti, da se za leto dni obveže z osebno obljubo. Kunti stori tako, kot jo je prosil in ko je minilo leto dni ji Pandu reče: "O prelepa gospa s svojim puščavništvom si zadovoljila Indri(71) kralju nebesnikov, in ga zato pokliči in z njim spočni še enega sina."

Častita Kunti ga posluša in s svojo mantro pokliče Indro gospodarja nebesnikov. On ji podari moškega potomca kateremu so dali ime Arđun. Takoj ko se je kraljeveč rodil je iz jasnega neba zadonel glas podoben grmenju nevihtnega oblaka: "O Kunti ta otrok bo imel moč Kartaviryje(72) in Sibilja(73) v boju bo nepremagljiv kakor sam Indra. Proslavil se bo širom sveta in obvladal bo raznovrstna nebeška orožja."

Ko je Kunti rodila Pandauove sinove pride k njemu njegova druga nevesta in mu v zaupanju reče: "Velika je moja žalost o kralj! Čeprav sem enaka s Kunti ima moj mož samo z njo naraščaj. Če mi Kunti pomaga, da tudi jaz dobim kakšnega sina mi bo dobro storjeno pa tudi tebi bom poklonila potomce."

Tedaj Pandau zopet odide k slavni Kunti in jo oslovi: "Blagoslovljena gospa zavaruj posmrtno obreda za mene in moje prednike. O brezgrešna pomagaj Madri, da spočne otroke in se tako osvobodi moje nerazpoloženosti. Tako boš vedno ostala vsem v spominu."

Kunti potem zaupa svojo mantro kraljici Madri in ji reče: "Ko izgovoriš to mantro misli na božanstvo s katerim bi želela imeti naraščaj." Madri se malo zamisli, potem pa prikliče dvojčke Asvina(74) in oba prideta. Ona z njima spočne dva sinova. Nakulo in Sahadevo katera sta bila po lepoti najlepša na zemlji. Pri njunem rojstvu se je zopet oglasil breztelesni glas in rekel: "Ta dva bosta od vseh ljudi najbolj lepa, bistra in krepostna. Sijala bosta z močnim sijajem, lepoto, bogastvom in primernostjo."

Tako se je Panduu rodilo pet sinov katere so spočeli nebesniki in so bili obdarjeni z veliko močjo in živeli so, da bi izbojevali veliko slavo in da na široko poneso ime Kuruov. Njihova krepost se je povečevala, ko so rasli, zloglasni modreci, ki so stanovali na hribih katerih vrhove je pokrival sneg so gledali to in se čudili. Petorica Panduovih sinov in stotina sinov kralja Dhrtaraštre tega razmnožitelja plemena Kuruov so rasli hitro kakor lokavanji na jezeru.

Gledajoč svoje postavne sinove kako postajajo postavni pred njegovimi očmi živeč v prostranih gozdovih na planinskih obrobjih, Pandau naenkrat začuti, kako se v njemu budi usahla moč njegovih mišic. Nekega dne v poletju, ko vsa bitja izgube pamet, kralj odide s svojo družico Madri potikati se po gozdu v katerem je že vsako drevo pognalo nove cvetove. Povsot naokrog je bilo veliko malih jezer obraslih z lokvanji. Pandau je gledal vso to lepoto in naenkrat začuti kako se v njemu zopet rojeva poželenje. Ko mu je pogled obstal na mladostni Madri kateri so bile obleke prozorne je njegova želja vzplamtela kot požar. Prežet z željo jo on potegne k sebi, čeprav se je ona upirala kolikor je le mogla vsa tresoča od strahu. Strah od prekletstva pa ni mogel obrzdati Pandaua in on gnan s svojo usodo na silo poišče njene objeme kakor, da se je odločil končati svoje življenje. In tako je častiti Pandu častiti kralj Kuruov podlegel neizprosni vplivu časa, ko je bil v objemu svoje žene. Ko je Kunti zvedela kaj se je zgodilo reče objokani Madri: "Jaz sem njegova starejša soproga in zasluga mora biti moja. Jaz moram iti za našim gospodarjem v

predele mrtvih. Vstani Madri in mi predaj njegovo telo ti pa ostani tukaj in se posveti otrokom."

Madri pa reče na to: "Jaz sem objela našega gospodarja in ne bom dopustila, da odide brez mene. Jaz bom šla za njim, ker moja želja še ni potolažena. Ti si moja starejša sestra daj mi pristanek! Prvak Bharata je prišel k meni željan objema in se me še ni nasitil. Ali nisem jaz tista, katera mora v Yamino bivališče, da ga zadovolji? Oh velespoštovana, če jez preživim tebe, ne bom vedela kako naj vzgajam tvoje otroke ali ne bom s tem grešila? Ti Kunti pa boš vzgojila tudi moje sinove kot, da so tvoji rodni."

In tako se je hči Madra poročena s Panduom povzpela na Panduovo pogrebno grmado.

Vaisampayana nadaljuje: Ko so pametni ršiji bogovom podobni videli, da je Pandua umrl so se med seboj dogovorili in odločili: "Sedaj je naša dolžnost, da se vrnemo v kraljevino in da odpeljemo tja njegove otroke in ženo ter, da tja odnesemo njegove posmrtno ostanke."

Ni še minilo mnogo časa, ko Kunti pride do glavnih grajskih vrat. Ko so meščani slišali, da je v mesto prišlo nekaj tisoč molčečih mož in dostojanstvenikov so se zelo začudili in so se kmalu po sončnem vzhodu začeli zbirati v veliko množico z ženami in otroci. Opazovali so puščavnike v tišini in vsako srce je bilo ganjeno in usmiljeno.

Prišli so tudi Kurui v spremstvu svečnikov in potem ko so se pozdravili, so ršiji zavzeli svoja mesta meščani pa se se poklonili do tal in tudi oni so se posedli naokrog. Potem pa najstarejši med ršiji pove vse tako kot se je zgodilo in na koncu reče: "To so njuni ostanki, to so njihovi otroci in tu je tudi druga mati. Sprejmite jih kakor se spodobi."

Rekoč to Kuruom so puščavniki tistega trenutka izginili, meščani,

vidoč kako izpred njihovih oči izginjajo kakor oblaki na nebu se začudeni razidejo po domovih.

Ko so se končale pogrebne svečanosti in so vsi podaniki začeli žalovati za Panduom je častiti Vyasa nekega dne prišel k svoji materi in ji reče: **"Mati naši dnevi sreče so prešli in prihajajo dnevi nesreče. Greh vsak dan narašča. Svet se je postaral. Kraljestvo Kuruov ne bo več dolgo trajal, razlog temu pa je nepravica in nasilje. Zato pojdi v gozd in se posveti yogi in puščavništvu. Od sedaj bo vse več nepravice in prevar, pošteno delo pa bo izginilo. Ne bodi v svojih poznih letih priča propadanju svojega roda."**

In tako z Bhišminim dovoljenjem kraljica odide s svojima dvema snahama v gozd in se začne ukvarjati s poglobljanjem ter doživi lepo in dolgo starost, potem pa zapusti telo in se povzpne na nebo.

Po tem, ko so opravili vse obrede očiščenja, ki jih predpisujejo Vede so se Panduovi sinovi naselili v palači svojega očeta. Rasli so in živeli tako kot je dostojno kraljeviču, pokazalo pa se je, da so v svojih igrach z Dhrtaraštinimi sinovi v vsem boljši. V moči in veščini zadevanja v požrešnosti in vzdigovanju prahu jih je Bhima vse prekašal. Sin boga vetra jih je vlekel za lase naganjajoč jih, da so se topli med seboj on pa se je smejal. Vrkodara(75) je z lahkoto premagoval vseh sto dečkov, čeprav so bili močni, to pa je naredil tako, kot da je eden izmed njih. Ujel jih je deset in jih tunkal v vodo potem pa jih je komaj žive potegnil na suho. Držal jih je za lase in jih vlekel po tleh, tako so bili Dhrtaraštini sinovi vedno potolčenih glav ali kolen ali poškodovanih ram. Kadar so šli na drevo, da bi nabrali sadje on je z udarcem noge stresel na tla nabirače in sadje. V rokoborskih veščinah pa tudi v hitrosti in spretnosti jim ni bil nihče enak. Bhima je zares imel navado trpinčiti Dhrtaraštine sinove, toda, to je delal bolj zaradi svoje nezrelosti kot pa zaradi zlobe.

Gledal je močni Duryodama Bhimine podvige in njegovo moč in v njegovem srcu se je pojavilo sovraštvo. V svoji ljubosumnosti na

Pandaue najbolj pa do Bhime so se Duryodama in njegovi bratje odločili Bhimo ubiti ostale pa vreči v temnico. Računajoč, da je Yudhištira zakoniti naslednik prestolonaslednik so tako računali, da bodo tako prišli do kraljevine.

Tako so nekega dne odšli na reko Gango plavat, Dhrtaraštini sinovi pa so pripravili, da izpeljejo svoje nečastno delo. Ko so po plavanju odšli vsak v svoj šotor, da se odpočijejo so podtaknili Bhimi zastruplano hrano, zato on ni mogel niti do svoje postelje temveč je obležal na obali reke. Potem pa ga je Duryodhana z ovijalkami porinil v vodo, ko pa se je Bhima znašel v vodi so ga grizle strupene vodne kače katere so imele tam svoje gnezdo, tako da tudi en strup ni mogel delovati. Potem pa je Ganga izvrgla Bhiminovo telo na pesek.

V tem času pa se je Duryodhana srečen in vesel vrnil v kamp in ko je začel Yudhištira spraševati kje je Bhima mu je on odgovoril, da je šel v mesto. Ko se je vrnil na dvor mu nihče ni vedel povedati kje je Bhima in Pandavi so se z grozo v srcu vrnili, da ga poiščejo toda, če so ga še tako iskali, ga niso našli in so se užaloščeni, žalostni in zaskrbljeni vrnili.

Močni Bhima je naposled prišel k zavesti in je takoj stekel k svoji materi. Kunti in Yudhištira sta ga bila nadvse vesela in ga objela za dobrodošlico, Yudhištira pa pravi: "Ne govori o tem nikomur, od danes naprej moramo zelo varovati drug drugega." Čez nekaj časa Duryodhana spet v Bhimino hrano zmeša strup, ki je bil svež, silovit in smrtonosen. Yuyutsu je bil prijatelj Pandauov in jim je povedal za strup, Vrkdodar se ni oziral na to temveč je vse brez pomisleka pojedel in prebavil. Pa če je bil strup še tako močan, na njega ni več deloval.

Kralj je videl, da Kurui rastejo nevzgojeni, ter da zapravljajo svoj čas, zato je imenoval Gautamuja za njihovega učitelja in jih pošlje k njemu.

Na izviru Gange je živel zloglasni modrec Bharadvađa. Nekega

dne zagleda prelepo vilo Ghrtači, kako hodi ob obali reke Gange in ravno takrat pihne veter in razpre krila njene obleke. Puščavnika je ta prizor tako razvnel, da je svoje seme spustil v neki vrč. In tako se je iz vrča rodil modri Dron.

Bharadvađa je imel prijatelja kralja Pršata in njegov sin Drupada je vsak dan prihajal v Bharadvađino puščavniško bivališče in se je tu igral z mladim Dronom in se učil. Hitro je med njima zacvetelo bujno mladostno prijateljstvo.

Ko je umrl kralj Pršata je njegov sin Drupada sedel na prestol. Nekje v istem času pa je umrl trudi slavni Bharadvađa. Dron si je tudi sam želel potomcev to pa je bila tudi želja njegovega očeta, zato je vzel Saradvatovo hčer Krpi za ženo. Ona mu je rodila sina. Čim se je otrok rodil je izpustil glas podoben konjskemu hrzanju, z neba pa se zasliši glas: "To dete je zahrzalo kakor konj in to se je daleč slišalo. Zato naj mu bo ime Asvatthaman." Bharadvađinov sin je bil presrečen, ker je dobil sina.

Nekako v tem času je slišal Dron, da slavni brahman Đamadagnya namerava razdeliti svoje bogastvo brahmanom, zato se je takoj napotil na planino Mahendro. Ko je prišel pred Rama se je priklonil do tal pred njegovimi stopali videč, da namerava v gozd, ker je že vse bogastvo razdelil, mu Dron reče: "Jaz sem Bharadvađin potomec toda nisem prišel iz maternice. Sem brahman visokega rodu in moje ime je Dron. Prišel sem po tvoje bogastvo."

Slavni uničitelj plemena kšatriya poslušša potem pa mu odgovori: "Dobrodošel odličnjak med dvakrat rojenimi! Povej mi kaj želiš?" Dron reče na to : "Oh izvršitelj najtežjih zaobljub želel bi naslediti tvoje večno bogastvo!" Rama mu odgovori: "Vse bogastvo in zlato, kar ga je bilo sem razdelil brahmanom. Imam samo še svoje telo in dragoceno orožje. Pripravljen sem ti dati eno ali drugo. Povej kaj želiš od teh dveh stvari?"

Dron mu odgovori: "O Bhrgunov sin, pristoji ti, da mi daš svoje orožje in me naučiš veščine njihove uporabe." Reče: "Naj bo tako!" Bhrgunov sin, da Dronu svoje orožje in mu preda celoten nauk o orožju z vsemi podatki in skrivnostmi. Dron jih vse sprejme in se nauči, misleč sam pri sebi, da je bogato obdarjen in se veselega srca napoti k svojemu prijatelju Drupadi.

Zatem je prišel pred kralja Drupada in ga s spoštovanjem ogovori: "Oh kralj, vedi, da sem tvoj prijatelj!" Toda kralj zastrupljen z oblastjo zaradi svojega bogastva se namršči, z očmi zalitimi s krvjo od jeze in odvrne Dronu: "Kako si dovoliš brahman mene imenovati za prijatelja? Kako se okronani kralj lahko druži s popotnim beračem? Midva sva bila prijatelja, ko sva bila še otroka, toda čas pogrize vse, in se je porabilo tudi najino prijateljstvo. Ali se bogataš lahko druži s siromakom, tisti, ki nič ne zna z učenjakom in bojzlivec z junakom? Samo enaki so si lahko prijatelji."

Dron se obrne in oddide iz Drupadinega dvora, ko mu je v srcu plamenela jeza. Za trenutek se je ustavil, da bi premislil kaj naj stori, in on se odloči in oddide v Hastinapuro, prestolnico Kuruov. Želel si je kralju Pancal maščevati za njegovo neotesanost.

Ko je prišel v Hastinapuro se je Bharadvađin sin naselil pri Gautami imenovanem Krpa, ki je bil brat njegove žene Krpi. Dronin močni sin je imel navado v predahih med Krpinimi predavanji poučevati Kuntine sinove o rokovanju z orožjem, toda še vedno nihče ni vedel kakšen junak je Asvatthaman.

Tako je nekaj časa Dron živel na domu Krpe, dokler se ni nekega dne zgodilo, da so se vsi junaški kraljeviči, kar jih je bilo napotili ven iz mesta. Igrali so se z žogo in veselo postopali naokrog dokler jim žoga ni padla v nek vodnjak. Osramočeni in zaskrbljeni so gledali drug drugega, potem pa so opazili v bližini nekega temnopoltega brahmana, oslabelega, ker je ravno opravil svojo žrtev agnihotro(76). Kraljeviči, ki so se že odrekli, da bi izvlekli žogo iz vodnjaka so

obrkožili tega brahmana, toda Dron-to je bil on se jim nasmeji in reče: "Sramota! Kakšni kaštrijski pa ste, kakšni vojščaki, ki uporabljajo orožje, pa ne zmorejo niti žoge izvleči iz vodnjaka? Kaj niste rojeni v rodu Bharata? Obljubite mi danes večerjo, jaz pa vam bom izvlekel vašo izgubljeno žogo s pomočjo teh trav, ob tem pa bom izvlekel tudi ta prstan, ki ga bom vrgel v vodnjak." In Dron sname svoj prstan in ga vrže v vodnjak.

Nato reče Yudhištira, Kutin sin: "Oh brahman s Krpinim dovoljenjem boš dobil od nas toliko, da boš imel dovolj do konca življenja!" Dron se na to zasmeji in takole reče princem Bharata: "Ta snop dolgih trsk se bo s pomočjo mojih basem spremenilo v orožje. Poglejte te trske! Sedaj bom s prvo trsko nabodel žogo, z drugo trsko bom nabodel prvo in tako naprej bom naredil verigo in izvelekel vašo žogo."

In tako Dron naredi točno tako kot je rekel, začudeni kraljeviči so ga vsihičeni gledali z izbuljenimi očmi. Oni pa mu rečejo: "Oh učeni brahman, daj izvleci prstan!"

Nato slavni Dron vzame lok in strelico in z njim natakne prstan in ga tako izvleče držeč strelico s prstanom na njej jo on pokaže začudenim kraljevičem, oni pa gledajoč prstan, spregovorijo: "Priklanjamo se ti brahman, želeli bi vedeti, kdo si in od kod si. Ali lahko kaj naredimo za tebe?"

Na to vprašanje jim Dron tako odgovori: "Pojdite do Bhišme in mu opišite mene in mojo večino. On bo vedel kdo sem." Kraljeviči mu samo še rečejo: "Tako naj bo!" In oddidejo naravnost k Bhišmi in mu odnesejo brahmanovo sporočilo in povedo vse kakor se je bilo zgodilo.

Bhišma jih posluša in takoj ve, da ne more biti nihče drug kot Dron, in pomisli, da, on lahko postane njihov učitelj. Takoj oddide k Dronu, ga s spoštovanejm pozdravi, potem pa ga vpraša, za razlog

njegovega prihoda v Hastinapuro in mu ponudi, da poučuje kraljeviče. Dron mu pove vse svoje dogodivščine na koncu pa mu reče: "O potomec roda Kuruov, od najinih mladih nog sva se jaz in princ Pancal učila skupaj in zares mi je bil prijatelj. Vedno mi je govoril in delal dobro, da bi mi ugodil, in me večkrat opozarjal: Oh Dron jaz sem prvorojenec svojega slavnega očeta, in ko me kralj postavi za vladarja bo moja kraljevina tudi tvoja. Oh prijatelj, svečano se ti obvezujem, moja zemlja, moje bogastvo in sreča bo odvisna od tebe!" Ko je končal svoj uk, se je vrnil v svojo prestolnico. Jaz sem ga zelo spoštoval in se njegovih besed spominjam do danes.

Zgodi pa se nekoč, da je moj sin Asvatthaman, ko je bil še otrok opazil sinove nekega bogataša kako pijejo mleko in se prične jokati. Stemnilo se mi je pred očmi in sem bil ves iz sebe. Zaželel sem si, da dobim kravo in to od nekoga, ki jih ima veliko, in grem od posestva do posestva toda moje iskanje je bilo zaman, ker nisem nikjer dobil krave mlekarice. Vrnil sem se praznih rok. Nekoč pa zagledam, kako neka prijateljica v igri daje piti mojemu sinu vodo pomešano z riževo moko. On je ubožec pil verujoč, da pije mleko in je zaplesal vzklikajoč: "Pil sem mleko! Pil sem mleko!"

Ko pa mi pridejo na ušesa tudi zasmehi vsiljivcev sem izgubil razsodnost. Za vse to sem obsojal sebe in končno sem se odločil, da ne bom več živel zoprnega življenja nekoga sluga, čeprav me bodo brahmani zmerjali."

Potem Dron pove, kako je odšel do Drupada, ko je zvedel, da je ta postal kralj in kako ga je zavrnil.

"Oh Bhišma, Drupada me je tako užalil, da sem odšel k sorodniku Krpi in dobil pod svoje okrilje pametne in poslušne učence."

Bhišma poslušša pripoved Bharadvadinega sina in mu reče: "Napni svoj lok brahman in kraljeviče Kuruov naredi za izvrstne poznavalce vedenja o orožju. Bodi siguren, da se ti bo izpolnila vsaka želja v srcu."

In tako Dron prvi med strelci veselo sprejme za učence Pandauove in Dhrtaraštrine sinove.

Nekega dne jih on pokliče, da se zberejo okrog njega. Ko se mu dotaknejo stopal v znak spoštovanja jim on tako reče: "V srcu nosim željo neoporečniki. Obljubite mi, da boste obljubo izpolnili, ko se boste naučili vedenja o vojnih veščinah." Na to niti eden od kraljevičev Kuruov ni rekel niti besede, samo Arđun je podal zaobljubo, da bo izpolnil željo svojemu učitelju, in da bo naredil vse, kar bo on zahteval od njega. Nato ga je veseli Dron stisnil na prsi in vzdihujoč začel prelivati solze sreče.

In tako je neustrašni Dron začel poučevati Pandauove sinove o nebeškem in zemeljskem orožju, toda, kot h prvaku med brahmani so mu prišli tudi drugi kraljeviči, da bi jih poučil. In tako je k njemu prišel tudi Radhin sin iz kaste suta. Od vseh njih je samo sutin sin Karna vedno prekašal Arđuna in priklanjajoč se Duryodhani pokazal prezir do Pandauov.

Arđun se je rad učil o orožju in je bil zato vedno za svojim učiteljem. Z veščino, močjo mišic in vztrajnostvo jih je vse prekašal. Zares, čeprav so bila sporočila, ki jih je dajajl učitelj enaka za vsakega od njih, je bil Arđun zaradi svoje pripravnosti in spretnosti najboljši od vrstnikov.

Ko je Dron videl kolikšna je Arđunova predanost k orožju je naskrivaj poklical kuharja in mu rekel: "Ne daj Arđunu nikoli, da bo jedel v mraku in ne povej mu, da sem ti jaz to ukazal." Preteklo je nekaj dni in zgodilo se je, da je veter ugasnil svečo medtem, ko je Arđun večerjal. On pa nadaljuje jesti v mraku iz navade prinošeč roko k ustom in obrne pozornost na moč navade. Zato je močnoroki Pandauov sin nadaljeval vaditi z lokom tudi ponoči.

Šiva in Paravati. Poleg drugih vlog je Šiva tudi bog falusa in ima več žena. Ena izmed njih je Sati, ki se je sežgala na žrtvenem ognju in uvedla običaj "sati". Druga je Ganga, poseobljena reka Ganga, ki teče skozi Šivove lase. Satina reinkarnacija Paravati , hčerka gore Himalaye.

Dron je slišal hrumenje loka v noči in je šel k Arđunu in ga objame in mu reče: "Govorim ti resnico Arđun, od tebe bom naredil takega strelca, da ti ne bo para na celem svetu." Od takrat ga je Dron učil, kako se bori s konja, kako s slona in kako peš. Učil ga je kako se vodijo dvoboji in kako se bori v gruči. Naučil ga je kako se uporablja gorjača, meč, sulica in teško kopje.

Dva Dronina učenca Duryodhana in Bhima sta postala neprekosljiva borca in stalna nasprotnika. Asvatthaman jih je prekosil v poznavanju skrivnosti orožja, dvojčka Nakula in Sahadeva pa sta vse premagovala v mečevanju. Yudhištira pa je postal najboljši med strelci z bojnih vozov.

Arđun pa je bil najboljši v vsemu. Vse je prešel v razumu, zbranosti, moči in poletu. Njegovo ime se je zaslilo širom sveta in slovel je kot prvi med strelci. Ni mu bilo enakega niti po obvladovanju z orožjem niti po pozornosti in ljubezni do učitelja. Zato so Dhrtaraštrini sinovi sedaj še bolj sovražili Bhimo zaradi njegove velike moči in Arđuna zaradi kreposti in sijajnih uspehov.

Ko so Dhrtaraštrini in Panduovi sinovi končali svoje učenje in so obvladali vojne veščine in šolanje, je rekel Dron kralju Dhrtaraštri: "O kralj tvoji sinovi so končali šolanje. Pusti jim, da ti sedaj pokažejo kaj so se naučili." Razveseljeni kralj mu odgovori: "Dron najboljši med brahmani velik je uspeh, ki si ga z njimi dosegel!"

Na kraljevo zapoved so graditelji naredili borišče in zraven njega čudovito ložo za kralja in njegove gospe, kakor je bil običaj. Na določen dan se je zbrala tam vsa kraljevska družina, rodbina in poklicani, v gledališču pa se je zbrala pisana in razigrana množica.

V določenem času je na bojišče prišel Yudhištira, za njim pa po vrsti in starešinstvu vsi ostali kraljeviči. Potem pa se začne tekmovanje in junaški kraljeviči so pokazali svojo čudežno spretnost obvladanja z orožjem.

Na učiteljev znak pa stopi na bojišče mladi Arđun kakor oblak obsijan z zahajajočim soncem. Na sebi je imel zlat oklep poln tulec strelc in kožno rokavico. Narod je bil ves vzemirjen ko jo opazi, toda se hitro pomiri, ko se on postavi pred svojega učitelja in prične prikazovati kaj se je naučil. Brez, da bi trenili z očmi so začudeni gledali občudojoč njegovo sigurnost in spretnost obvladovanje meča, loka in gorjače.

Potem je z orožjem Agneya naredil ogenj, z orožjem Varuna je naredil vodo in z orožjem Vayavya je naredil zrak, z orožjem Parđanya pa oblake. Z orožjem Bhauma je naredil zemljo, z orožjem Paravata pa hribe. In končno je z orožjem Antardhana naredil, da je vse to izginilo(77).

Ko je bilo vse končano in ko je začudenje gledalcev malce splahnelo in so glasovi instrumentov zamrli, se je naenkrat zaslišalo ploskanje dlani ob dlan katero je odmevalo kakor streljanje groma. Vse oči so se obrnile na to stran.

Množica je nepremično spremljala prišleka sprašujoč se: "Kdo je to?" On pa se je ponosno oziral naokrog, prej podoben božanstvu kot smrtniku in velika moč je žarčila iz njega. Potem pa spregovori z gromovitim glasom: "Ne bodi presenečen Arđun, če pred vsemi ponovim vse tvoje podvige."

Ta izziv zbeга Arđuna in obvzame ga jeza. V istem trenutku pa se v Duryodhaninem srcu razplamti neobrzdana naklonjenost. Z Droninim dovoljenjem je sijajni mladenič z nemarno lahkoto ponovil vse kar se je Arđun naučil in ga je še prešel, Duryodhana pa je bil spričo tega neizmerno vesel. Potem pa on in njegovi bratje začno objemati Karno, Duryodhana pa mu reče: "O močnoroki junak bodi dobrodošel! Oh močnoroki v pravem času te je poslala sreča! Jaz in vsa kraljevina Kuruov ti stojimo na uslugo!"

Junak pa mu odgovori: "Za mene je vse kar ti praviš, kakor, da je

že storjeno. Na srcu mi ležita samo dve želji: "Tvoje prijateljstvo in dvoboj z Arđunom." Duryodhana pa reče na to: "Ob meni uživaj vse življenske blaginje. Bodi dobronik svojemu prijatelju in postavi svojo nogo na glave vseh nasprotnikov, tlačitelj sovražnikov!"

Arđun se je počutil ponižanega in ogovori Karno, ki je stal med Duryodhaninimi brati kakor gorski vrh: "Jaz te bom poslal tja kamor odhajajo vsi, ki se nepoklicani ponujajo in nevprašani govore, Karno, ker boš podlegel od moje roke." Karno pa mu na to reče: "To borišče je odprto za vsakogar in ni grajeno samo za tebe. Čemu prepir Arđun, tako se obnašajo samo slabiči! Obrni svoje besede v strelice in ti bom s strelkami odbil glavo, in to ravno pred tvojim učiteljem!"

Zatem se je Prhin sin hitro poslovil od svojih bratov in ob učiteljevem dovoljenju odšel na dvoboj s Karno.

Tudi močni Karno se je poslovil od Dhrtaraštrinih sinov in Arđun pride na plano. V tem času se nebo prekrije z oblaki polni strel. Toda bog sonca vidi, da si je Indra prišel ogledati dvoboj in razžene oblake iznad njegovega sina. Arđun se ni niti videl ves prekrit z oblaki, Karno pa je bil viden in obsut s sončnimi žarki. Duryodhana je še vedno stal ob Karni, ob Arđunu pa je stal Bharadvađa, Krpa in Bhišma. Kunti hči plemena Bhoda pa je omedlela. Spretni Vidura jo je s pomočjo služkinj hitro vrnil k zavesti škropeč z vodo in sandalovino, ko pa pride k sebi zagleda svoja dva sinova kako stojita eden nasproti drugemu odeta v oklepe, jo obvzame groza, toda storiti ni mogla ničesar.

Tedaj se oglasi Krpa, Saradvatov sin, ki je dobro poznal pravila dvoboja in se dobrika Karni: "O slavni junak, povej nam kdo sta ti oče in mati in katerega kolena si. Kraljevič, ki ti je prišel je sin Prthe in kralja Pandua in je slavni potomec roda Kuruov."

Na to je Karno povetil svoj prebledeli obraz kakor lokvanj na jesenskem jezeru, k zemlji. Tedaj reče Duryodhana: "Učitelj, svete knjige pravijo, da si pravico za prestol lahko lasti tri vrste ljudi: potomci plemenitega rodu, zloglasni junaki in slavni vojskovodje. Če

se Arđun ni voljan boriti se z nekom ki ni kraljevskega rodu, jaz postavljam Karno za kralja Ange!"

In tistega trenutka posadi Karno na zlati stol in ob praženem rižu, cvetju, posodami z vodo in mnogo zlata. In tako je bil silni vojak postavljen za kralja Ange. Brahmani so govorili mantre(78) nad glavo pa so mu držali kraljevski sončnik. In ko se je veselje malo pomirilo Karna vpraša Duryodhano kraljeviča Kuruov: "Tiger med kralji s čim naj ti povrnem, kar bi bilo vredno kraljevskega dostojanstva, ki si mi ga podaril?" Duryodhana mu odgovori: "Jaz si močno želim samo tvojega prijateljstva!"

"Naj bo kot želiš!" , reče Karna, potem pa se objameta.

Ob tem pa se naslanjajoč na palico pojavi na borišču Karnin očim Adhiratha v slabo opasani obleki preznojen in drhtajoč. Takoj, ko ga je opazil Karna odloži lok in skloni svojo pravkar poškropljeno glavo in se prikloni pred svojim očetom. Stari kočijaž ga pokliče kot sina in ga jokajoč objame in toči solze po sinovi glavi.

Bhima je mislil, da je Karna zares kočijažev sin in se začne posmehovati, jezni Duryodhana ga prekine: "Takšne besede ti ne pristojijo Vrkodar! Poreklo velikih junakov je neznano kakor izvor velikih rek! Ogenj, ki pogoltne cel svet izgine v vodi. Poznano je vaše poreklo Pandauov. Ali lahko košuta prinese na svet tigra? Ta kraljevič ni samo dostojen, da upravlja Angi, temveč je zaslužen, da je car celega sveta. Če to komu od vas ni po volji, naj se popne na njegove kočije in poiskusi z rokami in nogami zategniti njegov lok!"

Med prisotnimi se dvigne šum odobravanja, Duryodhana pa vzame pod roko Karno in ga povede iz borišča obsijanega s svetlostjo svetilk, ker se je začel spuščati mrak. Tudi Pandauvi so se vrnili v svoje bivališče v spremstvu Drona, Krpe in Bhišme.

Ker je Duryodhana pridobil Karnino prijateljstvo je razpršil svoje

strahove, ki so ga mučili, ko je opazoval Arđunove vojne veščine. Junaški Karna več vsakega orožja je bil spodbujan z Duryodhaninimi prijaznimi besedami pa še celo Yudhištira je menil, da je Karna strelec, ki mu ni para na zemlji.

Ko je Drona videl, da so Pandauovi in Dhrtaraštrini sinovi obvladali vojne veščine je pomislil, da je čas, da zahteva nagrado za svoj trud. Skliče svoje gojence in jim reče: "Ujemite v boju Drupado, kralja Pancal in privedite ga pred mene. To bo za mene najbogatejše plačilo." Mladi vojščaki mu odgovore: "Naj bo tako!" Zatem se hitro povzpnejo na vojne vozove in s svojim učiteljem odidejo, da ga nagradijo za njegov trud. Na svoji poti, so pobijali Pancale in tako prišli pred prestolnico velikega Drupada in jo obkolili. Preden pa se začne bitka Arđun reče svojemu učitelju: "Mi bomo napadli šele ko bodo Dhrtaraštrovi pokazali kaj znajo in obvladajo. Niti eden od njih ne bo mogel uloviti na bojišču kralja Pancala."

Mnogi silni kraljeviči Kuruov s Karno in Duryodhano na čelu so tekmovali med seboj, kdo bo prvi v jurišu in tako pojezdijo v Drupadino mesto in jurišajo po njegovih ulicah.

Kralj Drupada razbesnjen kakor ognjeno kolo, in premaga Duryodhana in Vikarno pa še močnega Karno in mnoge druge hrabre kraljeviče in tako pogasi njihovo željo po boju.

Pandaui slišijo mučne krike razbite vojske in s spoštovanjem pozdravijo Drona in se popnejo na svoje kočije, Arđuna pa v naglici zaprosi Yudhištira, da se ne spušča v spopad in pohiti naprej dokler so mu Nakula in Sahadeva ščitila kolesa. Bhima se je vedno bojeval v predhodnici in zato tudi sedaj hitel naprej z velikim kijem v roki. Prav zares je Bhima nagnal izpred sebe slone in vozove Drupadine vojske, kakor pastir s palico v roki naganja svojo čredo. Kralj Pancal vidi, da so njegovemu vojskovodji pomešani računi in sam odide streljati pogumne Pandaue. Arđun se razjezi in zaseka s streljati nasprotnikov lok, podre zastavo in prebode konje, vozača pa prebode

s petimi zavitimi streljci. Potem odloži lok na stran in iz toka potegne sabljo in s svojega voza skoči na Drupadin voz. Popolnoma neustrašen on zaslužni Drupado in ko to vidijo Pancali so se razbežali na vse strani.

Ko vidijo kaj se je zgodilo, kraljeviči navalijo na vojsko Pancala, toda Arđun jim reče: "Drupada je sorodnik Kuruov in je najboljši med kralji. Zato Bhima ne ubijaj njegove vojake. Naša naloga je, da učitelju damo njegovo nagrado."

Ko so na bojišču ulovili Drupado in njegove ministre, jih kraljeviči predajo vse Dronu. Dron pa je gledal poraženega in ponižanega Drupada oropanega svojega bogastva in se spomni njegove neznosnosti do njega in mu sedaj reče: "Opustošil sem ti kraljevino in zavzel prestolnico, za življenje pa se ti ni treba bati. Ali se boš sedaj spomnil najinega prijateljstva?" Potem pa se nasmehne in nadaljuje: "Ne boj se pogumni kralj, življenje ti ni ogroženo! Mi smo brahmani, vedno pomirjeni. Kralj jaz zopet želim tvoje prijateljstvo! Izpolnil ti bom željo in ti vračam polovico tvoje kraljevine. Če ti je po volji, spomni se, da sem ti še vedno prijatelj."

Drupada mu na to odgovori: "Brahman takšni velikodušnosti se ni treba čuditi od človeka s plemenito dušo in veliko močjo. Z zadovoljen sem, da lahko sprejemem tvoje prijateljstvo in tvojo plemenito ponudbo." In tako od vsega srca vrne polovico kraljevine Drupadi ga izpusti na svobodo in ga pospremi z vsemi častmi.

Drupada pa ni mogel več najti svojega duševnega miru niti pozabiti ponižanja. Ni bilo več upanja, da bi svoj poraz vrnil s silo niti z močjo duha in on je to dobro vedel. Zato je popotoval po širni zemlji, išoč način, da bi dobil močno orožje njegovega maščevanja.

Mine leto dni od vojne s Pancali in Drhtaraštra se odloči postaviti Yudhištira, Pandauvega sina za zakonitega naslednika prestola. To je naredil zaradi njegove neomajnosti, dostojnosti, potrpežljivosti,

dobrotnosti, iskrenosti in pravičnosti. Hitro je Kutin sin Yudhištira prešel svojega očeta v obnašanju, vljudnosti in marljivem izvrševanju dolžnosti.

Arđun in ostali Panduovi sinovi so tedaj odšli v vojno in pokorili mnoge kraljevine in Dhanandaya(79), poslali so v kraljevino Kuruov obilen plen, njene meje pa so se močno razširile daleč naokrog. Poslušal je kralj Dhrtaraštra o junaštvu in veliki moči teh močnih vojščakov in naenkrat so se njegova čustva proti njim zastrupila, stiskati so ga začele skrbi in ni več mogel zatisniti očesa.

Tako enkrat pride k njemu minister Kanika in začne govoriti: "Oh kralj, pazi se Panduovih sinov. Njihova dobrota in vpliv na zlo ogrožajo tebe in tvoje. Pandauovi so sinovi tvojega brata in čim bližji je rod čim večja je nevarnost.

Meščani Hastinapure so se večkrat zbirali in drug drugega glasno ogovarjali, da je že čas, da Yudhištira stopi na prestol. Dhrtaraštra nikoli ne more biti kralj - so govorili - ker se je rodil slep, slepec pa ne more biti vladar. Kralj tudi ne more biti niti Bhišma, ker se neomajno drži obljube. Samo Yudhištira je lahko okronan in samo on lahko vlada pravično in pravilno kraljevino Kuruov."

Te besede so prišle tudi do Duryodhana in te besede so mu še bolj zastrupile srce in on odide k svojemu očetu Dhrtaraštri in mu začne bridko jadikovati: "Oh oče moj meščani govore nekakšne neumnosti in so povsem pozabili na spoštovanje, ki so mu ga dolžni izkazati: Niti Bhišme se spoštujejo več in niti tebe. Govorijo, da bi moral Yudhištira nemudoma postati kralj brez odlašanja, to pa nam bo prineslo propad. Pandau je pridobil kraljevino z svojimi krepostmi in pravico nasledstva, ti pa nisi dobil krone, ker si se rodil slep, čeprav si je tudi ti vreden. Če Pandauov sin sedaj nasledi krono svojega očeta in sinov sin prav tako nasledi, bomo mi kralj sveta izključeni iz tega nasledstva in prezirani od celega sveta, to pa čaka tudi naše otroke. Zato naredi nekaj, da ne postanemo odvisni od vzdrževanja

Pandauov. Oh kralj če se ti dokoplješ do kraljevske časti jo bomo mi zlahka nasledili od tebe.

Kralj Drhtaraštra kateremu je znanje njegov čut vida, je poslušal sinovo besedo in spomnil se je nasveta ministra Kanika in obvzame ga žalost in začne omahovati. Princ Duryodhana pa mu reče takole: "Oče moj poišči nek pameten način, da pošlješ Pandaue v Varanavato. Tako nas ne bo več treba biti strah pred njimi."

Drhtaraštra se zamisli, potem pa odvrne: "Pandau je bil vedno naklonjen h kreposti in za svoj rod, vedno se je dobro ponašal, posebno pa je bil zelo ljubezniv do mene. Malo mu je bilo mar za svetovne užitke in vedno je za mene vse naredil, še celo kraljevino mi je odstopil. Njegov sin je nasledil izvrstne odlike umrlega očeta in narod ga hvali in podpira. Pandua so imeli radi vsi ministri in vojne starešine. Če odstranimo Yudhišthiro, mar nas ne bodo meščani pobili skupaj z našim rodом in prijatelji?"

Toda Duryodhana se ne da zbegati: "Oh moj oče, nimaš se česa bati. Narod bomo pridobili z darili in častmi, in on bo prešel na našo stran, ker bomo s tem dokazali našo moč. Bhišma ne bo ne na eni ne na drugi strani. Dronin sin je na moji strani. Tam kjer je sin bo tudi oče, stric Krpa pa se mu bo pridružil, ker ne bi nikoli zapustil Drona in sestrinega sina na cedilu. Vidura se bo vzdržal, čeprav je iz našega kolena. Če se jim pridruži nam ne bo škodil. Pošlji Pandaue na Varanavato in se ničesar ne boj.

Ugasni to trpljenje, ki mi dan in noč podžiga srce in mi ne da spanca."

In tako so kraljevič Duryodhana in njegovi bratje po malo in po malo začeli pridobivati meščane z bogastvom in častmi. Nekega dne pride po Drhtaraštrinem ukazu nekaj ostroumnih dvorjanov in prično hvaliti mesto Varanavato in govoriti, kako je to mesto lepo rekoč: "Tam se je pravkar začela proslava svečanosti Pasupatija(80) in zbralo

se je veliko ljudstva in sprevodi, ki se lahko vidijo v Varnavati so najlepše na svetu."

Ko je opazil, da se je vedoželjnost Pandauov vnela jim slepi kralj reče: "Če vi otroci želite prisostvovati prazniku na Varanavati pojdite in odpeljite svoje prijatelje in spremljevalce. Obdarujte brahmane in glasbenike z biseri, dragulji in sprehodite se za nekaj časa, ko pa boste želeli, pa se vrnite v Hastinapuro."

Yudhištira je spregledal prave Drhtaraštrine razloge, ker pa je videl, da je nemočen in brez zaveznikov, je samo rekel: "Naj bo tako."

Pokvarjeni Duryodhana se je močno razveselil, ker je kralj to rekel Pandauom in je poklical svojega svetovalca Purocano, ga prime pod desno roko in mu začne šepetati: "Purocana, ta zemlja je moja, če je moja je tudi tvoja in dostojno je da jo braniš. Drtharaštra je poslal Pandaue v Varanavato, kjer bodo po njegovem ukazu prisostvovali proslavi. Zapreži hitre mule in glej, da tja prideš še danes. Takoj ko prideš uredi, da se v bližini orožarne postavi palača s štirimi dvoranami. Bogato jo opremi in uredi in jo dobro varuj. Ko pa jo boš gradil uporabi smolo in konopljo in vse česar se ogenj hitro prime, samo pazi, da nihče ničesar ne opazi in da Pandaui česa ne zasumijo. Ko jo boš zgradil pokliči Pandaue, da se naselijo v njej. Oni se bodo zabavali po mestu in ko bodo trdno spali, ti podtakni ogenj na vse štiri strani." Purocana je poslušal ter odšel izvršiti kar mu je bilo ukazano.

Pandaui so se pripravili za odhod in v slovesu od zemlje so se poklonili svojim starejšim, in od njih so dobili blagoslov za srečno pot. Meščani so jih daleč pospremili in ko so že vsi opešali je ostal samo še Vidura in on ogovori Yudhištira; in to s tihim glasom, ki ga je Yudhištira poznal, tako da je bil prepričan, da ga nihče drug ne razume: "**Tisti, ki pozna načrte zla jih bo zlahka zaslutil.** Živ bo ostal tisti, ki ve, da gozdni požar ne more škodovati stanovalcu jazbine. Obstajajo orožja, ki so ostrejša od jeklenih. **Tisti, ki potuje si nabira**

znanje in spoznanja poti, smer pa določa po zvezdah. Tisti, ki svoja čutila brzda ne more podleči svojemu sovražniku."

"Razumel sem te", odvrne na to Yudhištira in Vidura se vrne proti svojemu domu.

Vsi meščani Varanavate so se razveselili vesti, da so prišli Panduovi sinovi in jih pričakajo z blagoslovi. Obkroženi z množico so Panduovi sinovi odšli v številčno in svečano okrašeno mesto. Najprej so obiskali bivališča brahmanov, ki so opravljali svoje predpisane obveznosti, in potem so šli tudi v hiše mestnih uslužbencev in potem na domove kočijažev, vaisiya in celo k sudram(81). Potem jih Purocana pogosti prinoseč pred njih hrano in pijačo, postelje in preproge in vse najboljše in najpoželjivejše.

Po desetih dneh je bila palača, ki so jo za njih gradili gotova in Purocana jih pospremi noter rekoč, da so jo imenovali "radostna". Takoj, ko so vstopili so začutili vonj smole in laka, topljenega masla in masti in Yudhištira takoj opozori Bhima na to, da je hiša zgrajena iz hitrovnetljivih materialov. Bhima reče na to: "Če je to ognjena past pojdimo in se vrnimo tja kjer smo do sedaj bivali." Yudhištira pa odvrne: "Bolje bi bilo, da bivamo tukaj in se pretvarjamo, da nismo ničesar opazili. Ne smemo pokazati, da smo nezaupljivi, toda bilo bi najbolje, da čimprej poiščemo izhod od tukaj. Dajmo naskrivaj izkopati podzemni izhod. Če za njega ne bo nihče vedel nam ogenj ne more škodovati.

Ni minilo dolgo časa in k njim pride neki Vidurin prijatelj, človek večč rudarstva in jim reče v zaupanju: "Pošilja me Vidura. Vešč sem rudarskih del. Povej mi kakšno delo je potrebno, da ga opravim za vas?"

Yudhištira mu odgovori: "Plemeniti človek, vem, da si ti vdani Vidurin prijatelj častiti in ljub Viduri. Ni je niti ene težave za katero

Vidura nebi vedel. Nevarnost katero je predvidel se je sedaj približala. Zaščiti nas pred njo tako, da Purocana za to ne bo vedel."

"Tako bo kakor želiš", mu odgovori rudar in odide prikrito na delo. Hitro je naredil velik podzemni prehod, ki je peljal iz hiše, vhod pa je bi na sredini hiše skrit pod podom.

Purocana je počakal leto dni, da bi Pandauove uspaval v prepričanju, da jim ne grozi nevarnost, in da bi bilo vse videti kot nesrečen primer. Bil je zelo zadovoljen videč, da oni ničesar ne sumijo in pomislil je da je prišel čas, da izvrši nalogo kraljeviča Duryodhane. Yudhištira je začutil, da se nekaj pripravlja in reče svojim bratom: "Grešni in brezdušni Purocana je prepričan, da ničesar ne sumimo, toda se je v tem močno uštel. Rekel bi, da je prišel čas, da se rešimo."

Prišel je čas, za delitev milosti in Kunti je tega dne nahranila veliko brahmanov in prišle so gospe iz mesta in so jedli in pili in se veselili, potem pa so se ob Kuntinem dovoljenju razšli po domovih. Prišla je tudi neka žena iz plemena Nisada s svojimi petimi sinovi, da bi potešila lakoto. Voden z usodo in opiti z vinom oni niso mogli naprej, ter bolj mrtvi kot živi ostanejo nekje v hiši, da bi tu prespali.

Ko so bili že vsi po posteljah se dvigne močan veter in Bhima je vžgal ogenj z vseh štirih strani toda najprej tam kjer je spal Purocana. Ko so Pandavi videli, da je hišo na več mestih zajel plamen so vstopili v podzemni rov skupaj z njihovo materjo. Vzplamenel je močan ogenj in bučanje in pokanje, ki prebudi narod v mestu. Meščani so žalostnih lic gledali palačo v plamenih in govorili: "Ta baraba Purocana je zgradil to hišo po Duryodhaninem nalogu želeč uničiti njegove sorodnike in sedaj je podtaknil ogenj vanjo. Oh usoda je hotela, da požge tudi sebe, ker je požgal nedolžne kraljeviče!"

Celo noč so meščani Varanavate stali okrog hiše in objokovali, v tem času pa so Panduovi sinovi izšli iz rova in neopaženi odšli v gozd.

Bhima je bil obdarjen z neverjetno močjo in hitro naloži ne sebe mater in svoje brate in tako odidejo na pot.

Ko se je zdanilo so se okrog pogorišča zbrali številni meščani v želji, da bi videli, kaj se je zgodilo Pandauom. Ko so pogasili ogenj so videli, da je bila hiša zidana iz laka in smole in da je v ognju izgubil življenje Duryodhanin svetovalec Purocana. Prekopavajoč in iščoč Pandauove so našli nedolžno ženo Nišado in njenih pet sinov. Vidurin rudar pa je zatrpal odprtino rova, da nihče ni ničesar opazil. In tako so meščani poslali vest Drhtaraštri, da so Pandaui in Purocana zgoreli.

Kralj Drhtaraštra zajoče zvedoč to slabo novico potem pa zbere rodbino in opravi posmrtno obrede in žrtvene vlivanke za duše Panduovih sinov in vsi so glasno jokali in se je stiskala težka žalost; še meščani so jokali z njimi skupaj, samo Vidura se ni preveč predajal žalosti, ker je on edini vedel Resnico.

Pandauvi so zapustili mesto Varanavato orientirajoč se po zvezdah! Naslednjega dne na večer so všli v nek pust prazen gozd in Kunti reče tedaj: "Vsa gorim od žeje in mater sem petorice Pandauov in vsi so okrog mene!" In leže na zemljo in takoj zaspi. Bhima se je prebil skozi gost gozd in prišel do nekega jezera in se vrne z vodo k materi in bratom, oni pa so že spali. Bhima potem sede in drži stražo.

V bližini mesta kjer so zaspali je živel v nekem drevesu sala rakšasa(82) po imenu Hidimba. Ljudožerec začuti, da so v bližini človeška bitja in reče svoji sestri. Že dolgo je odkar sem se zadnjič gostil s priljubljeno poslastico! Kako je prijeten ta človeški vonj, ki mi draži nosnice! Pojdi in poglej kdo spi v gozdu in jih pobij in prinesi k meni. Že v naprej se mi cedi slina. Zaklal ga bom in se napil sveže vroče penaste krvi.

Rakšasi, žena - ljudožerka po imenu Hidimba gre, kakor ji je brat naročil do mesta kjer so se ulegli Pandaui, da bi se odpočili. Videla je Kunti in štiri brate in Bhimo, ki je buden sedel in jih varoval. Silni

Bhima pa je bil postaven brez tekmeča na zemlji, visok kakor drevo sala, in rakšasi se je zaljubila v njega in se ni mogla več oddvojiti od njega. Glede na to, da je lahko privzela na sebe kakršnokoli obliko, se je spremenila v prelepo dekle in stopi pred Bhimo, ga ogovori in reče: "Oh božanski stvor, mene je moj zlonamerni brat rakšasa poslal, da pogledam kdo je tu v upanju, da se pogosti z vašim mesom. To kar pravim je cela resnica: takoj ko sem te zagledala sijajnega kakor nebesnika, si ne želim drugega kot, da te dobim za moža. Dopusti mi silni junak, da te rešim pred svojim bratom ljudožercem! O neoporečnež bodi moj mladoporočenec! Pojdi z menoj, da živiva na planini kamor navadni ljudje nimajo dostopa.

Bhima ji na to odgovori: "O rakšasi, misliš, da bi človek kot sem jaz privolil, da odide zaradi svojih strasti in prepustil rakšasi mater in brate, ki mirno spijo ne sluteč ničesar? O sramežljiva gospa ni takega rakšasa, ki bi prenesel moč mojih rok!"

V tem času je poglavar rakšas Hidimba opazil, da se sestra predolgo zadržuje in sestopi s svojega drevesa in odide pogledati zakaj jo ni nazaj. Ko pride do mesta, kjer so spali Pandaui, vidi svojo sestro v človeškem obličju in okrašeno s cvetjem obraz pa se ji je svetil kakor polni mesec. "Ker si me tako hudo užalila, bom tebe ubil skupaj z njimi!", ji reče.

Ko vidi Bhima, da se je Hidimba močno razjezil na svojo sestro se je zasmel in rekel: "Oh Hidimba zakaj oviraš ljudi, ki tako mirno spijo? Zli rakšasa, ne izgublaj časa temveč udari naravnost name! Ne pristoji ti, da ubiješ ženo, in ne samo, da te ona ni užalila, temveč ti žališ njo! Ko te ubijem ne boš več oviral ljudi, ki gredo tu skozi in bodo zopet lahko brez strahu potovali."

Ljudožerec je pripravljen pričakal izziv. Ujela sta se in spoprijela kakor dva pobesneta slona. Razbesnela sta rušila drevesa okrog sebe in odstranjevala ovijalke. To je zbudilo zaspale Pandaue. Presenečeni

iztrgani iz sna so osupli oni in njihova mati gledali prelepo Hindibo in Bhimo kako se bojuje s strašnim rakšasom.

Tedaj se oglasi Arđun: "Vzhod se rumeni in kmalu bo zora. Utrujen si Bhima, potrebno bi bilo, da si malo oddahneš. Pusti mene, da dokončam rakšaso ti si zaslužil, da se odpočiješ. Na to je Bhima popolnoma pobesnel, zagrabil rakšaso in ga tresknil na zemljo in ubil kakor, da je navadna zver.

Potem se obrne k rakšasini sestri in ji reče: "O rakšasa jaz vem, da se rakšasa maščuje tako, da s pomočjo slepil zvabijo v zanko svoje sovražnike! Zato boš šla tudi ti za svojim bratom!"

Toda tedaj Hidimba sklene roke in se z veliko spoštovanja obrne h Kunti in Yudhištiri: "O prespoštovana gospa tebi so poznane muke s katerimi bog ljubezni trpinči ženski rod. In jaz zaradi tega trpim, zaradi Bhime, o blagoslovljena! Misli o meni kar hočeš, da sem nora ali in da sem tvoja sužnja, toda izkaži mi malo milosti in pusti, da tvoj sin postane moj mož. Pusti mi, da s seboj odpeljem tega krasnega viteza, o blagoslovljena, in jaz ti dajem besedo, da ti ga bom vrnila."

Nato je rekel Yudhištira: "Vedi hitromisleča, da oba lahko delata kar vama je volja, toda samo dokler je dan. Vsak večer pa nam ga moraš vrniti! S tem se je strinjal tudi Bhima in reče Hidimbi: "O drobcena, privolim, da ostanem s teboj dokler ne rodiš sina!"

"Naj bo tako!", privoli rakšasa Hidimba in odjezdi z njim preko neba ponosč s seboj Bhimo.

Če so bogovi pili somo so postali nesmrtni. V nekem mitu so gandharve, nebeški glasbeniki in čarodeji, bogovom prodali somo v zameno za boginjo govora Vač. Vač je boginja govora in modrosti in je prva izumila pisavo.

Hidimba se je zabavala s Bhimo, ga učila in vodila skozi nenaseljena področja preko gozdov in planinskih planjav poraslih z razcvetelim drevjem, zraven jezer polnih lokvanjev in liljan preko rečnih otokov s prodastimi obalami, preko planinskih hudournikov in gozdnih potokov s prelepimi obalami. Bila sta v himalajskih kolibah in brezštevlnih pečinah nad kristalnimi jezerci v katerih so se nasmihali lokvanji, na morskih obalah sijočih od zlata in biserov, v krasnih gradovih s polno plemenitih vrtov in gajev posvečenih bogovom na ravninah, gričih in obalah jezera Manasa na katerih raste sadje in cvetje iz vsake dobe v letu. Rakšasa hitra kakor misel je dohitevala Bhimo povsod in uživala sta in se veselila vse dokler ni zanosila in rodila močnega sina kateremu je bil Panduov sin oče.

Njegov sin je bil strašen. Imel je velika usta, strašne oči, špičaste ušesa, bakrene ustnice, ostre zobe, močne roke in veliko moč in pogumnost, krik pa mu je bil zastrašujoč. On je bil rojen kot otrok, toda je še istega trenutka zrasel in postal mladenič. Njegova mati vidi, da je njegova glava podobna loncu in mu je dala ime Ghatokača(83). Bil je globoko predan Pandauvom in postal njihov ljubljeneec, takorekoč eden od njih.

In junaki Pandavi so potovali od gozda do gozda ubijajoč za hrano jelene in druge živali in spotoma so preučevali Vede, Vedange in ostale svete knjige. Tako na svoji poti nekoč srečajo svojega deda Vyasa. Oni in mati ga pozdravijo z veliko spoštovanja in stopijo pred njega sklenjenih rok Vyasa pa jim reče: "O Bharate vedite, da jaz gledam z istimi očmi na vas in na Dhrtaraštrine sinove, toda ljudje so vedno bolj naklonjeni do tistih, ki so v težavah ali pa so še premladi. Poslušajte kaj vam porečem. Ne daleč pred vami je lepo mesto v katerem ne bo nevarnosti za vas. Živite tam preoblečeni in počakajte, dokler jaz ne pridem tja."

In tako jih Vyasa odvede v mesto Ekacakru in tu so se naselili v hiši nekega brahmana. Tu so Kuntini sinovi veliki borci živeli od beračenja in miloščine, zvečer pa se pred Kunti položili tisto, kar so

izprosili, potem pa je vsak dobil, kar mu pripada. Polovico so vzeli Kunti in štirje Pandau, močni Bhima pa ostalo polovico.

V hišo v katero so se skrili, pride nekoč nek brahman, ki je v svojem življenju naredil že veliko pokore in Kunti in njeni sinovi so ga zaprosili, da jim pove kaj o sebi. Tako jim je na koncu povedal tudi za veličastno svayamavaro(84), ki se pripravlja za kraljevino Pancala, Draupadi. Pove pa jim, da so se kralju Draupadi njenemu očetu iz žrtvenega ognja rodila sin in hči ter, da jih na svet ni prinesla žena. Tedaj ga vsi prično nadlegovati, da jim vse natančno pove, on pa jim takole reče:

Kralj Drupada je potrtega srca obiskoval mnoge puščavniške nastanitve in iskal sposobnega brahmana dobro upogledanega v žrtvene obrede. Skrhan z žalostjo si je močno želel dobiti sina in je vedno govoril: "Oh, da bi bil moj naslednik obdarjen z vsemi krepostmi in močnejši od vsakogar!" In tarnal v svoji malodušnosti: "Sramota je imeti takšne otroke in takšne sorodnike kot jih imam jaz." Nenehno je vzdihoval želeč, da najde način, kako bi se lahko maščeval Dronu. Potujoč na obalah reke Gange in Yamune vladar naleti na bivališče brahmana in tu najde to dvojico. Imenovala sta se Yađa in Upayađa. Popolnoma sta obvladala svoj duh in držala sta se najtežjih zaobljub, pripadala pa sta najvišjemu redu brahmanov.

Kralj Drupada jima poda vse dolžne časti in iz razgovora ugotovi, da je mlajši od dvojice Upayađa močnejši in bolj poklican, da izvede žrtveni obred, ki ga je kralj zahteval. Na samem se je obrnil na njega in mu pove kaj želi, toda Upayađa mu ljubeznivo odgovori: **"Moj starejši brat je nekoč šel po gozdu in našel padel sadež. Vzel ga je brez, da bi pregledal čistočo mesta s katerega je vzel sadež. Niti mar mu ni bilo za to. Prav zares, tisti, ki se ne drži čistoče je ne bo spoštoval v nobeni obliki. Sodeč po tem jaz verjamem, da moj brat hrepeni za zemeljskim bogastvom. Zato pojdi k njemu o kralj on bo za tebe izvršil to bogoslužje."**

In zares ko Yađa posluša Drupadino ponudbo reče: "Bo tako kot želiš!" Potem se kralj Drupada posveti zbiranju vsega kar je potrebno za žrtveni obred v upanju, da bo dobil sina, ki bi ubil Drona, ko bi mu bil ta učitelj.

V vidu imeč pomembnost tega obreda Drupada vzame za pomočnika Upayađo, ki pa ni želel nikakršnega bogastva. Drupada je vse pazljivo pripravljaj, da bi zavaroval uspeh obreda, in ko je Yađa izlil na ogenj posvečeno žrtev, se je iz plamenov pojavil deček kakor nebesnik, bleščeč kakor ogenj iz katerega se je rodil. Imel je krono na glavi na telesu pa zlat oklep v rokah pa strelice in lok. Iz istega ognja se je Drupadi rodila hči nadvse lepa čeprav temne polti. Imela je oči kakor lokvanjevi listi in modročrne lase polne kodrov. Na zemlji ji ni bilo enake po izgledu. Brahmani so jima dali imena: sina so imenovali Dhrtštadyumna in hčer Kršna, ker je bila temne polti.

Ko so poslušali brahmanovo zgodbo se je zdelo kot, da Kuntine sinove zbadajo kopja. Silni junaki so izgubili duševni mir. Kunti je videla, da so njeni sinovi postali ravnodušni in odsotni v duhu in se naenkrat obrne h Yudhištiri. "Veliko noči smo prebili v hiši tega brahmana. Preživeli smo v tem mestu lepe dneve in dobili miloščino od mnogih slavnih in častnih ljudi. O junaški sinovi Kuruov, miloščina se več ne dobiva tako kot prej. Če želite, lahko odidemo v deželo Pancala. Mislim, da ni dobro živeti predolgo na enem mestu." Zatem Kunti reče isto tudi Bhimi, Arđunu in dvojčkoma in vsi so soglasni, da pojdejo.

No slavni Pandauovi sinovi še niso zapustili brahmanove hiše v kateri so živeli skriti, ko se je zopet pojavil Vyasa. Znameniti modrec jim je dal mnogo uporabnih in važnih nasvetov o kreposti in po daljšem razgovoru jim reče: "Nek znani rši je živel s svojo hčerko v svojem bivališču. Bila je drobna lepih ustnic, nežnih obrvi in obdarjena z dobrimi odlikami. Čeprav je bila častita in lepa mlada dekle ni mogla za sebe najti moža in žalostnega srca začne opravljati puščavniške pokore vseh vrst, da bi tako prišla do moža. S svojim

strogim puščavništvom je naposled le zadovoljila gospoda Sankaro(85) in on naklonjen pride in reče: "Katero željo hočeš, da ti izpolnim?" Iz hrepenenja, da se ji izpolni srčna želja potem nekajkrat ponovi: "Oh daj mi moža obdarjenega z vsako krepostjo!" Nato ji Isana največji od vseh govornikov takole reče: "O blagoslovljena imela boš pet možov in to od roda kraljev Bharata!"

"O gospod - reče na to dekle - jaz želim po tvoji milosti dobiti samo enega." In bog ji odgovori: "Ti dekle si petkrat rekla: Daj mi moža! Zato boš v prihodnjem življenju imela pet možov."

Vi kraljeviči Bharate, vedite, da je sedaj ta devica nebeške lepote rojena v rodu Drupade. Brezgrešna Kršna iz roda Pršata je določena, da vam petorici postane žena. Pojdite zato v prestolnico Pancal." In rekoč to, njihov slavni in blaženi ded odide tja od koder je prišel.

Ko je Vjasa odšel, so se Pandauvi poslovili od brahmana in so se napotili v prestolnico Pancala. Odšli so veselih src Kunti pa je šla pred njimi.

Kralj Drupada je gojil v srcu skrivno željo, da bi za zeta dobi Arđuna toda to ni nikomer nikdar omenil. Kralj je kljub vsemu upal na to in je dal napraviti lok tako trd, da ga nihče razen Arđun ne bi mogel zategniti. Potem je ukazal, da se naredi takšna naprava, ki se je dvignila v nebo, na njej pa je bila tarča. In tedaj je Drupada objavil: "Tisti, ki napne ta lok in s strelico zadene tarčo na napravi, bo dobil mojo hčer za ženo.

Ta novica se je prenesla daleč na okrog in zato se je na svayamavani zbralo veliko kraljev in prišli so tudi Kurui in z njimi Karna in Duryodhana. Prišli so tudi mnogi slavni brahmani in modreci, da bi spremljali svečanost. Pandaui so sedeli v gledališču preoblečeni med brahmani in gledali sijaj in blagostanje kralja Pancala, ki mu ni bilo para. Ko so se končale predpisane ceremonije, je prijel kraljevič Dhrštadyumna svojo sestro za roko in jo privedel na sredino in objavil

z gromkim glasom: "Poslušajte in slišite o kralji vi vsi, ki ste se tukaj zbrali! Tukaj je lok in tukaj so strelice. Tarča vam je tam in potrebno je zadeti znak na napravi, ki se obrača. Zares, tisti, ki opravi ta težki podvig bo dobil mojo sestro Draupadi za nevesto, kdor bo pa bo, samo, da je plemenitega rodu." Potem se obrne k svoji sestri in začne ji naštevati imena, poreklo in odlike vsakega od zbranih kraljev.

Ko je omenil vsakega od njih ji je rekel: "Vse kšatriye poznani v svetu so se zbrali mila sestra tukaj zaradi tebe. Vsak se bo zaradi tebe trudil zadeti tarčo in ti boš srečna deklica vzela za moža tistega, ki ustrelji znamenje."

Mladi kraljeviči nakičeni z uhani so se hvalili drug drugemu, vsak od njih je bil prepričan, da je prav on najbolj izkušen upravljati z orožjem in so se naduto bahali s svojo opremo. Vstajali so eden po eden in pristopali k velikemu loku, toda vsak od teh močnih kraljevičev ga je zaman poskušal obvladati. Nekateri od njih so bili celo vrženi na tla in so ostali tako nepremično ležeči. Zlomile so se njihove zapestnice in popokali uhani in ko so se napenjali loveč sapo, je njihova želja, da si pridobijo prelepo princeso hitro splahnela zato so si dajali duška z očitujočimi vzkliki.

Gledal je Karna prvi med lokostrelci poraze kraljevičev in se dvigne tudi on in odide do mesta, kjer je stal lok. Vzame ga in takoj položi strelico na njega, toda Draupadi ga vidi in takoj reče: "Ne bom izbrala suto(86) za svojega gospodarja!"

Karna pogleda v sonce se bridko nasmeji, potem pa odvrže od sebe lok, katerega je že do konca napel.

Ko so že vsi kralji v tem častnem zboru postali predmet posmeha si je tudi Arđun prvi med junaki zaželel, da napne lok in postavi strelico nanj.

Glede na to, da se nihče več ni oglasil, da poiskusi, vstane

plemeniti Arđuna iz množice brahmanov, toda, ko ga oni zagledajo, kako gre proti loku se med njimi dvigne velik hrup. Nekateri so se jezili, drugi so se veselili. Eni so govorili: "Kako bo brahmanski fantič slab in netreniran lahko napel lok katerega niti slavni kšatriye kakor Salye niso mogli napeti! Mi vsi brahmani bomo izpadli smešni v očeh kraljev." Drugi pa so rekli: "Močan je in odločen. Če ne bi bilo tako se ne bi spuščal v to. Med vsemi smrtniki so brahmani tisti katerim ni nič nemogoče. Oni se odrekajo hrane, živijo samo od zraka in sadja in vzdržujejo svoje svete obljube. Suhi so in slabotni toda na svoj način so oni vseeno močni."

Arđun je v tem času prišel do loka in stopi k njem pred njega, podoben gori. Potem stopi okrog njega, se prikloni gospodu Isani, tistemu, ki izpolnjuje želje in pomisli na Draupadi in dvigne lok. Indrin sin prvi med močnimi v trenutku napne in vzame pet strelc in z njimi zadene znak na napravi in ta pade na tla. V nebesih zagrmi, na borišču pa odjekne veliko vzklikov. Bogovi so spustili nebeško cvetje na glavo Prthinega sina, pogubitelja sovražnikov in to je pljusvalo z neba zasipajoč celo borišče in glasba je zaigrala, sute in magadhe(87) so zapeli. Tisoč brahmanov je mahalo od veselja s svojimi pokrivali, poraženi kraljeviči, pa so svojemu gnevu in razočaranju dali duška z jeznimi vzkliki.

Draupadi zagleda Arđuna podobnega samemu Indri in podrtu tarčo in veselega srca pristopi k njemu z belim cvetnim vencem.

Kralj Drupada bo dal svojo hčer temu brahmanu. Vsi kraljevski povabljeni se spogledajo med seboj medtem, ko je v njih bučal bes. - V Vedah jasno pravijo - so rekli oni - da je svayamvana določena samo za kšatriye. Ta bednež nas je vse užalil in ga bomo zato pogubili! Če to dekle ne želi izbrati niti enega od nas, jo vrzimo v ogenj in se razidemo po svojih domovih!

Gnevni in silni vladarji, močni kakor tigri, z mišicami kakor železni topovi, so potegnili svoje orožje in naskočijo na kralja Drupada z

namenom, da mu vzamejo življenje. Ko jih vidi, da oboroženi z loki in strelicami jurišajo na njega se on skrije med brahmane, močni vojščaki Bhima in Arđun sposobna da kaznujeta vsakega hudodelca sta prekrížala kraljem pot in jurišala na njih kakor pobesnela slona.

Ko je Vasudeva(88) opazil to dvojico je s svojim nadčloveškim razumom prepoznal v njima Arđuna in Bhimo in reče svojemu bratu Baladevi(89): "To sta sigurno Arđun in Bhima, in tam kjer sta onadva niso daleč niti ostali Panduovi sinovi. - Baladeva, pot kroga je pot barve oblakov obremenjenih z dežjem, zadovoljno odvrne svojemu mlajšemu bratu: srečen sem, ko slišim, da je sestra našega očeta ubežala s svojimi otroci strašni usodi!"

Potem se srečata Karna in Arđun in Arđun reče: "Karna jaz sem navaden brahman toda poznam najmočnejša orožja. Z milostjo svojega učitelja sem naučen vse skrivnosti Brahmanovih in Puramdarinih orožij, tukaj pa sem zato, da bi tebe premagal v boju. Zato se pomiri junak!"

Nato se je Radhin posinovljenec premislil in odustal od boja vedeč, da se Brahmanovega orožja ne more z ničemer premagati. V tem času sta se na drugi strani spoprijela Bhima in Salya kakor dva slona v borbi za ženko. Udarjala sta drug po drugem s kolena in pestmi, to je trajalo nekaj časa, potem pa Bhima ujame Salya z rokami in ga vrže. Salya pade na zemljo daleč od tam, toda začuda, Bhima ga je tako vrgel, da se ni hudo poškodoval. In glede na to, da je bil Salya premagan, Karna pa je odustal od boja, so se ostali kralji vznemirili in rekli: "Ne tepimo se več z brahmani. Najprej se pozanimajmo kdo so ti, potem pa bomo že opravili z njimi." - In tako mladi junaki odidejo iz te množice, poškodovani toda vodeč Drupadi s seboj.

Kunti je že začelo skrbeti, ker je mislila, da so njeni sinovi odšli samo prositi miloščino, toda čas za miloščino je že davno potekel. Na misel so ji prihajale raznorazne nesreče, ki bi lahko doletele njene sinove. Naposled je tišino poznega popoldneva zmotil Arđun s svojim

prihodom. Za njim je šla množica brahmanov, Arđun pa je bil podoben soncu, ki se po oblačnih dnevih prikaže izmed oblakov.

Vstopi v lončarjevo kolibo v kateri so se nastanili in reče materi, da so prinesli miloščino, katero so danes izprosili. Ona pa je bila v tem času v drugih prostorih in ni videla svojih sinov in odgovori: "Uživajte vsi v tem kar ste dobili!"- malo za tem pa reče, da bi rešila Drupadi iz zagate: "Oh kaj sem rekla?"

Kunti se prestraši, da se ne pregreši in začne premišljevati, kako se vsi izvlečejo iz tega. Vzame veselo Drupadi pod roko in stopi pred Yudhištiro in reče: "O vodnik plemena Kuruov, povej mi kako naj se moje besede uresničijo, s tem, da se hčer Drupadina ne spušča v greh, ter, da se ji ne skali sreča?"

In vsi se posedejo in prično razmišljati. Silni kraljeviči so gledali lepo kraljevno in bog poželenja je obvladal njihova srca in jim začel mešati čutila. Drupadinina poražujoča lepota katero je oblikoval sam stvarnik je preseгла lepoto vsake žene na zemlji in ni bilo srca, ki bi se ji mogel upreti. Gledajoč svoje mlajše brate, Yudhištira razume kaj se v njih dogaja. Tedaj pa se spomni besed Kršne Dvaipayane. Kralja zaskrbi, da ne pride do razdora med brati in takole reče: "Blagoslovljena Drupadi bo nam vsem skupna žena!"

Kmalu se je pred lončarjevo kolibo znašel Kršna in Balarama. Glavar Kuruov ju prisrčno pričaka in ko se pozdravijo on vpraša Kršno: "Vasudev, kako si nas lahko tu našel, ko pa nihče ne ve, kje je naše skrivališče?" Kršna se nasmehne in na to odgovori: "Kralj, ogenj se lahko najde tudi, če je skrit. Kdo bi, če ne Pandavi, naredil takšno junaštvo?" In Kršna jim da svoj blagoslov in sta se on in Balarama odpravila na pot.

Ko so se kraljeviči Kuruov odpravili proti lončarjevi hiši, je kraljevič Dhrštadyumna odšel za njimi. Rekel je svojim služabnikom, da se vrnejo on pa se je skril v lončarjevi hiši, tako, da ga ni nihče

opazil. Ko se je zdanilo se izvleče iz svojega skrivališča in gre obvestiti svojega očeta o tem, kar je slišal in videl.

Slavni vladar ga je pričakal z vprašanjem: "Povej, kam je prispela Kršna? Kdo nam jo je odpeljal?" - Nato kraljevič vesel pove o vsemu in na koncu reče: "Zdi se mi oče, da so najine želje rodile plodove. Slišali smo že, da so se Kunti in Pandauvi rešili pred požarom iz hiše iz smole in laka. Rekel bi, da so to Pandauvi."

Kralj Drupada se zelo razveseli in pošlje svojega svečenika, da odide k Pandauvom in jim sporoči: "Kralj Drupada je pripravil gostijo za svadbo svoje hčere. Pridite čim opravite svoje vsakodnevne obrede, ker bomo Kršnino poroko opravili tukaj. Ne oklevajte temveč se povzpnite v te kočije okrašene z zlatimi lokvanji, katere vlečejo plemeniti konji, ker so oni dostojni kraljev in pripeljite se na dvor kralja Drupada!"

Kralj Drupada je hotel na vsak način doumeti, kateri kasti pripadajo ti junaki in je že imel pripravljenih več stvari povsod naokrog: sadje in posvečene vence, oklepe in ščite, preproge in živino, razna semena in ostale poljedelske potrebščine. Ko so končali z večerjo, se niso izvrstni junaki osredotočili na nič drugega kot na vojaško opremo.

Tedaj se slavni kralj Pancala obrne k Yudhištiri tako kot se ogovori brahmane in reče: "Ali ste kšatriye ali brahmani ali ste nebesniki kateri ste v obliki brahmanov sešli na zemljo, da zaprosite za roko moje hčere? Povejte mi spoštovani, ker šele, ko slišim tvoj odgovor, bom lahko pripravil obrede, kateri se spodobijo vašemu stanu."

Yudhištira mu takole odgovori na vprašanje: "Ne bodi žalosten kralj, tvoja goreča želja se ti je izpolnila. Mi smo kšatriyi, sinovi slavnega Pandaua. Jaz sem Panduov najstarejši sin, to pa sta Bhima in Arđun, Dvojčka in Kunti pa stojijo ob Draupadi. Tvoja hči o kralj, je

kakor lokvanj, ki se bo presadil iz enega jezera v drugo. Ti si sedaj naš spoštovani starešina in naše edino zatočišče. Tako sedaj sem ti povedal resnico o nas."

Ko to kralj Drupada to sliši zatrepeta z očmi od silnega veselja in nekaj časa ni mogel spregovoriti niti besedice. Z veliko truda on obvalada svoja čustva in ogovori po vrsti Yudhištira in začne spraševati o požaru in njihovi rešitvi iz hiše zgrajene z lakom. Ko je vse zvedel se zgrozi nad hudodelstvom Dhrtaraštre in obljubi Kuntinemu sinu Yudhištiri, da ga bo ponovno vrnil na prestol njegovega očeta.

Po kraljevem ukazu so se naselili Kunti, Kršna in Pandavi v njegovi palači. To pot z gotovostjo, kralj Drupada pride s svojimi sinovi pred Yudhištiro in mu reče: "O močnoroki, vzemi mojo hčer in se zveži z njo s svetim obredom ali pa s tistim katerega boš ti izbral." - Nato je Yudhištira rekel: "O kralj tvoja hči bo skupna žena nas vseh."

Drupada tedaj reče: "O izdajalec roda Kuruov, rečeno je, da ima mož lahko več žena, toda, da bi imela žena več možov, tega še nisem slišal. Ti Kuntin sin, poznaš nauk kreposti in nimaš na sebi greha in ne pristoji ti, da narediš prekršek kateri je v nasprotju z Vedami, in vsemi našimi običaji."

Yudhištira mu odgovori: "Oh gospodar, skrivnosti npravnosti(morale) so tenke-nežne modrosti in mi ne pozamo vseh njihovih poti. Pojdimo zato po poti po kateri so še v davni stopali prvaki človeštva. Moj jezik še ni izrekel laži in moje srce se še ni priklonilo grehu. Moja mati mi je to ukazala, moje srce pa to sprejema. Zato je soglasno s krepostjo!" - Drupada reče na to: "O Kuntin sin, dogovorite se z Dhrštadyumno kaj je potrebno narediti in me zjutraj obvestite o svoji odločitvi, jaz pa bom potem naredil kar je potrebno." Potem se Yudhištira, Kunti in Dhrštadyumna usedejo, da se posvetujejo, no ravno v tem trenutku se je pojavil učeni modrec Vyasa, kateri je potoval po teh krajih. In Pandavi in slavni kralj Pancala in tudi ostali so vstali in s spoštovanjem pozdravili slavnega ršija. Kralj Drupada ga ljubeznivo vpraša kaj misli o poroki njihove

hčere, Vyasa pa mu, ko ga je poslušal do konca odgovoril: "Ta običaj je v nasprotju z Vedami in običaji, in je tudi zastarel, toda jaz bi želel slišati vsakega od vas kaj mislite o tem."

Na to se prvi oglasi Drupada: "Meni je dvomljiva pravilnost takšnega dejanja!" Po Drupadi se izjasni tudi Dhrštadyumna: "Kaj takega ne moremo narediti brez, da bi imeli mirno in čisto vest. Prav zares brahman, jaz ne morem reči: Naj Draupadi bo skupna žena petorici bratov."

Potem spregovori Yudhištira: "Iz puran sem zvedel, da je gospa po imenu Đatila iz roda Gotama, najkrepostnejša med ženami obdarjena z vsako krepostjo vzela za možove sedem ršijev. In puščavnikov hči katera se je v davnini rodila iz drevesa, se je poročila z desetimi brati kateri so bili istega imena. Imenovali so se Pracetas in vsi si bili izvrstni puščavniki(90). Rečeno je, da poslušnost starejšim vedno prinese zasluge. Govori se, da je človeku med starejšimi najpomembnejša mati, in ravno ona nam je ukazala, da Draupadi uživamo vsi skupaj, kakor tudi vse ostalo kar smo do tedaj izprosili. Zato mislim, da je to v skladu s krepostjo."

Kunti na to reče: "Prav tako je kot je rekel krepostni Yudhištira. O brahman mene je laži zelo strah in se bojim, da tisto, kar sem izrekla nebi postalo resnica!"

Ko so vsi povedali svoje mnenje se zopet oglasi Vyasa: "O kralj Pancala, ne želim pred vsemi govoriti o tem, toda ti boš lahko slišal zakaj se ima ta običaj za prastar in večen." - In slavni učitelj vstane, vzame kralja pod roko in ga odvede v Drupadine osebne prostore.

Vyasa potem začne pripovedovati: "Popotujoč okrog izvora Gange je gospod Indra zagledal načitanega mladeniča kako sedi z mladim dekletom na prestolu postavljenem na enem od himalajskih vrhov in se je igral z njo s kockami. Starešina nebesnikov ogovori mladeniča in mu reče: "Vedi, bistri mladenič, da je Vesolje pod mojo

oblastjo!" - Toda tisti h kateremu se je bil obrnil je bil tako obvezan z igro, da ga ni niti opazil in Indra se razjezi in ponovi: "Ali veš, da sem jaz gospodar sveta?!"

Fantič pa ni bil nihče drug kot Mahadeva(91). On vidi, da se je Indra zelo razjezil, se nasmehne in ga pogleda, toda pogled je bil zadostujoč, da starešina nebesnikov ostane na mestu mrtvouden in nepremičen kot steber. Ko se je igra s kockami končala je slavni Isana katerega moči so strahotne, ogovori Indro: "Šakra(92) glej, da se ti to še kdaj ne zgodi! In sedaj premakni ta velik kamen, ker sta tvoja veljava in moč neizmerljivi."

Indra umakne kamen in v prsih kralja gora zagleda votlino in v njej so bili še štiri povsem podobni njemu. Indro obzame žalost vidoč jih v stiski in zahlipa: "Oh ali bom tudi jaz kakor oni?!" Gledajoč Indro z izbuljenimi očmi od jeze, mu gospod Isana reče: "O stokratžrtvovani, ne oklevaj, temveč vstopi v to votlino! S svojo neumnostjo si me zelo užalil!" In prestrašeni Indra mu odgovori na to: "Ti si Bhava nadzornik vsakršnega veselja!"

Božanstvo neizmernih moči se na to zasmeji, potem pa mu odgovori: "Tisti kateri imajo takšen temperament, kakor ti nikoli ne pridejo pri meni do milosti. In oni so kakor ti. Vstopi v to votlino in se tam vlez za nekaj časa. Usoda vas vseh bo ista. Rodili se boste v svetu ljudi in tam boste storili veliko podvigov. Pobili boste veliko ljudi, in potem boste vsak glede na svoje zasluge ponovno prispeli v Indrino cesarstvo."

Na to mu Indre, odvzeti svoje slave odgovore: "Sešli bomo iz nebeških predelov na zemljo kjer je usojeno, da je težko doseči rešitev, toda pusti, da nas v naši bodoči materi spočno bogovi Dharma, Vayu, Indra in dvojčka Asvina." - Gromovnik je poslušal kaj govore Indre, njegovi predhodniki, zato tudi on ogovori največjega med bogovi: "Namesto, da sam odidem tja, bom s svojimi močmi iz

sebe naredil tistega, ki bo izvršil tvojo zapoved in bom peti izmed njih."

Visvabhuk, Bhutadhaman, Santi in Teđasvin, to so štirje predhodniki Indre. Slavni gospod s čudežnim lokom odobri vsej petorici, da se jim želja uresniči in določi, da jim bo v svetu ljudi skupna žena neobičajne lepote nebeška Šri(93), boginja milosti. Spremljan z Indro gospod Isana odide potem pred neizmerno silnega Narayano(94) Neskončnega, Neustvarjenega, Prastarega in Večnega pred Duha tega neskončnega Vesolja.

Narayana se je z vsemi strinjal in tako so se vse Indre rodile v svetu ljudi in Hari Narayana vzame dve dlaki s svojega telesa eno belo in eno črno in ju pošlje, da gresta v maternice dveh žena iz roda Yadua. Njeni imeni sta bili Devaki in Rohini. Dlaka, ki je bila bela je Baladeva, tista črna pa Kršna ali Kesava(95). In tiste stare Indre, katere so bile skrite v votlini Himalaye, to so petorica silnih Pandauvov. Med njimi je Arđun tisti, ki je del samega Sakre."

Nebeška Šri, katera je bila označena kot njihova soproga, to pa je prelepa Draupadi. Kako bi se mogla roditi ona katere blesk je kakor sončev in omamni vonj je neprimerljiv, če ne iz Zemlje in iz kreposti žrtvenega obreda?"

In rekoč to, sveti in usmiljeni brahman Vyasa podari kralju moč nebeškega vida, ter on zagleda vse Pandauve v njihovih prejšnjih telesih v obličjih Inder iz davnine.

In kralj reče Vyasi: "Samo Gospod ve kaj je prav in kaj narobe. Če je Sankara določil tako, na meni ne bo ostal greh, pa če je to prav ali narobe. Naj se veselih src poroče s Kršno eden za drugim po starešinstvu in kakor je to določeno po svetih obredih(96)!"

Za tem sta kralj Drupada in sin Dhrštadyumna pripravila svadbo. Skopano, kakor to sveti obredi nalagajo, in okrašeno z dragulji,

predasta onadva kraljevno Drupadi njenim mladoporočencem. Močni vojščaki potomci Kuruov so prejeli njeno roko po starešinstvu dan za dnem.

O Đanameđaya, nebeški rši mi je povedal, da je bilo v tej zgodbi najčudežnejše to, da je drobna kraljevna po vsaki poroki ponovno postala devica.

Ko je bila svadba končana so Pandauovi sinovi ostali v prestolnici kralja Pancale.

Zelo so se začudili kralji, ko so zvedeli, da so se pod krinko miroljubnih brahmanov skrivali Pandauovi sinovi. Vsi oni so slišali, da je Kunti s svojimi otroci zgorela v hiši iz laka in smole in so jih sedaj gledali kakor, da so vstali od mrtvih. Spominjali so se surovih Purocaninih slabih del in govorili: Naj bo sramota za Bhišmo, Dhrtaraštro in vsemu rodu Kuruov!

Vidura pride prek kralja Dhrtaraštra in ga obvesti, da so Pandauovi sinovi pridobili veliko zaveznikov in združili rodbino, ki ima veliko vojsko in da so bili na svečanosti svayamvare in Dhrtaraštra reče na to: "Te otroke o kšattre imam prav tako rad kakor jih je imel rad Pandaua, mogoče še bolj. Kdo ne bi v dobrem in slabem želel takšnih prijateljev, kot so Drupada in njegovi zavezniki?" Vidura je na te kraljeve besede odgovoril: "O kralj naj tvoja razumnost traja nespremenjeno sto let!"

Takoj za tem pridejo pred Dhrtaraštro Duryodhana in Radhin sin in reko vladarju: "Pred Viduro se ni dalo odprto pogovarjati, sedaj pa smo sami in ti bova povedala kaj nama teži srce. Kaj misliš narediti, o gospodar? Ali je napredek tvojih sovražnikov isti kot tvoj lastni napredek? Odločili smo se oče, da se nebi vedno trudili, da bi oslabili Pandauve. Prišel je čas, da se posvetujemo kaj nam je storiti. Pandauvi nas bodo pojedli skupaj z našimi otroci in rodbino vred."

Ganeša je bog piscev in trgovcev. Odsekali so mu glavo in jo nadomestili z glavo belega slona Airvata na katerem jezdi Indra. Airavato je ubil Šivov bik Nandin. Ganešov naziv "Gospodar ovir" lahko pomeni, da odstranjuje ovire s poti tistim, ki ga pravilno častijo, a postavlja ovire vsem, ki ne izkazujejo bogovom posebnega spoštovanja.

Dhrtaraštra reče na to: "Jaz tudi želim narediti prav tisto, kar mi svetujete, samo se ne želim z ničemer izdati pred Viduro. Sedaj, glejte na to, da je odšel, povej mi o Suyodhana(97) kaj se ti mota po glavi?"

Duryodhana mu odvrne: "Poskusi oče s pomočjo zaupnih in sposobnih brahmanov zasejati razdor med Kuntinovimi in Madrinimi sinovi. Ali pa podkupimo kralja Drupado in njegove sinove in ministre z bogatimi darovi, da se odtuje od Pandauovih sinov. Lahko pošljemo tudi ostroumne vohune, kateri bodo zasejali ljubosumnost med Pandauvi. Lahko tudi spremljamo Drupadi z njenimi možmi ali poiščemo način, da se Pandauvi razjeze nanjo. Karna kaj ti misliš o tem?"

Glede na to, da so se obrnili na njega jim Karna takole reče: "O Duryodhana, ne mislim, da je tvoje modrovanje pravilno. Hrabri kraljevič, tudi prej si poskušal uresničiti svoje želje na različne načine, toda nikoli ti ni šlo na roko, umoriti svoje sovražnike. Tedaj so živeli tukaj, poleg tebe, bili so mladi in še nezreli, sedaj pa so odrasli in izkušeni. Tisti, kateri so poročeni s skupno nevesto ne morejo biti razdvojeni, niti boš Kršno oddvojil od njih. Izbrala jih je, ko so bili še v težavah, pa misliš, da jih bo zapustila sedaj, ko živijo v blaginji? Kralj Pancala je časten človek in naklonjen kreposti. V njem ni zlobe. On ne bo zapustil Pandauov, četudi mu ponudiš celo kraljevino. Nam ostane edino: da jih napademo in uničimo. Dokler je kralj Pancala šibkejši in naša stran močnejša, lahko in tudi moramo udariti brez milosti. Jaz sedaj ne vidim gospodar, drugega načina."

Silni Dhrtaraštra mu je z vsem srcem odobral potem pa mu takole reče: "Ti si Sutin sin, moder in večč orožja. Zato ti pristojijo take besede katere dajejo prednost junaštvu. Toda najprej pokličimo na posvet Bhišmo, Drona in Viduro, jaz pa bom sprejel tisti nasvet kateri bo za naše dobro."

In tako sedejo vsi, da se posvetujejo, in ko Dhrtaraštra vpraša Bhišmo za njegovo mišljenje mu on takole odgovori: "Jaz ne morem nikoli dovoljevati razdor s Pandauvi. Ne sumi v to, za mene ste isto

kot so Kuntini. Potrebno je da jih varujem tako kot tvoje sinove, Dhrtaraštra. Tako kot ti Duryodhana iščeš svojo pravico za prestol, tako imajo isto pravico Pandauvi na očetovino. Če slavni Pandauvi sinovi ne dobe oblasti nad kraljevino, kako jo lahko dobiš ti ali katerikoli drug potomec Bharate? Če misliš, da si polnopravno pridobil kraljevino, potem so po moji presoji, oni prav tako lahko polnopravni nasledniki te kraljevine, toda njihova pravica je starejša. Zato jim v miru dajte polovico zemlje. O Gandharin sin, odkar sem izvedel, da so Kuntini sinovi zgoreli mi je bilo hudo srečati se s katerimkoli živim bitjem. Odkar je narod zvedel za Kuntino grozno usodo, si bil pred njimi večji krivec od Purocane. Naslednik Kuruov, vedi, da vse dokler so junaki živi jih nihče ne more oddvojiti od njihovega nasledstva niti sam gromovnik Indra!"

Ko Bhišma umolkne, nadaljuje Dron: "Gospodar jaz mislim tako kot Bhišma. Ravnaj tako, da se zasliši naokrog kako ste se ti in Duryodhana razveselili temu kar se je zgodilo. Pošlji glasnike, da pokličejo Pandauve nazaj v Hastinapuro, ko jim kralj Drupada to pusti, Dussasana in Vikarna(98) pa pošlji, da jih pričakata v svečani povorki. Pričakaj jih z ljubeznijo in postavi na prestol njihovega očeta, ker to želi tudi narod."

Po Dronu se oglasi tudi Karna: "Bhišma in Dron so delili s tabo bogastvo in časti, ali je kaj bolj smešnega od njihovih nasvetov, kateri so tebi na škodo? Če je usoda tebi dodelila to kraljestvo se bo tudi v tebi nadaljevalo. Če pa je usoda določila drugače, se lahko trudiš kakor ti je volja, toda ne boš se dokopal do tega. Zato dobro premisli kdo ti je modro svetoval in kdo ne."

Dron reče na to: "Glede na to, da si hudoben govoriš sledeč svojo zlo naravo. Nam podtikaš greh želeč Pandauvim narediti zlo. Če ne boste poslušali mojega nasveta, mislim, da ne boste dolgo čakali na propad Kuruov.

Tedaj se oglasi Vidura: "O gospodar, brez dvoma so ti tvoji

prijatelji rekli to kar je za tvoje dobro. Toda ti nisi pripravljen poslušati kar ti oni govorijo in njihove besede ti gredo težko do tvojih ušes. Tisti, ki ti svetujejo, da narediš Pandauvom zlo, ne delajo za tvoje dobro. Kar se govori o nepremagljivosti Pandauvov je prava resnica. Tisti, ki imajo Baladevo za zaveznika, Kršno za svetovalca in Satyakija(99) za pomočnika bo vsakogar premagal v boju. Spomni se tega kralj in imej na umu, da je njihova pravica na prestol starejša od tvoje in postopaj do njih tako kot krepost uči in veleva. Purocanino zlo delo je vrglo na tebe madež. Speri s sebe to sramoto in se obnašaj dobrotljivo do Pandauvov. Vedi tam kjer je Kršna tam so Pandauvi in tam kjer je Kršna tam je tudi zmaga! Kdo bo kralj, če ni preklet od bogov, nadaljeval dobljeno z vojno tisto kar se lahko doseže po mirni poti? Duryodhana, Karna in Subalin sin Šakuni so se privili ob krivico in izgubili pamet kakor otroci, zato jih ne poslušaj!"

Dhrtaraštra je sprejel vse te besede in potem objavil: "Veleučeni Bhišma, slavni Dron in tudi ti Vidura, povedali ste mi resnico in svetovali ste za moje dobro. Resnično so močni vojščaki, Pandauvi in Kuntini sinovi, po običajih tudi moji sinovi. Zato o Kšattra, pohiti in z ljubeznijo in spoštovanjem privedi sem Pandauve in njihovo mater."

In tako Vidura odide h kralju Drupadi, da privede Pandauve nazaj v Hastinapuro. Slavni Drupada ni preveč verjel Dhrtaraštri toda se je vseeno odločil in rekel: "Pandauvi lahko delajo kar jim je volja."

Končno so Pandauvi prišli pred Dhrtaraštvo in v znak spoštovanja padejo pred njegove noge in isto store tudi pred slavnim Bhišmo. Enako spoštovanje izkažejo vsakomur, ki je bil dostojen te časti, potem pa povprašajo kako žive in kakšen je napredek meščanov. Na koncu jim Dhrtaraštra reče, da se lahko umaknejo v svoje prostore in oni so odšli.

Čez nekaj časa, ko so se odpočili, so jih kralj Dhrtaraštra in Santanuov sin Bhišma poklicala, in kralj takole reče: "Poslušaj me Yudhištira, Kuntin sin in vi njegovi bratje: Pojdite v

Khandavaprastho, da tukaj zopet ne bi prišlo do nesoglasja. Vzemite polovico kraljestva in vodite Khandavaprastho pod zaščito Arđunovega junaštva kakor nebesniki z Indrinimi gromi."

Junaki so se strinjali s tem in podajo čast kralju in se odpravijo v Khandavaprastho. Prišoč tja, zadovoljni, ker so dobili polovico zemlje, toda to je bila puščava, ki si je ni nihče lastil. Junaki neizprosne slave, so prišli sem s Kršno na čelu in polepšali to mesto, potem pa ob pomoči Dvaipayane izmerijo področje, ki je bilo primerno, ga posvetijo po predpisih in namenijo ta kos zemlje za postavitve mesta. Naokrog so naredili širok okop kakor morje in zidove do neba visoke in bele kakor ovnasti oblaki. Bil je okrašen s palačami z mnogo vrat, na njih pa okras dveh plošč kako Garudina(100) krila. Zapirala so ga vrata visoka kakor pogorje Mandara, ulice so bile široke in dobro narejene, tako, da ni bilo straha, da bi prišlo do kakšne nesreče. Polepšan z brezštevilnimi gradnjami, mesto pa je bilo podobno Amaravati(101) in je zato dobil ime Indraprastha(102). Podobno je bilo velikemu oblaku nosečemu bleščeče strele.

Na čudovitem mestu pod dobrim znamenjem so Pandauvi postavili dvorec vsakovrstnega bogastva in podobno palači nebeškega zakladnika Kubere(103).

Ko je bilo mesto zgrajeno je začelo vanj prihajati veliko brahmanov, izvrstnih poznavalcev Ved želeč se tu naseliti. Prihajali so iz vseh strani in mnogi trgovci v upanju, da se bodo tu obogatili in mnogi odlični umetniki in obrtniki z namenom, da bi tukaj prebivali. Okrog mesta so se razprostirali čudoviti vrtovi polni vsakovrstnih dreves cvetečih in plodovitih, v mestu vsakovrstna zadovoljstva, bleščala pa se se kot ogledala. Bilo je mnogo senc obraslih s plezalkami in ljubkimi umetnimi grički in majhnimi jezerci polni kristalno bistre vode in ribniki kateri so dišali po omamnih vonjih lokvanjev in liljan, po katerih so plavali labodi in račke. Veselje Pandauvov je bilo iz dneva v dan večje, ker so videli, da živijo v prostrani kraljevini s pobožnimi prebivalci.

Nekega dne je pred njih prišel nebeški modrec Narada in jim takole reče: "Slavna kraljevna Pancala je poročena z vami vsemi in zato med seboj utrdite pravilo, katero bo preprečilo, da se med vami vname sovrašтво. Ohranite in varujte svoje prijateljstvo Yudhištira, in naj ne bo ničesar, kar bi vas odtujilo drug od drugega."

Pndauvi so poslušali ršijeve besede in so se pričeli posvetovati. In tako so pred spoštovanim modrecem utrdili med seboj pravilo, da tisti izmed njih, ki bi gledal drugega, ko je on z Drupadi, mora oditi v gozd in živeti tam dvanajst let spoštujoč obljube brahmačarinov(104).

Zgodilo se je nekoč, da so neki razbojniki odvedli živino nekemu brahmanu in ko so naganjali svoj plen je brahman ves iz sebe zaradi besa stekel v Khandavaprastho in pričel jadikovati in Arđun mu reče: "Ne boj se!" Toda zgodilo se je, da je Yudhištira zasedel dvorano orožja z Drupadi. Arđun je poslušal brahmanovo priganjanje in premišljeval: "Krepost je pomembnejša od telesa in traja tudi, ko telo izgine." In se zaradi tega odloči vstopiti, vse pove Yudhištiri in odide veselega srca z lokom v rokah in pove brahmanu: "Pohiti brahman, da nam ti bedni roparji ne pobegnejo predaleč!"

Ko je ustregel brahmanu se je junak vrnil v prestolnico in se priklonil vsem starejšim ko je prejel od njih pohvale, potem pa se približa Yudhištiri in mu reče: "Pusti mi gospodar, da izpolnim obljubo s katero sem se obvezal. Videl sem te z Drupadi in pohodil pravilo katerega smo utrdili."

Te besene zelo užaloste Yudhištira in mu z vznemirjenim glasom odvrne: "Mlajši brat lahko brez krivde vstopi v prostore kjer prebiva starejši brat z ženo. Nasprotuje pa se pravilu, da starejši brat pride k mlajšemu in zato močnoroki ne delaj kar si se odločil!"

Arđun reče na to: "Pravkar sem slišal od tebe, da se človek ko opravlja svojo dolžnost ne sme igrati z besedami! Jaz ne smem oporekati resnici, ker je resnica moje orožje."

Kralj mu potem da dovoljenje in Arđun se pripravi za življenje v gozdu in oddide tja, da tam preživi dvanajst let. Tako je Arđun, katerega pogumnost je brez tekmeca videl vsa mesta romanja in svetišča in naposled prišel do obale zahodnega oceana. Tu je prišel v sveto mesto imenovano Prabhasa. To je slišal tudi Kršna in je zato prišel, da vidi svojega prijatelja. Kršna in Arđun padeta drug drugemu v objem in povprašata se po junaškem zdravju in se usedeta in pogovarjata.

Kmalu se je pričela velika svečanost na planini Raivatata katero so proslavljali Vršniji, Bhode in Andhake(105) in onadva sta odšla, da bi jo videla. Ko sta potovala naokrog sta opazila lepo Vasudevino hčer, Kršnino sestro Bhadro okroženo z njenimi služkinjami in okrašeno z raznovrstnim nakitom, in ravno tistega trenutka, ko jo Arđun opazi zavlada nad njim bog poželenja. Silni Kršna je opazil, da Arđun opazuje Bhadro, se potopi v misli in reče: "Kako je to mogoče? Ali lahko božanstvo poželenja podredi srce tistega kateri popotuje po gozdovih? Bodi mi blagoslovljen, njeno ime je Bharda in je najljubša hči mojega očeta. Če se ti je srce priklenilo nanjo mi povej in jaz bom govoril z očetom." - Arđun reče na to : "Koga nebi očarala, ko pa je tako lepa? Povej mi Danardano(106) na kakšen način jo lahko dobim?"

Vasudeva mu potem reče: "O glavar človeškega rodu za ženitev kšatrije je določena svayamavara toda to je nezanesljivo. Vedno je bil hvaljen pogumni kšatriya kateri zaradi ženitve ugrabil sebi nevesto. Nikoli se ne ve kaj se lahko zgodi na svečanosti samoizbiranja. Zato jo ugrabi Arđun!"

In Kutin sin zadet s strelicami boga ljubezni, je ugrabil lepo deklo Yadava, jo vzel k sebi na kočijo in z ugrabljeno deklico sladkega nasmega nadaljeval pot k svoji prestolnici."

Ponosni junaki Vršnijev so slišali neugodno novico in poskačejo s svojih stolov z očmi okrvavljenimi od vina in zavpijejo: "Vprežite

vozove! Dajte orožje!" - Toda Kršnin brat Baladeva visok kakor vrh Kailase(107) oblečen v modre obleke in okrašen s cvetnimi venci takole reče glede na to, da je bil omamljen z vinom: "Hej nerazumni ljudje, kaj delate? Ali ne vidite, da Đanardana še vedno mirno sedi? Zaman tulite gnevni, ko še veste ne kaj on misli!"

Kršna pa tedaj reče: "Naši družini Arđun še nikoli ni zadal nikakršne sramote. Prej bi lahko rekli, da nam je izkazal čast. Panduov sin je vedel, da s svamayano ne moreš računati z zanesljivostjo, komu pa je vseč, da dobi nevesto kakor žival? Kdo bo rade volje prodal svojega otroka? Najbrž takšen način ni bil po volji Arđunu in je odpeljal dekle na dobrem glas, in velika je Arđunova slava. Kdo si ne želi Arđuna za prijatelja? Moj nasvet je: pojdite za njim mirno in veselo in ga privedite nazaj. Če se bo Arđun vrnil v svoje mesto, ko nas premaga je naši družini usojen propad. V pomirjenju pa ni ponižanja."

Ko so ga poslušali so vsi naredili tako kot je ukazal. Ustavili so Arđuna in ga vrnil v Dvarako(108) in tako se on na poroki združi s Subhadro(109).

Ko je preteklo dvanajst let se Arđun vrne v Indraprastho. Najprej je prišel pred kralja potem pa je izrazil svoje spoštovanje brahmanom in naposled pride pred Draupadi. Ona mu ljubosumna takole reče: "Zakaj tukaj zgubljaš čas Kuntin sin? Pojdi k hčeri iz roda Satvta(110)." - Toda Arđun se je toliko časa ukvarjal z njo, da je izprosil odpuščanje. Subhadra je bila oblečena v črno svilo, on pa ji oblekel obleko kakršno nosijo pastirice in jo tako poslal v ženske notranje prostore, toda Subhadra je bila tudi v teh oblekah zelo lepa. Bhadra z velikimi očmi najprej počasti taščo Kunti, katera jo v izlivu občutkov obsuje z blagoslovi.

Zatem dekle z obrazom sijočim kakor polni mesec hitro pride pred Drupadi in ji pokaže svoje spoštovanje in reče: "Tvoja služkinja sem!" Nato Kršna hitro ustane in objame Madhavino(111) sestro

rekoč: "Mila tvojemu možu ni enakega!" - Od tega dne so Pandauovi sinovi živeli v sreči in zadovoljstvu in Kunti se je veselila z njimi.

Najljubša Kršnina sestra Subhadra je rodila krasnega sina. Bil je dolgih rok, širokih prs in velikih bikovskih oči. Ta junak, strah in trepet sovražnikov je dobil ime Abhimanya, dobil pa ga je zato, ker je bil neustrašen in nepomirljiv-nespravljiv(112). Otrok je rasel kakor mesec in hitro postal izvrsten poznavalec Ved, od svojega očeta pa je prejel celotni nauk o orožju, človeškem in nebeškem. Kakor Indra gleda na Arđuna, tako je tudi Arđun gledal na Abhimanyua in njegovo srce je bilo polno veselja.

Blagoslovljena hči Pancal je prav tako podarila svoji petrici možov pet sinov, kateri so bili junaki brez nasprotnikov in v boju vztrajni kakor obrežja. To pa so njihova imena: Yudhištira je dobil sina Prativindhyo, Bhimasa dobi sina Sutasoma, Arđun dobi sina Srutakarmana, Nakula dobi sina Sataniko in Sahadevi se rodi sin Srutasena.

Prebivajoč v Indraprasthi so Pandauvi okoliške kralje pokoravali svoji oblasti. Vsi njihovi podaniki so živeli srečno in zadovoljni pod Yudhištiro, kakor duša živi srečno na telesu blagoslovljenem z vsemi krepostmi.

Tako so jim minevali dnevi in nekoč reče Arđun Kršni: "Kršna prišlo je poletje. Pojdiva na obalo Yamune, da se tam zabavava s svojimi prijatelji." - In tako se Partha in Govinda(113) dogovorita in poslovita od Yudhištire in odideta obkrožena s prijatelji.

Ko sta sedela na nekem ljubkem mestu, srečna kakor dvojčka Asvina v nebesih se pojavi pred njima neki brahman čvrst kakor drevo sala. Pot po kateri je hodil je postala kakor topljeno zlato, brada mu je bila svetlo rumena in malo zelena. Ko zagledata tega neobičajnega brahmana, onadva vstaneta pred njim, brahman pa ju ogovori:

"Vidva sta največja junaka na zemlji, Khandava pa ni daleč od tu. Jaz sem požrešni brahman čigar obroki so obilni. Dajta mi obilje hrane in mi bosta zelo ustregla."

Nato Kršna in Arđun odgovorita: "Poskušala te bova nahraniti, toda povej nama kakšno hrano ješ?" - Slavni brahman pa reče na to: "Jaz ne potrebujem navadne hrane. Vedita, da sem jaz Agni(114) in mi dajta tako hrano kakršna se spodobi. Ta pragozd Khandava je pod Indrino zaščito in je zato nikakor nisem mogel požreti, to pa je moja velika želja že od vekomaj. Zato sem prišel k vama, ker sta oba večča orožja. Če mi bosta pomagala bom pojedel ta gozd, to pa je hrana, ki si jo hrepeneče želim."

Nato Đanamedaya vpraša: "Sigurno ima Agni dober razlog, da poje gozd Khandavo."

Vaisampayana pa mu odvrne: "Na žrtvenem obredu kralja Svetakija je Agni celih dvanajst let pil stopljeno maslo(115). Zares ves ta čas so nalivali maslo v njegova usta in Agni se je tako nasitil, da si ni več želel piti iz nikogaršnje roke in z nikogaršnje žrtve.

Zbledel je in izgubil barvo in ni mogel več sijati kot prej. Tedaj mu Stvarnik vseh stvari smehljač rekel: "O slavni, bolehen si, ker si dvanajst let obedoval neusahel potok topljenega masla. Ti si že nekoč sežgal v pepel strašen gozd Khandavo, katera je bila vedno zatočišče tistim, ki nasprotujejo bogovom, sedaj pa je zopet postala dom brezštevilnim bitjem. Če se boš najedel njihove masti se ti bo vrnila tvoja prava narava."

Ko je Arđun slišal, da Agni namerava pojesti gozd Khandava katero je Indra branil, mu on takole odgovori: "O prevzvišeni, jaz nimam loka, ki bi zdržal moč mojih mišic in mojo silovitost v boju. Lahkota mojih rok zahteva veliko strelc, moje vozilo pa bo težko zdržalo težo vseh strelc, katere mi bodo potrebne. Niti Kršna nima orožja, katero bi bilo dostojno njegovi moči in s katerim bi ubijal Nage

in Pisace. O Pavaka(117) midva sva pri volji narediti vse kar moškost in neustrašnost lahko naredita, toda ti nama moraš preskrbeti sredstva."

Tedaj Agni pokliče gospodarja voda Varuna(118) in mu reče: "Čim prej mi daj ta lok in tulec katera je dal kralj Soma(119) in zastavo na kateri je lik opice. Arđun bo z Gandivo-lokom in Kršna s kolesom, izvršila bosta veliki podvig. Zato ju daj zaradi mene!"

In tako je Arđun dobil ta dragulj med loki v katerem je bila velika moč, Varuna pa mu je dal tudi dva neizčrpna tulca in voz opremljen z nebeškim orožjem ter okrašen z zastavo na kateri je velika opica. V zapregi so bili beli žrebci podobni srebru in ovnastim oblakom, toda hitri kakor veter ali misel. Ta voz je po globokem in napornem razmišljanju naredil Visavakarman(121), graditelj vesolja. Voz je bil podoben oblaku obsijanem s soncem v zatonu. Agni je dal Kršni kolo kateri je imel na sredini odprtino v njem pa osovino. To je bilo strašno orožje in hitro mu je postalo dražje od vsega ostalega.

Potem Pavaka reče Kršni: "S tem orožjem boš v boju močnejši od ljudi in bogov. O Madhava, ko ga v bitki vržeš na sovražnika on jih bo pobil in nihče se mu ne bo mogel upreti, potem pa se bo vrnil v tvoje roke."

Arđun tedaj reče: "Plani sedaj gospod, če te je volja, midva pa sva sposobna, da ti pritečeva na pomoč." - In Agni tedaj prične požirati gozd Khandavo obkoljujoč jo s svojimi sedmimi plameni in razbohota se v svojo vsezatirujočo obliko, kakor, da je prišel konec yuge(122).

Prvaka kšatrij stoječ na nasprotni strani vozeč se na svojih vozovih začeta pokol vseh živih bitij katera žive v njej spuščajoč strašne krike v begu. Jezera in ribniki so zavreli in v njih so poginile vse ribe in želve. Prebodene z Arđunovimi strelkami so ptice s krilci padale v zažgan gozd. Močni plameni bleščečega ognja so dosegli samo nebo in zažgale še same nebesnike.

Hitro Indra prekrije nebesa zbirajoč oblake vseh vrst in spusti dež na gozd v plamenu. No pljuske ne doseže ognja temveč ga še v višini popije vreline plamenov. Tedaj se Indra razjezi na Agnija in zbere ogromne oblake ter naredi strašno poplavo. Strašno je bilo gledati to bojišče ognja in vode med katerim so se preganjale gomila oblakov zmešanih z dimom in bleščečimi strelami. V tem času Pandauvov sin pokliče k sebi izvrstna nebeška orožja in z njimi razžene Indrin dež. Nebo nad pragozdom prekrijejo Arđunine strelice in niti eno živo bitje ni moglo uiti. Tedaj si glavar nebesnikov zaželi pomeriti se s svojim sinom in ga zasuje s svojim orožjem prekrivajoč z njimi cela nebesa. Razbrzdani vetrovi vzburkajo vse oceane goneč velike skupine oblakov obremenjeni z nevihtami, ti oblaki besno bobneč spuste svoje strele in grome. Tedaj dobro podučeni Arđun izreče za to določene basni in pošlje svoje izvrstno orožje imenovano Vayavya(123) to pa uniči silo Indrinih gromov in izsuši potop iz oblakov in ugasne strele.

Številne ptice iz plemena Garude so se ponosno poganjale iz zgornjih nebes v nameri, da napadejo Kršno in Arđuna z gromovitimi krili, kljuni in kremplji. Brezštevilne kače katerih obrazi so bljuvali ogenj so prišle iz višin neprestano metajoč svoj strup. Arđun jih je vse posekal s svojimi strelkami katere so bile prepojene z njegovim gnevom. Zbrale so se tu številne asure, gandharve, yakše(124), rakšase in nage, željni boja spuščajoč zastrašujoče krike. V vzdignjenih rokah so držali železna orožja, kroge, kamenje in raznovrstne stvari, ki se lahko vržejo, in vsi so prišli na plan k Arđunu in Krišni. Čeprav so ga zasipali z neprobodno točo krogel vsakovrstnega orožja je Arđun sekal njihove glave s svojimi ostrimi strelkami. Silni Kršna pogubitelj zla je naredil velik pokol v vojskah daitiy in danav(125).

V tem času velike bitke so se povsod pojavili čudni in usodni predznaki, kateri so pomračili čutila vsakemu živemu bitju, bili pa so podobni znamenjem, katera se pojavljajo pred propadom sveta. Dvojica neustrašnih in nepremagljivih junakov vidita tedaj, da se Indra in vsi nebesniki pripravljajo za boj zato stojita mirno pred njimi

držech loke v rokah. Veščca bojevnika besno navalita na vojsko katera se jima približuje in jo zasujeta s svojimi gromovitimi strelcami. Šele ko jih Kršna in Arđun večkrat razbijeta nebesniki zapustijo bojišče in poiščejo Indrino varstvo.

Indra se je prepričal o neustrašnosti dvojice junakov in bil zelo zadovoljen. On še enkrat juriša in izzove strašen pljuska kamenja z namero, da preiskusi Arđunovo veščino, ker je on enako uporabljal levo in desno roko. Srditi Arđun je razgnal tudi ta dež, Indra pa si zaželi, da nekako premaga svojega sina in z rokami odvali velik vrh gore Mandave in ga vrže na Arđuna skupaj z drevjem na njem. S svojimi hitrimi ognjenoostriimi strelcami Arđun razseka ta vrh na tisoč delov. Dokler so padali preko neba kosi te gore so izgledali kakor planeti kateri padajo na zemljo vrženi s svojih nebeških stez. Velikanski vrh se zruši na gozd Khandavo in pobije brezštevno množico živih bitij.

Ko so se nebesniki umaknili iz bitke, se zasliši breztelesni glas, globok in močan: "Vasavo(126) v boju nihče ne more premagati Kršne in Arđuna, ker sta onadva Nara in Narayana zloglasna v nebesih še iz davnih časov! Propad Khandave je določena z Usodo!"

Gospodar nebesnikov se je prepričal, da so te besede resnične in se odreče svojega gneva in ljubosumja in se vrne na nebo. Plameni nasičeni z obiljem mesa, masti in krvi švignejo do velikih višin neizpuščajoč niti pramen dima. Kršna opazi kako se iz zažganega Takšakinega bivališča z begom rešuje neki asura in dvigne svoje kolo in ga zavrti, v tem trenutku asura zavpije: "Pohiti sem Arđun in me reši!" - Ko je slišal njegov preplašeni glas reče asuri, da se nima česa bati, Kršna odustane od svoje namere in tudi Agni je ni hotel več pojesti. In tako je modri Agni v petnajstih dneh zažgal gozd, medtem, ko sta ga Kršna in Arđun branila pred Indro, prizanesel pa je samo šestim bitjem: Asvasemu, asuri Mayi in štirim pticam srngake.

Potem je kralj Đanameđaya vprašal: "O brahman, povej mi zakaj je Agni v tem požaru prizanesel pticam sarngake?"

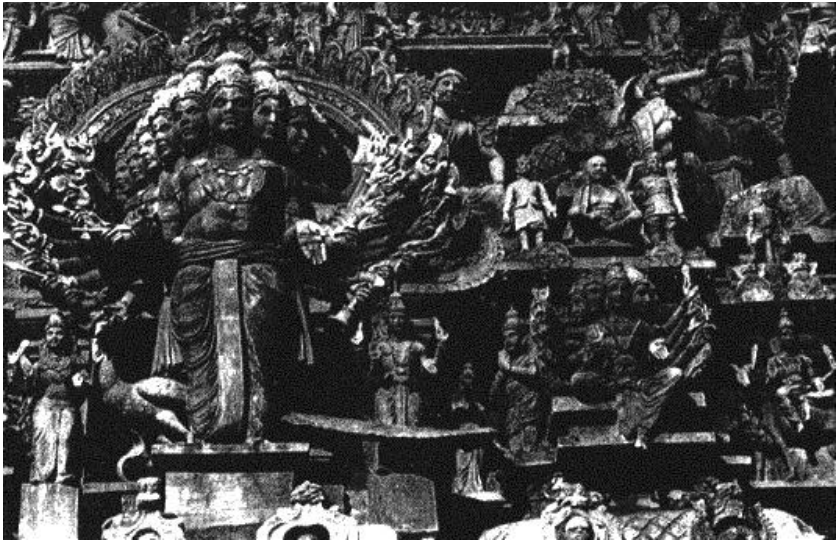
Ko se je ogenj razplamtel v gozdu Khandava, nadaljuje Vaisampayana - se mlade ptice nikakor niso mogle rešiti in popadla jih je groza. Njihova nemočna mati Đarita je vedela, da so premladi in, da se ne morejo rešiti in je glasno zajokala. Obrnila se je k ptičem in rekla: "Ne vidim načina s katerim bi vas lahko rešila! Jaz vas bom pokrila s svojimi krili in z vami umrla! Vaš okrutni oče me je zapustil!"

Nato en mladič reče svoji objokani materi: "O mati, pusti to in ne veži se na nas. Pojdi tja kjer ni ognja. Če mi tukaj umremo ti boš zopet imela otroke, če pa boš umrla ti, v našem rodu ne bo več otrok. O mati naredi tisto, kar je dobro za naš rod! Nismo ti naredili nikakršnega dobrega dela, ne veš niti kdo smo. Kaj smo ti mi, da se toliko trudiš, da bi nas zaščitila, čeprav te bo to stalo življenja?"

Ko ptica, mati, to sliši odleti na varno. Tedaj ptiči zagledajo kako se jim približuje sijoči ogenj, Đaritari najstarejši med njimi začne takole govoriti: "Tisti, ki je moder ostane buden, ko se sooča s smrtjo. Zaradi tega on ne čuti bolečine, ko se mu približa čas smrti. Tisti kateremu pa je duša zmedena in ni priseben v usojenem času, občuti bolečino smrti in nikoli ne pride do odrešenja."

Tedaj se oglasi Drona četrti in najmlajši brat: "Surovi bog ognja s sedmimi jeziki in sedmimi usti se hitro približuje našemu gnezdu bliskajoč in požirajoč vse na svoji poti!"

Đaritari potem začne govoriti: "Ti si Ogenj, duša Zraka! Ti si telo zemeljskega rastlinja Sukro(127) Voda ti je roditelj in ti si roditelj Vodi. O silovita, tvoji plameni se razprostirajo kot sončni žarki gor in dol in na stran in na vse strani!"

Skanda ali Kartikeya večglavi bog vojne ima za "jezdno žival" pava.

Drugi brat Sarisrka reče: "O gospod, kateremu je dim zastava, naše matere ni na vidiku, očeta pa ne poznamo! Perje nam še ni zraslo in razen tebe nimamo nikogar, da nas zaščiti! Edini ti nam daješ toplino, gospod, ti, ki greješ s sončnimi žarki."

Tretji ptič, Stambamitra nadaljuje: "V vsem si o Agni, ti edini! Celo Vesolje je vzpostavljeno na tebi! Ti vzdržuješ vsako bitje, ti si podpora Vesolja. Modri vedo, da si ti eden in množica. Ti si ustvaril trojen svet in ko pride čas ga boš ti razbučajoč se tudi uničil! Ti si stvarniški vzrok celega sveta, in tudi bit v kateri se ta svet raztaplja."

Na koncu se zopet oglasi Drona najmljaši: "O gospodar Vesolja ti se krepiš bivajoč v telesih in delaš, da vsa živa bitja prebavljajo svojo hrano. Zato vse temelji na tebi. O Sukra, iz katerega ust so izšle Vede, ti si tisti, ki na sebe vzame obliko sonca in pije vodo in vsako kapljo soka z zemlje, in ko pride čas ji vrneš dež in daješ, da vse raste. Iz tebe izhajajo vse rastline in vsak zeleni list. Ti ustvarjaš jezera ribnike in veliki ocean. O blagoslovljeni, kateremu je pot označena s črno sledjo, reši nas in hodi po drugi poti!"

Agnija so razveselile te Dronine besede in spomnil se je tudi prošnje ršija Mandapale, kateri jim je bil oče, zato jim takole reče: "Drona, ti si modrec in to kar si rekel je Večna resnica, brahman!(128) Ne boj se, naredil bom po tvoji volji. Mandapala mi je ravno tako rekel, ko bom požiral gozd naj vam prizanesem."

In tako se je s pomočjo Kršne in Arđuna okrepilo slavno božanstvo, silovito in svetlo in pogoltalo gozd Khandavo za dobrobit sveta. Potem pride z nebes Purandara(129) obkrožen z Maruti(130) in reče Arđunu in Kršni: "Storila sta tak podvig, katerega nebi zmogli niti nebesniki!"

Druga knjiga
SABHAPARVAN
Knjiga o zbornici

Vaisampayana reče: "Tedaj danava Maya izkaže Arđunu svoje spoštovanje, sklene roke in mu pred Kršno reče: "O Kutin sin, rešil si me pred Kršninim besom in pred ognjem, ki bi me skoraj pogoltnil. Povej mi kaj lahko naredim za tebe?"

Arđun nato reče: "Velika asura s to svojo ponudbo si naredil pravzaprav vse. Bodi blagoslovljen, lahko odideš kamor te je volja in imej dobre namere in bodi naklonjen meni, kakor smo mi ljubznivi in naklonjeni tebi."

Maya tedaj reče: "O prvi med ljudmi, to kar si rekel je tebe dostojno. Toda, blagoslovljeni imam močno željo, da nekaj naredim za tebe. Sem znameniti umetnik Visvakarman(1) med danavami, sin Panduov, in zares želim nekaj narediti za tebe."

Arđun mu odgovori: "Brezgrešni, ti misliš, da sem te rešil pred neizprosno smrtjo. Četudi bi bilo tako jaz od tebe ne morem ničesar zahtevati. Da pa ti nebi kratil izpolnitev tvoje želje, zato naredi nekaj za Kršno. To bo zadovoljiva nagrada za mojo uslugo."

Nad Mayinim pritiskanjem se Vasudeva zamisli za trenutek, kaj bi lahko naložil Mayi, da naredi, in naposled reče: "O Ditin sin, največji od vseh umetnikov, če že želiš nekaj narediti, naredi to za kralja Yudhištira pravičnega. Zgradi prestolno palačo, katero, če jo še tako preučuješ nihče iz sveta ljudi ne bo zmožl storiti enake. Naredi Maya tako gradnjo, na kateri se bo videla umetnost bogov, asur in ljudi."

Maya se na to zelo razveseli, tedaj pa ga Kršna in Arđun odvedeta pred Yudhištiro, kateri ga pričaka z dolžnimi pozornostmi in častmi. In slavni danava prvi med umetniki začne premišljevatl načrt za palačo, katero bo zgradil za Pandauove sinove.

Zatem Maya ogovori Arđuna prvega med zmagovalci: "S tvojim dovoljenjem bom sedaj jaz odšel, toda se bom kmalu vrnil. Na severu vrha Kailase blizu gore Mainaka, na obali jezera Bindu, kralj na katerega so danave prinašali žrtve sem zbral velik kup plemenitega kamenja. Če je še tam, se bom vrnil in ga prinesel sem, potem pa bom pričel graditi palačo, katera bo okrašena z vsemi vrstami dragega kamenja in slavljena po celem svetu. Vrjamem, da je v jezeru Binda še vedno strašna gorjača kralja danav s katero je on pobil vse svoje sovražnike. Teška je in čvrsta in posuta z zlatimi tokovi in lahko prenese veliko težo in ubije vsakega sovražnika. Njena moč je kakor sto tisoč navdanih gorjač. To orožje je dostojno Bhome kakor je Gandiva tebe dostojna. Tam je tudi velika školjka gromkega zvoka, po imenu Devadatta katera izvira iz Varuna. Bodi prepričan, da bom vse to tebi predal." - In rekoč to se asura napoti na severovzhod.

Ko je prišel tja kamor se je napotil, Maya pobere gorjačo in školjko in kristalne predmete, kateri so nekoč pripadali kralju Vršaparvanu. Velika asura Maya vzame raznoliko neizmerno bogastvo, katero so varovale yakše in rakšase(2) in ga odnese od tam in z njimi zgradi dvorec kateremu ni bilo enakega po lepoti. Bil je kakor nebeška palača in ves sezidan iz draguljev in plemenitega kamenja in postal je znan v vseh treh svetovih. Po obliki in lepoti je bil kot palača Agnija, Surye ali Some in bleščal je s takšnim bleskom, da se je zdelo da mrači sončne žarke. Blesk, ki je žarčil iz njega je bil iz nebeške in zemeljske svetlobe in se je zdelo, da je zapolnjen z ognjem. Osem tisoč rakšas imenovanih Kinkare je varovalo ta dvorec. Bili so grozni, močni, veliki in dobro oboroženi. Oči so imeli bakrenočrne, ušesa špičaste kakor strele in lahko so leteli po zraku. V sredini palače Maya so zgradili ribnik, ki mu ni bilo enakega na zemlji, v tem ribniku pa so bili lokvanji s stebli iz svetlega dragega kamenja in z listi iz temnega dragega kamenja in z zlatimi cvetnimi listi. Po njem so se sprehajale raznovrstne vodne ptice, med razcvetelimi lokvanji pa se plavale ribe in želve zlate barve. Voda v njem je bila kristalno bistra brez blata in mulja z njegove obale vse do površine pa se je spuščalo kristalno stopnišče. Nežni vetrič je gubal njegovo površino in

nežno gugal stebre cvetov. Obale so bile iz dragocenega marmorja okrašene z biseri. Okrog palače je bilo posajeno visoko drevje zeleno in senčnato in vedno v cvetju, tako, da ga je bila milina pogledati. Povsod naokrog so se dvigali njegovi gaji šireč njegove prijetne vonje, po jezerih razsutih med drevesi pa so plavali labodi in ostale plavajoče ptice. Palačo je Maya zgradil v štirinajstih mesecih in potem obvestil Yudhištiro.

Yudhištira privede svoj dvor v novo palačo in priredi veliko slavje na katerega so prišli mnogi vladarji, modreci, brahmani, pevci, pripovedniki, igralci in muzikanti. Vsi so se gostili in slavili darežljivega kralja Yudhištira in veččega graditelja asuro Mayo.

Ko so tako slavni junaki Pandauvi sedeli v prestolni dvorani palače se je pojavil pred častnim zborom nebeški modrec Narada, poznavalec Ved in upanišad, Puran in povesti zgodnjih Kalpa(3), kateri je bil obdarjen z izuzetno močjo razsojanja in velikega spomina. Rši je popotoval po raznih svetovih in je tako prišel tudi v to sabho(4) in se zelo razveselil videč Pandauve. Takoj po prihodu brahman izkaže Yudhištiri dožno spoštovanje blagosloveč ga in zaželeč mu zmago. Najstarejši Pandauvov sin napoten v vsa pravila in dolžnosti hitro vstane in se s svojimi mlajšimi brati globoko in ponižno prikloni ršiju in mu ponudi stol njega vreden, in mu vesel izkaže svojo dobrodošlico. Potem ga je kralj obdaril z živino in mu ponudil različne pridelke, kot so med, kateri se ponudi gostu in od vsega srca ga nagradi z raznovrstnim dragim kamenjem.

Potem začne Narada govoriti:

"Ali porabljaš na pravi način bogastvo katerega dobivaš? Ali najde tvoj razum naslado v kreposti? Ali ni tvoj razum pokleknil pod njihovo težo? Ali se vojskuješ, ko je čas za to in sklepaš mir ko je potrebno? Junak ali si za svoje svetovalce vzel ljudi, ki so kakor ti zreli in zmerni, sposobni razločiti, kaj je potrebno in kaj ni potrebno delati, čistega porekla in krvi in tebi popolnoma vdani? Ali ti lahko škodujejo tvoji

nasprotniki? Ali te ni obvladala zaspanost? Ali se zbujaš takrat, ko je čas za to? Ali razmišljaš vedno o vaščanih poljedelcih? Ali lahko oni pridejo pred tebe brez strahu? Ali daješ, če je potrebno tudi tisoč nevednežev za enega učenjaka? Ali tlačiš svoj narod s težkimi in nemilosrdnimi kaznimi? O potomec roda Bharata, ali sprovajajo tvoji podrejeni dosledno tvoje ukaze? Ali daješ svoji vojski plačilo pravočasno? Upam, da ljudi pokorne in predane znanosti in veščinam nagrajuješ z bogastvom in častmi kot to zaslužijo. Prthin sin, ali sprejemaš z usmiljenostjo obnemogle sovražnike, kateri iščejo pri tebi zaščito, ko je premagan v boju? O zemeljski gospodar ali si enak do vseh ljudi in ali lahko vsak pride do tebe kakor, da si mu oče in mati? Ali se prekrivajo tvoji stroški s polovico, tretjino ali četrtno tvojih dohodkov? Ali pričakaš vedno svoje sorodnike, starejše, trgovce, nesrečnike in vse katerim je potrebna zaščita in jim daješ hrano in bogastvo? Ali si ukazal, da se širom po tvoji kraljevini zgrade ribniki in jezera, tako, da kmetijstvo nebi bilo odvisno od dežja? Ali so zadovoljni poljedelci v tvoji kraljevini? Ali imajo seme in hrano? Ali so ljudje, kateri se ukvarjajo s poljedelstvom, vzgojo živine, trgovino in posojilom za korist častni in pošteni? Od tega je odvisna sreča tvojega naroda o kralj! Ali je vse pod tvojim nadzorom in oblastjo? Ali se preganjajo v tvoji zemlji lopovi in razbojniki preko hribov in dolin? Ali se ženam v tvoji deželi nudi uteha in zaščita? Upam, da niti eni od njih ne zaupaš svojih skrivnosti in se ne zanašaš na njih. Bharata, upam, da so tvoji podrejeni prvi za tabo nepodkupljivi in, da pravično sodijo, kadar pride do spora med bogatašem in siromakom. Bharata ali je daleč od tebe štirinajst kraljevskih napak: brezboštvo, laž, gnev, nepazljivost, neodločnost, zapostavljanje modrih, lenost, površnost, poslušanje samo enega svetovalca, posvetovanje z nepoznavalci znanosti o koristi, odstopanje od načrta, objavljanje skrivnosti, neuresničitev dobrih idej in nepremišljena zaletavost?(5)"

Ko Narada zaključi svoj govor, mu kralj Yudhištira izrazi svoje spoštovanje, in prične odgovarjati na vsako vprašanje katero mu je rši zastavil, in na koncu mu reče: "Učitelj mi želimo stopati po poti kreposti po kateri stopajo vladarji kateri lahko popolnoma vladajo

svojemu duhu. Sveti hitroumni človek, ti hodiš po mnogih raznih svetovih, ker jih je Brahman v preteklosti ustvaril. Vprašam te brahman, ali si kdaj kje videl Zbornico, katera bi se lahko merila z mojo ali jo celo prekašala?"

Na te besede se Narada nasmeji in takole reče Pandauovem sinu pred vsemi zbranimi kralji: "Kralj, otrok moj, med ljudmi še nikoli nisem videl niti slišal za palačo narejeno iz draguljev in plemenitega kamenja, katera bi bila kakor tvoja. No jaz ti bom sedaj opisal kakšno je prebivališče kralja pokojnih, in tudi kakšen je Indrin dvorec. Pripovedoval ti bom o Brahmanovem nebeškem dvorcu v katerem se razpršuje vsako nelagodje. Vse te palače prikazujejo v svojem sklopu nebeški in človeški namen in predstavljajo vse vrste oblik na svetu."

Na te Naradine besede je pravični kralj Yudhištira sklenil roke in z njim tudi njegovi bratje in vsi prisotni v dvorani. Vladar potem zaprosi Narado: "Opiši nam te palače, vsi smo te željni poslušati!"

Narada reče: "Indrina nebeška zbornica je prepolna svetlosti. On jo je pridobil na podlagi lastnih podvigov. Svojo palačo je sam zgradil Bharata in ona je dolga stotino petdeset yođanov(6), stotino je široka in pet yođanov je visoka. Lahko se giblje po volji kamorkoli. V njej izginja nemoč starosti, žalost, umor in strah, ona daruje dobro znamenje. V njej so sobe s sedišči in okrašeni z nebeškim drevjem. To je očaravajoča Puškarmalini močni kralj, katera pripada Indri stokratžrtvovanemu, in jaz sem jo videl s svojimi očmi.

- Poslušaj sedaj, kakšna je hiša Vivasvantovega sina Yame: Njo je Prthin sin zgradil Višvakarman in ona blešči kakor zglajeno zlato. Razprostira se na več kot sto yođanov. Sije s sončnim sijajem in v njej se lahko najde vse kar si kdo poželi. Ni hladna niti pretopla in vsakemu razveseli srce. V tem dvoru ni slabosti starosti, niti lakote niti žeje. Ničesar neugodnega se tam ne more najti, niti kakršnikoli hudobni občutki. V njej je voda, topla in mrzla, sladka in prijetna. Tu so tudi Kala(7) in Mrtyu(8) in žrtvovalci in siddhe in mnogi yogini, tu so tudi pitri(9) raznih skupin. Tu je tudi kolo Časa in slavni prinašalec

žrtenega masla(10) in tudi grešniki iz človeškega roda, kakor tudi tisti, kateri so preminuli v obdobju zimskega solsticija(21.12.). Tu so Yamini uslužbenci, kateri so določeni, da odštevajo usojen čas vsakemu in vsemu. Tu je veliko tistih, ki strežejo gospodu pravice(11) in težko jih je prešteti po njihovih imenih in delih. Kuntin sin, ta prostrana palača kralja vprašanj se premika po njegovi želji(12).

- Poslušaj me sedaj, otrok, ko ti bom pripovedoval o Brahmanovih dvorih: To hišo nihče ne more opisati rekoč: ona je takšna in takšna. O kralj ona se ne more opisati, ker že v naslednjem trenutku ona spremeni obliko. Kaj takega še nikoli nisem videl. Toplina in mraz, lakota in žeja in neugodnosti vseh vrst izginejo takoj, ko se vstopi vanjo. Zdi se, da je sezidana iz briljantinov vseh vrst in se ne vidi, da jo podpirajo kakšni stebri. Ne propada s časom, ker je večna. Sveti sama od sebe in kakor, da zamegli Mesec in Sonce in Ogenj. To plameneč stoji na nebesih in pomračuje stvaritelja dni(13). V tej palači kralj, prebiva Vrhovno božanstvo praoče vseh bitij. Njih in sebe je ustvaril z Močjo ustvarjalnega privida. V tej prekrasni Sabhi je veliko tistih, ki prihajajo in odhajajo. V njej so raznovrstne sile in brahmaršiji jo častijo. Iz nje blešči svetloba Brahmanove milostne prisotnosti in njena lepota je neprekosljiva. Tiger med kralji, kakor je ta tvoja sabha brez tekmeca v svetu ljudi, tako je Brahmanova sabha brez tekmeca v vseh treh svetovih."

Zatem Narada nadaljuje: "Vodnik rodu Bharata, kralji kateri izvršijo obred žrtve radasuya(14) se veselijo v družbi Indre. Tisti, ki svoja življenja pustijo na bojnem polju ne obračajoč hrbta nasprotniku pridejo v Indrine dvorce in veseli prebivajo ob njem. In tisti, ki zapustijo svoja telesa po surovem puščavništvu prav tako pridejo na isto mesto in tam dogo bleste. Kuntin sin tvoj oče Pandau ti nekaj sporoča. Ko je zvedel, da bom obiskal svet ljudi se mi je priklonil in takole rekel: "O rši potrebno je, da poveš Yudhištiri, da bo lahko pokoril celo zemljo, samo če ga bodo bratje poslušali. In ko to stori, naj priredi slavno žrtevno svečanost radasuya. On je moj sin

in če opravi ta žrtveni obred bom prispel v predele kjer prebiva Indra in tam bom v nenehnem blaženstvu preživel brezštevilo let."

- Jaz sem ti rekel, kaj ti oče sporoča, ti Pandauov sin izpolni željo svojemu očetu. Če storiš tako, boste lahko ti in tvoji praočeti prispeli v prebivališče samega kralja nesmrtnih. Rečeno je o kralj, da to veliko žrtev spremlja tudi veliko težav. Ko tako pomembno svečanost začne vrsta rakšas imenovanih brahmarakšase(15) ji poskušajo najti neko napako-hibo, ker je njihovo delo, da mešajo-zadržujejo vsako žrtvovanje. Tudi najmanjša motnja lahko povzroči vojno, ki bi uničila kšatriye, in lahko bi se zgodilo, da propade cela zemlja. Premisli kralj temeljito o tem, potem pa delaj tako kakor misliš, da bo za tvoje dobro. Bodi buden in pripravljen braniti vse štiri stanove. Bodi darežljiv do brahmanov in naj te spremlja sreča in napredek!"

- O Đanameđaya- nadaljuje Vaisampayana- ko je Narada odšel od tam, so Yudhištthira in njegovi bratje začeli razmišljati o tej žrtvi, največji med žrtvami imenovanimi rađasuja.

Potem kralj Yudhištthira skliče svoje svetovalce brate in jih vpraša kaj mislijo o žrtvi rađasuja. Podrejeni takoj za njim mu odgovore: "Ta žrtev omogoča doseganje dostojanstva Varuna(16) in tisti, ki že ima kraljestvo želi z njeno pomočjo doseči še cesarska znamenja. O kraljevič Kuruov, tvoji prijatelji mislijo, da ti zaslužiš cesarsko dostojanstvo(17) in, da je prišel čas, da izvršiš žrtev rađasuja."

To so ponovili kralji in ršiji Dhaumya in Dvaipayana in njegovi bratje so veseli pristali. Toda Yudhištthira je menil, da začetek žrtvenega obreda ne more biti odvisen samo od njegove odločitve in se domisli, da bi bil Kršna najbolje poklicana oseba s katerim bi se bilo dobro posvetovati, in mu zato pošlje glasnika s sporočilom. Kršna je takoj prišel v Indraprastho in kralj ga je sprejel z ljubeznijo kakor, da mu je rodni sin.

Yudhištthira mu po sprejemu, ki je v navadi takole reče: "Zaželel sem si izvršiti obred rađasuya, toda sama želja ni dovolj. Ti Kršna več

vse o tem kako naj se opravi ta obred. Njega lahko naredi samo tisti, ki je povsod spoštovan in ki je kralj nad kralji, ker se med žrtvovanjem lahko marsikaj zgodi. Ti si nad gnevi in nad vsemi svojimi željami, ti si dostojen, da mi svetuješ z nasvetom, kateri bo celemu svetu prinesel blaginjo."

Kršna mu na to odgovori: "Veliki kralj, ti poseduješ vse lastnosti, ki so pomembne za izvršitev žrtve rađasuya in ti se je zares dostojen. Vedi samo, da se tisti, ki se danes imenujejo kšatriye ne morejo primerjati s kšatrijami katere je uničil Rama, Đamadagnijev sin(18). Številni kraljevski rodovi mislijo pa tudi ostali navadni kšatriyi, da so potomci Aile ali Ikšvakua(19). Ailini potomci in kralji Ikšvakuovega kolena so razdeljeni na stotino ločenih rodov in so razsuti širom po Zemlji. Vse kšatrije spoštujejo blagostanje teh kraljev. Toda sedaj jih je kralj Đarasandha vse pokoril in se postavil nad vsemi temi kralji. Ko je osvojil vse središčne-osrednje dežele, se je odločil med njimi zasejati razdor. V svojo planinsko trdnjavo je on pregnal številne kralje in se namenil, da je vse potrebno prinesiti na žrtev Šivi, božanstvu bogov, kateri ga visoko ceni zaradi njegovih puščavniških podvigov. To je tudi razlog zakaj je Đarasandha lahko premagal toliko zemeljskih kraljev. Če ti želiš, o veliki kralj izvršiti ta žrtveni obred se potruji, da osvobodiš kralje katere je Đarasandha zaprl in njega oddvojiš od življenja(20). Če tega ne storiš, ne boš uspel v tem, kar si si zamislil."

Yudhištira reče na to: "Zares naziv cesarja je težko osvojiti. Jaz mislim, da je najvišji cilj duševni mir in, da samo iz njega lahko izvira moje blagostanje. Ne verjamem, da mi bo proslava te svečanosti prinesla najvišjo srečo."

Kršna mu odgovori: "Slišali smo, da so v obdobju Krta(21) vsooblast dosegli ti vladarji : Yuvanasva, ki je ukinil vse davke, Bhagiratha s svojo dobroto do podanikov, Kartavirya z močmi svojega puščavništva, gospodar Bharata s svojo močjo in hrabrostjo in Marutta z napredkom in blagostanjem. Cela petorica so postali

cesarji. O Yudhištira ti hrepeniš po cesarskem dostojanstvu, in si ga tudi dostojen, ker poseduješ vse te kreposti. Kšatriya kateri umre v boju je dostojen vsakega spoštovanja. Zakaj torej ne stopimo v boj z Đarasandhom? Šestinosemdeset kraljev že čepi v njegovi temnici in potrebno mu je samo še štirinajsterica, da dopolni stotino. V tistem času, ko mu še ta štirinajsterica pade v pest, bo on začel ta surovi obred. Tisti, ki bi uspel preprečiti to nečloveško delo, bi dosegel bleščečo slavo, tisti pa ki bi premagal Đarasandho bo postal brez dvoma vladar nad vsemi kšatriyami."

Tedaj se oglasi Arđun: "O kralj, tisti je pravi kšatriya kateri povečuje svojo slavo in bogastvo podrejajoč svoje sovražnike. Tisti, ki nima poguma in ima lahko vse ostale kreposti, toda težko bo to dosegel. Kakor v slabičih podlost grabi koren, tako tisti močni postanejo nespametni. Tisti, ki teži k zmagi se mora bati enega in drugega, ker so to vzroki propada. Če premagamo nasprotnika bomo z lahkoto dosegli cesarsko dostojanstvo."

Potem zopet reče Vasudeva: "Taktika pametnega človeka je, da se ne bori odprto s tistim, ki je očitno močnejši in stoji na čelu svojih postrojenih čet. Mislim, da se tako ne moremo osramotiti, če skrivoma dospemo v njegovo bivališče in napademo njega samega."

Yudhištira potem vpraša: "O Kršna, kdo je ta Đarasandha?"

Kršna mu potem pove to zgodbo: "Živel je silni kralj po imenu Brhadratha gospodar Magadhe. Poročil se je s hčerkama dvojčicama kralja Kasija in se je s svojima ženama dogovoril, da ju bo vedno imel rad obe enako in ju enako pazil. Toda kraljeva mladost je pošla v uživanjih toda nikakor ni mogel dobiti sina, kateri bi ga nasledil. Nekega dne kralj zve, da se slavni Candakaušika napotil, da bega po svetu in da pravkar počiva pod nekim mangovim drevesom. Kralj stopi pred puščavnika v spremstvu svojih dveh žena in ga obdari z mnogimi dragulji in bogatimi darovi in mu zelo ugodi, zato mu resnicoljubni puščavnik reče: "O kralj nad kralji, osvojil si mojo

naklonjenost in mi povej katero željo naj ti izpolnim?" Kralj Brhadratha s svojima ženama se globoko prikloni in mu pove svojo težavo.

Poslušajoč kralja, puščavnik obvlada svoja čutila in utone v premišljevanje. Tedaj mu v naročje pade plod manga kateri je bil sočen in nedotaknjen od kljuna kakšne ptice. Puščavnik vzame plod in se zamisli nad njim in izgovori potrebne mantre in ga da kralju in mu reče: "Lahko se vrneš o kralj, tvoja želja se bo izpolnila." Tedaj se modri kralj pokloni do puščavnikovih stopal, in se vrne proti svojemu domu. Zatem, on razdeli sadež in ga da svojima ženama, da ga pojesta. Puščavnikove besede so se uresničile in kraljici sta zanosili. Kraljevi sreči ni bilo ne konca in ne kraja. Ko pride čas, onidve rodita in spravita na svet vsaka po pol otroka. Zgrožene in nemočne se sestri želita otresti teh teles, katera sta bila še živa. Njune pomočnice so ju pazljivo zavile in izšle na zadnja vrata in ju vrgle.

Malo za tem pride tod mimo žena rakšasa po imenu Āra katera se je hranila s krvjo in mesom, in ona vzame ta dva kosa mesa in jih vodena z roko usode spoji, da bi ju lažje odnesla. Toda čim jih je ljudožerka spojila sta dve polovici postali živ in močan otrok. Njej sta se oči razširile od začudenja, ko naenkrat vidi, da ne more nositi tega čvrstega otroka močnega kakor grom. V tem trenutku otrok stisne pesti in jih potisne v usta in se tako močno in gromovito zadere, da na ta zvok priteko vsi stanovalci palače pa tudi sam kralj s svojima užaloščenima in nemočnima kraljicama katerih prsa so bila polna mleka. Ko vse to vidi, se ljudožerka zamisli: "Jaz živim v deželi tega kralja, toda kralj potrebuje naslednika. Ne spodobi se, da ubijem otroka kateri je potomec tako slavnega in krepostnega vladarja." - In rakšasa se spremeni v človeško obliko in se pojavi pred kraljem noseč otroka in reče: "O kralj to je tvoj otrok."

In lepe hčere kralja Kasija sta vzeli otroka in ga podojili s svojim mlekom in od tedaj je otrok rasel kakor Mesec mlaj nudeč vsak dan veselje svojim staršem.

Minilo je tako nekaj časa in slavni puščavnik, vzvišeni Candakausika pride zopet v kraljevino Magadho. Veličastveni rši sprejme kraljevi sprejem in mu takole reče: "Vsi zemeljski kralji bodo temu tvojemu otroku poslušni tako kakor je vsako telo odvisno od zraka kateri mu je dragocen kakor lastno bitje in živi od njega."

Kralj, ko se je njegov oče in matere umaknejo v gozd, kralj Đarasandha s svojo hrabrostjo podredi svoji volji številne kralje. Imel pa je dva pomagača - Hamso in Dimbhako - katerih orožju se ni bilo mogoče upreti.

Prvi in drugi nista več med živimi in prišel je čas, za Đarasandhin propad. Če preoblečeni pridemo pred njega Bhišma, Arđun in jaz, bo on nedvomno sprejel dvoboj z enim od nas. Glede na to, da je ponosen na svojo moč, bo izzval Bhimo, da se proslavi. Kakor smrt dohiti človeka nadutega od ponosa, tako bo njega našla smrt od Bhimine roke. Če poznaš moje srce in če veruješ v mene, zaupaj mi Bhimo in Arđuna. Ne oklevaj!"

Poslušajoč to besedo Vzvišenega(22), Yudhištira pogleda Bhimo in Arđuna, ki veselih obrazov stojita pred njim in reče: "Govinda, moder je tvoj nasvet. Ti ne vodiš tistih katerim je uspeh obrnil hrbet." - Ko se je Yudhištira strinjal so se Kršna, Bhima in Arđun trije veliki junaki nadarjeni z neverjetnimi močmi podali na pot v Magadho oblečeni kot brahmani imenovani Snatake(23).

V tem času so učeni brahmani opazili veliko zloslutnih predznakov in so o tem obvestili kralja Đarasandho. Hrabri kralj se je trudil, da se obvaruje pred zlom ki ga čaka in se je posvetil postu in pokori, svečenikom pa je ukazal, da opravijo obrede s katerimi bodo pridobili milost usode. Ko trojica junakov stopi v njegovo palačo jih on pričaka s spoštovanjem, ker se je po njihovem dostojanstvenem obnašanju dalo slutiti, da so plemenitega rodu, tako okrašeni z venci in finimi pokrivali. Bili so videti kakor cvetoči lokvanji. Kralj Matsya je dal kot davek dva tisoč slonov pokritih z zlatom. Želeč vzdigniti Arđunovo

dostojanstvo je Vasudeva dal štirinajst tisoč slonov. Vse kast porekla. Bhima in Arđun ne spregovorita niti besede, temveč se oglasi Kršna: "Ta dva svetli kralj sta pod obljubo molka in pred nočjo ne smeta spregovoriti niti besede." - Kralj Đarasandha pa odgovori na to: "Sedite!" - Ko jih kralj namesti se umakne v svoje prostore. Ko je prišla noč, kralj Đarasandha pride izkazati dobrodošlico brahmanom santakam, in Kršna reče: "Vedi kralj, da je naša zaobljuba, da ne sprejemamo dobrodošlice, ko pridemo v dom sovražnikov!

Ti držiš zasužnjene zemeljske kralje. Surovo postopaš z njimi in jih nameravaš žrtvovati gospodu Rudri, toda to se še ni videlo, da se bogovom žrtvujejo človeška bitja: Ti pripadnike svojega lastnega stanu enačiš z živalmi. da pa bi pomagali ljudem v nesreči smo prišli sem, da te ubijemo kot uničevalca naših rojakov. Jaz sem Hršikesa(24), ta dva pa sta Panduova sinova. Ali osvobodi zaprte kralje ali pa se pripravi, da boš šel k Yami."

Đarasandha reče na to: "Nikoli še nisem ujel kralja, in da ga poprej nisem premagal. Če sem zbral vse te ljudi, da jih žrtvujem bogu, kako naj jih sedaj osvobodim? Ali zato ker se vas bojim? Jaz poznam dolžnosti Kšatriy in sem se pripravljen boriti proti vam z vojsko proti vojski ali v dvoboju eden proti drugemu ali proti vsem trem."

Videč, da se je kralj Đarasandha odločil, da stopi na dvoboj, ga Kršna vpraša: "Koga si kralj od nas treh izbral, da ti je nasprotnik?" - Đarasandha sname svojo krono in spne lase in se dvigne kakor ocean kateri ruši svoje obale in ogovori Bhimo: "S teboj se bom boril. Boljše je, da me močnejši premaga."

Bog Soma. Soma je halucinogeno mamilo, ki so ga verjetno pridobivali iz mušnice. Če so bogovi pili somo so postali nesmrtni.

Dvoboj se je začel na prvi dan meseca karttika(25) in slavna junaka sta se borila brez prestanka trideset dni. Ko ju ujame štirinajsta noč vladar Magadhe začne pešati. Potem močni pogubitelj svojih dušmanov močni Bhima napade močnega Đarasandha ter ga vzdigne v zrak in ga prične vrteti. Obrne ga stokrat in mu stisne koleno na njegovo hrbtenico in zlomi na pol njegovo telo potem pa spusti strahoten zmagovalski krik. Meščani z brahmani na čelu so izšli pred zmagovalca in mu izkažejo časti, ki mu pripadajo. Osvobojeni kraljeviči in kralji so ponudili Kršni in Pandauvom svojo vdanost in spoštovanje, Kršna pa jih je vse potolažil in spodbudil. Za kralja Magadhe so postavili Đarasandhinega sina in potem spremljani z dobro srečo zapustili Magadho z veliko bogatih darov.

Modri Kršna in dvojica Pandauvov so se po vsem tem vrnili v Indraprastho in Kršna veselega obraza obvesti kralja Yudhištira: "O najboljši med kralji, usoda je dala Đarasandhi smrt od Bhimine roke, zaprtim kraljem pa svobodo. Oni so se nepoškodovani vrnili v svoje domovine."- In Kršna, slavni Devakin sin, oddide iz Indraprasthe, ko je mnoge kralje osvobodil strahovanja. Ta zmaga vzdigne še višje slavo Pandauvom, oni pa so nadaljevali preživljati svoje dni vedreč srce kraljice Drupadi. Kralj Yudhištira je neomahujoč sledil vse kar je pravično in skladno s krepostjo, napredkom in z zadovoljstvom opravljal svojo dolžnost branitelja podanikov.

Nekoč je Arđun ogovoril Yudhištiro: "O najboljši med vladarji, dosegel sem vse tisto kar je težko doseči pa če si je še tako hrepeneč želeti: lok Gandivo in razno orožje veliko moč in zaveznike, zemljo, slavo in vojsko. Mislim, da je čas, da napolnimo naše zakladnice. Želim, da nam zemeljski kralji plačajo davek."

Pravični kralj Yudhištira z resnim glasom odgovori: "Prvak med Bharatami, pojdi in naj te spremlja blagoslov svetih brahmanov. Razveseli svoje prijatelje, sovražnike pa užalosti!"

Spremljan z veliko vojsko Arđun odide v vojno jezdeč na svojem božanskem vozu, ki mu ga je podaril Agni. Na pohod so odšli tudi

Bhima, Nakula in Sahadeva vsak vodeč svojo vojsko. Arđun je pokoril sever, Bhima vzhod, Nakula zahod in Sahadeva jug(26).

Arđun je najprej pokoril Kulinde, Anartte in Kalakute potem pa udari na številne kralje na otoku Sakala, kateri je eden od sedmih svetovnih otokov. Boj je bil strašen, toda Arđun je premagal tudi njih in potem vsi združeni udarijo na kraljevino Pragotyotiša. Tu je kraljeval kralj Bhagadata in njihova vojska je bila zelo velika, pomagali pa so mu tudi Kirate in mnogi drugi vojščaki kateri so prebivali na morski obali. Po dolgem in hudem boju kralj Bhagadatta takole reče Arđunu: "O otrok jaz sem Indrin prijatelj in ne more se reči, da sem slabši od njega, toda v boju pred teboj se ne morem obdržati. Povej mi Pandauvov sin, kaj lahko storim za tebe?"- Arđun mu na to odgovori: "Ti si prijatelj mojega očeta, zato si tudi moj prijatelj. Jaz ti ne morem ukazovati in zato prostovoljno plačaj davek kralju Yudhištiri."- Bhagadatta reče na to: "Kuntin sin pred menoj sta ti in Yudhištira enaka. Naredil bom kar želiš od mene."

Dhanandaya potem udari na sever in osvoji planinske bregove in predgorja in tamkajšnjim kraljem naloži davek in združeni z njimi napade kralja Brhanto in mu zavzame kraljevino, potem pa sklene mir z njim in odide pokoravat severne narode. Pokoreč vso Himalayo in planine Nishkuta silni junak gre tudi čez Bele planine ter pokori zemljo Kimpurusha in področja katerim vladajo Gandharve. Tedaj pride pred severno Harivamšo in se odloči tudi njo osvojiti, toda pred njega so stopili prijazni obmejni vojaki, veliki in močni, in so ga ogovorili: "O junak dovolj imaš zmag! Tukaj živijo severni Kurui in tu ne more biti vojne. Tudi če greš tja ne boš mogel ničesar videti, ker tukaj človeške oči ničesar ne opazijo. Če kaj želiš Bharata povej nam in mi ti bomo uslišali prošnjo:"

Ko jim je Arđun pove kaj želi, mu oni kot davek dajo veliko nakita, obleke narejene za nebesnike, svilo in krzno kakršno nosijo nebesniki. In tako, ko je pokoril veliko kšatriy in roparska plemena se je junak

vrnil nazaj v Indrasprastho spremljala pa ga je velika vojska sestavljena iz vseh štirih rodov(27).

Močni vitez Bhimasena najprej na miren način pridobi prostrano zemljo Pancala, potem pa za kratek čas pokori Gandake, Videhe in Dasarne potem pa tudi zemljo kraljev Polinda, kralja Asvamedhesvara in Sukumaro, na Yudhištirin ukaz udari na Sisupalo, kralja Cedija. Ko kralj Cedija zve za njegovo namero, pride ven iz mesta in ga pričaka z dolžnim spoštovanjem.

Pokoril je Kosale, Matsye, Kasi, Nišade, Videhe in potem odšel na Magadho medtem ko se je pod nogami njegove vojske tresla zemlja. Ko je zavzel tudi Magadho Bhima z vso močjo udari na močnega bojevnika Karno in obvlada tudi njega in potem pride vse do morskih obal in tu premaga vsa plemena Mleccha(28). Kralji Mleccha so zasuli Bhimo s pravo ploho denarja in draguljev in tu jih je bilo na stotine milijonov, potem pa se je strašni Bhima vrnil v Indrapastho in vse to veliko bogastvo položil pred noge pravičnega Yudhištira.

Sahadeva se obrne s svojo vojsko na jug in podredi kraljevino Matsya in junaške kralje Avantija po imenu Vinda in Anuvinda. Potem premaga kralje Kosale, Pulinda in še nekoliko in odidejo dalje na jug in udari na opičje kralje Maindo in Dvidido s katerimi se je bojeval sedem dni, potem pa čeprav se še niso odpočili veseli predajo darove za Yudhištiro. Pokoril je mnoge dokler ni prišel do morske obale in se tam spopade s plemeni Mleccha in še nekim narodom na pol ljudje na pol rakšase in tu osvoje Bakreni otok. Njegovi oblasti se pokore tudi plemena Dravida, Kalinga in mnogi drugi. Bistroumni Sahadeva pošlje Pandauovovem prvorojenemu sinu vso svilo, dragulje, sandalovino, aloje in veliko nebeškega nakita in dragocene duše in se vrnil kot zmagovalec v svojo prestolnico.

Nakula se je odpravil na zahod in on je pokoril plemena Dasarna, Sibija, Trigarta, Malava in veliko drugih, potem pa on pošlje glasnike Kršni kateri prizna njegovo oblast. Potem mladi junak nadaljuje dalje

do prestolnice Madre, njegov stric Salya prav tako sprejme njegovo oblast in zaradi svoje ljubezni do Pandauvov. Ko je nekaj časa užival stričevo gostoljubnost je mladi junak odšel dalje v osvajanje vse do morskih obal in se kot zmagovalec vrnil k Yudhištthiri in prinesel številno bogastvo(29).

Ko se je kralj Yudhištthira prepričal o stanju v svojih zakladnicah in prostranstvo svojega imetja, se on odloči, da začne žrtveni obred, ker so mu že vsi njegovi prijatelji in podrejeni takoj za njim govorili: "O blaženi prišel je čas, da se pripraviš za veliki obred. Nič več ne oklevaj!"

Potem se na čelu silne vojske pojavi Kršna noseč s seboj veliko bogastvo. Starodavna duša Ved, Gospod preteklosti, sedanjosti in prihodnosti(30) s tem neizčrpnim bogastvom draguljev poveča neizmerno bogastvo kralja Yudhištthire, s tem pa poveča tudi težave sovražnikov Pandauvov. Prestolnico Bharata je razveselil njegov prihod kakor prihod sonca na temačni predel ali prihod veterca po hudi soparini.

Yudhištthira ga počasti, potem pa mu vesel reče: "Kršna ti si pravzaprav tisti, ki je celotno zemljo podredil moji oblasti in s tvojo milostjo je vse to bogastvo postalo moje! Devakin sin, to bogastvo želim nameniti brahmanom in nosačem žrtvenih ponudb kakor to nalagajo običaji. Ti si tisti kateremu pristoji, da mi dovoli, da začnem proslavo tega praznika in tisti, ki je poklican, da v njej sodeluje. Če boš ti prinesel to žrtev, bom jaz očiščen greha."

Kršna nato začne poveličevati Yudhištthirine kreposti, potem pa mu takole reče: "Tiger med ljudmi, ti si dostojen cesarskega naslova! Ti opravi ta žrtveni obred! Če ga boš ti opravil in požel zasluge, ki jih on prinaša, bo za vse nas je to velik uspeh. Meni zaupaj neko opravilo in jaz bom poslušal tvoje ukaze."

Potem pa začnejo Pandauovi sinovi po Kršninih nasvetih zbirati vse zelo potrebne potrebščine za izvajanje obredov rađasuya.

Vzvišenega brahmana Dvaipayano, kateri je kakor utelesitev samih Ved, so postavili za žrtenega svečenika in ga imenovali za Brahmana te žrtve. Ko je bilo vse pripravljeno Yudhištira ukaže Sahadevi: "Ne oklevaj temveč pošlji hitre glasnike da pokličejo vse na to žrtevno svečanost."

Tako se je začela velika žrtevna svetovnost neprekosljivega junaka slavnega Pandauovega sina. On je bil kakor svetovljan katero je proslavljal z glavo Indra v nebesih. Kralj Yudhištira je poslal Nakulo v Hastinapuro, da privede Bhišmo, Drona, Dhrtaraštro, Krpa, Viduro in vse rojake kateri so bili njemu naklonjeni.

Ko so zvedeli za Yudhištirin obred so prišle stotine kšatrij iz različnih zemelj. Vedeli so kako je pomembna ta svetovnost in so zato s seboj vzeli veliko raznovrstnega bogastva z željo, da vidijo kralja Yudhištira v njegovi žrtveni Zbornici.

Kralj Yudhištira pride pred Bhišmo, Dhrtaraštro in ostale Kurue izkaže svoje spoštovanje svojemu dedu in potem učitelju Droni in potem vsem takole reče: "Pomagajte mi v tem obredu. Ta velika zakladnica je vaša! Posvetujte se in me poučite!" - In najstarejši Pandauov sin zaupa vsakemu od njih dolžnosti, ki se spodobijo za njih, sam Kršna kateri pa je središče vseh svetov si zaželi doseči posebne zasluge in se tako prime dela, da opere brahmanom noge.

Vsak je izkazal čast kralju Yudhištiri darujoč mu veliko dragega kamenja in prvi pri tem laskajoč sam sebi, da bo s tem pomagalo, da do konca izvrši ta žrtveni obred. O kralj bilo je blaženost pogledati mesto kateremu se je prinašala žrtev! Tu je bila množica palač katere so bile zgrajene kakor, da bodo večno trajale, njihovi vrhovi pa so se dotikali koles nebesnikov, kateri so prišli opazovat svetovnost. Tekmujoč se po sijaju in bogastvu z Varunom, Yudhištira začne svoj žrtveni obred s šestimi žrtvenimi ognji in bogatimi darovi za brahmane. In bogovi in brahmani so bili zelo zadovoljni z žrtvenimi darovi, pa tudi vse ostale kaste so se zelo veselile.

Naslednjega dne svečanosti, ko se je bližal čas, da bo kralj poškopljen s sveto vodo so vsi veliki brahmani s kralji in modreci, vedno dostojni vsakega spoštovanja sedeli v kraljevskih sobanah za goste v notranjem krogu žrvenega prostora. Slavni puščavniki so sedeli ob teh modrih kraljih in so delali raznovrstne govore tekmujoč med seboj v znanju in bistrosti.

Narada je opazoval Yudhištirino blagostanje in srečo izvirajoč iz te žrtve in bilo mu je zelo drago. Opazoval je ta velik zbor kšatrij in se zamislil. Začel se je spominjati besed, ki jih je že davno nekoč slišal v Brahmanovem bivališču. Vedel je, da se je Narayana imenovan tudi Sambhu Gospod Vesolja rodil v človeškem liku v rodu Yadua, ukazujoč, da se tudi vsi nebesniki prav tako rodijo na Zemlji, s tem, da je on glavni Hari Kršna. Naradi se naenkrat oglasi prerokovanje in on sprevidi: "Oj samobiten bo kmalu sam odstranil z zemlje te silne kšatriye!" Misleč tudi naprej o tem je sedel veleumnik Narada na žrtveni svečanosti kralja Yudhištira čuteč strahospoštovanje v srcu. V tem se oglasi Bhišma in reče pravičnemu kralju Yudhištiri: "Bharata, čas je, da se kraljem ponudi gostinski prispevek vsakemu po zaslugah. Prvo ponudbo pa je treba dati tistemu, ki je najzaslužnejši."

Yudhištira odvrne: "Oče Kuruov, povej ti kdo je po tvojem mišljenju najdostojnejši te časti?"- Bhišma mu odgovori: "Kakor je sonce najsvetlejši med svetili, to je po svoji moči, kreposti in hrabrosti tisti, ki je med nami najbolj poudarjen!"- je rekel on in odločil modro, da je to med vsemi Kršna. Nato junaški Sahadeva na Bhišmin ukaz prinese najizvrstnejše ponudbe pred Kršno iz roda Vršnija. Kršna jih sprejme tako kot to običaj predpisuje, toda kralj Sisupala ni več mogel prenašati časti izkazane Vasudevi.

Sisupala začne govoriti: "O Panduovi sinovi, mar Kršni pade čast biti prvi? Mar Vasudevinemu sinu, govedarju čigar oče je Ugrasenin sluga? Ali nima nihče niti besede očitka za to, potem so sigurno vsi na tem zboru postali otročji. Yudhištira, kako se lahko pred tem zborom častnih kraljev izkazuje čast temu ničvrednežu? Če je potrebno

spoštovati osivele lase, mar ni njegov oče še vedno živ? Če je potrebno spoštovati učitelja, mar ti ni Dron učitelj? Če je treba spoštovati poznavanje obredov, Vyasa je tu veliki poznavalec! Lahko bi vsaj izkazal čast temu pootročnemu starcu Bhišmi, ker je on najstarejši med nami! Ali smo plačali davek slavnemu Kuntinovemu sinu zaradi strahu ali zaradi želje po dobičku ali mogoče zato, da se z njim pobotamo. Danes smo prišli k njemu samo zato, da izpolni željo in se dospne do ugleda cesarskega dostojanstva. On pa nas sedaj žali.! Zakaj si Đanardano sprejel čast, ki ti ne pripada temveč uživaš v tej ponudbi kakor pes, ki v svojem bivališču liže kos masla, ki ga je dobil. O pogubitelj Madhua kaj je žena za tistega, ki nima v sebi moškosti ali kaj je čudovita predstava slepcu, to je tudi ta čast za tebe kateri tudi ne pripadaš kraljem."- Rekoč to Sisupala vstane s svojega prekrasnega sedišča v spremstvu kraljev in zapusti zbor.

Kralj Yudhištira se zavzame, da se pomiri ta prepir toda Vasudeva ni več prenesel žalitev, ki mu jih je Sisupala neusmiljeno sejal in pomisli na svoje kolo(31) s katerim je ponižal celo oholost asur. Tistega trenutka, ko se mu je kolo znašlo v roki je Kršna začel govoriti: "Poslušajte zemeljski gospodarji, zakaj sem temu do sedaj oproščal: Njegova mati me je zaklela, da od njega trpim stotino žalitev in jaz sem ji dal besedo, da bo tako. Sedaj je on prešel to število in jaz ga bom pred vami vsemi ubil."- Ko je to izrekel jezni glavar Yaduov je tistega trenutka s svojim strašnim orožjem odbil glavo vladarja Cedija. On pade kakor z gromom zadet toda iz njegovega telesa se pokaže strašen blesk podoben soncu v nebesih in vsi kralji so videli kako ta blesk izkazuje čast navpičnolokvanjskemu Kršni in se staplja v njegovo telo. Takoj zatem kralj Yudhištira ukaže, da se brez prekinitve priredi posmrtna svečanost za kralja Sisupala, njegovega sina pa je okronal za očetovega naslednika.

Yudhištira je v predpisanem roku končal svojo veliko žrtev, vzvišeni Sauri(32) pa je stal s svojim krogom, gorjačo in lokom imenovanim Sarnga in držal stražo vse do njenega konca. Ko se je kralj Yudhištira okopal na koncu so prišli do njega vsi vladarji kšatrij

in mu reko: "Krepostni kralj uspelo ti je, da opraviš in dosežeš cesarsko dostojanstvo. Počaščeni smo s tvojo pozornostjo in spoštovanjem in vse želje so se nam izpolnile! Čas je, da se vrnemo v naša kraljestva in zato prosimo za dovoljenje, da te zapustimo."

Ko so odšli vsi kralji in brahmani, se tudi Kršna poslovil od kralja Yudhištthire. In ko je bil opravljen obred(33) tudi Vyasa obkrožen s svojimi učenci stopi pred Yudhištthiro. Pravični kralj Yudhištthira pozdravi svojega deda dotaknjujoč se njegovih stopal in reče: "Prvak med ljudmi stiska me težka skrb katero nikakor ne morem pozabiti. Slavni rši Narada mi je rekel, da so se na Zemlji in v nebesih pojavili zli znaki. Ali je s Sisupalinovo smrtjo končano to kar ti znaki prerokujejo?"

Temnopolti Vyasa mu takole odgovori: "Ti usodni predznaki so pokazali o tem, kar se bo dogodilo čez štirinajst let, to pa bo uničilo kšatriye. Prišel bo čas, ko bo samo zaradi tebe cel stan kšatriy uničen, vzrok temu pa bodo Duryodhanini grehi. Bhimina in Arđunova sila bo izpeljala to v dejanje. Nihče se ne more zoperstavljeni Času. Jaz sedaj odhajam v planine Kailasa. Prejmi moj blagoslov in vladaj zemlji budno, dostojno in potrpežljivo prenašaj pomankanje-revščino."

Ko se je poslovil od svojega deda so Yudhištthira popadle turbne misli in je s strahom razmišljal o tem kar mu je rši rekel. Poklical je svoje brate in jim takole rekel: "O tigri med ljudmi, slišali ste kaj mi je rekel modrec rojen na otoku. Bodite blagoslovljeni in poslušajte s katero obljubo se bom danes zaobljubil: Nikomur niti svojim bratom pa niti kateremu koli kralju kdorkoli to že bil ne bom izrekel niti eno trpko-ostro besedo. Čemu mi bo življenje teh štirinajst let? Želje moje rodbine bodo meni ukaz. Posvetil se bom kreposti, dajoč tako primer tem svojim zaobljubam. Ne bom mogel postati vzrok nesoglasja, če ne bom delal razlik med svojimi otroki in rodbino. Nesoglasje je povod za vojno. Če se bom ogibal vojne ne bom prišel na slab glas v svetu."

Kralj Duryodhana in Sakuni, Subalin sin sta ostala in živela še nekaj časa v tej prekrasni palači. V Sakunijevem spremstvu je pohajkoval Durjodhana po dvorcu in si ga ogledoval. Kraljevič Kuruov je tu videl mnoge nebeške izdelke katere ni nikoli videl v svojem domu. Hodeč nekega dne po palači kralj Duryodhana stopi na površino, ki je bila narejena iz kristalov in v svojem neznanju on pomisli, da je to bazen z vodo in privzdigne svoja oblačila in takoj vidi svojo zmoto in se zelo užalosti. Malo kasneje on pride do ribnikov polnih kristalno bistre vode okrašen z lokvanji in kristalnimi lističi in pomisli, da so to čvrsta tla toda pade vanj in zmoči vso svojo obleko. Bhima ga je opazil in prasnili v smeh z njim pa se je začela smejati vsa dvorska služinčad, potem pa mu služabnik prinese prekrasno suho obleko, da se preobleče. Duryodhana ni bil navajen na to, da mirno prenaša žalitve in jim to ni mogel oprostiti, toda ni dal duška svojim občutkom in jih niti enkrat ne pogleda. Duryodhani se je spet zgodilo, da privzdigne svoja oblačila, ko je šel čez suha tla, oni pa so zopet prasnili v smeh.

Čez nekaj časa se je zgodilo, da Duryodhana pride do kristalnih vrat in pomisli, da so odprta in gre skozi njih toda treskne z glavo in ostane tam dokler se mu je vse vrtelo v glavi. Naslednja kristalna vrata so bila odprta toda on stegne roke, da jih odpre in pade kolikor je dolg. Pri naslednjih kristalnih vratih on pomisli, da je bolje, da se vrne nazaj.

Nagledal se je kralj Duryodhana bajnega blagostanja Pandauov in obvezela ga je grenkoba, srce pa se mu je priklonilo grehu in on se odpravi na pot v Hastinapuro, toda tisto, kar je videl mu nikakor ni dalo miru. Dhrtaraštrin sin se je po poti tako potopil v misli, da ne reče niti besede v odgovor Subalininemu sinu, kateri se je nekajkrat obrnil na njega. Videč ga tako zamišljenega ga Sakuni vpraša: "O Duryodhana zakaj tako težko dihaš?"

Duryodhana mu na to odgovori: "Striček videl sem raznovrstno zemljo v Yudhišthirini oblasti podrejeno z Arđunovim orožjem. Videl sem tudi žrtveni obred Kuntinovega sina kateri je bil kakor Indrina

žrtev, dan in noč me dohiteva ljubosumje. Sušim se kakor plitki ribnik na letnem soncu. Vrgel se bom v ogenj, pogoltal bom strup ali pa se bom utopil v vodi. Meni ni več do življenja!"

Sakuni reče na to: "Duryodhana ne smeš biti ljubosumen na Yudhišthiro. Pandauovi sinovi uživajo darove svoje dobre sreče. Oni so samo s pomočjo sreče ušli vsem tvojim zvijačam. Dobili so kralj svoj del kraljevine in vse kar so dosegli, so osvojili s svojim trudom. Veliki so vojščaki in streljajo z največjimi loki, bitka pa jim je v veselje. Toda jaz vem za način, kako se lahko premaga Yudhišthira: Kuntin sin se rad kocka. On je nevešč v menjavi kock in če bo pozvan na kocko bo težko odbil izziv. Jaz sem več v kockanju in ni mi para v vseh terh svetovih. Zato ga sin Kuruov pokliči na kockanje. Jaz bom v tvojem imenu osvojil s kocko vse njegovo sijajno blagostanje. Samo Duryodhana to mora vedeti tudi kralj Dhrtaraštra. Če mi tvoj oče ukaže bom jaz s kocko vzela vse kar Yudhišthira poseduje. Ne dvomi v mene."

Duryodhana mu tedaj takole odgovori: "O Subalin sin, predloži to glavarju Kuruov in naredi to na pravi način, ker jaz tega nisem sposoben storiti."

In tako pride nekega dne Sakuni pred Dhrtaraštro kateri je bil prikrajšan za vid in mu začne takole govoriti: "Vedi veliki kralj, Duryodhana je zelo obledel, izmučen je in uničen in vedno ga razpenja strah. Zakaj ga ne vprašaš, kakor se spodobi in izveš kakšna žalost muči tvojega prvorojenca in kakšni sovražniki so to izzvali?"

Tedaj Dhrtaraštra vpraša: "Duryodhana sin Kuruov kaj je razlog tvoje žalosti? Če se spodobi, da to zvem, povej mi."- Duryodhana reče na to: "Jem in oblačim se kakor bednež in životarim svoje dni raztrgajoč s strašnim ljubosumjem. Pravi je tisti človek katerega ponos ne more prenašati in ne živeti dokler ne premaga sovražnike in svoje podanike osvobodi njegove tiranije. Nikoli poprej nisem slišal za to in tudi ne videl tolikšno nešteto bogastvo katero so prinesli na

žrtveni obred Pandauovih sinov. Odkar sem videl to nepredstavljivo bogastvo svojega sovražnika nimam več miru in dokler bom gledal to blagostanje Pandauovih sinov bo moje srce gorelo v ognju."

Tedaj se oglasi Sakuni: "O resnicoljubni poslušaj kako se lahko dospneš do tega neprekosljivega bogastva Panduovih sinov: Bharata jaz sem mojster v kockanju in ni mi enakega v vseh treh svetovih, Kuntin sin se rad kocka toda tega ni več. Če bo izzvan na bitko ali kockanje on se bo sigurno odzval jaz pa ga bom v vsakem metanju premagal s prevaro."

Dhrtaraštra reče na to: "Jaz vedno poslušam nasvete svojega ministra Vidure, katerega modrost je neizmerna. Obvestil te bom, ko slišim njegovo presojo o tem."- Nato plane Duryodhana: "Če se boš posvetoval z Viduro te bo on odvrnil od mojega namena-naklepa, če pa ti kralj odustaneš od tega bom končal svoje življenje. Ko bom mrtev se ti lahko veseliš z Viduro, cela kraljevina pa bo tvoja? Kaj ti bom jaz?"

Poslušajoč Duryodhanino žalostinko, Dhrtaraštra ne ve več kaj bi s seboj in se ukloni njegovim zahtevam: "Zaposlite rokodelce - reče on - in ukažite jim, da takoj zgrade veličanstveno palačo s stotino vrat in tisoč stebri."

Storeč to, da bi umiril svojega sina, kralj Dhrtaraštra pošlje glasnika da pokliče Viduro. Brez njegove vednosti ni nikoli sprejemal odločitev. Dobro je vedel kakšno zlo lahko pride iz kocke toda sedaj čuti, da je kljub temu naklonjen. Čim je slišal za kraljevo namero je postalo Viduri jasno, da Kalijev(34) čas prihaja. Ko pride pred svojega starejšega brata, se prikloni pred njegovimi stopali in mu takole reče: "Ne strinjam se s tvojo odločitvijo. Tebi kralj pristoji, da med svojimi otroki dopuščaš razdor kateri bo izšel iz kockanja."

Dhrtaraštra mu na to odgovori: "Kšattre če bodo bogovi milostni ne bo prepira med mojimi sinovi. Prepričan sem, da nam je to

določila usoda. Če bomo v bližini Dron, Bhišma in jaz pa tudi ti sam, ne bo te usode, ki bi zasejala zlo med nas. Zato zapreži hitre konje in potuj v Khandavaprastho s hitrostjo vetra in še danes privedi sem Yudhištira. Vidura to je moja odločitev in ne reci mi ničesar več. Mislim, da usoda o vsem odloča."

Vidura je razumel, da na tem rodu leži prekletstvo in odide od tam z žalostjo v srcu. Dhrtaraštra Ambikin sin pa je vedel kaj Vidura misli o vsem tem in takoj pozove svojega sina in mu na samem pove: "Gandharin sin ne spuščaj se v kockanje. O močnoroki ješ vse kar je najboljše in oblačiš najboljša oblačila in imaš vse kar si navaden človek ne more nikoli privoščiti. Za čem ti je žal? Mogočnik vladaj svoji številni kraljevini in uživaj v svojem kakor nebesnik."

Duryodhana mu odvrne: "Jaz sem bedni grešnik o kralj, ker obedujem in se oblačim, a vedno gledam na svojega sovražnika. Rečeno je, da je bednik tisti, kateri brez ljubosumja v srcu gleda na blagostanje svojega sovražnika. O kralj ne vem niti imen vseh tistih draguljev, ki sem jih gledal v tem dvorcu.

Gledal sem vse to bogastvo svojega sovražnika in nisem mogel priti k sebi. Številni brahmani kateri so varovali živino in delali najnižja dela, da bi ugodili kralju Yudhištiri so čakali na vratih s tristotine milijoni, ki so jih zbrali za davek, toda niso mogli dobiti dovoljenja za vstop v palačo. Silni kralj Bhagadatta junaški gospodar Pragotyotiše je čakal na vhodu na čelu številnih Yavanov in ni mogel vstopiti, da preda davek v konjih najboljše pasme hitrih kakor veter. Tu so bili vsi silni kralji kateri so prinesli Yudhištiri veliko zlata in srebra in njim ni bil dovoljen vstop v palačo. Balhiki so mu prinesli veliko jelenjih kož in obleke iz jute in iz nekih vlaken, ki jih delajo žuželke. Dali so mu tisoč oblek, ki niso bile narejene iz bombaža barva je bila kakor barva lokvanjev. Prinesli so tudi omamne vonje in tisoče dragega kamenja raznih vrst, toda tudi oni so stali čakajoč na vratih in niso dobili dovoljenja za vstop v palačo.

Tagani so prinesli cele kupe zlata, katerega iz podzemlja prinašajo mravlje in katero je po njih imenovano. Vsak kralj je v dar privedel tisoč slonov s čekani kot plužnimi držali pokriti z zlatimi sedeži visokimi, srednjimi in nizkimi in so prišli iz vseh zemlja sveta v Yudhištirino bivališče in naredili iz njega središče sveta.

Jaz pa sem gledal kako zemeljski kralji darujejo sovražniku bogastvo in čudovita darila in želel sem umreti od žalosti. Deset tisoč puščavnikov kateri vzdržujejo svojo življensko seme jedo vsak dan iz zlatih krožnikov v Yudhištirini palači, Draupadi, kralj, nadzoruje vsakega, če je jedel še celo pohabljenca in pritlikavce in ne poiskusi hrane prej dokler se vse ne pomiri. Kralj, Kuntinovemu sinu ne plačujejo danes samo Pancale zaradi rodbinskih vezi, temveč tudi Andhake in Vršnji zaradi prijateljstva.

Poglavar Kuruov, videč vse to sem postal bled in izmučen in moji žalosti ne pomaga nikakršno razmišljanje! Vidura je bil vedno naklonjen delati dobro Pandauvom in on te bo sigurno odvrnil od tega kar je potrebno narediti. Kocko so si ljudje izmislili že v najstarejših časih in tu ni nikakršnega propada niti potegovanja orožja."

Dhrtaraštra mu tedaj odgovori: "Niso mi všeč te tvoje besede, toda delaj kar te je volja kralj ljudi. Vedi samo, da ti bo žal če boš tako postopal. To je prerokoval tudi učeni Vidura, ki je vedno stopal po cesti resnice in modrosti."

In tako proti svoji volji odide Vidura v bivališče modrih Pandauvovih sinov kot mu je to ukazal Dhrtaraštra. Kralj Yudhištira vedno predan kreposti ga pričaka z dolžnim spoštovanjem in mu reče: "Ksattre zdi se mi da nisi vesel. Ali prihajaš v miru? Upam, da Dhrtaraštrini sinovi poslušajo svojega starega očeta. Upam, da se tudi narod podreja Dhrtaraštrini oblasti."

Modrec manu je ujel majhno ribo, ki jo je imel zelo rad. Riba je rasla in rasla in tako zrasla, da je imela dovolj prostora samo še v oceanu. V tej ribi po imenu Matsya se je inkarniral Višnu. Rešil je Manuja pred povodnjo, in sicer tako, da je naročil naj zgradi čoln in vzame s seboj semena vseh živih bitij. Kasneje je Višnou ubil pošastnega demona, ki je ukradel Vede. Višnou kot riba ubija demona.

Vidura mu odgovori: "Slavni kralj in njegovi sinovi so zdravi in so dobro in so obkroženi s svojo rodbino. Kralj vlada kakor Indra v nebesih, sinovi ga poslušajo in zadovoljen je z njimi, toda slavnemu vladarju ne da mir samovšečnost. Kralj me je poslal, da se pozanimam po tvojem zdravju in blagostanju in želi, da s svojimi brati prideš v Hastinapuro, da vidiš, če je njegova novozgrajena palača enaka tisti, ki si jo ti zgradil. Ko prideš tja Kuntin sin boš s svojimi brati užival v tem dvoru, lahko pa tudi sedete in odigrate prijateljsko igro s kockami. Bilo bi nam ljubo, če te vidimo, ker so se že vsi iz rodu Kuruov tam zbrali. Tu boš videl razne kockače in prevarante, katere je slavni Dhrtaraštra tudi pozval. Zato kralj sem prišel sem."

Na to Yudhištira reče: "Če se bomo usedli, da se kockamo, se lahko tudi spremo. Kdo se bo lotil kockanja, če to ve? Povej mi kaj ti misliš o tem mi pa bomo poslušali tvoj nasvet."

Vidura mu odgovori: "Jaz vem, da je kockanje vzrok bede in sem se trudil, da kralja odvrnem od tega. On pa me je kljub temu poslal k tebi, ti veleučeni pa delaj kot misliš, da je koristno."

Potem reče Yudhištira: "Celo Vesolje je podložno Usodi in to je Stvarnikova volja. Nihče ni svoboden o veleučeni, in jaz ne želim poslušati kralja Dhrtaraštra in se spustiti v kockanje. Oče bi moral vedeti kaj je dobro za njegovega sina. Ne želim igrati in ne bom to začel razen, če me izzove zlobni Sakuni. Moja zaobljuba je, da ne odbijem, če sem izzvan."

In tako kralj Yudhištira ukaže, da se takoj pripravijo za pot. Naslednjega dne se kralj in njegova rodbina spremljana z ženami odpravi iz kraljevskega doma in Draupadi je bila med njimi.

Ko so prišli v Hastinapuro, Yudhištira pride v Dhrtaraštrin dvor in stopi pred kralja. Potem stopi do Bhišme, Drona, Karne in Krpe in tudi do Droninega sina in se objame z vsemi. Potem stopi tudi k

Duryodhani in vsem ostalim kateri so prišli pred njega potem pa so se vsi umaknili v svoje prostore kateri so jim bili dodeljeni.

V svitu naslednjega dne jih prebude sladke melodije dvorskih pevcev in vstanejo iz svojih postelj po noči prevedeni v zadovoljstvih in opravijo svoje jutranje obrede, potem pa se odpravijo v novo palačo, kjer so jih pozdravili vsi kateri so se tam že zbrali da kockajo.

Ko so vsi zavzeli svoja mesta, Sakuni ogovori Yudhištira in reče: "O kralj vsi so skupaj na zboru. Samo tebe smo še čakali. Sedaj naj se utrdijo pravila in naj se vrže kocka."

Yudhištira mu odvrne: "Greh je varati v igri in za kšatriye to ni nikakršno junaštvo. Modri niso nikoli odobraval ponosu kockarja prevaranta. Ne zmaguj s prevaro, kralj, tako kot to delajo bedniki in podleži!"

Sakuni reče na to: "Tisti plemeniti igralec kateremu so poznane skrivnosti dobitkov in izgub kateri je večč, da začuti prevaro svojega nasprotnika in kateri je večč, da začuti prevaro svojega nasprotnika in kateri pozna vse kar se v igri dogaja, je zares pravi igralec in prenaša vse kar mu igra prinaša. O Kuntin sin to kar človeka poškoduje v igri, to so vloge katere se lahko dobijo ali izgubijo."

Yudhištira mu na to odgovori: "Jaz sem se zaobljubil, da če bom izzvan na kockanje ne bom odbil. Usoda je kralj najmočnejša in jaz sem v njeni roki. Bojevniku pristoji, da se bori častno. Niso mi potrebni niti sreča niti bogastvo katero se pridobi z nepravico. Povej mi kdo bo igral z menoj in kdo lahko doseže moja vlaganja pa lahko začnemo(35)."

Na to se oglasi Duryodhana: "Kralj Yudhištira jaz bom vlagal dragulje in bogastvo, v mojem imenu pa bo igral stric Sakuni." - Na to reče Yudhištira: "Rekel bi, da je to proti pravilom, da igrata eden za drugega tudi ti bi se veleučeni strinjal s tem. Če pa vztrajaš na tem, naj se igra začne."

Igra se je začela, vsi kralji z Dhrtaraštro na čelu, so zavzeli svoja mesta. Samo Bhišma, Dron, Krpa in plemeniti Vidura so se usedli zadaj mrki in potrti.

Yudhištthira reče: "Moje jamstvo kralj je to čudovito bogastvo, ti biseri neverjetne lepote obrobjeni z zlatom. Kaj bo tvoje jamstvo, veliki kralj?"- Duryodhana reče na to: "Imam veliko draguljev in veliko bogastva toda se s tem ne ponašam. Lahko ga dobiš."

Potem spretni kockar Sakuni vrže kocke in reče: "Glej dobil sem!" Yudhištthira reče na to: "Dobil si na nepošten način! Ne hvali se tako, Sakuni! Vložim sedaj tisoče tisoč. V svoji zakladnici imam veliko čudovitih vrčev in v vsakem je tisoč zlatnikov. Imam neizčrpno bogastvo: zlato, srebro in plemenito kamenje!"

Onadva zopet zaigrata in Sakuni reče: "Glej, dobil sem!"

Yudhištthira je vedno izgubljal. Vlagal je kočije, konje, slone, vojsko in celo obleko. Kockanje se je nadaljevalo in bilo je videti, da bo Yudhištthira uničen. Potem pa Vidura razganjatelj vseh sumov ogovori Dhrtaraštro: "Veliki kralj glavar Bharat poslušaj moje besede, čeprav ti ne bodo všeč kakor ni zdravilo tistemu ki umira. V tvojem domu je šakal v liku Duryodhane. Kakor se zbirači medu povzpenjajo po nevarnih planinah in ne opazijo obdani z medom prepad v katerega bodo padli, tako tudi Duryodhana ustvarjajoč sovražnike od teh močnih vojščakov ne vidi brezna pred seboj. Kralj privij k sebi pave namesto gavrana. Naj bodo ob tebi tigri, Pandauvi in ne šakali!"

Nato reče Duryodhana: "O Kšattre ti se vedno hvališ s svlavo sovražnikov! Tebi niso mili Dhrtaraštrini sinovi. Izdaja te jezik in razum. Ne vpletaj se v tuje posle! Samo eden je ki vse vidi in mimo njega ni nikogar. Jaz sem v njegovi oblasti, on pa upravlja celo z otrokom v materinem trebuhu. Jaz delam prav to, kar je on določil. In tisti, ki razbija z glavo zid in tisti, ki kačo hrani v prsih dela prav tisto, kar mu lastna pamet nalaga. Pojdi kamor te vodijo oči, Vidura!"

Nečastna žena kdaj pa kdaj zapusti svojega moža pa če jo je on še tako ljubkoval in pazil!"

Vidura zopet reče Dhrtaraštri: "Prav zares je srce kraljev nestanovitno! Najprej te vzamejo pod svojo zaščito potem pa te natepejo z gorjačo. Otročji je tisti kralj kateri najprej sprejme prijateljstvo potem pa se mu vedno iščejo očitki. Če želiš kralj poslušati hvalospev za zlo in dobroto katero delaš, ti potem vzemi ženo za svetovalca, ali kakšnega neumneža ali kaj podobnega. Na tem svetu je dovolj takih katerim gre laskanje dobro z jezika, toda malo je tistih kateri znajo izreči grdo resnico, še manj pa je takih ki bi jo poslušali. To je v pouk kralju kateri se bo naučil: pameten človek ne jezi naglega človeka kateremu je strup celo v pogledu."

Tedaj Sakuni ogovori Yudhištira: "O kralj ti si izgubil veliko bogastva, ki pripada Pandavom. Povej nam, če ti je še kaj preostalo." - Yudhištira reče na to: "Ostalo je Sakuni še dosti bogastva: tu je grad in kraljevina in vse moje posesti in vse dobro katero ne pripada brahmanom in podaniki ki niso brahmani. Zaigral bom še enkrat s teboj vloga pa naj bo kar je še ostalo."

Sakuni še enkrat vrže kocke, prevara in reče: "Glej dobil sem!" - Tedaj reče Yudhištira: "Moje bogastvo je ta mladenič škrlatnih oči silen kakor lev in širokih pleč. Naj bo moja vloga Nakula."

Sakuni vrže kocke in reče: "Vidiš dobil sem! Nakula je sedaj v naši oblasti! Koga boš sedaj zastavil?"

Yudhištira odgovori: "Sahadeva deli pravico. V svetu je na dobrem glasu zaradi svoje učenosti. Njega sedaj zastavljam čeprav si to ni zaslužil."

Sakuni spet vrže kocke in reče: "Glej tudi sedaj sem dobil!" Potem pa vpraša: "O kralj pravkar sem dobil Madrine sinove. Ona dva sta ti draga, toda rekel bi, da imaš rajši Bhimo in Arđuna."

Yudhištira odvrne: "Bednik! Ti nimaš ne obraza ne časti! Želiš nas spreti toda vedi da v nas vseh bije eno srce!" - Sakuni odvrne: "Klanjam se pred teboj. Ti veš Yudhištira, da kockači v vzburjenju brbljajo raznorazne stvari katere tudi v sanjah nebi izrekli."

Potem reče Yudhištira: "Sedaj je moja vloga Arđun kateri nas kakor ladja prevaža preko vzburkanega morja bitke. On vedno zmaga v boju in je največji junak na svetu." - Sakuni pripravljen sprejme, vrže kocke, prevara in reče: "Glej dobil sem!"

Yudhištira zopet reče: "O kralj, čeprav tudi on ne zasluži, da tudi njega zastavim, bom jaz to storil! Moja vloga je Bhimasena naš predvodnik vedno prvi v boju, tisti, ki nikoli ne oprosti žalitev, po moči pa mu ni enakega!"

Sakuni vrže kocke, zopet prevara in vzklikne: "Glej dobil sem!"- in nadaljuje: "Veliko si izgubil Kuntin sin, konje, slone pa celo svoje brate. Povej mi ali imaš še kaj kar ti je ostalo?"

Yudhištira mu odgovori: "Sebe še nisem izgubil. Sem najstarejši od bratov in radi me imajo. Če dobiš še mene bom naredil to kar mora ta oseba narediti." - Nato Sakuni pripravljen vrže kocke zopet prevara in reče: "Poglej tudi tebe sem dobil! Pustil si, da tudi ti sebe izgubiš na kocki. To je velik greh! V tebi kralj je bilo še veliko bogastva in zato si izgubeč sebe naredil greh. Ti imaš še eno bogastvo katerega nisem dobil, to pa je tebi najbolj vredno! Zastavi Kršno(36) kraljevno Pancala, in tako bi lahko osvobodil sebe."

Yudhištira tedaj reče: "Moja vloga bo drobna Drupadi bujnih bokov in rdečih ustnic. Igral bom s teboj, Subalin sin!"- Ko to izreče pravični kralj Yudhištira vsi starejši poglavarji v en glas vzkliknejo: "Sramota!"- in celi zbor se vznemiri in vsi prisotni kralji se razžaloste. Bhišmo, Drona in Krpo oblije znoj, Vidura pa je stiskal glavo z rokami in se počutil kakor, da se zemlja odpira pod njim. Dhrtaraštra pa je

veseleč se povpraševal: "Ali so jo dobili? ... Ali so jo dobili?" - in ne more skriti svoja čustva.

V tem pa Sakuni opit z zmago vrže kocke stalno ponavljajoč: "Imaš samo eno vlogo, ki ti je dragocena! Imaš samo še eno vlogo!" Potem pa vzklikne: "Glej zopet sem dobil!" - in pobere kocke katere je metal.

Potem se Duryodhana obrne k Viduri in mu reče: "Pojdi Kšattra privedi nam sem svojo ljubo ženo Pandauvov! Naj čisti prostore in naj stanuje z ostalo služinčadjo. Privedi jo na silo če je treba!"

Toda Vidura odvrne: "Ne vidiš, neumnež, da se s temi besedami zavezuješ kakor z vrvmi? Vidiš, da si jelen, ki izziva vse te tigre? Po mojem, Kršna ne more biti sužnja, ker jo je kralj založil, ko je že izgubil svojo svobodo. Dhrtaraštrin sin je dobil to bogastvo na kockanju, kakor bambus prinaša plod preden bo umrl."

Duryodhana pa pijan od sreče prezirljivo odvrne: "Pljunem jaz na Kšattra!" - V tem mu pogled pade na Pratikamina, kočiježevega sina in mu takole reče pred častnim zborom: "Pojdi Pratikamin in privedi sem Draupadi! Ti se ne bojiš Pandauvovih sinov. Samo Vidura trepeta tako od strahu."

Pratikamin posluša ukaz in odide v prostore dodeljene Pandauvom in reče častiti Draupadi: "Spoštovana kraljevna, kralj Yudhištira te je obzet z igro zastavil in izgubil! Sedaj pripadaš Duryodhani in prišel sem po njegovem ukazu, da te odvedem med služabnice."

- "Kaj to govoriš Pratikamine? - reče na to Draupadi - kateri kralj kocka zastavljajoč svojo ženo v zastavek? Ali ni imel ničesar drugega za zastaviti?"

Pratikamin ji reče: "Prav zato ker ni imel ničesar drugega je

Pandauvov sin zastavil tebe." - Draupadi pa reče. "O sin sute, vrni se nazaj in vprašaj tistega, ki je kockal, če je prej izgubil sebe ali svojo soprogo. Prinesi mi njegov odgovor, potem pa me lahko odvedeš kamor te je volja."

Glasnik se vrne in pred vsemi pove, kar mu je Draupadi naročila, Yudhištira pa je bil tiho kakor, da je izgubil pamet: Duryodhana potem reče: "Naj kraljevna pride sem in naj mi sama postavi vprašanje. Naj vsi slišijo kaj bosta drug drugemu rekla."- Pratikamin zopet odide, toda kraljevna mu naroči: "Pojdi nazaj na zbor in ponovi moje vprašanje. Pripravljen sem storiti to kar mi bodo modri starešine in poznavalci prava jasno povedali."

Suta posluša Yadnaseni(37) in se vrne v dvorano in prinese sporočilo toda vsi so gledali v tla in nihče ni spregovoril niti besede. Vsi so vedeli, kako je Duryodhana zakrknjen in božjasten. Tedaj pa se Duryodhana obrne k svojemu bratu Dussasanu: "Ta sin mojega kočijaža je slaboumen Dussasana in tudi Bhime se boji. Pojdi ti in jo privedi, čeprav na silo. Naši sovražniki so sedaj v naši pristojnosti. Kaj nam lahko sedaj škodujejo?"

Na te bratove besede skoči kraljevič Dussasana z očmi okrvavljenimi od besa in odide v Drupadine prostore: "Pridi o Pancali - reče on Draupadi - ti dobljena s kockanjem! Pridi lokvanjeoka in se pokori Kuruom, ker so sedaj oni tvoji gospodarji. Pošteno so te dobili na kockanju in zato pridi v zborna dvorano."

Uboga Draupadi pokrije svoj obledel obraz z rokami in skoči in steče proti ženskim prostorom v palačo starega kralja. Dussasana skoči za njo kričoč od besa in jo ulovi za dolge črne valovite lase. Surovo jo je stresal in vlekoč za lase privleče v zborna dvorano nemočno kraljevno, katera je cvilila kakor bananino steblo v nevihti.

Razmršena in z obleko napol odvezano sramežljiva Draupadi obvezeta z gnevom in komaj pri zavesti reče Dussasani: "Vidi se, da

tebi tukaj vsi pritrjujo! Navade kšatriy so odšle tja od koder ni povratka in so izginile! Če nebi bilo tako nebi vsi Kurui mirno gledali kako se uničuje krepost in pravica! Starešine Kuruov so povsem onemogli! Mar bi drugače lahko gledali ta zločin?"

Dussasana je videl, kako ona pogleduje svoje nemočne može zato jo je še bolj silovito vlekel in kričal: "Sužnja!" - glasno se smejoč, in tudi Karna se je smejal z njim veseleč se tega prizora. Potem se Drupadi obrne k Bhišmi: "Kralj je bil pozvan na ta zbor in izzvan, da se kocka čeprav ni tega večč, in to s prevaranti in okorelimi kockači. Kako se lahko potem reče, da je svoje vloge dal samovoljno? V tem zboru so Kurui kateri imajo sinove in snahe in naj dobro razmislijo o tem."

V tem času je Dussasana metal Drupadi nevljudne in grobe besede, ko je ona opazovala ožaloščene gospodarje.

Bhima se ni mogel več vzdržati in si je dal duška svoji jezi: "Yudhištira, kockarji imajo v svojih hišah zadosti žena razuzdane narave toda so proti njim milostni in jih ne zastavljajo na kockanju! Ves davek in bogastvo, ki si ga vzel kralju Kasiju in vse dragulje katere so ti drugi kockarji poklonili in vsa naša vozila, oklepe in orožja, našo kraljevino, pa celo nas same, vse si izgubil kockajoč in nič od tega me ni razjezilo, ker si ti naš gospodar(38). Toda šel si predaleč, ko si založil Drupadi! Naj moj gnev pade na tvojo glavo! Roke ti bom zažgal zaradi tega!"

Na to se oglasi Arđun: "Še nikoli Bhima nisi izrekel takih besed. Ne razveseljuj naše sovražnike! Ali je pristojno se pregrešiti nad najstarejšega brata, ki ni za ničesar kriv. Kralja so izzvali hudodelci, on pa se je držal običaja kšatriye in je igral mimo svoje volje. To kar se dogaja nam lahko samo poveča slavo."

Dhrtaraštrin sin Vikarna je gledal trpljenje Pandauov in žalost kraljevine Pancala in začne tako govoriti: "Kralji odgovorite na

Drupadino vprašanje! Tu so najstarejši iz plemena Kuruov in nihče ni spregovoril niti besede! O zemeljski kralji in vi Kurui, če odgovorite ali ne jaz bom rekel kaj mislim, da je pošteno in pravično. Kralj je izgubil sebe potem pa je založil še njo. Subalin sin je trdo privijal kralja, da jo založi, ker si je zamislil, da dobi tudi njo, toda po moji presoji jo on ni dobil."

Nato se med prisotnimi vzdigne vzklik odobravanja in vsi so hvalili Vikarno in grajali Subalininega sina, tedaj pa vstane Karna, razbesnen od jeze in zamahne z rokami in vzklikne: "Vikarna ta tvoja naglica te lahko uniči, kakor ogenj pogoltne vrbje ki je z njim ožgano! Vse te modre glave niso rekle niti besede, ko jih je Kršna vprašala za presojo, pa se samo ti Dhrtaraštrin sin razmetavaš s svojo jezo! Yudhištira je vložil vse kar je imel, in tudi ona mu pripada sedaj pod njegovo oblast. Ali morda misliš, da je nedostojno, če smo jo dovedli sem samo v enem kosu obleke? Sin Kuruov, bogovi so za ženo določili samo enega moža, ta Draupadi pa ima tu pet možov in sigurno ne pripada častnim ženam. Zakaj bi bilo potem sramotno jo razgaliti? Vse bogastvo Pandauvov pa tudi njih same je pošteno dobil Subalin sin. Dussasana sleci njihova oblačila!"

Ko to slišijo Bharata, Pandauovi slečejo svojo obleko in jo vržejo pred prisotne potem pa se posedejo. Dussasana pa se loti Draupadene obleke v nameri, da jo razgali, ona pa se v tem času v mislih obrne Gospodu Kršni: "O Govida ti ki prebivaš v Dvarki, mar ne vidiš, da me Kurui ponižujejo! Veliki yogi, duša Vesolja, Stvarnik vsega, vzemi me pod okrilje mene ki sem v težavi, ker glej izgubljam zavest pred vsemi Kurui!"

Zaman je Dussasana slačil z nje kos za kosom obleke, ker se je vsakič izpod slečene obleke pojavila nova obleka. Stotine in stotine oblek raznih barv je on slekel z Drupadinega telesa in jo je Dharma ščitila dokler se je zatekala h Kršni, Višnoui, Hariju ali Nari. Nato so se zaslišali kriki in dvignila se je graja. Kralji prisotni v dvorani, priče tega

neverjetnega prizora so vzklikali Draupadi in prerekali Dhrtaraštrinega sina.

Bhima je lomil roke medtem, ko so mu ustnice podrhtavale od besa in tedaj pred vsemi izreče to zakletev: "O kšatriye, kralji poslušajte moje besede: To ni izrekel še noben človek in te besede nikomur ne bodo več prišle iz ust: Naj nikoli ne pridem v blaženo bivališče mojih prednikov, če v boju ne raztrgam prsa temu zločincu in se ne napijem njegove krvi!"

Vsak, ki je slišal te Bhimine besede se mu je naježila vsaka dlaka na telesu in oni so začeli zmerjati Dhrtaraštrinega sina in pritrjevati Bhimi. Iz celega kupa oblek, ki jih je Dussasana slekel z Draupadinega telesa nastane velika zmeda in na koncu on odustane osramočen in utrujen sede. Hrup negodovanja v dvorani se ni pomiril in potem Vidura vstane, dvigne roke in vzklikne: "Obračam se na vas vse, ki ste tukaj zbrani! Draupadi je postavila vprašanje in še vedno joče nepotolažena! Na njeno vprašanje je edino Vikarna odgovoril tako kot je mislil, da je prav."

Prisotni kralji niso spregovorili niti besede samo Karna se je oglasil in rekel: "Dussasana odpelji to služkinjo v njene prostore." - In Dussasana jo je hotel pred vsemi na silo odvreči, toda ona je drhtajoč začela govoriti:

"Nisem bila pri zavesti, ko me je ta hudodelec vlekel s svojimi močnimi rokami, toda zato sedaj pozdravljam vse častne starešine tega zbora. Ni moja krivica, ker tega nisem storila že prej. Rečeno je, da niti starodavni kralji niso nikdar vodili svoje poročene žene pred javni zbor, toda groza, zdi se mi, da tega starodavnega običaja ni več med Kurui. Povejte mi sedaj ali sem služabnica ali kaj drugega? Sprejela bom to kar boste presodili."

Nato se oglasi Bhišma: "Že sem povedal, da so poti pravice zapletene. Še celo slavni modreci tega sveta jih kdaj pa kdaj ne

morejo slediti. To kar močan človek na tem svetu imenuje pravica in drugi spoštujejo kar to že je, toda to kar šibek človek imenuje pravica se bo to težko priznalo pa če je to še najbolj sveta resnica. Zato nisem siguren v svojo odločitev, ker ne morem videti konca njenih posledic. To kar zaupno vem, to je, da so Kurui postali sužnji pohlepa in da nimajo več pameti. Ne bo več dolgo in naš rod bo uničen."

V strahu pred Duryodhano niti en kralj v tem zboru ni spregovoril nobene dobre ne slabe. Dhrtaraštrin sin je gledal v tišini kralje in njihove sinove in vnuke potem pa se nasmeji in reče: "O Yadnaseni, naj tvoji možovi povedo pred tem častnim zborom, da Pravični Yudhištira ni njihov gospodar in naj ga naredi za lažnivca in tebe osvobode suženjstva."

Ko se je hrup veliko glasov pomiril, Bhima vzdigne svoje močne roke namazane s sandalovino in objavi: "On je gospodar vseh naših puščavniških zaslug in celo naših življenj! Če on misli, da je sebe izgubil s kockanjem, potem je enako z nami. Če mislite, da ni tako, mislite, da bi kateri smrtnik kateri se s stopali dotika zemlje lahko živ ušel iz mojih rok po tem, ko se je dotaknil kraljevine Pancala? Krepost me zavezuje in spoštovanje katero dolgujem najstarejšemu bratu in še Arđun me je opozarjal, zato nisem naredil nikakršne strahote. Če pa mi to ukaže pravični Yudhištira bom pobil Dhrtaraštrine zle sinove z golimi rokami!"

Bhišma, Dron in Vidura se razburijo: "Zberi se Bhima s teboj se lahko zgodi karkoli!" - so vzklikali oni.

Duryodhana je slišal Bhimine besede in se obrne k Yudhištiri, kateri je sedel tih in kakor iz sebe. On ga vpraša: "Kralj, Bhima in Arđun in tudi dvojčka so pod tvojo oblastjo. Ali smo mi Kršno dobili s kockanjem ali ne?"

In tedaj Duryodhana želeč ohrabriti Karno in še bolj poškodovati Bhima, odkrije svoje levo bedro in ga pokaže Draupadi. Bhima izbulji

oči okrvavljene od besa in ogovori Duryodhana kot da ga prebada z besedami: "Naj Vrkodara nikoli ne pride v blažene predele kjer prebivajo njegovi praočeti, če ti v strašnem boju ne polomim beder!"

Tedaj se vmeša Vidura in se obrne k vsem: "Poslušajte kralji Paratipinega roda, ali vidite kakšno zlo znamenje se je spravilo nad nas in to vse zaradi strašnega Bhiminega gneva? Nesreča katera čaka Bharate je poslana od same Usode. Dhrtaraštrini sinovi so se kockali neozirajoč se na pravico in poštenje!"

V tem času se iz prostorov za dnevno ulivanje v ogenj zaslišijo vzkliki prasketanja, njemu v odgovor pa z vseh strani odjekujejo oglašanje oslov in krika ptic ujed.

Tedaj se oglasi slepi kralj Dhrtaraštra: "Duryodhana, počasnorazmišljajoči in neotesani! Ti si v krempljih propada, ko si dopustil, da plemeniti Pandauovi sinovi in še posebno njihova žena Draupadi trpe nesramne žalitve!" - In tedaj vladar z izbrano resnico pokliče Draupadi in ji reče: "Kraljevna Pancala, izpolnil ti bom željo katero boš zaprosila od mene! Ti si obdarjena z veliko kreposti, predana si pravici in morali in jaz te pazim kot prvo med svojimi snahami."

"Kralj Bharata - odgovori Draupadi - če mi hočeš izpolniti željo, naj bo to svoboda pravicoljubnega Yudhištire."

Stari kralj reče, da ji je želja izpolnjena in potem nadaljuje: "O blagoslovljena, moje srce ti je naklonjeno. Ti zaslužiš več kot izpolnitev ene želje! Izpolnil ti bom tudi drugo. Mirno zahtevaj kar ti srce poželi." - Kraljevna reče na to: "Presvetli kralj pusti mi da Bhima, Arđun, Nakula in Sahadeva dobe nazaj svoje vozove, loke in svobodo. To je moja želja!"

Potem reče Dhrtaraštra: "Zaproši od mene tudi tretjo željo snaha moja! Samo dve želji sta za tebe malo! Ti si najbolj časteča od mojih

snah." Na to mu Drupadi namenoma odgovori: "Najboljši kralj ne želim biti pohlepna. Pohlep ubija krepost. Nisem dostojna, da mi izpolniš tudi tretjo željo. No moji možje ko so svobodni bodo s svojo močjo dosegli dovolj blagostanja."

-Kralj - se oglasi tedaj Yudhištira - ukazuj in povej kaj naj naredimo, ker si sedaj ti naš gospodar. Pripravljeni smo kadarkoli izvršiti tvoj ukaz." - Dhrtaraštra mu na to odgovori: "Yudhištira jaz ti za vedno želim srečo in vsako blagostanje. Pojdite v miru ti in tvoji bratje in vladajte v svoji kraljevini in vzemite nazaj tudi svoje bogastvo."

In Yudhištira posluša Dhrtaraštrine besede in vse pozdravi potem pa Pandauvi zapuste dvorano. Povzpeli so se v svoje kočije in povedoč Draupadi s seboj so odšli v Indrasprastho najsvetlejšo od vseh mest.

Ko so Pandauvi odšli se Dussasana obrne k Duryodhani, Karni in Sakuniju: "Hej vitezi, starec je uničil vse kar smo mi s toliko mukami in truda dosegli! Vse bogastvo se je vrnilo sovražniku!"

Nato Duryodhana spet začne nagovarjati Dhrtaraštro: "Oče Pandauvi imajo sedaj svoja vozila in orožje in oni nam ne bodo oprostili takšno ponižanje! Napadli nas bodo in vse do zadnjega pobili! O najboljši med Bharatami, za nas obstaja samo en izhod: da se ponovno kockamo s Pandauvi. Brhaspati(39) je rekel, da ni nepoštene prevare, če služi zmagi nad močnejšim sovražnikom. Tisti, ki tokrat izgubi na kocki mora oditi v gozd v izgnanstvo in tako živeti dvanajst let. Trinajsto leto morajo preživeti med ljudmi, če pa ga prepoznajo bo moral zopet v gozd na še enkrat dvanajst let. Eni ali drugi od nas naj bi tako živel. Zato pusti o kralj, da še enkrat zaigramo. Pozovi Pandauve nazaj, da zopet vržemo kocko. Če tega ne bomo storili smo izgubljeni! Oče moj, ko se Pandauvi po trinajstih letih pregnanstva vrnejo jih bomo zlahka premagali, ker bomo do tedaj dobili močne zaveznike in učvrstili svojo oblast."

Dhrtaraštra je okleval in rekel: "Stecite in pokličite Pandauve nazaj, da se vrnejo. Ni važno, če so že daleč. Naj ponovno pridejo in ponovno zaigrajo."

In tako so poslali glasnika da Yudhišthiro pozove nazaj. Ko ga je dohitel mu on reče: "Kralj Yudhišthira cel zbor se je zopet zbral in tvoj oče(40) je ukazal, da te pokličem, da se vrneš. Želi, da prideš in da ponovno igraš."

Na to reče Yudhišthira: "Vsa bitja dohiti po ukazu Stvarnika dobro in zlo. Če se moram kockati se bom kockal. Vem, da ta poziv vodi v moj propad. Pa vseeno ne morem preslišati kraljev ukaz." - Tako rekoč - je obrnil nazaj svoj voz.

Vrneč se v Hastinapuro in voden z usodo, Yudhišthira zopet sede s Sakunijem, da se kocka. Srca njegovih prijateljev obzame bridka žalost.

Sakuni mu takole reče: "Stari kralj ti je vrnil vse tvoje bogastvo. To je zelo lepo. No sedaj me poslušaj pazljivo, ker je sedaj v vprašanju drugačna vloga. Če nas premagaš kockajoč bomo odšli v izgnanstvo za dvanajst let. Ves ta čas bomo nosili jelenje kože in ko pride trinajsto leto bomo živeli med ljudmi in če nas bodo prepoznali se bomo vrnili v gozd in tam preživeli še dvanajst let. Če pa boš ti premagan boste živeli v gozdu ti in tvoji bratje in Draupadi z vami. Ko bo minilo trinajsto leto bo tisti, ki je izgubil dobil nazaj svojo kraljevino. Yudhišthira vrži kocke, da zaigra!"

Yudhišthira mu odvrne: "Sakuni, kako, da kralj kakor sem jaz pozna svoje dolžnosti(41) odbije tak izziv?"

Tedaj Sakuni vrže kocke in reče: "Dobil sem Yudhišthira!"

In tako se premagani Pandauovi sinovi pripravijo, da odidejo v gozd. Eden za drugim odvržejo kraljevska oblačila in oblečejo jelenje kože. Dussasana jih je gledal z zanosom in vzkliknil: "Od sedaj se

začne nesporna vladavina kralja Duryodhane! Oholi Pandauovi sinovi so končno poraženi! Uboga kraljevna Pancala, sirota Draupadi, kako boš živela v gozdu? Izberi moža med nami tukaj prisotnimi!" - In Dussasana zasuje Pandauve z nevljudnimi besedami, Bhima pa se ni mogel obrzdati in pride do kraljeviča kakor himalajski lev pride do šakala in mu takole reče: "Brezdušni lopov izgovarjaš besede, katere lahko izreče samo grešnik! Kakor ti sedaj prebadaš naša srca s svojim poganjim jezikom tako bodo tvoje srce prebadale strele in tedaj se boš spomnil tega!"

Dussasana pozabi na sram in začne plesati okrog Bhime, kateri je nemočen stal oblečen v jelenje kože. - "Krava!Krava!" - mu je vzkljnil, Bhima pa mu še enkrat ponovi: "Živa resnica je to kar ti povem. Ne bo preteklo veliko časa in jaz bom pred očmi vseh teh bojnikov kšatrij pobil vse Dhrtaraštrine sinove in tako ugasnil moj gnev!"

Ko Pandauvi odidejo iz zbrane dvorane, zli kralj Duryodhana na višku veselja odide za Bhimo oponašajoč njegovo hojo podobno levji. Bhima se na to obrne in mu reče: "Ne slepi se bedak, da si nad menoj dobil kakšno prednost s tem kar si dobil. Tebe in tvoje bom kmalu oddvojil od življenja v tistem času pa se boš spominjal vsega tega!" - In Bhima nadaljuje korakati za Yudhišthiro zadržujoč jezo v sebi.

Arđun mu potem odvrne: "Bhima odločnost pravega človeka se pokaže v delu in ne na besedah. Čez štirinajst let od današnjega dne bodo oni že videli kaj se bo zgodilo!"

Tedaj se oglasi kralj Yudhištira: "Sedaj rečem vsem Brahmanom zbogom, svojemu dedu Bhišmi, kralju Somadati in velikemu kralju Balhiki in Dronu in Krpi in vsem ostalim kraljem in Asvatthamanu in Viduri in Dhrtaraštri in njegovim sinovom. Želim vam vsekakor dobro, in ko se vrnem vas bom ponovno videl."

Višnu je v obliki velikega merjasca Varahe rešil zemljo, ki jo je neki močan demon zvelkel na dno oceana. Ubil je demona in s svojimi čakani dvignil zemljo.

Nihče od prisotnih ni od sramu mogel spregovoriti niti besede. Samo Vidura se oglasi in jim reče: "Plemenita Kunti je kraljica po rojstvu. Njej se ne pristoji, da odide v gozd. Občutljiva je in že v letih in zasluži blagoslov in udobnost in bo zato zaščiten živel čaščena v mojem domu. Vedite to Pandauovi sinovi in naj bo z vami vsak blagoslov."

Žalostna Kunti je gledala Draupadi, ki se je pripravljala za odhod pa ji reče z drhtečim glasom od solz: "Dobro ženo nikoli ne skrbi tisto čemur ne more pobegniti. Tebe bo branila krepost katera je najmočnejša in kmalu boš spet našla srečo. Ko boste živeli v gozdu popazi na mojega Sahadeva. Ne pusti, da mu srce poklekne pod to nesrečo."

- "Bo tako kot želiš"- reče kraljevna vsa v solzah.

Ko nesrečni Pandauovi sinovi odidejo starega kralja Dhrtaraštra začno obhajati skrbi. On pošlje po Viduro, kateri takoj pride, kralj pa zaprosi, da mu opiše kako so odšli pregnanci.

In Vidura mu začne tako govoriti: "Yudhištira slavni Kuntin sin, je šel naprej z obrazom pokritim z vlečko oblačila. Bhima je hodil takoj za njim z očmi uprtimi v svoje roke. Arđun pa je šel za Bhimo razmetujoč z nogami pesek na poti. Nakula in Sahadeva sta posipavala svoja telesa s prahom gledajoč za Yudhištiro, za njima pa je šla Draupadi z očmi oblitimi s solzami in razmršenimi lasmi katere so ji pokrivalo obraz. Z njimi je šel tudi svečenik Dhaunya pojoč strašne somavedske(42) napeve posvečene Yami gospodarju Smrti."

Dhrtaraštra ga nato vpraša: "Povej mi Vidura kaj pomeni ta način na kateri so Pandauovi sinovi zapustili Hastinapuro?"

Vidura mu odgovori: "In kljub vsemu ponižanju katera so mu prizadeli tvoji sinovi in kljub izgubi kraljevine in bogastva, modri in pravični Yudhištira ni zašel s poti kreposti in je še vedno dober do

tvojih otrok Bharata. Čeprav oropan na podel način in poln jeze on noče odpreti oči. Pokril si je obraz boječ se, da se ne zažge narod zaradi gnevnega pogleda. Bhima pa je gledal svoje roke neprenehoma krčujoč pesti in si mislil kako nihče nima tako močnih rok in želeč na svojih sovražnikih narediti podvige dostojne njegovih mišic. Arđun je razmetaval pesek pokazujoč, da bo prav tako metal strele po svojih sovražnikih. Sahadeva je svoj obraz posipal s prahom, misleč, da ga nihče ne prepozna v teh bridkih dnevih, in Nakula misleč: Bolje tako kot pa, da sedaj postavim na noge srce kakšne lepe gospe."

- Meščani so razrahljani z bolečino vedno ponavljali: "Groza pogledjte kako nas zpušča naše plemstvo! Naj bo sram velemože Kuruov kateri so kakor bedasti otroci pregnali Pandauve dediče in to samo zaradi svoje zlobe! Kaj bomo mi brez svojih gospodarjev? Ali imamo lahko radi zle in zavidljive Kurue?" - Toda strele iz jasnega neba, in zemlja začne podrhtavati. Z neba začno padati meteoriti in mesto jim je na desni strani. To kar smo videli Bharata najavljuje naš propad, in to samo zaradi tvojih napačnih odločitev."

Ko sta se kralj Dhrtaraštra in modri Vidura tako pogovarjala se pojavi pred njima in celim zborom Kuruov nebeški rši in izgovori te besede: "Od danes čez štirinajst let vas bo zaradi Duryodhaninega greha strla Arđunova in Bhimina moč."- In rekoč to najboljši od nebeških ršijev izgine izpred njihovih oči in odjezdi preko neba.

Vedoč, da je učitelj Dron njihova edina zaščita, mu Duryodhana, Karna in Sakuni ponudijo kraljevino. On pa se obrne k tem zavidljivcem in zlobam in vsem Bharatam in jim takole reče: "Brahmani so rekli, da so Pandauvi po poreklu nebesniki in, da se njih ne more ubiti. In Dhrtaraštrini sinovi pa tudi vsi ostali kralji, iščejo sedaj mojo zaščito in mi izkazujejo svoje spoštovanje in jaz se bom z vsem srcem zavzel, da opravičim njihovo zaupanje, toda usoda je neizprosna in jaz proti njim ne morem nič. Dhrštadyumna je po poreklu nebesnik in bleščeč kakor ogenj. Rojen je z oklepom in strelicami jaz pa sem smrtnik in bom izgubil življenje, če se bom z

njim spopadel. Širom po svetu se ve, da se je on rodil, zato, da bo on moja poguba. Ti pa si ta vzrok Duryodhana zaradi katerega bo kmalu prišel ta strašni čas. Tvoja sreča ne bo dolgo trajala. Zato prirejaj žrtvene obrede, deli darila in uživaj v vsemu kar ti srce poželi, ker te bo čez štirinajst let od današnjega dne dohitela velika nesreča."

Pred kralja Dhrtaraštro obvezetega s temačnimi mislimi, sedeč bridko vzdihujoč in pride Sanađaya in ga vpraša: "O zemeljski gospodar, osvojil si celo zemljo in vse njeno bogastvo. Poslal si Pandauve v pregnanstvo. Zaradi česa sedaj tako žaluješ?"

Nato reče Dhrtaraštra: "Mar nimajo za ničemer žalovati tisti katerim grozi spopad s silnimi Pandauvi na velikih vozovih in z vsemi njihovimi zavezniki?" - Sanađaya reče na to: "Ko bogovi žele nekoga uničiti in onečastiti mu najprej vzamejo pamet. Ko pride propad, pamet zastrupljena z grehom sprejema zlo tako kot dobrobit in se trdno oprime obenj."

Dhrtaraštra reče na to Sanađayi: "Sanađaya zaradi pogleda nesrečne Drupadine hčere lahko zgori cel svet. Ne vem, če obstaja upanje, da mi vsaj en sin ostane živ?"

Tretja knjiga
VANAPARVAN
Knjiga o gozdu

Vaisampayana govori: Premagani na kockanju in po hudih žalitvah katere so jim dajali Dhrtaraštrini sinovi in njihovi prijatelji, so Kuntini sinovi odšli iz Hastinapure. Šli so skozi vrata imenovana Vardhamana ponesoč s seboj orožje in skupaj z Draupadi odšli na sever. Meščani, ki so šli za njimi so stali pred njimi sklenjenih sok in jim reko: "Bodite blagoslovljeni! Kam odhajate in nas zapuščate v tej žalosti? Vemo, da so vas okrutni sovražniki premagali s prevaro, toda ni dostojno, da tako pustite ljubljene podanike in prijatelje vedno pripravljene, da delajo po vaši volji. Ne želimo, da propad pride na nas, zato ker živimo pod oblastjo Kuruov! Ko se z norci neprestano živi se razum počasi razkali, kakor tudi nagnjenost h kreposti izhajajoč iz združevanja z dobrim in modrim."

Yudhištira jim na to odgovori: "Blagoslov je z nami, ko narod in brahmani sočustvujejo z nami in nam pripisujejo celo tiste zasluge katerih nimamo! Jaz in moji bratje vas prosimo, da ste naklonjeni do nas in usmiljeni in da se vrnete v Hastinapuro, ker tam žive naš ded Bhišma, kralj Dhrtaraštra in Vidura. Tam je tudi moja mati in veliko mojih dobromislečih. Če nam zares želite dobro se vrnite v ljubezni in negujte tiste katere vam zaupamo."

Z bolečim ihtenjem je narod začel zaostajati, Pandauvi pa se povzpnejo na svoje vozove in odidejo. V pomiritvi dneva pridejo do velikega banyanovega(1) drevesa na obali Gange in tu se opero s sveto vodo in ostanejo da prenočijo. Brahmani kateri so s svojimi učenci odšli z njimi, so sedaj prižgali svoje svete ognje pojoč Vede in pogovarjajoč med seboj. S svojimi ljubkimi glasovi so tolažili in bodrili prvake roda Kuruov(2). Ta večer je bil v istem trenutku lep in strašen.

Naredil se je nov dan. Brahmani kateri se vzdržujejo snubljenja pridejo pred Yudhištiro in on jim takole reče: "Naše bogastvo je

oropano in nimamo več kraljevine. Sedaj bomo šli globoko v gozd in se bomo hranili s sadjem in koreni in tistim kar ulovimo. Gozd je poln plazilcev in grabežljivcev in raznoraznih nevarnosti in trpeli boste veliko bede in neprijetnosti. Zato se vrnite brahmani kamor vas je volja." - Brahmani so na to odgovorili: "Ne pristoji ti kralj, da nas tako zapustiš, ker je naša pot tam kjer si ti!"

Yudhištira mu odvrne: "Moja beda ne dela človeka graje in očitkov. Naj sramota pade na glave Dhrtaraštrinih sinov!" In rekoč to se kralj usede na zemljo in zajoče potem pa začne govoriti: "O brahmani jaz ne želim imetja, da bi užival v njegovih ugodnostih. Domovi dobrih ljudi ne morejo biti nikoli revni s travo za sedenje, z vodo za pitje, prostorom za počitek in lepo besedo. Vedno je treba dajati utrujenemu posteljo, sedišče tistemu, ki je že dolgo stal in lačnemu hrano. Gostu dolgujemo ljubezniv pogled, veselo srce in primerno besedo. Nikomur ni potrebno pripravljati hrane samo za sebe niti, da kolje živali brez da jo nameni bogovom, prednikom in gostom. Vsakega jutra in večera je potrebno po zemlji posuti hrano namenjeno psom, tistim kateri pse jedo(3) in pticam in tako opraviti žrtev Vaisavadeva(4). Tisti, ki je ostanke žrtve bogovom, prednikom in gostom, uživa hrano nesmrtnosti. Tisti, ki ne skopari, ko daje hrano neznanemu popotniku, dosega velike duhovne zasluge." - Brahman Saunaka reče na to: "Groza ta svet je poln nasprotij! Tisto česar se dobri sramujejo, s tem se zli ponašajo. Če želiš, da zopet lahko pogostiš brahmana, trudi se doseči puščavniške zasluge, ker tisti, ki jih imajo z njihovo močjo lahko delajo kar si zažele."

Tedaj kralj Yudhištira in njegovi bratje stopijo pred modrega svečenika Dhaumya in Yudhištira vpraša: "O svečenik nič več ni v moji moči da hranim in vzdržujem brahmane toda ne želim jih zapustiti. Svetuj mi, sveti človek, kaj naj storim?"

Dhaumya najboljši med pravičniki se potopi v duhu in takole reče: "Od sonca kralj izhaja vsa hrana katera ustvarjenim daje življenje. Sonce spreminja vodo v semenje s pomočjo Mesečevega delovanja in

iz njega rastejo rastline šestih okusov. To je tisto, kar dela hrano vsem zemeljskim živim bitjem. Hrana katera vzdržuje življenje je izšla iz Sončeve sile in je zato Sonce oče vseh živih bitij. Njega prosi za zaščito!"

Yudhištira ga posluša in odide na reko Gango opraviti obred očiščenja, potem pa se posti. Molil je Sonce in mu prinašal darove in cvetje, potem pa je sodeloval s svojimi čutili. Izgovoril je stoosem Sončevih imen tako kot ga je svečenik naučil. Zadovoljni bog bleščoč kakor ogenj se pojavi plamteč pred Yudhištiro.

"Dobil boš to kar želiš" - reče Sonce katero očiščuje svet. Od danes se bo v tvoji kuhinji pripravljajo sadje, korenje, meso in zelenjava, vsega boš imel v izobilju tako, da ti nikoli ne bo zmanjkalo. Imel boš bogastva raznih vrst. Vzemi ta bakreni kotel * katerega ti dajem. Vse dokler ga bo Draupadi držala in vse dokler vsak ne bo nahranjen pa tudi ona, se kotel ne bo izpraznil za ta dan(5)." - In potem Sonce izgine.

Krepostni Kuntin sin pade pred noge Dhaumyu, objame svoje brate potem pa se napoti h kuhinji, kjer ga je z dolžnim spoštovanjem pričakala Draupadi, in se sam usede, da kuha. In čista hrana z vsemi štirimi okusi se je množila, pa če je je bilo še tako malo je postala neizčrpna. Potem on nahrani brahmane, svoje mlajše brate in na koncu sebe. Kar je ostalo on da Draupadi in ko se je ona najedla za ta dan se je kotel presušil(6). Potem so se vsi napotili h gozdu Kamyaka.

Ko so Pandauovi sinovi odšli v gozd obzame žalost kralja Dhrtaraštra kateremu je bilo znanje njegov očesni vid. On vpraša krepostnega Viduro: "Ti dobro poznaš pravico in z istimi očmi gledaš na vse Kurue. Povej mi kaj mi je storiti? Kako naj se prikupim meščanom, da nas do korena nebi zatrli?"

Vidura mu odgovori: "Modreci pravijo, da je krepost temelj kraljevine. Tvoji sinovi lahko vrnejo mesto med dobre ljudi, če se

Pandauvom vrne to kar si jim dal. Najvišja krepost je, ko je kralj zadovoljen s svojo posestjo in ne želi tujega. Naj zemlji vlada brezstrastni Ađatasatra(7), Duryodhana, Karna in Sakuni pa naj mu s pozornostjo služijo. Naj Dussasana pred celim dvorom zaprosi za opravičilo od Bhime, in nas bodo potem spoštovali vsi zemeljski kralji. Tako vprašal si me, jaz drugega odgovora ne vem."

Na to reče Dhrtaraštra: "To kar govoriš pred tem zborom Vidura ni za naše dobro temveč za Pandauve. Mar naj zaradi Pandauvov zavržem svoje lastne sinove? Vidura jaz te visoko cenim, toda, to kar mi praviš je narobe. Pojdi od tod ali ostani! Delaj kar te je volja! Če se je nečastni ženi še tako streglo ona bo ravno tako zapustila moža!"

Rekoč to Dhrtaraštra vstane in se umakne v svoje prostore. Vidura reče: "Ni tako" - in se odpravi tja kamor so odšli Kuntinovi sinovi.

Hodeč od gozda do gozda so Pandauovi sinovi napredovali proti zahodu. Končno zagledajo pred seboj gozd Kamyaka v divji ravnini ob obali reke Sarasvati. Tu jih najde Vidura kateri je potoval sam s svojim edinim vozilom(8).

Pandauovi vstanejo in pričakajo Viduro z dobrodošlico. Po običajnih obredih jim on pove o svojem prepiru z Dhrtaraštro in na kocu reče: "Prav zares bo Kurue doletel propad. Kakor se kapljica vode na lotosovem listu, tako se moji nasveti ne morejo obdržati v Dhrtaraštrinem razumu. Poslušaj me zato ti: "Moder človek vedno potrpežljivo prenaša zlo katero mu zadajajo nasprotniki in razmnožuje svojo moč, kakor se mali ogenjček postopoma sprevrže v velik požar. Tak človek bo zavladal Zemlji. Tisti, ki deli blagostanje s tistimi, ki so mu vdani, bo imel v njih prijatelje v nesreči. Sin Pandauvov deli svoj obed z njimi in bodi z njimi iskren in ljubezniv. Zaradi tega vsakemu kralju raste moč."

Yudhištira reče na to: "Tako tudi bo, in vsak tvoj nasvet bom skrbno poslušal."

Ko je Vidura odšel k Pandauvom, je bilo Dhrtaraštri žal, da je bil tak do njega. Spomnil se je njegovih ostroumnih nasvetov v vojni in miru in koristi katere bi Pandauovi imeli od njega pa se mu stemni pred očmi in on pade zraven vrat zborne dvorane. Ko pride k sebi, ogovori Sanađaya kateri je stal zraven njega: "Moj brat Vidura je kakor bog pravice! Pokliči ga še danes, da se vrne, ker mi srce gori od bolečine. Moj modri brat še nikoli ni zakrivil niti najmanjše napake pa ravno on je moral od mene pretrpeti največjo nepravico!"

Sanađaya mu je pritrdil potem pa rekel: "Tako bo kot želiš!" - in napoti se v gozd Kamyaka. Tako se je modri Vidura vedno predan svoji rodbini vrnil v Hastinapuro in oprostil svojemu bratu toda zlobni Duryodhana je zaradi tega vzkipeł od besa.

Takoj ko je Kršna izvedel kaj se je zgodilo Pandauvom je prišel k njim. Prišli so tudi Bhode, Vršnije, Andhake in prišli so tudi rojaki kralja Pancala in Dhrštaketu kralj Cedija, in tudi močni slavni bratje Kekayi. Vsak od njih se je zgražal in obsojal nečastno delo Dhrtaraštinih sinov. Žalostna Draupadi stopi pred Kršno in mu začne pripovedovati trpljenje in sramoto kateri je bila izpostavljena on pa se globoko pretresen trudil, da jo potolaži in pomiri potem pa ji reče: "Kraljevna milega lika vsi kateri so te izpostavljali bodo ležali v smrtnih mukah sredi krvave mlake na bojišču izgubljenega boja. Svečano ti prisegam, da bo tvoje nezasluženo trpljenje dostojno maščevano. Obriši oči! Lahko popoka Himalaya, lahko se podrejo nebesa, zemlja zdrobi in neskončno morje presahne, moja beseda se ne bo spodbila."

Tedaj se vsi obrnejo h Kršni, on pa začne govoriti: "Gospodar Zemlje, to zlo te nebi doletelo, če bi jaz nebi bil v Dvarki. Če ne zlepa bi kockanje preprečil s silo, čeprav bi moral premagati vse tiste

kockarje in dozdevne prijatelje kateri se nahajajo na Dhrtaraštrinem dvoru.

Glavar Bharat nisem mogel priti pravočasno, ker je kralj Salva zvedel, da je močnoroki Sisupala padel v boju od moje roke in se je močno razjezil. Prišel je v Dvarko s svojim letečim mestom imenovanim Saubha(9) in brez milosti napadel mlade kraljeviče Vršnjij. Pobil je mnoge hrabre kraljeviče in uničil mestne vrtove potem pa odšel da me najde grajajaoč in grozeč mi s smrtjo. Potem pa je odletel v nebo s Saubho.

Ko sem se vrnil, sem slišal, kako je govoril o meni in me je napadla jeza in sem se odločil, da ga ubijem. Salvo sem kralj našel sredi razburkanega morja, kjer stoji na vrhu Saubhe. Zlikovec me je zagledal že od daleč in me pozval na odprto toda številne strelice izstreljene z mojim lokom niso mogle doseči njegovega vozila, grešni sin daitiy pa je zasipaval mene in mojo vojsko s strelami. Saubha se je dvignila na višino približno dveh milj in moji vojaki jo niso mogli videti, ker so jo opazovali z zemlje, moje strele posvečene z mantrami(10) se se zabadale v telesa danav(11) in iz Saubhe so odjekali kriki tistih, ki so umirali in padali v globine mogočnega oceana. Prerezanih vratov in odtrganih rok so danave padale gromozansko kričeč, morske živali pa so jih požirale. Videč kako padajo njegovi vojščaki se je Salva pričel boriti proti meni ustvarjajoč privide. Nenehoma me je zasipal z brazdami in rali, krilatimi kopji in sulicami, bojnimi sekirami in meči, gromi in mrežami, toda jaz sem njegova slepila uničeval s svojimi. Vidi on, da mi z njegovimi prividi ne morejo nauditi in začne na mene metati velike stene. Tedaj nastane tema Bharata! Dan je bil nekaj časa svetel nekaj časa temen, menjali so se mrz in vročina pljuskalo je oglje, padal je pepel in raznovrstno orožje. S svojo močjo stvarjenja sem razbil tudi te privide in povsod naokrog metal svoje strele.

Potem pa se silni kralj, nebesni svod, zasije kot obsijan s stotino sonc in stotino mesecev in desetisoč zvezd. Nihče več ni vedel ali je

dan ali noč niti ni mogel določiti strani neba. Zmedel sem se, toda na tetivo sem dal orožje Prađnastra(12). To orožje je odletelo kakor puhec čistega bombaža odpihnjen z vetrom. Ko je zopet nastala svetloba sem se jaz zopet ujel v spopad s svojim sovražnikom.

V tem času Salvino mesto izgine izpred mojih oči in jaz stojim začuden. Vojska danav strašno zakriči. Jaz pa sem čakal prav na to, in položim na tetivo svoje orožje katero zadene sovražnika, ki se sliši tudi če se ne vidi, in kričanje danav je prenehalo. Danave strašnih obličij so me zasipale z velikim kamenjem, ki me kmalu zasuje, ko se je nakopičil nad menoj kakor mravljišče. Jaz se potem oprimem groma najljubšega Indrinega orožja katero lahko zruši stene in z njim razbil vse to kamenje. Videč, da nam konji izdihujejo, mi moj kočijaž Daruka reče: "Potomec Vršnijev pozabi na usmiljenje in ne zavlaučaj. Napni vse svoje sile in ga uniči!"

Jaz mu potem rečem: "Počakaj malo!" - in položim na tetivo svoje najljubše bleščee in ognjevito orožje nebeškega porekla in nevarljivo. To lahko prodre v vse. Rekoč: "Uniči Saubho in vse sovražnike, ki so v njej!" - in ga pošljem s silo svojih rok in s silo svoje jeze vlijoč v njega moč mantre. Silni krog Sudarsana oster kakor britev in brez madeža, kakor Yamu Uničitelj, ko v boju srpemeni v pepel yakše, rakšase in danave in kralje rojene v nečistih plemenih, se dvigne v nebo in grozno bliskajoč, kakor drugo sonce na koncu yuge. Prišel je do mesta Saubhe kateremu sijaj je ugasnil in gre ravno skozi njega kakor sekira poseka visoko drevo. Prepolovljen s Sudarasino silo, mesto pade kakor je padlo mesto Tripura katerega so zadele strele Mehesvarine(13). Krog se tedaj vrne v moje roke toda jaz ga še enkrat silovito vržem rekoč: "Pojdi k Salvi!" Salva je ravnokar potegnil težak kij in ga vrže na mene, ko ga prepolovi in s svojo silo razžge. Ko umre ta hrabri vojščak se danave jadikujoč razbeže na vse strani. Potem pogledam na njihovo mesto visoko kakor gora Meru. Njegove palače in vrata so bili popolnoma uničeni in zgoreti, danave pa so zgroženi bežali. Zato kralj nisem mogel priti v Hastinapuro! Kaj naj sedaj naredim? Vodo je težko obrzdati, ko že enkrat prebije nasip."

Potem se je pogubitelj Madhua, prvi med možmi pozdravi s Pandauvi in se pripravi da odide. S seboj vzame kraljevno Subhadro in mladega Abhimanya, Dhrštadyumna pa pozdravi Draupadine sinove potem pa jih vsi zapuste. Ostanajo samo še brahmani vaisye in veliko ljudstva Yudhištirine kraljevine, kljub vsem prigovarjanjem da naj se vrnejo na svoje domove.

Tedaj so se krepostni Pandauovi sinovi v spremstvu brahmanov napotili k svetemu jezeru imenovanem Dvaitavana.

Tam jih najde star in močan rši Markandeya kateri nekega dne pride na obisk. On takole reče Yudhištiri: "Videč te tukaj, sem se spomnil Rame resnicoljubnega Dasarathinega sina. Gledal sem ga v davnih časih z lokom v roki potuje po gorovju Ršyamukha. Slavni Rama je bil neustrašen kakor Indra in v boju nepremagljiv. Potoval je po gozdovih odrekajoč se vsakega zemeljskega zadovoljstva, ker mu je oče tako naročil. Zato nihče ne sme biti nepravichen in reči: "Sila je na moji strani!" - Ti si neomahljiv ostal vdan besedi katero si dal, ko si odšel v gozd v svoje mučno izgnanstvo toda vedi, da boš z lastno močjo, ko dopolniš čas svojega mučnega bivanja v gozdu pridobil od Kuruov kar je tvoje." - In rekoč to pred vsemi puščavniki in rodbino Pandauvov, je veliki rši pozdravil Dhaumyo in se odpravi proti severu.

Izgnani Kuntinovi sinovi so imeli običaj, da zvečer sedijo in se pogovarjajo, z njimi pa je bila tudi Draupadi, vedno predana in ljuba svojim možovom. Nekoč jih je tako obvezala žalost in ona reče Yudhištiri: "Tisti grešni razbojnik se gotovo veseli s svojimi pristaši. Zakaj si kralj, oprostil sovražniku čeprav si videl, kaj je naredil meni in tvojim bratom? Tistega kšatriya, kateri ko je čas, ne pokaže svoje moči, vsi prezirajo. Isto tako je neprijatelj kšatriya kateri je nepomirljiv, ko pride čas za pomiritev. Njega dohiti propad na tem in onem svetu.

- Učeni so govorili kdaj je potrebno oprostiti tistemu, ki ti je prej naredil kaj dobrega, čeprav je kriv pred teboj za težko krivico. Spomni

se dobrot, ki ti jih je naredil. In tistim, ki žalijo zaradi svojega neznanja ali norosti je potrebno oprostiti, ker človek zelo težko pridobi modrost. Nikoli pa ni potrebno oproščati tistim, kateri samo žalijo pretvarjajoč se, da ne vedo kaj delajo, čeprav je to še najmanjša žalitev. Vsakemu bitju je prava žalitev oproščena, toda zaradi druge ga je potrebno kaznovati, čeprav tudi neznatno. Rečeno je, da tistemu, ki je mimo svoje volje storil žalitev in zaprosil za opravičilo potrebno oprostiti, ko se o vsem dobro premisli. Skromnost lahko premaga vsako silo in slabost. Ničesar ni česar skromnost ne more doseči. Potrebno bi bilo, da vsak dela v skladu s svojimi močmi in slabostmi. Od časa do časa je kakšno žalitev potrebno oprostiti tudi zaradi straha pred ljudstvom. Kralj mora delati eno in drugo, ko je čas za to."

Yudhištira ji odgovori: "Gnev je pogubitelj ljudi, toda tudi njihov delovalec. Gnev je krasotica vsega blagostanja in vse revščine. Ni ga dela, ki ga jezen človek ne bo naredil niti besede katere nebi izustil. Jezen človek pade v greh. Ubil bo tudi svojega učitelja, starejše pa bo žalil z ostrimi besedami. Ne more se razločiti kaj je potrebno reči in kaj ne. V besu se lahko ubije nedolžnega in izkaže spoštovanje tistemu kateri zasluži smrt. Kako lahko potem nekdo kot sem jaz popušča gnevu, ko je tako poguben za svet? Moder človek kateri glede na to, da je užaljen, ne dopusti gnevu, da ga razpihuje se veseli na tem svetu ker je z ravnodušnostjo prešel žalitev svojega hudodelca. Samo nevednežem se zdi gnev isto kakor moč. Gnev nam je dan za dnem propad na svetu. Če med ljudmi nebi bilo potrpežljivih kakor zemlja na svetu nebi bilo mira, temveč samo vojskovanje katero izziva gnev. Če užaljeni vedno vrača žalitve, in kaznovanec vedno kaznuje tistega, ki je kaznoval, ne bo več miru med ljudmi in greh zlahka zavlada svetu. Potrebno je oproščati lepotica, ker je rojevanje bitij dolžnost spravljalivih. Slavni Kasyapa je rekel, da pomirljivost drži veselje skupaj. Dosti jih je še kateri bodo kralja Dhrtaraštra vedno nagovarjali, da naj bo pomirljiv. Verjamem, da nam bo on zopet vrnil kraljevino, če pa ne bo tako, tedaj mu bo to prineslo propad."

Draupadi reče na to: "Priklanjam se Dhatru in Vidhatru(14) katera sta ti tako zmeglila razum. Niti pod težkim bremenom ti ne razmišljaš tako kot tvoji očetje in dedje. Slišala sem, da kralj ščiti krepost in da krepost za povrnitev ščiti njega, toda jaz vidim, da krepost tebe ne brani. Kot nanizan biser ali drevo sredi rečne struge vsako bitje sledi stvarnikov ukaz, ker je to prežeto z njegovim duhom in korenine so v njem. Bitja zavija tema in niso gospodarji svoje sreče ali nesreče. On je tisti, ki jih pošilja v nebo ali pekel. Bitja so odvisna od Gospoda kakor slamice katere so odvisne od vetra, On pa hodi po Vesolju zaposlen z dobrim in slabim delovanjem, čeprav nihče ne more reči: "Poglej to je Bog!" - Glej moč dozdevnosti, ki žarči iz njega!

Zasenčena z njegovimi prividi bitja ubijajo svoje tovariše. Puščavniki resnicopoznavalci gledajo na njega in ga različno vidijo prav tako kot različno vidijo tudi sončeve žarke. Navaden človek pa zopet drugače gleda na zemeljske stvari. Yudhištira, Samobiten Praoče razprostira svoje privide in s pomočjo svojih bitij ubija svoja bitja kakor, če bi nekdo z drevesom sekal drva, kamen s kamnom in železo z železom. Najvišji Gospod se zabava s svojimi bitji kakor se otrok igra s svojimi igračkami. Ne bi rekla kralj, da se Gospod obnaša do svojih bitij tako kakor mati ali oče. Kadar pogledam okrog sebe se mi prej zdi, da se do njih obnaša kakor hudobnež v gnevu."

Višnu kot človek-lev je iztrgal črevesje zlemu demonu, ki je izzval svojega sina Višnujevega častilca naj dokaže obstoj boga.

Yudhištira ji na to odgovori: "Tvoja beseda Draupadi je bila očarjujoča uglajena in polna lepih izrazov. Pa vseeno govoriš brezbožne besede! Jaz ničesar ne delam željno pričakujoč plodove svojega delovanja. Moja dolžnost je da dam in dajem. Moja dolžnost je da žrtvujem in jaz žrtvujem. Delam najboljše kar lahko in delam tisto kar družinski človek mora izvrševati, in ne oziram se na to, če bo to rodilo kakšne plodove ali ne. Vzor so mi dobri in modri in ne pričakujem plodov svojih del temveč se trudim, da ne prestopim odredb Ved. Moje srce privlači pravičnost sama po sebi. Tisti, ki pa želi, da nabere njene plodove je prevarant in nikoli se ne bo dospel do teh plodov, prav tako kot tisti, ki v njo sumi in to ravno zaradi omahljivosti. Zato ti govorim, kar mi nalagajo Vede, ker so one najvišji sodnik o tem. Nikoli ne podvomi v krepost! S svojimi očmi si videla puščavnika Markandeya. Samo z njo, samo s pravičnostjo in krepostjo, je on dosegel nesmrtnost v svojem telesu. S svojimi očmi gledaš mnoge modrece in moč njihovega nebeškega puščavništva, da prekolnejo ali blagoslove in v tem so močnejši od božanstev. Nori tisti, kateri dvomi v vero in se naslanja na dokaze izšle iz svojega lastnega razuma neozirajoč se na druge dokaze in vidi samo zunanji svet kateri zadovoljuje njegova čutila pa je slep za vse ostalo. Delovanje na tem svetu ima svoje plodove tudi v večnosti čeprav jih sedaj ne moreš videti. Ne dvomi v pravico in ne preklinjaj Boga kateri je gospodar vseh bitij, temveč se uči kako bi ga spoznal! Prikloni se tistemu s katerim milostjo človek doseže nesmrtnost."

Ko so se Pandauvi tako pogovarjali, pride med njih velik puščavnik Vyasa, Satyavatin sin. Oni mu izkažejo svoje spoštovanje, Vyasa prvi med govorniki pa se obrne k Yudhištiri: "Močnoroki s svojimi duhovnimi očmi sem videl, kaj se dogaja v tvojem srcu in zato sem prišel k tebi. Tvoj strah pred Bhišmo, Dronom, Krpo, Karno in Duryodhano se bo razpršil enkrat in za vselej in to tako kot mi nalaga naše izročilo." - Potem Parasarin sin pokliče Yudhištiro na stran in mu začne govoriti: "Če Arđun pobije v boju vaše hudobneže bodo za vas prišli boljši časi. Jaz te bom naučil znanja, kateremu je ime Pratismrti(15) in katero je utelešenje uspeha. Ko ga prejmeš od

mene, ga boš ti predal Arđunu on pa bo potem lahko izpolnil svojo željo. Zaradi svojega puščavništva in hrabrosti je Arđun dostojen videti bogove in zato naj odide naravnost k Indri, Rudri in ostalim božanstvom, da bi od njih dobil orožje. Njegova treznost, neustrašnost in krepost mu bodo odprla pot do njih. Premisli še o nečem Kuntin sin: Ti vzdržuješ množico brahmanov in zaskrbljeni bodo tukajšnji puščavniki, ker se lahko zgodi, da jeleni izginejo iz tega kraja, pa tudi okoliško rastlinje bo pretrpelo veliko škodo."

Potem je vzvišeni Vyasa kateri je poučen o skrivnostih sveta, prenesel pravičnemu Yudhištthiri ta nauk nad nauki, potem pa se je poslovil od Pandavov in tistega trenutka izginil. Krepostni razumni Yudhištthira je shranil to znanje v svojem razumu in ga redno ponavljal kadar je bila za to priložnost.

Nekega dne pokliče Arđuna na samem in vzeč ga pod roko mu takole reče: "Bharata celotni nauk o orožju je v Bhišmi, Dronu, Krpi, Karni in v Droninem sinu. Ti si naš edini zaščitnik in na tebi leži preveliko breme. Od Kršne Dvaipayane sem dobil znanje katero ti bo če ga uporabiš pred tvoje noge položilo znanje, katero ti bo, če ga boš uporabil pred tvoje noge položilo celo zemljo. Vsa nebeška orožja so pri Indri. Zaradi strahu pred demonom Vrthro(16) so nebesniki vsa orožja zaupali njemu, in ti lahko vse naenkrat dobiš. Moraš se podvreči najstrožjemu puščavništvu potem pojdi k Sakri in on ti bo dal svoje orožje." - Popolnoma obvladujoč besedo, telo in razum, pravični Yudhištthira prenese tedaj svojemu bratu ves ta nauk in opravi potrebne obrede, potem pa ukaže junaškemu Arđuni, da se odpravi na pot.

Močnoroki Arđun odide naorožen s svojim nebeškim lokom in mečem z zlatim držalom. Odloči se doseči svoj cilj, on odide na sever proti vrhovom Himalaye. Prvi med vojščaki treh svetov neomahujoč umirjenega razuma se je posvetil puščavništvu. Povsem sam je odšel v strašen gozd poln trnja in dreves, cvetja in sadja katera so bila dana različnim krilatim bitjem različnih vrst, številnim živalim, siddham in

caranam(17). Odšel je peš skozi gozdna brezpotja v podnožje velike planine, potem pa se oprime njihovih obronkov. Videl je rečne tokove barve lazulita katere so tu in tam prekinjale strašne brzice in vrtinci in poslušal kako odjekujejo glasovi številnih labodov, račk in žerjavov. V teh prekrasnih gozdovih se vzhičeni Arđun z vso silovitostjo preda najtežjim pokoram. Oblečen v cape iz trave in kože črne sajge s palico v roki je jedel uvelo listje padlo po tleh. Prvi mesec je jedel sadje vsake tretje noči, drugi mesec ga je jedel vsake šeste, tretji mesec pa je jedel samo vsake štirinajst dni. Ko se začne četrti mesec se je močni Pandauvov sin vzdrževal samo še z zrakom. Vzdignjenih rok stoječ samo na vrhovih prstov brez naslonjala je nadaljeval svoje puščavništvo, lasje pa so mu od večkratnega umivanja dobila barvo lokvanja ali bliska. Tedaj se zberejo vsi veliki modreci, odidejo pred Šivo, gospodarja bogov, se mu priklonijo in reko: "Ta silni Kuntin sin se je vdal v najtežje puščavniške izkušnje na bregovih Himalaye. Zemlja okrog njega se je začela kaditi pregreta z njegovim žarom. Ne vemo kakšna je njegova namera, toda on nam prizadeja bolečino. Ti ga lahko odvrneš od tega."

Umnin(18) mož je mirno poslušal modrece, potem pa jim gospodar bitij reče. "Ne skrbite zaradi tega! Jaz poznam željo Arđunovega srca. On ne hrepeni niti za nebesi niti za blagostanjem pa niti po dolgem življenju. Tisto za čemer stremi mu bom še danes izpolnil." -

In slavni lastnik loka Pinaka privzame nase lik Kirate(19) bleščečega in velikega kot gora Meru(20) in takoj stopi na pobočje Himalaye.

Ko je božanstvo bogov s svojim spremstvom prišlo v ta kraj on obsije z lepoto in vsak zvok umolkne celo šum vode. Ko pristopi h Kuntinovemu sinu opazi kako eden od danav po imenu Muka namerava ubiti Arđuna spremenjen v divjega prašiča. Arđun v tem trenutku vzame Gandivo in nekoliko strelc podobnih strupenim kačam, potem pa napne tetivo katera napolni zrak s svojim donenjem

in reče merjascu: "Ničesar hudega ti nisem storil, ti pa navaljuješ na mene, da bi me ubil! Zato boš danes odšel v Yamino prebivališče!"

Ko Šiva vidi, da bo Arđun ubil merjasca, mu vzklikne naj ne strelja, da je to njegov plen, toda Arđun se ne odzove na to temveč spusti strelico. V tistem trenutku, kakor ognjena strela švizne tudi Šivina strela in obe istočasno zadeneta veliko Mukino telo trdo kakor adamant. Tedaj Muka spet privzame svojo grozno obliko rakšase in spusti dušo.

Potem Arđun pogleda tistega kateri je poskušal preprečiti, da ubije merjasca in vidi bleščeče bitje sijoče kot zlato v lovski obleki. Spremljala ga je žena enako oblečena. Arđun se nato nasmehne in ga vpraša: "O zlato bitje, kdo si, da popotuješ s to ženo po teh pustih gorah? Ali se ne bojita pustinje? Zakaj si streljal tega merjasca, ko pa sem ga jaz prvi vzel na muho?"

Lovec se mu nasmeji in mu odgovori: "Ta gozd bogat z divjačino pripada nam kateri v njem živimo. Ni ti potrebno skrbeti za mene. Ti pa ne izgledaš dovolj čvrst, da bi lahko bil eden od njenih prebivalcev. Na tebi vidim sledi udobnega in mehkužnega življenja. Prej bi bilo potrebno, da tebe vprašam, kaj iščeš tukaj. Merjasca sem prvi zagledal in moj strel ga je zadel tako, da je moja pravica biti prvi."

Beseda, da besedo in pride do prepira. Kirata na koncu vzklikne: "Pojdi, pazi se! Spustil bom na tebe strele kakor gromi, ti pa zberi vso svojo moč in mi vrni!" Arđun se razjezi na te besede in lovca zasuje s strelkami, ta pa se je samo smejal, ko so strelice padale po njem a mu niso škodoval. Arđun se začudi. - "Čudovito! Čudovito!" - govoreč sam pri sebi. - Bogovi imajo včasih navado popotovati po teh plemenitih gorah. - Premišljuje o čudežu, kdo bi to lahko bil, se je Arđun boril naprej, dokler je imel strelice, potem pa preneha, Kirata pa mu lok vzame. Potem napade lovca z mečem, kateremu se niti trda stena ni mogla upreti. Toda meč se je zlomil in od ostrine je ostal samo štrcelj. Lovec pa se je smejal. Arđunu ni preostalo nič drugega, kot, da ga napade z golimi rokami. Močni Prthin sin je napadel Kirato

globoko vzdihajoč od srda. Udarci so padali na obe strani in cel kraj je odzvanjal od prask njunih pesti, toda to ni dolgo trajalo. Bog v liku Kirate in Arđun sta se ujela v prijem. Potem se Bog razjezi in udari Arđuna z vso močjo. Tedaj Arđun obnemore in se onesvesti. Ni trajalo dolgo in on pride k sebi in ves krvav vstane z zemlje in se grozno užalosti. Tedaj v mislih pade na obraz pred gospodom bogov, milostljivim Šivo, naredi njegovo obličje iz gline in ga okraši z vencem cvetja in mu izkaže spoštovanje, ko v tem času opazi ta venec na Kiratovi glavi, mu takoj postane lažje pri srcu. Pade na obraz pred Šivina stopala, Bog pa je bil zelo zadovoljen z njim. Videl je, da je Arđunovo telo izčrpano od puščavništva, pa ga ogovori z glasom globokim kakor grom: "Phalguna, zelo si me zadovoljil s svojim neprimerljivim podvigom. Ni ga takega kšatriya kateri ti je enak v neustrašnosti in vztrajnosti. Tvoja moč in neustrašnost, brezgrešnik so sigurno enaki mojim."

Tedaj je silni Bog, kateremu znamenje je BIK vzame Arđuna v objem in mu reče: "Vse sem ti oprostil! Sin Pandauvov poklonil ti bom svoje najboljše orožje imenovano Pasupata(21). Ti boš edini lahko rokoval z njim, vržeš ga, pa se ti on ponovno vrne! Celo Indra ga ne pozna. To orožje se ne sme uporabljati brez dobrega razloga, ker če ga vržeš na slabšega nasprotnika, on lahko uniči celo Vesolje. V vseh treh svetovih ni nikogar, ki bi se mu lahko uprl. Lahko ga pošlješ na sovražnika v mislih, z očesom, besedo ali z lokom."

Osredotočen in pazljiv Arđun pristopi k Šivi in reče: "Nauči me!" _ In gospod mu pove vse kar je potrebno vedeti o tem orožju in vse skrivnosti rokovanja z njim. Od tedaj je bilo orožje na uslugo Arđunu in Šivi. V tem času vzdrhti vsa Zemlja s svojimi planinami, gozdovi, morji, vasmi in mesti in zasliši se tisoč bobnjev in trobent. Pihati so začeli nevihtni vetrovi in zračni vrtinci, bogovi in danave pa so zagledali to orožje kako stoji ob Arđunu.

- "Pojdi sedaj v nebesa!" - mu reče triočeso božanstvo(22). Arđun pa stoji pred njim in ga nepremično gleda izkazujoč mu dolžno

spoštovanje. Tedaj mu gospod vseh nebesnih stanovalecev vrne lok Gandivo pogubno za vse danave in pisarje, potem pa izgine izpred Arđunovih oči razširjenih od čudeža.

Silni premagovalec hudodelcev stoji tam še dlje in začuden govori sam sebi: "Prav zares sem videl veliko božanstvo bogov! Kakšen srečnik sem, ko sem se lahko s svojimi rokami dotaknil troočesega Šiva, lastnika Pinake in ga videti v njegovem dobrodelujočem obličju?"

In ko je silni Kuntin sin tako razmišljal so prišli bogovi Varuna, Kubera in slavni Indra s svojo kraljico ter vso njihovo mnogoštevilno spremstvo. Pojavi se tudi prekrasni Yama močni uničevalec bitij, osvetleč nebesa s svojim sjajem za njim pa so šli pitri, gospodarji rojstev(23).

Yama mu takole reče: "Arđun poglej nas zaščitnike svetov! Omogočili ti bomo, da nas vidiš s svojimi duhovnimi očmi, ker ti to zaslužiš. V tvojem predhodnem življenju si bil rši neizmerne duha, poznan kot Nara. Po Brahmanovi zapovedi si rojen v svetu ljudi in premagal boš v boju najkrepnejšega deda Kuruov, Bhišmo, ki je rojen od Vasua. Tvoja dolžnost je, da premagaš silne kšatrije katere vodi Bharadvatin sin Drona. Kuntin sin, pobijal boš zemeljska obličja nebesnikov, danav in rakšas, kateri so se utelesili na zemlji in oni se bodo napotili tja kamor jih bodo odnesle zasluge njihovih del, tvoje ime pa bo za vedno obstajalo na svetu. Ti boš ob Višnou olajšal Zemljino breme. Prejmi od mene to palico(24) s katero boš delal velika dela."

Po Yami so prišli še ostali nebesniki in vsi so mu dali svoja nepremagljiva orožja strašna kakor gromi. Ko so odšli zaščitniki svetov Arđun napoti svoje misli na Indrino vozilo, katero je upravljal Matali, Indrin kočijaž in on pride presekajoč nebo in doneč kakor velik nevihtni oblak. Vsa nebesa so zasijala od bleska. Na tem vozilu je bilo mečev in raznovrstnega orožja za metanje, topovi strašnih oblik in

krilatih kopij nebeškega bleska in najsijajnejših strel in gromov, pa tudi svetil katera so prasketala v vetru in gremela v vrtincih kot oblaki noseč grome. Na tem vozilu so stale tudi grozne nage golih teles in grozних čeljusti, v njih pa je bila tudi kopica kamenja, belega kakor oblaki. Deset tisoč konj zlatih, hitrih kot vetrovi, so vlekli ta voz, on pa se je premikal z močjo privida s takšno hitrostjo, da jih je oko težko spremljalo. Dokler je bil Arđun zaposlen z opazovanjem vozu vozač Matali sestopi, se pokloni in reče: "Srečni Sakrnin sin, Indra te želi videti. Ne oklevaj temveč se povzpni na ta voz, ki ti ga je poslal!"

Arđun mu na to odgovori: "O Matali povzpni se na ta voz katrega ne moreš dobiti niti s tisoč žrtvami rađasuya in asvamedha(25). Tisti, ki nima puščavniških zaslug, ga ne more niti videti, kaj šele dotakniti se ga. Na vožnjo v njem pa, da se niti ne pomisli! O blagoslovljeni, povzpni se naprej ti v voz, ko pa se bodo konji umirili, se bom tudi jaz povzpnel kakor pravičnik, ki se vzpenja na visoko stezo časti."

Povzpne se Sakrin kočijaž Matali in umiri konje, Arđun pa se veselega srca okopa v Gangi in ponudi pitrom dolžno dajatev vode. Potem Kuntin sin izgovori v sebi običajne molitve in se poslovil od gora in se povzpne bleščoč kakor sonce na ta nebeški voz. Tako je bistrourni kraljevič Kuruov z radostjo v srcu odjezdil preko neba v neprekosljivem nebeškem vozu.

Ko so postali nevidni za smrtnike na zemlji on opazi tisoče vozil neobičajne lepote. V teh predelih ni bilo ne Sonca ne Meseca, temveč so vozila bleščala sama od sebe s sijajem kreposti in puščavniških zaslug. Ti sjajni liki kateri se z zemlje vidijo kakor zvezdne svetilke, izgledajo tako majhni zaradi svoje oddaljenosti v resnici pa so veliki. Arđun jih je gledal. Bilo jih je tisoče tisoč. Vsaka zvezda je stala na svojem mestu in sijala s svojo svetlostjo. Matali mu potem reče: "Kuntin sin, to kar vidiš z zemlje kot zvezde, to so pravičniki, vsak na svojem mestu." - In tako sta odšla skozi predele eden za drugim in na koncu zagledala Indrino mesto Amaravati.

V tem času je modrec Brhadasva tolažil Pandauve z zgodbo o

Nalu kateri je prav tako izgubil kockajoč svojo kraljevino, kasneje pa jo je zopet vrnil(26).

Ko je Brhadasva končal to zgodbo on reče Yudhištthiri: "Kralj sedaj so enkrat za vselej odgnani tvoj strah, da boš izgubil, če te bo še kdaj kdo poklical na kockanje. Silni junak jaz sem izvrsten poznavalec takih iger. Ti si mi drag, zato te bom, če želiš poučil o vsemu kar spada k tej znanosti." - Yudhištthira mu ves srečen odgovori: "Sveti človek, seveda se želim učiti od tebe!" - In tako modrec nauči slavnega Pandauovega sina veččin kockarskih iger.

Modri svečenik Dhaumya je imel navado v gozdu priovedovati zgodbe Pandauvom. Ko jih je tako nekoč poučeval pride na obisk sveti Lomasa. Ker pa so ga pričakali z ljubeznivo dobrodošlico in prisrčnimi pozdravi, je bilo modrecu to zelo všeč in je začel govoriti Pandauvom: "O Kuntini sinovi, potujoč skozi vse tri svetove sem imel priliko obiskati Indrino kraljestvo in tam videti samega kralja nebesnikov. Videl sem tudi vašega brata, junaškega Arđuna kako sedi na prestolu ob Indri. Gospodar nebesnikov mi potem reče: "Pojdi k Pandauovim sinovom." - in tako sem prišel, da vas obvestim na Arđunovo zahtevo, da je dobil od Rudre tisto orožje brez tekmeča imenovano Brahmasiras, katerega je sam Rudra dobil po velikem trpljenju. Prejel je tudi vsa Indrina orožja pa tudi tista katera pripadajo bogovom, Vissvasuov sin Citrasena(27) ga je naučil igrati peti in plesati, in prav tako Samavedo(28). Arđun se je vse naučil temeljito kakor je tudi njemu dostojno in mi rekel, da ti prenesem sporočilo: "Tvoj brat se ti bo vrnil Yudhištthira, ko dobi orožje in konča za nebesnike podvig katerega oni sami ne morejo narediti. Rekel je: Naj tvoj brat Yudhištthira stopa po stezi kreposti in poštenja."

Potem pa dodal: "Lomaša ti veš kako se človek lahko očisti greha, zato sporoči Pandauvom naj oddidejo na romanja na svete vode in dosežejo duhovne zasluge."

Nato reče Yudhištthira: "Ostal sem brez besed od prevelike sreče!

Kdo je srečnejši od tistega katerega se Indra spomni? O brahmani, naj ostanejo tukaj vsi kateri ne morejo trpeti lakote in žeje, napornih potovanj in robotosti zime. Naj se vsi kateri so me spremljali zaradi svoje vdanosti vrne h kralju Dhrtaraštri, če pa jim on nebi hotel dati sredstev za življenje, naj se obrnejo na kralja Pancala. On bo to storil nam na ljubo."

In Pandauvi so odšli na romanja. Okopali so se v mnogih svetih vodah, potem pa jim nekega dne Lomaša reče: "O Pandauvi videli ste veliko gora, rek, mest, gozdov in veliko čudovitih svetinj. S svojimi rokami ste se dotaknili svete vode. Sedaj pa nas pot vodi k nebeški gori Mandari(29) in bodite zbrani in pazljivi. Prišli boste do prebivališča nebesnikov in božanskih modrecev, katerih zasluge so neizmerne. Tukaj , kralj, teče močna in čudovita reka Ganga katera voda je svetinja, obožujejo pa jo brezštevilni nebesniki in modreci."

Tedaj Pandauovi sinovi podajo čast sveti reki in nadaljujejo svoje potovanje s plemenitim Lomasom. Ko vstopijo v goro Gandhamandano(30) se dvigne močan veter in udari strašna nevihta pomešana z ledom. Zavetje so si poiskali pod drevesi in v votlinah dokler se nevihta ni polegla. Ko so zopet odšli naprej niso naredili niti dveh milj ko je nežna Draupadi nevajena takih naporov naenkrat klonila.

Izmučena od žalosti in nezgod, ki so se ji zgodile je nesrečna hčer Pancala po tej ledeni nevihti izgubila zavest. Položili so jo na jelenje kože, da si odpočije potem pa se oglasi močnoroki Bhima: "O brezgrešni nas vse skupaj bo Hidimbin sin Ghatokača nosil naprej, ker lahko jezdi po nebu!"

Yudhištira pristane na to, Bhima pa začne misliti na svojega sina rakšaso. Čim je oče začel misliti nanj se pobožni Ghatokača pojavi pred brahmani in Pandauvi in sklene roke. Oni ga pričakajo z ljubeznijo, on pa ogovori strašnega očeta in reče: "Pomislil si na mene in takoj sem prišel, da ti nudim svoje usluge."

Bhima mu tedaj ukaže: "O nepremagljivi Hidimbin sin ta tvoja mati je zelo utrujena. Ti si močan in lahko prideš tja kamor si zaželiš. Vzemi jo na svoja pleča in pojdi z nami toda ne oddaljuj se preveč, da se ona ne vznemiri." Nato reče Ghatokača: "Sam lahko z eno roko ponesem vas in Dhaumya. Pa kakšen čudež tudi, če vas in vse ostale odnesemo jaz in moji pomagači. Tudi vas brahmane, neoporečneže bodo odnesle stotine rakšas katere lahko lete po nebu in privzamejo katerokoli obliko."

In Ghatokača vzame na svoja pleča Draupadi ostali pa so odnesli Pandauve. Samo Lomaša je jezdil po nebu z lastnimi silami kakor drugo Sonce. Šli so mimo mnogih zemlja, potem pa so zagledali Kailaso prvo med gorami, katera v sebi skriva mnogo čudes.

Tu so prebili šest dni očiščevanja, čakajoč, da se pojavi Arđun. Iznenada je zapihal veter s severovzhoda in prinese lokvanj nebeške lepote s tisoč lističi in bleščeč kakor Sonce. Draupadi opazi dražestni cvet nezemeljskega vonja kako prinešen z vetrom leži na zemlji in ga vzhičena vzame in reče Bhimi: "Poglej Bhima ta čudoviti nebeški cvet čudnega vonja. Takoj mi je prirastel k srcu. Meni na ljubo jih še poišči tako, da jih lahko odnesem v naše bivališče v gozdu Kamyaka."

In Draupadi odnese cvet, da ga pokaže Yudhištthiri, Bhima pa se napoti, da izpolni željo ljubljene kraljici. On obrne obraz proti vetru in pohiti tja od koder je cvet priletel. Ne ozirajoč se na nevarnosti si je utiral pot preko planin Gandhamadane ter spotoma obračunaval z golimi rokami z levi in sloni kateri so mu prekrizali pot.

Tako pride do gaja banan in tu opazi veliko opico, ki leži na poti. Poskušal ga je prestrašiti s krikom, toda opičjak je samo na pol odprl oči, se nasmehnil in rekel: "Bolan sem in ravno sem sladko spal. Zakaj si me prebudil? Ti si razumno bitje in moraš pokazati usmiljenje do vseh bitij. Jaz pripadam živalim in zato ne vem kaj je to krepost toda rekel bi, da tudi ti tega ne veš pa tudi vprašal nisi kakšnega pametnega. Ti si otročji nevednež in zato uničuješ živali one pa so

nižja bitja od človeka. Povej kdo si in zakaj si prišel v te gozdove v katerih ne žive ljudje? Tukaj dalje ne moreš junak. To je pot nebesnikov, smrtniki pa ne morejo naprej! Ne hodi dalje, to ti govorim za tvoje dobro!"

Poslušajoč pametno opico, mu Bhima odgovori: "Kdo si ti? Zakaj si si privzel opičje obličje? Tisti, ki te to sprašuje je kšatriya iz stanu brahmanov, iz plemena Kuruov iz Mesečevega roda(11). Rodila ga je Kunti, oče pa mu je bog vetrov, imenuje pa se Bhimasena!"

Opičjak se na to nasmehne in odgovori: "Kot sem rekel jaz sem opičjak, ti pa boš trpel, če boš na silo hotel iti mimo."

- "Ne potrebujem tvojih nasvetov!" mu zabrusi Bhimasena, - "Vstani in se mi umakni s poti dokler se ne razvezim!"

Opičjak mu odgovori: "Zelo sem bolan in nimam moči, da bi vstal. Če nameravaš iti mimo me preskoči!"

- "Nič lažjega od tega"- odvrne Bhima - toda Vsevišji duh, kateri nima nikakršnihkoli posebnosti-lastnosti vseeno prežema vsako telo. Glede na to, da vem za njega te ne morem preskočiti, če nebi bilo tako bi preskočil tebe in to goro naenkrat, kakor je Hanumant preskočil morje."

Nato reče opičjak: "Prvak med ljudmi, kdo je Hanumant, kateri je preskočil morje?"- Bhima mu odvrne: "On je moj brat popoln v vsemu, močnega telesa in duše. On je poglavar opic poznan iz Ramayane. Zaradi Ramine kraljice je z enim samim skokom prešel preko morja širokega stotino yodanov. Jaz sem mu enak po moči in junaštvu. Lahko bi te kaznoval! Zato vstani in naredi prostor!"

No opičjak zopet reče: "Silni junak imej malo potrpljenja! Bodi tako dober kakor si močan in imej milosti do starega in nemočnega. Leta so mi stisnila pleča in nimam moči, da se sam umaknem. Usmili se me in premakni moj rep na stran in si tako naredi prehod."

Čvrsti Bhima pristopi in prime za opičjakov rep in pomisli: "Poslal bom tega opičjaka v katerem ni moči niti hrabrosti naravnost v Yamino bivališče!" - Toda na svoje veliko začudenje ga ni mogel niti premakniti, čeprav se je napel kolikor je bilo moči v njem, samo malo pa bi mu popokale vse tetive. Obračal je oči, ko ga je oblival znoj toda opičjaka ni premaknil niti za ped. Potem osramočeni Bhima povesi glavo, se prikloni, sklene roke in ponižno vpraša. "Kdo si ti? Ali si siddha, božanstvo ali gandharva? Vprašam, ker želim vedeti dolgoroki junak? Postavljam se pod tvojo zaščito. Oprosti mi, če sem grešil proti tebi!"

Bitje mu tedaj odgovori: "Sin Pandauvov, močni vojak, vedi, da je tudi moj oče bog vetrov in da sem prav jaz Hanumant o katerem si prejle govoril. Ko sem izvedel, da je Sita odvedena v bivališče rakšase Ravane sem skočil preko morja stotih yodanov in z lastno močjo prešel to leglo morskih psov. Opazil sem hčer kralja Đanake v Ravaninem dvorcu in potolažil Ramino ljubljeno gospo, potem pa sem vžgal ogenj v veliki Lanki(32) z njenimi kupolami in okopi in vrati in proslavil tam svoje ime in sem se vrnil nazaj. Potem pa je Rama zgradil za svojo vojsko most preko globin in tako pride preko, za njim pa so šle številne opice. Ko je pogubil kralja rakšas njegove brate in rodbino je Rama na prestol kraljevine Lanke postavil velemoža rakšas pobožnega in skromnega Vibhišana, vdanega svojemu narodu. Tako je Rama osvobodil svojo zvesto soprogo vrneč se nazaj v svojo prestolnico, jaz pa sem zaprosil, da mi izpolni željo in rečem lokvanjeokemu: "Želim živeti, Rama toliko časa, kolikor časa bo trajala slava tvojih podvigov na zemlji!" - On mi izpolni željo. Od takrat je vladal enajsttisoč let, potem pa se je povzpел v nebeško bivališče. Od takrat se vedno razveselim, kadar slišim aparase in gandharve kako pojejo o njegovih delih!"

- "Sin Kuruov - nadaljuje Hanumant - ta pot ni za smrtnike! Vedel sem, da tebe nihče ne more zaustaviti, zato sem prišel, da ti preprečim iti po poti po kateri hodijo samo nesmrtniki."

Višnu je skupaj s Šivo eden največjih bogov hinduizma. Po Rgvedi so na zemlji vladali demoni in bogovi so jih prosili za tolikšen del zemlje, ki bi ga škrat Višnu lahko premeril s tremi koraki. Demonii so na to pristali, Višnu pa je zakorakal čez tri svetove: nebo, zemljo in vmesni zrak, ki jih je tako osvojil za bogove.

Silnemu Bhimi, je srce zaigralo od veselja in on se je z ljubeznijo poklonil svojemu bratu Hanumantu, glavarju opičjakov in ga z ljubeznijo ogovori: "Blagor meni! Ni ga večjega srečnika od mene, da sem danes zagledal svojega starejšega brata! Izkazana mi je bila velika milost! Junak želel bi videti tvoje čudežno obličje v katerem si prešel preko morja. Lažje ti bom zaupal željo če ti bom zaupal."

Tedaj se je močnoroki opičjak nasmehnil in odvrnil: "To moje obličje težko vidiš ti ali kdorkoli drug. Drugačne so bile takrat stvari v tistih časih, toda tega sedaj ni več. Eno je bilo živeti v obdobju krta, drugo pa v obdobju treta in nekaj čisto drugega v obdobju dvapara(33). V tam obdobju se je vse zmanjšalo in požgalo in sedaj nimam več tiste moči kot takrat. In tla in reke in rastline in stene pa tudi bogovi in nebeški modreci so primerni času in stanju stvari katere izhajajo iz različnih yug."

- "Zares - reče na to Bhima - ničesar se ne more upreti Času. Opiši mi razne yuge in običaje in način življenja v njihovih časih!"

- "O otrok - odvrne Hanuman - yuga katera se imenuje obdobje krta je obdobje v katerem obstoji samo ena in neminljiva obljava. V tej najboljši od Yug je vsak vernik brez napake in hib in zato ni potreba po delih katera bi podkrepila vero. Krepost se ne izpridi in ljudstvo se ne pokvari. Zato se to razdobje imenuje obdobje krta - popolno obdobje. O otrok v krtayugi ni bilo ne bogov ne demonov, ne gandharv, yakšaš, nag niti rakšas. Ni bilo kupovanja niti prodaje. Niso obstajale tri Vede, ni bilo niti dela, ker je bilo dovolj pomisliti na nekaj, da bi se dobilo tisto kar se je potrebovalo. Edini trud je bil odrekanje od sveta. Dokler je trajala ta yuga ni bilo bolezni, niti skaljenih čutil, niti zlobe, oholosti ali licemernosti. Ni bilo nesoglasij, slabe volje, prevar, strahu, bede, ljubosumnosti in nenasitnosti, vsevišji brahman prvi zatočišče yoginov pa je bilo dostopno vsakomur. Narayana duša vseh bitij je imel belo polt in različne lastnosti brahmanov, kšatriy, vaisiy in suder in bilo je samo po sebi razumljivo in vsak je vestno opravljal svoje dolžnosti. En edini Duh je

bil tarča vsakega poglobljanja in obstajala je samo ena mantra: OM. Vladal je edinstveni red in čeprav različni so vsi sledili pouk enih edinstvenih Ved. V času kateri se imenuje krtayuga je bila vera sestavljena iz prepoznavanja sebe kakor brahmana.

- Ko je nastopila Tretayuga so začeli prirejati žrtvovanja, krepost pa se je zmanjšala za četrtno. Narayana duša vseh bitij je postal rdeč. Ljudje so cenili resnico in posvečali so se veri in verskim obredom zato so nastale mnogoštevilne žrtve in obljube. V tretayugi so si ljudje začeli izmišljati načine s katerimi bi se dospeli do tistega kar si žele, to pa so dosegali z obredno dejavnostjo in darovi. Nikdar niso odstopili od kreposti, bili so naklonjeni puščavništvu in dajanju daril. Štiri kaste so se držale svojih dolžnosti in vzdrževale bogoslužje.

V Dvaparayugi se je vera zmanjšala na polovico Narayana pa je postal rumen. Vede so se razdelile na štiri Vede, zato so nekateri ohranili v spominu štiri Vede, nekateri tri, nekateri pa samo eno, medtem ko nekateri niso več vedeli za ršije. Razganjajoč od strasti, so se ljudje posvečevali puščavništvu in darežljivosti. Glede na to, da so se umske sposobnosti zelo zmanjšale, jih je ob Resnici ostalo samo nekaj, ko pa narod odvrže Resnico, postane žrtev različnih bolezni. Rodi se greh in razne naravne nesreče. Ogroženi narod se zateče k puščavniški pokori, nekateri prinašajo žrtve da dosežejo blagostanje na zemlji ali pridejo v nebesa. Ko je prišla Dvaparayuga so ljudje postali neverniki in so se pokvarili.

- Kuntin sin, v kaliyugi bo ostala samo četrtna kreposti. Ko se prične to železno obdobje, bo Narayana dobil črno barvo, Vede, nauk, kreposti in žrtve pa se bodo prenehale spoštovati. Zavladale bodo raznorazne pošasti, bolehnosti, naravne nezgode, tesnoba in strah pred pomankanjem. Kakor se menjajo yuge tako se krepost zmanjšuje, bitja se zaradi tega izobčijo in njihova narava se kvari. Celo tisti, ki žive veliko yug so podvrženi tem spremembam. Še več, še verski obredi, če se izvajajo na prelomnici dveh yug prinašajo napačne plodove. Dolgoroki jaz sem ti v celoti povedal to kar si me

vprašal. Zakaj bi moder človek hlepel spoznati še tisto, kar mu je odveč? Sedaj se vrni in naj te vse dobro spremlja."

Bhimasena reče tedaj: "Jaz se ne bom vrnil dokler ne zagledam tvojega prejšnjega leta. Pokaži se mi, če si mi naklonjen."

Na to se Hanumant nasmeji in naenkrat začne rasti tako, da je hitro stal velik kakor gora. Bhima je gledal ta božanski lik svojega starejšega brata in bil ves iz sebe od veselja, Hanumant pa mu reče: "Bhima moj lik lahko vidiš samo do te velikosti. Ko pa sem pred sovražnikom moj lik raste s pomočjo lastne moči in se lahko poveča kakor želim."

Ko se je zopet zmanjšal in postal tak kot prej on objame svojega mlajšega brata toda od tega dotika v Bhimi izgine utrujenost in on postane še močnejši kot je bil. Tedaj mu Hanumant reče: "Pojdi junak k svojemu prebivališču, ko pa boš v težavah samo pomisli name. Ko boš na bojnem polju zarjul kakor lev bom svoj glas pridružil tvojemu, da zaženemo strah v srca in kosti tvojih sovražnikov, moj lik pa bo stal na zastavi kočije katera bo nosila Arđuna. Vam bo pripadla zmaga." - Rekoč to Hanumant pokaže pot Pandauovem sinu in izgine.

Bhima gre po poti katero mu je pokazal in hitro pride do jezera in v njem najde zlate lokvanje ter se presrečen vrne k ljubljeni Draupadi(34).

Potem Kuntin sin Yudhištira in njegovi bratje nadaljujejo hojo po planinskih poteh po katerih so potovale razne zveri prenočevali pa so tudi na obronkih obraslih z gozdom. Četrtega dne so prišli do planine po imenu Sveta(35), katera je bila kakor veliki oblak.

Z nje so gledali vzhod in zahod sonca in vse štiri strani sveta okopane s sijajem razganjalca teme(36). Čakajoč, da pride veliki vojščak Arđun so peli Vede in opravljali svoje vsakodneвне obrede.

Arđun je prebil pet let v gradu gospoda s tisočnimi očmi(37), glede na to, da je dobil od njega vse to nebeško orožje se mu on prikloni in prehodi krog stožrtvenika(38) ter se z njegovim dovoljenjem napoti proti planini Sveta.

Pandauvi se predramijo iz misli posvečenih Arđunu in srce jim zaigra, ko zagledajo Indrin voz z zaprego, katera je bleščala kakor strela. Bleščéči voz je naenkrat obsijal nebo kakor jezik brezdimnega ognja ali velik meteor katerega obkrožajo oblaki. V vozu je sedel Arđun okrašen z venci in nakitom neverjetne lepote. Kočija se zaustavi in Arđun sestopi na goro bleščéč in silen kakor Indra.

Ne snemajoč krone s čela niti vence z vratu on najprej pristopi k svetemu modrecu Dhaumyi in poklekne pred njega dotaknujoč se stopal, potem pa to stori še pred Yudhištiro. Potem se prikloni Bhimi, Nakula in Sahadeva pa pozdravita njega. Ko je prišel je tudi Draupadi pozdravil z nežnim bodrilnimi besedami, potem pa se ponižno vrnil pred svojega brata Yudhištira. Indrin vozač Matali odpelje nebeški voz, Arđun pa potem strese pred ljubljeno Draupadi veliko najlepših draguljev in najfinejšega nakita, kateri je bleščal kakor sonce. To je bilo Indrino darilo.

Ta dan so prevedli Pandauvi poslušajoč Arđunino pripoved o vsemu, kar se mu je zgodilo v nebesih in kako je dobil nebeško orožje in z njim na zahtevo Indre za dobro bogov premagal demone Nivatakavače in s svojimi železnimi strelkami podrl na zemljo njihovo močno nezemeljsko mesto(39).

Ko se zdani naslednje jutro, Yudhištira pravični in njegovi bratje vstanejo in opravijo svoje jutranje obrede, potem pa Yudhištira vpraša Arđuna: "Kuntin sin, pokaži mi orožje s katerim si premagal danave."

V tem trenutku se pred njima pojavi Narada katerega so poslali nebesniki. Modrec takoj opozori Arđuna: "Ne smeš koristiti nebeško

orožje, da bi ga samo kazal, Arđun! Njega ne smeš zaman uporabljati. To orožje se sme uporabljati samo v skrajni potrebi. Veliko zlo se lahko zgodi, če postopaš proti temu pravilu! Yudhištira, ti boš gledal to orožje takrat, ko bo Arđun z njim v boju zatiral vaše sovražnike!"

Potem so Narada in nebesniki izginili, Pandauvi pa so ostali v tem gozdu, da v zadovoljstvu prežive svoje dni v Draupadini družbi. Sedaj, ko je bil Arđun z njimi so jim štiri leta minila kakor ena noč. Tako se konča šest in štiri leta, skupaj deset let njihovega puščavniškega življenja!

Nekega dne sede siloviti sin, bog Vetra pred kralja, za njim pa se posedejo še Arđun in junaška dvojčka. Potem Bhima ogovori Yudhištiro ljubeznivo in resno: "Živeli smo kralj v tem gozdu in nismo pobili Duryodhana in njegove pristaše samo, da bi se izpolnila tvoja beseda in povečale tvoje zasluge. Pravični kralj v teh predelih se počutimo, kakor v nebesih in če bomo še naprej tu prebivali, bomo pozabili svoje skrbi. Zato je čas, da sestopiš na zemljo."

In tako se je gospodar Kuruov odpravil na pot s svojimi mlajšimi brati in brahmani, Ghatokača in njegovi spremljevalci pa so jih nosili preko planinskih strmin. Slavni modrec Lomaša jih še enkrat pouči, kakor bi oče poučil svoje sinove ter se veselega srca vrne v bivališče nebeških stanovalcev.

Naposled pridejo pred prestolnico Subahua kralja Kirata ali Kulinda, ta pa jim veseli pride da se snidejo. Tam najdejo vse svoje vozače z Visokom na čelu svojega služabnika Indrasena, upravitelje doma in kuhinjske sluge. Tedaj odpustijo Ghatokača in njegove pomagače ter vzamejo svojega sluga ter se napote proti veliki gori v bližini reke Yamune.

Nekega dne Bhima v gorskih votlinah naleti na kačo velikanske moči, katera je bila lačna in je bila videti kakor smrt. In tu pade v

težavo. Besnomučno se je otepal iz njenega objema toda vse je bilo zaman.

Kuntin sin Yudhištira opazi zle predznake. Desna roka mu je trzala, prsa in levo roko pa so mu popadali krči. Za njim pa so kričali gavrani: "Pojdi! Pojdi!" - Nato močnoroki kralj odide za Bhimo povedoč s seboj svečenika Dhaumya, Arđuna pa pusti, da pazi Draupadi.

Najde svojega ljubljenega brata zavitega s telesom velike kače ter vpraša: "Kuntin sin, kako si se znašel v tej težavi?"

Bhimasena mu odgovori: "Častni brat to veliko bitje me je ujelo, da bi mu bil hrana. To je kraljevski modrec Nahuša, kateri živi v kačjem telesu. Tedaj reče Yudhištira: "Dolgoletna pusti mojega srčnega brata, mi pa ti bomo dali neko drugo hrano, ki ti bo potešila lakoto!" - Kača mu odvrne: "Vzela sem k sebi tega kraljevskega sina kateri mi je sam prišel pred čeljusti. Ti pojdi po svoji poti, ker če ostaneš boš moj jutrišnjii obed."

Yudhištira pa zopet reče: "Kača kaj želiš vedeti ali dobiti, da bi te spravil v dobro voljo ali katero hrano naj ti dobavim, da bi pustila mojega brata?"

Kača odgovori: "Brezhibnež, jaz sem bil tvoj praoče, Ayusov sin peti naslednik mesečevega rodu(40), slavni kralj Nahuša. Z žrtvami in puščavništvom preučevanjem Ved samoobvladovanjem in neustrašnostjo sem osvojil vse tri svetove. Ko pa sem se dospel teh gospostev sem postal ohol in bahat. Tisoč brahmanov je nosilo moj prestol, jaz pa sem jih opit z oblastjo žalil. Zemeljski gospodar modrec Agastya me je preklel, da postanem to kar sem sedaj. Niti do danes me ni zapustil spomin na prejšnje življenje. Niti ne želim kakšne druge hrane, niti spustiti tvojega mlajšega brata. Pustil ga bom samo, če mi danes odgovoriš na moja vprašanja."

- "Vprašaj kača, kar te je volja!" - na to reče Yudhištira. "Samo če bom znal bom odgovoril na vsako tvoje vprašanje, da bi te zadovoljil."
- Kača potem reče: "Po tvojem govoru sodeč si zelo ostroumen. Povej mi kdo so brahmani in kaj je o njih potrebno vedeti?" - Nato Yudhištira začne govoriti: "Prvak med kačami, modri ljudje pravijo, da je brahman tisti v katerem so resnica, usmiljenost, pomirljivost, vzorno obnašanje, dobrosrčnost, milost in zavestnost v obredih, kateri so dolžnost njegovega staleža. Treba je vedeti, kača, da je prav tak tudi vsevišji brahman in da v njem ni ne sreče ne žalosti, bitja, katera pa se dospejo do njega niso več sužnji nesreč. Kaj misliš o tem?"

Kača mu odvrne: "Vse to lahko najdeš tudi v sudri. Toda mesta brez veselja in žalosti ni."

Yudhištira reče na to: "Lastnosti katere ima sudra se ne morejo najti v brahmanu in obratno. Toda sudra ni samo sudra zato ker se je tak rodil, niti se brahman ne postane samo z rojstvom. Modri ljudje so rekli, da je brahman tisti v katerem se nahajajo Brahmanove kreposti, sudra pa je tisti, ki teh kreposti nima, pa čeprav je po poreklu brahman. Kača ti praviš, da ni ničesar v čemer ne bi bilo žalosti in radosti, kakor v sredini med toplino in hladom ni topline in ne hlada, zakaj nebi obstajalo nekaj v čemer je nekaj od obojega, žalosti niti veselja, nebi bilo?"

Kača ga potem vpraša: "Če ti prepoznaš brahmana po njegovih lastnostih, potem je brez smisla delitev na stanove dokler se ne pokaže kakšen je kdo."

- "Veleumen in silen si kača - reče na to Yudhištira - težko je v ljudski družbi odrediti kdo kam pripada, ker so se staleži zmešali. Tako jaz mislim. Človek kateri nosi znamenja vseh stanov v sebi spočne potomstvo z ženo katera je ista kakor on. Ljudem so skupno: rojstvo, govor, spolno občevanje in smrt. In modreci začno žrtveni obred z besedami: Kateregakoli staleža smo, mi slavimo to žrtev! Zato pravijo,

da karakter odloča. Novorojeni človek je kakor sudra vse dokler ni vpeljan v Vede. Tudi Manu(41) je objavil, da se v obredih očiščenja pokaže, kateri jim je naklonjen in ga ne rešijo kreposti dobrega obnašanja."

Kača mu reče: "Ti Yudhištira zares veš vse, kar je potrebno vedeti. Po tvojih besedah ne smem pojesti tvojega brata." Nato Yudhištira vpraša kačo: "Velika je tvoja učenost in mi zato reci kaj mora človek delati, da se dospe do rešitve?"

- "Bharata - nato reče kača - verjamem, da tisti, ki deli miloščino potrebnim, kateri govori ljubeznivo, se drži resnice in se vzdržuje od škodovanja drugim bitjem, pride v nebesa. Včasih je ena od teh vrlin hvalevredna, včasih druga, vse to je odvisno od dejavnosti vsake posebej."

Yudhištira zopet vpraša: "Povej mi kača, kako se razume vzhajanje breztelesnega bitja v nebo, kako to bitje koristi čutila in uživa neizbrisne sadove svojih del?"

Kača mu odgovori: "Človek s svojim delovanjem povzroča v katero od treh stanj ljudskega obstoja bo prispel: v življenje v nebesih, v zemeljsko življenje v človeškem liku ali v telesu nižjih živali. Tisti, ki ni len, nikogar ne žali, ki je usmiljen in obdarjen z ostalimi krepostmi, pride v nebesa, ko zapusti svet ljudi. Če delajo obratno, se ljudje ponovno rode kot ljudje ali kot nižje živali. Sin moj rečeno je, da tudi tisti, ki se prepuščajo gnevu in grehu, pohlepu in zlobi, padejo s svojega človeškega položaja in se rode kot nižje živali. Toda tudi živalim je določeno, da se lahko rode kot ljudje in se celo dospeti do nebeškega položaja."

Yudhištira pa zopet vpraša: "Povej mi in pojasni, kako ta duh oddvojen od telesa spozna zvok, dotik, obliko, vonj in okus?"

Kača odgovori: "Dolgovečnež, obstaja nekaj, kar se imenuje

atman, duša. Ona najde zatočišče v telesu in v skladu s tem razkriva preko svojih čutil. Tako se zaveda tistega, kar razpoznavava s čutili. Čutila, um in razum pomagajo duši, da opazuje in to se imenuje KARANA. Izstopajoč iz svojega okrožja duša s pomočjo uma deluje preko čutil katera so sprejemniki vseh opažanj ter zaznava opažanja eno za drugim. V živih bitjih je um vzrok vseh opažanj in zato se istočasno lahko opazuje samo ena stvar. Ta duša se nahaja v prostoru med obrvmi in pošilja višji in nižji um glede na predmete opažanja."

Yudhištira zopet reče: "Kakšna je razlika med umom in razumom? To morajo vedeti vsi kateri spoznavajo dušo."

Kača odgovori: "Zaslepljena duša postane podložna razumu, čeprav se ve, da je on podrejen duši, on začne upravljati z njo. Delovanje čutil trpi zaradi razuma, um pa je ustvarjalec. To je sin moj razlika med njima."

Potem kača nadaljuje: "Uspeh zavrti pamet celo modrim in hrabrim. V mojem pogledu so bili takšni čari, da sem odvezemal moč vsakemu katerega sem pogledal. Nekoč je bil modrec Agastya v zapregi, ki je vlekla mojo kočijo in jaz sem se ga dotaknil z ного in on me je preklel: Doleti naj te poguba, da postaneš kačjež! - Izginila je moja slava in strmoglavljajoč s svojega čudovitega voza sem videl, kako se spreminjam v kačo! Preklinjal sem častnega brahmana, da bi me odrešil zakletve on pa mi usmiljeno reče: Ko bo tvoj grozni greh oholosti izbrisan, te bo krepostni kralj Yudhištira odrešil iz tega prekletstva. Bil sem začuden nad močjo njegovega neomahljivega puščavništva in zato sem te vprašal o lastnostih vsevišjega Brahmana in brahmanov. Naj tvojega brata Bhimo spremlja dobra sreča, ti pa ostani zdrav in vesel! Jaz moram sedaj nazaj na nebo."

Slavni bogougodnik Yudhištira se tako vrne s Bhimo in svečenikom v svoje bivališče(42).

Vaisampayana pa nadaljuje: Na tem mestu jih ujame dež, doba s

katero se preneha vročina in s katero se naslanjajo vsa živa bitja. Tedaj temni oblaki prekrijejo vse štiri strani in podnevi in ponoči dežuje ob grmenju. Te stotine in tisoče oblakov v obdobju dežja so podobni velikim svetiščem. Z zemljinega obraza izgine Sončni blesk kateri odstopa mesto čisti svetlobi bliskov. Vsakemu je postalo prijetno na zemlji, katera se obraste s travo in veselje obvzame mušice in žuželke. Zemljo obvzame spokojnost dokler deževje umiva, poplava pa prekrije vse neravnine. Izginejo reke, drevesa in obrežja. Ko je dež lil po njih, so divji vepri, jeleni in raznorazne ptice izpuščale svoje glasove, kateri so odjekali po gozdnih bregovih. In tako, ko so Pandauvi hodili po puščavah in peščenih globočinah mine tudi obdobje dežja.

Nastopi jesen z jatami gosi in žerjavi. To je doba veselja, ko se gozdne doline napolnijo s travo in se rečne vode razbistrijo, nebo in zvezde jasno zablešče. Pandauvi se vesele blagodejne jeseni in brezštevila ptic in živali. Noči so bile hladne in brez prahu, nebo pa okrašeno z oblaki in milijardami zvezd in planetov s sijajem Meseca nad njimi. Noč polne Lune jesenskega meseca kartike(43) najsvetlejšo noč so prevedli na obali reke Sarasvati(44) in kmalu za tem stopijo v gozd Kamyaka. Tja pride tudi veleumni Kršna v želji, da vidi najčistejše dediče Kuruov.

Pojavi se tudi svetnik Markandeya, katerega lasje so pobelili od silnega puščavništva. Za seboj je imel že mnoga tisočletja življenja. Na njem ni bilo sledi starosti, ker je nesmrten in krase ga mnoge kreposti in plemenita duša, po obrazu sodeč pa se mu nebi moglo reči, da je starejši od petindvajset let. Ko je med njih prišel svetnik kateri je gledal že mnoge tisoče let kako minevajo, so vstali pred njim vsi brahmani pa tudi vsi ostali so mu izkazali dolžno čast. Po ceremonijah dobrodošlice Yudhištira opazi, da se veliki svetnik rad pogovarja, zato ga vpraša: "Ti si starodaven in poznaš dela bogov in demonov pa tudi slavnih svetnikov in okronanih glav. Vidim, da je mene sreča zavrgla, Dhrtaraštrini pa žive z zlom, pa vseeno napredujejo v vsakem pogledu, zato se v meni poraja vprašanje, človek kateri dela dobro ali

zlo in pobira plodove svojih del, kako je Bog aktiven v tem. Kako človeka spremljajo plodovi njegovih del?"

Markandeya mu začne govoriti: "Tebi je poznano vse, kar je potrebno vedeti, toda ti me vprašuješ iz spodobnosti. Tu je moj odgovor: Gospod rojenih bitij je najprej rodil sam sebe, potem pa je za vsa utelešena bitja ustvaril telesa, katera so bila čista brez madeža in podrejena vsakemu vplivu kreposti. Prazračetni človek je bil vdan hvalevrednim ciljem življenja, bil je resnicoljubnež, neskalsen in podoben bogovom, zato so se mu vse želje izpolnjevale. Vsi so bili kakor bogovi in so se lahko povzpeli tudi v nebesa, če jih je to osrečevalo. Njihovo življenje kakor tudi smrt so prepuščali njim samim in malo je bilo tistega kar so morali pretrpeti. Zlobe ni bilo nikjer, ker jim je bil v srca vsajen zakon pravičnosti in moč obvladovanja samega sebe. Živeli so po več tisočletij in rojevali na tisoče sinov.

Toda prišel je čas, ko so lahko hodili samo še po zemlji in prevladal je gnev in greh. Pričeli so se vzdrževati pri življenju s pomočjo laži in prevarami in obvladovati jih je začela pohlepnost in nerazumnost. S svojimi izkrivljenimi potmi in brezobzirnimi deli taki zlobni ljudje prihajajo v pekel in tam se pečejo in vsakič, ko se oni ponovno pečejo zopet ponovno bedno obstajajo na tem prekrasnem svetu. Želje se jim ne izpolnjujejo, svojih ciljev ne dosežajo in zaman jim vse njihovo znanje. Čutila jim otopijo in vedno so zaradi česa zaskrbljeni. Oni so vzrok trpljenja drugih ljudi. Odlikujejo se z zlemi deli in rojevajo se med prostaki. Obzame jih zlo in napadajo jih boleznimi in imajo večni strah pred drugimi. Postanejo kratkega veka in nagnjeni h grehu in pobirajo plodove svojega nedela. Zaradi pohlepa postanejo brezbožni. Kuntin sin, nekdo je srečen na tem svetu, pa ni na drugem, nekdo je srečen na drugem pa ni na tem svetu. Nekateri zaslužijo srečo na tem svetu in na drugem svetu, nekateri pa je nimajo ne na tem ne na drugem svetu. Tisti, ki imajo številno bogastvo se lahko vidijo bleščeče okrašeni. Oni so naklonjeni telesnim radostim in uživajo na tem svetu, ne pa na drugem. Tisti, ki pa se

posvete duhovnim veščinam, preučevanju Ved in puščavništvu ter žrtvujejo jedro svojih teles opravljanju svojih dolžnosti in podrejajo svoje strasti, tisti, ki ne poškodujejo živa bitja se dospnejo do sreče v bodočem in ne v tem življenju. Tisti, ki živijo pobožno in v kreposti najdejo svoje bogastvo, potem pa se poročijo in vzdržujejo žrtvene obrede, oni so srečni na tem in onem svetu. Tisti norci, ki pa niti ne pridobijo znanja niti blagor puščavništva in usmiljenja, in ne uživajo v tuzemeljskih zadovoljstvih niti ne nadaljujejo svojo vrsto, taki nimajo sreče ne na tem ne na drugem svetu."

Yudhištira zopet ponižno vpraša slavnega Markandeya: "Veliki modrec, gledal si številna razdobja, kako minevajo, nihče na tem svetu ni živel tako dolgo. Želim slišati od tebe za vzroke dogajanja."

Markandeya mu odgovori: "Da, povedal ti bom o tem, pred tem pa se poklonim pred samostojnim prazračnim možem, kateri je večer, nepropadljiv in nepojmljiv, kateri ima in nima lastnosti. Tiger med ljudmi, ta Đanarddana v rumenih oblekah je veliki iniciator in stvarnik vsega, duša in oblikovalec in gospodar nad vsem. Njegovo znanje je večje od znanja vseh bogov skupaj.

Izvrstnik med ljudmi, glede na to, da bo svet uničen, se vse te prekrasne stvaritve vračajo v življenje. Pravi se, da Krtayuga traja štiristo let, njeno svitanje in večer trajajo po štiristo let. Treta yuga traja tri tisoč let, njeno jutro in večer pa trajajo po tri stotine. Dvaparayuga traja dvatisoč let, njeno jutro in večer pa trajajo dvesto let. Kaliyuga traja tisoč let, njeno jutro in večer pa trajajo sto let. Cel ta krog traja dvanajsttisoč let. Tisoč takih krogov pa sestavlja en Brahmanov dan(45). Ko se celo vesolje potegne in skriva v svojega stvarnika, svoj dom, izginjanje vseh bitij in stvari učeni imenujejo vseobče razsulo.

Prvak Bharat na koncu zadnjega omenjenega obdobja, ko ne ostaja več veliko, da se zaključijo krog, se brahmani ukvarjajo z deli suder, sudre pa kopičijo bogastvo. Kšatrije se ukvarjajo z duhovnimi

podvigi, brahmani pa zanemarjajo Vede in žrtve, svoje palice in jelenje kože, apetit pa jim postane neizbirčen. V tem času sinovi brahmanov pozabljajo na molitve in razmišljanja, s tem se začno ukvarjati tudi sudre. Zdi se, da je ves svet narobe, tu pa so sence, katere napovedujejo vsesplošni propad. Gospodar ljudi, mnogi kralji Mlečča(46) tedaj začno vladati v svetu. Ti grešni vladarji so nagnjeni h lažnemu govorjenju s katerim vladajo svojim podanikom po zakonih, ki so lažni. Andhare, Sake, Pulinde, Yavane, Kambođe in Abhire(47) postanejo junaki in vladajo na zemlji. Tako Bharata izgleda predvečer kaliyuge. Ljudje postanejo kratkotrajni, nemočni in plašljivi, majhnih moči in krčljivih teles, njihove besede pa so redkokdaj resnica. Sudre ogovarjajo brahmane z "hej ti", brahmani pa sudre s "spoštovani gospod"!

- V tem času, kralj matere rojevajo veliko otrok, toda oni so zaostali in se grdo vedejo. In uporabljajo svoja usta kot spolovila. V tem času lakota pustoši človeške naselbine, po poteh pa vrvi vse polno žena na slabem glasu. Žene so sovražniki svojih gospodarjev in v njih ni niti trohnice skromnosti. Ko pride ta čas, krave dajejo malo mleka, drevesa pa stiskajo jate gavranov na njih pa je malo cvetja in plodov. Stan ponovno rojenih je skaljen z uboji brahmanov in sprejemajo darove od vladarjev, katerih je laž na ustnicah. Obsedeni z zavistjo in neznanjem oni dajejo na sebe zunanje znake vere in odhajajo zbirati miloščino ogrožajoč s tem cel zemeljski narod. V strahu pred bremenom davščin družinski ljudje postanejo prevaranti, nepočesani brahmani pod krinko puščavništva nabirajo velike kopice bogastva s trgovino. V takih časih kralj ljudje preživljajo svoje življenje narobe in se predajajo opojnim pijačam, pripravljeni pa so onečastiti tudi spalnico svojega učitelja. Njihove želje so samo po tem svetu in grabijo po užitkih mesa in krvi. Zemeljske velemožne katere vodi krepost v teh časih ne živijo dolgo in na zemlji se zares težko najde krepost. Trgovci in prodajalci so podleži, kateri prodajajo svoje blago po lažnih merah in to v velikih količinah, tisti, ki pa ljubijo krepost ne morejo uspeti medtem, ko grešniki žive v blagostanju. Tisti, ki teže k vrlini živijo malo časa in v bedi, grešniki pa dolgo časa in obkroža jih

bogastvo. Ko pride ta čas, ljudje delajo grehe celo na javnih mestih, sredi mest in mestec, k uresničevanju svojih želja vedno težijo na napačen način. Ko se dospejo do delčiča sreče jih opije oholost bogatašev. Veliko se jih v tem času drznejo oropati bogastvo katero jim je bilo v zaupanje in pravijo: Nič mi ni zaupano! - Dekletca sedmih in osmih let postanejo noseče, dečki desetih in enajstih let pa postanejo očetje in že s šestnajstimi obnemorejo in hirajo in hitro jim prihaja konec. Ko ljudje postanejo kratkotrajni mnogi mladeniči delujejo kakor človek v zrelih letih in vsi mladi delujejo postarano. Žene se predajajo razuzdanemu življenju in slabim navadam in zapuščajo tudi najboljše može spuščajoč se v odnose s postrežniki, še celo z živalimi. Celotne žene zloglasnih junakov iščejo druge poleg živega moža.

- Zemeljski gospodar zaradi slabe življenske energije tedaj tisoče ljudi začne umirati od lakote. In tedaj se, gospod, na nebu pojavi sijaj sedmih sonc karerki popije vse Zemljine vode, reke in morja. Vse kar je iz lesa in trave, še celo kar je mokro se posuši, zgori in spremeni v pepel. Tedaj se Bharata začne širiti ogenj imenovan razdejetelj veter pa ga poja preko cele zemlje, katero je sedem sonc že zažgalo v pepel. Prodirajoč skozi zemljo se ta ogenj pojavi tudi v spodnjih predelih in srca bogov se zapolnijo z grozo. Ogenj za tren očesa pogolta tudi podzemlje in vse na površini zemlje in ves ta širni svet, ki se razprostira na stotinah in tisočih yodanov. Potem ogenj, gospod vseh bitij, pogoltne celotno vesolje z vsemi bogovi, asurami, gandharvami, yakšami, kačami, rakšasami v nebesa pa se dvignejo velike kopice oblakov, kakor krdela slonov okrašena z venci strel. To je nepozaben prizor. Nekateri oblaki so barve modrega lokvanja, nekateri barve vodne liljane, nekateri so kakor lokvanjeva vlakna, nekateri pa kot gavranovo jajce. Nekateri oblaki so vrtnčasti, nekateri pa so škrlatnordeči. Strahotni so gospodar oblaki, kateri se tedaj zbirajo in strašnobobneč okrašeni s strelami. Te velike mase vodne pare hitro prekrijejo celo nebo in potem se kralj iz njih začno zlivati vode, katere potope celo zemljo in vse hribe, vodarine in gozdove in po zapovedi Vsevišjega pogase ta hudobni in grozni ogenj. Po njegovi

volji te nevihte zalivajo zemljo dvanajst let, potem pa Bharata, morje preplavi kopno, hribi se razdrobe na kosce in zemlja potone pod plimo.

Potem se oblaki premaknjeni s silo vetra začno razhajati in izginejo. Tedaj Pravzrok vsega, samostojni Gospod, kateri prebiva na lokvanju, popije te strahotne vetrove in zaspi(48).

- In ko svet postane neprekinjeno vodno prostranstvo in ko propadejo premična in nepremična bitja in ko ne bo več bogov niti asur niti yakšas niti rakšas, ko ne bo več človeka, izginejo pa tudi živali in drevesa, ko ne obstaja niti nebo edino jaz zemeljski gospodar popotujem zgrožen in žalosten. Srce se mi napolni z žalostjo medtem, ko blodim nad temi strašnimi vodami ne videč niti enega bitja in neimeč ne počitka ne predaha. Tako sem nekoč popotoval skozi tak potop utrujen, toda ni bilo prostora na katerem bi počival. Čez nekoliko časa zagledam na tem vodnem prostranstvu ogromno drevo banyana, kateri se je na daleč razprostiral. Na debeli banyanovi veji pa opazim fantiča z obrazom ljubkim kakor lokvanj ali poln mesec in z očmi velikimi kakor lokvanjevi listi v polnem cvetu. Glede na to, da sem vedel preteklost in prihodnost tega nebi mogel spoznati niti v najglobljem razmišljanju.

Boginja ubija demona-bivolca. Ta demon je nadlegoval bogove in ubila ga je lahko samo ženska. Zato so bogovi iz svojih jeznih teles spustili svojo energijo in tako ustvarili Boginjo. Ta je demona obglavila in tako osvobodila njegovo dušo iz demonskega telesa v katero je bila ujeta.

- Ta bleščeči lokvanjeoki deček na katerem so znamenja Srivatsa(50) reče z milim glasom: "Gospod vem, da si klonil in, da si potreben počitka. Markandeya roda Bhrgua, tukaj se lahko spočiješ, kolikor te je volja. To je zatočišče, katero sem ti namenil. Zelo te imam rad, zato vstopi v moje telo!" - Te dečkove besede so me zapolnile s popolnim prezirom do mojega dolgega življenja in moji možatosti. V tem trenutku deček nenadoma odpre usta in usoda mi je bila, da se znajdem v njegovih ustih nemočen, da bi se lahko premaknil. Vstopil sem kralj v dečkov trebuh in tam zagledam zemljo polno mest in kraljevin. Popotujoč po njegovi notranjosti vidim tudi reko Gango ob njej pa tudi ostale reke in morje katero je dom morskih psov, zakladnica biserov in veličanstveno zatočišče voda. Notri vidim tudi nebo, sijaj Meseca in toplo Sonce, zagledam Zemljo okrašeno z gaji in gozdovi. Tam vidim brahmane kako opravljajo svoje obrede in kšatrije kako skrbe za dobrobit vseh stanov in vaisye, ki se bavijo z rokodelstvom in sudre, kako služijo dvakrat rojenim. Živel sem, gospod v njegovem telesu mnogo stoletij vzdržujoč življenje s sadjem in korenjem, hodeč vzdolž in poprek po svetu, kateri je bil v njem, toda nikakor nisem mogel najti meja njegovega telesa in nisem ga mogel izmeriti pa, če sem se še bolj trudil in naprezal svoj um. Potem z mislijo in delom poiščem zaščito tega darežljivega vrhovnega božanstva in izkažem začudenje njegovi moči, ko pa to storim, me Plemeniti z dahom veterca vrne nazaj skozi usta. Bleščeči deček v rumenih oblačilih z znamenjem Srivatse se zadovoljno obrne k meni: "Markadeya najboljši od modrecev, nekaj časa si prebival v mojem telesu in najbrž si utrujen. Toda vseeno bom govoril."

V tistem trenutku, ko on to reče, jaz kakor, da sem dobil nove oči in potem razumem, da sem osvobojen vseh slepil tega sveta. Poklonim se pred njim in sklenjenih rok se mu obrnem: "Moja želja je, da spoznam tebe, božansko bitje in, da razumem tvoje čudežne privide. Spodbuja me želja po znanju, toda to za brahmana ni sramota. To želim spoznati od tebe."

- Božanstvo nato spregovori: "O brahman, jaz sem vode imenoval

naras. Glede na to, da so vode vedno moja pot, nayana, se jaz imenjujem Narayana(51). Jaz sem Narayana, izvor vsega, večni in nespremenljivi. Jaz sem stvarnik vseh stvari in njihov uničevalec. Jaz sem vsi bogovi in vsak posebej. Jaz sem Ogenj imenovan uničevalec in Veter z istim imenom in Sonce, katero to ime nosi in palmen kateri se tako imenuje. Usmerjan po mojih navodilih, človek popotuje po prostoru mojega telesa jaz pa upravljam z njegovimi čutili. Ko se zlobne in grozne daitye in rakšase katere niti bogovi ne morejo ubiti rode na Zemlji, se jaz rodim v družini častnih ljudi in vzamem nase človeško obličje in jih iztrebim, da ponovno vzpostavim mir na Zemlji. Brahman, gospodar vseh bitij je polovica mojega telesa. Medtem, ko jaz duša sveta, spim v toku časa kateri se meri s tisoč yugami, vsa bitja potonejo v sanje in nezavednost, vse dokler se Brahman ne zbudi, ves ta čas, o blagoslovljeni ti lahko prebiješ tukaj, srečen in zadovoljen. Ko pa se Praoče prebudi, bom jaz zopet ustvarjal utelešena bitja in nebesa in zemljo in zrak in vodo in tudi vse pomično in nepomično na širni zemlji."

In rekoč to, čudežno božanstvo izgine, sin, jaz pa vidim kako nastajajo raznosvrstna in čudovita bitja. Kralj, prvi med Bharatami, bil sem priča vsem tem čudežem na koncu yuge, božanstvo z očmi velikimi kot lokvanjevi listi, to kar sem gledal v davnih časih, to je ta tiger med ljudmi, ta Đanarddana kateri bo postal tvoj rod!"

Ko Markandeya zaključi svoje pripovedovanje, Yudhištira reče: "Prvak med govorniki, muči me radovednost kaj se bo zgodilo v kali yugi. In kako se bo zopet začela krta yuga?"

Nato prvak med modreci nadaljuje: "Poslušaj voditelj Bharat, zgodbo o prihodnjem svetu medtem, ko bo trajalo grešno obdobje. Vedi, da se ostroumnost, moč, telesna moč in čas življenja zmanjšujejo z vsako naslednjo yugo. Resnica izginja in zato je človeško obdobje krajše, ljudje, ki pa živijo malo časa pa ne morejo pridobiti znanja. Najpoželjivejše obleke bodo stkane iz lana, najboljše žito pa bo Kodrava(52). V teh časih bodo gledali na žensko kot

svojega edinega prijatelja. Preživljali se bodo z ribami, mlekom, perjadjo in ovcmi zato, ker bodo goveda iztrebili. Ljudje bodo postali drug drugemu hudodelci in stregli bodo po tujih življenjih, narod pa bo postal brezbožen in kradljiv. Z lopatami pa bodo kopali rečne obale in tam sejali žito, toda v teh časih se bo pokazalo, da je še to premalo. Sinovi bodo dvigali roke na očete in očetje na sinove in ne bodo se sramovali tega. To se bo velikokrat dogajalo, ker se bodo ljudje tako poskušali osvoboditi tesnobe in strahu in bodo s tem dosegli celo slavo. Ropali bodo imetje nemočnih in tistih, ki nimajo prijateljev celo vdove. Slabih moči, neznanja in lakomnosti, bodo ljudje radi prejeli darove celo od hudobnežev trpeč besede prezira. Kuntin sin, zemeljski kralji bodo objeli greh in neznanje in hvalili se bodo s svojo modrostjo. Drug drugemu bodo delali vodstvo. Na zemlji bodo pred krajem tega obdobja kšatrije postali kot trnje: pohlepni, oholi in gnani s svojo praznostjo, svoje zadovoljstvo pa bodo iskali v kaznovanju ljudstva namesto v zaščiti. In nihče ne bo zaprošal deklet niti jih nihče ne bo dajal, ker bodo dekleta same sebi iskale moža. Ko pride konec kali yuge, bo leva roka varala desno in desna levo. Lažni modreci bodo krojili resnico. Starce bo slepila nerazumnost mladosti, mladost pa se bo prikupovala pootročeni starosti. Prestrašenci bodo veljali za junake, junaki pa bodo zatrti kot bojzljivci. Pred koncem yuge bodo ljudje prenehali verjeti drug drugemu, svet pa bo poln pohlepnosti in norosti. Vsi bodo jedli samo eno vrsto hrane. Vsi bodo pripadali samo enemu staležu in med njimi ne bo več razlike. V teh časih bodo ljudje iskali zemlje katerih glavna hrana so pšenica in ječmen. Moški in ženske se bodo obnašali povsem svobodno in ne bodo trpeli drug drugega. Nihče ne bo poslušal kar mu drugi govore in nihče nikogar ne bo priznal za učitelja. Lastnina ljudi se bo povečevala. Narod bo na sebe dajal znamenja vere toda ne bo veroval. Ljubosumje in zloba bosta napolnila svet in nihče v teh časih ne bo darežljiv do nikogar. Ko se približa konec yuge bodo ljudje postali okrutni in hudobno bodo govorili drug drugemu. Brez, da bi jih grizla vest bodo uničevali drevje in nasade. Zagrabil jih bo strah za goli obstanek, ko pa bodo začeli

ubijati drug drugega in bodo postali zlobni in nasilni in brezobzirni do živalskega sveta, se bo yuga končala.

- Zavržeč bogove bodo ljudje častili kosti in druge ostanke shranjene v nasipih in kamninah. Postali bodo togotni in brez kreposti, mesojedi in nagnjeni k opojnim pijačam. Ko se bo kralj cvetje rojevalo iz cvetja in sadje iz sadja, takrat bo prišel konec yuge. Med ljudmi bodo izginile razlike v pogledu obnašanja, ko pa jim bo dovolj neplačanega dela in dolžnosti bodo začeli bežati v gozdna zavetišča in živeli od sadja in korenov. Učenci bodo prezirali nauke svojih učiteljev, še celo žalili jih bodo. Prijatelji in sorodstvo bodo delali ljudem usluge toda samo, če bodo imeli od tega koristi. Osiromašene učitelje bodo ljudje omaloževali. Na koncu yuge bo Rahu(53) pojedel Sonce, ko temu ne bo čas za to in na vse strani bo švignil ogenj. Ljudje bodo zapuščali zemlje, mesta in mesteca v katerih so do tedaj živeli in stalno bodo iskali nove.

Ko minejo ti strašni časi se bo začelo novo stvarstvo in zopet se bodo pojavili ljudje razvrščeni v štiri stanove začeni od brahmanov. Ko bodo Sonce, Mesec in Brhaspati stopili v isti znak z ozvezdjem Pušya(54) bo zopet nastopilo obdobje krta. Čas bo določil, da se rodi brahman po imenu Kalkin. On bo spoštoval Višnuja in imel bo veliko moč, um in odločnost. Rodil se bo v mestu Šambhala(55) v blagoslovljeni družini brahmanov. Vrnil bo mir temu svetu prepolnem bitij napačnih nagnenj. Ta čudoviti brahman velike pameti bo vse uničil, ko se pojavi. On bo Uničitelj vsega in vzpostavil bo novo yugo. On bo spremljan z brahmani iztrebil vse mleecche brez obzira kam se bodo poskrili, ta nizka in nedostojna bitja(56)."

Medtem, ko so se tako pogovarjali v gozdu, je v Hastinapuri nekoč Šakuni ujel priložnost in s Karnino pomočjo začel nagovarjati Duryodhano: "Ti si kralj z lastno neustrašnostjo poslal junaške Pandauve v izgnanstvo. Sedaj si ti vladar na zemlji, kakor Indra vlada v nebesih in nimaš nobenega nasprotnika. Duryodhana pojdimo na obisk k Pandauvom, kateri sedaj živijo brez svojega sijaja. Zvedeli smo,

da so sedaj na obalah jezera v Dvaitavani s številčnim spremstvom brahmanov. Divjina jim je dom. Kaj je lahko večje od sreče medtem, ko gledaš sovražnika, kako se muči v revščini medtem, ko ti živiš v blagostanju? Tiger med ljudmi prizor nesreče tvojega sovražnika je večja naslada od svojega bogastva, zaslug vseh žrtev pa celo od vladarstva nad kraljevino."

To je bilo po volji Duryodhani, toda takoj za tem se ožalosti. - "Karna"- odvrne on - to kar praviš imam vedno na umu, toda Dhrtaraštra mi ne bo dovolil, da odidem tja kjer žive Pandauvi. Za temi vitezi kralj še vedno žaluje in misli, da so sedaj močnejši, kakor pa so kdajkoli bili, zato ker žive kot puščavniki. Zato si izmisli kakšno primerno ukano."

Zjutraj ko se zdani pride Karna h kralju in mu z nasmeškom reče: "Poslušaj načrt, ki sem si ga izmislil: Naša čreda je v gozdu Dvaitavane. Pričakuje se, da jih pregledaš in nihče nam ne bo zameril. Ničesar neobičajnega ni v tem, če gremo pregledati svojo čredo. Če to tako predlagaš kralju, ti bo on dal svoj pristanek."

S tem se strinja tudi Šakuni in vsi trije prasnejo v smeh in si podajo roke. Potem složni odidejo do starešine Kuruov in vsi stopijo pred kralja in ga povprašajo po zdravju in napredku, ko jim on odgovori, začne čuvaj po imenu Samanga govoriti kralju o govedu tako kot so ga napotili. Potem pa Radhin sin in Šakuni rečeta: "Sedaj so naša goveda kralj na prekrasnem mestu in čas je, da se teleta ožigosajo. Primeren je tudi čas za lov, zato te prosimo, da svojemu sinu Duryodhani dovoliš, da odide in opravi te posle."

Dhrtaraštra nato odgovori: "Dobro je otrok moj, da se lov in pregled živine opravi naenkrat, pa tudi pastirjem se ne more vedno verjeti. Toda izvedeli smo, da so tigri Pandauvi ravno v tem kraju in zato ni zaželjeno, da greste tja. Premagani so bili s prevaro v kockanju in sedaj žive globoko v gozdu trpeč v žalosti in siromaštvu. Vi jih boste sigurno žalili, ker ste oholi in neumni. Kak vaš vojak jih lahko še užali."

Tedaj reče Šakuni: "Najstarejši Pandauvov sin pozna pravila čudežev in zaklel se je v zborni dvorani, da bo dvanajst let preživel v gozdu. Mi se tudi ne nameravamo videti s Pandauovimi sinovi niti bomo šli na mesto, kjer oni prebivajo, tako, da se, kar se nas tiče ne more zgoditi nič slabega."

Potem jim Dhrtaraštra da svoj pristanek, čeprav mimo svoje volje, da gre Duryodhana in njegovi spremljevalci lahko tja. Tako oni odidejo z veliko vojsko do jezera v Dvaitavani in postavijo tabor na približno štiri milje do jezera. Duryodhana takoj naroči svojim slugam, da tu postavijo udobne šotore on pa je s svojimi spremljevalci odšel na štetje goveda in žigosanje telet.

Ko pa so izbrani vojaki Dhrtaraštrinega sina prispeli na področje okrog jezera in so hoteli v gozd, stopijo pred njih nekakšne gandharve in jim ne pustijo, da gredo naprej. Vojaki se vrnejo k Duryodhani in ko on zve, da je kralj gandharv zaprl prehod do jezera tedaj pošlje svoje izbrane vojake, da jih razženejo. Gandharve se nasmejijo njihovim grožnjam in reko: "Vaš zlobni kralj Duryodhana je najbrž brez pameti, ker nam nebeškimi stanovalcem ukazuje, kakor, da smo njegovi slugi!"

Ko mu vojaki povedo se Duryodhana razjezi in reče svojim vojakom: "Kaznujte te prestopnike pa čeprav bi pred njimi šel sam Indra!" - Vojaki Kuruov so odšli v gozd neobzirajoč se na gandharve, ko pa ti vidijo, da jih ne morejo zaustaviti z besedami, odidejo do svojega gospodarja Čitrasena in mu vse povedo.

On se razjezi in ukaže, da kaznujejo prišleke za to neotesanost. Ko gandharve naskočijo Duryodhanino vojsko z orožjem v rokah se oni razbeže in obrnejo hrbte sovražniku, samo hrabri Radhin sin se ne umakne. Velika vojska gandharv navali nanj, on pa jih pričaka s strelkami. Tedaj tudi kralj Duryodhana, Šakuni in Dussasana in za njimi tudi ostali Dhrtaraštrini sinovi obrnejo svoje vozove katerih kolesa bobne kakor glava Garude(57) in jurišajo. Prav zares vsak od

njih se je neusmiljeno bojeval, čeprav so bili ranjeni in pobiti. Toda vse gandharve so še enkrat jurišale na Karno. Bilo jih je na stotine in tisoče in so razbili njegov voz. Karno pa vseeno skoči z mečem in ščitom v rokah in sestopi na vozilo Vikarne in požene konje, da bi si rešil glavo.

Duryodhana je gledal svojo vojsko kako beži pred gandharvami, sam pa se ni hotel umakniti, temveč je s strelicami zasul sovražnika kateri je navalil na njega. Hitro je ostal brez vozu, ko pa je padel na zemljo, ga močnoroki Čitrasena napade in ujame, Duryodhani pa se je zdelo kakor, da bo izpustil dušo. Ko kralj pade v suženjstvo gandharve obkolijo in ujamejo tudi ostale brate in vse gospe iz kraljevskega doma. Pobegli vojaki pa odidejo do Pandauvov in stopijo pod njihovo zaščito, ter zaprosijo Yudhištiro za pomoč. Na to Bhima takole odvrne Duryodhaninim slugam: "To pa pride iz napačnih nasvetov kralja, ki ima rad nepošteno kockanje. Zdi se, da na srečo so še taki na svetu, ki nam žele dobro, kateri so vzeli na svoja pleča breme medtem, ko mi tule sedimo brezposelni!"

Toda Yudhištira odvrne: "Sedaj ni čas za grobe besede! Kako lahko tako govoriš o Kuruih, kateri so v strahu in težavah in nas prosijo za pomoč? Med rojaki se dogajajo prepiri in nesoglasja, toda čast družine zaradi tega ne sme trpeti. Poskušajte Bharate z mirom osvoboditi Duryodhano, če pa kralj gandharv ne bo privolil na miren način, se jim počasi zoperstavite. Če pa tudi potem ne popusti, udarite kakor veste in znate in na vsak način osvobodite Kurue!"

Na te Yudhištirine besede se razvesele obrazi Pandauvov in se z Bhimo na čelu začno oblačiti v neprobojne oklepe okrašene z zlatom in naorožili so se z orožjem vseh vrst. Tigrasti vitezi so se potem povzpeli na svoja dobro opremljena vozila in naženejo urno zaprego neizgubljajoč niti trenutka.

Ko Arđun vidi, da se z bedastimi vojaki kralja gandharv ne da sporazumeti, on s pomirjenim glasom ogovori nebeške popotnike:

"Osvobodite mojega brata kralja Duryodhano!" - Gandharve se samo nasmejijo in odvrnejo: "Samo eden je na tem svetu katerega ukaze poslušamo. Živeč pod njegovo oblastjo mi preživljamo svoje dni svobodni od raznovrstnega zla in ne priznamo nikakršnih ukazov razen tistih katere dobimo od našega nebeškega kralja!"

Tedaj se Pandauvi začno tolči z njimi. Ta bitka med štirimi junaki, štirimi Pandauvi na eni strani in tisoči gandharvami na drugi strani je bil neverjeten prizor. Arđun s svojim orožjem Agneja pošlje v smrt tisoče gandharv. Močni Bhima prvi med junaki in dober strelec, jih pobije na tisoče pa tudi dvojčka nista zaostajala za njima. Potolčeni z nebeškim orožjem bojevnikov, so se nebeški stanovalci dvignili v nebo ponesoč s seboj Dhrtaraštrine sinove, toda Dhanandaya jih opazi in jih z vseh strani zasuje s strelami. Noge roke in glave so padale z višine kakor dež kamenja. Sovražnika je obvezala groza, ko pa to vidi Čitrasena navalil na Arđuna s topom v roki. Ko je z višine navaljil na Arđuna mu ta s svojimi strelami na sedem kosov polomi top ves iz železa. Potem junaški Arđun s svojim nebeškim orožjem pričaka vse nebeško orožje s katerim so ga zasipale gandharve, ko pa njihov poveljnik vidi, da mu s svojim orožjem ne more do živega se pokaže svojemu prijatelju Arđuni in reče: "Poglej tisti proti kateremu se boriš je tvoj prijatelj!"

Ko je opazil svojega prijatelja Čitraseno kateri je bil izmučen od boja, močni Arđun nazaj pozove orožje katero je bil pravkar odprl, njegovi bratje pa zauzdajo hitre konje in odlože loke in strelice.

Pozdravijo se, potem pa veliki strelec Arđun smejoč vpraša kralja gandharv: "Močni junak, zakaj kaznuješ Kurue? Zakaj si Duryodhano in njegove gospe naredil za svoje sužnje?"

Čitrasena mu odgovori: "Bila mi je poznana Arđun prava namera zlega Duryodhane in pokvarjenega Karne. Vedeli so, da vi in slavna Draupadi živite v tem gozdu prenašajoč nezasluženo žalost in tegobo. Prišli so, da bi se naslajali ob vaših mukah."

Potem vsi skupaj odidejo do pravičnega Yudhištira in ga o vsem obveste. Ađatasatru jih posluša potem pa osvobodi vse Kurue, gandharvam pa izrazi svojo hvaležnost in jim reče: "Sreča naša, da vi kateri ste obdarjeni s takšno silo niste pobili zle Dhrtaraštrine sinove in njihove zlobne svetovalce in rojake. To je za mene dobrodelstvo."

V tem trenutku pride tudi gospod Indra in z dežjem božanskega soka nesmrtnosti vrne v življenje vse gandharve kateri so pomrli v boju s Kurui. Yudhištira zatem ogovori osvobojenega Duryodhano kateri je stal med svojimi brati: "Otrok ne delaj več takšnih nepremišljenosti, ker se nagel človek nikoli ne bo dospel do sreče. Kraljeviči Kuruov, bodite blagoslovljeni ti in tvoji bratje in v miru se vrnite na svoj dom!"

Od dovoljenju pravičnega kralja Yudhištire se Suyodhana spuščene glave užaljen in osramočen počasi napoti proti domu. Na poti ga dohiti Karna. Stopi pred kralja Duryodhano in reče: "Sreča, da si še pri življenju, Gandharin sin! Sreča, da se zopet vidimo in ker si premagal gandharve katere spreminjajo svojo obliko! Bežal sem pred tvojimi očmi, ker nisem mogel zbrati razbito vojsko. Razen tebe ni nikogar na svetu, ki bi lahko naredil tako junaško delo, kot si ga danes ti s svojimi brati."

Z glasom pretresenim od joka mu kralj Duryodhana odgovori: "Radhin sin, ti niti ne veš kaj se je zgodilo! Zato tudi ne poslušam kaj mi govoriš." - In pove mu vse v podrobnostih kako se je zgodilo in vzklikne:

"Joj medtem, ko so gandharve pred njimi razkrivale naš tajni dogovor, sem si od sramote zaželel, da bi tistega trenutke pred menoj odprla zemlja, ter, da bi izginil! Tisti, katere sem vedno preganjal, katerim sem bil hudodelec, so me osvobodili iz suženjstva in jaz bednik jim dolgujem življenje. Če bi umrl v boju z gandharvami, bi se moja slava razširila širom naokrog, jaz pa bi prišel do večnega blaženstva v Indrinem cesarstvu. Ko objestni ljudje pridejo do napredka znanja in bogastva malokdaj to dolgo traja, jaz pa sem prav

tak, poln nečimrnosti. Norost me je navedla na to slabo delo in zato me je doletela taka sramota. Rešil se bom s stradanjem tega sveta, ker ga takega ne morem prenašati!"

Karna reče na to: "Pokličiči potrpežljivost, kralj, in ne razveseljuj svojih sovražnikov s tem! Pandauvi so samo izvrševali svojo dolžnost. Prebivalci kraljeve lastnine so vedno dolžni delati to kar je dobro za kralja. Če se odločiš umreti s stradanjem se ti bodo drugi kralji smejali."

Strahotne daitiye in danave katere prebivajo v podzemnih prostorih so po porazu katerem so jim ga v davnih časih zadali bogovi, zvedeli za Duryodhanino namero in so takoj začeli ognjenji žrtveni obred s katerim bodo Duryodhano pozvali k sebi. Ko ga danave končno zagledajo kako stoji pred njimi ga obsujejo z laskanjem izbuljenih oči od vzhičenja.

Tedaj mu reko: "Vzvišeni kralj vrnila se bo tvoja vztrajnost, ko izveš, da je poreklo tvojega duha in telesa nebeško. Mi smo v davnih časih dobili tebe od Šive po dolgem puščavništvu. Zgornja polovica tvojega telesa je vsa iz diamantov in neuničljiva s kakršnimkoli orožjem. Spodnjo polovico pa je iz cvetja naredila sama Boginja, Šivina družica, da s svojo lepoto osvajaš ženska srca. Glede na to, da so te oni ustvarili je tvoje poreklo nebeško in ne človeško. Naj te ne bo strah, ker se je veliko junaških danav rodilo na zemlji, da bi ti pomagali. Druge asure pa bodo obsedle Bhišmo, Drona, Karno in vse ostale in junaki bodo pozabili na svojo dobroto in se bodo borili proti tvojim sovražnikom. Prav zares ko bodo danave vstopile v njihova srca bodo ona otrdela, oni pa bodo odvrgli daleč od sebe vsako ljubezen in borili se bodo z vsakim, ki jim stopi na pot in ne bodo prizanašali niti svojim učencem, niti svoji rodbini pa celo otrokom in starcem ne. Slavni vojščaki bodo ubili junaškega Arđuna. Zato ne žaluj kralj. Ti boš upravljal s celotno zemljo in ne boš imel tekmeča."

Tako so danave spodbudile nepremagljivega, kakor, da jim je

rodni sin, potem pa mu puste, da se vrne in mu reko: "Pojdi in zmagaj!" - Duryodhani se je vse zdelo tako kakor sanje potem pa pomisli: "Jaz bom v boju premagoval Pandauve!" - Kmalu za tem se dediči Kuruov vrnejo v svoje mesto.

Zatem veliki strelec Karna dvigne vojsko nad lepo mesto kralja Draupade in po krvavi bitki ga on pokori in nažene kralja Draupado da plača davek v zlatu, srebru in dragem kamenju. Zatem nadaljuje z vojno in kmalu podredi cel svet in se kakor zmagovalec vrne v Hastinapuro. Glavar ljudi, Dhrtaraštrin sin stopi pred velikega vojščaka s svojim očetom brati in prijatelji in izkaže vse časti zmagovalcu Karni(58).

V tem času so Pandauovi sinovi in njihova žena živeli skromno hraneč se s sadjem in vzdrževali teške obljube. Nekoč je nek jelen zašel tja in zgodilo se je, da je s svojimi rogovi zapletel v palice za prižiganje ognja in metilnico za metanje masla, katera je pripadala nekemu brahmanu puščavniku. Močni hitronogi jelen je hitro stekel noseč v svojem rogovju brahmanovo lastnino. Brahmana je zelo zaskrbelo, kako bo brez svojega ognja opravil žrtveni obred in gre naravnost k Pandauvom. Ne izgublajoč niti trenutka on pride k Yudhištthiri in mu vse potoži, Kuntin sin pa vzame svoj lok in odide v iskanje v spremstvu svojih bratov.

Če so se še tako trudili, ni in ni jim šlo na roko, ker je on kar naenkrat postal neviden. Ko so ga izgubili iz vida so se Pandauvi posedli lačni in žejni pod neko drevo banyana, katero je dajalo debelo senco. Potem Nakula ogovori najstarejšega brata: "V našem rodu se krepost ni nikoli pohodila niti se bogastvo ni razsipavalo iz objestnosti. Nikomur do sedaj še nismo odbili prošnje. Zakaj se nam je sedaj to zgodilo?"

Yudhištthira mu odgovori: "Težavam ni nikoli konca in njihov pravi vzrok je težko odkriti. Madrin sin povzpni se na to drevo in poglej na vse štiri strani če je kje v bližini voda!"

Nakula se hitro povzpne na drevo in pogleda potem pa reče najstarejšemu bratu: "Vidim neko drevo, katero raste zraven vode in slišim krike žerjavov." - Potem reče Yudhištira: "Ljubeznivež, pojdi in prinesi vodo!"

In Nakula odide. Na tem mestu, katerem je opazil z drevesa ribnik je zelo žejen segel, da se napije vode. Toda čim je namočil roko v kristalno bistro vodo se zasliši nek glas z neba: "Ne prenašli se! Ta ribnik je moj, Madrin sin! Lahko se napiješ, če odgovoriš na moja vprašanja." - Toda strašna žeja je morila Nakulo in on se ni oziral na glas temveč je prinesel hladno vodo k ustom in tega trenutka pade mrtev.

Kralj Yudhištira presenečen, ker brata tako dolgo ni, zato pošlje Sahadevo, da povpraša zakaj se mu brat ni vrnil. Sahadeva odide in vidi svojega brata dvojčka kako leži toda ni slutil nikakršnega zla temveč se je sam sklonil, da se napije, ker ga je mučil plamen žeje. V tem trenutku se zopet oglasi tisti glas toda niti Sahadeva se ni oziral na ta glas temveč prinese vodo do ust in pade mrtev.

Yudhištira zaskrbljen zaradi dvojčkov pošlje Arđuna, da jih poišče in, da spotoma prinese vodo. Arđun ga posluša in vzame lok in strelice in svoj meč ter se odpravi do jezera. Tam vidi svoja mlajša brata kako ležita kakor mrtva toda ne vidi nikogar v bližini in utrujen hiti do vode, in, ko je tekkel je slišal glas z neba: "Na silo se ne boš napil! Kuntin sin, če mi odgovoriš na vprašanja se lahko napiješ in odneseš vode kolikor te je volja." - Arđun mu na to odgovori: "Stopi pred mene ti, ki mi prepoveduješ! Ko boš preboden z mojimi strelkami ne boš več tako govoril!" In rekoč to spusti svoje strelice na vse štiri strani posvečene z mantrami in pokaže svojo sposobnost ciljanja s strelkami, katera se ne samo vidi temveč tudi sliši, toda nevidni yakša se spet oglasi: "Čemu vse te težave, Prthin sin? Napij se ko odgovoriš na moja vprašanja!" - No Arđun se ni več oziral na to temveč se napije vode in takoj pade mrtev.

Kuntin sin Yudhištira obrne hrbet Bhimi: "Uničevalec sovražnikov, že dolgo ni Nakule in Sahadeve pa tudi Arđun je odšel, da prinese vodo in glej še vedno ga ni. Naj bo vse dobro s teboj in pojdi in jih privedi in prinesi vode."

- "Naj bo tako!" - Odvrne Bhima in odide tja, kjer so njegovi bratje ležali mrtvi, in ko jih opazi ga obvzame neizmerna bolečina. Občutil je hudo žejo in v sebi je premišljeval: "To je gotovo delo yakšas ali rakšas. Danes me gotovo čaka spopad, toda najprej bom potešil žejo." - In on naskoči do vode toda v tem vzklikne glas: "Pazi Bhimasena! Vedno smeš piti samo, če odgovoriš na moja vprašanja. Če me ne poslušáš boš umrl!" - Bhima na to ne reče nič, temveč se nagne, da si potolaži žejo, toda čim se napije pade zraven svojih bratov.

Čez nekaj časa Yudhištira zaskrbi, zato odide iskat svoje brate in ko stopi na obalo ribnika in jih zagleda, kako leže naokrog vsak od njih kot sam Indra, sedaj pa kakor padli bogovi na koncu yuge. Videč ta strašni prizor, Yudhištira začne tožiti nad umrlimi in ko se je malo pomiril in se razgledal naokrog opazi, da ni sledov sovražnikov, pa tudi, da ni nobenih ran na bratih. Tedaj se zamisli in začne spraševati, kaj se je lahko zgodilo in stopi do vode, da se umije misleč: "Vsak od teh odličnikov je bil kakor silna skalna soteska. Nihče razen Yame samega, končevalca vseh stvari jih ni mogel tako zlomiti."

Čim se je nagnil k vodi, ga opozori glas iz zraka: "Yudhištira tvoji bratje so umrli, ker se nihče od njih ni oziral na to kar govorim. Ne stopaj po njihovih stopinjah, ker je ribnik moj in žejo lahko potešiš samo, če odgovoriš na moja vprašanja."

Tedaj se Yudhištira spomni, da bi bil ta glas lahko nekega yakše in v upanju, da še vedno lahko kaj popravi, zato odvrne: "Vprašaj!"

Višnujevih zadnjih pet avatarjev ima človeško obliko. Pomagajo ljudem in preprečujejo zlo. Eden izmed teh junakov je Rama, vzor dobrega človeka, viteza in junaka. Ramova lepa žena Sita je vzor popolne žene in matere. Rama z mrtvo Sito.

In glas začne: "Kaj vzdiguje Sonce, kdo ga spremlja na njegovi poti, kdo ga spušča in na kaj se Sonce naslanja." - Yudhištira mu odgovori: "Brahman vzdiguje Sonce, Dharma bog pravice ga spušča, bogovi ga spremljajo na njegovi poti in Sonce se naslanja na Resnico."

Glas nadaljuje z vprašanji: "Kaj je dostojnejše od zemlje? Kaj je višje od nebes? Kaj je hitrejšo od vetra? Kaj je številčnejše od trave?"

"Mati je dostojnejša od Zemlje, oče je višji od nebes, um je hitrejši od vetra in naše misli so številčnejše od trav."

Yakša spet začne: "Kdo je gost vseh bitij? Kaj je vse kar se premika?"

- "Ogenj je gost vseh bitij, vse kar se premika je Veter?"

- "Kaj je človekova duša? Kdo mu je prijatelj katerega so mu bogovi podarili? Kaj mu je največja pomoč? Kaj mu je glavno zatočišče?"

Yudhištira mu odgovori: "Sin je človeku duša, žena mu je prijatelj katerega so mu podarili bogovi, dež mu je največja pomoč, darežljivost pa mu je najboljše zatočišče."

Yakša zopet vpraša: "Kaj odvržeš, pa te vsi vzljubijo? Kaj odvržeš pa ti ni žal? Kaj odvržeš in postaneš bogat? Kaj odvržeš pa postaneš srečen?" - "Ko odvržeš ponos te vsi vzljubijo. Ko odvržeš gnev ti ni žal. Ko odvržeš želje postaneš bogat. Ko odvržeš lakomnost postaneš srečen."

Yakša dalje sprašuje: "V kaj je svet zavit? Zakaj se zapuščajo prijatelji? Zaradi česa nekdo ne more priti v nebesa?" - "Svet je zavit v neznanje, prijatelji se zapuščajo zaradi lakomnosti, zaradi navezanosti na svet nekdo ne more priti v nebesa."

- "Kaj dela pot? Kaj se imenuje voda?" Yudhištira reče na to: "Pot delajo steze tistih, kateri so dobri, voda pa se imenuje prostor. "

- "Krepost, korist in zadovoljstvo so nasprotje drug drugemu. Kako lahko obstojajo skupaj?"

"Če gre žena in krepost lahko skupaj, zakaj nebi šlo v troje?"

- "Kdo je zares srečen in kaj je najbolj čudno?" - "Zares je srečen tisti, ki doma kuha revno zelenjavo in ne dolguje nikomur nič in se mu ni treba ločevati od svojega doma. Najbolj čudno je to, če dan za dnevno številna bitja odhajajo v Yamino cesarstvo, tisti, ki pa ostajajo še vedno verjamejo, da so nesmrtni."

Potem Yakša reče: "Odgovoril si na moja vprašanja. Eden od tvojih bratov lahko oživi. Povej mi koga bi želel?"

Nato reče Yudhištira: "Naj vstane lokvanjeoki plečati dolgoroki Nakula." - Yakša ga vpraša: "Zakaj ravno Nakula, kralj? Slišal sem, da ti je najdražji Bhima. Zakaj ne zaprosiš za Arđuna, katerega vojna večina te brani?"

- "Yakša, nato reče Yudhištira - če nekdo žrtvuje krepost, je žrtvoval samega sebe. Največja krepost nikomur ne dela zla. Ljudje bi morali vedeti, da je kralj predan kreposti. Kunti in Madri sta bili dve ženi našega očeta. Če sem jaz ostal živ svoji materi Kunti in ona ni popolnoma osirotela, potem je pravično, da tudi Madri ostane en sin. Zato sem zaprosil za Nakulo."

Yakši je bil ta odgovor všeč, zato je zaradi Yudhištirine nepristranosti polonil življenja vseh njegovih bratov. To je bil Yama gospod smrti, kateri je preiskušal svojega sina(59).

Potem bog takole reče Yudhištiri: "Vodnik s svojo milosrdnostjo si mi zelo ugodil. Tisti, ki mene spoštujejo nikoli ne padejo v žalost. Povej mi katero željo ti izpolnim?"

- Yudhištira reče: "Naj najprej brahman dobi nazaj tisto, kar potrebuje za žrtve vlivanke v ogenj."

"Ta želja ti je izpolnjena! - Reče Yama - Povej kakšno drugo, da ti jo izpolnim."

Potem Yudhištira reče: "Prevedli smo v gozdu dvanajst let in glej trinajsta je na pragu. Moja želja je, da nas nihče ne prepozna, ko se bomo skrivali."

- "Potomci Kuruov - odvrne Yama - z mojo milostjo boste prebili trinajsto leto v zemlji kralja Virate. Nihče vas ne bo prepoznal, ker vam bom jaz omogočil, da spremenite like, kakor boste želeli. Predajte brahmanom njegove palice za vžiganje ognja, ti Pandauvov sin vedi, da si po naravi obdarjen z izvrstnimi lastnostmi, ker si z glavo gospodar pravičnosti!" - Rekoč to, gospodar pravičnosti o katerem cel svet razmišlja, izgine. Pandauvi prebijejo noč na tem mestu. Zjutraj pa odidejo nazaj v puščavnikovo bivališče in vrnejo brahmanu njegove palice za vžiganje ognja.

Četrta knjiga
VIRATAPARVAN
Knjiga o Virati

Vaisampayana pripoveduje dalje: "Poslušaj, poglavar ljudi, kako so v mestu kralja Virate tvoji pradedje neprepoznani preživeli dneve izgnanstva."

Vzoren Dharmin sin, kralj Yudhištira je zbral svoje brate in jim rekel: "Teh dvanajst let smo bili pregnani iz naše kraljevine, sedaj pa je prišla trinajsta, toda ta bo še težja. Stari kralj Matsya, Virata, je močen, usmiljen, pravičen in še od prej prijatelj Pandauvov. Mi bomo prav v mestu kralja Virate(1) prebivali to leto, Bharate, in služili bomo v njegovem domu. Povejte mi sinovi Kuruov, kakšnih zadolžitev se boste oprijeli?"

Arđun ga nato vpraša: "Božanski, kakšno službo boš ti sprejel v Viratini?"

Yudhištira tedaj reče: "Rekel bom, da sem brahman z imenom Kanka in da sem več kockar in strasten igralec. Postal bom dvorjan in kockar plemenitega kralja. Metal bom lepe kocke iz draguljev "mačje oko", zlate in slonokoščene, rdeče in črne s pikicami iz draguljev đyotirsa. Tako bom zabaval kralja in njegove dvorjane in prijatelje. Če me bo velemož vprašal mu bom rekel, da sem bil nekoč zvesti Yudhištirin prijatelj. Kaj pa boš ti Vrkodar, delal na dvoru kralja Virate?"

Bhima na to reče: "Jaz se bom Bharata, pred Virato pretvarjal, da sem kuharski nadzornik po imenu Ballava. Če me bodo vprašali od kje sem, bom rekel: "Nekoč sem bil kuhar, mesar, ustvarjalec juh pa tudi rokoborec pri kralju Yudhištiri."

Sedaj pride vrsta na Arđuna, in on reče: "Jaz se bom predstavil, da sem srednjega roda. Težko je pojasniti vse te žulje od tetive po mojih

rokah zato jih bom pokrili z zaplestnicami. Nosil bom bleščéče obroče v ušesih in rokavice iz školjk na zglobeh, glavo pa bom prekril s pletenjem in živel kot ženska z imenom Brhannada. Zabaval bom kralja in prebivalce njegovih osebnih prostorov pripovedujoč jim zgodbe in učil žene v Viratini palači ples in petje, pa tudi igranje na različne instrumente. Če me kralj vpraša od kje sem, mu bom rekel, da sem bil Drupadina služabnica na Yudhištirinem dvoru."

Potem se oglasi Nakula: "Jaz pa se bom ponudil, da bom štel kraljeva goveda. Vajen sem njihovega krotjenja, molže in vzgoje. Povedal bom, da se imenujem Tantripala in pod tem imenom bom opravljal svoje dolžnosti. Ni vam potrebno skrbeti za mene."

Tedaj reče Yudhištira: "Tukaj je tudi naša ljubljena soproga, katera nam je dražja od samega življenja. Ona ni kot navadne žene in ne ve kako se opravljajo hišni posli."

Na to Draupadi odgovori: "Bharata, obstaja vrsta sluškinj, ki se imenujejo sairandhri. One služijo drugim in ugledne gospe se oprimejo takšnega dela. Jaz bom to sprejela, da bom frizerka, sairandhari vajena česanja. Preživela bom te dneve služeč Sudešni, slavni Viratini kraljici, ker bom služila pri njej, me bo ona vzela pod zaščito. Ne skrbi za mene kralj!"

Glede na to, da so se dogovorili v kaj se bodo spremenili, se Pandavi in Draupadi napote do Viratine kraljevine(2). Ko so se približali njegovi prestolnici, Yudhištira vpraša Arđuna: "Arđun kje bomo pustili orožje preden se pojavimo v mestu?"

Arđun mu na to odgovori: "Blizu pokopališča je hrib in na njem raste drevo sami (3). Teško se je povzpeli nanj in zato bomo v njem pustili naše orožje. Potem pa odidimo v mesto in tam živimo brez strahu."

Ko je bilo to opravljeno se kralj Yudhištira zavije v svoje oblačilo

kock iz zlata okrašeno z lazulitom in da pod pazduho in se v podobi meseca zaviti v goste oblake ali ogenj s pepelom prvi pojavi na dvoru kralja Virate. Ko stoji pred Virato mu reče: "Veliki kralj, jaz sem brahman, ki je izgubil vse kar je bilo njegovo. Prišel sem k tebi, da mi daš službo. Želel bi živeti ob tebi in izvrševati tvoje ukaze."

Kralju Virati je Yudhištira ugajal in mu odgovori: "Dobrodošel! Lahko dobiš službo kakršnokoli želiš!"

In kralj Virata ga je postavil v službo katero je Yudhištira želel, potem pa mu je postavil vprašanje: "Pridobil si si mojo naklonjenost prišlek, zato te sprašujem: "Iz katere zemlje prihajaš? Povej mi resnico, katerega porekla si in kaj vse znaš?"

Tedaj Yudhištira odgovori: "Ime mi je Kanka. Sem brahman iz družine Vaiyahrapadya, in sem več v metanju kocke. Nekoč sem bil Yudhištirin prijatelj." - Nato reče Virata: "Ti Kanka boš moj prijatelj na istem vozu. Imel boš na razpolago vse obleke, hrano in pijačo. Imel boš vpogled v državne zadeve in za tebe bodo vsa vrata odprta."

Bhima se je pred kraljem Virato pojavil oblečen v črno z zajemalko v roki, nosil pa je tudi goli meč s črno konico, ki je bila popolnoma čista. Plemeniti Pandauov sin se z zbranimi besedami obrne na kralja: "Prvak med kralji, jaz sem kuhar. Ime mi je Ballava. Pripravljati znam jedila. Sprejmi me, da služim v tvoji kuhinji!"

Virata mu odgovori: "Ne verjamem Ballava, da je kuhanje tvoj poklic!" - Bhima dene na to: "Kralj med kralji jaz sem v prvi vrsti strežnik in kuhar, toda kuharstvo ni edino kar znam, čeprav je v prejšnjih dneh kralj Yudhištira redno okušal moje poslastice. Jaz sem rokoborec in nihče ni dorastel moji moči. Vedno bom rad prispeval tvojim užitek boreč se z levi in sloni."

Potem Virata reče: "Delaj kar si želiš in kar praviš, da si sposoben, toda jaz vseeno mislim, da te takšna služba ni vredna. Če je to tvoja

volja boš nadzornik v moji kuhinji in ukazoval boš vsem kateri so tam postavljeni pred teboj."

In tako je Bhima dobil službo v kuhinji in kmalu postal ljubljenelec kralja Virate."

Črnooka Draupadi ljubkega nasmeha splete svoje čudovite dolge črne lase in jih vrže preko desne rame in jo skrije z obleko in oblečena kot sairandhri v umazano čeprav drago črno obleko, je begala okrog Viratinega dvora kot nekdo, ki je v težavah. Viratina ljubljena kraljica Sudešna, hči Kekayina je gledala Draupadi s terase dvora in vidi, da je nezaščiten in oblečena samo v en kos obleke, in jo pokliče k sebi in vpraša: "Kdo si lepotica? Ali lahko kaj naredim za tebe?"

Draupadi ji skromno odgovori: "Svetla gospa jaz sem sairandhri in delala bi za tistega, ki bi me hotel vzeti pod svoje okrilje. Znam pripravljati vonjave in česati lase in tudi plesti prekrasne vence. Nekoč sem služila Satyabrahmanu ljubljene soprogi Šri Kršne, bila pa sem v službi tudi pri Draupadi, soprogi junaških Pandauov in največje lepotice plemena Kuruov. Begam tukaj sama in delam za dobro obleko in hrano in ostanem tam kjer to lahko dobim. Draupadi me je imenovala Malini."

"Bo mi ljubo, da te vzamem v službo, Malini - reče kraljica Sudešna - toda trepetam, da ne ukleneš srce mojemu gospodarju." - Draupadi ji odgovori: "Častita gospa, niti Virata, pa tudi noben drug človek me ne more dobiti, ker imam pet mladih možov, pet gandharv, in tisti, ki se me bo zaželel ali mi presedal misleč, da sem navadna in enostavna žena, lahko hitro izgubi glavo. Želja mojih mož je, da ne delam tukaj kjer mi bodo dajali hrano katero so že drugi začeli jesti in kjer me bodo naganjali, da drugim umivam noge. Gospa ljubkega nasmeha, moji silni ljubljene možje gandharve me ves čas varujejo skrivoma."

"O ti ki navdušuješ srca - reče Sudešna - če je tako kot praviš, te

bom vzela na svoj dom. Ne bo se ti treba dotakniti hrane katero so drugi jedli in ne boš drugim umivala nog."

V pastirski obleki in govoreč na pastirski način pride pred kralja tudi Sahadeva in spregovori z glasom groma: "Kralj jaz sem Arištanemi in pripadam vaisyam. Bil sem gonič goveda pri Pandauvih, odličnikih roda Kuruov. Ljudje so me klicali Tantripala. Vem za načine s katerim se govedo hitro razmnožuje in postane odporno na bolezni."

Virata mu odgovori: "Imam stotine tisočev goved katera so razdeljena po stajah in se na daleč razprostirajo. Zaupam jih tvoji oskrbi, njih in njihove gonjiče. Od danes je moja živina v tvoji oskrbi."

Kmalu za tem na vrata v obzidju Viratinega mesta vstopi nek čuden svat. Bil je velike rasti toda z lepoto izdatno obdarjen in okičan kakor žena z velikimi uhani in finimi zapestnicami iz školjk obrobjenih z zlatom. Močan kakor slon, dolgih rok in bujnih razmršenih las je prišel v Viratin dvorec, medtem, ko je zemlja podrhtavala pod njegovimi koraki. Ko stopi pred kralja mu reče: "Kralj, jaz znam peti, plesati in igrati na različne instrumente. Dodeli me kralj tvoji hčeri Uttari. Lahko sem ji učitelj plesa. Prosim te, da me ne vprašaš kako sem prispel v to stanje, ker boš s tem samo povečal moje trpljenje. Jaz sem Brhannada, sin ali hči brez očeta in matere."

Nato mu Virata odgovori: "O Brhannada, uslišal bom tvojo prošnjo. Poučuj ples mojo hčer Uttaro in njene prijateljice, toda vseeno se mi zdi, da tak poklic ni zate."

Čez nekaj časa tudi pred kralja Virato pride tudi zadnji Pandauvov sin in takole reče: "Naj te vedno spremljajo zmage! Kralj, bodi blagoslovljen! Kralji visoko cenijo mojo spretnost o konjih, ker vem kako jih krotiti in poznam naravo žrebcev! Vem kako se obrzda plašne živali pa tudi kako jih je treba zdraviti vseh bolezni. Vedi, da sem pred tem bil čuvaj konj pri kralju Yudhišthiri. Ime mi je Granthika in tako me je klical tudi kralj Yudhišthira."

Virata reče na to: "Od danes ti predajam v nego vse svoje konje, pa tudi vsi moji konjušniki ti bodo podrejeni!"

Tako so gospodarji cele zemlje katero prepasuje mora, začeli živeti svoje dni spremenjeni in nepoznani umirjeno prenašujoč svojo grenko usodo in zvesti besedam, ki so jih dali. Pandauovi sinovi so varno preživeli deset mesecev skriti v prestolnici kralja Virate.

Leto je bilo že na konci, ko se zgodi, da Kičaka glavni poveljnik Viratine vojske zagleda lepo Draupadi med tem, ko je opravljala svoje delo v Sudešini palači. V tem trenutku v njem plane želja in on odide do svoje sestre Sudešne(4) in ji reče smejoč se: "O blagoslovljena, kdo je tista nebeška lepotica katera mi je, čim sem jo opazil vžgala srce s plamenom ljubezni? Zmedla mi je razum in ne morem več obvladati svojih misli. Ni mi več pomoči. Naj bo gospodarica mojega srca in vsega kar mi pripada!"

Kičaka se je posvetoval s Sudešno potem pa oddide k Draupadi.

Obletaval jo je in zasipal z ljubeznivimi besedami: "O gospa sladkega nasmeha, zapustil bom vse dosedanje žene in jih postavil, da ti bodo služabnice. Čudovita devica, tvoj suženj bom vedno in na uslugo."

Draupadi pa mu odgovori: "Silni Kičaka jaz nisem dostojna takšne časti. Jaz sem sairandhri nizkega rodu, katera služi Sudešni kot frizerka. Sutin sin, tvojemu položaju ne pristoji takšno obnašanje. Poleg tega pa sem z drugimi poročena. Vsakemu bi morala biti lastna žena najljubša. Kičaka pomisli na svojo čast!"

Toda Kičaka je vse bolj pritiskal, ker se ni mogel obvladati. Ona ga je zato opozorila: "Kičaka, ne izgublaj glave. Vedi, da mene ščitijo junaki in da me ne moreš dobiti!"

Kičaka pozabi na vso razumnost in dostojnost, ker je izgoreval od

želje, zato je nekega dne rekel sestri Sudešni: "O Kaikeyi umrl bom od želje! Naredi nekaj, da se sairandhri sestane z menoj."

Čeprav težkega srca Sudešna nekako pristane na to ker ji je bilo žal Kičake zato enkrat reče Draupadi: "Žejna sem postala sairandhri! Pojdi do palače mojega brata in prinesi od tam vina."

Draupadi reče na to: "O kraljica, ne pošiljaj me v to hišo! Ti veš kako je on brez sramu!"

Toda uboga Draupadi je vseeno morala oditi tja moleč bogovom, da ji pomagajo. Ko je prišla do Kičakinega doma, reče Sudešinemu bratu: "Kraljica me pošilja k tebi po vino. Pohiti, ker pravi, da je zelo žejna!"

"O lepa gospa - reče na to Kičaka - poslal bom nekoga drugega, da odnese vino kraljici." In tako govoreč jo zagrabi za desno roko, toda ona ga odrine da pade, potem pa zbeži v dvor vsa tresoča. Mislila si je, da bi pri Yudhištthiri poiskala zaščito, toda razgreti Kičaka pride za njo in jo poskuša ujeti za dolge lase, ki so valovile za njo. Pride do samega kralja in se zgrudi na tla, sem pa sta se zatekla tudi Bhima in Yudhištthira. Razvname se gnev v njihovih prsih toda Yudhištthira je bilo strah, da jih nebi odkrili, zato reče Bhimu: "Če potrebuješ les za ogenj in za podkuriti, pojdi kuhar in podiraj drevesa!"

Leponoga Draupadi opazi svoje potrte možove toda tudi ona se ni hotela izdati temveč stopi do Matsya ga obšine z očmi in reče: "Če Virata kateremu je pošla krepost mirno dopušča, da ta bednik izpostavlja nedolžno ženo, kaj naj jaz katera sem šibka in brez zaščite? Zakaj se kralj ne držiš kot kralj? Sramota je, da me tako žalijo v tvoji prisotnosti!"

Kralj Virata ji odvrne na to: "Glede na to, da nisem bil prisoten ob vajinem prepiru ne morem presoditi kaj je prav. Toda dvorjani, ki so

videli kaj se je zgodilo so začeli grajati Kičako in hvaliti Draupadi in njeno lepoto klicoč: "Tako je prav!"

Dvorjani so se zagledali v Draupadi in ji pritrjevali, Yudhištiri pa se je od jeze orosilo čelo. Tedaj prvak Kuruov ogovori svojo ljubljeno soprogo in reče: "Ne stoj tukaj sairandhri! Odidi v Sudešine prostore! Žene junaka se izpostavljajo naporom in za ljubezen svojih možov prenašajo vsako težavo in zato one prispo v predele kateri so dodeljeni njihovim gospodarjem."

Oči rdečih od jeze in razmršenih las Kršna tedaj steče v Sudešine prostore. Oprala si je z vodo telo in obleko in premišljuje kako bi se osvobodila te težave. Tedaj ji pade na misel Bhimasena pa reče sama sebi: "Samo Bhima lahko izvrši tisto za čemer mi hrepeni srce!"

In bistroumna velikoočna Kršna vstane sredi noči iz svoje postelje in pohiti v Bhimine prostore. Drupadina hči vstopi v Bhimino spalnico in reče: "Kako lahko spiš medtem, ko pokvarjeni poveljnik Viratine vojske še vedno živi po vsem tem kar mi je danes naredil?" In kraljevna objame drugorojenega Pandauovega sina kakor plazilka, ki objema veliko drevo sala(5) na obali reke Gomati.

Ko ga je prebudila se on usede na posteljo in vpraša svojo ljubljeno soprogo: "Zakaj prihajaš v tem času?" Ona pa mu jokajoč odgovori: "Tisti hudodelec, Viratin svak in poveljnik njegove vojske me vsak dan nadleguje, ker živim v kraljevski palači in tam delam kot sairandhri. Nadleguje me, da postanem njegova žena!" Potem pa ona vse pove Bhimi brez da bi odvrnila pogled z njega. Na koncu mu reče: "Ubij tega gada, kateri me trpinči in z menoj grdo ravna! On misli, da vse to lahko dela zato ker je kraljev ljubljenelec! Zdrobi tega pohotneža brez pameti tako kot bi kamen zdrobil zemeljski lonec! Bharata če žarki jutrišnjega sonca obsijejo živega tistega, ki mi povzroča toliko trpljenja bodi siguren, da si bom naredila strup in ga popila!"

Bhima ji na to odgovori: "O blagorodna, naredil bom kakor ti želiš.

Ubil bom Kičako in z njim vso njegovo sorodstvo. Ne žaluj! Bodi z njim ljubezniva in napelji ga, da se sestane s teboj jutri zvečer. Kralj Virata je zgradil dvorano v kateri dekleta čez dan plešejo, ponoči pa je povsem prazna. V njej je dosti ležišč in primernih prostorov. Od tam ga bom poslal, da bo vodil svoje preminule prednike! Ko boš z njim govorila, pazi, da te nihče ne opazi in uredi vse tako, da bo pomislil, da boš z njim popolnoma sama."

V pogovoru in točeč solze z bolečo nestrpnostjo sta pričakala zoro. Ko se je zdaniilo Kičaka vstane in pride v Sudešino palačo in reče Draupadi: "Pred celim dvorom sem te pahnil na tla in nemočno, sem te udaril pred kraljevimi očmi toda od nikoder ni bilo pomoči! Pravi se, da je kralj Matsya Virata, toda on je kralj samo po nazivu. Pravi kralj sem jaz ker vodim njegovo vojsko. Sramežljiva gospa sprejmi mojo ponudbo in jaz bom tvoj suženj!"

- "Pristanem samo pod enim pogojem Kičaka! - mu odgovori Draupadi - Niti tvoji prijatelji in niti ne tvoji bratje ne smejo izvedeti, da se sestajava. Jaz se zares bojim svojih mož gandharv, da te ne odkrijejo. Bom tvoja, če mi to obljubiš."

Kičaku je zaigralo srce: "O prelepo bitje - odvrne on - bo tako kot želiš! Podlegel sem bogu ljubezni! Prišel bom povsem sam na katerokoli mesto, ki ga boš izbrala. Tvoji možje gandharve, bleščeči kakor sonce te ne bodo mogli najti!"

Draupadi mu potem reče: "V plesni dvorani katero je zgradil kralj Vitara podnevi plešejo dekleta, ponoči pa je povsem prazna, ker one odidejo domov. Če prideš tja Kičaka, gandharve ne bodo nič izvedeli in nihče ne bo niti posumil."

Ne vedoč, da mu preti smrt v liku lepe sairandhri, se neumni Kičaka vrne na svoj dom ves pod vplivom strastne želje in ves ob pamet. Začne se hitro polepševati, nadišavljati in urejevati okrašujoč se z venci in okraski. Zvečer tega dne odide Bhima v plesno dvorano

in se tam skrije. Tako kot mušica hiti v plamen ognja tako je Kičaka prišel v plesno dvorano ob dogovorjenem času.

Močnoroki Bhima vstane in zagrabi podleža za lase okrašene z dišavnimi venci, toda žilavi Kičaka se hitro osvobodi in dva junaka silna kakor himalajski levi se ujameta in spoprime. Dolgo je trajal ogorčen in nepošten boj toda Bhima naposled obvlada Kičako zgneteč mu glavo in roke, in polomeč mu noge, tako, da je od slavnega vojskovodja ostala samo brezoblična gmota mesa. On ga je pokazal Draupadi prvi med ženami in rekel: "Pridi kraljevna, da vidiš kaj je ostalo od tega bednega grešnika!"

Pomireč tako Draupadin gnev, se Bhima hitro odpravi v kuhinjo oprostec od Kršne(6).

Kraljevna Draupadi, okras ženskega roda, se razveseli videč Kičakino smrt in premine jo žalost. Ona tedaj dvigne stražo ob plesni dvorani in jim reče: "Tisti Kičaka, kateri je obletaval toliko tujih žena je izgubil glavo od mojih mož gandharv! Pridite in se sami prepričajte."

Zbralo se je tisoč stražarjev s plamenicami in vstopijo v plesno dvorano in zagledajo Kičaka, kako leži v mlaki krvi tako kot ga je Bhima pustil. Med seboj so se začeli v strahu spraševati: "Kje je njegov vrat? Kje je njegova glava? Kje so njegovi udi?" In na koncu so bili prepričani, da so ga zares ubile gandharve.

Ko pride čas za Kičakin posmrtni obred so se njegovi rojaki zbrali in pričeli govoriti kako bi bilo pravično, da na njegovi grmadi pokurijo tudi sairandhri, zato so odšli v palačo in rekli kralju Virati: "Zaradi nje je Kičaka izgubil življenje in spodobi se, da jo s tvojim dovoljenjem pokurimo skupaj z njim!"

Ker je kralj Virata dobro poznal moč Kičakinega plemena je dal svoj pristanek. Potem pa Kičakini rojaki na silo privedo preplašeno in

brezglavo Draupadi in jo zvežejo in na mrtvaških nosilih odneso proti grobu. Žalostne Draupadine krike je slišal Bhima zato se prikrade iz kuhinje in zdrvi do kraja sežiganja. Spotoma izruva veliko drevo in se mahajoč z njim spusti nad ugrabitelje. Vsi so se v trenutku razbežali pusteč Draupadi in odhiteč proti mestu. Strašni sin boga Vetra jih vidi kako beže zato jih s tistim drevesom pošlje stopet v Yamino cesarstvo kakor Gromovnik danave. Pandauvov sin potem reče ubogi princesi Pancala: "Tako odhajajo vsi sramežljiva gospa, vsi tisti kateri delajo krivico brez razloga. Vrni se v mesto, ker se nimaš več ničesar bati. Jaz bom moral po drugi poti do Viratinih kuhinj."

Videč pobite sute so preplašeni meščani odšli h kralju in mu vse povedali. Potem zaskrbljeni kralj reče svoji kraljici Sudešni: "Ko se vrne sairanhri ji povej moje sporočilo: Bodi blagoslovljena milooka sairandhri, pojdi od tod v miru kamor ti je volja. Kralj je vznemirjen zaradi poraza, ki so mu ga povzročile gandharve. Ne želim ti tega osebno reči ker tebe ščitijo močne gandharve in ti to sporočam po ženi, ker se ve, da od žene ne more biti žalitve."

Ko kraljeva soproga prenese to sporočilo Draupadi, ji ta reče: "Milovidna gospa naj me kralj trpi še trinajst dni. S tem bo sigurno zelo zadolžil gandharve in oni me bodo potem odvedli njemu pa bodo povrnili z dobrim. Verjemi mi, da bodo kralj in njegovi od tega videli samo blaginjo."

Ob vesti, da so preminuli Kičaka in njegovi bratje se je narod znašel v začudenju, zato so se v pokrajini pričeli širiti glasovi, da sta bila v kraljevini nepremagljiva vojščaka: Kičaka in Ballava. Kičaka je bil tiran in onečaščevalec tujih žena in nihče se ni preveč čudil, ker so ga gandharve ločile od življenja.

Višnou kot škrat Vamana. V tej inkarnaciji je Višnou s tremi koraki osvojil vse tri svetove. Po poznejši verziji je te svetove iztrgal demonu Baliju in ga poslal v podzemlje.

Celega trinajstega leta so Duryodhanini vohuni utrujeni padali gredoč skozi mesta, vasi in pokrajine in iščoč Pandauve širom po belem svetu. Toda našli niso niti sledov niti glasu. Ostalo je še malo časa dni do konca rečenega roka, ko so se vohuni vrnili v Hastinapuro in reko Duryodhani neprijetno vest: "Veliki kralj preiskali smo gore in doline, polja in gozdove in skrite votline. Obiskali smo vasi in mesta toda o Pandauvih nikjer ni niti sledu. Brez dvoma so nekje nesrečno končali."

Duryodhana se je potem pričel posvetovati s svojimi in družino. Dron, Bhišma in Krpa so rekli, da počakajo njihovo vrnitev in jim vrnejo, kar jim pripada toda Karna odvrne: "Pošljimo kralj nove vohune, bolj premetene in sposobnejše."

Kakor je rekel tako so tudi storili in hitro pride do njih glas, da je Viratin vojskovodja Kičaka preminul. Potem se oglasi Susarman, močni kralj Trigarta in reče Duryodhani, prestradan pogledujoč Karno: "Mojo kraljevino so večkrat napadali Matsye. Če je Kičaka mrtev, ni več Viratine moči, ker se ne more več naslanjati nanj. Ni več njegove pogumnosti in mislim, da je priložnost, da sedaj napademo kraljevino, če vam je to po volji. Združec Kauravo in Trigarta odvedemo njegovo čredo(7)."

"Dobro govori Susarman - de na to Karna - priložnost je primerna in obljublja velik dobiček. Kakšno delo imamo s Pandauvi sedaj, ko nimajo več niti blaga niti moči in niti pogumnosti in drznosti? Oni so za vedno izginili od tod ali pa so že v Yaminem carstvu."

Kralj Duryodhana posluša služabnikovega sina in takoj ukaže Dussasanu, da začne zbirati vojsko dokler se oni posvetujejo s starešinami.

Glede na to, da je preminul Kičaka se je kralj Virata vse več začel opirati na Kuntine sinove. Trinajsto leto njihovega izgnanstva se je bližalo koncu, ko je kralj Susarman ukradel tisoč Viratinih goved.

Viratini čuvaji so prišli v največji naglici v prestolnico pred vladarja kateri je sedel na prestolu med svojimi svetovalci in obkrožen s Pandauvimi sinovi. Ko jih je kralj poslušal je zbral vojsko uredil vozove in slone, konje in pešake, potem pa so se on in kraljeviči oblekli v svoje lepe bleščeče oklepe katere so zaslužni nositi samo junaki.

Kralj Matsya tedaj reče svojemu bratu Satariki kateri je rojen takoj za njim: "Zdi se mi, da bi se junaki Ballava, Tantripala in Granthika radi borili. Zato jih opremi z vozovi z zastavami in jim daj pomočnike in dobre oklepe, lahke za nošenje in neprebojne. Daj jim tudi orožje. Sodeč po njihovem vojaškem izgledu in močnih mišicah ne morem verjeti, da se oni ne znajo boriti."

Junaki Matsya so izkorakali iz mesta v bojnem redu. Sonce je ravno prešlo poldne, ko so prišli do sovražnika, toda bilo je že nizko nad obzorjem, ko sta se dve vojski udarili v strašnem neohranljivem spopadu, kateri je kakor, da je pravkar bilo zamišljeno, kako bi Yamino hišo zapolnil z novimi stanovalci. Hitro se je Bharata, svet zavil v temo in prah, zato sta obe strani moteč bojni red odstopili. Šele, ko se je pojavil mesec in razsvetlil noč razveseljujoč bojvniška srca, se je bitka spet nadaljevala, ker so lahko videli eden drugega.

Močni kralj Virata je izgubil zaprego in Susarman ga ujame, zveže in postavi na svoj voz, premagani Matsye pa so začeli bežati pred Trigarti. Videč jih tako nezveste se Yudhištira obrne na Bhimo uničevalca sovražnikov: "Neobvladljivi junak Trigarte so ujeli kralja Matsya. Ne dopusti jim, da on pade v sovražnikove roke!"

Podobno kot pobesneli slon Bhima poseže za nekim drevesom, da ga izruva toda Yudhištira mu reče: "Ne prenašli se Bhima! Tu ne smeš pokazati nečloveške podvige! Takoj te bodo ljudje prepoznali. Temveč vzemi neko človeško orožje, kot so meč, kopje ali bojna sekira."

Ostri in močnoroki Bhima ga posluša in vzame lok in pošlje močen

pljuski strelci na Trigart. V trenutku razbije polovico vozov, ki so mu bili na poti. Ko vojaki Matsya zagledajo Pandauve kako odhajajo v novi juriš tudi oni poženejo svoje konje in začno z odličnim orožjem pokončevati redove Trigarta. Tedaj se je siloviti Bhima približal Susarmanu, ko je uničil njegovo opremo, pobil vojake, ki so mu ščitili ledja in odstranil njegovega kočijaža. Tedaj vztrajni Virata skoči iz Susarmanovega voza, ko je prišel do njegovega topa se je vrgel za Susarmanom, ki je bežal. Bil je že star, toda skakal je preko bojnega polja s topom v roki kakor, da je v prvi mladosti. V tem Bhima kot to samo on zna skoči s svojega voza ter hladnokrvno napade Susarmana z namero, da ga ubije.

Zagrabil ga je za lase in dvignil, ter ga potem ježno treščil na zemljo. Močno pretepeni kralj Susarman se je onesvestil toda Bhima ga tako nezavestnega zveže, zagradi za vrat in ga vrže na tla svojega voza. Zaprepaščena vojska Trigarta se razbeži na vse strani. Vrkodara pride pred kralja Yudhištira kateri je stal na sredini bojišča in mu pokaže Susarmana. Ko Yudhištira opazi tega nesrečnika, reče Bhimi: "Osvobodi tega bednika najbednejšega med ljudmi!"

Tedaj Bhima pogleda močnega kralja Susarmana in mu reče: "Zapomni si lopov moje besede če ti je do življenja! Pred vsakim zborom in na vsakem dvoru moraš reči: Jaz sem suženj - To je zakon, ki velja za premagane." - Nato reče starejši Bhimin brat: "Če nas spoštuješ kot starejšega tedaj osvobodi tega zlega stvora! On je pravkar postal suženj kralja Virate." Potem pa se obrne na Susarmana in mu reče: "Pojdi od tod kot svoboden človek toda nikoli več ne delaj to kar si sedaj naredil!"

Susarman osramočen skloni glavo na te Yudhištirine besede in odide do kralja Virate, da ga pozdravi potem pa odide kot svoboden človek.

Virata potem reče Yudhištiri: "Vse moje bogastvo je vaše kot

moje. Danes me je vaš pogum rešil propada! Vi ste gospodarji v kraljevini Matsya."

"Vesele nas tvoje besede gospodar - rečejo na to dediči Kuruov zložek skupaj roke. - toda nam je mnogo ljubše to, da si se ti danes osvobodil sovražnikov."

Še iste noči kralj Matsya pošlje glasnike v prestolnico in oni ob zori objavijo z grajskih vrat novico o zmagi.

Ravno takrat je s severa udaril Duryodhana s svojo močjo in svojimi vozovi, obkolil mnoge tisoče goveda, kateri so pripadali kralju Virati. Upravnik te črede se je nekako dokopal do svojega voza in ves prestrašen prihitel v prestolnico. Ko je tako prišel v mesto on pride na dvor pred dečka kraljeviča Uttaro ker nikogar od starejših ni bilo na dvoru. - "Kraljevič Kurui so nas napadli! - zavpije on - in odpeljali so nam 60.000 goved! Kralj Virata je samo tebe pustil v tem opuščenem mestu. Vstani ponos našega kraljestva in nam vrni našo živino! Nam prebivalcem te kraljevine je tvoje okrilje edino zatočišče, Viratin sin!"

Ohrabren s temi kravarjevimi besedami katere je poslušal on pa tudi žene iz kraljevih osebnih prostorov, se je kraljevič začel hvalisati in je rekel: "Moj voznik je padel v boju toda čim najdem nekoga, ki se spozna na konje bom odšel razvit svojo lastno zastavo. Gledali bodo Kurui danes mojo veččino in spraševali se bodo če ni to pred njimi sam Arđun!"

To je slišal tudi Arđun in malo za tem odide k svoji mili drobni družici rojeni iz žrtvenega ognja in ji razveseljen vse pove, potem pa ji reče: "Pojdi lepotica ne oklevaj temveč reci Uttari: Tisti Brhannada je bil nekoč odlični in spretni Arđunin kočijaž, kateri je preiskusen v mnogo bojih. On bo vozil tvoj voz!"

Drapadi stori kot je rečeno, Uttara pa ji na to odgovori: "Ti sairandhri poznaš tega skopljenega mladeniča in najbolje veš kaj

zmore. Vseeno ne morem sam zahtevati od njega, da drži uzde moje zaprege."

Na to reče Draupadi: "Junak, prepričana sem, da bo Brhannada poslušal mojo prošnjo tvoje mlajše sestre, leponoge Uttare. Če ti bo on voznik boš ti gotovo premagal Kurue in vrnil čredo."

Tedaj Uttara odide k svoji sestri in ji reče: "Lepotica odidi in privedi sem Brhannado."

Arđun je okleval in bil v zadregi pred kraljevičem toda dvorske gospe so se sladko smejale in ga tolažile, da ga bo mladi kraljevič branil in se mu nič ne more zgoditi, in na koncu se je odločil, da sprejme uzde. Videlo se je, da ga konji poslušajo in ko so odhajali on reče dvorskim gospem iz kraljevega dvora: "Če bo kraljevič premagal tiste močne vojake, vam bom jaz prinesel prelepih in raznovrstnih oblek!"

Ko sta izšla iz mesta, kraljevič bodreč reče svojemu kočijažu: "Pohiti ravno tja kjer so Kurui!" - Ni bilo potrebno dolgo časa, ko sta zagledala vojsko Kuruov. Dhanandāya in kraljevič Matsya sta se odpeljala do grobišča in od tam sta opazila veliko vojsko Kuruov postrojeno v bojni črti. Bila je kakor morje ali kakor velik gozd kateri se v svojih vrhovih dotika neba. Uttarino junaštvo takoj skopni in on ogovori Arđuna: "Jaz si ne upam začeti boja s Kurui! Glej! Vsaka dlaka na telesu se mi je naježila. Razum se mi je zmeglil že samo ob pogledu na sovražnika kateremu so na čalu Bhišma, Dron in vsi ostali čudoviti lokostrelci večji vojskovanja. Nimam vojske, da me podpre, jaz pa sem še deček in še vedno premalo vem o orožju, da bi se lahko zoperstavil tolikim vojščakom ojačanih v bojih. O Brhannada poženi konje naprej!"

Brhannada odgovori: "Zakaj si tako prebledel od strahu? S tem samo razveseljuješ nasprotnike! Sam si mi rekel: Odpelji me pred Kurue! - Jaz te bom močnoroki vsekakor odvedel med Kurue kateri so

se sedaj pripravili zaradi vaših čred potolči kot sokoli okrog mesa. Ne razumem kako lahko sedaj odustaneš, ko si se ob odhodu toliko hvalisal s svojo možatostjo pred ljudmi in ženami? Če se vrneš brez čred te bodo zasmehovali vsi hrabri ljudje še celo žene. Po vseh pohvalah katerih je sairandhri izrekla o moji spretnosti o upravljanju z vozilom se jaz ne morem vrniti v mesto praznih rok."

Uttara pravi na to: "Čeprav bi Kurui pokradli vse bogastvo Matsya, čeprav bi od mesta ostala puščava nič od tega ni dovoljen razlog da začnem boj in da moram zaradi tega odgovarjati pred očetom!" To izreče in kraljevič skoči z voza odvrže lok in strelice in zbeži žrtvujoč ponos in čast.

Brhannada zakriči za njim: "Ne spodobi se kšatriyam tako pobegniti kraljevič! Kšatriyu je smrt milejša od sramotnega bega!" - zato se tudi on odpravi za kraljevičem medtem ko so kite in rdeča ženska krila njegove obleke krilili okrog njega. Gre in ujame mladega kraljeviča v katerem je srce zamrlo od strahu in mu reče: "Če se ti ne želiš boriti z zlobneži potem bodi ti meni kočijaž jaz pa bom z njimi zanetil boj! Spomni se kraljevič da si kšatriya in se ne prepusti toliko strahu!(8)"

In Arđun prvak med ljudmi pripravi na nek način mladega Uttara, da se vrne v svoj voz. On ga neodločnega in zmedenega in še otrplega od strahu vzdigne nanj. Ta prizor so gledali Kurui z Bhišmo in Dronom na čelu in mrko slutili, da bi ta čudni prišlek lahko bil Dhanandaya. Bharadvadin sin Dron jih je gledal tako potrte in reče: "Silni in vroči vetrovi kateri nas zasipajo s peskom, nebo pa se je prekrilo z barvo pepela. Oblaki čudno izgledajo, kot da v njih ni vode. Šakali hudo tulijo, naši konji pa točijo solze. Ti usodni znaki govore, da nam sedi nevarnost za vratom. Vstanite in pripravite vojsko za boj. Pripravite se za krvav spopad, živino zavarujte, ker je živina podoba kar je po izgledu skopljenec z glavo Prthin sin, prvak med tistimi ki rokujejo z orožjem. On nas bo danes premagal in odpeljal bo čredo. Govori se o

njemu, da je sam Mahadeva preoblečen v lovca izšel na plan in da ga je Arđun začudil."

Nato se oglasi Karna: "Ti vedno grajaš nas in hvališ Arđuna on pa ni enak niti šestnajstini moje ali Duryodhanine moči."

Duryodhana pa pravi: "Če je to Prthin sin Karna mi je želja pravkar izpolnjena! Če bo prepoznan bo moral prepotovati še naslednjih dvanajst let."

V tem času sta Arđun in Uttara prispela do drevesa sami in Arđun reče neizkušnemu in nemočnemu kraljeviču: "Uttara s tega drevesa boš pobral loke, ki se nahajajo v njem. Tvoji loki ne bodo prenesli moč mojih mišic niti silo napenjanja in bom z njimi zadeval le konje in slone. Zato se hitro popni na to listnato drevo ker so tu skriti loki in strelice in prvovrstni oklepi junaški Pandauovih sinov."

Uttara mu odvrne: "Pri nas pa se govori, da na tem drevesu visi zavito mrtvo telo. Kako naj se jaz ki sem kraljevske krvi, dotaknem s svojimi rokami?"

"Ne boj se kraljevič - odgovori Arđun - ne boš se umazal, ker na tem drevesu ni mrtveca temveč so tam skriti loki. Zakaj bi te jaz zavajal, da počneš nedostojno delo, ko pa si ti naslednik kralja Matsye in rojen v fini družini?"

Na vztrajno Arđunovo prigovarjanje kraljevič nazadnje le sestopi s kočije in razvije omote orožja in vidi da sijejo kot sonce, Gandiva in ostali štirje loki potem pa vpraša Arđuna: "O Brhannada kateremu slavnemu junaku pripada ta lok s stotinami zlatih zakovic in bleščečo konico?" Brhannada mu odgovori: "Lok po katerem sprašuješ je po celem svetu znan kot Gandiva katera pripada Arđunu in lahko uniči nasprotnikovo vojsko."

"Kakšno čudo Brhannada - reče na to Uttara - ti praviš, da so ti

loki in meči in strelice last Pandauov, o njih pa se ni slišalo odkar so izgubili kraljevino s kockanjem, čeprav bi lahko uničili vsakega nasprotnika!"

Arđun mu potem reče: "Jaz sem Arđun Uttara, jaz sem Prthin sin, Kanka dvorjan tvojega očeta pa je Yudhištira. Močni Ballava, spretni dvorski kuhar pa je Bhima. Nakula je konjušnik, Sahadeva pa nadzira vaše črede. Vedi pa da je sairandhri zaradi katere je podlegel Kičaka in njegovi pristaši sama kraljevna Draupadi. To je mojih deset imen: Arđun, Phalguna, Ďišu, Kiritin, Svetavahana, Bibhatsu, Viđaya, Kršna Savyasacin in Dhanadaya."

Ko je to poslušal ga Uttara pozdravi kakor se to spodobi in reče: "Moje ime je Bhuminđaya, imenovan Uttara! Velika je moja sreča Partha, ker te lahko gledam z lastnimi očmi. Bodi dobrodošel Dhanadaya! Močnoroki in rdečeoki junak, tvoje mišice so kakor slonovske. Spodobi se, da mi oprustiš vse kar sem povedal v svoji nevednosti! Tvoji čudežni in nedosegljivi podvigi preženejo vse strahove iz mojega srca in ga napolnjujejo z ljubeznijo! O junak popel se bom na ta voz in sam uporabljaj z njim! Povej mi na kateri odred boš najprej udaril? Ukaži in jaz te bom odpeljal tja!"

"Prikupil si se mi, tiger med ljudmi - reče na to Arđun - V tebi ni več strahu. Razbil bom v boju vse tvoje sovražnike! Hitro zaveži na voz mošnjček in iz tega orožja vzemi meč oglajene konice in okrašen z zlatom."

Uttara se razživi ob teh Arđunovih besedah in hitro sestopi z drevesa noseč Arđunovo orožje, ta pa mu reče: "Seveda boril se bom proti Kuruom in branil bom ta voz kateri bo kot trdnjava in vrnil bom tvojo čredo. Ničesar se ne boj Viratin sin!"

Tedaj Arđun sname zapestnice in potegne nase čudovite rokavice stkane iz zlata potem pa poveže svoje črne in spete lase z belo tkanino. Sedeč na svojem vozu silni junak opravi obred očiščenja in

obvlada svojega duha z obrazom obrnjenim k vzhodu in priklīče v spomin vsa svoja orožja in ona mu pridejo in rečejo kraljevskemu Prthinemu sinu: "Tu smo proslavljeni! Mi smo tvoje sluge Indrin sin!"

Arđun pa se jim prikloni in reče: "Bodite vsa v mojem duhu!"

Ko tako dobi Arđun svoje orožje se Arđun razveseli in odpne tetivo na Gandivi. Zasliši se strašen zvok zaradi katerega so se price stresle v zraku in drevesa so se zanihala. Po tem zvoku podobnem tresku groma so Kurui spoznali, da je to Arđun tisti, ki je napel tetivo na najboljšem med loki. Potem pa silni junak odide z Uttaro kot kočiježem in razvije nad svojim vozem zlato zastavo na katerem je opica z levovim repom, nebeški privid katerega si je izmislil sam Višvakarman. Neustavljivi uničevalec sovražnikov močno pihne v svojo školjko gromkega zvoka od katerega se sovražnikom dvignejo lasje na glavi. Hitri konji so popadali na kolena zaradi tega zvoka, kraljevič Uttara pa se usede zaradi strahu.

Tedaj se oglasi Uttara: "Poslušal sem rjojenje mnogih školjk in trobent in krike mnogih slonov na bojnem polju toda še nikoli nisem slišal glasu take školjke niti videl zastave kot je ta. Prav zares gospod moj um je povsem zmeden od rjojenja te školjke, vitja tvojega loka, treskanja voza in teh nečloveških bitij kateri stoje na tvoji zastavi."

Arđun poprime uzde in sam dvigne konje na noge potem pa objame Uttara in ga začne hrabriti: "Ne boj se čednostni kraljevič, rodil si se kot kšatriya!"

V tem času je Dron govoril Kuruom: "Vse to mi da slutnjo na zlo! Glejte tistega šakala kateri beži skozi naše vrste in zlovešče zavija! Zbežal je, ne da ga je lahko kdo zadel! Vse to napoveduje veliko težavo!"

Nato Duryodhana reče Bhišmi, Dronu in Krpi: "Tudi jaz in Karna sva že rekla učiteljem toda jaz bom znova ponovil: "Trinajsto leto še

ni zaključeno. Arđun se je pojavil pred nami čeprav bi se moral še prikrivati. Pandaui bodo zopet morali v izgnanstvo!"

Karna pa doda: "Vsi ti plemeniti vojščaki so podobni kolebajočim prestrašencem. Če je to kralj Matsya ali Arđun jaz se mu bom uprl tako kot se obala upira plimi. danes bom ubil Arđuna in se tako osvobodil dolga katerega je tako težko odolžiti in izvršil tisto kar sem obljubil Duryodhani."

Krpa mu na to odvrne: "Radhin sin, tvoje popačeno srce te vedno navaja na spore. Ti ne poznaš prave narave stvari niti ne razmišljaš o posledicah. Tisti, ki poznajo preteklost menijo, da je vojskovanje najbolj grešno od vseh mogočih del. Vojna lahko rodi samo sadove, če so primerni čas in mesto. Sedaj nam čas ni naklonjen in iz tega nič dobrega ne more priti. Arđunu niti sam Indra ni dostojen nasprotnik in zato tisti, ki se želi z njim dvobojevati mora vzeti zdravilo za pomiritev. Prišli smo ne vedoč sem, kjer se skriva Arđun kakor ogenj v vodnjaku. Toda potrebno bi bilo da se borimo pa če smo mu kos ali ne. Zato uredite naše čete pripravite oklepe in bodite pripravljeni."

Dronin sin Asvatthaman doda: "Karna, goveda še nismo odpeljali niti nismo še prešli meje. Zakaj potem hujskaš? Pravi junak dobi mnoge bitke, veliko bogastvo pa osvoji in številne sovražnike premaga, pa ne reče niti besede o svojem junaštvu! Ogenj gori molčeč in molčeče sonce sije. Zemlja molči in nosi na sebi vsa bitja gibljiva in negibljiva. Ko preuče Vede, morajo brahmani opravljati obrede za sebe in za druge. Kšatriye žive od loka in strelci in morajo opravljati obrede samo za sebe. Vaisya morajo dajati da se za njih opravijo obredi kadar se doprimorejo do bogastva, sudre pa morajo biti vedno na razpolago in streči vse ostale stanovce. Kar pa se tiče lovcev ptic in preprodajalcev mesa oni lahko zaslužijo bogastvo s svojo premetenostjo in ukanami. kateri kšatriya se veseli pred vsemi, da se je dokopal do kraljestva s tem, da je varal na kockanju, tako kot to dela nečastni Drhtaraštrin sin? Kdo se če ima pamet hvalisa, da se je dokopal do bogastva s prevaro na kockanju kot, da je prodajalec

mesa? V katerem dvoboju si ti premagal Arđuna, Nakulo ali Sahadevo? Pa si oropal njihovo bogastvo! Vidimo, da ljudi pa celo insekti in mravlje lahko oprostijo v mejah svoje moči toda Pandauvi sinovi ne morejo oprostiti ponižanja kateremu je bila izpostavljena Draupadi. Pošlji sedaj Duryodhana svojega modrega strica kateri tako dobro pozna dolžnost kšatriy! Pošlji sedaj tega kockača prevaranta Šakunija, da se bori z njimi. Toda z Gandivo se ne mečejo kockice temveč se sprožajo ošiljene strelice na nasprotnike!"

Potem začne govoriti Bhišma: "Karna se želi boriti ker mu nalaga dolžnost kšatrije. Nihče tako moder ne žali učitelja. Jaz bi rekel, da je čas, da razmislimo o času in mestu, ki so določeni za boj. To kar pravi Karna bi nas moralo odvrniti od malodušja. Brahmanovo orožje združeno z Vedami se še nikjer ni moglo videti kakor sedaj v učitelju Dronu. Ni sedaj čas za razprtije?" Nato zopet reče Asvatthaman: "Krepost se mora ceniti pa če je tudi sovražnikova, napake pa se morajo objaviti-poudariti, čeprav so izšle iz učitelja!"

Tedaj se oglasi Duryodhana: "Naj učitelj oprostí in naj se mir vrne med nas! Če bo učitelj z nami je tako kot bi bilo že storjeno to kar je treba storiti."

In on s Karnino in Krpino pomočjo spravi v dobro voljo učitelja potem pa jim Dron začne najprej svetovati: "Pripravite se tako, da Arđun nikakor ne bo mogel do Duryodhane. Sovražnik ga ne sme ujeti čeprav se on prenegli ali napačno oceni stanje na bojišču. Bodite prepričani, da se Arđun ne razkrije preden ne izteče rok izgnanstva. Naj ima to Gangin sin na umu in naj pove kar misli da je prav."

Bhišma tedaj reče: "Kolo časa se obrača z vsemi svojimi razdelki. Deli se po položajih planetov in ozvezdij po letnih časih in letih. Zaradi premikanja nebeških teles vsakih 5 let nastane višek 2-eh mesecev. Zato je vse kar so Pandauvi sinovi obljubili izpolnjeno. Arđun je to vedel in se je zato pojavil. Kako lahko nekdo kateremu je Yudhištira vodič odstopi od kreposti? No kralj kraljev, jaz še nisem videl bitke v

kateri ena stran mirno lahko reče: Mi gotovo zmagujemo! Ko pride do spopada, tedaj morajo biti porazi in zmage napredovanja in nazadovanja. Če je ta bitka ugodna ali ne, vi opravite svoje priprave!"

Duryodhana reče na to: "Toda jaz ded, ne bom Pandauvom vrnil njihove kraljevine. Zato brez oklevanja naredite vse, kar je potrebno pa naj se bitka začne!"

Bhišma mu odgovori: "Potem poslušaj kar mislim, da bi bilo dobro storiti. Ti ne izgublaj časa temveč pojdi do prestolnice in odpelji s seboj četrtno vojske. Druga četrtna naj obkoli čredo in naj jih prežene. Če se vrnemo brez goveda bo to znak, da smo premagani. Nas pet in ostanek vojske gremo na Arđuna." Kurui so poslušali ta nasvet in so se podelili in postrojili v bojne vrste.

Zagledujoč Kurue pripravljene na boj Arđun ogovori kraljeviča Matsya: "Usmeri svoje konje voznik tja kjer bodo moje strelce dosegale sovražnika! V tem času se bom trudil, da v sredi vojske zagledam tega podleža iz roda Kuruov. Ko premagam tega podleža, bodo ostali sprejeli poraz. Tam stoji Dron in za njim njegov sin. Vidim tudi Bhišmo, Krpo in Karno, vse velike strelce, toda ne vidim Duryodhane. Slutim, da se je v želji da reši svoje življenje umaknil po južni strani in odpeljal čredo s seboj. Z njim se bom boril Viratin sin, ker bo edino od tega korist. Ko zmagam, se bom vrnil in odvedel govedo."

Arđun hitro dohiti ukradeno čredo in razžene vojsko, ki jo je varovala, goveda pa so se preplašena tuleč dvignjenih repov usmerila nazaj in v teku odšla po isti poti. Videč kako podivjana goveda bežijo proti prestolnici Matsya, so prvaki bojevnikov Kuruov prišli do zaključka, da je Arđun dosegel kar je hotel zato so se pognali nanj medtem ko je še preganjal Duryodhana.

Ko je videl njihovo vojsko in nad njo kriljenje številnih zastav, reče Arđun Uttari: "Potegni zlate uzde Uttara in poženi naše bele konje tja

kjer vidiš silne velemože Kuruov! Zli Karna se želi spopasti z menoj! Odpelji me Viratin sin k njemu kateri se pod okriljem Duryodhane napihuje od oholosti!"

Karna in Arđun sta se začela dvobojevati. Dvanajst Karninih strelc je ranilo Arđuna, Uttara in njune konje, toda Arđun je povrnil in zasul Karno s silo strelc katere so ga prebodle po celem telesu tako, da se je moral umakniti.

Ko Radhin sin zbeži z bojišča so ostali vojaki z Duryodhano na čelu udarili eden po eden na Arđuna spremljani s svojimi četami, toda, kakor obala kljubuje plimi, tako se je tudi Arđun upiral besu te številne vojske postrojene za boj katera ga je zasipala s strelcami. Potem pa prvak med vojščaki napade sovražnika in pošlje nadenj svoja nebeška orožja. Nebo in vse strani sveta prekrijejo brezštevilne strelice, napete iz Gandive, kakor zemljo prekrijejo sončni žarki. In nihče od nasprotnikov ni mogel dvigniti oči na Arđuna, kateri je bleščal s silno svetlobo. Brezštevilne Arđunove strelice, kot, da niso imele dovolj prostora. Nasprotniki so ga lahko videli le čisto od blizu, toda že istega trenutka so bili že na poti na drug svet skupaj s svojimi konji. Kakor so njegove strelice neovirano prehajale skozi telesa nasprotnikov, tako je njegov voz jezdil skozi njihove vrste. Njegove strelice so vedno našle cilj kakor oko vedno počiva na tistem kar mu je prijetno gledati. Sled, ki je ostajala za njim je bila podobna kardelu slonov, ki so odšli skozi pragozd.

Tedaj Bharata so napadli Arđuna vsi veliki vojščaki Kuruov in so napeli vse sile toda Dhanađaya Kuntin sin zadane starega gospodarja Bhišmo z desetimi strelcami v prsi čeprav se je ta boril kakor je najbolje mogel. Neepremagljiv Gangin sin je klonil od hude bolečine in dolgo ostane naslonjen na svoj voz.

Tedaj so Arđuna obkolili z vseh strani z nebeškim orožjem zasipajoč ga z neskončnim nalivom strelc. On je s svojim orožjem odbijal njihovo, potem pa lastnik Gandive pokliče eno od Indrinih

nepremagljivih orožij imenovanih "ob pamet priti". S svojimi ostrimi strelicami je popolnoma prekril vse štiri strani sveta. Dönenje Gandive je popolnoma oglušilo nasprotnikova čutila potem pa Arđun vzame z obema rokama svojo školjko močnega zvoka in silovito pihne v njo zapolnjujoč z njenim zvokom ves nebesni svod. Zaradi zvoka te školjke so se junaki Kuruov ustavili vsi osupli, loki od katerih se ne razdvajajo v boju so jim padli iz rok. Ko je vojska Kuruov tako okamenela Arđun reče sinu kralja Matsye: "Pojdi med Kurue dokler so še zmedeni in prinesi sem bele uniforme katere nosijo Dron in Krpa in tisto lepo rumeno katera pripada Karni, prinesi pa tudi modre od kralja in Droninega sina. Rekel bi da Bhišma ni priljubljen, ker ve kako se zoperstaviti temu orožju zato njega obidi!"

Nato slavni sin Matsya skoči z voza spusteč uzde in pobere oblačila vojščakov in se vrne nazaj na svoje mesto. Potem pa spodbode štiri žrebce in odpelje Arđuna z bojišča vozeč se skozi pešadijo katera je še vedno držala zastave v rokah.

Ko Bhišma vidi da Arđun odhaja ga zadene s svojimi strelicami toda Arđun mu pobije zaprego in kočijaža in s svojim lepim lokom izplava na površje voz kakor sonce izhaja iz oblaka. Dhrtaraštrin sin pride k sebi in opazi Prthinega sina kako stoji na bojišču podoben gospodarju nebesnikov in razburjeno vpraša Bhišmo: "Kako se je ta rešil pred teboj?"

Santanuov sin mu odgovori z nasmehom: "Kje so bila tvoja čutila in tvoj pogum? Zakaj si odvrigel lok in strelice? Arđun ni nagnjen h krvoločnosti niti se mu duša ne nagiba h grehu. Za vse tri svetove noče pozabiti starejše. Samo nas zato v tem boju ni pobil. Prvak med junaškimi Kurui, vrni se v mesto in pusti Arđunu, da mirno odide z ugrabljeno živino. Ne zavračaj brezumno vsakič svoje dobro!"

Na koncu vsakega časovnega ciklusa med uničevanjem in ponovnim nastankom sveta, spi Višnu na Anati, kači neskončnosti.

Duryodhana poslušajoč te besede starega gospodarja, katere so bile za njegovo dobro, se razbesni toda izgubi voljo do nadaljne bitke, globoko vzdihne in umolkne.

Arđun židane volje vidi kako Kurui odhajajo k svojemu mestu, zato odide za njimi in pozdravi starega Bhišmo in učitelja Drona in jima izkaže spoštovanje. Na enak način pozdravi tudi Droninega sina in učitelja Krpa in ostale častne osebe med Kurui. Potem Prthin sin enkrat s strelico razbije na koščke Duryodhanino krono okrašeno z dragim kamenjem, hrumenje njegovega loka pa zapolni vse tri svetove.

Arđun je gledal kako Kurui odhajajo, osramočeni in veselo reče sinu Matsyi: "Poženi svoje konje! Vračamo se! Tvoja čreda je rešena, sovražnik odhaja, potrebno bi bilo, da se tudi ti zdravo in veselo vrneš v svoje mesto! No samo ti dragi otrok veš da Prthin sinovi žive pri tvojem očetu. Ko vstopimo v mesto ne hvaliti njihovega dela, da se kralj Matsya ne splaši. Raje reci: Jaz sem premagal vojsko Kuruov in vrnil našo živino!"

Uttara mu odgovori: "V moji moči niso dela katera si ti naredil, toda odkril bom kdo ste šele ko mi ti to dopustiš."

Ko Arđun pride v bližino grobišča on stopi pred drevo sami ves ranjen od nasprotniških streljic. Tedaj strašni opičjak z njegove zastave, bleščoč kakor ogenj zleti na nebo z vsemi ostalimi bitji ob njem in izginejo slepila, na vozu pa se spet pojavi Uttarina zastava z likom leva. Ko so si zamenjali strelice, mošnjičke in ostalo orožje se slavni kraljevič Matsya popelje v prestolnico veselega srca, Arđun preoblečen v Brhannado zopet upravlja voz.

Uttara posluša Arđunin nasvet zato ukaže glasnikom, da razglase njegovo zmago.

Kralj Virata je bil presenečen, ker so Susarmana tako hitro

premagali in vrnili bogastvo. Prišel je v mesto z vsemi štirimi Pandauvi in čim je sedel na prestol so mu dvorjani povedali, kaj se je zgodilo in da je njegov neustrašni sin odšel do sovražnika na samo enem vozu z Brhannado kot kočijažem. Virato je obvezel strah zato ukaže svojim ministrom: "Vsi bojevniki kateri niso ranjeni naj takoj odidejo na pomoč Uttari!"

Nato se Kanka nasmehne kralju in mu reče: "O kralj, če je Brhannada Uttarin kočijaž potem se Kuruom ni posrečilo da ti odpeljejo goveda."

V tem času pridejo hitronogi glasniki katere je Uttara poslal in objavijo, da je mladi kraljevič izvojeval zmago nad Kurui. Kralj se je ves naježil od velikega veselja. Daroval je glasnikom lepe obleke, svojim svetovalcem pa je ukazal: "Okrasite poti z zastavami in prinesite cvetne prispevke bogovom in boginjam. Pošljite jim nasproti kraljeviče in pogumne vojščake, glasbenike in plesalke okrašene z nakitom. Naj glasniki hitro odjahajo na slonih in naj na vsakem križišču objavijo mojo zmago! Naj odide ven kraljična Uttara v krasni obleki in naj obkrožena z dekleti pričaka s hvalospevi mojega sina!"

Glede na to, da je poslal vojsko, dekleta in z nakitom okrašene dvorjane, modri kralj Matsya reče: "O sairandhri prinesi kocke Kanka pa naj začne z igro!"

Na to mu Pandauvov sin odgovori: "Rečeno je, da ne sme igrati tisti katerega srce je zaslepljeno z veseljem, posebno še če igra s spretnimi kockarji, toda, če ti je to v veselje naj se igra začne."

Igra se je začela, med tem ko so kockali, kralj Matsya reče: "Ha! Moj sin je premagal Kurue!"

Kralj Yudhištira pa mu odgovori: "Kako jih nebi premagal, če mu je bil kočijež Brhannada?"

Te besede so hudo razjezile kralja Matsya zato zabrusi

Pandavemu sinu: "Mar ti beda od brahmanov primerjaš skopljenca z mojim sinom? Mar ne veš komu pristoji da govori? Opravičujem ti to žalitev zaradi najinega prijateljstva toda v bodoče moraš paziti kaj govoriš, če ti je kaj do življenja." Yudhištira pa nadaljuje: "Ni tistega, ki se lahko tolče z Bhišmo, Dronom, Droninim sinom in ostalimi silnimi junaki Kuruov, kakor tudi ne z Indro katerega spremljajo Maruti! Samo eden je, to pa je Brhannada! Ni tistega, ki mu je po moči enak. Zakaj potem tvoj sin nebi premagal zlobneže, če je imel takega zaveznika!"

Virata pa pravi na to: "Ti ne krotiš svojega jezika kljub mojemu ukazu! Če ni tistega ki kaznuje se nihče ne priklanja kreposti!" - Rekoč to, kralj goreč od gneva udari Yudhištira s kocko po obrazu in ga v jezi opozori: "Glej, da se ti to še kdaj ne zgodi!"

Od moči udarca Yudhištiri priteče kri iz nosu, toda Prthin sin je držal roke pred obrazom, da mu nebi kri kapnila na tla. Krepostni Yudhištira tedaj pogleda Draupadi katera je stala ob njem. Vedno poslušna željam svojega gospodarja ona razume kaj to pomeni zato prinese zlato posodo z vodo in vanjo ujame kri. V tem trenutku vratar ogovori kralja in objavi: "Tvoj sin Uttara čaka na vratih z Brhannado!"

Tedaj Yudhištira napoti stražarju besede, ki so bile samo zanj: "Naj Uttara vstopi sam! Brhannada ne sme vstopiti, ker se je junak zaobljubil, da ne bo pustil pri življenju tistega, kateri mene izven bitke rani ali na zemljo prelije mojo kri!"

Kraljevič Uttara vstopi sam, očetu izkaže spoštovanje z dotikom njegovega stopala potem se obrne, da izkaže svoje spoštovanje brahmanu Kanki in tedaj zagleda, kje sedi v kotu okrvavljenega obraza. Ves zaprepaščen hitro vpraša: "Kralj, kdo ga je udaril? Kdo je storil to strašno krivico!"

Kralj mu odgovori: "Jaz sem udaril tega potuhnjenega brahmana,

toda on zasluži še hujše! Medtem, ko sem hvalil tvoje junaštvo in tebe je on poveličeval tistega skopljenca!"

Uttara se je prestrašil: "Joj, joj! Zgrešil si velik greh in strašno krivico! Oče moj, padl pred njegove noge in prosil za njegovo odpuščanje, da smrtonosni strup brahmanovega prekletstva v korenu ne zatrt naš rod!"

Virata je poslušal svojega sina in je začel tolažiti Kuntinega sina kateri je bil kakor ogenj prekrit s pepelom. Zaprošil od njega odpuščanje, Pandauov sin pa mu odgovori: "Jaz sem ti takoj odpustil kralj, in se ne jezim nate. Toda, če bi ta kri z mojih nosnic padla na zemljo bi tebe in kraljevino gotovo doletel propad! Jaz te ne krivim kralj, ker si udaril nedolžno osebo, ker tisti, ki so močni so ponavadi tudi nerazumljivo nasilni v svojih postopkih."

Ko je kri prenehala teči vstopi tudi Brhannada, pozdravi Virato in Kanko in ostane tiho stoječ. Tedaj kralj začne pred njim hvaliti sina Uttara, ki se je vrnil iz boja, Uttara pa na to reče: "Nisem jaz vrnil naše črede, niti nisem premagal sovražnika! To delo je izvršil sin nekega božanstva. Mladenič bleščeč kakor Indra me je videl kako bežim in zato stopi pred mene in mi ne pusti dalje. Napotil me je nazaj na voz in potolkel Kurue in tako rešil našo govedo. Zmaga pripada njemu in ne meni!"

Nato Virata vpraša: "Kje je sedaj ta močnoroki in slavni sin nebeškega očeta? Komaj čakam, da vidim tega silnega nebeškega vojščaka, kateri je rešil tebe in mojo čredo!"

Uttara mu odgovori: "Ta močnoroki božanski sin je izginil izpred mojih oči, toda upam, da se bo vseeno pojavil tukaj jutri ali pojutrišnjem."

Tri dni za tem je pet Pandauovih sinov dopolnilo svojo zaobljubo in so se okopali, oblekli v bogato okrašene bele obleke in z

Yudhišthiro na čelu vstopili v posvetovalnico kralja Virate in zavzeli mesta namenjena kraljem. Zasijali so kakor pet žrtvenih ognjev na oltarju. Ko so se posedali, pride tudi kralj Virata, da zbere svet, da bi opravil svoje kraljevske dolžnosti. Zagleda slavne Pandauve kako blešče kakor ogenj in se za trenutek zamisli, potem pa se razjezi in reče Kanki kateri je sedel podoben vladarju nebesnikov obkrožen z Maruti: "Ti se ukvarjaš z metanjem kock in si v moji službi. Kako si lahko zavzel kraljevsko mesto in oblekel dragocena oblačila?"

Tedaj se Arđun nasmehne in reče kralju: "Ta človek kralj je dostojen, da sedi celo na Indrinem prestolu! On spoštuje brahmane, posvečen je v svete knjige, opravlja žrtvene obrede, požrtvovalno in neomahljivo sledi zaobljubam, on je prvi med Kurui, Kuntin sin Yudhištira! Vest o njem se je razširila po celi zemlji kakor se sončni sijaj razprostira širom po nebesih. Kako lahko vprašaš kralj, če je oseba kot je Pandauvov sin dostojen kraljevskega sedišča?"

Na to reče Virata: "Če je to zares Yudhištira kralj Kuruov, kdo med vami je potem Arđun, in kdo močni Bhima, kdo je Nakula in Sahadeva? Kje je slavna Draupadi? Po njihovem porazu pri kockanju jih nihče ni več videl!"

- "Kralj - odgovori Arđun - ta tvoj kuhar znan kot Ballava je slavni Bhima, poznan po svojih veščinah in moči. Nakula je tvoj konjušnik, Sahadeva pa pastir. Lokvanjeoka in drobna sairandhri sladkega nasmeha zaradi katere je Kičaka izgubil glavo je slavna Draupadi. Jaz kralj pa sem Arđun o katerem si že dovolj slišal. Zadnje leto našega izgnanstva smo preživel v tvojem domu kot otrok v materinem trebuhu."

Potem princ Uttara reče kralju vse o Arđunovem junaštvu. Virata je bil ves iz sebe zaradi veselja. Objame Yudhištira in mu ponudi svoje žezlo, zakladnico, mesto in vso kraljevino in jim reče: "Sedaj je prišel čas, da si pridobim naklonjenost Pandauvov. Če vam je po volji bom dal svojo hčer Uttaro da bo zvesta ljubica Arđunu."

Nato plemeniti Yudhištira pogleda Arđuna, ta pa to razume in odgovori kralju Matsyi: "Medtem ko sem živel v tvojih osebnih prostorih kralj, sem imel priložnost biti s tvojo hčerko tudi na samem in v družbi in ona mi je zaupala kot očetu. Jaz sem ob glasbi vodil njene korake v plesu in gledal kako se z ljubkostjo in spretnostjo plemenitijo njene kreposti, zato nebi želel, da nekdo drug posumi v njo ali v mene. Duša je čista, moji čuti so v moji oblasti in zato te prosim kralj, da mi jo daš za snaho, naj bo nevesta in veselje mojemu sinu, ker je on dostojen, da ti je zet in tvoji hčeri mož."

Plemeniti vladar kraljevine Matsya mu odvrne razigranega srca: "Besede kot so te pristajajo tebi in tvoji kreposti! Naj bo kot ti praviš! Tisti kateremu je Arđun prijatelj je vse svoje želje že izpolnil!"

Peta knjiga
UDYOGAPARVAN
Knjiga o pripravah

Vaisampayana pravi: "Vsi junaški potomci Kuruov, kateri so se pridružili Pandauvom so proslavili Abhimanyovo svadbo, in ko so se ponoči odpočili so se zjutraj židane volje zbrali na Viratinem dvoru. Dom kralja Matsya je bil poln vsakovrstnega bogastva in okrašen z izbranimi dragulji in plemenitim kamenjem, sedišča pa so bila pazljivo urejena z venci. Vse je dišalo z omamnim vonjem.

Močni vladarji naroda so prišli in se posedli potem pa se oglasi Kršna: "Vsi vi kateri ste tu veste kako je bil v igri s kockanjem kralj Yudhištira prevaran, kako mu je bila vzeta kraljevina in kako je sprejel izgnanstvo. Pandauvovi sinovi kateri lahko s silo svojega orožja pokorijo tudi svet, so izpolnili te strašne zaobljube trinajstih let in niso odstopili od dane besede. Ti slavni junaki so prebili leto dni služoč drugim. Na vas je, da sedaj odločite, kaj je pravično in dobro tako za Yudhištiro kot za Duryodhano in kaj bo podobno sprejemljivo tudi za Kurue in Pandauve. Častni kralj Yudhištira nebi nepravično poželel niti nebeško cesarstvo, če pa to pravica hoče, bo sprejel da bo vladal tudi samo eni vasi. Dhrtaraštrovi ne morejo premagati Arđunovo moč. Mi ne vemo kaj se plete po Duryodhanini glavi niti ne vemo kaj se bo zgodilo v prihodnosti. Zato je težko odločiti kaj storiti. Jaz pravim, da bi bilo potrebno poslati poslanca, človeka dobrega roda zmernega in skrbnega, polnega kreposti in sposobnega, da pregovori Duryodhana da Yudhištiri preda polovico kraljestva kateri mu pripada."

Tedaj se oglasi Baladeva(1): "Junaški Kuntini sinovi so pripravljene dati polovico svojega kraljestva in se žrtvujejo za ljubezen Duryodhani. Zato jim Dhrtaraštrini sinovi morajo vrniti polovico zemlje in se veseliti skupaj z nami zato, ker je ta spor rešen v obojestransko zadovoljstvo. Storimo vse, kar je v naši moči, da se ta spor reši brez orožja. Kralj Yudhištira je nadaljeval s kockanjem

čeprav je bila sreča ves čas proti njemu in zato ne moremo kriviti Šakunija. Ne izzivajte vojne s Kurui temveč se obrnite na njih miroljubno in mirno. Vojna ni gotov način za doseganje cilja, plodovi pomiritve na vsak način dalj časa trajajo."

Medtem ko je neustrašni potomec Madhuovega roda tako govoril, viteški Satyavaki(2) vstane in ogorčen reče: "Kakšno je človeško srce, tak mu je tudi jezik! Tvoje besede odgovarjajo tvojemu srcu! Na svetu obstajajo pogumni ljudje tako kot tudi strahopetci. Kakor se na istem drevesu najmeta dve veji od katerih se ena pobeša od plodov medtem, ko je druga povsem jalova, tako se v enem rodu lahko rojevajo slaboumni in velikani. Ali se lahko odpusti tistemu kateri lahko kralju Yudhištiri pripiše še najmanjšo krivico, da govori pred tem zborom? Yudhištira so izzvali, ker je bil obvezan z običaji vojaškega staleža in premagali so ga s prevaro! Celo če Yudhištira želi to kar ni njegovo se ne spodobi, da moleduje. Jaz bi se jih usmilil z ostrimi strelicami! Ni greh ubiti tistega kateri se je odločil pobiti nas. Brezbožno in sramotno je prosjačiti od sovražnikov! Jaz zahtevam od vas da goreče poprimete in izvršite vse kar Yudhištiri leži na srcu! Pandauovi sinovi morajo nazaj dobiti kraljevino kateri sedaj vlada Dhrtaraštra!"

Tedaj vstane kralj Draupada in reče: "O Satyaki ni dvoma, da se bo zgodilo to kar napoveduješ. Dhrtaraštra ima preveč rad svojega sina in ne bo v miru vrnil kraljevine. Soglašam s teboj, da besede pomirjenja ne bodo ničesar spremenile. Ne verjamem, da z ljubeznivimi besedami lahko spraviš k pameti izpirjenega Duryodhana. Zato se bomo pripravili za vojno, jaz pa bom poslal našim prijateljem sporočilo naj tudi oni zberejo in plačajo vojsko."

- "Satyakiju se spodobijo take besede - se oglasi Kršna. Ne dvomim, da so rečene za dobro Yudhištiri. Mi vsi želimo postopati tako, kot se spodobi, dobro Pandauvov pa je naša prva dolžnost. Toda naše sorodstvo s Pandauvi in Kurui je enako, ne glede na to kako so se oni obnašali drug do drugega. Vsi mi smo poklicani sem na svadbo

in morali bi oditi domov veseli in zadovoljni. Vi ste prvaki med kralji in po letih in po učenosti mi pa smo tisti, ki se moramo učiti od vas. Zato zahtevam od vas, da v imenu Pandauvov pošljete Kuruom sporočilo, mi pa s tem soglašamo. Če poglavar Kuruov pristane na mir in pravico še ne bodo skalili bratska čustva med Kurui in Pandauvi. Če pa Dhrtaraštrin sin oholo in bedasto odbije mirovno ponudbo, potem pokličite tudi nas, ko boste zbirali vse druge."

Potem kralj Virata izkaže Kršni vse časti in mu da dovoljenje, da se umakne s svojimi rojaki in spremstvom, toda on se usede, da se z Yudhišthiro in ostalimi dogovori okrog priprav za vojno. Virata in Drupada in njihovi rojaki so poslali sporočilo vsem kraljem in mnogi gospodarji zemelj so prišli na ta poziv veselega srca. Ko Dhrtaraštrini sinovi zvedo za to začno tudi oni zbirati okrog sebe številne kralje.

V tem času, kralj, je mrgolelo na zemlji vladarjev, kateri so hiteli eni po eni strani, drugi po drugi strani na pomoč. Zemlja se je polnila z vojsko od vseh štirih rodov in zdelo se je, da boginja zemlja drhti pod njihovimi koraki.

Kralj Pancala se je dogovoril z Yudhišthiro in poslal Kuruom lastnega svečenika, kateri je bil star po letih in po izkušnjah. Kralj Pancala mu reče: "V stvarstvu so v premoči tisti, ki so obdarjeni z življenjem. Med živimi bitji so v premoči tisti, ki so obdarjeni z razumom. Od razumnih bitij je človek najmočnejši, od ljudi pa so najmočnejši brahmani. Od dvakrat rojenih pa so močnejši tisti, ki preučujejo Vede, od poznavalcev ved pa so prvi tisti katerih razsojanje je visoko dognano. Med temi so najmočnejši tisti, ki imajo izkušnje, med najizkušenejšimi pa so tisti kateri so spoznali Vsevišnjega. Rekel bi, da si ti med njimi in zato želim, da ne izgubljaš časa, odeš h Kuruom in tam zastopaš zadevo Pandauvo."

Po zaupnih špijonih je kralj Duryodhana izvedel, vse, kar se je dogajalo. Tako je izvedel vse kar se je dogajalo. Tako je izvedel, da se je Kršna napotil do svoje prestolnice, zato se je tudi on z majhnim

spremljivost in v kočiji v katero so bili vpreženi hitri konji kakor vihar napoti na pot v Dvarko. Istega dne, ko je Duryodhana prišel v Dvarko, lepo mesto Anartta tja pride tudi Arđun zato dva slediča Kuruov vstopita v palačo ravno v tistem času in najdeta Kršno kako spi.

Duryodhana je prvi vstopil v njegov spalni prostor, Arđun vstopi za njim in oba sta tam stala dokler se Kršna ne zbudi. Duryodhana se je usedel na stol, ki je bil okrašen kakor prestol kateri je stal zraven Kršninega vzglavja, Arđun pa je ostal stoječ ob vznožju postelje zložeč skupaj roke v znak spoštovanja. Ko se je Kršna zbudil on najprej zagleda Arđuna, potem pa ju vpraša kot se to spodobi, za razlog njihovega obiska.

Duryodhana mu odgovori z nasmeškom: "Kršna vse je videti, da bo med nami vojna in to zelo kmalu. Če se to ne zgodi mi moraš pomagati. Tvoje prijateljstvo z menoj je enako kot z Arđunom pa tudi naše sorodstvo je zelo skupaj. Edina razlika je, da sem danes prišel prvi, naši dobri praočetje pa bodo vedno spoštovali pravico do nasledstva."

Kršna reče na to: "Niti najmanj ne dvomim, da si ti prišel prvi Duryodhana, toda ko sem odprl oči, je moj pogled najprej padel na Arđuna, jaz pa bom pomagal obema. Pravica do prvenstva je vsem vam enaka. Ko se izpolnjujejo želje, običaj nalaga, da se vedno začne od najmlajšega molitelja in zato bom najprej ponudil, da izbira Arđun. Tu je milijon mojih pastirjev in vsak mi je enak po moči. Kličejo jih Narayane. Vsak od njih se zna boriti v najbolj vročem boju. Ti vojaki neobvladljivi v boju bodo na strani enega od vas, jaz pa bom povsem sam in ne lotevajoč se orožja, ker sem se odločil, da se ne borim stal na strani drugega. Ti Kuntin sin lahko izbiraš prvi ker glede na zakon imaš to pravico."

Tedaj Arđun izbere Kršno, Narayano glavnega uničevalca vseh zlih bitij kateri je rekel, da ne bo na bojišču.

Duryodhana dobi številno vojsko Narajan, dedičev Bharat in je bil ves iz sebe od veselja ker je dobil teh tisoč vojakov, čeprav Kršna ni bil na njegovi strani.

Ko si je zagotovil to veliko vojsko Duryodhana odide k Baladevi močnemu Radhinemu sinu in mu pove zakaj je prišel. Toda Balarama mu takole reče: "Duryodhana jaz sem poskušal vse kar je v moji moči, da bi se kralji pomirili. Na svadbi Viratine hčere sem rekel Kršni, da sta njegov in moj rod enako blizu tebi in Pandauvom. Toda moje besede so bile zaman. Jaz se ne morem priključiti strani kateri je Kršna nasprotnik toda ne bom mu niti pomagal. Ne bom pomagal ne tebi niti Arđunu in to je moja nepreklicna odločitev. Rojen si v rodu Bharata in spoštujejo te vsi zemeljski kralji. Pojdi in bori se spoštujoč stroga pravila viteške časti."

Nato Duryodhana objame junaka kateremu je bilo ralo smrtno orožje in čeprav ni imel Kršne ob strani je bil prepričan, da je Arđuna že premagal. Ko je Duryodhana odšel Kršna z nasmehom vpraša Arđuna: "Dhananđaya zakaj si tako nerazumno postopal? Izbral si mene namesto moje dobro opremljene številne vojske." - Arđun mu odgovori: "Želel bi Kršna doseči slavo katera bo enaka tvoji. Ti imaš moč zoperstaviti se vsem zemeljskim kraljem in njihovim mnogoštevilnim vojskam. Čutim, da sem tudi sam sposoben česa takega. Želim, da si moj kočijaž. Že dolgo si to želim."

Vasudeva reče na to: "Rekel bi Kuntin sin, da si se odločil meriti z menoj. Naj se ti želja izpolni! Bom voznik tvojega voza."

Kralj Salya(3) brat kraljice Madri, Sahadevine in Nakuline matere je odšel s svojimi sinovi in veliko vojsko, da bi pomagal Pandauvom. Svojo vojsko je pustil na poti, on pa je pohitel k taboru Pandauvov. Duryodhanini vohuni so to sporočili Duryodhani on pa je hitro odšel, da ga pozdravi. Ukazal je, da se po celi poti po kateri je šel Salya uredi in opremi prostore za počitek z obiljem vsega, kar je potrebno, s poslasticami in pijačo z glasbeniki in igralci za Salyunovo razvedrilo.

Vse je storil, da bi se kralj čutil počaščenega ter, da mu nebi manjkalo udobja. Več kot zadovoljen s takšno pozornostjo kralj Salya reče služabnikom kateri so mu stregli: "Za to nevideno gostoljubje in neprimerljivo ljubezen, katera mi je izkazana moram nekako nagraditi Yudhišthirine ljudi. Prosim, da mojo željo sporočite Kuntinovem simu in mi prinesite njegovo privoljenje, da to lahko storim."

Sluge so odšle in prinesle to sporočilo Duryodhani, kateri je bil neopazen vedno v bližini in on izkoristi to priložnost in stopi pred Salya, kateri je bil v tem trenutku pripravljen vse dati. On pozdravi svojega strica in Salya razume da se je Duryodhana tako potrudil, da ga je pogostil! On objame Duryodhana in mu reče: "Vzemi od mene kar se ti poželi srce!"

Duryodhana mu na to odgovori: "Junak naklonjen blagoru naj tvoje besede postanejo resničnost! Izpolni mojo željo in bodi moj vojskovodja!"

- "Naj bo tako! - odgovori Salya - Kaj lahko drugega storim?!"

- "Dogovorjeno!" - vzklikne Duryodhana in začne to ponavljati Salya pa mu reče: "Izvrstnik med ljudmi pojdi v svoje mesto, jaz pa bom obiskal kralja Yudhišthira podrejenca sovražnikov. Hitro se bom vrnil."

Duryodhana mu odgovori: "Zemeljski gospodar pojdi h Pandavom in hitro se vrni. Jaz sem popolnoma odvisen od tebe! Ne pozabi želje katero si mi obljubil izpolniti!"

Salya je prišel v Upalavyo(4) in ko se je usedel, da bi se pogovoril z Yudhišthiro mu pove vse kar se je zgodilo, Yudhišthira pa mu takole reče: "Znameniti vojskovodja, dobro je kar si tako storil. Izpolnil si obljubo, ki si jo dal Duryodhani v trenutku, ko ti je on zelo ugodil. Naj te spremlja vse dobro! Jaz od tebe prosim samo eno: Ti si na bojišču enak Kršni. Ko Arđun in Karna izideta na plano ne sumim, da boš vozil

Karnino kočijo. Če mi želiš storiti dobro zaščiti Arđuna. Stori kralj Karno malodušnega in olajšaj nam zmago. Čeprav kaj takega nebi bilo potrebno storiti, stori to zaradi nas stric!"

Na to mu Salya odgovori: "Bodi prepričan, da bom v tem dvoboju voznik, ker me Karna primerja s Kršno. Ko se bo želel boriti mu bom z napačnimi besedami zmedel ponos in neustrašnost in nasprotnik ga bo zlahka premagal. Vse vaše muke se bodo na koncu spremenile v veselje."

In tedaj se Salya poslovil od Kuntinega sina in odide s svojo vojsko k Duryodhani."

Mnogo kraljev je zbralo svoje vojske okrog Hastinapura. Tu je bilo enajst akšauhina(5) vojske pripravljene za bitko pod zastavami kateri so se bleščale. V mestu Hastinapura ni bilo prostora niti za vse vojskovodje. Celotni prostor okrog petih rek in področje Kundangale in obale Gange in Varana in bregovi na obalah Yamune, cel ta predel bogat z žitom in bogastvom je prekrit z vojskami.

Dvorski svečenik katerega je Draupada poslal je opazoval potujoč vse te legije. Ko je prišel v Dhrtaraštrin dvor je zagledal tam vse velemože in vojskovodje Kuruov in njihovih prijateljev in zaveznikov.

Pričakali so ga z dobrodošlico in spoštovanjem kakor se to spodobi za poslanca. On jim po sprejemu začne takole govoriti: "Kralj dobro se ve, da sta Pandau in Dhrtaraštra brata po očetu in da nesporno kraljevina njegovega očeta pripada obema enako. Hrabri Pandauvovi sinovi se ne žele spuščati v vojno s Kurui, da bi si povrnili svojo kraljevino, da ne opustošijo svet. Zato vrnite Kurui tisto, kar morate vrniti, ker je prišel čas za vračanje in krepost to od vas zahteva. Ne dopustite, da ta priložnost neumno propade!"

Poslušajoč ta govor bleščeči Bhišma, najstarejši po letih in modrosti najprej izrazi spoštovanje svečeniku potem pa reče: "Sreča

je, da je Kršnu in Pandauvom dobro in da so zdravi. Sreča je, da so tu tisti kateri jim bodo pomagali in, da so še vedno na poti kreposti. Ostre so tvoje besede toda mislim, da je razlog temu, ker si ti brahman. To kar si rekel je nedvomno resnica."

Toda Karna ga prekine z drznim in jeznim vskokom v besedo stalno gledajoč Duryodhana: "Nič novega nam nisi povedal. V Duryodhaninem imenu je Šakuni dobro premagal Pandauve s kockanjem. Pandauvov sin se ne drži dogovora temveč zaupa v pomoč Matsya in Pancala. O veleučeni, če poskušaš zastrašiti Duryodhana on ti ne bo dal niti stopinje zemlje, če pa je po pravici in zakonu ti bo dal celo zemljo, celo sovražniku. Če žele, da se jim vrnejo njihov prestol in nasledstvo, naj žive v gozdu dogovorjen čas potem pa lahko žive pod Duryodhanino oblastjo v zdravju in miru. Če odvržejo pot kreposti in se odločijo za vojno in napadejo te vzorne Kurue, se bodo spomnili teh mojih besed!"

Stari Bhišma se s tem ni strinjal: "Radhin sin - reče on - noro govoriš! Spomni se, da je Prthin sin sam premagal šestorico velikih vojščakov Kuruov. Če ne storimo to kar glasnik od nas zahteva bo vojna in usojeno nam bo da umremo mi in Duryodhana."

Tedaj kralj Dhrtaraštra ošteje Karno in pomiri Bhišmo in reče: "To kar je rekel Santanuov sin gre v naše dobro in v dobro Pandauvom. To je blagor za cel svet. Jaz bom o vsem še enkrat premislil potem pa bom Pandauvom poslal Sandđaya za dogovarjanje."

Potem se obrne Sandđayu in mu reče: "Sandđaya pojdi k Pandauvovim sinovom in jim prinesi moje srčne pozdrave in izraze očetovske ljubezni. Najljubeznivejše pa pozdravi Kršno, Satyavakiya in Virato in vsem kraljem, ki so se tam zbrali izkaži moje spoštovanje. Stori vse, da bi se pomirili in da bi ne bilo vojne. Velikemu Kršni sporoči, da Dhrtaraštra želi mir s Pandauvi, ker ni besede katero izgovori Kršna in je Yudhištira nebi poslušal. Pazi, da ne rečeš ničesar kar bi izzvalo vojno."

Šivovo nasilje, kot dejanje milosti. Eden od Šivovih otrok, Andhaka, se je rodil iz njegovega tretjega očesa, ki ga ima bog sredi čela. Andhaka si je pozelel Parvati in Šiva ga je zato nabodel na svoj trizob, ter ga sežgal s svojim tretjim očesom s katerim ga je tudi ustvaril. Ogenj je Andhako očistil in postal je Šivov služabnik.

Tako se je Sandāya napotil v Upaplavyo, da se sestane s sijajnimi Pandauvi. Ko pride pred kralja Yudhištira mu izkaže spoštovanje, kralj pa ga vpraša: "Sandāya, sin Gavalganin ali si varno potoval? Veselim se, ko te vidim tukaj. Veliko časa je minilo odkar smo zadnjič slišali vesti o starem kralju Kuruov. Upam, da so dobro in da so zdravi on in vsi njegovi."

- "Zdravi so in čili na telesu in duhu - na to reče Sandāya - vsi oni za katere sprašuješ. Vedi, da so med Dhrtaraštrinimi sinovi resni in pravični ljudje tako kot so tudi tisti, ki so grešni in zli. Navada je, da vi kšatriye postopate po zakonih kateri so dobri samo še za mesarje in to vas navaja, da delate zlo tudi tistim, ki vam ne želijo nič slabega. Ti Yudhištira s svojo pametjo lahko dosežeš, da zavlada mir med vami. Poslušaj kaj ti sporoča kralj Dhrtaraštra: "Če vi Prthini sinovi kaznujete Kurue porazujoč in uničujoč vse svoje sovražnike, bo vaša prihodnost polna smrti? Kaj je življenje za tistega kateri je pobil svojo družino? Jaz sem mirovnik in padam na obraz pred Kršno in pred častnim starim kraljem Pancala. Sklenjenih rok se privijam k vam kot k svojemu edinemu zatočišču. Ne pristoji niti Kršni niti Arđunu, da ne poslušajo moje besede. Želja kralja Dhrtaraštre in njegovega svetovalca Bhišma je, da se vzpostavi mir."

Yudhištira mu presrečen odgovori: "Sandāya ali si od mene slišal eno samo besedo katera bi spodbujala vojno? Kdo bi izbral vojno če lahko izbira? Ti veš kakšno trpljenje smo prenašali, toda jaz jim bom že zaradi svojega spoštovanja do tebe vse oprostil! Od mene zahtevaš, da naj bom mirovnik in jaz to tudi bom. Naj bo Indraspratha moja prestolnica in naj mi Duryodhnana v miru vrne kraljevino."

- "O Ađadasatra - reče na to Sandāya- če ti Kurui brez vojne ne prepustijo tvoj del kraljevine, mislim, da je za tebe bolje, da živiš od miloščine med Vršniji in Andhakami kot pa da z vojno prideš do oblasti. To smrtno življenje ne traja dolgo toda podložno je vsakemu grehu, muki in nestanovitnosti. Greh in češčeno ime nikoli ne gredo skupaj in zato ne delaj greha Pandu! Zaman ste gnili v izgnanstvu vsa

ta leta sinovi Pandauva, če se sedaj prepustite gnevu in storite greh. Greh je grenko zdravilo toda ne goltajo ga grešniki, toda pravičniki. Jaz te prosim, da ga ti pogoltneš in odstopiš od vojskovanja ker, kakšen blagoslov bo to za tebe, če vse nasprotnike do zadnjega pobiješ?"

Yudhištira tedaj reče: "Brez dvoma, Sandāya, da je to kar govoriš čista resnica. Ti presodi, če je greh ali krepost v tem kar delam. Ni bogastva, ki bi ga želel dobiti na nepošten način. Naj slavni Kršna reče da bom obsojen, če se bom boril ali pa odvežem vsako misel na vojno. Vem, da mu je v srcu naša dobrobit in Kuruov in zato naj se on odloči, jaz pa se bom, če on reče odrekel dolžnosti kšatrij."

Tedaj Kršna reče: "Moja želja Sandāya je, da Pandauvovi sinovi ne propadejo temveč da napredujejo in da izpolnijo svoje želje. Enak napredek želim tudi Dhrtaraštri, kateri ima mnogo sinov. Jaz jim nič drugega ne želim reči temveč, da je mir najmodrejša pot. Ti ne moreš trditi Sandāya, da si od mene ali od Yudhištire bolj uveden v natančnosti pravice in krivice. Žejen človek pije vodo in tako gasi žejo. Plod brez dvoma izhaja iz delovanja. Delo je tudi kadar piha veter. S krepostjo delovanja tudi Sonce katero nikoli ne spi vzhaja vsakega jutra in je vzrok za zamenjavo dneva in noči. Ogenj gori s svojo močjo in dela dobro vsemu človeštvu. Niti reke ne spijo temveč hitro teko prinoseč vsakemu bitju blagor. Niti Indra ne spi temveč svojo veliko močjo razsipava kot dež grmeč skozi nebesa. Na drugem svetu blešče svetniki, preživljajoč življenje v učenju, puščavništvu in delu. Vsako delovanje prinaša primerne plodove. Kralj Dhrtaraštra in njegovi sinovi so nerazumno ukradli tisto, kar pripada Pandauvovemu sinu. Oni se ne spominjajo zakona kateri so od večnosti in katerih so se kralji od davnin držali. Lopova kateri neopazen krade tuje bogastvo čaka ista sodba kot tistega kateri na dnevni svetlobi s silo jemlje. No jaz želim tudi sam oditi h Kuruom in rešiti to zadevo. Če uspem pomiriti Kurue brez da poškodujem Pandauve, bom dosegel velike zasluge in prinesel neizmerni blagor Kuruom rešoč jih iz čeljusti smrti."

Saṅḍaya jim potem reče: "Ostani mi zdrav, božanski junak. Jaz vas bom sedaj zapustil. Pandauvov sin naj te spremlja dobro! In ne zamerite, če sem vam v naglici rekel kaj neprijetnega."

"Pojdi s srečo - reče Yudhištira - Ti nikoli nam ne želiš zla. Mi vsi vemo, da si ti človek čiste duše. Dhrtaraštrinemu sinu pa sporoči: Nerazumljiva je to želja katera ti razpihuje srce in te goni da obvladuješ vse Kurue brez nasprotnika. To nič ne more opravičiti. Kar se nas tiče se mi temu ne bomo pokorili. Ali mi vrni mojo Indraspratho ali se bori glavar Bharat. Pandauvi bomo potrpežljivo prešli preko vseh žalitev povzročenih Draupadi in preko vsega ostalega, ker ne želimo vse Kurue videti pobite. Dovolj smo močni, da se lahko maščujemo. Mi vseeno želimo mir in bomo zadovoljni, če daš vsakemu po eno pokrajino. Še to bo zadostovalo, da se zaključijo naše razprtije. - Ti si Saṅḍaya, ostromen, potrudi se, da utrdiš mir med nami in našo rodbino. Povej mu, Saṅḍaya, daj petorici bratov vsaj po eno vas in naj se v smehu in veselju mešajo Kurui in Pancale. - Jaz sem enako pripravljen Saṅḍaya na mir in na vojno. Gavalganin sin, ko prideš na dvor Kuruov, pokloni se in pozdravi velikega kralja Dhrtaraštra in v našem imenu predaj sporočilo: Pandauvovi sinovi kralj, so srečno živeli pod tvojim okriljem. Krotitelj sovražnikov s tvojo milostjo so ti otroci nasledili svojo kraljevino in glede na to, da si jih ti ustoličil mar boš ravnodušen sedaj ko se nahajajo pred propadom?"

Izvršujoč ukaze slavnega Dhrtaraštre, se je Saṅḍaya vrnil v Hastinapuro in takoj vstopil v kraljeve prostore. Takoj ko je vstopil se Saṅḍaya prikloni, sklene roke in reče: "Jaz sem Saṅḍaya kralj. Priklanjam se pred teboj. Našel sem Pandauvovega sina in on ti je poslal pozdrave in me vprašal za tvoje zdravje in za zdravje tvojih sinov."

- "O otrok - reče na to Dhrtaraštra - pošiljam svoj blagoslov Yudhištiri! Povej če je Prthin sin dobro in če je zdrav? Kako so njegovi sinovi, bratje in svetovalci?"

Nato reče Saṅḍaya: "Pandauvov sin je dobro, pa tudi njegovi

svetovalci. On želi nazaj svojo lastnino katera mu pripada. Teži k temu, da pride do kreposti in imetja brez, da jih za kaj obsodijo. Pandauvovemu sinu je celo od pravice ljubše, da nikogar ne poškoduje toda krepost mu je ljubša od grabljenja bogastva. Človek podrejen volji Višjega se premika tako kot lutka na vrvicah. Ko gledam Yudhišthirino pravičnost, božje delo cenim nad človeško. Toda gledam tudi tebe in tvoje napake. Tiste, katere izzivajo zlo in strahote pa niso dostojni tvojega stanu. Glavar ljudi jaz sem se od potovanja utrudil in iščem od tebe dovoljenje, da se umaknem na počitek. Zjutraj bom v zbornici povedal vse kar imam in sinovi Kuruov bodo slišali sporočilo kralja Yudhišthira kateri nima sovražnika(6)."

Kralj Dhrtaraštra tedaj ukaže, da pokličejo Viduro. Ko Vidura stoji pred kraljem sklene roke in reče: "Modri kralj, jaz sem Vidura. Prišel sem po tvojem ukazu."

- "Vidura - reče tedaj kralj - Sandāya se je vrnil. Povedal mi je besede očitkov in graje in odšel. Danes od njega nisem izvedel kakšno sporočilo mi prinaša. Telo mi je zaradi tega kot v plamenu in ne morem zapreti oči. Povej nam kaj lahko pomaga človeku, ko je v takšnem stanju?"

Vidura odvrne: "Nespečnost napada lopova, grešnika, tistega kateri nima uspeha ali je izgubil vse svoje bogastvo pa tudi tistega, ki je slab in mu močnejši preti. Upam kralj, da tebe ni zatekla ena od teh hudobij."

Nato reče kralj: "Od tebe želim slišati pravo besedo, ker si v našem kraljevskem modrem rodu ti vseeno edini obdarjen z bistrim umom."

Vidura reče na to: "Yudhišthira, kralj, krasijo vse kreposti zato zasluži da ga držiš ob sebi. Tvoje lastnosti so nasprotno njegovim in ti si ga joj pregnal. Glede na to da nimaš čuta vida nimaš pravice do dela kraljestva. Yudhišthira potrpežljivo prenaša številne krivice ker ni

napadalen in je pravičen, dobrosrčen in resnicoljuben in v njem je spoštovanje do tebe katerega ti je dolžan. Kako lahko upaš na kakšno dobro, če si upravljanje z zemljo prepustil Duryodhani, Karni, Šakuniju in Dussasani. Norec je tisti, ki želi to kar ni dobro želeti. Ni dober človek tisti kateri nepoklican vstopa, nepoklican veliko govori in poudarja svoje zaupanje nedostojnim lopovom. Najslabši med vsemi norci je tisti kateri svojo krivico meče na drugega, in tisti, ki je slab daje duška svojemu besu. Strup kakor tudi orožje lahko ubije enega človeka zli nasveti pa uničijo kraljestvo, kralja in podložnike. Za tiste kateri oproščajo ne velja toda jih imajo drugi za slabiče, pomirjenje pa je velika moč. Pomirljivost je krepost slabih toda tudi okras močnih. Kaj lahko stori ogenj kateri pade na celo zemljo? Pogasi se sam od sebe. Na tem svetu človek lahko doseže slavno ime na dva načina: vzdržujoč se ostrih besed in prezirujoč slabe ljudi. Lastne volje nimajo žena katere želja je po človeku katerega drugi obožujejo, niti človek kateri spoštuje drugega samo zato ker ga drugi spoštujejo. Želje siromaka in gnev slabega je kakor trnje zabodeno v telo. Povsod je hvaljen tisti kateri ni ljubosumen na druge, ljubezniv je do slabičev, se ne prepira in ne govori oholo in ni zlomisleč. Tisti kateri čuti sram čeprav so njegovi grehi samo njemu poznani se visoko spoštuje med ljudmi. Ambikin sin, ti si te otroke dvignil in jih o vsem učil. Oni poslušajo tvoje ukaze in če jim vrneš del kraljevine kateri jim pripada, boš živel s svojimi sinovi v sreči in veselju. Stori tako, in v tebe bodo dobili zaupanje bogovi in ljudje."

Dhrtaraštra reče na to: "Svetuj mi Vidura, večno me preganja nekdanja krivica."

Vidura zato nadaljuje: "Če tistemu kateremu govori ne želi propada, mu človek mora reči resnico, čeprav ni vprašan, pa če je ugodno ali neugodno. Najtežje je kralj obrzdati jezik. Posekan gozd spet zraste, toda srce ranjeno z grdimi besedami se nikoli ne pozdravi. Ko bogovi obsodijo nekoga na propad mu oni najprej zmedejo čutila, da mu je zlo tako kot dobroti in on se čvrsto privije obenj. Tvoji sinovi so zasovražili Pandauve in njihov um je zmračen.

Bogovi ne ščitijo ljudi kot pastirji s palico v roki, temveč katerega žele zaščititi mu darujejo pamet. Pravi siromak je kateri živi v pomankanju pravnega ponašanja in ne tisti ki nima bogastva. Najslabši so tisti ljudje katerim ni dobro ničesar kar prihaja od drugih."

Manu, sin samostojnega je takole govoril o tistih kateri s šapami mlatijo v prazno, poskušajo napeti Indrin lok iz vodnih kapljic in ujeti sončeve žarke. Obstaja 17 vrst norcev: tisti, ki poučuje nepoučenega in kdor se jezi, tisti ki je z malim zadovoljen, tisti ki ponižno streže sovražniku, tisti kateri želi obrzdati ženske slabosti, tisti kateri želi darilo od tistega katerega ne bi bilo potrebno iskati, tisti ki se hvali pa ni ničesar naredil, dedič plemenite družine kateri stori nečastno delo, slabič ki na močnega skače, tisti ki pripoveduje nekemu ki ni vreden zaupanja, tisti ki želi nedosegljivo, tast ki se prepira s snaho, tisti ki živi na račun žene in se povelečuje, tisti ki svoje seme meče na tujo njivo, tisti ki sprejme nekaj od drugih potem pa reče, da se tega ne spominja, tisti ki slabo govori o svoji ženi in tisti, ki dokazuje da je laž resnica. Yamini glasniki se držijo za nos ko takšne odvedejo v pekel. Na prevaro se lahko vrne s prevaro na pravičnost pa je potrebno vrniti s pravičnostjo.

Starost ubija lepoto, upanje ubija ustvarjalnost, smrt ubija življenje, zavist pa pravico, pohota uničuje sram, družba s slabimi ljudmi pa dobro obnašanje, gnev pomračuje dobro, oholost pa uničuje vse."

- "V vseh Vedah piše - tedaj reče Dhrtaraštra - da je človek obsojen na dobo 100 let. Zakaj vsi ljudje ne živijo tako dolgo?"

Vidura mu odgovori: "Preteran ponos, preteran govor, preterano prehranjevanje, jeza, želja po uničevanju in notranje neskladje, to je šest mečev kateri sekajo živlensko nit usojeno bitjem. To ubija in ne smrt. Tisti, ki kralju govori prijetno in neprijetno in ima pred seboj vedno krepost, zares prinaša dobro kraljevi moči. Že od davnine se ve, da kockanje rojeva razdor. Ti si kralj odgnal od sebe leve in objel

čaplje. Vsa tvoja žita, zlato, živina in žene in vse kar na zemlji poseduješ ne morejo zadovoljiti nenasitnosti niti enega samega človeka. Zato moder človek ne želi, da nad vsemi vlada."

- "To je zares tako kakor si mi ti vedno svetoval! - reče na to Dhrtaraštra - Ljubeznivi Vidura jaz sem zares naklonjen Pandauvom toda, takoj ko sem ob svojem sinu gre vse narobe. Zares jaz mislim, da je usoda odredila svoj tok in da je vsak napor zaman. Ali je še kaj kar bi mi lahko rekel?"

Vidura mu odvrne: "O kralj, prastari in nesmrtni ršiji Sanatsuđata(7) kateri živi v neprestani čednosti pravi, da smrti ni. On bi ti veliko tega lahko povedal in razpršil vse tvoje domneve rečene in neizrečene."

- "Povej mi Vidura - reče na to Dhrtaraštra - kako se v svojem telesu srečam z njim?"

Tedaj Vidura začne premišljevat i o tem ršiju slavnih podvigov in ta se istega trenutka pojavi vedoč da so Vidurine misli bile napotene njemu.

Tedaj slavni in modri Dhrtaraštra v želji, da doseže vrhunska znanja, na samem vpraša velikega ršija: "Sanatsuđato, slišal sem, da ti trdiš, da ni smrti. Ali se bogovi in asure bavijo s puščavništvom, da bi temu ušli. Kaj je od tega dvojega po tvojem resnica?"

Potem Sanatsuđata začne govoriti: "Glede na eno mišljenje se smrti izogiba z določenim delovanjem glede na drugo mišljenje, pa smrti sploh ni. Oboje je resnica! Učeni ljudje menijo, da smrt prihaja zaradi neznanja. Jaz pravim, da je smrt neznanje samo, in zato, kdor nima neznanja nima smrti. Smrt ne ubija kakor tiger. Njena oblika je nedoumljiva. Pustimo ob strani to kar si nekateri zamišljajo smrt kot Yamu. Temu je kriva nemoč uma. Nesmrtnost pomeni slediti brahmam in samospoznanju. Obvzet z oholostjo človek vedno hodi

po poteh krivice. Nihče od takih ne uspe sprejeti pravo naravo, zato jim je umiranje zamegljeno s strastmi in ko odvržejo svoja telesa odidejo v pekel njihovi čuti pa jih spremljajo. Zato je neznanju ime smrt. Uteležena bitja morajo potovati po kolesu rojstev in umiranja zato ker ne zmorejo sprejeti znanja o brahmanu in so vezana na vse zemeljske užitke. Edini razlog zakaj so človekova čutila zavajana je njegova naravna nagnjenost da sledi tistemu kar ni resnično. Prvo kar ubija človeka je želja po užitkih. Takoj za njo pa prihajata gnev in poželjenje. Tisti ki so uspeli sebe premagati in obrzdati, ter da ne postanejo oholi zaradi svoje visoke uglašenosti nadvladajo smrt s samospoznavanjem. Tisti ki lahko podredi svoje želje se bo gotovo osvobodil bolečine. Znanje uničuje smrt tako kot smrt uničuje telo. Gnan s svojimi željami in zaveden z lažnivimi radostmi se človek opoteka k svojemu propadu kakor pijanec kateri se opoteka po ulici spotikajoč se ob koreninah. Tisti, ki ima znanje se ne boji smrti."

- "Krasno! - vzklikne Dhrtaraštra - govori dalje proslavljeni rši! Govori mi o brahmanu in stvareh katere so nad zemeljskimi željami!"

Sanatsuđata nadaljuje: "Ta brahman o katerem tako veselo sprašuješ še ne more hitro doseči. Ko se obrzdajo čutila, se volja združi s čistim razumom. Stanje, ki sledi iz tega je popolnoma osvobojeno zemeljskih misli. To je znanje! To pa se lahko doseže samo z vzdržnostjo in čednostjo. Čeprav v razumu biva neodvojeno od njega se to znanje nevzdržanemu ne pokaže. Ljudje kšatriya, s svojim delom, pa če je še tako čisto dospejo v prehodne svetove, tisti, ki pa so blagoslovljeni z znanjem prispe do brahmana, kateri je večni. Druge poti ki vodi v svobodo ni."

Dhrtaraštra vpraša: "Praviš, da človek lahko opazi brahmana v lastni duši. Reci mi kakšne barve je in oblike večni in povesod prisotni brahman?"

Nato pravi Sanatsuđata: "Nikjer na svetu ni ničesar kar je njemu podobno. Niti v zvezdah, niti v streli niti v oblakih se ne more

zagledati njegovega obličja. Nedoločljiv je nad dosegi omejenega uma. Še celo Uničevalec se po končanem uničenju raztopi v njem. On je temelj na katerem vse počiva. Osvobojen je vseh dvojnosti, on se kaže kot Vesolje in kot Vzdrževalec. Učeni pravijo, da se on ne menja temveč se menjajo le imena katera ga opisujejo. Osvobojeni so tisti kateri spoznajo to v čemur je temelj vesolje."

V pogovoru s Sanađsudato in učenim Viduro je kralj tako prebil noč. Ko pa se je zdanilo se vsi kralji in kraljeviči zberejo v zbornici, da vidijo Suto.

Tedaj reče Dhrtaraštra: "Vprašam te Sandđaya pred temi svojimi otroki in pred vsemi kralji kaj nam sporoča Dhananđaya vodja junakov?"

Sanđaya reče: "Naj Duryodhana sliši besede katere je izgovoril plemeniti Arđun željan boja ob dovoljenju kralja Yudhištire in v Kršnini prisotnosti: "Povej suta, pred vsemi Dhrtarašrovimi in sliši naj tudi sutin sin Karna katerega nasveti so maloumni, dnevi pa šteti, čigava duša je pokvarjena in pamet kratka in kateri tako želi, da se dvobojuje z menoj. Če Dhrtaraštrini sinovi ne predajo kralju Yudhištiri kraljevino katera mu pripada, potem mora obstajati nek greh katerega so storili, ter, da plodove teh niso poiskusili. Naj potem mučeniška Yudhištirina postelja postane Duryodhanina in naj mu velika zemlja bo zadnji oder. Če je greh to, ker so nam vzeli kraljevino in če naša dobra dela niso bila zastonj, potem se lahko reče, da je Duryodhana že padel! Temveč naj bo rajši tako kot govorijo stari Bhišma, Krpa, Dron, njegov sin in Vidura: - Naj dolgo žive vsi Kurui!"

Tedaj pred vsemi zbranimi kralji Santanuov sin Bhišma takole reče Duryodhani: "Ko boš Duryodhana zagledal Kršno s školjko in topom v roki in ob njem strašnega strelca Arđuna, ko zagleda njiju dvojico neminljivih, dve Kršne kako sede na enem vozu potem se boš otrok spominjal mojih besed! Ti slišiš edino to, kar ti govore predvodnik

Bharat: Karna iz nizkega rodu sut, Šakuni in tvoj grešni in podli brat Dussasana."

Nato se oglasi Karna: "Ne spodobi se tebi blagoslovljeni gospod, da o meni govoriš s takšnimi besedami! Sprejel sem dolžnost kšatriy in od njih še nisem odstopil. Nikakršnega zla ne želim Dhrtaraštrovim sinovom. V boju bom pobil Pandauve. Moja dolžnost pa je, da delam tisto s čemer bom ugodil Dhrtaraštrovemu sinu."

Santanuov sin posluša Karno, potem pa reče Dhrtaraštri: "On se vedno samo hvali. Jaz bom pobil Pandauve! Pa ni enak niti eni šestnajstini njihove moči! Vedi, da se nesreča že vije nad tvoje sinove! Naslanjajoč se na njegovo moč, je tvoj nemirni sin užalil te junake nebeškega porekla. Ko so ti sina ujele gandharve medtem ko je štel goveda, kje je bil takrat ta sutin sin kateri sedaj ruka kot bik? Veliko tega je sin Bharate kar se govori in lepo zveni, vendar od tega ne bo nič dobrega niti koristnega."

Tedaj Dhrtaraštra vpraša: "Povej Sandāya kolikšna je moč katero je zbral Dhrštadyumna(8) in koliko somak(9) in vseh ostalih katere je Yudhištira pozval, da se bore ob njem?"

Na to se Gavalganin sin globoko zamisli in začne vzdihovati in v sredini tega zbora starejšina naenkrat pade na tla onesveščen čeprav za to ni bilo vidnega razloga. Ko spet pride k sebi in se malo umiri, Sandāya reče Dhrtaraštri: "Jaz sem prav zares videl dosti, kralj kraljev te silne vojake, Kuntine sinove zelo izhirane od oropanosti katerim so bili izpostavljeni. Poslušaj gospodar s kakšno silo so se oni združili proti nam."

In on mu našteje vse velike vojščake kateri so stali na strani Pandauvov.

Dhrtaraštra mu na to odgovori: "Vse to so zares imena velikih junakov toda vsi oni skupaj vseeno niso strašnejši od samega Bhime.

Jaz se njega otrok strašno bojim: kakor pitan jelen kateri stoji pred pobesnelim tigrom. Drugorojeni Pandauvov sin oči barve medu je obdarjen z močjo in neustrašnostjo kateremu ni enakega, visok je kot palmino drevo še celo višji od Arđuna in hitrejši od konja in močnejši od slona, ko pa govori ga je težko razumeti. Moji otroci se hvalijo, da so razumni in ne slišijo kar jim govorim celo takrat ko kričim. Če se spustimo v vojno bo cel rod Kuruov trpel. V to ni dvoma in mi je povsem jasno. Zato, če je po moje bi bilo potrebno, da se pobotamo."

- "Resnica je kar govoriš Bharata - odvrne Sandđaya - v boju bo lok Gandiva pokosil Kurue. To sva vedela jaz in modri Vidura že tedaj, ko so se kockali. Zaman je tvoje jadicovanje. Spomni se, da so tudi tvoji prsti v to umešani!"

Tedaj se oglasi Duryodhana: "Ne boj se kralj in ne žalosti se zaradi nas. Mi lahko nasprotnika premagamo v boju. Vemo kako smo močni, za to pa ve tudi Yudhištira in zato tudi moli, da ne boš niti pet vasi od mene izprosil. Mar ti ni jasno, da se on boji naših enajst akšauhini? Na naši strani so tudi naš ded Bhišma in učitelj Dron in Krpa in nepremagljivi Karna in vsi kralji Đayadratha(10) in Somadatta in Dronin sin Asvatthaman, in vsi oni se bodo borili za nas. Te modre in slavne strelce ne more v boju premagati niti Indra na čelu bogov! Kako naj to store potem Pandauvi, gospodar?"

Potem Duryodhana vpraša Sandđaya: "Povej nam kakšni so konji v Arđunovi zapregi in kakšna je njegova zastava na vozu?"

Sandđaya reče na to: "Nebeški mojster imenovan Tvaštar(11) je naredil s pomočjo Indre in Dhatre(12) različna obličja velike lepote. Z božanskim prividom je postavil na ročaj kopja njegove zastave nebeške like velike in majhne, kateri nimajo cene toda na Bhimino zahtevo bo sin vetra Hanumant postavil na njega tudi svojo lastno podobo. Z Arđunovim vozom je tudi stotina nebeških nadstropij popolnoma belih in hitrih kakor misel, dal pa mu jih je kralj gandharva

Čitraratha. Niti na zemlji niti v zraku niti v nebesih jih nič ne more ustaviti."

Zopet se oglasi Dhrtaraštra: "Joj moji bedasti sinovi kateri imate radi slabe kocke! Če se odločite v boju soočiti z Bhimo boste poginili vsi, do zadnjega! Sama Smrt je tukaj zbrala zemeljske kralje, da jih žrtvuje!"

Duryodhana se ni mogel več zadržati: "Jaz ne računam niti na Drona niti na Asvatthamana - pravi - niti na Sandhayo niti Vikarno, Kamođo, Krpo ali Balhika! Gospodar, Karna in jaz bova opravila vse priprave in prinesla bova žrtev, ta žrtev pa bo kralj Yudhištira. Jaz sam gospodar s Karnino pomočjo in s pomočjo brata Dussasane bom pobil v boju Pandauove sinove. Ali jih bom pobil in zavladal zemlji ali pa bom umrl ter bodo oni uživali vso oblast! Lahko zastavim bogastvo in kraljevino pa tudi samo življenje toda s Pandauovimi sinovi ne morem živeti v miru! Ponosni gospodar, ne bom pustil Pandauvom niti toliko zemlje kolikor prostora zaseda vrh igle!"

Stari kralj Dhrtaraštra pa na to reče: "Žal mi je vseh vas kateri greste s tem brezumnikom! On je ta kateri vas bo povedel v Yamino bivališče. Za vedno se odrekam Duryodhane. Veliki Pandauvi prvi med vojščaki bodo iztrebili cel svet plemena Kuruov. Če ne sklenete z njimi miru, slutim, da bo velika nesreča! Pomirili se boste šele tedaj ko vas Bhima pobije s topom. Spomnil se boš teh mojih besed ko boš gledal Kurue povaljane po brežinah kakor velik gozd poruvan s koreninami vred."

Te besede so silno razdražile ognjenega Duryodhano in on plane: "Mar misliš, da Pandauvi ne morejo biti premagani samo zato, ker so jim bogovi zavezniki? Ne skrbi za to kralj! Če bi se bogovi kdaj spuščali v delovanje podložni svetovnim željam, Pandauvovi sinovi nebi nikdar zapadli v to težavo. Bogovi se zanimajo samo za dela katera so njih dostojna. Če se v katerem od bogov pojavi kakšen greh ali zavist so oni sami določili da ta greh ali zavist ne bo nikoli prevladal. Jaz lahko

Agnija začaram, da se takoj ugasne čeprav se je dvignil, da požre vsa bitja. Zares je velika sila katero posedujejo bogovi toda moja je še večja. Če bi se zemlja razklala na dvoje jo jaz lahko ponovno spojim Bharata, v pričo vsem s svojimi čarovnijami. Ko naredim, da voda otrdi lahko preko nje vozijo celo vozila in hodi pešadija. V katerokoli zemljo grem in s kakršnokoli namero, gredo moji konji in akšauhini po moji želji. V moji kraljevini ni strašnih kač in nikakršna strašila ne padajo na moje podanike, ker so zaščiteni z mojimi čarovnijami. Še celo oblaki dajejo dež po želji mojih podanikov. Bogovi si ne bodo upali zaščititi moje nasprotnike. Vedno ko sem rekel: Tako mora biti! - in tako je tudi bilo! Zato me ljudje poznajo kot govorca resnice. To ti ne govorim, kralj, zato da bi se hvalil, ker bi bilo to podlo, temveč zato ker sem zares v vsem močnejši od svojih sovražnikov. Ko pride čas boš slišal kako sem s svojo roko premagal Pandauve, Pancale, Matsye in Kekaye, pa tudi Satyavakija in Vasudevo."

Karna se ni oziral na Dhrtaraštro, kateri je spraševal o Arđunu, temveč ogovori Duryodhana in razveseli vse Kurue rekoč: "Ko je moj učitelj Rama(13) izvedel, da sem se mu lažno predstavil, me je on kateri mi je dal prastaro Brahmanovo orožje preklel rekoč: Ko ti pride usojen čas se ne boš več spominjal tega orožja! - Veliki rši moj učitelj, mi je izrekel lahko kazen za moj težki prekršek. S svojo pomembnostjo in pazljivostjo sem mu omilil njegovo srce. To orožje je sedaj ob meni, moji dnevi pa še niso šteti. Čutim se odgovornega za našo zmago in sam bom pobil Prthine sinove stopajoč na čelu s predvodniki svoje vojske. Bhišma in Dron naj bosta ob tebi z ostalimi kralji."

Tedaj vzame besedo častni stari Bhišma: "Kaj govoriš Karna? Jaz bi rekel, da se ti je razum pomračil zaradi smrti, katera se ti približuje. Veš Karna, da bodo ko umre Duryodhana umrli tudi vsi ostali Dhrtaraštrinimi sinovi? Samo zdi se ti, da se lahko nasloniš na orožje katero, ti je dal gospodar bogov velikodušni in modri Indra. Boš videl Karna, kako ga bo Kršnino kolo spremenilo v pepel! In to strelico z vrhom kakor zmajeska usta, katera ti sveti v tulcu okrašena z venci na

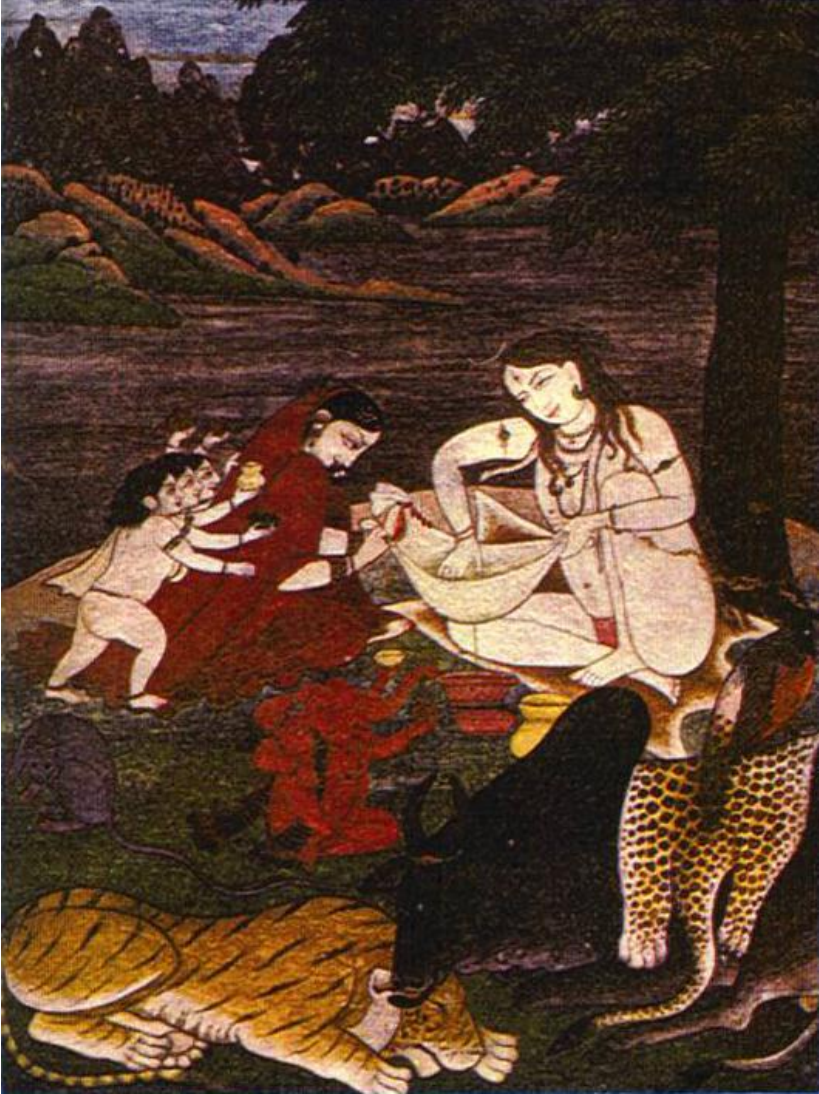
vrhu, bo zgrmelo na strelce Pandauovih sinov, ti pa boš padel skupaj z njo."

Na to mu Karna odgovori: "Brez dvoma da lahko poglavar Vršnijev naredi vse to kar je rekel Bhišma pa še več kot to. Toda naj me častni stari poslušaj kakšen je plod ostrih besed napoteni meni: "Jaz bom odložil svoje orožje. On me lahko sedaj vidi na dvoru in ne v boju! Ko mi on ne bo več očital bom jaz pokazal svojo moč zemeljskim gospodarjem!"

Nato se je Bhišma zasmejal in reče Duryodhani: "O Duryodhana, Karna trdo drži svoje obljube. Ko bo izvrševal dolžnost katero je prevzel nase, če se bo tega držal? Tega časa, ko se je ta strahopetni lažnjivec predstavil kot brahman svetniku Rami in dobil od njega to orožje je izgubil svojo krepost in puščavništvo."

Ker pa je Karna odšel pusteč svoje orožje je nerazumljivi Dhrtaraštrin sin ogovoril Bhišna: "Prthini sinovi so kot ostali ljudje, rojeni so kot vsa zemeljska bitja. Zakaj si tako prepričan, da bodo oni zmagali? Vsi mi smo iste vrste in vsi rojeni kot ljudje."

Tedaj se oglasi Vidura: "Gospodar, slišal sem od starih ljudi zgodbo, kako je neki ptičar razširil svojo mrežo da ujame krilate prebivalce zraka. V to mrežo se istočasno ulovita tudi dve ptici kateri sta živeli skupaj. Obe krilati bitji sta odleteli k višku, ptičar pa steče za njima. Videl ga je nek puščavnik kateri je ravno končal svoje jutranje molitve in ga vpraša: "O ptičar, čudežno je pa tudi nenavadno gledati tebe kateri hodiš po zemlji kako spremljaš dva nebeška stanovalca." - Na to reče ptičar: "Te dve ptici sta mi s skupnimi močmi odnesli mrežo, jaz pa ju bom ujel ko se bosta prepirali!"

Šiva in Parvati na gori Kailasi z otrokoma, šest glavim Skando in slonjeglavim Ganešo. Bik Nandin je Šivova "jezdna žival" in tudi symbol njegove narave.

Obema pticama je bilo usojeno umreti, ker sta se zares sprli. Par neumnih ptic se znajde na zemlji in med tem ko sta se prepirale je lovec neopazen pristopil od strani in ju ujel. Tako tudi sorodniki zaradi bogastva padejo kakor ti dve ptici v roke sovražniku. Družina je zato, da se skupaj z njo obeduje in se pogovarja, toda zaradi ničesar se z rodbino ne spuščati v spore. To je prva družinska dolžnost. Družina katera z ljubeznijo pazi svoje starejše je nenapadljiva kakor gozd katerega pazijo levi. Duryodhana želi da se spopade z Arđunom toda jaz v njemu ne vidim niti moči niti veščine katere bi ga iz tega spopada izvlekle celega in zdravega. Ta močni junak ti je še vedno pripravljen odpustiti in gleda v tebe Dhrtaraštra čakajoč, da vidi kaj boš ti naredil. O, kralj Dhrtaraštra, stisni k sebi Yudhištira, ker če med vami izbruhne vojna ne bo zmagovalca!"

Nato Dhrtaraštra ponovno začne prepričevati svojega sina: "Sin moj Duryodhana, dobro premisli o tem kar ti pravim: Postopaš kakor nek neizkušen popotnik kateri se drži napačne poti misleč, da je to prava pot. Poslušaj besede svojih prijateljev kateri ti svetujejo za tvoje dobro. Drži se tistega kar ti svetuje tvoj ded Bhišma. On je Santanuov sin in moral bi biti vzor. Mar nisi gledal strah in razsulo pred Viratinim mestom in mar ti ta spopad med mnogimi nič ne dokazuje?"

Duryodhana trdoglavo vztraja pri svojem. Potem Dhrtaraštra pokliče kraljico Gandhari da bi ona govorila z njim. No Duryodhana reče: "Čeprav božanski Devakin sin v prijateljstvu združen z Arđunom odide pobiti celo človeštvo, jaz se niti tedaj ne bom pokoril Kršni."

Tedaj mu Gandhari reče: "Ti pohlepni nesrečnik zakaj se ne oziraš na ukaze starejših in odvrčaš očeta in mene? Ti daješ bogastvo in življenje za veselje sovražniku mene pa pehaš v žalost. O brezumnik spomni se boš teh očetovih besed, ko boš zadet z Bhimino roko ležal v prahu!"

Tedaj se oglasi Vyasa: "Poslušaj me kralj, tebe ima Kršna rad,

Sandāya ti je bil glasnik in on ti bo svetoval samo za tvoje dobro. Če ga boš poslušal te bom rešil iz tega pogubljenja kateri se zvija nad teboj. Tisti kateri zaslepljeni z zavistjo in pohlepom niso zadovoljni s tem kar imajo, postanejo zaradi svojih del vedno znova podložni smrti. Oni so slepci katere vodi slepec! Obstaja samo ena pot po kateri hodijo modri."

Dhrtaraštra reče tedaj Sandāyu: "Sandāya kako zavidam tistim kateri so obdarjeni z vidom! Oni lahko vidijo tega Vasudeva kateri s svojim bleskom sije na vse štiri strani sveta! Praviš, da bo neuničljivi pogubitelj Madhua prišel sem, da prepreči pokol Kuruov. Cel zbor Kuruov bo videlo Plemenitega in Oboževanega jaz pa bom svojo usodo položil v njegove roke(14)."

Ko je Sandāya odšel iz Upaplavye je pravičnik Yudhištira ogovoril Kršno iz plemena Dasartha: "Prišel je čas zvesti prijatelj, da prijatelji dokažejo svoje prijateljstvo! V tem času stiske in težav jaz razen tebe ne vidim nikogar, ki bi nam lahko pomagal. Kaj je bolj žalostno od tega, da ne morem vzdrževati svoje matere in svojih prijateljev? Dhrtaraštra želi z nami nekako skleniti mir toda brez, da bi nam vrnil našo kraljevino. Ta pohlepnik je obseden s svojim sinom in zvezan z željami svojega grešnega srca. Mi smo iskali samo pet vasi toda nenasitni Dhrtaraštrin sin nam jih ne bo dal. Ko človek rojen v spoštovani družini postane zavisten za tuje bogastvo, mu pohlep uniči razum, tam kjer pa ni razuma ni niti sramu. Kjer ni sramu krepost izginja in kjer ni kreposti ni niti napredka. Ko ni imetja človek propada, ker je siromaštvo tako kot smrt. Tako sorodniki in prijatelji in brahmani se izogibajo revščine, Kršna, kakor se ptice izogibajo drevesu kateri nima niti cvetov niti plodov. Pravi se, da bogati žive in da so siromaki bolj mrtvi kot živi. Tisti, ki je siromak od rojstva ne trpi tako kot tisti kateri je zrastel v obilju, potem pa vse izgubi. Človek s svojo krivico zapade v bedo, potem pa preklinja samega sebe in krivi bogove, celo samega Indro. Tisti, ki nima sramu ni ne moški ne ženska. On ne more doseči duhovnih zaslug in je enak sudri. Mi nimamo nikakršnih pravic se odreči tistega, kar je naše. Kako je

grešna dolžnost kšatriye? Kaj je dobrega v tem če se borimo? Eden kšatriya ubija drugega, večja riba golta manjšo, en pes kolje drugega. Vsak sledi pravila svojega življenja, Kršna! Kdo udarja brez, da se mu udarec vrne? Za tistega kateri je umrl so enaki poraz in zmaga. Poraz ni boljši od smrti, toda je tudi tisti, ki je zmagal vsekakor nekaj izgubil. Povej mi Kršna kje je glede na tvoje mišljenje najpametnejše poprijeti? Kako naj najdem izhod brez da odstopim od kreposti in svetu ne prinesem zla?"

Na te besede mu Kršna odgovori: "Za dobro enih in drugih bom odšel na dvor Kuruov. Če zavarujem mir brez, da s tem oškodujem vaše dobro, bom storil to delo, katero premaga kreposti."

- "Če tako želiš - reče Yudhištira - pojdi in naj iz tega izide dobro. Želel bi te videti kako se od Kuruov vračaš zdrav in z dobrimi novicami."

Tedaj se oglasi Bhima: "Naj na tvoje besede, Madhusudana, Kurui privolijo na mir. Ne jim groziti z vojno. Ne ogovarjaj Duryodhana z grdimi besedami, ker je zelo žolčen in se zlahka razjezi. Rekel bi, da se je težko pomiriti z nekom takim kot je on. Še stari gospodar Bhišma, in ostali svetovalci Kuruov se ves čas trudijo, da pomirijo Duryodhana in da med brate vrne bratovske občutke."

Poslušajoč od Bhime tako blage besede je bilo tako nepričakovano, kot, da še bregovi izgubljajo svojo težo ali ogenj toplino, se Kršna nasmeji in mu reče: "Prej si Bhimasena hvalil samo vojno in želel da streš zle Dhrtaraštrine sinove in si užival misleč o tem. Zaupnik sovražnikov, sen ti ni prišel na oči in si po celo noč bedel gledajoč v zemljo. Spomni se svojih podvigov in staleža v katerem si rojen in ne dopusti, da te obsede trepetanje. Bodi čvrst junak!"

Ne trateč časa, kakor preboden polnokrven žrebec togoten Bhima odgovori: "Mora ti biti jasno Kršna, da imam rad vojno in da je moje junaštvo neprekosljivo, ker si toliko časa prebil zraven mene. Ni se še

osušil srž v mojih kosteh, niti mi ni vzdrhtelo srce. Samo iz usmiljenja želim pokazati dobro voljo. Zato sem prej naklonjen temu, da molčeč prenašam vse te žalitve, kot pa da bodo Bharate iztrebljeni."

Oči polnih solz črnolasa hči kralja Draupade je poslušala pomirjujoče Bhimine besede v skladu s krepostjo in koristnostjo, potem pa ogovori Madhava: "Močnoroki pravičnik, ti veš s kakšnim podlim načinom je Dhrtaraštrin sin s svojimi pristaši oropal Pandauve in jim ukradel srečo? Tisti, kateri poznajo svete spise pravijo, da je greh ubiti tistega, ki to ne zasluži. Če je tako, tedaj je enak greh ne ubiti tistega kateri to zasluži. Vsa moč Pandauvov in Srndāya(17) ti stoji na razpolago potem pa delaj tako, da ne boš grešil!"

In rekoč to, črnooka Kršna, vsa v solzah stopi k Vasudevju držeč z levo roko svoje modročrne kite in nadaljuje: "O Lepooki, ti ki se trudiš, da utrdiš mir s sovražniki, karkoli boš delal imej v mislih te moje kodre katere je Dussasana pulil s svojimi grobimi rokami. Če se, Kršna, tudi Bhima in Arđun toliko ponižata, da bosta prosila za mir, bo stari oče s svojim junaškim sinom sam odšel v boj da me maščuje. In Abhimanya bo z mojimi petimi sinovi odšel, da se bojuje s Kurui. Kako lahko ve za mir moje srce dokler ne vidim Dusassanove mrke roke odsekane in zmlete v prah? Trinajst let sem živela goječ v srcu takšno jezo kakor zakopan ogenj. Sedaj pa mi srce prebija Bhimine besede! Sedaj se naenkrat še Bhima naslanja na krepost in moralo!"

In rekoč to z glasom pretresenim od joka, velikooka Kršna glasno zatarna medtem, ko so ji solze zalivale obraz. Močnoroki Vasudeva jo miri in ji reče: "

- "Kmalu boš gledala gospe Bharat, Kršna, kako prelivajo solze prav tako kot ti to sedaj delaš. Tarnale bodo tudi one, plaha gosa, ker jim bodo prijatelji in družina mrtvi. Ne joči, jaz ti prisegam, da boš kmalu videla možove kot zmagovalce, sovražnike pa uničene!"

Tedaj se oglasi Arđun: "Ti si Kršna najboljši prijatelj nam in

Kuruom. Ti si rod obema stranema in si vsem nam drag prijatelj. Tebi pristoji, da pomiriš Pandauve z Dhrtaraštrinovimi sinovi. Če pa nerazumen Duryodhana ne posluša tvoje blagodelujoče nasvete v katerih so krepost in dobrobit, potem ga bo neminljivo našla lastna usoda." - Blagovslovljeni pa mu odgovori: "Da jaz bom šel Dhrtaraštri izvršit to kar pravica nalaga in to kar bi bilo dobro za nas in Kurue(18)."

Mine tudi ta noč in sijoče sonce vzide na Vzhodu. Nastopil je čas imenovani maitra, ko so sončni žarki še blagi. To je bilo v mesecu kamuda ali kartika(19) pod vladarstvom zvezde Revati(vladar ozvezdja RIB). To je bilo v dobi jutranje rose, ker je bila jesen že pri koncu in začetku zime in zemlja je bila povsod obrasla z bujno setvijo. To je bil čas, ko je odličnik Đanarddana opravil običajne jutranje obrede in se okopal poslušajoč ljubke in svete besede brahmana. Za tem se je okrasil z nakitom in namazal z mehlenimi in počastil Sonce in Ogenj. Dotaknil se je bikovega repa in se s spoštovanjem poklonil brahmanom, obšel okrog žrtvenega ognja in vrgel pogled na navadna znamenja dobre sreče katera so bila izstavljena potem pa se je poslovil od Pandauvov in se podal na pot.

Vaisampayana govori naprej: Poslušaj sedaj kralj, kakšna znamenja, naravna in nenaravna so se pojavila ob odhodu Kršne v Hastinapuro: "Na nebu ni bilo oblakov a je grmelo in sijalo. Sedem velikih rek vključujoč to in Sindhu(Ind) je teklo nasproti toku. Zdelo se je, da so se vse strani pomešale in nič se ni dalo določiti. Na vse strani je švignil ogenj, kralj, in zemlja se je večkrat zatresla. Stotino vodnjakov in posod za vodo je naraslo in se izlilo. Cel svet se je potem zvil v temo in nič se ni moglo videti zaradi močnega prahu. Z neba so se slišali kriki a se ni videlo od kod prihajajo. Ti čudni pojavi so se opazili po celi zemlji. Jugovzhodni veter je ob rezkem grmenju ruval na tisoče stebel in delal škodo po mestu Hastinapuri. Tam pa kjer je junak Vršinja hodil je pihljal blagi vetrič in vse je kazalo na blago naklonjeno usodo.

V tem času je Dhrtaraštra izvedel od svojih vohunov, da je zatiralec Madhuov odšel na pot in ob tej vesti so se mu naježili lasje na glavi in odide k močnemu Bhišmi in Dronu, Sandāyu in slavnemu Viduri in pred njimi reče Duryodhani in njegovim svetovalcem: "Silni potomec plemena Dasartha prihaja k nam v poslanstvo v imenu Pandauvov. Pogubitelj Madhuov zasluži od nas časti in spoštovanje. Tisti, ki mu izkaže spoštovanje bo sigurno srečen, tisti ki pa ga ne spoštuje ne bo imel sreče. Zatiralec sovražnikov ne oklevaj temveč pripravi vse, da ga pričakamo. Gandharin sin uredi naj se na njegovi poti uredi mesta kjer bo počival in naj ga opremijo z vsem kar bi mu srce poželelo."

In tako so oni postavili tabore na mestih izbranih po lepoti in jih okrase z dragulji, opremijo z udobnim pohištvom, oskrbe z vonjavami, nakitom, najboljšimi tkaninami, dišečimi venci in raznimi poslasticami stregle pa so jim najlepša dekleta.

To je gledal Vidura in reče Dhrtaraštri: "Veliki kralj, petorica Pandauvov želi od tebe samo pet vasi. Ti jim ne želiš dati niti tega, to pa pomeni, da nisi željan vzpostaviti miru. Z bogastvom želiš podkupiti velikega junaka Vršnijevega rodu in ga oddaljiti od Pandauvov. Jaz ti ponovno pravim, da Kršno Dhanandāya ne boš spravil v dvom niti z bogastvom niti s častmi niti z uslužnostjo. Razen posode z vodo za umivanje nog, razen navadnih vprašanj o zdravju, Đanarddana ne bo sprejel nikakršnih drugih izrazov gostoljubja niti bo kaj drugega pogledal. Daj mu kralj tisto zaradi česar je prišel v Hastinapuro z željo, da stori dobro obema stranema. Ti si star in Pandauvi so po letih za tebe otroci in so ti voljni podariti sinovsko skrb, ti pa se ponašaj do njih kot oče."

Na to reče Duryodhana: "To kar Vidura govori je sama resnica. Đanarddana je neomahljivo vdan Pandauvom in se ga z ničemer ne da odtegniti od njih. Moj ded, za mene ni življenja, če bom moral z njimi deliti vse to svoje obilje! Toda jaz sem se nečesa spomnil! Poslušajte: Jaz bom Kršno glavni steber Pandauvov ujel! On prihaja

sem jutri zjutraj in ko bo on v zaporu, bodo Vršnjiji in Pandauvi in cel svet za vedno pod mojo oblastjo!"

Te besede so postavile Dhrtaraštro in njegove svetovalce v zelo težaven položaj. Oglasi se Dhrtaraštra in reče Duryodhani: "Narodni zaščitnik, da tega nikoli več ne rečeš! Ne pomni se, da se je kdaj kaj takega zgodilo. Kršna prihaja sem kot poslanec, poleg tega pa nam je še ljub sorodnik. Nikakršnega zla nam ni storil ali zato zasluži, da se ga zapre?"

Bhišma se obrne k Dhrtaraštri: "Temu tvojemu sinu je odbil usojeni čas! Njemu je bolj všeč zlo od dobrega, čeprav mu svetujejo vsi ki mu žele dobro. Ne smem več poslušati pogubne besede tega pokvarjenega in grešnega lopova. On se je povsem odrekel kreposti!" Rekoč to, resnicoljubni Bhišma, odličnik Bharat vstane medtem ko je v njem burkal bes in odide od tam.

Hastinapura je bila v Kršnino čast lepo okrašena z dragim kamenjem. Ko Kršna vstopi v mesto, se mu je narod katerega so bile polne ulice pokloni do zemlje, pojoč mu hvalospeve. Lepooki najprej pride do Dhrtaraštrinega dvora pepelnate barve, kateri je bil gizdalinsko okrašen z mnogimi gradnjami. Šel je skozi prve tri dvorane, potem pa je stopil pred Vićitraviriyinega sina. Ko se jim je približal vstane slepi kralj z njim pa tudi Dron, Bhišma, Krpa, Somadđata in kralj Balhika. Vsi se vzdignejo da izkažejo čast Đanarddanu. Madhava jih pozdravi vse po starešinstvu in jim izkaže spoštovanje, potem pa na kraljevo zahtevo zavzame stransko sedišče izdelano iz zlata in dodelan z dragulji. Potem mu Dhrtaraštrin svečenik po običaju ponudi mleko, med, kislo mleko in vodo. Ko se je obred gostoljubja končal, on ostane tu še nekaj časa šaleč in smejoč se z njimi, potem pa se poslovijo od vsakega posebej kakor se to spodobi in se napotijo proti Vidurinemu domu.

Vidura ga je pričakal z izrazi spoštovanja in ga obilno počasti. Tu je bilo vsega kar bi se lahko srce zaželelo. Zatem mu Vidura reče: "O

Lepooki, kakšne koristi in kakšno veselje mi je storil tvoj prihod, ko si tu ti duša duše vsakega utelešenega bitja!"

Popoldne tega dne je Kršna odšel k svoji teti Kunti. Ko ga je ona videla kako ji prihaja nasproti bleščeč kot žarko sonce ga objame okrog vratu in izlije pred njim vso svojo žalost zaradi sinov, ki jih tako dolgo ni videla. Gledajoč tako po dolgem času prijatelja svojih silnih sinov, Govindo iz roda Vršnijev se ni mogla ubraniti solza in mu jecajoč začne govoriti: "Moji otroci so že od malih nog ostali brez očeta in sem jih jaz z ljubeznijo vzgajala. Kako so živeli v velikih gozdovih brez svojih staršev zraven sebe? Kako so se Kršna budili v globokem gozdu ob krikih divjih zveri, tisti, ki so iz postelj vstajali ob glasbilih cimbal, školjk, flaut in ob medenih glasovih pevk in hvalospelnih pevcev in govorcev pesmi? Joj Đanarddana in Drupadina hči, katera mi je še bolj draga od mojih sinov? Njeni možovi so jo v svojem oboževanju zasipavali z obiljem vsega kar si je samo zaželela, dvorili pa so ji celi sprevidi služabnikov. Kako je sedaj ona na kateri je vsako blagoslovljeno znamenje? Kršna, ali lahko kockanje in ubijanje jelenov za čemer so se od davnin zanimali kralji, dostojno za moje sinove? Razžira me spomin na žalitev zadano Draupadi, žalitev katera je hujša od smrti! Polnih štirinajst let je kar je Duryodhana pregnal moje sinove iz njihove prestolnice! Madhua povej krepostnemu kralju Yudhištiri: "Boljša je smrt od življenja kateri se drži podlosti! Povej Bhimi vedno pripravljenemu na boj in junaškemu Arđunu, da je prišel čas zaradi česar žene kšatrij prinašajo na svet sinove! Če se boste uspavali in ne boste ničesar ukrenili boste dostojni prezira, če pa ste dostojni prezira pa se vas bom jaz odrekla! Prvak med ljudmi, povej Madrinim sinovom kateri so vedno predani običajem kšatrij: Vložite več kakor pa samo svoje življenje, da bi dosegli to kar želite. Samo cilj osvojen s srčnostjo lahko zadovolji tistega kateri želi živeti po običajih kšatrij."

Arđunin prijatelj Kršna pa je tolažil svojo teto: "Tebi katera si obdarjena z vsako krepostjo in okrašena z veliko modrostjo pristoji, da potrpežljivo prenašaš veselje in trpljenje. Tvoji otroci obvladujejo

sanje in onemoglost, veselje in žalost, lakoto in žejo, vročino in mraz in vedno uživajo tiste radosti katere jim pripadajo kot junakom. Tvoji močni sinovi ne težijo k sreči, ki zadovoljujejo čutila in s katerimi si strežejo nizki in bedni, niti so njihove želje tiste ki more navadne ljudi. Ko mali ljudje začutijo udobnosti katere so dovoljene nizkim in bednim, tedaj žele, da se nespremenljiva neumnost ne moti z nikakršnim naporom. Oni kateri so močnejši žele ali vrhunec težkega trpljenja ali pa vrhunec radosti in užitkov kateri so dostopni človeku. Modri vedno najdejo užitek v seganju po skrajnostih. Za njih je bedno vse kar je srednje. Pandauvi in Draupadi te pozdravljajo in sprašujejo po tvojem zdravju. Kmalu jih boš videla ko bodo postali gospodarji celega sveta in ko bodo premagani njihovi sovražniki."

Ko se je poslovil od Prthe obidoč jo sklopljenih rok se močnoroki Govinda odpravi do Duryodhanine palače. Tam naleti na Dhrtaraštrinega sina in vse Kurue. Kralj Kuruov ponudi Kršni kislomleko, med, kislomleko in vodo in mu da na razpolago vse svoje dvorce, hiše in vse kraljestvo, po sprejemu pa kralj Duryodhana pokliče sina Vršnijev da obeduje v njegovem domu. Kršna te ponudbe ne sprejme. Sedeč sredi zbranih Kuruov, kralj Duryodhana z ljubeznivim glasom zastavi Kršni vprašanje v katerem je skrita past in pogledujoč Karno vpraša: "Đanarddana zakaj ne sprejemaš raznovrstno jedačo in pijačo katero ti ponujam in vse te obleke in postelje katere čakajo pripravljene za tebe?"

Plemeniti Govinda dvigne roko in mu odgovori jasno in glasno ne izpuščajoč niti eno črko: "Poslanci obedujejo kralj in sprejemajo ponujene časti šele, ko opravijo tisto zaradi česar so poslani. Če bom opravil tisto zaradi česar sem prišel boš lahko, kralj, gostil mene in moje spremljevalce kolikor boš hotel!"

Na to reče Duryodhana: "Ne pristoji, Kesava(dolgolasi) (21), da z nami tako postopaš! Če uspeš v tem, kar si se namenil ali ne, mi se trudimo, da ti ugodimo, ker si naš rod. Mi s teboj nismo niti sprti niti nismo v vojni Govinda! Zato ti takšne besede ne pristojе."

Đanarddana pogleda Dhrtaraštrinega sina in njegove svetovalce in mu odgovori: "Jaz ne bom odvrigel vrline zaradi slabosti, niti zaradi dobitka, pa niti zaradi prigovarjanja in skušnjav kogarkoli. Tujo hrano človek je ko je v težavah. Tako kot sedaj stojijo stvari ti do sedaj v meni še nisi niti prebudil ljubezni do tebe, jaz pa nisem v nikakršnih težavah. Pandauvovi sinovi so posvečeni kreposti in tisti ki sovraži njih, sovraži tudi mene. Ta hrana je oskrunjena z zlobo in zato ni vredna, da jo okušam. Mislim, da bom okušal samo tisto hrano, kar mi bo ponudil Vidura."

In ko je to rekel Duryodhani, kateri ni mogel prenašati ničesar kar se protivi njegovim željam, on zapusti bogati dom Dhrtaraštrinega sina. Medtem je plemeniti prišel do Vidurinega prebivališča, tja pa so prišli tudi Bhišma in Dron in Krpa in mnogi drugi kralji in Kurui rečejo pogubitelju Madhue: "O sin Vršnij mi ti dajemo na razpolago svoje domove in vse bogastvo, ki ga posedujemo!"

Močni zatiralec Madhuov pa odgovori: "Pojdite na svoj dom. Veliko čast mi izkazujete s svojo ponudbo!"

Ko se Kurui razidejo, Vidura z veliko pozornosti pogosti nepremagljivega junaka in ponudi mu vse kar si je on lahko poželel.

Ko je Kršna v tišini večera povečerjal in se osvežil, mu Vidura reče: "Kršna, ni dobro ker si se odločil spustiti se v to poslanstvo. Dhrtaraštrovi sinovi pa tudi Karna z njimi so popolnoma prepričani, da Pandauvi ne morejo brez strahu niti oči dvigniti na vojsko kateri ukazuje gospodar Bhišma in učitelj Dron. Tudi sam veš, da sta ta dva z dolžnostjo vezana, da jim pomagata. Nerazumen Dhrtaraštrin sin se je odločil, da Karna lahko z eno roko premaga vse Pandauove sinove in zato nikoli ne bo pristal na mir. Ti želiš vzpostaviti mir in bratovske občutke med tema dvema taboroma toda vedi, da so Dhrtaraštrinovi sinovi enakih misli in se lahko primerjajo s samim Indro na čelu. Duryodhana bo ostal nespameten vse dokler bo imel za sabo vso svojo silo. On je grabežljiv do celega sveta in celo to prostrano

cesarstvo, to kar pa že poseduje mu ne pade na pamet da ostane brez. Zatiratelj sovražnikov, kako boš ti sam med vsemi temi zlobneži?"

Blagoslovljeni mu odgovori: "Modro govoriš, Vidura, svetuješ mi kot človek bistrega uma, predvsem pa kot prijatelj. No modri ljudje pravijo, da je malopridnež tisti, ki ne poskuša s pomiritvijo rešiti svoje prijatelje pred propadom, pa čeprav bi jih moral vleči za lase. Če bom lahko kaj doprinesel, da se vzpostavi mir brez da za to žrtvujem dobrobit Pandauvov bom storil veliko delo, Kurui pa se bodo umaknili smrtonosnemu času kateri jih vse čaka v tem boju. Pravi prijatelj je tisti kateri posreduje med sprtimi rojaki, jaz pa bom pomiril svojo vest. Če me bodo poskušali užaliti ali napasti, ti povem, niti združeni vsi zemeljski kralji mi niso enaki, tako kot čreda jelenov ne more stati pred obličjem razjarjenega leva. Niti najmanj ne dvomim, da človek kateri se z vsemi silami trudi storiti dobro delo in v tem ne uspe ima enake zasluge kot da ga je storil."

Modri Kršna in veleučeni Vidura sta prebila v razgovoru doberšen del zvezdne noči. V svitu so prišli igralci in pevci in z milim glasom in nežnimi zvoki cimbal in školjk prebudili Kršno. Medtem ko je bil še pri jutranjem obedu, pride Duryodhana in Šakuni, da ga pokličejo: "Kralj Dhrtaraštra in vsi Kurui z Bhišmo na čelu pa tudi vsi ostali poglavarji so prišli v zbornico in te čakajo Kršna, kakor bogovi na nebu čakajo Indrin prihod."

Glede na to, da je ta dva sprejel ob prikladnih izrazih gostoljubja Kršna odide na zbor Kuruov, ko je sonce že dodobra odskočilo. Vsi kralji v dvorani so zavzeli svoja mesta in zavladala je popolna tišina. Tedaj Kršna objavi z gromkim glasom: "Jaz sem prišel Bharate, da vzpostavim mir med Kurui in Pandauvi, to pa delam da preprečim junakom obeh strani, da brezglavo izgubljajo glave. Tvoji sinovi z Duryodhano na čelu, kralj, postopajo brezbožno in odvrčajo vsako obzirnost do vrline in zemeljske dobrobiti. Pandauvovi sinovi so še kot dečki izgubili očeta in ti si jih vzgojil. Pravica zahteva, da jih ščitiš

kakor, da so tvoji rodni otroci. Pandauvi te kralj pozdravljajo in ti takole sporočajo: Po tvojem ukazu smo prenašali neizrečeno bedo mi in naši spremljevalci. V gozdu smo prebili dvanajst let in skrivali smo se v trinajsti. Naj vam bodo priče brahmani kateri so živeli z nami. Svoje besede nismo prekoračili verujoč, da naš oče ne bo prekršil svojo obljubo. Prvak med Bharatami drži svoje besede tako kot smo mi držali svoje. Dolgo smo prenašali pomankanje in sedaj želimo prevzeti svoj del kraljevine."

- "Presodi sedaj, vodja Bharat - nadaljuje Kršna - Pandauvi so o vsem dobro razmislili opirajoč svoje oči v pravico in drže se mirno in primerno in tisto kar govore je v skladu z resnico. Naj se izjasnijo vladarji kateri sede tukaj. Pandauvovi sinovi so pripravljeni, da ti vzorno služijo toda tudi da se borijo. Ti odloči kaj je za tebe dobro."

Vsi vladarji kateri so bili prisotni so z vsem srcem odobravalni Kršnine besede, toda pred Duryodhano se ni nihče upal spregovoriti niti črke. Vsi so sedeli v zamolkli tišini medtem, ko so se jim od jeze ježili lasje na glavi.

Gledajoč vse te molčeče vladarje, prisotni Parasurama ogovori Duryodhana: "Obrzdaj kralj svojo oholost in pojdi do Arđuna prej ko se na tetivi Gandive najdejo takšna orožja kot so Kakudika, Naka in Šuka. To so neobičajna orožja in vsak katerega so zadele on se je oddvojil od življenja. To orožje ima nekakšno zvezo z osmimi strastmi: poželenjem, gnevom, pohlepom, drznostjo, oholostjo, zlobo, sebičnostjo in ničevostjo. Pod njihovim vplivom zadeti pada v težke sanje, poskakuje, bruha, ne zadržuje vode in blata, joka in se smeje brez prestanka. Zares Arđunu se nihče ne more upreti v boju. On poseduje številne kreposti, Kršna pa je močnejši še od njega. Tisti, ki sta nekoč bila Nara in Narayana sta sedaj Kršna in Arđun. Če v to verjameš in imaš zaupanje, odloči se tako kot je prav in pomiri se s Pandauvovimi sinovi! Bodi blagoslovljen in misli na svoje dobro!"

V vezi teh Parasuraminih besed nadaljuje slavni rši Kanva(22) in

se obrne Duryodhani pred vsemi zbranimi kralji: "Brahman, kateri je praoče Vesolja, je večer in neuničljiv, enake lastnosti pa posedujeta slavna ršija Nara in Narayana. Ti Gandharin sin pa boš živel toliko časa dokler se v boju ne približaš Pandauvovim sinovom. Tvoji nasprotniki so sam Višnu, Vayu, Dharma in Asvina!(23)"

Poslušal je Duryodhana te ršijeve besede globoko vzdihujoč, potem pa vrže pogled na Karno ter prasne v smeh in se začne s tečajem udarjati po bedru prezirujoč ršijeve besede in mu odgovori: "O veliki rši jaz sem prav takšen kakršnega me je Stvarnik naredil! To bo kar mora biti ker jaz ne morem drugače. Čemu potem vse te nesmiselne zgodbe?"

Svetovali so mu Bhišma in Kršna, pa tudi Narada mu je veliko rekel. Navsezadnje zopet spregovori Dhrtaraštra: "Narada, resnica je kar praviš. To je prav tisto, kar tudi sam želim uresničiti pa nimam te moči." - Potem se obrne h Kršni in mu reče: "Tvoj nasvet Kesava mi odpira nebeške dveri in pomeni dobrobit za cel svet. Tvoji nasveti so modri in v skladu s krepostjo toda gospod jaz nisem edini ki odloča. Moji sinovi me ne poslušajo. Poskušaj pripraviti mojega zlobnega sina Duryodhana kateri ne mara za moje ukaze. Stori to zaradi našega prijateljstva."

Tedaj se Kršna obrne k jeznemu Duryodhani in se obrne nazaj z blagim in dobronamernimi besedami: "Duryodhana najboljši med Kurui, poslušaj moje besede one so dobre za tebe in tvoje prijatelje! Visokega rodu si iz plemenitega roda in obdarjen z vsemi odlikami katerimi se lahko človek vzgoji. Prav je in pošteno, da postopaš častno. Nepravična je in nenaravna tvoja okornost in zardi nje bodo ugasnila mnoga življenja. Tiger med ljudmi, pomiri se s Pandavi. Oni so hrabri in močni, lahko obvladujejo samega sebe toda so tudi bistri in učeni. To bo tebi prineslo samo dobro, s tem pa boš dosegel tudi spoštovanje modrega Dhrtaraštre, starega gospodarja Bhišme, učitelja Drona in veleučenega Vidure. Ne dovoli, da ljudje govore, kralj, kako si ti uničevalec svojega roda in rušitelj njegovih dosežkov.

Pandauvi te bodo priznali za Yuvarađana, tvojega očeta Dhrtaraštra pa bodo postavili za vladarja tega prostranega cesarstva. Gospod ne prezri blagostanje katero bo sigurno naraslo, če boš Pandauvovim sinovom dal polovico vaših posesti."

Bhišma in Dron sta se strinjala s Kršno in so pritiskali na srditega Duryodhana da posluša njihov nasvet toda on se na njih ni obračal. Vmešal se je tudi Vidura in reče: "Duryodhana mene ne skrbi za tebe, temveč za tvojega očeta in tvojo mater Gandhari. Ti jih boš s svojimi sramotnimi deli obsodil, da ostaneta brez potomstva in da begata po zemlji živeč od miloščine."

Naposlusal se je Duryodhana na tem zboru Kuruov veliko tistega kar mu ni bilo všeč. On naposled odgovori močnemu Kršni: "Madhusudana, ti me tu pred vsemi kriviš samo zato, ker ljubiš Pandauve. Obsojajo me tudi kralj in ded in učitelj in Vidura, ostali kralji me ne krive, za ničesar. Jaz na sebi ne vidim najmanjšega greha. Spomnite se, da so Pandauvi izgubili v igri s kockanjem katero so z veseljem sprejeli in da je Šakuni dobil njihovo kraljevino. Kaj sem jaz temu kriv? Jaz sem ukazal, da se jim vrne bogastvo katerega so izgubili. Mar je lahko naš greh, ker so oni še enkrat igrali in izgubili in so tako morali v gozd in v izgnanstvo? Zakaj oni, Kršna, čeprav slabi iščejo borbo z nami? Kaj smo jim naredili? Mi se ne bomo priklonili niti pred samim Indro, da o Pandauvih niti ne govorim. Še dokler sem bil mlad so naši starši storili žalostno krivico in so dodelili ne vem zaradi česa del kraljestva tistim ki nimajo za to nobene pravice. Jaz sem nerad na to pristal. Izgubili so svoj del s kockanjem in jaz ga ne bom vrnil. V vsem tem pa sem popolnoma nedolžen. Toda jim ne dam niti pedi zemlje! Ne dam jim niti toliko kolikor lahko stoji na konici igle. Dolžnost kšatriye je da pade na bojišču in da izdahne na postelji od strelic. Jaz sem na to pripravljen. Kdo je rojen v plemenitem rodu in se je podvrgel dolžnostim kšatriy mar se bo pokoril pred sovražnikom samo zato, da bi rešil življenje?"

Demoni so poslali ljudožerko Putano, da bi s strupenim mlekom podojila dojenčka Kršno. Toda Kršna ji je iz prsi posrkal vso živlensko moč.

Kršnine oči so bile okrvavljene od gneva medtem ko je razmišljal o teh besedah. Potem mu pred vsemi odgovori: "Tvoja želja je, da dobiš posteljo od strelci! Naj se ti izpolni. Niti ti niti tisti kateri ti svetujejo ne bodo mogli dolgo na to čakati. Kmalu bo velik pokol. Brezumnik, ti misliš, da v tistem kar si storil Pandauvom ni ničesar vrednega obsodbe! Naj vsi ti kralji kateri so tukaj zbrani presodijo, če govorim resnico ali ne: "Iz ljubosumnosti zaradi uspeha velikih Pandauvov si ti s pomočjo svojega strica Šakunija pripravil zaroto. Ali bi se lahko kdo drug ponašal tako kot si se ti do žene svojega brata? Medtem ko ste bili še dečki si vložil mnogo truda, da bi Pandauve žive sežgal. Poskušal si jih spraviti s poti na razne načine: s strupom in kačami in ognjem."

Medtem, ko je sin iz roda Dasartha tako govoril se Dussasana obrne na nepomirljivega Duryodhano: "Brat moj, če ne boš po svoji volji zaključil mir, te bodo Kurui zvezanih rok in nog predali Yudhištiri!"

Na te bratove besede, zlobni, brezsrarni nepokorni, drzni in lakotni Duryodhana vstane s svojega sedišča dvigajoč s sikajočim glasom kakor kača, brez obzira na Viduro, kralja Dhrtaraštra in vse ostale, zapusti dvor, njegov brat, vsi njegovi svetovalci in kralji kateri so bili njegovi pristaši so odšli za njim.

Gledajoč Duryodhano kako srdit zapušča dvor, Santanuov sin Bhišma reče: "Vidim Đanarddana, da je prišel sodni dan vsem tem kšatrijem in kraljem kateri gredo zaslepljeni za Duryodhano in njegovimi svetovalci."

Kršna se potem obrne na vse tiste kateri so ostali z Bhišmo in Dronom: "Starešine roda Kuruov so krivi za velik prestop, ker niso s silo preprečili tega zlega kralja in ga niso ujeli in ga zvezali. Če storite to še vedno lahko gre na dobro. Da bi storil svoji rodbini dobro sem jaz pogubil Kamso, Ugraseninega sina katerega so rojaki izobčili ker je

ukradel prestol od očeta. In vse Yadave, Vršnije in Andhake od tedaj naprej žive srečno, zavržeč enega za dobrobit celega plemena."

Nato reče Dhrtaraštra modremu Viduri: "Privedi k nam bistroumno Gandhari. Mogoče bo njo obsedeni Duryodhana hotel poslušati. Mogoče bo ona uspela spraviti k pameti našega sina."

Vidura posluša in privede Gandhari, potem pa na njeno zahtevo odide in nazaj privede Duryodhana kateremu so bile od jeze oči zalite s krvjo.

Videč, da ji je sin povsem zavil s prave poti mu Gandhari reče: "Sin moj Duryodhana, poslušaj moje besede, ker so lahko samo od koristi tebi in tvojim. Samo ti lahko vsem prineseš srečo in to če se pomiriš, to pa je tudi moja največja želja. Isto žele tudi Bhišma in tvoj oče, pa tudi vsi tisti, ki ti žele dobro. Tisti ki premaga sebičnost, videč v njej svojo zlobo, bo uspel sebi podrediti tudi vse svoje svetovalce potem pa še svoje sovražnike. Ne zaradi tvoje slabosti uničiti cele zemlje. Nemočen je tvoj razum, če misliš, da se bodo Bhišma, Dron, Krpa pa tudi vsi ostali borili za tvojo ljubezen z vsemi svojimi silami. To se nikdar ne more zgoditi, ker so oni obdarjeni s samospoznanjem in njihova ljubezen do tebe je enaka do Pandauvovih sinov. Oni pristajajo da žrtvujejo svoja življenja samo zato, ker jih vzdržuje kralj Dhrtaraštra, toda nihče od njih ne bo mogel vreči niti en srdit pogled na kralja Yudhištira. Obrzdaj svojo nenasitnost, sin in odustani od svojega namena!"

Ne meneč se za vse te resne materine nasvete se Duryodhana besen spet oddalji z dvora in se najde s svojimi istomislečimi in se začne posvetovati s Šakunijem veščim kockarjem. Karna, Šakuni, Dussasana in Duryodhana so si zamislili: "Ta Đanarddana je oster na delu, ob njem bodo tudi Bhišma in kralj Dhrtaraštra in oni nas bodo ujeli. Preden se to zgodi bomo mi ujeli Kršno, tigra med ljudmi. Ko bodo izvedeli, da je junak Vršnjev v našem suženjstvu bodo Pandauvi

izgubili svojo srčnost in bodo nemočni kakor kače katerim so polomljeni zobje."

Ko so ti zlodušni grešniki utrdili svojo brezbožno odločitev, Satyaki hitro izve glede na to, da je po zunanjih znakih čital kaj se dogaja v človeških srcih. On hitro odide iz dvora s Krtavarmanom in mu reče: "Pohiti in zberi vojsko, obleci oklep in čakaj s četami v bojnem redu na vhodu v dvor dokler jaz ne obvestim Kršne!" - In rekoč to se vrne v palačo in sporoči Kršni potem pa še Viduri, da se pripravlja zarota.

Potem Vidura reče kralju Dhrtaraštri: "Kralj tvojim sinovom se bliža usojeni čas! Pripravljajo se storiti sramotno delo kateremu niso niti darovali. Če se bo Đanarddani zahotelo jih bo vse poslal v Yamino hišo pa če ga vsi naenkrat napadejo."

Tedaj Dhrtaraštra napoti Viduro: "Pojdi sem in privedi sem grešnega Duryodhano, kateremu je samo oblast na umu. Poskušal ga bom še enkrat spraviti k pameti."

Vidura odide s svojimi brati v zborni dvorano. Potem jim kralj Dhrtaraštra začne govoriti: "Zlikovec, tvoji grehi so prešli vsako mero! Nedostojno in sramotno delo katerega si se odločil izvršiti družič se s prijatelji katerih dela so dostojna prezira. Slaboumnik in sramota svojega roda, samo taki kot ti se lahko drznejo spustiti se v tisto kar se vsak pošten zgrozi. Da niti ne pomislim, kako je to kar si se odločil nemogoče izvesti. To je tako kot kadar otrok hoče imeti Mesec, tako ti brezumnik poskušaš to kar niti samim bogovom nebi šlo."

Tedaj se oglasi Kršna, odstranjevalec, sovražnikovih čet: "Slepiš se Suyodhana, če misliš, da sem sem prišel sam. Zato me nerazumnik nameravaš obvladati s silo in me napraviti sužnja. Pa vseeno nisem sam! Tukaj so ob meni Pandauvi in Vršniji in Andhake. Tu so tudi vse Aditje, Rudre in Vasui(24) z njimi pa tudi vsi veliki modreci!" - In rekoč to Kršna prasne v smeh.

Ko se je tako smejal se je iz njegovega telesa, ki je bleščalo kakor ogenj pojavilo brez števila božanstev bleščečih kakor strele in ne večji od palca. Na čelu se mu je pojavil Brahman, na prsih Rudra na rokah so se mu pojavili čuvaji smeri svetov, iz ust pa mu izide Agni z njim pa Aditye, Vasui, Asvini, Maruti in Indra in Visvadeve(25). Iz dveh njegovih rok sta izšla Arđun in Baladeva. Arđun mu je stal na desni, Baladeva na levi, Arđun z lokom, Baladeva pa z ralom v roki. V vsaki od njegovih rok se je lahko videla školjka ali kolo ali top ali lok imenovan Sarnaga, ralo, kopje in vsa druga orožja in vsako je bilo dvignjeno za udarec. Iz njegovih ust, ušes, oči iz vsakega dela njegovega telesa so kresale iskricice pomešane z dimom podobne sončnim žarkom. Zagledajoč to strahotno Kršnino obličje so vsi kralji zaprli oči vzdrhtečih besnil, gledali pa so ga samo Dron, Bhišma, veleumni Vidura, blagoslovljeni Sandaya in ršiji kateri so bili bogati z blagorom puščavništva. Božanski Đanarddana jim je dopustil, da gledajo ta božanski prizor. Zagrmeli so nebeški bobni in cvetoči dež je začel krasiti to prečudovito obličje. V tem trenutku je vzdrhtela zemlja oceani so se razburkali, prebivalci zemlje pa so se znašli v začudenju.

Potem je Kršna privzel na sebe zopet svojo osnovno podobo in z roko pod roko s Satyavakijem in Krtavarnanom odide od tam ko so to prisotni modreci dopustili. Nastane veliko kričanje. Narada in ostali veliki ršiji so v tem trenutku izginili in vsak je odšel do svojega prebivališča to pa je bil še en čudež tega dne. Ko vidijo tigrastega viteza Kršno kako zapušča dvor, vsi kralji odidejo za njim, da ga pospremi tako kakor bogovi spremljajo Indro.

Šauri(26) čigar duša je neizmerna odide z dvora kakor razvneti in zadimljeni ogenj ne pokloneč se tistim kateri so ga spremljali niti eno samo misel. Videl je Daruko kako ga čaka ob njegovem prostranstvu bleščeč voz okrašen z nizi zvončkov in zlatimi zapregami in prekrit s kožami belih tigrov. Ko je bil Šauri že na kočiji pripravljen, da odide, ga kralj Dhrtaraštra še enkrat ogovori in reče: "Uničevalec sovražnikov Đanarddana videl si kolikšno oblast imam nad svojim

sinom. Vse si videl na lastne oči in nič ni ostalo skrito. Videl si, da sem poskušal vse, da bi prišlo do mira in glede na to, da veš v kakšnem stanju sem, ne sumi v mene. V meni ni do Pandauvov niti enega slabega občutka."

Potem Kršna takole reče vsem: "Bili ste priča tistemu kar se je zgodilo na zboru. Danes ste videli kako je ta nevzgojeni neotesanež zapustil dvorano pred vami vsemi. Sedaj ste slišali, da je vladar zemlje Dhrtaraštra izjavil, da je nemočen. Dopustite mi da se sedaj vrnem k Yudhištiri!"

In pozdraveč jih je Sauri, prvak med junaki odšel od tam. Izpred vseh Kuruov se je on na svoji veliki kočiji odpeljal k svoji teti Kunti. Prišel je v njene prostore, se pokoril pred njenimi stopali in ji o vsem pripovedoval.

Kunti pa mu potem reče: "Kesava, prenesi temu vrlemu kralju Yudhištiri: Tvoja krepost sin moj se je zelo zmanjšala. Nasloni se na dolžnosti svojega staleža tako kot je to odredil Vsevišji. Ustvaril je kšatriye, da dela neusmiljena dela in, da ščiti narod z veščino svojih rok. Kraljevi grehi pretresajo svet in grehi sveta pretresajo kralja. Izvršuj kraljevske dolžnosti in bodi dostojen svojih prednikov. Tisti kralj ki nima mehkega srca je neobstoje in naklonjen pomilovanju, nikoli ne doseže zaslug kot tisti kateri svoje podanike vzgaja z ljubeznijo. Tebi je puščavništvo prepovedano. Da si poljedelec to ti ne pristoji. Ti si kšatriya in zato zaščitnik vseh, ki so v težavi. Ali je lahko večje trpljenje od tega? Živim tako brez prijateljev in drugi me hranijo, čeprav sem rodila tebe radost tvojim prijateljem!"

Kršna, spomnila sem se neke stare zgodbe o v tem času. To je zgodba o Viduri in njegovem sinu. Povej Yudhištiri to kar se lahko iz nje nauči:

Takole je svojega sina karala kraljica Vidura, ko je videla kako leži brez vsake volje, skrhan in razočaran, po porazu katerega je pretrpel

od kralja sindhua: "Ti nisi moj sin, o ti ki razveseljuješ sovražnikova srca! Jaz in tvoj oče te nisva rodila! Do kam si prišel? Če v sebi nimaš moči ne moreš računati v možove! Ne sramoti svoje duše! Vstani strahopetec! Zakaj tu ležiš kakor mrtvec? Bolje je zablesteti samo en trenutek kot pa se vedno skrivati. Zakaj živiš ko pa ne spoštuješ dolžnosti svojega staleža? Celo tisti katerega sami koreni so posekani se ne sme predajati obupu. Tisti ki ni storil nikakršnega podviga po katerem bi se ga ljudje spominjali je tu samo zato, da nas je več, ta ni niti človek niti žena. Tisti čigar ime se ne spominja niti po milosti niti po puščavništvu niti po resnicoljubnosti niti po učenosti pa niti po doseženem bogastvu, je samo iztrebek svoje matere! Ah nekatere žene ne rojevajo sinov kateri so brez silovitosti brez moči in brezpodjetnosti, kateri so veselje samo zlobnim.

Kšatriya kateri v strahu za svoje življenje ne pokaže svojo pogumnost in moč ni nič boljši od navadnega lopova. Ti lahko premagaš svoje sovražnike če ne boš tako željan življenja! Če si se sprijaznil s tem da večno živiš zaskrbljen in nesrečnega srca kot to pristoji samo skopljencu, potem je boljše da sploh ne živiš!"

Poslušajoč svojo mater ji sin odgovori: "Okrutna in gnevna mati, tvoje srce je kakor jeklo, če ti je toliko do mučeniškega junaštva. Sramotni so kšatrijevski običaji ko me ti siliš v boj kot, da nisem nič in dober za ničesar! Kakšno korist boš imela, če me izgubiš, pa čeprav boš dobila celo zemljo? Kaj ti bo potem bogastvo in vsi užitki, celo cel svet?"

- "Če se ti Sandhaya osramotiš - reče na to mati - in ti jaz zaradi svoje ljubezni nič ne rečem, bi bila ta ljubezen nevredna in nerazumna, podobna oslovski ljubezni za lastnega mladiča. Tako se veseli sina kateri je slaboten, neposlušen in slaboumen, kateri ni dosegel to zaradi česar se žele sinovi. Človek kateri nima tistega za čemer kopni kmalu postane zloben. Ne onečaščuj svoje duše, sin, in ne v naprej pričakovati neuspeha. In to česar ni se lahko doseže in tisto kar je bomo izgubili. Gnev in srboritost niso nikoli pomagali da se

doseže določen cilj. Uspeh ni nikoli zagotovljen, pa se ljudje vseeno trudijo pa če uspejo ali ne. Pokaži svoje junaštvo: Zberi okrog sebe vse ki so jezni na tvojega sovražnika, zavistni, ljubosumni, ponižani od njega ali se mu zoperstavljajo in ostale, ki sem pripadajo. Daj jim bogastva prej kot si ga zaslužijo in bodi neutrujen in prijazen z vsemi. Ko tvoj sovražnik izve, da ti ne trepetaš za svoje življenje ga bo začelo skrbeti kakor da se mu je kača nastanila v hiši.

Imaš veliko prijateljev kateri so ti dragi po srcu in ki žele dobro tvoji kraljevini, in bodo delili s teboj tvoje skrbi. Sandāya zberi svoje potrpljenje opasaj se in pripravi se na zmago. Mi imamo še mnoge zakladnice za katere samo jaz vem in to bogastvo ti bom dala na razpolago."

Po teh materinih besedah mine brezupnost ki je pritiskala sinovo srce čeprav kraljevič ni bil pretirano obdarjen s pametjo. Kakor čistokrven konj, mladenič vstane preboden s strelkami materinih besed in stori kot mu je ona svetovala. Potem Kunti reče Kršni: "Kršna spomni Pandauve na vse tiste žalitve in grobe besede! Povej jim, da sem jaz dobro. Sedaj pojdi po svojih poteh pod srečnim znamenjem in vzemi pod okrilje moje sinove!"

Kršna jo pozdravi in jo obide s sklenjenimi rokami, potem pa odide z levjim korakom iz njenih prostorov. Dal je dovoljenje glavarjem Kuruov, da se lahko razidejo, Karno pa vzame s seboj na svoj voz, da se pogovorita, in se odpelje v Satyavakinem spremstvu.

Ko je on odšel, zbrani Kurui začnejo med seboj govoriti o čudežnem dogodku, ki se je zgodil. "Zaslepljeni z neznanjem se je cela Zemlja znašla v bližini žrela smrti - so rekli oni. Zaradi Duryodhanine norosti je vse obsojeno na propad."

Veliki vojščaki Bhišma in Dron še naprej obletavajo trdoglavega Duryodhana: "Kralj kraljev nobene potrebe ni za vojno! Poslušaj kaj ti govore prijatelji. Vsi znanci govore, da bodo kšatriye iztrebljeni v boju

kateri sledi. Zvezde nam niso naklonjene. Meteorji padajo na tvojo vojsko in vse naše živali so žalostne in izgleda kot da se jokajo. O močnoroki vojna in mir ležita v tvojih rokah."

Na to se je Duryodhana samo nevesel namrščil in sklonil obraz k zemlji, gledal je izpod čela naokrog in ne spregovori niti besede v odgovor. Potem se javi Dron: "Jaz gojim večjo ljubezen do Arđuna kot do svojega sina Asvatthamana. Arđunina skromnost in spoštovanje do mene so večji kot v mojem sinu Asvatthamanu. Joj meni, če se bom vršeč kšatrijsko dolžnost moral boriti ravno proti Arđunu kateri mi je ljubši od rodnega sina. Umazan poklic je biti kšatriya! Arđunu ni nihče enak v streljanju, z mojo milostjo je dosegel premoč nad vsemi strelci. Bharata vsi tvoji grehi so storjeni v tvoj lastni propad! Tvoj in moj usojeni čas se bliža koncu. Naš posel je končan. Jaz zopet ponavljam: Ni potrebe, da se vojskujemo!"

Tedaj reče Dhrtaraštra: "O Sandāya, Madhusudana je pred vsemi nami vzel Karno na svoj voz in se odpeljal z njim. Povej mi kaj je Kršna govoril Radhinemu sinu."

Sandāya odgovori: "Povedal ti bom kako je bilo. Kršna mu je rekel: Karna ti poznaš večno resnico svetih knjig in vpeljan si v vse natančnosti njihovega učenja. Ljudje kateri razumejo svete knjige pravijo, da obstajata dve vrsti sinov katere deklice lahko dobi, pred svojo poroko. Imenujejo jih kanina in sahodha(27). Njim je oče tisti, ki vzame njihovo mater za ženo. Ti si rojen tako in si zato po rodu Pandauvov sin. Pojdi zato z menoj v tabor Pandauvov in naj Pandauvi izvejo, da si ti Kuntin prvorojenec, kateri je rojen pred Yudhišthiro. Vseh pet bratov Pandauvov bo padlo pred tvoje noge, to pa bo storilo tudi pet Draupadinih sinov in nepremagljivi Subhadrin sin. Uživaj s svojimi brati blagor kraljevanja, molitev žrtvovanja in raznih bogovšečnih del. Karna, naj se vesele tvoji prijatelji in naj trpe tvoji sovražniki. Pomiri se danes s svojimi brati, Pandauvovi sinovi!"

Na te besede mu Karna odgovori: "Jaz ne dvomim Kršna; da mi to govoriš zaradi prijateljstva, dobre volje in ljubezni v nameri, da mi

storiš dobro. Jaz vem kaj mi sedaj sporočaš. Preden se je poročila s Pandauvom me je moja mati rodila s Suryo in me po njegovem ukazu spustila po vodi. Kunti me je po mojem rojstvu prepustila usodi in ni mislila na mojo prihodnost. Suta Adhiratha me je našel in me takoj odnesel na svoj dom. Radhina prsa so se iz ljubezni do mene nalila z mlekom še istega dne in ona me je umivala in negovala. Kako bi jo nekdo, kakor smo mi, ki poznamo naše dolžnosti in vedno poslušamo svete spise lahko odvezel njene posmrtno darove. Suta Adhiratha me ima za svojega sina jaz pa gledam na njega kot na svojega očeta. Madhava ta Adhiratha je v očetovski ljubezni pripravil vse obrede za mene še od mojega otroštva, tako kot to nalagajo svete knjige. Adhiratha mi je nadel ime Vasušana katerega so brahmani potrdili. Ko sem odrasel mi je on izbiral dekleta za ženitev in one so mi rodile sinove zato sem dobil tudi vnuke! Moje srce Kršna in vsa moja ljubezen so usmerjeni k njemu in niti zaradi veselja niti zaradi strahu ne smem prekiniti te zveze, čeprav bi to bilo zaradi zlatih hribov ali cele zemlje. Duryodhana mi je omogočil da trinajst let neovirano vladam svojemu kraljestvu in mnogih žrtvenih svečanosti sem se držal, resda ob ljudeh iz plemena sut, kakor so prirejani tudi vsi družinski obredi in poroke. Duryodhana se je pripravil na vojno računajoč na mene in jaz sem izbran, da izidem na dvoboj z Arđunom. Kršna niti smrt niti krvne zveze, niti strah, in niti kakršnekoli izkušnje me ne morejo prignati da se do Dhrtaraštrinega sina podlo obnašam."

- "Madhusudana jaz ne dvomim, da mi to želiš dobro in da te bodo Pandauvi poslušali in postopali kakor si rekel. Če pa se jaz in Arđun ne spopadeva bo to neslavno za mene in za njega. Vseeno boš moral za sedaj zadržati v tajnosti ta najin pogovor, ker je to za naju dobro. Če kralj Yudhištira katerega je duša izpolnjena s krepostjo in čutila obrzdana izve, da sem jaz Kuntin prvorojenec on nikoli ne bo sprejel prestola. Če pa ta prostrana in močna kraljevina postane moja, jaz jo bom Kršna predal predal v roke samo Duryodhani. Naj krepostni Yudhištira postane kralj! Dhrtaraštrin sin bo proslavil veliko žrtev z orožjem, ti Đanarddana pa boš na tej svečanosti samo

opazovalec. Kralj Yudhištira kateremu je duša izpolnjena s krepostjo bo brahman te žrtve, zvoki školjke, bobnjev in levji vzkliki vojščaka kateri se dviga visoko v nebesa bodo pozivi pozvancem na gostijo(28). Zaradi teh ostrih besed o Kršna, katere sem nekoč rekel Pandauovim sinovom da bi ugodil Dhrtaraštrinovemu sinu zaradi mojih takratnih slabih postopkov me razjeda kesanje. Ko me boš videl Kršna, ubitega z Arđunovo roko se bodo začele žrtvene svečanosti Punaščiti(29). Ko močni Bhima ubije Duryodhana se bo žrtvovanje dokončalo. Prosim te predvodnik kšatriy ne dopusti da zaradi tebe starci kšatriy stari po znanju in po letih končajo bedno. Naj ta narasla vojska kšatriy najde svoj konec od orožja na Kurukšetri, najsvetejšem mestu v vseh treh svetovih. Na tem mestu o lepooki izvrši to kar ti je na umu in tako bo ves ta zbor kšatriy prišel v nebesa(30). Dokler bodo obstajale reke in bregovi se bodo spominjali njihovi podvigi. Brahmani bodo govorili pesem o vojni Bharat. Kšatriyam je bogastvo slava ki dobe v bitkah. Privedi mi Kešavo na plano, Arđuna, ta najin razgovor pa za vedno ohrani kot skrivnost!"

Ko je poslušal te Karnine besede, se Kršna nasmehne in mu odgovori: "Mar ti ne želiš vladati vsej zemlji katero bi jaz predal v tvoje roke? Reklo bi se, da je zmaga Pandauovov povsem sigurna. Če želiš videti Arđuna v boju na njegovem vozu z zapreg belih žrebcev s katerimi upravlja Kršna ne želiš slišati brnenje Gandive, potem bodo vsi sledovi krtayuge, tretayuge, dvaparayuge izginili. Če želiš videti Bhimaseno kako pleše ko se je napil Dussasanove krvi potem so zares vse odlike predhodnih yug izginile brez sledu!(31) Ko se vrneš Karna sporoči Dronu in Santanuovemu sinu, da je ta mesec eden najlepših. Hrane, pijače in goriva je v izobilju vse bilke so narasle, drevesa so polna plodov in mušice se še niso pojavile. Ni blata na poteh, vode so gotovo ugodnega okusa. Vreme ni hladno niti ne pretoplo. Čez sedem dni bo noč mladega meseca. Naj se boj začne tega dne, ker je rečeno, da je ta dan pod Indrino oblastjo. Povej tudi vsem kraljem kateri so se zbrali zaradi bitke da bom v popolnosti izpolnil to kar hrepeneče želijo. Zares bodo vsi kralji in kraljeviči kateri poslušajo Duryodhanine ukaze umrli od orožja in dospeti na odlično mesto v nebesih."

Karna mu izkaže spoštovanje in odvrne: "O močnoroki, ti kateri vse veš zakaj me poskušaš preslepiti? Vzrok smo skorajšnjemu uničenju zemlje, prav mi: Šakuni, jaz, Dussasana in kralj Duryodhana. Brez dvoma stojimo pred veliko in grozno bitko in zemlja se bo prekrila z krvavo lužo. Kralji in kraljeviči, Duryodhanini pristaši bodo izginili v ognju orožja in se bodo napotili v Yamino cesarstvo. Madhusudana, pojavljajo se razni grozni prividi in grozna znamenja od katerih se dvigajo lasje na glavi. Najavljujejo poraz Dhrtaraštrovih in zmago Yudhištire. **Strašni planet močnega sijaja Šanaiščara(32-Saturn) ogroža zvezde Rodini(33-Aldebaran v Biku), da bi prinesel zlo zemeljskim bitjem. Planet Angaraka (34-Mars) se obrača v svojem kroženju proti ozvezdju Ďyešttha(35-Antares v Škorpionu) in se približuje Anuradhi(36-d v Škorpionu) napovedujoč velik pokol prijateljev. Strašna nesreča se približuje Kuruom.**

Grabljivec(37-najverjetneje Rahu) ogroža zvezde Ćitra(38-naperek v Devici). Madež na Mesečevem kolesu je spremenilo svoje mesto, Rahu pa se približuje Soncu. Meteorji padajo z neba ob bobnenju in potresu, vodnjaki v taboru Duryodhanine vojske spuščajo krike kakor veliki biki. Bogovi stresajo dež krvi in mesa na njegove vojake, v nebesih pa se lahko vidi kako se iznenada pojavijo bleščeče gradnje iz pare z visokimi zidovi in globokimi rovi. Okrog Sončevega kroga se lahko vidi črn prstan. Strašne ptice črnih kril in rdečih nog lebde zvečer nad taborom Kuruov. Ptice s samo enim krilom, enim očesom in eno nogo spuščajo grozne krike. Duryodhaninim vojakom so najprej zmrznili brahmani potem pa učitelji in predane sluge. Vse to je predznak strašnega pogina.

Imel sem privide neizpodbitni junak v katerem sem videl Yudhištiro kako vstopa v dvorano s tisoč stebri ob njem pa stopajo njegovi bratje. Na vseh so bile bele krone in bele uniforme in prikazali so se mi kako sede na belih prestolih. Ti Ďanarddana si v tem prividu bil zaposlen prekrivajoč zemljo z orožjem potopljeno v krvi. Neizmerno močni Yudhištira se je v tem trenutku vzpenjal na kup

kosti jedoč zadovoljen payaso na maslu iz zatega peharja. Prepričan sem, da bom z ostalimi kralji in kšatriyami vstopil v ogenj Gandive."

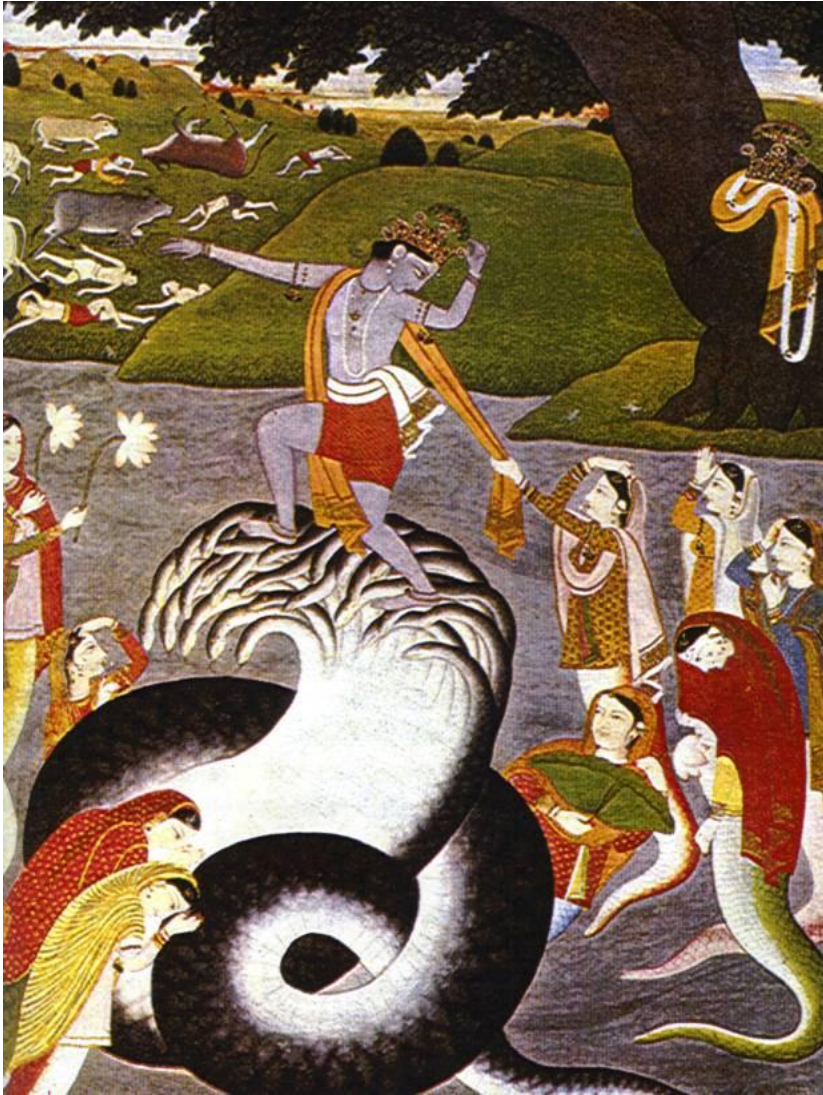
Kršna odvrne: "Zares uničenje zemlje je pred vrati, če se moje besede ne primejo tvojega srca. Ko vsem bitjem pride sodni dan, potem zlo, vitez vzame lik dobrega in ne izide več iz srca."

- "Kršna - odvrne Karna - če preživim bitko ki je pred nami te bom zopet videl. Če ne preživim se bova videla na nebu. Poročnik jaz sedaj čutim, da te bom šele tam srečal."

In rekoč to, Karna močno objame in stisne na prsi Madhavo. Kršna mu potem da dovoljenje, da lahko odide, on pa se povzpne na svoj voz pokrit z zlatom in potrč odide nazaj z menoj."

Tedaj Kunti malo razmisli in se odloči in odide na sveto reko Gango. Ko pride na obalo zasliši kako njen sin resnicoljubni in darežljivi Karna poje vedске himne. Stala je tako v molitvi vse dokler mu Sončni žarki ne pogrejejo hrbta potem pa se Karna obrne in vidi Kunti in se začudi. On po običaju sklone roke in ji tako izkaže spoštovanje in reče: "Jaz sem Karna, svetla gospa, sin Radhe in Adhirathe. Zdrava bodi, povej mi zakaj si prišla in kaj lahko storim za tebe?"

Kunti mu odgovori: "Ti si Kuntin sin in ne Radhin, oče pa ti ni Adhiratha. Ti nisi Karna zagledal svet v staležu sut, verjemi mi! Govorim ti resnico! Še ko sem bila dekle in neporočena sem dobila nezakonskega sina. Ti si prvi plod mojega trebuha! Rojen si v Kuntibhođinem dvoru mili moj sin in Surya, stvaritelj svetlobe je tvoj oče. Sin moj Karna, ti si rojen v dvoru tvojega očeta in ko si se rodil si bil v oklepu in na ušesih si imel uhane. Tvoja lepota je bila osupljiva. Toda ti ne veš za svoje poreklo in zato služiš Dhrtaraštrovemu sinu in svojih bratov ne poznaš. To ni prav sin moj! Zato naj bodo Kurui danes priče zvezi med Karno in Arđunom in naj se vama ko bodo videli, da sta se brata pomirila, nečastni sorodniki poklonijo."

Kača Kalija je požirala vaške dečke, ki so se kopali v tolmunu. Kršna pa je plesal na njenih glavah, dokler ni prosila za milost in mu obljubila, da bo za vedno zapustila tolmun.

V tem trenutku Karna zasliši glas poln ljubezni kateri je prihajal iz sončevega kroga. To je bil Suryin glas kateri se je iz velikih daljav obračal k svojemu sinu s svojo očetovsko ljubeznijo. Glas mu reče: "O Karna, Kunti ti je povedala resnico! Stori kot ti svetuje mati in bo za tvoje dobro."

Toda Karna ostane zvest resnici navkljub materinem in očetovem prizadevanju in njegovo srce ni omahovalo. On odgovori: "Kšatrijska gospa ne morem sprejeti to kar želiš, ker čutim da mi krepost ne dopušča da storim nekaj takega. Greh je to kar si mi storila, ker sem zaradi tega izgubil svoje ime. Čeprav sem rojen kot kšatriya nisem prejel obrednega blagoslova kšatriy. Ta greh pripisujem tebi. Ali imam sovražnika, ki bi mi lahko zadal večje zlo? Takrat nisi imela nikakšne milosti do mene, danes pa želiš, da poslušam tvoje zapovedi. Nikoli prej nisi mislila za moje dobro kot bi to morala storiti vsaka mati, sedaj pa se zaradi svojega dobro obračaš name. Če danes odidem k Pandavom kdo ne bo rekel da sem to storil zaradi strahu? Nihče me ne pozna ko njihovega brata in kaj bi kšatriye rekli sedaj na predvečer bitke? Prišel je čas, da pokažejo svojo vdanost tistim, katere je Duryodhana ščitil in vzdrževal. Jaz bom ostal ob njem za ceno življenja in se boril proti tvojim sinovom z Dhrtaraštrovimi z vso svojo večino. Mar bi jaz kateri sem od Dhrtaraštrovih sinov prejel vse časti in blagor sedaj izneveril njihovo prijateljstvo? Naj jih izdam sedaj pred samo bitko jaz, ki sem jih na to nagovarjal? Ali je od tega še hujša in bolj črna nezvestoba? Toda jaz vseeno ne morem dopustiti, da me zaman prosiš. Zato ne bom pobil vse tvoje sinove, čeprav bi to zmoget. Jaz ne govorim laži. To ti obljubljam: V tem boju mora umreti jaz ali Arđun. Samo z njim se bom spopadel, ko pa ubijem Arđuna bom dosegel velike zasluge. Če umrem jaz namesto njega bom prav tako dosegel veliko slavo. Slavna gospa, vojaška mati, tebi bo vsekakor ostalo pet sinov. Če umrem jaz jih bo pet z Arđunom, če umre Arđun jih bo pet z menoj."

Kunti si ni upala ničesar reči. Samo molče je objela svojega prvorojenca videč kako je ostal neomahljiv. Samo to mu je rekla ko

sta se razšla: "Usoda je neisprosna! Resnica je Karna, da bo propad doletel Kurue, četudi ubiješ Arđuna. Ti si mi obljubil, da so štirje moji sinovi varni pred tvojo roko in naj ti ko se začne boj to ostane v spomin. Bodi blagoslovljen in naj ti zdravje služi!"

Karna ji odvrne: "Naj bo tako!" - in vsak od njiju odide po svoji poti.

Ko je prišel v Upaplayo Kršna pride pred Pandauve in jih obvesti o vsem kar se je zgodilo, potem pa so dolgo sedeli in se dogovarjali. Potem Sauri odide v svoje prostore, da se odpočije. Ko se zopet sestanejo s Kršno, se Pandauvi začno dogovarjati kaj naj store.

Potem Yudhištira vpraša: "Kaj so rekli starešine Kuruov ko je Duryodhana ostal pri svojem da nadaljuje na stranpoti?"

Vasudeva reče na to: "Ko se je Duryodhana prenehal smejati na moje besede, mu je Bhišma rekel: "Prvak med Bharatami. Pandu je dobil tri sinove. Tvoj oče se je Duryodhana, rodil slep in zato ni mogel postati kralj. Kralj je postal plemeniti in proslavljeni Pandu in zato očetovina pripada tudi njegovim sinovom. Gospod ne izzivaj spopada, temveč jim daj polovico zemlje. Dokler sem še jaz živ nihče drug ni pozvan da vlada. Spoštuj moj nasvet, ker želim samo mir med vami."

Ko Bhišma utihne se oglasi Dron: "Ne govorim ti to iz strahopetnosti niti zaradi želje po bogastvu: Jaz živim od Bhišminovega bogastva in nisi ti prvak med Bharatami! Dron mora biti tam kjer je Bhišma. Daj Pandauvovim sinovom polovico kraljestva gospod. Bil sem učitelj njim in tebi. Resnica je ta, da je Arđun za mene isto kot Asvatthaman."

Ko pove svoje sijajni Dron se krepostni Vidura vedno predan resnici obrne k svojemu stricu Bhišmi in ga pogleda v obraz in reče: "Devarvata poslušaj kaj ti bom povedal: Kako Stvarnik naredi svojo materijo in kako jo zopet uniči. Ne delaj tako kot on! Ne bodi

ravnodušen gledajoč pred seboj propad svojega plemena! Če se ti je pomračil razum zaradi vseobčega pokola kateri nas čaka, pojdi v gozd in odvedi s seboj mene in Dhrtaraštra. Ali pa še danes zveži tega zlikovca Duryodhana kateremu je edina modrost prevara in vladaj skupaj s Pandaouvovimi sinovi in čuvaj to kraljevino. Usmili se tiger med kralji!"

Svetovala je Duryodhani tudi kraljevna Gandhari, potem pa stari vladar Dhrtaraštra spregovori svojemu sinu: "Poslušaj me sin Duryodhana če imaš vsaj malo spoštovanja do svojega očeta stori kot ti je rečeno. Soma, gospodar bitij je bil prvi začetnik roda Kuruov(39). V šestem kolenu se rodi Yayati, Nahušin sin, kateri je imel šest sinov. Bili so najboljši med kraljevskimi modreci. Eden od njih je bil gospodar Yadu prvorojenec, zelo močan. Mlajši od Yada je bil Puru začetnik našega roda. Yadu je bil obdarjen z veliko močjo in sposobnostjo toda poln oholosti in nerazumen. Ta praoče Yadava je poniževal vse kšatriye. Ponosen na svojo moč se ni držal očetovih nasvetov. Bil je nepremagljiv v boju in žalil je očeta in brata. Na tej zemlji prepasani z moro z vseh štirih strani je on podredil sebi vse in postal najmočnejši vladar, vladal pa je tudi mestu poimenovano po slonu(40-Hastinapura). Njegov oče Yayati se je močno razjezil in preklel svojega sina in vse njegove brate kateri so bili ob njem in jih izgnal iz kraljestva. Ko je preklel vse svoje sinove on postavi na prestol Purua kateri je bil pokoren očetu in njemu najljubši. Še celo prvorojenec se lahko odstavi in na prestol se lahko postavi mlajši sin zaradi svojega spoštovanja do starejših.

- In ded mojega očeta Pratipa je dobil tri sinove, tri božanstva, slavna širom po svetu. Devapi je bil najstarejši, Balhika srednji, Santana bistrourni in najmlajši je bil moj ded. Zelo lepi Devapi je bil resnicoljubeč in vedno zaobdan z dvorjenjem svojega očeta, toda ta najboljši od kraljevičev je imel kožno bolezen. Devapi se je priljubil meščanom in podanikom iz pokrajine, spoštovali so ga in čistili in iskreno ljubili mladi in stari. Svobodnega uma in neomahljiv vdan resnici je vsakemu bitju delal dobro. Bil je poslušen svojemu očetu in

brahmanom. Med brati je vladala neizmerna ljubezen. Ko pride čas se kralj Pratipa pripravi kakor to nalagajo svete knjige, da bi svojega sina Devapija okronal za svojega naslednika. Toda temu so nasprotovali tako brahmani kot vsi starejši meščani in stanovalci pokrajini.

Ko stari kralj izve za to, ga obzame težka žalost in glas mu je drhtel od solz. Navkljub svojim vrlinam je bil Devapi izključen iz nasledstva zaradi kožne bolezni. Bogovi ne odpravljajo, da ima kralj kakšno telesno hibo in brahmani to vedo. Razžaloščen z žalostjo svojega očeta se je Devapi umaknil da bi živel v gozdu. Balhika je odbil bogato kraljevino in tako ob njegovem privoljenju Santana prevzame prestol svojega očeta.

- "Jaz sem najstarejši, Bharata, toda zato ker sem slep ne morem biti kralj. Bistroumni Pandu je prevzel moje mesto čeprav je mlajši od mene, čeprav se je pri tem veliko dvomilo. Po njegovi smrti njegov prestol nasledijo njegovi sinovi. Če jaz ne morem kot prvi dobiti kraljestva, kako si ga lahko ti prisvajaš. Ti nisi kraljev sin in ne moreš imeti pravice do kraljevine. Toda ti vseeno želiš vzeti to kar je tujega. Izbij si to iz glave in vrni polovico kraljestva in vse kar gre z njim. Samo tako lahko upaš, da boste ti in tvoji bratje preživeli."

Na koncu Vasudeva reče: "Toda niti Bhišmanovi nasveti niti Gandharini ukori, in niti Dronine, Vidurine in Dhrtaraštinove besede ne morejo spraviti k pameti tega nerazumneža."

Ko je Yudhištira poslušal Đanarddana je on pred njim ogovoril svoje brate: "Slišali ste kaj se je zgodilo na dvoru Kuruov, kjer so se zbrali vsi Kuru. Razumeli ste njegove besede. Zato vzdignite mojo vojsko in postrojite jo v bojne vrste! V nas je 7 akšauhina katere smo zbrali zato poslušajte imena odličnikov kateri bodo njim ukazovali: Drupada, Virata, Dhrštadyumna, Šikhandin, Satyaki, Čekitana in Bhima. Ti junaki bodo vodili mojo vojsko, oni poznajo Vede, so neustrašni, držali so se tudi najtežjih obljub, so skromni, toda so tudi bojoviti in vsak izmed njih je izvrsten vojščak."

Potem se obrne k Sahadevi, najmlajšemu od bratov: "Enega od teh sedem bomo izbrali za glavnega poveljnika. On se mora soočiti s starim Bhišmo kateri je kakor ogenj kateremu so strele plameni. Kaj misliš kdo je najprimernejši da nosi to odgovornost?"

- "Vzemimo kralja Virato - odgovori Sahadeva - On nam je pomagal v težavah, je močan in predan kreposti, vajen je orožja in nepremagljiv v boju."

- "Meni se zdi da bi bil kralj Drupada najprimernejši - reče Nakula ko vprašajo njega. On je v najizkušenejših letih, je moder, hraber in se odlikuje z močjo in poreklom."

Yudhištira potem vpraša Arđuna, ta pa odgovori: "Potrebno bi bilo, da Dhrštadyumna vodi vojsko. On, kateri je rojen, da prinese propad učitelju Dronu in lahko obrzda svoje strasti edini lahko stoji pred Bhišmo."

Tedaj se oglasi Bhima: "Kralj, govorili so modreci in naši starejši, da je Šikhandin prišel na svet samo zato, da bi ugasnil Bhišminovo življenje. Jaz bi poveljništvo predal njemu. Mislim, da nihče drug ne bo premagal Bhišme."

Pravičnik Yudhištira na koncu vpraša lepookega Kršno, ta pa pravi: "Vsak od omenjenih vojakov bi brez strahu lahko vodil vojsko, vsak je vreden da je izbran, toda moje mišljenje je da je poveljnik Dhrštadyumna."

Ko Kršna to reče se vsi kralji razvesele in začne klicati in vojska se premakne in eden drugemu govore: "Vstani! Vstani!" - Na vse strani so trobili sloni in hrzanje konjev se je mešalo s treskanjem koles, rikanjem rogov in školjk in bobnenjem bobnov. Vojska je bučala kakor silna plima na dan mladega Meseca. Zares je izgledalo tako da vpitje teh veselih vojakov sega do samih nebes.

Pandauvovi sinovi so darovali zlato in goveda brahmanom kateri so hodili okrog njih izrekajoč jim blagoslove, potem pa poženo svoje vozove okrašene z dragim kamenjem. Za njimi so odšli kralj Virata, Drupadin sin, Susarman, Kuntibhođa in Dhrštadyumnin sin, za njimi 40.000 bojnih vozov 5x toliko konjenikov, 10x toliko pešadije kot je bilo konjenikov in 60.000 vojnih slonov.

Ko z vojsko v bojnem redu Pandauvi pridejo na ravnino Kurukšetro, silni bojevniki pihnejo v svoje školjke. V školjke pihneta tudi Kršna in Arđun toda ko odjekne gromki glas školjke imenovane Pancađanya se vsa vojska razveseli. Nebo in zemlja in morje so zaječali od rikanja školjk, grmenja bobnjev in vojnih pokanj lahkorokih in ostrih bojevnikov.

Potem kralj Yudhištira ukaže, da se za tabor izbere ravno in hladno mesto kjer je obilo trave in goriva. Dhrštadyumna iz roda Pršata in Yuyudhana imenovan Satyaki premerita tla na katerem bo stal tabor. Potem pa za zavezniške kralje dvignejo na stotine in tisoče dragocenih šotorov zaščitenih od vsakega napada in obilno opremljenih z vsemi potrebščinami in gorivom, in vsak je bil kakor palača. Zbralo se je tudi stotine večjih delavcev kateri so bili vedno v službi, ter vidcev in ranocelnikov izvrstnih poznavalcev svojega poklica, kateri so bili dobro opremljeni z vsem kar bi potrebovali. Kralj Yudhištira ukaže, da se v vsak šotor nameste cele hribe lokov, tetiv za loke, oklepe in raznovrstna orožja, med, maslo, lak stolčen v prah, posoda z vodo, hrano, trske in oglje, težke vojaške stroje, dolga kopja, prsne oklepe, sablje in tulce. Lahko se je videlo brez števila slonov velikih kakor bregovi v oklepih z železnimi ploščami z ošiljki. Vsak od njih se je lahko bojeval s stotinami in tisoči. Ko so za to izvedeli vsi zavezniki Pandauvov, da se na tej livadi dviga tabor so odšli, da se jim pridružijo.

Ko je Kršna odšel z dvora Kuruov, kralj Duryodhana ogovori Karno, Dusassana in Šakunija in jim reče: "Kešava je odšel k Pandauvom brez da bi dosegel to kar si je zadal. Vsekakor bo on tako

srdit nagovoril Pandauve, da odidejo v boj. Ne izgublajte časa, temveč se pripravite za spopad!"

Naslednjega jutra je kralj Duryodhana razporedil in postrojil svojo vojsko katera je štela 11 akšauhin. Razdelil je svoje ljudi, slone, vozove in konje glede na njihovo moč in sposobnosti in jih razmeščal in razporejal. Kot zaščito za vsakim bojnim vozom je šlo 10 slonov, ob vsakem slonu je bilo 10 konjenikov, ob vsakem konjeniku pa je šlo 10 pešakov. Razdvojil je rezervo katera bo služila za popolno razbitje odredov in tu je ob vsakem vozu šlo priključenih po 50 slonov ob vsakem slonu je šlo 100 konjenikov in ob vsakem konjeniku sedem pešakov. 500 vozov in ravno toliko slonov, 1500 konjenikov in 2500 pešakov(41) je tvorilo eno seno, deset sen eno prtano in deset prtan eno vakini, v običajnem govoru se imena vahini, prtana, sena, dhvadini, sadini, čamu, akšauhini in varuthini uporabljajo izmenično.

Tako je ostroumni Kaurava uredil svojo vojsko. Na obeh straneh je bilo skupaj osemnajst akšauhini. Enajst jih je bilo v vojski Kuruov, sedem pa v vojski Pandauvov. Po eno akšauhini je Duryodhana zaupal vsakemu od velikih vojščakov Krpi, Dronu, Salyi, Đayadrathi, Sudakšinu, Krtavarmanu, Aseatthamanu, Karni, Bhurisravasu, Šakuniju in močnemu Bahliki. Vsak dan in vsak trenutek bi jih pozval, da se z njimi posvetuje in da jim vedno znova izraža svoje spoštovanje. Tako vsi ti vojaki in njihovi sledilci postanejo naklonjeni in voljni storiti za kralja vse kar bi mu godilo.

Potem Duryodhana stopi pred starega Bhišmo za njim pa so prišli tudi vsi ostali kralji. Duryodhana sklene roke in se prikloni ter mu reče: "Še največja vojska se v boju razprši kakor mravlje če nima dobrega vojskovodje. Ti si med nami kakor sonce med nebeškimi telesi, kakor Mesec za sončne bilke(42) kot Kuber med yakšami ali kakor Indra med bogovi. Če nas boš ti vodil bomo kakor bogovi pod Indrinim okriljem. Ne bodo nas mogli pokoriti niti nebesniki. Sledili te bomo kot teleta slede bika vodnika."

Bhišna reče na to: "Naj bo tako Duryodhana toda to moraš vedeti: Meni so Pandauvovi sinovi ljubi tako kot ti. Dolžnost moja je misliti tudi na njihovo dobro, toda boril se bom na tvoji strani, ker sem dal besedo da bo tako. Razen Dhanandaya jaz ne poznam niti enega vojščaka na svetu, kateri mi je lahko enak. Z močjo svojega orožja lahko s sveta odstranim bogove, asure, rakšase in ljudi toda ne morem ubiti Pandauve sinove. Namesto tega bom vsak dan pobil 10.000 njihovih vojakov. Nadaljeval bom na ta način, če me prej kot izvršim svoj namen ne ubijejo v boju. Kuntin sin Dhanandaya je hitrega uma in poznana so mu številna nebeška orožja, toda ta Pandauvov sin se nikoli odprto ne bo spopadel z menoj.

- Imam še en pogoj - nadaljuje vojak - in pošteno je, da ti ga povem preden sprejem poveljstvo nad tvojo vojsko. Karna se vedno kosa z menoj v veščini in naj se zato bori najprej on. Lahko sem jaz prvi toda oba naenkrat se ne bova borila."

- "Kralj - reče na to Karna - vse dokler časa je živ Gangin sin se jaz ne bom boril. Ko pade Bhišma se bom boril z nosilcem Gandive."

Tedaj Duryodhana imenuje Bhišmo za vrhovnega starejšino vojske Kuruov in razdeli bogate darove. Potem kralj ukaže in tisoč igralcev veselo udari na bobne in pihne v školjke. Zaslišali so se mnogi levji vzkliki vojščakov in vse živali v taboru se naenkrat oglasijo. In čeprav je bilo jasno nebo, začne padati krvav dež in umaže tla. Zapihali so siloviti zračni vrtinci in zemlja se je stresla. Od krikov slonov so se vojaška srca užalostila. Breztelesni glasovi so se slišali z neba po katerem so se svetlikali zvezdni utrinki. Kralj Kuruov stopi v ospredje svoje velike sile na Kurukšetiri.

Kralj Yudhištira v taboru Pandauvov je zbral starejšine svojih akšauhin in Dhrštadyumna postavil za poveljnika, ker je bil on rojen iz žrtvenega ognja, da učitelju Dronu prinese smrt. Arđuna postavi nad vse, postavni in bistrourni Kršna pa poprime dolžnost Arđuninega kočijaža in vodiča.

Starejši Kršnin brat Balarama vidi, da se bo odigrala usodna bitka in odide v tabor Pandauvov. Pojavi se pred njimi oblečen v modro svilo, veličanstveno kakor lev. Kršna, Pandauvi in tudi vsi ostali mu veseli zažele dobrodošlico, Balarama pa se prikloni kraljem Viratu in Drupadu in se usede ob Yudhištiri.

- "Ta grozni mir je neizprosen - začne on - in sodba je tako odredila. Ne verjamem, da se lahko temu izogne. Upam, da vas bom po tem spopadu zopet videl žive in zdrave. Ni nikakršnega dvoma, da je vsemu kšatriystvu na svetu prišel konec. Ko sva bila na samem sem Kršni večkrat govoril: "Madhusudana, na enak način je treba postopati s tistimi, ki so s teboj v enakem sorodstvu. Duryodhana nama je sorodnik tako kot Pandauvovi zato jim ponudi enako pomoč. Toda tebi na ljubo se on ne ozira na moje besede, čeprav sem jih večkrat ponavljal. On je zaradi Dhanandžaya z vsem srcem na vaši strani in jaz mislim, da je Pandauvom zmaga zagotovljena, ker tako želi Vasudeva. Kar se mene tiče jaz ne želim niti pogledati na ta svet, če Kršna ni na moji strani. Zato tudi podpiram vse kar se on odloči storiti. Moji občutki do Bhima so enaki kot do Duryodhana. Obadva sta moja učenca v borbi s topovi. Zato sedaj odhajam med puščavnike na obalo Sarasvati. Jaz ne morem v miru gledati kako Kurui propadajo." - In rekoč to se močnoroki Rama poslovil od Pandauvov in ogovori svojega brata, da ga ne spremlja ter odide na pot k svetim vodam.

Kralj Duryodhana pozove Karno, Dussasana in Subalinega sina Šakunija na zborovanje, potem pa oni pozovejo Uluka Šakunijevega sina ter mu v zaupanju takole rečejo: "Uluk, kockarjev sin pojdi k Pandauvom in jim ponovi vse moje besede pred Vasudevom: "Na vidiku je strašni boj med Pandauvi in Kurui kateri se že tako dolgo pričakuje. Izvršite sedaj to kar ste se zakleli storiti!

Kralju Yudhištiti pa moraš takole sporočiti: Ti govoriš eno delaš pa povsem drugo! Ti se do svoje družine obnašaš kakor tisti maček iz basni kateri se je sprenevedal da je puščavnik, da bi lažje gostil

lahkoverne miši. Tvoja miroljubnost in učenje svetih knjig ti služijo samo, da bi jih kazal pred svetom. Pusti pri miru licemerstvo, kralj in delaj to kar mora delati vsak kšatriya. Najbolj ponižno si prosil samo za pet vasi, pa smo ti prošnjo odbili, ker smo te samo tako lahko pripravili do bitke in razjezili Pandauve.

Vasudevu pa takole reči pred Pandauvi: Vzemi na sebe zopet tisto obličje ki si nam ga pokazal na dvoru Kuruov. Čarovniške trike in ukane lahko izzovejo strah toda v tistem ki stoji naorožen in pripravljen na spopad lahko podžge samo bes. Mi pa se s pomočjo slepil lahko povzpnejo na nebo, dvignemo v zrak in prodremo v spodnja področja ali Indrino mesto. In mi lahko prikazujemo naše telo v raznovrstnih oblikah. Velika slava je Kršna katera širom po svetu krasi tvoje ime toda ti jo nisi z ničemer zaslužil. Sedaj se bodo pokazali skopljencem številni, ki nosijo zunanje znake močatosti." - In rekoč to se kralj Duryodhana glasno nasmeji.

Ko je kockarjev sin prispel v tabor Pandauvov se predstavi Pandauvom in ogovori Yudhištira: "Ti dobro veš kaj vse govore glasniki in ti zato ne pristoji, da se jeziš na mene, če ponovim sporočilo katero mi je zaupal Duryodhana." - Yudhištira mu na to odgovori: "Ničesar se ne boj, Uluk!" Potem pa Uluk pred slavnimi in plemeitimi Pandauvi in pred vsemi kralji ponovi Duryodhanino sporočilo.

Videč, da so se oči sina Vetra okrvavile od besa se Kršna nasmehne in odgovori kockarjevemu sinu: "Ne zgublaj časa, kockarjev sin, temveč se vrni nazaj in takole sporoči Duryodhani: Slišali smo tvoje sporočilo in ga razumeli. Naj bo tako kot želiš!"

Na to Arđun doda: "Ko se zdani jutrišnji dan bom jaz z Gandivo poslal odgovor. Skopljenci so tudi tisti ki na to odgovarjajo z besedami!"

V taboru Kuruov je vrhovni komandant Bhišma ocenjeval moči

nasprotniških in svojih čet in omenjal številne izvrstne vojščake in njihove kreposti. Ko omenijo Šikhandina, sina kralja Pancal, reče Duryodhani: "Ta Šikhandin, sin kralja Pancala, je po mojem mišljenju, eden od prvih vojščakov v Yudhištirini vojski. On se je osvobodil svojega prejšnjega spola in boril se bo v tem boju in dosegel bo veliko ime v tvoji vojski Duryodhana!

Jaz se ne morem boriti z njim čeprav ga vidim da na mene juriša z dvignjenim orožjem. Vsi vedo, da sem se odrekel kraljevanja in prestola in da se držim obljube čednosti, ker sem s tem ugodil svojemu očetu. Vsi zemeljski kralji vedo za mojo zaobljubo, da ne bom ubil žene niti tistega za katerega vem da je bil žena. Ta Šikhandin se je rodil kakor hči svojemu očetu in je šele kasneje postal moški. Jaz se zaradi tega ne želim boriti z njim. Vsak drug vladar, razen Šikhandina in Pandauvov bo izgubil glavo v tem boju, če bo stal pred menoj."

- "Odličnik med Bharatami - reče na to Duryodhana - povej nam kako je to bilo in zakaj ga ne boš ubil v boju če te bo napadel?"

- "Poslušajte me Duryodhana in vi drugi kralji - začne Bhišma - kako se je to zgodilo. Ko sem ukradel vse tri hčere kralja Kaši da bi bile neveste mojemu bratu sem dal najstarejši Ambi dovoljenje, da lahko odide kamor jo je volja in ona je odšla z velikim spremstvom brahmanov k prestolnici kralja Salye. Ob njej je šla tudi njena dojlja.

- Ko je Amba prišla h kralju Salyi, ona stopi pred njega in mu reče: "Prišla sem k tebi močnoroki, z upanjem da me boš vzela." Na to se je gospodar Salya nasmeji in ji odgovori: "O lepopolta jaz se ne želim več poročiti s teboj. Ti si bila poročena z drugim in zato se blagoslovljena vrni k Bhišmi. Bhišma te je ugrabil, ponižujoč in premagujoč vse druge kralje in jaz nimam več želje do tebe. Pojdi k njemu in bodi srečna. Kako bi jaz, ki sem kralj in poznam vse nauke in razglašam zakone s katerimi drugi upravljajo, lahko vzela za ženo katera je poročena z drugim?"

- Ranjena s strelicami boga ljubezni mu Amba odgovori: "Ne govori tako, gospodar zemlje, ker ni tako! Nisem se veselila, ko me je Bhišma ugrabil. Odvedel me je na silo, obvladujoč vse tiste kralje jaz pa sem ves čas jokala. Nedolžna dekleta sem katera nosi v svojem srcu tebe in zato me sprejmi gospodar Salya!"

- Pa če ga je še tako prosila, Salya jo je odrinil od sebe kot kača svojo kožo.

- "Ti samo pojdi leponoga - ji reče on - ker si ti plen Bhišme, jaz pa se ga bojim."

Odhajujoč iz mesta užaloščena Amba začne premišljevat: Na svetu ni niti ene druge žene katero je zatekla takšna beda. Ne morem se vrniti nazaj v mesto imenovano po slonu, ker je Bhišma dovolil, da lahko odidem k Salyi. Koga naj krivim? Sebe ali nepremagljivega Bhišma? Ali mojega neumnega očeta, ki je priredil svayamvaro? Mogoče je to tudi moja lastna napaka? Zakaj potem nisem odšla k Salyi skočec z Bhiminega voza prej preden se je začel tisti strašni boj? Prokleti Bhišma! Naj bom prekleta jaz in kralj Salya in moj stvarnik! Vzrok moje žalosti je vsekakor Bhišma, sin Santanuov in zato naj moje maščevanje pade na njegovo glavo! Maščevala se bom ali z bojem ali s puščavništvom toda kateri kralj bi se drznil z njim spopasti?"

Glede na to, da se je tako odločila, ona zapusti mesto in odide v neko naselbino krepostnih in plemenitih puščavnikov. Dekle se takole obrne na njih: "Usmilite se me! Želim se odreči sveta in živeti v gozdu. Delala bom najtežjo pokoro, ker je to kar sedaj trpim plod greha katerega sem v nevednosti storila v prejšnjem življenju. Vi kateri ste oprali svoje grehe in ste kot bogovi, poučite me kaj moram storiti."

Opravljujoč svoje obrede so krepostni puščavniki začeli razmišljati kako naj ji pomagajo. Medtem, ko so tako iskali izhod za njo, pride v ta gozd najboljši izmed puščavnikov Hotravahana. Ko izve za njeno trpljenje se on izčrpno pozanima o vsemu, in ko mu je ona vse povedala je njega obvezala žalost in usmiljenje. Drhteč od vzburjenosti

reče on žalostni deklici: "Ne pojdi k svojemu očetu blagoslovljena gospa! Jaz sem oče tvoje matere in odgnal bom tvojo žalost. Sigurno te je obvezela prevelika žalost ko si tako shujšala! Poslušaj moj nasvet in pojdi k puščavniku Rami sinu Đamadagnija. Rama bo rešil tvojo muko in žalost. Če mene omeniš silnemu Rami prvemu med tistimi ki nosi orožje, on bo vse storil za tebe, ker mi je prijatelj kateri vedno želi dobro!"

Ko je Rama izvedel za Ambino težavo ji reče: "O hčer Kašijska, povej mi samo eno besedo in Bhišma bo, čeprav je dostojen tvojega spoštovanja dobil to, kar je zaslužil." - Amba reče na to: "Rama oddvoji od življenja tega Bhišmo če mi želiš ugoditi."

In tako je Rama odšel s puščavniki, odločen da me ubije.

On je odvedel Ambo s seboj in z brahmani pride na Kurukšetru. Ko so tam postavili tabor mi on pošlje sporočilo: "Prišel sem do tebe, da mi storiš eno uslugo."

Ko sem izvedel, da je veliki Rama prišel na mejo naše kraljevine, sem ves vesel odšel da se sestanem z njim, ker je bila njegova moč neizmerna. Stopim pred njega s kravo katera je šla pred menoj in z brahmani kateri, so podobni bogovom šli ob meni.

Rama mi tedaj reče: "Ti je nisi želel za sebe pa si vseeno ugrabil hčer kralja kašijskega, Bhišma. Ne vem kaj ti je bilo na umu ker si ji potem dopustil, da odide kamor jo vodijo oči in nosijo noge. Ti si to slavno gospo oropal njenih kreposti. Umazana je z dodirrom tvojih rok in kdo se bo sedaj z njo poročil? Salva je ni hotel sprejeti, ker si jo ti ugrabil in zato jo vzemi za sebe, ker ti to jaz ukazujem!"

Gledajoč ga tako žalostnega, mu jaz odgovorim: "Brahmanom jaz na noben način ne morem tega dekleta dati bratu za ženo. Ona mi je rekla: Jaz sem Salyinova! - in jaz sem ji dovolil, da odide v Salyinovo mesto. Kar se mene tiče, jaz sem se trdno zaobljubil, da me v

opravljanju dolžnosti kšatriya ne bo zmedel, strah, niti pomilovanje niti pohlep niti poželenje!"

Na te moje besede je Rama besno zavil oči in rekel: "Če ti prvak med ljudmi ne storiš kot ti bom rekel bom še danes pobil tebe in tvoje svetovalce!"

Jaz ga poskušam pomiriti z ljubeznivimi besedami toda njegov gnev se ni ohladil. Potem sem mu rekel: "To ne more biti dvakrat rojeni modrec, zaman so ta tvoja prizadevanja!"

In tako sva jaz in Rama odšla na Kurukšetro željna, da drug drugemu pokaževa veččino.

Bhišma pripoveduje dalje: Jaz se nasmehnem in rečem Ramu kateri je stal pripravljen, da se začne boj: "Jaz sem na svojem vozu in se ne želim boriti s teboj kateri stojiš na zemlji. Popni se na voz junak in zaščiti svoje telo z oklepom, če se želiš spopasti z menoj!"

Rama se je nasmejal in mi sredi bojnega polja odgovori: "Zemlja je Bhišma moja kočija, Vede pa so kakor moji žrebci moja zaprega! Veter mi je kočijaž oklep pa so pramatere katere so omenjene v Vedah! One me bodo ščitile medtem ko se bom boril." In rekoč to Gandharin sin, nepremagljivi Rama, zasuje z vseh strani z gostim pljuskom strelíc. Potem pa šele opazim da Đamadagnijev sin stoji na vozu opremljen z vsakovrstnim orožjem, prečudoviti voz na katerem je stal je bil prečudovitih oblik. Ustvaril ga je z duhom in bil je podoben mestu. V zapregi so mu bili nebeški konji toda imeli so zaščito po pravilih. Mimo so šli trije pljuski njegovih strelíc, jaz pa obrzdam svoje konje in sestopim na zemljo in stopim pred njega peš spusteč lok ob strani. Ko stopim pred njega pozdravim najboljšega med brahmani in ob dolžnem spoštovanju se obrnem nanj z izbranimi besedami: "Rama jaz se bom v tej borbi spopadel s teboj, pa če si ti meni enak ali močnejši! Blagoslovi me, učitelj, in poženi me v zmago!"

Mladeniča Kršna so ljubila vsa dekleta, ta pa jim je nagajal; medtem, ko so se kopala v reki jim je kradel obleko in jo obešal visoko na drevo. V luninem siju je plesal z njimi in ko je vsaka od njih mislila, da ljubi samo njo, se ji je izmuznil. Njihovo hrepenenje po Kršni je postalo prisposodba za vernikovo hrepenenje po bogu.

Rama reče na to: "Prvak roda Kuruov, prav tako dela tisti kateri želi uspeti. Močnoroki to je dolžnost vseh tistih kateri se bore proti boljšim od sebe. Če nebi tako stopil do mene, bi te lahko prekel, sedaj te pa ne morem. Pojdi in se bori oprezno in zberi vse svoje potrpljenje. Zmage ti vseeno ne morem zaželeti ker sem prišel sem da te premagam, toda pojdi in se bori pošteno. Zadovoljen sem s tvojim vedenjem!"

- Jaz se mu priklonim in hitro se vrnem na svoj voz in zopet pihnem v školjko in tedaj Bharata se je začel boj. Več dni je trajalo, ker sva se oba odločila zmagati. V tem spopadu me je Rama najprej zadel z 960 timi ravnimi strelicami s sokoljim peresom. Jaz se poklonim bogovom in posebno brahmanom in rečem Rami z nasmeškom: "Čeprav si do mene pokazal malo spoštovanja sem jaz tvojemu položaju učitelja dal spodobno priznanje. Poslušaj brahman katero dolžnost je potrebno izpolniti, če se želi doseči krepost: "V tebi so Vede in visoki stalež Brahmana, pa tudi puščavniške zasluge so dosežene z največjo pokoro. Jaz ne bom streljal, ni tega! Jaz udarjam na tvoje kšatrijstvo katero si kot brahman prejel in ko brahman vzame v roke orožje on postane kšatrija."

Zatem sem presekala njegov lok s svojo strelico širokega vrha in ga zasul s stotino ravnih strelic, katere so se zabodle v njegovo telo. Potem Rama pokliče močno Brahmanovo orožje, da pa bi ga občutil sem jaz storil isto. Orožje udari drug ob drugega in oba začneta plamteti s silnim sijajem pokazujoč kaj se dogaja na koncu Yuge. Brez da bi orožja škodovala njemu ali meni sta se tadva orožja udarila v prostoru med nama. Zdelo se je, da so vsa nebesa vzplamtela in, da je vsa bitja zagrabila groza. Bolečine katere jim je zadalo to orožje je zelo mučilo ršije, gandharve in bogove. Zatrešla se je zemlja s svojimi hribi, morji in drevesi, od tega vsega ki ga je izzvala sila teh dveh orožij so bila vsa bitja v težkih mukah. Nebesa so bila v plamenu, vse štiri strani pa so se prekrile z dimom tako, da stanovalci višin niso več mogli tja. Ko je cel svet z bogovi, asurami in rakšasami začel kričati na pomoč sem pomislil: Sedaj je čas - in se odločim, Bharata, odpreti

orožje imenovano prasvapa(43) - uspavalo, katero so me naučili uporabljati osmerica brahmanov, ki so se mi predhodne noči javili v sanjah. Izenada so se mi v spomin priklicale celo mantrе s katerimi se to kliče.

Ko sem se jaz to odločil se z nebes zasliši graja in jaz sem razumel: "Sin Kuruov, ne posegaj po orožju prasvapa!" - Jaz se uprem tej zahtevi in naciljam to orožje na Bhrgunovega potomca, tedaj se oglasi Narada in mi reče: "Kaurava, poglej tam stoje bogovi. Oni ti prepovedujejo da danes uporabiš to orožje. Ne ciljaj z njimi. Rama je puščavnik in ima mnogo zaslug za Brahmana, pa tudi tvoj učitelj je! Ne ga nikoli ponižati!"

- In jaz tedaj povlečem to močno orožje imenovano prasvapa in pozovem v boj drugo imenovano Brahmanovo. Ko Rama vidi, da sem povlekel orožje prasvapa se on razjezi in zakliče: "Bedni jaz! Premagan sem Bhišma!"

V tem Đamadagnijev sin opazi pred seboj svojega častitega očeta in očete svojih očetov kateri so ga obkročili in mu začeli pomirjeno govoriti: "Nikoli več ne bodi otrok tako nepremišljen! Ne spuščaj se več v tak spopad z Bhišmo, pa niti s kakšnim drugim kšatrijem! Potomec Bhrgua, borba je dolžnost kšatriy, ti pa preučuj vede in se drži obljub, ker je to največje bogastvo brahmanom. Bili so nekoč razlogi ko smo odredili, da vzameš orožje. Tedaj si storil tisti strašni podvig kateri se tebi vseeno ne spodobi. Naj bitka z Bhišmo bo za tebe tudi zadnja ker je tega tebi že dovolj."

Tedaj se velik puščavnik nasmehne in obrne na mene z ljubeznijo: "Ni na zemlji kšatriya kateri je tebi dorastel! Sedaj lahko odideš, Bhišma, s to bitko si mi zelo ugodil!" - in on v moji prisotnosti pozove kšatrijsko princeso in ji pred vsemi plemenitimi osebami reče:

"O dekle boril sem se kakor se najboljše lahko in pred vsemi prisotnimi pokazal svojo veččino. Niti z najboljšim orožjem ne morem

obvladati Bhišmo. On je prvi od vseh kateri vladajo z orožjem. Poišči Bhišmino zaščito."

In rekoč to, plemeniti Rama izdihne in umolkne, dekcle pa odvrne: "Sveti človek, tako je kot si rekel. Kar se mene tiče jaz ne grem pred Bhišmo še enkrat. Grem tja kjer bom našla možnost, da Bhišmo ubijem v boju."

Rekoč to, dekcle odide od tam, medtem ko so se ji oči pogrevale od jeze. Ker se je trdno odločila, da me pogubi, se je ona posvetila puščavništvu. Poslal sem za njo okretne ljudi, da jo opazujejo kaj bo storila. Ko dekcle zares pride v gozd odločena v svojem namenu je mene srce stiskalo od bolečine in obvezela otožnost. Brez hrane, izmučena in suha, zapuščena in umazana je živela 6 mesecev samo od zraka stojč nepremično kakor steber. Zatem je stala celo leto dni v vodi reke Yamune brez da bi jedla. Razpeta s silnim gnevom je stala celo naslednje leto na konicah nožnih prstov jedoč samo kak odpadel list. Njena pokora izzove potem 12 let vročine v nebesih. Nikakršni nasveti niti prepričevanja njene rodbine je niso mogle odvrniti od te namere.

Potem pa se pred njo prikaže božanski Umnin soprog(Šiva)(44) noseč trizob in to v lastnem obličju in videli so ga vsi tamkajšnji puščavniki. Vpraša jo: "Katero željo naj ti izpolnim?"

Ona pa zaprosi božanstvo za svojo smrt.

- "Ti ga boš ubila! - ji odgovori božanstvo. - Ti boš ubila Bhišmo. Postala boš celo moški! Ko se znajdeš v novem telesu se boš vsega tega spomnila. Rodila se boš v plemenu Drupade in postala boš borec na velikem vozu."

Potem ta neporočena dekcle, najstarejša hči Kašijskega kralja, pred vsemi ršiji nabere les v gozdu, naredi veliko grmago na obali Yamune in sama sebe zažge. Potem pa vstopi v bleščoč ogenj z jezo v srcu in reče kralju: "Za uničenje Bhišme!"

- Najstarejša kraljica kralja Drupade najprej ni imela otrok - nadaljuje Bhišma svojo pripoved. - Kralj Drupada je ves čas molil k Šivu, da ga obdari z naslednikom. Ves zaposlen z namero, da me ubije, se je posvetil nahujšemu puščavništvu vedno ponavljajoč, da želi sina in ne hčer. - "O gospod - je govoril - želim dobiti sina, da bi se lahko maščeval Bhišmi."

- Šiva mu naposled reče: **"Tvoj otrok bo moški in ženska!"** Navkljub vsem Drupadinim prošnjam Šiva ni odustal: "Tako je odločila usoda in drugače ne more biti!" - Za tem Drupadina žena rodi hčer pravo lepotico in ji da ime Šikhandini. Kralj Drupada pa stori, da se opravijo vsi obredi ob rojstvu, kot bi bil ta otrok moški, kraljica pa je z veliko tajnostjo čuvala to skrivnost govoreč kako ima sina in nihče razen nje v mestu ni vedel, da je deklica.

Kralj Drupada je ves svoj čas namenil svojemu otroku in ga učil pisanja, slikanja in vseh umetnosti. Postal je tudi Dronin ljubljenec in se pri njem učil streljati. Ko pa je hči odrasla je kraljica začela nagovarjati kralja, da najde nevesto kot da jo išče za svojega sina, in kraljevski par se čez nekaj časa odloči prirediti svadbo s hčerjo kralja Dasarne. Kralj Hiranyavarman, toda ne mine mnogo časa in mlada nevesta opazi, da je mladoporočenec ženska in o tem sramežljivo obvesti svoje prijateljice in dojiilje. Ko pa so novice dospele tudi do kralja Hiranyavarmana pade v jezo in takoj pošlje poslanca na dvor kralja Drupade. Poslanec pove kralju vse v zaupanju in mu začne groziti z maščevanjem zahtevajoč od njega, da vrne hčer kralju Hiranyavarmanu.

- Šikhandini je videla, da so ji starši v veliki nevarnosti zato jo je bilo zelo sram in začne takole premišljevati: "Mojega očeta in mamo je obvezla žalost - In ona se tedaj odloči odzvati si življenje, skrhana z žalostjo, odpravi se v osamljen in nenaseljen gozd. V tem gozdu je vladal zelo močni in bogati yakšasa po imenu Sthunkarna in vsi ljudje so se boječ se ga izogibali tega mesta. Yakšasa Sthunkarna se je naenkrat pojavil pred Šikhandini in jo vprašal: "Zakaj si prišla sem?"

Kakšne težave so te privedle sem? Povej mi jaz pa bom že našel zdravilo!"

- Ona mu odvrne: "Ti kaj takega ne moreš storiti !"

On pa še naprej dreza vanjo, ona pa je ponavljala svoje, pa ji na koncu kralj reče: "Jaz bom to storil kraljična, ker sem jaz spremljevalec boga Kubere, božanstva izobilja in ti lahko izpolnim vsako željo, pa če je ta še tako nemogoča! Zato povej kaj je tvoja želja."

- Ona mu potem pove svojo žalost v kateri se je znašla in na koncu reče: "Obljubil si, da boš našel zdravilo za moje težave. O yakšasa, stori po svoji milosti, da postanem moški!"

- Yakšasa se zamisli in ji čez nekaj časa odgovori: "Jaz ti bom izpolnil željo o blagoslovljena toda obstaja en pogoj: daroval ti bom svojo moškost za nekaj časa, ko pa ta rok mine se moraš pojaviti tukaj." - Šikhandini reče na to: "Vrnila ti bom blagi darovalec tvojo moškost! Samo za nekaj časa dokler se v mojo moškost ne prepriča Hiranyavarman, sprejmi prosim te mojo ženskost!"

In tako sta se sporazumela in zamenjala spole.

Čez nekaj časa je prišel tudi Kubera medtem ko je potoval po zemlji in pride tudi do Sthunkarninega prebivališča. - "Ta Sthunin dvorec je lepo vzdrževan - reče Kubera - toda kje je ta bedak? Zakaj ga ni tu, da bi me pričakal?" - Tedaj so mu yakšase povedale kako je Sthuna zamenjal svojo moškost. Kubera pa se je tako razjezil in ga preklel: "Naj ta grešnik tudi naprej ostane žena!"

Na to so ga yakšase začele miriti in ga prositi za Sthunakarno : "Kubera, omeji na nek način to tvoje prekletstvo! In Kubera se tedaj malo nasmeji in jim odvrne: "Ko Šikhandin umre v boju, bo Sthuna dobil svoj prejšnji lik. Naj ga za to ne skrbi več!"

- "Tako se je zgodilo - zaključí Bhišma, da je najstarejša hči Kašijskega kralja z imenom Amba ponovno rojena v domu kralja Drupade kot Šikhandin. Če se mi on približa z lokom v roki jaz se na njega ne bom niti obrnil niti ga ne nameravam ubiti v kakšnem spopadu."

Duryodhana je poslušal to pripoved, se zamislil in naposled se je s tem strinjal da je ta odločitev dostojna Bhišme(45).

Mine tudi ta noč. Kuntin sin Yudhištira je sklical svoje brate in jim v zaupanju reče: "Vohune katere sem postavil v Duryodhanini vojski so mi zjutraj prinesli novice." Duryodhana je vprašal Ganginega sina: "Gospodar v kolikšnem času lahko uničiš veliko vojsko Pandauvovih sinov?" - Ta pa je odgovoril zlobnemu Duryodhani: "V enem mescu!" - Na isto vprašanje Dron odgovori, da potrebuje približno enako časa, Krpa pa mu reče, da potrebuje dvakrat toliko. Dronin sin kateri pozna dobrodelujoča orožja se pred vsemi izjasni, da potrebuje samo pet dni. "Zato sedaj vprašam tebe Arđun v kolikšnem času lahko uničiš nasprotnike?"

Na to kraljevo vprašanje Dhanandaya vozlastih las pogleda Vasudevo in odvrne: "Vsi oni so močni in izvrstni borci vpeljani v vse skrivnosti vojskovanja. Ni dvoma, kralj, da lahko store kar pravijo toda ti vseeno ne trepetaj. Zares ti pravim, da z Vasudevom kot zaveznikom lahko na enem vozu za tren očesa iztrebim vsa premična in nepremična bitja v vseh treh svetovih še celo nesmrtnike. Še vedno je ob meni to grozno in vsemogočno orožje katero mi je dal Šiva, imenovano Pasupati takrat ko sem se z njim boril. Prav zares, to je orožje s katerim Gospod uničuje bitja na koncu yuge(46). Gangin sin ne pozna tega orožja niti ga med njimi ne pozna kdo drug. Kako bi zanj vedel sutin sin? Vseeno, navadne ljudi ni primerno obdarovati z nebeškim orožjem. Mi bomo naša zla bitja premagali v poštenem boju."

Šesta knjiga
BHIŠMAPARVAN
Knjiga o Bhišmi

Vaisampayana reče: Zdelo se je, da je zemlja opustela, da na njej ni več konj, niti ljudi, niti slonov in da so samo otroci in starci ostali po hišah. Vsa sila s cele Đambudvipe(1) na katero Sonce sije svoje žarke se je zbrala na Kurukšetri. Zbrani na tem mestu so ljudje vseh barv pritiskali na zemljo veliko yodanov v dolžino in širino zavzemajoč okrožja, reke, hribe in gozdove. Po Yudhištirinem ukazu so bili vsi oskrbljeni izvrstno in na najboljši način. Odredil je tudi različna gesla po katerih bi se prepoznali tisti ki pripadajo Pandavom.

Srčni Dhrtaraštrin sin kateremu je bil nad glavo beli sončnik je zagledal obkrožen s tisoči sloni in stotinami svoje brate, ter kako plapola Arđunina zastava in začne z vsemi temi kralji urejevati svoje čete nasproti Pandavovemu sinu. Pancali so se veselili skorajšnjega boja in čim so zagledali to vojsko so veselo pihnil v svoje gromke školjke in udarili milozvočne čimbale. Sedeč na istem vozu Vasudeva in Dhanandaya oba podobna tigrom, veselo pihneta v svoje školjke.

Dvigne se gosti prah tako, da se ničesar ni moglo razpoznati, ker je še samo sonce prekrito z njo izgledalo kot, da zahaja. Iz črnega oblaka udari pljusek krvi in mesa in vse to je bilo skrajno neobičajno. Dvigne se nevihta, katera je nosila s seboj veliko drobnega kamenja to pa je ranjevalo na stotine in tisoče vojakov. Dve vojski, kralj, opremljene, vesele in voljne za boj so stale na sredini Kurukšetre podobne kot dva razburkana oceana.

Tedaj Kurui, Pandavi in Somake utrde med seboj pravila in se dogovore kako se bodo borili. Glede na ta dogovor so se smeli spopadati samo tisti kateri so enaki in so se morali pošteno boriti. Tisti kateri so odstopili po končani in pošteni borbi, se niso smeli preganjati. Napad z besedami se je vračal lahko samo z besedami, kočija je lahko udarjala samo kočijo, jahač na slonu samo sebi

enakemu, konjenik proti konjeniku in pešak proti pešaku. Tisti kateri so se izgubili se niso smeli ubijati. Eden vojak je lahko napadel drugega šele ko je ocenil sposobnost, voljo in moč nasprotnika in ko ga je opozoril. Nepripravljen nasprotnik se ni smel napadati. Ni se smel napadati niti tisti, ki se bori s kom drugim ali tisti, ki počiva ali je odustal od boja, nasprotnik z onesposobljenim orožjem ali brez oklepa. Kočijaži, vlečne živali, nosilci ali glasbeniki se prav tako niso smeli napadati.

Sveti rši Vyasa, Satyavatin sin in ded Bharat, prvi med poznavalci Ved, kateri je preteklost, sedanost in prihodnost lahko gledal z enakimi očmi, pride naskrivaj h kralju Dhrtaraštri videč, da sta se dve vojski postrojili ena proti drugi, ena proti zahodu, druga proti vzhodu. On reče svojemu sinu, kateri je bil potrj zatopljen v gorke misli: "Kralj, tvoj sin stoji z vsemi vladarji pred sodnim dnevom. Opremili so se za bitko in sedaj se bodo medsebojno pobijali. Vsi oni bodo izginili, Bharata. Imej pred očmi, da tok Časa nosi s seboj spremembe in ne daj žalosti, da ti mori srce. Sin, če to želiš jaz ti lahko dam sposobnost, da jih lahko vse vidiš v boju. Poklanjam ti vid, da bi lahko gledal bitko."

- "Prvak med dvakrat rojenimi, reče na to Dhrtaraštra - nikakršne želje nimam, da gledam kako se moj rod med sebojno zatira. Naredi mi s svojo močjo samo to milost, da lahko ves čas poslušam kar se dogaja v boju."

Vyasa pa mu odvrne: "Ta Sandāya, kralj, ti bo opisoval vse kar se bo dogajalo v boju. Njegovim očem ne bo ostalo ničesar skrito. Obdarjen bo z nebeškim vidom in bo lahko vse vedel, pa če je to javno ali pa skrivno, ponoči ali pa podnevi, pa celo tisto kar je bilo samo mišljeno mu bo poznano. Orožje ga ne bo posekalo, niti ga umor ne bo obvladal. Gavalganin sin bo odnesel živo glavo iz vojne. Ne žaluj kralj! Jaz bom razglasil slavo Kuruov in Pandauvov. Usoda se ne da spremeniti. Če vprašaš za zmago ona bo samo tam, kjer je

pravica. Ta boj bo strašen pokol, Bharata in mnogi hrabri gospodarji zemlje bodo zaspali na bojišču.

- Vsake noči slišim z neba krike kako se bore divje svinje ali mačke. Kipi bogov in boginj se kdaj pa kdaj tresejo in včasih bljuvajo kri, se znoje ali padajo. Pri zahodu sonca se vidi na stotine rojev žuželk. Ob svitu in mraku se zdi kot da so vse štiri srani sveta v ognju in oblaki Bharata spuščajo dež prahu in mesa. Zvezda Arundhati (Alchor v Velikem medvedu) je obrnila hrbet modremu Vasišthi (zvezda Z v Velikem medvedu katere se verjetno drži Alchor), planet Šanaiščara(Saturn) ogroža zvezde Rohini(Aldebaran v Biku). Lik na mesecu se je premaknil. Z neba se slišijo strašni kriki, čeprav je popolnoma jasno in živali jokajo. Vse to so predznaki strašnih dogodkov.

- Krave prinašajo na svet osle in nekateri med njimi se pariyo z materami. Gozdno drevje daje plodove in cveti ko ni čas za to, žene prinašajo na svet nedonošenčke, nekatere tudi nakaze. Rojevajo se zlobne zveri s tremi rogovi, štirimi očmi, petimi nogami ali dvema spolnima organoma, nekateri z dvema glavama, dvema repoma ali groznimi zobmi in vse spuščajo strahotne krike. Ožrebili so se tudi konji s tremi nogami in okrašeni z rožo in rogovi in imajo po štiri zobe. Kralj v mestu so prinesle na svet brahmanske žene garudo (ptici podobno bitje) ali pave! Pripadniki nižjih kast se smejejo in pojejo in to da vedeti, da ne bo nič dobrega. Otroci kakor, da jih preganja smrt, rišejo oborožene like in jurišajo drug na drugega z drogovi v rokah in podirajoč mesta katera so naredili v igri. Zemlja se večkrat stresa in Rahu(severni mesečev voz) se približuje Soncu. Beli Ketu je prešel zvezde Pušya(d v ozvezdju Raka). Arigaraka (Mars) kroži proti Regulusu v ozvezdju Leva, Brhaspati(Jupiter) proti Altairu v ozvezdju Orla. Sončev potomec Šanaiščara(Saturn) se približuje zvezdi Bhagya(b v ozvezdju Leva) in jo ogroža. Planet Šukra(Venera) se dviga proti Puruprvsthapadi(a v ozvezdju Pegaza), močno sijoč in pomikajoč se proti Uttaraprosthapadi(a v ozvezdju Anrdome) gledajoč proti njej iz

združenja. Beli Ketu sije kakor ogenj pomešan z dimom in napada sijajno ozvezdje(Antares v Šorpijonu) katero je posvečeno Indri. Zvezda Dhruva(Severnica) blešči z velikim sijajem in se pomika na desno. Mesec in Sonce ogrožata ozvezdje Rohini(Aldebaran v Biku), strašni Rahu pa je zavzel mesto med zvezdama Čitra(Spica v Devici) in Svati(Arktus v ozvezdju Bootes). Rdeči Mars plamti kakor ogenj in se obrača krožno ostajoč na potezi z ozvezdjem Šrvana(Altair v ozvezdju Orla). Brhaspati(Jupiter) pa ga je prehitel.

- Zemlja katera je do sedaj dajala vsako žetev ko ji je prišel čas - (letna doba) je sedaj prekrita z lastnostmi vseh dob. Vsak stebel ječmena ima po pet klasov, vsaka riževa pa po stotino. In krave najboljša bitja od katerih je svet odvisen ko jih pomolzejo po tem ko so jih pila teleta dajejo samo kri. Barva orožja, vode, oklepov in zastav spominja na ogenj, svetlost zvezd katera nosijo imena sedmerih blagoslovljenih ršijev so se pridušila. Vem za 14, 15 ali 16 dnevni mlaj toda 13 dnevnega še nisem videl. Sedaj pa je oboje Sonce in Luno pogoltal Rahu na trinajsti dan v enem mesecu, ko ni niti ena četrt in njih dvojce bo prineslo propad bitjem.

- Ko mine ta noč te bo ujelo zlo iz zla katerega izhaja. Da bi srečali drug drugega bodo morali ljudje izhajati iz svojih hiš z ognjem v rokah, da bi razgnali veliko temo. Veliki ršiji so rekli, da bo zaradi tega zemlja pila kri tisoč kraljev. Z gore Kailase, Mandare in Himalaje se je slišalo na tisoče pokov in treskov in na tisoče vrhov se je zrušilo. Zaradi zemljinega podrhtavanja so vsi štirje oceani močno narasli in zdelo se je da bo preplavilo kopno in ogrozilo zemljo. Pihali so močni vetrovi kateri so prinašali ostro kamenje in rušili drevesa. V vaseh in mestih se je posvečeno in navadno drevje rušilo pod udarci vetra in groma. Sveti ogenj v katerem brahmani vlivajo žrtvene vlivanke bukete z modrim, rdečim in rumenim plamenom in zavija se na levo šireč zoprn zadah in izpuščajoč iz sebe glasove. Niti dotik kralj, niti vonj in niti okus niso več to kar so bili. Zastave se večkrat tresejo in iz njih se dviga dim, z bobnjev in cimbal pa se nasipa ogleni prah.

- Sloni so neposlušni in tekajo sem in tja mokreč in puščajoč iztrebke in se drhteči skrivajo v vodo. Konji kot da žalujejo. Sedaj, Bharata, ko si vse slišal stori to kar je potrebno storiti, da preprečiš uničenje zemeljskega prebivalstva."

Poslušajoč besede svojega očeta Dhrtaraštra odgovori: "Jaz mislim, da je vse to že v naprej določeno že iz davnin. Zgodil se bo velik pokol ljudi. Če kralji padejo v boju držeč se dolžnosti kšatrijskega stanu bodo zaslužili blaženstvo v nebeških predelih, ki so odrejenimi samo za junake."

Na te besede svojega sina je modrec Vyasa, knez pesnikov osredotočil svoj um v vrhunskem sodelovanju in za kratek čas utonil v misli potem pa se zopet oglasi: "Čas je kralj, uničevalec veselja in stvarnik svetov. Ničesar ni kar bi bilo večno. Ti pokaži Kuruom pot pravice, ker si jih dolžan obrzdati. Rečeno je, da je greh ubijati rodbino. Ne delaj to kar zasluži gnus. Smrt se je kralj rodila v liku tvojega sina. V vedah se nikoli ni pritrjevalo pokolu. To ne more prinesiti nič dobrega. Običaji enega naroda so kot telesne navade. Običaji ubijajo tistega, ki se jih ne drži. Čeprav si ti pozvan, da odločiš, te je čas speljal da skreneš s prave poti in storiš, da propade ta narod in njegovi kralji. Tvoja krepost se je zelo zmanjšala. Pokaži svojim sinovom, kaj je to pravičnost, o nepremagljivi, ker kaj ti bo kraljestvo ki vodi v greh? Daj Pandaumom del kraljevine, Kuruom pa daj mir(22)."

In rekoč to, Vyasa odide od tam. Kralj Dhrtaraštra ostane in v tišini razmišlja. Čez nekaj časa on začne vzdihovati potem pa vpraša Sandāya: "Vsi ti kralji gospodarji zemlje, tako hrabri in voljni za boj, so pripravljene zaradi zemlje žrtvovati svoja življenja. Oni hrepene po bogastvu - blagostanju katero izhaja iz posedovanja zemlje in ne morejo trpeti drug drugega. Mnogo milijonov hrabrih ljudi se je zbralo v Kuruđangali. Sandāya želim zvedeti podrobnosti o zemljah, hribih in rekah in o vsem kar obstaja na zemlji, o njenih merah in prostranstvih. Moč ponovno rojenega ršija Vyase, katerega moči so

neizmerne, te je obdarila s svetlobo nebeškega vida in očesom znanja(23)."

Nato reče Sandāya: "Veliki kralj, vsa stvarstva v vesolju se sestojе iz pet elementov in zaradi tega kot pravijo modreci med njimi ni razlike. Ti elementi so: eter, zrak, ogenj, voda in zemlja. Njihovi atributi (vzdevki, prilastki) so: zvok, dotik, lik, okus in vonj. Vsak od teh elementov poseduje tudi lastnosti tistih elementov kateri so prej naštetih. Zato zemlja najvažnejša od vseh poseduje razen svojega tudi svojstva ostalih štirih, v etru pa je samo zvok. Teh pet elementov vsebuje na ta način teh pet lastnosti in od teh pet elementov so odvisna vsa stvarstva v vesolju. Ko v vesolju vlada enoličnost ti elementi obstajajo vsak zase. Ko pa niso v svojem prvobitnem stanju temveč pomešani drug z drugim, tedaj se te stvarnosti oblikujejo v telesa in prično živeti. Nikoli ne more biti drugače. Ko se ti elementi uničujejo se spajajo v tisto kar jim po vrsti sledi in nastajajo tako, da izhajajo iz predhodnega. Vsi oni so neizmerljivi, ker je njihova oblika sam Brahman. Vsa stvarstva kateri se vidijo v vesolju se sestojе iz teh pet elementov. Človek poiskuje izumiti nove mere in odnose naprezujoč svoj razum. To kar pa je nepojmljivo ni potrebno razložiti z razumom. To kar je nad človekovo naravo se kaže z nerazpoznavnim.

Govoril ti bom sin Kuruov o otoku Sudarsana. Ta otok krožne oblike je podoben kolesu. Po njem tečejo reke in deloma je pokrit z vodo in hribi podobnimi kupom oblakov. Po njem so razsuta mesta in mnoge lepe pokrajine. Veliko je tam cvetočih in sadnih dreves in raznih žitaric in drugega blaga. Z vseh strani je obkrožen z slanim oceanom. Kakor lahko človek vidi svoj obraz v ogledalu tako se tudi otok Sudarsana lahko vidi na Mesečevem kolutu.

- Šest enakih hribov se razteza z vzhoda na zahod in sega od vzhodnega do zahodnega oceana. To so: Himavant, Kamakuta, Nišadha, Nila katera oblikuje z lazulitom, Sveta bela kakor mesec in hrib imenovan Srngavant kateri je sestavljen iz raznih vrst kovin.

Prostor med njima je širok tisoče yođanov in tu se nahajajo razne kraljevine.

Severno od planine Nišadhe sta Malyavat in Gandhamadana, med njimi pa je okrogel hrib Meru iz zlata. Blešči se kakor jutranje sonce in je podoben ognju brez dima. Visoka je 84000 yođanov in enako toliko globoka. Ona stoji noseč na sebi svetove odzgoraj, odspodaj in povsod naokrog. Za planino Meru pa obstajajo štiri otoki Bhadrasva, Ketumala, Đambudvipa in Uttarakuru, kjer je prebivališče tistih ki so dosegli zasluge z dobrimi deli. Največje svetilo vedno kroži okrog planine Meru, pa tudi Mesec s svojimi zvezdami. Ob njima kroži tudi bog Veter. Na tej planini je nebeško sadje in cvetje in povsod so stavbe iz čistega zlata. Tu se zabavajo nebesniki, gandharve, asure in rakšase spremljani s skupinami apsaras. Tu Brahman in Rudra in Šakra glavar nebesnikov vsi skupaj prinašajo raznovrstne žrtve ob obilnih darilih."

Dhrtaraštra tedaj reče: "Povej mi resnico o tej zemlji imenovani Bharata, kjer se je zbralo toliko nerazumne vojske in zaradi katere je moj sin Duryodhana tako zavisten in katero Pandauvovi sinovi tako žele pridobiti(24)."

Na to reče Sandāya: "Poslušaj me kralj Pandauvovi sinovi ne hrepene za to zemljo. Duryodhana je pohlepnež ob njem pa so še druge kšatriye in vladarji pokrajin kateri zaradi tega ne morejo prenašati drug drugega. Sedaj ti bom govoril o tem zemeljskem področju poznanem kot Bharata.

Ko je demon Ravana ugrabil Ramovo ženo Sito, sta se jo Rama in njegov brat Lakšmana odpravila reševat. Pomagl jima je poglavar opičjega ljudstva Hanuman. Hanuman nosi Ramo in Lakšmano.

- Ta zemlja, Bharata, Indrina ljubljena zemlja pa prav tako ljubljena zemlja Vivasvantovega sina Manua. Opisal ti jo bom tako kot sem o njej slišal: Mahendra, Malaya, Salya, Šuktimant, Rakšavant, Vindhya in Pariyatra je družina sedmih hribov v Bharatavarši. Razen njih je še na tisoče hribov kateri so nepoznani, trdi, veliki in polni divjih oblin. Ob njih pa je še mnogo manjših hribov, ki jih naseljujejo barbarska plemena. Arya in mleche in še mnogi drugi narodi nastali z njihovim mešanjem pijejo vodo rek katere bom omenil: veličanstvena Ganga, Sidhu, Sarasvati, Godavari, Yamuna, Gomati, Narayana in še 153 rek za katere se ve za njihova imena. Vse one so matere sveta, Bharata in delajo mnogo dobrega. Razen njih je še na stotine in tisoče rek katerih se ne ve za ime.

- Poslušaj sedaj imena področij, ki ti jih bom naštel (sledi 147 imen področij).

So tudi druge kraljevine, Bharata. Na jugu so Dravidi, Trigarte, Malave, Kulinde, Mušike (in še 152 kraljevin) Na severu so: mleche. Yavane, Cine, Hune, Kambođe, Kasmire in druge kraljevine in številna plemena mleccha, ta zemlja pa je domovina tudi mnogim plemenom kšatriy, vaisiy in suder. Tu so še Kalinge, na vzhodu in na severu so še razne zemlje.

Če se bogastvo zemlje pravilno razvija in v skladu z njenimi možnostmi in lastnostmi je ona kot krava katera vedno daje mleko in iz katere se lahko molzejo trije različni plodovi: krepost, korist in zadovoljstvo(25). Hrabri kralji so napoteni v nauke, vrline in zakonitosti toda so postali pohlepni po tuji zemlji. Neutrudni so in večno lačni bogastva in so zato pripravljene tudi svoje življenje dati v boju. Zemlja pa je skrivališče - bivališče bitjem katera so v človeških telesih, pa tudi bitjem v telesih nebesnikov. Željni zemlje so kralji postali kakor psi kateri kradejo kos mesa. Njihov pohlep je neobrzdani in se ne more nasititi. O Bharata, če se Zemlja dobro neguje, ona postane oče in mati in otroci in rajski predel vsem bitjem."

Dhrtaraštra zopet reče: "Povej mi Sandāya kakšna je velikost štirih oceanov in pripoveduj mi o Rahuu, Somi, Suryi."

Sandāya nadaljuje: "Obstaja, kralj, veliko otokov na zemlji. Jaz ti bom opisal samo sedem otokov in k temu sonce in grabiteljja Rahua. Otok Āmbudvipa se razprostira na več kot 1.800.000 yođanov. Govori se, da je slani ocean dvakrat tolikšen. Ta ocean je posejan z mnogimi kraljestvi katere krasijo dragulji in korale. Razen tega je po njem veliko hribov, pobarvan z različnimi kovinami. Sam je krožne oblike. Otok Sakadvipa je dvakrat večji od predhodnega, prav tak je tudi sladkorni ocean kateri ga obkroža z vseh strani. Kraljevine so tam blagoslovljene s pravičnostjo, ljudje tam pa nikoli ne umirajo. Na vseh otokih so ljudje s svetlo in temno kožo pa tudi vseh mešanic svetlih in temnih polti.

Najprej je, Kurava tretji opojni ocean toplenega masla, za njim je ocean kislega mleka za tem pa ocean mleka in sladkovodni ocean. Otoki so po vrsti dvakrat večji od predhodnega ko se gre naprej. Njih obrkožajo ti oceani zadnji pa je ocean sladke vode. To so otoki obkroženi z oceani. Poslušaj sedaj o nebeških telesih in o Svarbhanu(26)- Rahuu.

Slišal sem, da je planet Svabhanu okrogle oblike. Njegov premer je 12000 yođanov in obseg 36000 yođanov. To je telo hladne svetlosti. Slišal sem, da je premer blagodelujočega sonca kateri daruje svetlobo 10000 yođanov in obseg 30000(27). To so mere Sonca kakor so navedene. Planet Rahu zaradi svoje velikosti obkoli Mesec in Sonce ko za to pride čas. Zahvaljujoč očesu znanja, veliki kralj sem ti jaz opisal sestavo - strukturo vesolja. Tako je rečeno v Šastrah (28).

Naj bo mir s teboj in umiri svojega sina Duryodhano."

Vaisampayana govori dalje: Vedoč preteklost, sedanost in prihodnost in videč vse kot da mu je pred očmi, učeni Gavalganin sin

pride v naglici z bojišča, pohiti v bolečini pred Dhrtaraštro kateri je bil zatopljen v misli in mu sporoči, da je ded Bharata, Bhišma umrl.(29)

Dhrtaraštra pa vpraša: "Kako se je zgodilo da moj oče kateri je kakor Vasava (30- Indra), umre in pade s svojega voza? Kako so ga umorili? Ostra bolečina rojena iz misli, da mi vsi otroci lahko umrejo, mi para srce! To mojo skrb si razplamtel kakor, da si na oltar dolil topljeno maslo. Zato govori Sandāya! Povej mi kaj se je zgodilo v tem boju kateri se je rodil iz brezumja mojega nerazumnega sina!"

Sandāya mu odvrne: "Zaslужиš, da se ti odgovori kralj in pristoji ti, da tako vprašuješ. Samo ti ne pristoji, da vso krivico vališ na Duryodhana. Ta, ki sam s svojim obnašanjem dela zlo ne sme drugega obtoževati za zločin!"

- Ne žalosti se gospodar zemlje temveč poslušaj o tistem, kar sem gledal s pomočjo sile sodelovanja, poslušaj o konjih in slonih in kraljih neizmernih moči. Dobil sem čudovito moč nebeškega razumevanja, vida, kateri doseže preko meja čutil in sluha kateri ne sliši z velike razdalje, ter moč poznavanja človeških srditosti. Dosegel sem poznavanje preteklosti in prihodnosti pa tudi čudovitih sposobnosti letenja po nebu, ter, da sem v boju nedostopen orožju. Poslušaj! Povedal ti bom do potankosti o čudežnem in vzhičenem boju kateri se je odigral med Bharatami v spopadu od katerega se dvigajo lasje na glavi.

Sandāya začne: Mine noč in začne se hrup katerega so dvigali kralji kličoč: "V boj! V boj! - dvignilo se je silno šumenje-bučanje od treskov školjk in bobnjev in vse to je bilo podobno rjoventju leva Bharata! Hrzali so konji, bobnela so kolesa na vozovih, nemirni sloni so trobili in vse to se je s treskom, vikom in krikom in klicem vojščakom mešalo v oglušujočem puku grmenja.

- Medtem sta obe vojski stale čakajoč vzhoda sonca, se dvigne vihar in prinese od nekod kapljice vode čeprav ni bilo oblačno. Potem

pihnejo suhi vetrovi noseč oblake prahu in ostro kamenje. Proti vzhodu so začeli padati meteorji zadevajoč ob bobnjenju vzhajajoče sonce. In medtem ko so čete tako stale, sonce izide toda bil je brez sijaja, zemlja pa se je tresla in pokala na več mestih. Grmenje je prihajalo z vseh strani. Zaradi vzdignjenega prahu se ni dalo ničesar videti. Duryodhanina vojska je stala z obrazom obrnjena na zahod. Prthni sinovi pa so gledali na vzhod. Tedaj veter spremeni smer in začne pihati Pandauvom v hrbet, črede grabežljivih zveri so zatulile na Dhrtaraštrove. Ko sonce vzide postane na obeh straneh vidno strašno orožje za napad in obrambo. Sloni in vozovi okrašeni z zlatom so bleščali kakor oblaki pisanih od strel. Vrste mnogih postrojenih voz so bili podobni mestom. Tudi tvoj oče je bil tam sijoč kot polni Mesec. Enajsti oddelek Kuruov sestavljen iz vojske Dhrtaraštrinih sinov je stal na čelu njihove velike vojske, pred njimi pa je stal Santanuov sin. Nikoli doslej, kralj, nismo niti videli niti slišali, da sta se dve tako velike vojske kakor ti dve vojski Kuruov spopadle druga z drugo.

Stari Bhišma dvigne svoj glas in reče kraljem kateri so se na njegov poziv zbrali okrog njega: "Junaki tu imate priliko, da dosežete slavo! Nebeške dveri stoje pred vami na široko odprte! Pričakuje vas veselje srečanja z Indro in Brahmanom. Držite se dharme kšatriyev in pojdite po poteh svojih očetov! Veselo se borite in proslavite svoje ime. Kšatriyu je ljubše, da umre na bojišču kot pa v postelji doma."

Na te Bhišmine besede se kralji napote vsak k svojemu oddelku slaveč-hvaleč se s svojimi čudovitimi vozovi. Samo Karna in njegova družina in prijatelji so pustili svoje orožje in niso odšli v bitko zaradi Bhišme.

- Bhišma vrhovni poveljnik Kuruov je bil prečudovit kot vroče Sonce pod svojo veliko zastavo na kateri je bila palma in 5 zvezd. Dron, največji med učitelji je imel na svoji zastavi lok in žrtvenik z vrčem in vodo. Za Duryodhano je šlo mnogo stotin in tisoče čet, njegova zastava pa je bila okrašena z likom slona narejenega iz

draguljev. Na čelu čet pa je stal znameniti Dayadratha in na njegovi zastavi je bila divja svinja.

- Vojska Kuruov je bila postavljena v bojno razdelitev imenovano vyuha. Ta razporeditev je bila podobna ptici v letu: bojni sloni so ji telo, konjeniki in pešadija krila, voz so kljun, ki je usmerjen proti sovražniku.

- Yudhištira je gledal moč sovražnikov na bojnem polju in reče Arđunu: "Nasprotniška vojska Arđun je zelo velika. Veliki modrec in poznavalec vojne veščine Brhaspati pravi, da se majhna vojska lahko zabije kakor red, oster kot igla. Če se razširimo bomo veliko slabši. Zato Arđun postroji našo vojsko v red podoben vrhu igle." - Arđun pa mu na to odgovori: "Nebeški voskovodja Indra me je premagal, kralj, s silno vojsko asur s povsem majhno vojsko zabito v red imenovan vađra(31). Prvak med kralji, to je bojni red katerega nihče ne more premagati in jaz ga bom danes za tebe postrojil!"

In Pandauvi so postrojili vojsko tako, kot je Arđun rekel. Bhima in Dhrtaraštra obdarjen z veliko močjo, Nakula in Sahadeva pa tudi kralj Dhrtaraštra so postali vod njihove vojske. Kraljevič Pancala je z najboljšim sijajem vojščakom zaščitil zaledje Drupadinih sinov kateri so šli za Bhimo za njimi je šel Šikhandin kateri je bil ves obvezet z mislijo, da ubije Bhišmo in njega je ščitil sam Arđun. Kralj Yudhištira je bil v središču svoje vojske obkrožen z besnimi sloni kateri so bili kakor premikajoči hribi. Nad vsemi velikimi zastavami v objemu vojska je stal na Arđunovem vozu velikanski opičjak.

Ko so bili vsi bojevniki postrojeni po pravilih in ko je bilo vse pripravljeno za boj reče Duryodhana svojemu bratu Dussasanu: "Dussasana hitro napoti voz, ki bo ščitil starega gospodarja. Naj se naše čete takoj pomaknejo naprej. To kar sem toliko let želel se bo končno zgodilo! Kurui in Pandauvi se bodo spopadli na čelu svojih vojsk."

Potem Yudhištira prebledoč pri pogledu na Duryodhanino vojsko ogovori Arđuna: "Arđun ali zares lahko obvladamo to veliko vojsko? Pred njo je Bhišma naš nepremagljivi ded. Vojska Kuruov je prav zares tolikšna da se vprašam kako bi jo lahko premagali." - Na to reče Arđun: "Kralj tisti, ki žele zmago ne zmagujejo z močjo in pogumnostjo, temveč z resnico izobraženostjo, pravičnostjo in trudom. Potrebno je razločiti krivico od pravice in razumeti kaj je to lakomnost in potem vložiti napor in začeti bitko brez ošabnosti, ker je zmaga tam kjer je pravica. Tako je rekel Praoče Indri ko je ta odšel na asure."

Kršna je gledal kako se sila Dhrtaraštrovih približuje pripravljena na boj in reče misleč na Arđunovo dobro: "O močnoroki, očisti si dušo in sedaj v svitu bitke pomoli k Durgi(32), da ti omogoči zmago nad tvojimi sovražniki."

Prthin sin posluša pametnega Vasudevo in sestopi s svojega voza sklenjenih rok začeni hvalospev: "Klanjam se ti, Večna in Nepremagljiva! Velika Kali, žena uničevalca sveta! O vsemogočna sestra Kršnina oblečena v rumene obleke, ti ki premikaš Sonce in Mesec in jim daješ svetlost! Ti si somrak, ti si dan, ti si Velika Mati, ti si zatočišče vseh tistih ki so ti predani-vdani! Ti daruješ zmage, ti si zmaga sama, o zlatooka, o Bistroumna, jaz se ti klanjam! Hvalim te z radostjo v srcu, velika boginja! Naj se s tvojo milostjo izvojuje zmaga na bojišču!" Spodbujena z Arđunovo vdanostjo, Durga vedno milostljiva do človeškega roda se pojavi v nebesih in reče: "Kmalu boš premagal svoje sovražnike Pandauvov sin! Nepremagljivež tebi pomaga sam Narayana! Boš nepremagljiv v boju, da te še sam Indra ne bo mogel obvladati!" - In rekoč to boginja izgine.

Kuntin sin je bil sedaj prepričan, da se mu bo želja izpolnila in povzpel se je na svoj prekrasni voz, potem pa on in Kršna pihneta v svoje nebeške školjke.

Tedaj reče Dhrtaraštra(33-začetek BHAGAVADGITE V EPU):

"Željni boja na polju pravice(34) ne Kururskem polju, zbrani vsi moji sinovi in Pandauvi, Sandāya kaj store?"

Sandāya mu odgovori: "Ko kraljevič Duryodhana opazi vse Pandauve postrojene s svojimi četami se približa svojemu učitelju Dronu in mu spregovori: "Učitelj glej to veliko vojsko, ki je sedaj ob Pandauvih! Postrojil jo je tvoj ostroumni učenec, sin kralja Drupade. V njej je mnogo slavnih in hrabrih strelcev in vsak od njih je enak Bhimi in Arđunu. Tam je tudi Yuyudhana in Virata, kralj Drupada, veliki borec z voza, Dhrštaketu, Čekitana in junaški Kašijski kralj, pa Puruđit, Kuntibhoda in močni Šaibya kot bik vodnik! Tam je tudi Yudhmamyu, neizmerno neustrašni in silni Uttamaudās in Subhadrin sin je tam in sinovi ki jih je rodila Draupadi. Vse to so silni vitezi in vsi nosijo velike loke.

- Poslušaj pravak med dvakratrojenimi, poimenoval ti bom vse naše odličnike kateri bodo vodili našo vojsko. Ti si prvi med njimi, pa Bhišma in Karna z njimi, Krpa ki zmaguje v vsakem boju. Zatem Asvatthaman Vikarna, Sunadatta in Đayadratha. Razen njih je še veliko junaških bojnikov kateri so meni na ljubo pripravljene žrtvovati svoja življenja. Obkroženi z vsakršnim orožjem in vajeni vojnega spopada. Naša vojska pod zaščito Bhišme, toda vseeno obkoljevana. Vi se postavite med četami katere so vam zaupane, vaša dolžnost pa vam je predvsem zaščititi Bhišmo.

V tem času častiti in neustrašni ded Kuruov spusti bojni krik podoben levjemu rjoventju in pihne v školjko, Duryodhani pa zaigra srce od silnega veselja. Zahrumeli so rogovi, školjke, bobni in dvigne se veliko vpitje. Kršna in Arđun prav tako pihneta v svoje nebeške školjke. Hrškeša trobi v Panćadayo, Dhanandāya v Devadatto. Močni vitez Bhima pihne v svojo veliko školjko, Pandauv, Kuntin sin, kralj Yudhištira zatrobi v Anantaviđayo. Nakula in Sahadeva pihneta v svoje školjke Sughošo in Manipušpako. In sijajni strelec Kašijski kralj in Šikhandin veliki borec in Virata in Satyavaki nepremagljivi in Drupada pa tudi Draupadini sinovi in ob njih silno oboroženi

Subhadrin sin, vsak od njih, gospodar zemlje se je oglasil pihoč v svojo školjko. Strahovit odmev odjekne na nebu in zemlji parajoč srca Dhrtaraštrovim vojakom.

- Gospodar zemlje Pandauvov sin na čigar zastavi stoji opičjak, je gledal postrojene bojen vrste Dhrtaraštrovih in orožje katero samo še ni poletelo, dvigne svoj lok in spregovori Hršikeši: "O neustrašni poženi moj voz med ti dve vojski, da pogledam tiste, ki tam stojе želeč bojevati se in s katerimi se bom spopadel v tem spopadu. Želeč bi videti njih kateri so se tu zbrali, da zadovoljijo nerazumnega Duryodhano sina Dhrtaraštre in da se bore na njegovi strani."

- "Bharata" - nadaljuje Sandaya - Hršikeša posluša Gudakeša(35) ter pelje čudovit voz in ga ustavi med dvema vojskama. Stoječ nasproti Bhišmi in Dronu in nasproti vseh tisith zemeljskih kraljev. In Kršna reče: "Prthin sin, poglej te Kurue, ki so se tukaj zbrali!"

In Prthin sin premeri obe vojski in vidi, v njih svoje strice, dede in učitelje, brate in sinove in vnuke ob njih pa svoje številne prijatelje. Opazeč vso to rodbino in prijatelje, Kuntin sin občuti neskončno milost ter skrhan z bolečino spregovori: "Ko vidim svoj rod, Kršna da se je zaradi bitke zbral tu, so takoj klecnili moji udi in moja usta so se osušila! Moje telo drhti, lasje se mi ježijo, Gandiva drsi iz mojih rok in zdi se mi, da gorim v ognju! Noge me ne drže več in rekel bi, da me razum izdaja! Zloslutne predznake vidim Kesava! Kršna ni mi do zmage niti do oblasti, niti do užitka! Čemu vsi ti užitki, Govinda, moč pa tudi samo življenje ko so prav tisti zaradi katerih smo vse to želeli tu postrojени za bitko in pripravljeni žrtvovati bogastvo in življenje?"

To so naše starešine, naši učitelji, sinovi, dedje, tasti, strici, vnuki, svaki in vsa naša rodbina! Ne Madhusudana, čeprav sam padem od njihove roke ne morem vzeti njihovega življenja. Nikoli tega nebi zmoget storiti, niti zaradi oblasti nad vsemi tremi svetovi, pa niti zaradi tega enega. Celo tudi če jih smatram za naše sovražnike je greh, da se jim vzame življenje. Oni so naš najbližji rod in če bodo

padli od naše roke, smo se umazali z zlom! Mar nam Madhava to ne more prinesiti nikakršne dobrobiti? Če jim je pohlep odvzel pamet in ne vidijo, da bo zlo vzknilo iz spopada in iz iztrebljenja lastne rodbine. Zakaj mi ki to vse vemo ne preprečimo, da se stori greh? Ko pleme propade odidejo v nepovrnjivost tudi vsi običaji, ki kaj o njem veljajo in zavlada greh. Ko pa zavlada greh se žene tega roda pokvarijo. Če pa so žene pokvarjene se bodo staleži začeli mešati in njihovo mešanje vodi v pekel pa tudi samo pleme in tisti, ki ga je uničil. Ko se jim skrajšajo dušni obredi, plemenski praočetje padajo z nebes. Grehi tistega ki uniči pleme izzivajo mešanje stanov in pozabljajo se večni zakoni kateri veljajo za rod in za družino. Kakor so nas učili Đanarddana, neminljivo gre v pekel človek katerega družinski obred se zatre.

- Joj nam! Namenili smo se delati neodpustljive grehe, ker, poglej, odločili smo se iztrebiti svoj lastni rod! Vse zaradi želje po vladanju! Za mene je boljše da padem golorok pogubljen v boju z orožjem od sinov Dhrtaraštre!"

Sandāya nadaljuje: Rekoč to na sredi polja Arđun odvrže lok in strelice in sede na voz skrhan in potr. Madhusudana odvrne užaloščenemu, oči polnih solz. Blagoslovljeni reče: "Arđun od kod ta obup v tem usodnem trenutku? Za človeka plemenitega rodu je to madež, ki zapira nebeške dveri. Bodi junak Kuntin sin, ne pristoji ti ta sramota! Otrsi se bednega malodušja! Vstani zatiralec sovražnikov!"

Arđun mu odgovori: "O Madhusudana, ali bom jaz sposoben na bojišču uperiti svoje strelice na Bhišmo in na Drona ko oni zaslužijo samo časti in spoštovanje? Bolje je, da človek prosi, da bi življenje obdržal, ne pa, da svoje plemenite učitelje pobije! Če so ali niso pohlepni in željni bogastva bodo s krvjo umazana vsa bodoča zadovoljstva katera bom okušal! Mi ne vemo kaj je boljše, da mi njih premagamo ali, da oni nas. Ko umrejo ti sinovi, ki jih je Dhrtaraštra naredil, bo naše življenje trpko, ker smo jih mi ugonobili! Moj življenski dah zmeden uhaja pred tolikim grehom in te vprašam, ker

ne vem, kaj je dobro in kaj zlo: Na kaj naj se zdaj zanesem? Pred teboj sem poniknil, pouči me kaj je boljše! Podporo iščem v tebi! Kako naj odženem žalost ki mi vžiga čutila? Niti vladanje dobri zemlji v obilju in miru pa niti oblast nad bogovi me ne morejo osvoboditi tega bremena moje žalosti!"

- Rekoč to Kršni - pripoveduje Sandāya - Gudakeša strah dušmanov-sovražnikov, spregovori samo to: "Jaz se boriti ne želim!" - in ne reče ničesar več. Tu na meji pred vojskama, Hrškeša odgovori njemu tako obupanemu.

Blagoslovljeni mu reče: "Jokaš za tistim za čemer se ne joče in ponavljaš tako imenovano modre besede. Tisti, ki je moder ne žaluje ne za živimi, kaj šele za mrtvimi. Ker ni resnica, da midva obadva in vsi ti velemožje nikoli prej nismo obstajali, niti ni resnica, da kasneje ne bomo več obstajali. Vsakemu bitju, ki poseduje telo prihajajo otroštvo, mladost in starost, potem pa ga čaka novo telo. Tisti ki je moder se ne da zмести. Naša čutila sprejemajo posebne izkušnje: toplino, hladnost, bolečino, zadovoljstvo, toda vse to ima začetek in konec. Zato bodi potrpežljiv, sin Bharat, ker tisti, ki vse to potrpežljivo prenaša, kateri je enak v sreči in nesreči in katerega ničesar ne more zмести je vreden nesmrtnosti katero s tem doseže.

Rečeno je, da je minljivost neizogibna vsemu, kar je kot telo ustvarjeno, da pa tisti, ki prebiva v telesu ne more propasti temveč, da je večen. Zato v boj.

Če nekdo misli, da lahko ubiješ prebivalca telesa ali, da on lahko koga ubije, ta greši, ker ne vidi prave resnice: on niti ne ubija, niti ga ni možno ubiti, on ni ne rojen niti ne bo umrl. Če že obstaja ne bo konca njegovega obstoja. On je nerojen, nespremenljiv, večen, prastar in ne bo umrl, ko mu telo preneha živeti. Kako lahko umre in koga lahko ubije tisti, ki ve, da je neminljiv, neuničljiv večen? Tako kot kadar človek odvrže obleko katero je nosil in obleče novo, tako tisti, ki je utelešen, ko zavrže svoje izrabljeno telo preide v novo. Njega se

orožje ne more dotakniti, ogenj ga ne more vžgati, voda ga ne more zmočiti, niti mu veter ne more škodovati. Ne moreš ga posekati, niti sežgati-požgati, ne moreš ga utopiti niti posušiti. To je nespremenljivo in vsemogočno, to je nepremakljivo, obstojno, večno bitje. Rečeno je, da ga ne moreš niti opaziti-zagledati, niti spremeniti in niti razumeti. In zato, sedaj, ko to že veš, da je tako, ni prav, da tarnáš. Tudi, če misliš, da bitje umira in se zopet rodi, niti takrat ti ne pristoji, da ga objokuješ, kar se rodi mora umreti, a kar umre, to se bo ponovno rodilo. Ne spodobi se, da žaluješ za tistim, kar je neizbežno. V začetku so vsa bitja nevidna, potem se prikažejo, so tu nekaj časa, ko pa smrt ponovno pride so spet nevidna. Zakaj potem žalovati?

Nekateri ljudje mislijo, da je to čudežno-nepojmljivo drugi govore o tem kot o strahu; vendar tudi ko to spoznajo, nikoli to zares ne morejo razumeti. Vsak duh, ki prebiva v telesu je neuničljiv in zato ne žalovati zaradi vseh teh bitij tebe nevrednih. Omahljivost-neodločnost ti ne pristoji! Pred očmi imej zakon tvojega stanu, ker za KŠATRIYA ni ničesar večjega kot je pravičen boj. Srečneži so tisti KŠATRIYE, Prthin sin, kateri išoč najdejo nebeška vrata, ko dobijo priliko za takšen boj. Če pa tebi ni do pravičnega boja, če se odrečeš slave in dolžnosti, ki se spodobi tvojemu stanu boš storil-naredil-zgrešil greh. Razglasili bodo ljudje to večno sramoto, ona pa je hujša tistemu, ki je prej bil spoštovan. Vsi slavni borci bodo pomislili, da te je zagrabil strah pred bitko, pa te bodo prezirali vsi tisti, ki so te nekoč spoštovali. Sramota je hujša od same smrti. Tvoji nasprotniki bodo izpostavljaji zasmehovanju in norčevanju vse tvoje junaštvo in izrekli veliko tistega, kar se nebi smelo reči. Toda kaj je bolj žalostnega od tega? Če umreš prideš na nebo, če zmagaš boš užival na zemlji. Zato sedaj vstani Kuntin sin in bodi odločen, ko greš v boj. Naj ti bodo enaki bolečina in užitek, pridobitev in izguba, zmaga in poraz! Pripravi se zato za bitko in ne maži si rok z grehom.

To kar si slišal je učenje sankhje o duhu. Poslušaj sedaj kaj o tem uči YOGA(36). Ta vednost ti bo prekinila vezi, ki te pripeljejo ob delovanje. Za yogo ni zastonjskih naporov in za njo ni nikakršnih

prepek celo malo te vere in modrosti te bodo osvobodile velikega strahu. Sin Kuruov, stanoviten um se vedno usmerja v eno težišče. Nestanovitnih umov je veliko in zelo so razigrani.

- Nepresvetljeni kateri govore okrašene govore so vzhičeni samo z besedami Ved, govoreč, Prthin sin, kako v Vedah ni ničesar drugega kot te besede v želji, da na tem svetu okušajo užitke toda imajoč za cilj zadovoljstvo, ki jih nudijo nebesa ker jim te besede dajejo obljube, da se bodo ponovno rodili in to tako kot so si zaslužili s svojimi obrednimi postopki, taki ne uspejo zbrati uma v poglabljanju.

Vede govore o treh prizadevanjih: pravici, koristi in užitku. Arđun ne daj da te ovirajo! Ne daj preprekam, da ti zbegajo razum! Bodi vedno potrpežljiv, zavesten samega sebe, in ne bodi vezan na bilo kaj! Tebe se tiče samo učinkovati-delovati ne pa sadovi tvojih naporov. Naj sad tvojega dela ne bo razlog za tvojo prizadevnost, to pa ne pomeni, da od tega delovanja odstopiš-se umakneš-ali odnehaš. Posveti se delu, a se na njega ne veži! Ta ravnodušnost glede na sadove dela je YOGA. Ko človek odvrže vse svoje želje in je zadovoljen sam s seboj se reče, da je človek stanovitnega razuma.

Tisti katerega razum niti ena stiska ali nadloga ali nesreča ne more zmesti in čigar želja za užitkom je prešla, tisti, ki ga ne vežejo želje niti strahovi, odkloni, niti srd, je modrec stanovitnega razuma. Tisti, ki se lahko loči od vseh dražljajev, ki jih sprejemajo čutila, tako kot želva potegne svoje ude, ta je dosegel čvrstost razuma. Glede na to, da se čutila lahko ločijo od vsega kar jih draži, še vedno obstaja želja za čutili, a ona se odmika pred človekom, ki vidi tisto kar je najvišje-največje. Kuntin sin, vznemirjena čutila odvrčajo pozornost tudi modremu človeku, čeprav se trudi, da jih obrzda. Zato jih mora podrediti volji. Stanoviten razum je tisti, ki lahko vlada čutilom.

Kadar se razmišlja o tistem, kar čutila lahko zaznajo se rojeva nagnenje glede na predmet razmišljanja ali opazovanja, a iz tega nagnenja se rojeva strast-želja-sla-hrepenenje-koprnenje. Iz strastne

želje-sle-poželenja-hrepenenja-koprnenja pa se rojeva srd-jeza, ona pa kali in slabi razum. Od tega se poraja slab spomin. Tam, kjer ni spomina, tam ni razuma in potem je tu propad. Človek, ki zna sebe obrzdati se poslužuje čutil, a za njega ni ničesar privlačnejšega niti ga ne more ničesar odbijati, kadar pa čutila podredi svoji volji, doseže popolno umirjenost razuma. Ko to uresniči vse njegove žalosti, skrbi in trpljenje v trenutku izginejo, umirjenost srca pa utrjuje razum-pamet. Kako je lahko srečen nekdo kogar muči nemir?! Srce, ki blodi vodeno s čutili bo uničil razum-pamet kakor nevihta, ki razbije čoln na veliki vodi.

Zato vedi, močnoroki, da je človek stanovitnega razuma tisti, ki zna obrzdati čutila. Ta, ki sebi budno vlada je v noči v kateri blodijo vsa druga bitja, a se drugim zdi budnost-svetlost-dan, njemu ki vidi, se zdi temno. Tisti, ki je proti vsem željam srca kakor morje, ki sprejema vse vode, a ga nikoli ne prenapolni, ta bo umirjen, a ne tisti, ki vedno za nečem hrepeni-koprni-si želi. Mir doseže tisti, ki povsod hodi ne želeč si ničesar, neprivržen ničemur, osvobojen hrepenenja-koprnenja-želja in svoje praznine-nečimrnosti-ničevosti. Tako je to božansko stanje in tisti, ki ga doseže ne more več podleči prevari, ukani, slepilu. Ta, ki tako ostane v tem BRAHMANSKEM stanju, bo v trenutku smrti dosegel utrnitev v BRAHMANU."

Arđun zopet reče: "Če Đanarddana trdiš, da so znanje in predanost YOGI dejavnejše od vsakega delovanja, zaradi česa pa me bo potemtakem dohitelo to strašno dejanje? S pomešanimi besedami si mi zmedel razum. Zato mi točno povej, kaj mi je potrebno storiti, da bi izbral tisto kar je boljše."

Višnujev avatar Parašurama ali Rama s sekiro, nasilnež, ki je iz maščevanja uničil ves rod bojnikov.

Blagoslovljeni pa mu odvrne: "Na svetu obstajata dve poti: ena je YOGA znanja, druga pa je YOGA učinkovanja. Osvoboditi se delovanja se pomeni vzdržati se vsakega dela, ker se s popolno nedejavnostjo ne boš dokopal končne osvoboditve. Tisti, ki brzda svoja čutila po drugi strani pa si hrepeneče želi njihove užitke, je pravi hinavec in njegov duh se slepi s slepili. Tisti, ki pa z močjo volje-razuma vlada nad svojimi čutili in učinkovanju posveti vso svojo prizadevnost z izkoristkom organov, ki so namenjeni delu, pa se pri tem ne naveže z vsem tem, ta je odličnejši med vsemi ostalimi. Ta svet je okovan v okove učinkovanja razen žrtvenih obredov. O Kuntin sin, loti se dela in ne dovoli, da te vežejo tvoja čustva in občutki.

Prthin sin spoznal me boš, ko boš obrzdal svoja čutila in svoj razum usmeril, k meni vedoč, da sem samo jaz pravo zatočišče. Dal ti bom šolanje in izkušnje s katerimi boš lahko razumel vse kar je na svetu. Od tisoč ljudi komaj eden teži k popolnosti, a med tistimi kateri dosežejo svoj namen je malo tistih ki so mene spoznali.

Moja osemvrstna narava je: zemlja, voda, ogenj, zrak, eter, misli, jaz in razum-pamet-bistrost. To je moja nižja narava. Moja bit se razlikuje od tega, ona je nad tem, ona je žična mreža na osnovi katerega obstaja vse vesolje. Vedi, da vsa bitja izhajajo iz njega. Jaz sem začetek vsega kar obstaja, jaz sem takorekoč uničevalec vsega. Ničesar ni večjega od mene! Na meni je vse nanizano kakor biseri na nitki.

Jaz sem okus vode, jaz sem svetloba sonca in svetloba meseca Jaz sem v Vedah sveti zlog OM, zvok sem v etru in močtatost v možu. Jaz em prijeten vonj, ki ga širi zemlja, sij ognja, življenje vseh bitij, vzdržnost ki krasi puščavnika. Vedi Prthin sin, da sem jaz večno seme vseh oblik, ostroumlje vsakih misli - razuma - pameti vsakega razumnega bitja in slava vsega tistega kar je slavno. Jaz sem sila močnih kadar v njih ni pohlepa in strasti. Jaz sem želja v vseh bitijih, ki je soglasna z njihovo dolžnostjo. Iz mene izhajajo vsa bitja vseh treh kakovosti: **dobrote, strasti ali teme. Jaz nisem v njih, one so v meni.**

Te tri kakovosti, te tri pojavnosti so zavedle cel svet na stranpot in ne vidi, da jaz, ki sem neminljiv stojim za vsem tem. Ker vse te tri pojave izhajajo iz mene. One so čudežne in zelo težko jih je pognati. Samo tisti, ki meni zaupajo bodo sprevideli vse tri prevare-slepila. Tisti, ki delajo zlo-slabo, ker jim je slepilo odvzelo vse znanje in so sprejeli demonske navade, oni so najnižji od celega roda in v Meni ne bodo našli pribežališča. So štiri vrste tistih, ki me spoštujejo:

- tisti, ki trpijo
- tisti, ki neprestano iščejo znanje
- tisti, ki težijo k napredku in k boljšemu življenju in naposled
- tisti, ki me že poznajo

Od njih so tisti najboljši, ki vedo, da je človek znanja za mene isto kakor moja lastna duša. Tisti, ki to spozna, ta ve, da bo prišel k meni po mnogih rojstvih. Malo je tako plemenitih duš.

Tisti kateremu želje skali-zmoti-zmede znanje moli k svojemu bogu in približuje se predpisanim obredom, ker je voden z lastno naravo. Ni pomembno kateremu božanstvu podari vero in ga spoštuje jaz mu bom krepil vero. Kateremukoli božanstvu bo molil z vero bo dobil tisto za kar je molil, pravzaprav bom to jaz tisti, ki sem uslišal molitev. Tisti, ki nimajo dovolj pameti bodo poželi plodove svojega delovanja a njihov uspeh bo prehoden. Tisti, ki spoštuje bogove bo tako prispel v svet bogov, tisti ki pa svojo vdanost posvečuje meni, bo prišel k meni."

Tedaj Arđun reče: "O Vsemogočni, Vsevišji Gospod zares je tako kot praviš! Če ti gospod misliš, da sem vreden Tvoje milosti, pokaži se mi Gospodar YOGE, pokaži se mi, da vidim Tvoje večno bitje-bit!"

Blagoslovljeni mu odvrne: "Poglej Prthin sin stotine in tisoče

mojih pojavnosti, čudežnih obličij vsevrstnih barv! Glej Aditye, Vasue in Rudre, dvojčka Ašvina preuči Marute Bharata, čuda, ki jih še nikoli nisi gledal! Glej Gudakešo, v mojem telesu je vse pomično in nepomično in vse kar bi lahko želel videti! Toda tvoje oči me ne morejo zagledati. Zato ti moram podariti nebeški vid. Tukaj poglej mojo vsemogočno naravo!"

In rekoč to - nadaljuje Sandāya - Hari močni vladar velike YOGE razkrije, kralju, pred Prthinim sinom svojo vsemogočno obliko z mnogo ust in mnogo oces, neštivilno množico čudovitih obličij z nebeškimi orožjem v rokah. Oblečen v nebeško uniformo in vencem prežet z nebeškimi dišavami. V Njem bleščečemu in brezkončnemu so različne volje-čudeži a obrazi so mu obrnjeni na vse strani. Kot bi se na nebu pojavilo tisoč sonc naenkrat to bi bilo še najbolj podobno sijaju Najvišjega. V njegovem telesu zagleda Pandauvov sin celo veselje z brezštevilom njegovih sestavnih delov. Zaprepaden glede na čudež Dhanandāya skloni glavo pred božanstvom a vsaka dlačica na njegovem telesu se je naježila. Sklenjenih rok nagovori Gospoda.

"Gospod vidim vse bogove v vrsti in mnoge vojske različnih bitij in Brahmana na njegovem lokvanjskem tronu, svete modrece in nebeške kače. Zagledal sem tudi nešteto tvojih rok, trebuhov in ust in to množico oči na vseh straneh o Neskončni! Ne vidim ti konca ne sredine in ne začetka o vseobsežni Bog. Nosiš svojo krono, kolo in kij-buzdoven a iz Tebe blešči strahovita sila! Vidim Te toda tako težko Te je gledati, ker si nezagledljiv in obkroža te sončni ogenj. Ti si neuničljiv in vrhovna tarča vsakega spoznanja. Ti si neminljiv pastir večne pravice. Ti si Večna Duša! Ti nimaš začetka, sredine niti konca in ne ve se za število tvojih rok niti, če je meja tvoji moči. Sonce in mesec sta tvoja dva očesa, tvoja usta so vzplamteli ogenj, ki daje toplino celemu svetu. Ti izpolnjuješ ves prostor med nebom in zemljo in vse strani sveta. Pred tvojim čudežnim in strahotnim likom trepetajo vsi trije svetovi o Prevzvišeni, ker je v tebi prestolnica vse božanske vojske. Nekateri ti molijo trepetajoč od strahu sklenjenih rok, tu pa so tudi vojske modrecev in množice tistih, ki Ti brez napake vzklikajo :

SLAVA! Z mnogo hvalnicami Ti povzdigujejo ime. Z osuplostjo te gledajo razni rodovi, predniki, Rudre in Aditye, Vasui in Siddhe, Visadeve in Asvini, Maruti, GANDHARVE in YAKŠE in vse ASURE in vse vojske SIDDH. Zagledajoč Tvoje vsemogočno obličje, strašni orožnik, zagledajoč Tvoja nešteta usta in nešteto oči, stegen, stopal, rok in trebuhov in groza Tvojih številnih zob, vsa bitja drhtijo in jaz z njimi! Zares o Višnu(37) preminul bom od strahu ko te vidim s svojimi duhovnimi očmi, kako bleščeč mnogobarven, s široko razklenjenimi čeljustmi in sijajnimi očmi in velik izpolnjuješ cela nebesa! Iz mojega razuma je izginil mir in ne morem se več obvladati. Ko sem zagledal tvoje strašno žrelo in zobovje, strašno kakor ogenj sodnega dne, ne vem več, kje so strani neba niti ne morem umiriti svojega razuma. Gospod, ki si Bog božanstev, bodi usmiljen ker Ti si edino zatočišče celega vesolja!!

In vsi tisti, DHRTARAŠTINI sinovi in vojske kraljev, in Bhišma in Dron in Sutin sin z njimi stopajo ob naših vojaki in hitro vstopajo v Tvoje čeljusti skozi strašne zobe. Nekatero izmed njih vidim med temi zobmi kako visijo razmesarjenih glav. Kakor veliko vod katerih se stržen rečnega toka hiti proti morju in zlivajo vanj, slavni vitezi ljudskega sveta hite proti tvojemu razbeljenemu žrelu, podobni metuljem, ki hitijo proti ognju, da bi tam končali. A ti jih požiraš opletajoč z jezikom iz svojih žrel. Tvoja svetloba in strašna oblast se razprostira širom vesolja in daje toploto vsakemu bitju. Povej kdo si strašni? Gospod bogov, padam na obraz pred Tvojo pojavo in rotim Te, da se me usmiliš! Želim Te spoznati o Ti Prazačetni, ker ne znam razbrati kaj si se odločil kaj si sklenil in se namenil!"

Blagoslovljeni pa takole odgovori: "Jaz sem SMRT! Tisti sem, ki uničuje svetove! Sem v svoji polni moči in zamahu-aktivnosti. Sedaj nameravam udariti človeški rod. Vsi ti vojaki postrojeni za boj bodo prenehali živeti tudi brez tvojega sodelovanja. Zato ustani in doseži slavo vzešči življenja svojim sovražnikom in mirno vladaj širni zemlji! Njim, pa sem Jaz že sedaj vzel življenja! Bodi moje orodje junak, ki z obema rokama enako streljaš! Dron in Bhišma, Dayadratha, Karna in

vsi ti veliki vojščaki so že umrli, ker sem jih jaz ugonobil. Ti samo udari ne trepetaj. Vedi, da boš v tem boju premagal vse tekmece!"

Sandāya nadaljuje: Ko je poslušal Kesavine besede, Arđun s krono ves zgrožen sklene roke in se pokloni Bogu in zopet reče s trepetajočim glasom: "O gospod dostojno bi bilo, da se ves svet navdušuje in veseli časteč Tebe, a vsi RAKSASI zgroženi, in se pred teboj razbeže in da se številne vojske SIDDHA Tebi poklonijo! Kako, da se ti nebi klanjali, Veleduša, Tebi ti si večji od samega Brahmana Stvarnika! Neskončen si Bog ki si nad Bogovi. Ti v kateremu ima veselje svoje zatočišče, ki se nikoli ne končaš. Vse to kar si ti, toda ti si tudi tisto kar ni, tudi tisto kar je izven vsakega boja in neboja. Ti si Prazačetno bitje in zadnje zatočišče v katerem je stičišče vsega sveta. Ti si tisti, ki ve in tudi spoznanje samo. Ti si Tisti, ki drži celo veselje! Ti si VAYU, YAMA, AGNI, VARUNA pa tudi Mesec, Prađapati in praoče! Tebi se poklanjam tisočkrat in zopet in vedno! Poklanjam se Ti na vsak način in vsak trenutek. Razen Tebe ni ničesar. Tvoja moč je neizmerljiva in moč neskončna!

Mislim da si mi tovariš, vrstnik in prijatelj! Zato kadar Ti v nepazljivosti rečem Kršna! YADAVO! Prijatelj! v trenutku nepremišljenosti in oseben s Teboj in nespoštovanje, ki ga bi pokazal proti Tebi v veselju in igri, v počitku ali obedu, na samem ali pred drugimi, Neminljiv jaz Te prosim, da mi to oprostiš! Ti si oče živega in neživega sveta!(gibajočega in negibnega sveta) O veliki Učitelj, Ti si vreden vsakega spoštovanja! Nihče ti ni raven. Ali ti je sploh kdo lahko? Tvoji moči ni podobne niti na enem od treh svetov! Padam na obraz pred Teboj in prosim Te za milost, Gospod Veličastni! Oprosti mi te prestopke kakor bi oče sinu in prijatelj prijatelju, kakor ljubi svoji ljubljene. Prevzelo me je veselje, ko sem zagledal to obličje v katerem Te do sedaj še nisem zagledal sedaj pa mi razum dregeta od groze! O usmili se me in pokaži spet svoj stari obraz o Bog nad bogovi! Spet bi te rad videl v Tvoji prejšnji obliki ko na glavi nosiš krono, a v roki kolo in kij. O Ti ki si Vseoblični in imaš tisoč rok pokaži se mi spet v svojem prejšnjem liku, ki ga krasijo štiri roke!"

Bog odgovori: "Jaz sem ti Arđun s svojo silo YOGE pokazal svoje Vseobličje to najvišjo obliko, ki vse zajema s svojo neskončnostjo in žari s sijajem praznačne slave ker si se mi ti priljubil. Pred teboj ga še nihče ni videl. Silni vitez Arđun roda Karuna razen tebe v tem svetu ljudi ni nikogar drugega, ki bi lahko videl to mojo obliko, ker tu ne pomaga niti učenje Ved niti vse žrtve pa tudi ne usmiljenje niti junaška dela tudi ne puščavništvo, pa če je še strožje. Ne bodi preplašen niti zaprepaden gledajoč mojo strašno pojavo. Razženi vse strahove in olajšaj si srce, ker boš zopet videl moj prejšnji lik."

Sandāya nadaljuje: Po preobrazbi Vasudeva se Arđun otrese-osvobodi strahu in reče: "Šele sedaj ko vidim tvoj plemenit obraz in človeško obličje lahko spet obvladam svoja čutila in vladam sebi."

Blagoslovljeni odvrne: "To moje obličje, ki si ga gledal je težko videti. Tudi bogovi so vedno težili za tem prizorom. Ta moja oblika se lahko vidi in njegova prava narava spozna samo z neomajno predanostjo meni in nikomur drugemu razen meni Arđun. Edino tako lahko prispeš do Mene zapornik sovražnikov. Tisti, ki dela samo meni na ljubo in ima mene za najvišji namen, tisti, ki sebe z ničemer ne veže in niti enemu bitju ne želi zla, tak človek pride k meni Arđun!(38)

Znanje s katerim v vsaki pojavi vidiš edinstvenost in večno bit nerazdeljeno v razdeljenih stvareh to je Arđun znanje ki ima kakovost DOBROTE. Tisto znanje kateremu se vidi razdeljena bit različnih oblik, takšno znanje je znanje STRASTI. Znanje, ki v eni pojavi ne vidi drugega kot znanje samo in temelji na samoprevari, slabosti in površnosti vedi, da je tako znanje izhaja iz TEME.

Delo, ki ga delaš, ker ti je to dolžnost brez želje za sadovi in se z njim ne vežeš, brez ljubezni in sovraštva se reče, da je od Dobrote. Toda vsako delo narejeno z željo, da se doseže korist ali ga dela sebično, delovanje z mnogo truda in tegob to je delo Strasti. Delo, ki pa je začeto s samoprevaro brez obzira na posledice, izgube, razžalitve časti ali lastne veljave se reče, da izhaja iz kakovosti Teme.

Tisti, ki deluje nevezan z ničemer, nesebično, spodbudno v vsem, obstojen, tisti, ki nikoli o sebi ne govori niti ga ne vznemirjata uspeh ali neuspeh tak je ustvarjalec Dobrote. Ustvarjalec poln strasti željan plodov svojega dela je zavisten in nasilen, razigran-židane volje z uspehom, užaloščen s porazom, je ustvarjalec Strasti. Če pa je nemaren, oropan ostroumja, trdoglav in lažnjiv zavisten in len, tisti, ki ni odločen in hraber ta je ustvarjalec Teme.

Junak, kakor bik vodnik poslušaj me kaj ti bom rekel o vseh treh vrstah sreče:

Užitek dobrote je tisti užitek, ki na začetku izgleda kot strup na koncu pa je dober kot med, in je nastal iz jasnosti duha, ki izhaja iz spoznanja sebe. Osvobaja te vseh muk. Sreča, ki jo lahko čutijo naša čutila so podobna medu, na koncu pa se spremenijo v strup je užitek strasti. Sreča, ki vseskozi vara in slepi dušo tako na začetku kot na koncu in se rojeva nemarnost, zasanjanost in norost to je sreča lenih in za njih se reče, da je sreča teme.

Ni ga na zemlji niti na Nebu pa niti bogovi, da v sebi nebi imel od vseh treh kakovosti, ker jih je naredila sama narava. Zapornik sovražnikov vedi, da se dolžnosti BRAHMANOV, KŠATRIY, VAISIY in SUDER razlikujejo samo zaradi teh treh lastnosti. Umirjenost in skladnost, oblast nad samim seboj, puščavništvo, znanje, potrpežljivost, čistost, pravičnost in vera so lastnosti, ki krasijo BRAHMANA. Junaštvo, odločnost, čvrstost in spretnost, srčnost v boju, nagnjenost k obdarovanju, dostojanstvo pristoji vladarju to so prirojene lastnosti KŠATRIYA. Spreten v obdelavi zemlje vzgoji živine, trgovini takšni so VAISYA in te lastnosti so jim prirojene. Za vsakega SUDRA je naravna dolžnost, da služi ostalim. Vsak človek, ki opravlja svojo dolžnost- si pridobi popolnost. Tisti, ki opravlja svoje dolžnosti in spoštuje tistega, ki je vzrok vsakega gibanja in s tem vsakdo doseže popolnost.

Bolje se držati lastnih dolžnosti, pa čeprav človek greši, kot pa se

ukvarja s tujimi posli brez napak. Tisti, ki sledi lastno naravo in izpolnjuje svojo predpisano dolžnost, ne dela greha. Kuntin sin nihče nebi smel ne izvrševati tisto, kar je dolžan po lastni naravi, pa čeprav je to delo nedokončano, ker vsako delovanje spremlja nepopolnost kot ogenj spremlja dim.

Tisti, ki nikoli ni vznemirjen kjerkoli se najde, a je njegov jaz podrejen volji in nima nikakršnih lastnih zahtev bo z odrekanjem dosegel popolnost in svobodo od posledic dela. Varaš samega sebe, če razmišljaš: Ne bom se boril! Zaman bo tvoja odločitev. Prisilila te bo narava tvojega bitja. To kar voden s prevaro ne želiš narediti, boš naredil tudi proti svoji volji, kar te veže kot dolžnost, ki izhaja iz tvoje narave. Arđun, Gospod je povsod, v srcu vsakega svojega bitja in s svojo močjo ustvarjanja prividov jih on vrti, okrog kakor lutke na držalih.

Ne obračaj pozornosti na različne rituale temveč se stisni k meni kot edinemu zavetišču in odvezal te bom vsakega tvojega greha. Ne vdajaj se žalosti. Prhtin sin ali je izginilo slepilo, ki je vzkliko iz tvojega neznanja?"

Arđun odvrne: "Izginila je vsa moja zaslepljenost o Neminljivi in s tvojo milostjo sem postal zopet zavesten samega sebe! Spet existiram in vsi moji dvomi so izginili! Izpolnil bom tisto kar mi nalagaš!(39)"

Ko zagledajo, da je Arđun vzel v roke strelice in Gandivo so silni vitezi izpustili bojni krik in veselo pihnilo v svoje školjke, rojene v morju in v vrstah Pandauvov se dvigne silno vpitje. Tedaj se pojavijo bogovi, gandharve in pitri spremljani z vojskami siddh in čarom z željo prisostvovati velikemu pokolu. Z njimi pride tudi Indra na čelu blagoslovljenih ršijev.

Dve vojski kakor dva morja katera se večno valita drug nasproti drugega pripravljenega za boj. V tem usodnem času zaprepaščeni vojaki obeh taborov zagledajo kako Yudhištira srčni in neomahljivi

Pandauvov sin odlaga svoje orožje, slači svoj oklep in sestopajoč z voza odide peš in sklenjenih rok do Bhišme vrhovnemu poveljniku vojske Kuruov. In Arđun je bil iznenaden in skoči s svojega voza in steče za svojim starejšim bratom, pridruži pa se mu tudi Kršna in ostali bratje. Za njim so odšli tudi ostali pomembni kralji prestrašeni zaradi tega ravnanja.

Arđun vpraša: "Kaj delaš kralj? Ali zapuščáš svoje brate z obrazom proti vzhodu odhajaš peš v sovražnikov tabor?"

Bhima reče na to: "Kam odhajaš kralj Kraljev brez oklepa in svojega orožja? Ali odhajaš pred hudodelce kateri te čakajo v oklepih in oboroženi?"

Yudhištira je šel še naprej brez da bi spregovoril besedico odgovora. Samo plemeniti in modri Vasudeva se je nasmehnil in potem rekel: "Jaz vem kaj namerava!"

Duryodhanini vojščaki porogljivo pričakajo Yudhištiro kateri je prišel peš in sklopljenih rok. - "Tukaj je Pandauvov sin - govore oni - prihaja, da se postavi pod Bhišmino zaščito! Prestrašil se je ko je videl našo moč. Ta človek zares ni staleža kšatriy in pevci zaman časte njegovo pogumnost! Zakaj se je ta prestrašenec rodil med nami? Mar samo zato, da bi spravil stan kšatriy v sramoto?" - In oni se razvesele in so veselih src mahali s svojimi oblekami in sramotili Yudhištira in njegove brate, pa še Kršno ob njih. Potem pa se po vzkliku: "Sramota! Nezaslišano!" - cela vojska Kuruov popolnoma utiša. Kralj je prešel skozi njihove vrste iz katerih so grozile strelice in kopja in se hitro prebijal do Bhišme obkrožen s svojimi brati.

Potem pa kralj Yudhištira z obema rokama objame Bhišmova stopala in ogovori Santanuovega sina kateri je stal že pripravljen za boj: "Pozdravljam te o nepremagljivi! Dopusti, da se bitka začne in daj nam blagoslov!"

Bhišma mu odgovori: "Gospodar zemlje, postopal si tako kot je tebe dostojno in kakor nalagajo naši običaji. Če nebi prišel bi te jaz preklel, da bi ti to prineslo nesrečo in poraz. Veselim se, ker te vidim. Bori se in izvojuj zmago! Zaprosi od mene kar hočeš toda vedi, da se bom jaz boril na strani Dhrtaraštrovih sinov. Človek je suženj bogastva, kralj, čeprav bogastvo ni nikogaršenj suženj. Jaz nisem svoboden. Zaradi dobrobiti katere imam obvezo do Kuruov in moram se boriti na njihovi strani. Zato ti moram reči kakor da sem skopljenec: Blagor me veže ob Kurue. Kaj želiš sedaj ko je bitka tik pred začetkom?"

Yudhištira pa reče na to: "O premodri, ti se bori za Kurue, če pa ti je do mojega dobro imej to na umu vsak dan. To je tisto kar te prosim!" - Bhišma mu odvrne: "Kakšno pomoč ti jaz lahko nudim, kralj? Jaz se bom vsekakor boril na nasprotnikovi strani."

Nato reče Yudhištira: "Prav zato te vprašam gospod in klanjam se pred teboj, da mi poveš kako naj premagamo tebe kateri si nepremagljivi? Če v tem vidiš kaj dobrega mi to odgovori!" - "Jaz ne vem, otrok - reče na to Bhišma - za nikogar, ki bi me lahko premagal v boju! Vsaj dokler se borim!"

Yudhištira zopet reče: "Klanjam se ti gospod, zato sem tudi vprašal s kakšnim načinom ti nasprotnik lahko prinese smrt." - "Ni še prišel čas, da umrem!" - mu na to odgovori Bhišma.

Yudhištira je sprejel te besede z naklonjenostjo, ga še enkrat pozdravil in potem odšel do učitelja Drona. Po tem ko ga je obšel sklenjenih rok in ga pozdravil se Yudhištira obrne na njega in ga vpraša: "Vprašam te nepremagljivi, kako naj se borim brez da bi storil greh. Kako, če dopuščaš, naj premagam svoje sovražnike?"

Dron reče: "Če nebi prišel do mene potem ko si se odločil boriti, bi te jaz preklel in ti zaželel propad. Tako pa sem poročnik počaščen in zadovoljen s tvojo pazljivostjo-pozornostjo in jaz ti dajem svoje

dovoljenje: "Bori se in zmagaj! Izpolnil ti bom željo. Povej kaj želiš reči! Človek je bogastvu suženj, bogastvo pa ni suženj nikogar, tako je to. Jaz sem odvisen od dobrobiti Kuruov in zato sedaj govorim kot skopljeneec. Kaj želiš sedaj ko se pričakuje začetek bitke?"

Na to reče Yudhištira: "Moli za mojo zmago o ponovno rojeni in mi svetuj za moje dobro. To je moja želja ti pa se lahko mirno boriš s Kurui."

Dron mu odvrne: "Zmaga ti je zagotovljena kralj! Ti imaš Kršno za svetovalca. Zato ti jaz obljubljam: Zmagal boš v boju vse svoje sovražnike! Kjer je pravica tam je tudi Kršna in tu je tudi zmaga(40)! Pojdi in se bori Kuntin sin! Kaj želiš da ti še povem?"

Yudhištira tedaj vpraša: "Kako v boju premagamo tebe ki si nepremagljiv?"

Dron pa odvrne: "Dokler se bom jaz boril, zmaga ne more biti tvoja, kralj! Zato ti in tvoji bratje poiščite način, da me čimprej ubijete!"

- "Joj močnoroki povej kako lahko umreš? Vprašam te to in padam na obraz pred teboj učitelj!" - odvrne na to Yudhištira.

Dron odgovori: "Gospod vse dokler v boju streljam svoje strelice ni nikogar, ki bi me lahko porazil. To se lahko zgodi samo če se pripravim na smrt in odvržem orožje in se preneham ozirati na to kar se okrog mene dogaja. Resnica je to kar ti pravim. Resnica pa je tudi, da bom v sredi boja odvrigel svoje orožje, če bom iz ust tistega ki ne laže slišal neko preveč presunljivo novico."

Poslušajoč ga in izkažeč mu dolžno spoštovanje svojemu učitelju, Yudhištira nadaljuje naprej, k učitelju Krpi. Obšel je okrog njega in ga pozdravil potem pa takole rekel neustrašnemu vojščaku: "Učitelj če

se bom s tvojim privoljenjem boril ne bom storil greha. Ob tvoji privolitvi, poročnik bom premagal svoje nasprotnike."

Krpa mu odvrne: "Če nebi prišel do mene kralj, ko si se odločil za boj, jaz bi te preklel in ti zaželel propad! Človek je suženj bogastva, bogastvo pa ni suženj nikogar. Celotna resnica je, da sem jaz z bogastvom vezan na Kurue in se moram za njih boriti! Zato ti pravim kot, da sem skopljenec. Kaj želiš sedaj ko se pričakuje boj?"

Yudhištira reče na to: "Joj učitelj! Zato tudi poslušaj kaj te bom vprašal..." - izusteč to, vznemirjen in pomračenih čutov kralj utihne. Toda Gautama (41) razume kaj je Yudhištira hotel reči in mu odgovori: "Jaz ne morem biti ubit, kralj! Bori se in zmagaj! Vesel sem ker si prišel. Vsakega jutra ko se zbudim bom molil za tvojo zmago!"

Poslušajoč Gautamin odgovor mu Yudhištira izkaže dolžno spoštovanje in se napoti k vladarju Madre. Pozdravi ga in obide okrog nepremagljivega junaka rekoč mu: "O nepremagljivi jaz bom premagal svoje sovražnike, če mi boš ti to odobril tako, da se izognem greha."

Salya mu odgovori: "Jaz bi te preklel kralj, da bi propadel v tem boju, če nebi prišel k meni, ko si se odločil boriti. Počaščen sem in zadovoljen s teboj. Naj bo kot želiš: dopuščam ti, bori se in zmagaj! Povej junak, če kaj potrebuješ. Povej kaj želiš od mene sedaj ko se pričakuje boj? Nečak, jaz sem z bogastvom vezan na Kurue in ti zato govorim kot, da sem skopljenec: Sedaj tik pred začetkom boja, ti bom izpolnil željo, povej mi jo."

Yudhištira reče: "Vsak dan misli za naše dobro, kralj, za Kurue pa se bori, če želiš!"

Nato reče Salya: "Povej mi najboljši od kraljev, ali ti lahko kako pomagam?"

"Obljubi mi Salya, da boš v boju oslabil Karnino moč!" - Odvrne Yudhišhira.

Salya mu obljubi: "To željo ti bom izpolnil, Kuntin sin! Pojdi in bori se kakor te je volja jaz pa bom mislil na tvojo zmago."

Zatem Kuntin sin dobi dovoljenje od svojega strica in se z brati oddalji iz vojske Kuruov. Imeč vedno v mislih dobro Pandauvov, Kršna tedaj odide do Radhinega sina in reče: "Izvedel sem, Karna, da se zaradi svoje neznosnosti do Bhišme ne boš boril. Pridi potem na našo stran Radhin sin in bori se ob nas vse dokler Bhišma ne pade! Potem lahko zopet sestopiš na Duryodhanino stran, če ti ne bo do tega da ostaneš ob nas."

Plemeniti Karna mu odgovori: "Jaz ne bom storil nič Kršna, kar bi bilo v škodo kralja Duryodhana. Vedi, da sem mu vdan in da moje življenje pripada njemu!"

Medtem ko je odhajal iz nasprotnikove vojske Yudhišhira pred vsemi vzklikne: "Kdor izbere, da smo mu mi prijatelji in zavezniki, bomo izbrali tudi mi njega!"

Tedaj se odzove Yuyutsu(Dhrtaraštrin sin iz nižje kaste) in veselo jih gledajoč: "Če me sprejmete se bom boril za vas proti Dhrtaraštrovim sinovom!"

Yudhišhira odvrne: "Pridi! Pridi! Vsi mi se bomo borili proti nerazumnim Dhrtaraštrovim sinovom! In Vasudeva in mi vsi ti velimo: Sprejemamo te močnoroki! Bori se za našo stvar! Zdi se, da bo na tebi, da nadaljuješ Dhrtaraštrov rod in poskrbiš za njegov posmrtni prispevek."

In tako Yuyutsu zapusti Kurue in prestopi v vojsko Pandauvov medtem, ko so udarjali bobni in igrale cimbele. Ves vesel, močnoroki Yudhišhira na sebe oprta svoj bleščeči oklep zlatega sijaja.

Pred poldnevom tega strašnega dne se začne krvava bitka v kateri se je trgalo toliko teles kraljev. Kurui in Pandauvi so zatulili kakor levi in od njihovih bojnih krikov je zaječala zemlja in nebo. Ne žaleč za življenjem, vojščaki Kuruov naskočijo na Pandauve z vzdignjenimi zastavami in okrutnostjo v srcih. Še sam Santanuov sin vzame strašni lok podoben palici smrti in pohiti preko polja naravnost do Dhanandaye. Pa tudi Arđun vzame Gandivo, lok proslavljen širom po svetu in naskoči nasproti Ganginemu sinu. Obadva sta bila odločena da ubijeta drug drugega, toda če sta še bolj zadevala drug drugega, nobeden od dvojice ne odstopi niti se ne premisli. Satyaki udari na Krtavarmana. Od tega spopada so se dvigali lasje na glavi tistim kateri so ga opazovali. Kralj Sindhua je ranil kralja Drupada s tremi strelkami in med njima se je vžgal nemilosrden boj podoben tisti med planetoma Šukra in Angaraka (med Venero in Marsom). Zaradi tega prizora so zadovoljno vztrepetala vojaška srca.

Pandauvi in Kurui so se tolkli kot da so jih obsedli zli duhovi. Sin ni več prepoznal očeta niti oče sina, rojak udarja rojaka in prijatelj bivšega prijatelja. Vojščaki so se togotno metali drug na drugega želeč da nasprotnika oddvoji od življenja. S treskom so se lomile kočije, pokale so osovine, kolesa, razbitine pa so narasle v neprehodne kupe. Sloni so odpirali vrste konjenikov razmetujoč jih naokrog, pohodili so kočije, smrtno ranljivi jezljivo padali tuleč. Bhima se je boril kakor razjarjen bik, njegov močni glas pa se je dvignil nad vsem tem šumenjem in bobnenjem - grmenjem, naganjajoč strah v nasprotnikova srca. Bobni, trobente, rogovi, školjke poskušajo s svojimi glasovi prepiti vso to vpitje, strelice pa so letele na vse strani kakor zvezdni utrinki. Dussasana je vodil Kurue katerih dolge strelice so bile kakor kače katere so ravnokar zamenjale kožo in njihovi roji so zakrivali nebo in kakor nevihtni plusk bobneli po Bhiminem ščitu.

Indra je bog vojne, bog groma, bog rodovitnosti, v Rgvedi pa tudi kralj bogov. Na sliki je upodobljen v svojih nebesih v družbi nimf Apsaras večjih ljubezenskih umetnosti.

Zaščiten s petorico najboljših vojščakov Kuruov, se je Bhišma prebil v vojsko Pandauvov in njegova zastava se je lahko videla kako neustavljivo jezdi skozi Čedije, Kašijce, Kuruuše in Pancale. S svojimi širokovrhimi strelcami je sekal glave in vozove in zastave. Zdelo se je, da Bhišma pleše na svojem vozu kateri je jezdil skozi sovražnikove vrste.

Tedaj strašni Abhimanja, mlajši Arđunov sin ne zdrži več, temveč obrne svojo hitro zaprego in napade starega gospodarja.

Na Abhimanyevem vozu je stala zastava z zlatim obličjem drevesa Karnikara(42) - *Peterospermium acerifolium*. Približujoč se Bhišmi on zadene Krtavarmana z eno strelco, Salya pa s petimi, Bhišmo zadene z 9 njegovih strelc, Duryodhaninega kočijaža ujame strelca širokega vrha tako, da se mu je glava skotalila na zemljo. S sledečo strelco zlomi lok učitelju Krpi vrteč se kakor vrtavka na svojem vozu in na vse strani, razsipajoč svoje ostre strelice. Njegove podvige so pozdravili še sami bogovi, vsi vojščaki z Bhišmo na čelu so gledali njegove sposobnosti katere niso prav nič zaostajale za Arđunimi.

Tedaj Kurui odidejo vsi skupaj na juriš na njega, pogumen fant pa neomahljivo stoji na bojišču in vsaka Bhišmina strelca je padala podrt pod njegovo, toda hitro pade posekana tudi Bhišmina zastava izdelana iz srebra s palmo iz dragega kamenja. Ko ponosni Bhima zagleda, da Bhišmina zastava pada pod Abhimanyovimi strelcami on vzklikne bodreč Subhadrinega sina in boj se še bolj vzplamti. Velemož ded Kuruov pozove veliko nebeških orožij velike moči in zasuje Subhadrinega sina z neštetimi strelcami. V tem pride kralj Virata, njegov Uttara, Dhrstadyumna in Bhima in napadejo starega Bhišmo, da bi tako zamenjali mladega junaka zato ded Kuruov svojo pozornost obrne nanje. Na svojem slonu se je Viratin sin Uttara nameril na kralja Salya in pogazil njegovo zaprego. Salya v tem času vrže železno kopje naciljujoč s popolno točnostjo in on se zabije v Uttarine prsi prebijoč oklep. Salya vzame meč in skoči s svojega voza ter odseka rilec veliki živali katera se je od številnih ran sesedla v muki in izdahnila.

Starejši sin kralja Virate Šarikha imenovan Sveta je videl kako mu Salya ubija brata in srce mu vzplamti kakor ogenj na katerega se doliva žrtveno maslo. On s svojim vozom odhiti na Salya temu pa je prišlo na pomoč še sedem voz, da bi ga zaščitili in on se povzpne na Krtavarmana. Po Sveti so pljuskale strelice in kopja toda on se je spretno branil odbijoč-posekajoč s svojimi strelicami nasprotnikovo orožje. Nastala je ogorčena bitka in tisoče vojakov je umrlo, veliko voz se je polomilo, škodo pa je utrpelo tudi veliko konjev in slonov. Duryodhanini vojaki so se umaknili pred Sveto on pa nadaljuje z napadi na Bhišmo. Zavihtela so se kopja drug na drugega, potem pa Sveta zagradi svoj buzdovan-kij in ga zavihti nad Bhišmo. Veliko orožje švigne po zraku in zadene Bhišmin voz, spremeni ga v prah prav tako pa tudi konje in zastavo. S širokim bridkim mečem v desnici Sveta pohiti na svojega nasprotnika kateri je pravočasno seskočil s svojega polomljenega voza toda ne pride do njega. Bhišma je že odpel usodno strelico ter kraljevič Matsya pade pokošen z njo. Na to Dussasana pihne v svojo školjko in začne plesati od veselja na bojišču, Kurui pa so navalili na Pandauve in jih začeli stiskati.

Ta strašni pokol je prekinila šele noč, ki se je spuščala. Gnevni bojevniki so se razšli na počitek.

Tega dne so Pandauvovi sinovi in njihova vojska veliko pretrpeli zato so se zvečer zbrali okrog Kršne, Yudhištira pa mu potrtr reče: "Kršna, naš ded Bhišma je nepremagljiv! On na svoji poti žanje moje vojake kakor požar suho travo. Prej bi lahko premagali jeznega Yama ali gromovnika ali Kubero s topom v roku! Moji vojščaki umirajo pred njim kakor nočni metulji kateri padajo v ogenj. Vidim, da bo uničil vso mojo vojsko. Jaz se bom vrnil v gozd! Bolje je da ostanek svojih dni prevedem v mukotrpnem kesanju kakor, da v borbi za cesarstvo izgubim svoje brate in prijatelje."

Kršna ga je umiril in mu reče: "Ne pristoji ti, da žaluješ prvak Bharat! Srečen si lahko, da imaš neustrašne brate kateri so vojščaki znani po širnem svetu in je nedostojno dopustiti da te obvladuje

žalost in malodušnost. Tvoji vojskovodji in zavezniki so z vsem srcem ob tebi, toda pozabljaš, da je med nami še Šikhandin kateremu je usojeno, da bo vzrok Bhišminove smrti."

Poslušajoč Kršnine besede, se Pandauvovi sinovi pomire in obodрила so se njihova srca.

Potem Yudhištira reče Dhrštadyumni: "Postrojil boš številno vrsto imenovano kraunčaruna. Še Brhaspati je v starih časih svetoval Indri, da se oprime tega, ko so se bogovi borili z asurami. Naj ga sedaj, vidijo ti kralji pa tudi Kurui, ker ga dosedaj še nihče ni videl."

Ko se je zdanilo Dhrštadyumna posluša in prvega postavi Dhananđaya za njim je šel Drupada potem pa še ostali zavezniki Pandauvov. Na krila postavi kralja Yudhištira, Nakulo in Sahadevo, in sestav kril je sestavljalo 10.000 voz. Kralj Drupada je s svojo številno vojsko sestavljal glavo na vratu pa je bilo 170.000 vojakov. Na krilih in udih so se razvrščali številni sloni, podobni kakor bleščéči hribi v ozadju pa jih je ščital kralj Virata s 30.000 vozovi.

Duryodhana je gledal to strašno vojsko katero je postrojil Pandauvov sin v red imenovan kraunča in se je obrnil na Drona, Krpo in ostale: "O silni vojščaki, vsak od vas lahko tudi sam premaga Pandauvove sinove, kaj pa šele takole ko ste združeni! Zato se naša vojska pred katero stoji Bhima lahko prešteje. Naprej, v boj oklepniki!" - In zatulile so bojne trobente, zabobneli so bobni in dve vojski sta se udarili. Nastal je neprizanesljiv pokol.

Zopet so Kurui napadali silovito in prebili vrste Pandauvov in pobili veliko vojščakov, na to pa se Arđun obrne na Kršno, svojega kočijaža in reče: "Če bomo tako nadaljevali nam bo stari gospodar popolnoma uničil vojsko. Bojim se da nam ni rešitve če njega ne ubijemo."

- "Potem bodi pripravljen - odvrne Kršna - poglej tam voz starega gospoda!" - in on obrne na voz naravnost na Bhišmo.

Santanuov sin je napadel kakor razjarjen slon in ubijal pogumne vojščake naganjajoč strah v kosti svojim nasprotnikom. Arđuna so pričakale strelice on pa ni odustal od njih. Njegov močni lok je brez napake zadeval sovražnika in vojska Kuruov se je začela redčiti. Bhišmini vojščaki eden po eden so padali brez da bi še vstali. Način s katerim je Arđun obvladoval svoj veliki lok je na obeh straneh izzival vseobče začudenje. Njegova kočija se je lahko spremljala z očesom.

Kralj Duryodhana je opazoval ta pokol in srce mu je hitro razbijalo. Začel je izgubljati zaupanje v velikega Bhišma.

- "Gangin sin - mu reče - zdi se mi, da bosta Kršna in Arđun iztrebila celo našo vojsko, pa se še celo ti in Dron se borita proti Pandauom! Karna zaradi tebe ni z nami, on pa je meni najbolj vdan in bi znal zaustaviti neukrotljivega Pandauovega sina! Gangin sin, stori nekaj, da ubijemo Arđuna!"

Na to oče, kralj, slavni Devarvata izreče: "Prekleti naj bodo običaji kšatrij!" - in napoti svoj voz da se sreča z Arđunom. Bogovi so zopet prišli toda tokrat bodo priče boja med Bhišmo in Arđunom. Obadva sta bila tedaj največja vojščaka na zemlji. Arđun je s svojimi strelkami prestrezal v zrak Bhišmine, toda včasih je vseeno zadela njega ali Kršno v prsi. Steče kri in Kršna je bil kakor kimšuka(43-Butea frondosa) v polnem cvetju in bil lepši kot kadarkoli do tedaj. Arđun je gledal kako strelice zadevajo njegovega dragega voznika in bes se je v njem vse silnejše razplamteval. Silovito je potegnil struno svojega loka in poslal na deda roje točno naperjenih strelc. Njun voz je tako hitro vozil, da so se opazile samo zastave.

Na drugem koncu bojišča se je Dron spopadel z Dhrštadyumno s svojim usojenim sovražnikom. Z veščo poslano strelico Dron ubije voznika mlademu kraljeviču, potem pa mu zadene še konje in mu

izbije ščit iz roke. Dhrštadyumna je potem z veliko sabljo in ščitom okovanim s stotino Mesečevih likov navalil na svojega nasprotnika z namero, da ga ubije toda videli smo kako močni Dhrštadyumna ni mogel napredovati niti koraka pod pljuskom Droninih streljic.

V tem času pride Bhima kateri mu pripelje nov voz in za tem napade Drona in ga zadene s sedmimi ostrimi streljicami. Nato Duryodhana pošlje Dronu na pomoč čete Kalinga katere ob vojnem vzkliku obkrožijo Bhimin voz in ga zasujejo s streljicami. Šakradeva, sin, kralja Kalinge z gotovim zadetkom pobije Bhimine konje, jezni Bhima vrže nanj svoj težki top in Šakradeva pade na zemljo in izdahne. Ob strašnem kriku Bhima skoči s svojega voza in skoči med Kalinge katerim so se srca stiskala od groze. Pod zamahi njegovega meča so padali tako vojščaki kot konji in sloni, on pa je gazil preko bojnega polja kakor ogenj sijoč okrog sebe smrt in grozo. Vojni sloni zbegani od bolečine podivjajo pred njim in se obrnejo gazeč vrste Kalingov, ko pa od Bhimine roke pade tudi kralj Šratayus, oni pomečejo svoje orožje in beže da rešijo svojo glavo.

Belolasi starina, Arđunin ded je moral prekiniti dvoboj z vnukom, da bi odšel na pomoč razbitim četam Kalinga, Bhimi na pomoč pa so prišli Satyaki, Abhimanya in še nekoliko vojščakov. Satyavakijeva streljica je vzela življenje Bhišminemu kočijažu, potem pa konji brez voznika odpeljejo preko bojišča in odvezejo voz starega gospodarja izven spopada.

Od streljic katere so zasipale Bhišminovo vojsko se niso mogli videti niti Sonce niti strani neba. Mnogi vozovi so ostali brez konj in mnogi sloni brez njihovih jahačev. Od silnega strahu pred Arđunom so mnogi strelci s kočij zapustili svoja vozila in mnogi jahači konj in slonov zapustili svoje živali in begali naokrog. Vedno znova se jim je pojavljala pred njimi strašna Arđunova podoba kateri je s svojimi streljicami sekal roke s topi ali meči. V strahu odvrženi so ležali na njivah odvrženi razsekani oklepi, zastave in orožja vseh vrst. V vojski Kuruov ni bilo nikogar kateri bi lahko stal pred Arđunom. Stari

Devarvata je smejoč gledal kako se čete Kuruov stresajo in beže, zato se obrne na učitelja Drona: "Ta silni in junaški Pandauvov sin ob katerem stoji Kršna sam obvladuje naše čete kakor, da je on edini poklican da jih premaga. Danes se njega ne da premagati na noben način. Poglej naši vojščaki se obračajo drug na drugega in beže z bojišča! Sonce že zahaja. Mislim, da je čas da se umaknemo. Ljudje so utrujeni, preplašeni in nimajo več volje, da bi se borili."

In tako ko je sonce že zašlo se obe vojski umakneta in nastopi čas noči.

Ko mine tudi ta noč in svit najavi tretji dan bitke, Stari Bhišma ukaže Kuruom, da pripravijo čete v red imenovan Garuda, sam pa je stal na čelu vojske. Dron in Krtavarman sta bila Garudine oči, Duryodhana in njegove čete pa so ščitili pot umika. Nasproti Garude Kuruov je Yudhištira naredil bojne vrste podobne polmesecu. Na enem rogu tega polmeseca je bil Arđun, na drugem pa Bhima.

Bitka se je zopet začela, kri je tekla v potokih, prah pa je zakril sonce. Arđun je silovito napadal toda nasprotnik se mu je uspeval upreti, potem pa Bhima s svojim sinom Ghatokačem napade Duryodhanino vojsko. Vse je izgledalo, da je v pogumnosti presegal očeta. V tem spopadu so Bhimine strelice zadele Duryodhana in on nezavesten pade na dno svojega voza. V strahu, da bo vojska opazila poškodovanega Duryodhana njegov kočijaž pohiti, da odpeljejo voz izven področja bitke. Vseeno pa je umik Duryodhaninega voza, izzvalo veliko zmedo in bojno klanje med njimi. Vojska Kuruov je udarila v beg.

Dron in Bhišma nista mogla zaustaviti razbite vojske. Šele kralj Duryodhana je ponovno uspel zbrati in pomiriti svoje vojake. Gledal je on to svojo vojsko pripravljeno na umik in reče staremu gospodu: "Kako lahko stojiš in gledaš medtem, ko naša vojska izgublja bitko? Bojim se, da si vseeno preobziren s Pandauvi! Zakaj mi nisi preje rekel, da se s teboj ne morejo meriti in, da bi ti z njimi hitro opravil.

Zakaj mi nisi rekel prej, ker bi se drugače pripravil in dogovoril s Karno!"

Bhišma se na to jezno nasmeji, zavije oči in odgovori: "Ali nisem bil dovolj jasen še, ko sem ti svetoval? Pandauve ne more premagati niti sam Indra na čelu bogov. Poskušal sem preprečiti vojno, sedaj pa ko je do nje vseeno prišlo, jaz samo opravljam svojo dolžnost, kakor najboljše lahko. Sem star človek in delam kar je v moji moči."

Sonce je prešlo že del poti proti zahodu, ko je Bhišma ponovno postrojil svoje moči in odšel v napad. Spodboden z Duryodhaninimi očitki je besnel preko bojišča kakor vsepožirajoči ogenj. Zdelo se je, da pleše na svojem vozu in da je povsod prisoten. Zaradi hitrosti s katero je hitel na svojem vozu se je Pandauvom zdelo, da se je veliki vojščak tisočkrat razmnožil. Videli so ga na več mestih naenkrat kakor, da je s prividom delal dvojnike. Nihče med Pandauvi ga ni mogel spremljati z očmi. Od njega so se lahko videle samo strelice streljane z njegovega loka. Tisti ki so se ga drznili napasti so izginjali kakor mušice v ognju.

Za vojsko Pandauvov je bil ta Bhišmin napad težak udarec in njihove vojske so začele kolebati in zvijati. Toda Kršna reče Arđunu: "Arđun prišel je čas, da izvršiš svojo zaobljubo. Tiger med ljudmi udari sedaj na Bhišmo, ker bo drugače naša vojska propadla!"

- "Vozi - reče na to Arđun - in naženi jo ravno tja kjer je Bhišma, ker ga bom danes napadel!" - Tedaj Kršna usmeri njune srebrnkaste bojne konje k bleščečemu Bhišminemu vozu. Arđun vzame svoj veliki lok kateri je brnel kakor grmenje iz oblaka in s tremi strelkami sesekal lok, ki ga ja Bhišma držal v roki. Starina je v trenu očesa prijel drugega, Arđun pa vzkliknil: "Sin Pandua ta podvig tebi ne pristoji!"

Potem jih zasuje s ploho svojih strelc in Vasudeva se je izkazal kot izvrsten voznik, ker je uspeval umakniti se Bhišminim strelkam vozeč voz naokrog kakor strela. Vseeno pa so števine Bhišmine strelice zadele Kršna in Arđuna tako, da je sin Vršnija vzdrhtel od njih.

Močnemu Kršni je bilo jasno, da je Arđun preveč obziren do svojega deda in da se ne bori z vsem srcem v tem času pa je Bhišminovo orožje že delalo svoje v vojski Pandauvov, in od njega so umirali najboljši vojščaki. Satyaki, prvi med Šinijimi je veselo klical preplašenim bojevnikom: "Hej kšatriye kam greste? Ali je to pot pravičnikov katerih se spominjajo naše starešine?"

Branitelj roda Dasartha tega ni mogel prenesti in reče Satyakiju: "Oj junak Šinje tisti kateri odustanejo, naj odustanejo, pusti pa naj, da se umaknejo tudi tisti, ki so ostali! Glej jaz bom Bhišmo podrl z njegovega voza, za njim pa bo v tem boju odšel tudi Dron in vsi, ki ga sledijo! V tej sili Kuruov ni nikogar kateri bo ušel moji jezi! Vesel bom če danes predam kraljestvo v roke Ađataštrua!"

In rekoč to Vasudeva odvrže uzde in skoči z voza vihteč kolo v svoji desnici ostro kakor britev in bleščeč kakor sonce, kateremu je bila moč enaka tisočerim nebeškim gromom. On skoči nezadržljiv na starega gospodarja medtem, ko se je zemlja tresla pod njenimi koraki, deli njegove obleke pa so plapolali po zraku kakor oblak nabit s strelami. Naorožen s svojim krogom, je bil Vasudeva podoben uničevalcu, ognju, kateri na koncu yuge požira svet.

Neustrašni Bhišma ga zagleda in vzklikne: "Gospod veselje je tvoje stanovanje! Klanjam se pred teboj! Pridi! Ali si zaradi mene gospodar vesolja sestopil s svoje kočije? Poderi me s tega voza ti, ki si zatočišče vseh bitij! Če me boš ti oddvojil od življenja bo tvoja sreča v tem in onem svetu neizmerna! Velika je čast, Gospod, ki mi jo izkazuješ! Moje ime bo slavljen v vseh treh svetovih!"

Nezadržljivo jurišajoč Kršna odgovori: "Ti si koren tega pokola kateri se bo odigral na zemlji. Danes boš videl kako umira Duryodhana! Kralja nagnjenega h kockarskemu zlu, mora dober svetovalec odvrniti od te strasti!"

Ta dolgoroki in močni Arđun skoči s svojega voza in pohiti za

vodnikom Yaduov, tekoč kakor hitro je zmožel in ga objame z obema rokama. Toda prvi med bogovi od besa ves divji nadaljuje dalje vlekoč Arđuna za seboj kakor nevihta vleče izruvano drevo. Potem ga plemeniti Prthin sin ujame za noge in z muko zaustavi po desetih korakih. Ko se je Kršna ves okiten z venci končno ustavil, se mu Arđun ves srečen pokloni in reče: "Obrzdaj svoj gnev! Ti si rešitelj Pandauvov in jaz se ti zaklinjam s svojimi sinovi in modrimi brati, da ne bom odstopil od tistega, kar sem se zaklel! Mlajši Indrin brat, jaz bom uničil Kurue, če mi boš ti ukazoval!"

Đanarddana se umiri, ko sliši to obljubo in se zadovoljen zopet povzpne na Arđunin voz še vedno držeč kolo v roki. Potem Arđun napne svoj lepi lok Gandivo v kateri je neizmerna sila in z mantrami prikliče čudežno in strašno orožje Mahendro katero se je še istega trenutka pojavilo na nebu in od zgoraj se usuje strašen pljusk strelc in zaustavi veliko vojsko Kuruov. Težko ranjeni z Arđunovi strelcami so Kurui z Bhišmo na čelu ukazali umik, ker je po njih pljuskalo strahovito orožje z Indrinim imenom, sonce pa je začelo ugašati svoje žarke.

Arđun je videl da se Sonce rumeni in da se je začel prikradati večerni mrak in odide s svojimi brati proti taboru. Za ta dan je bil njegov posel zaključen šele po mnogih junaških delih, ki jih je storil(44)."

V svitu četrtega dne je Bhišma zopet postrojil vojsko Kuruov in obkrožen z velikimi vojščaki, Dronom, Krpo, Duryodhano in ostalimi podobnimi samemu Indri obkroženi z bogovi. Nepregledna vojska Kuruov z vsemi tistimi sloni, konji in vojaškimi vrstami je bila podobna nebu v bližini velike nevihte. Potem strašna sila Kuruov pod Bhišminim okriljem naskoči na Arđuna kakor nezadržljive Gangine vode hite proti morju. Tisti nad katerim se je vila zastava z likom kralja opičjaka je bil v središču vrtinca v katerem so padali mnogi konjeniki, sloni in pešaki in iz katerega so brezglavo bežali mnogi bojni konji, sloni in vozovi. Potem Kurui in Srndāye in ves narod kateri

je bil tukaj postanejo priče boja, ki sta si ga delila dvojica prvakov Bhišma in Arđun, ob gromkem brnenju njihovih lokov.

Silni Bhimasena, Pandauvov sin, opazi Duryodhana in želi prekiniti ta pokol in seže po svojem buzdovanu in ko ga kralj tvoji sinovi zagledajo, kako juriša z vrtečim se topom so zgroženi razbežali pred njim in ostal je samo srditi Duryodhana kateri proti Bhimi takoj napoti 10.000 slonov z vojščaki iz Magadhe. Ko jih Vrkodar opazi, z levjim krikom skoči s svojega voza s topom v roki. Bil je podoben samemu Uničevalcu razklenjenih čeljusti medtem, ko je hodil po bojišču tako ves v krvi in zamaščen s salom in možganovino svojih žrtev. Strašno ga je bilo pogledati medtem, ko je vrtel orožje s katerega se je cedila kri slonov. Ubite z enim samim njegovim udarcem so velike živali ostale za njim razsute po polju od njegovih krikov pa so trepetala srca vojščakov, sloni pa so zastajali kakor omrtveni. Tja so prišli tudi Sahadeva in Draupadini sinovi in tudi Nakula in Abhimanya in s pljuskom strelc zaustavijo vse tiste kateri so jurišali na Bhima.

Tedaj Duryodhana ukaže vesplošni juriš in cela vojska navali na Bhima. Bhima jih krikujoč pričaka s topom v roki, nepremakljiv kakor gora Meru. Potem zavihti svoj top iz železa in napade Kurue podirajoč na zemljo čete konjenikov in bojnih vozov.

V tem času se na Bhimo zaleti 14 Dhrtaraštrinih sinov in vsi ga istočasno napadejo. Oči okrvavljenih od besa ga zrušijo s številnimi strelcami, katere so se globoko zabadale v Bhimino meso. Srčni in močni Bhima je samo oblizoval kote ustnic in se vrtel okrog sebe kot volk v staji ovac, potem pa nenadoma naskoči med njih. Najprej pade Senapatijeva glava odrobljena s strelco z vrhom kakor konjska podkvice. Močnoroki Bhima udari v smeh in ves razigran prebode s strelcami Đalasandha in ga pošlje na pot v Yamino hišo. Naslednji je umrl Sušena, v tem nemilosrdnemu spopadu Bhima pošlje v carstvo smrti tudi Suločena, Ugra, Bhima in Bhimaratha, ostali Dhrtaraštrini sinovi pa so se pred njim razbežali.

Razjarjeni kralj Bhagadatta zadene Bhima v prsi, toda udarec je bil tako silen, da oslabei Bhima sede na tla svojega voza. Ghatokača pa vidi, da je oče v težavah in to ga tako razjezi, da so se Kurui začeli umikati zaradi silovitosti njegovega napada. Naredil se je nevidnega in se je samo tu in tam pojavil grozeč vojski Kuruov z groznimi prividi.

- "Danes se ne moremo pretepati s to rakšaso! - reče Bhišma Dronu. - Naše živali so utrujene, Pandauvi in Pancala pa so nam zadali mnogo ran. Zato za danes razglasite umik. Jutri gremo zopet v boj." - Preplašeni Kurui so komaj čakali ukaz starega gospodarja in z zadovoljstvom odšli na počitek. Tabor Pandauvov je odmeval od veselih vzklikov kateri so se mešali z zvoki piščali in brnenjem školjk in rogov.

Ta večer je kralj Duryodhana sedel v svojem šotoru zatopljen v žalostne misli z očmi polnih solz. Tega dne je v boju izgubil veliko bratov.

- "Sandāya - zahlipa tedaj Dhrtaraštra - vsakega dne slišim od tebe samo slabe novice. Tega ne morem več prenašati! Ali je še kaj, kar bi lahko rešilo moj rod? Hlad je napolnil moje srce Sandāya! Zdi se, da je usoda močnejša od vsakega človeškega napora!"

- "Veliki kralj - reče na to Sandāya - ali ni to izšlo iz tvojega lastnega brezumlja? Tu ni nikakršnih čarovnij in slepil. Pandauvi se upirajo na moč ali na pravico in zato zmagujejo. Ni dvoma tvoji sinovi so neustrašni, toda mislijo na zlo in se jih zato sreča izogiba. Pandauvi ne zmagujejo z magijo ali čaranjem temveč se bore tako kot to nalagajo običaji kšatriy in glede na to, da imajo pravičen cilj imajo dovolj moči, da se do njega dospejo. Ti si kot nerazumen bolnik kateri odvrča, da bi popil zdravilo zato, ker je grenko. Trdoglavo si odbijal, da nebi poslušal naše nasvete kateri bi rešili našo družino in si želel bolj ugajati svojemu nerazumnemu sinu. Kaj ti sedaj pomagajo žalostinke?"

Te noči se je Duryodhana napotil do Bhišminega šotora. Najprej se mu je s spoštovanjem priklonil potem pa rekel: "Plemeniti gospod, ti in Dron in še mnogi drugi ste visokega rodu in ne poznate strahu. Niti vsi Pandauvi skupaj ne morejo premagati enega izmed vas. Povej mi, kako je mogoče, da mi trpimo poraz vsakega dne? Kdo jim ves čas pomaga?"

Bhišma mu odgovori: "Poslušaj kralj, kaj ti bom rekel: Vse to sem ti tudi prej govoril, toda ti se nisi menil za moje besede. Pobotaj se s Pandauvi, ker je to edino dobro za tebe in cel svet: Ves sem že zamolkel ponavljajoč ti svoj nasvet toda ti ne poslušaj! Ni tega, niti ga ne bo, ki bi premagal Pandauve, dokler jih ščiti Kršna."

Tedaj Duryodhana vpraša starega: "V vseh svetovih se govori o Vasudevu kot Najvišjem bitju. Povej mi o njem stari gospodar!(45)"

Bhišma reče na to: "Vasudeva je bog vsem božanstvom. Nad njim ni nikogar. Markandeya govori o njem kot o Najveličastnejšem, Vrhovnem, Vsebitju, Vseduhu, Najvišji duši in Vrhovnem Moškem. Ogenj, zrak in voda so ustvarjeni po njegovi volji. Ta božanski gospodar in Vladar nad svetovi je ustvaril tudi to zemljo. To vrhovno bitje vzvišene duše v katerem so vse vrste sil se je spustil na Vode in na njih zaspal v Yogi. Iz svojih ust je ustvaril ogenj in iz daha Veter. S svojimi besedami je izgovoril Besedo in Vede. On je najprej ustvaril svetove pa tudi bogove in vse vrste modrecev, potem pa je ustvaril tudi propadanje in Smrt za vsa bitja katerim je dal možnost da živijo in rastejo. Njegova duša je pravična in on je Pravica. On je tudi to, kar dvakrat rojeni spoznajo potopeč se v stanje Yoge. On je Izpolnjevalec vseh želja. On je delo in delovalec. On je prvi ustvaril preteklost, sedanost in prihodnost. Devala pravi zanj, da je njegovo telo vse kar je nevidno, njegov duh pa je vse kar je vidnega in, da so bogovi rojeni iz njegovega daha. Sedaj ko si slišal kdo je on obrni se nanj z ljubeznijo! Mar ne veš gospod, da so Pandauvi pod Kršninim okriljem? Kako lahko upaš na zmago? Celo niti sedaj ni prepozno, da skleneš mir in nadaljuješ z vladanjem v svoji kraljevini pridobeč za

prijatelje svoje močne brate Pandauve. Kršna in Arđun sta božanska modreca Nara in Narayana in če jima boš delal zlo, te propad ne bo obšel."

Stari umolkne in da znak kralju, da se lahko umakne in kralj odide v svoj šotor.

Zdani se je in bil je peti dan bitke. Bhišma je takoj ob zori postavil vojsko v bojni red v obliki tuljave, Pandauvi pa so naredili vojni red imenovan syena. Bhišma se je zopet brezobzirno tolkel trudeč se, da svoje zaščiti pred Bhimo kateri je njegovi vojski nagnal strah v kosti. Vojska Pandauvov je trpela težke izgube potem pa Arđun vrne Bhišmi napad s strelcami katere so zasule vojsko Kuruov kakor nebeški dež. In vojska Kuruov je začela omahovati. Glede na to, da se je pri svojem očetu Dronu naučil uporabljati vsa orožja, se je Asvatthaman neustrašno boril in je sedaj neomahljivo stal pred pljuskom Arđunovih strelc ščiteč gospodarja Bhišmo.

- "On je sin mojega učitelja - pomisli Arđun - Dronim ljubljeni sin in glede na to, da je brahman, je vreden mojega spoštovanja."

In Arđun se izkaže milostljiv do sina svojega učitelja in se izogne spopadu z njim.

Duryodhana vidi kako nepremagljivi Satyaki s svojimi močnimi rokami zasipava njegovo vojsko s strelcami katere so bile kakor kače strupenjače in pošlje nanj 10.000 bojnih voz. Veliki in nepogrešljivi strelec Satyaki pobije vse te silne vojščake s svojim nebeškim orožjem! Cel dopoldan je bitka besnela z negotovim izidom. Že je bilo mimo poldan, ko sta se spopadla Somadattin sin Bhurišravas in Satyaki, Kršnin rojak iz plemena Yadav. Satyavakijevi borci niso zadržali močnega nasprotnika temveč so se obrnili in bežoč zapustili Satyakija. Deset sinov je priteklo na pomoč svojemu očetu, toda Bhurišravas se ni dal omajati. Njegove točno naciljane strelice so jim

najprej polomile loke, potem pa jim odrobili glave in oni so padali kot veliko drevje zrušeno z gromi.

Satyaki krikne in naskoči na Bhurišravasa. V spopadu oni pobijejo eden drugemu konje iz zaprege, sami pa so skočili na zemljo naoroženi z velikimi sabljami in ščiti. Ravno v tem trenutku je prišel Bhima in vzel Satyakija na svoj voz, Duryodhana pa je prišel, da odpelje Bhurišravasa. V tem času so Pandauvi še naprej premišljevali o Bhišmi napremagljivem junaku.

Ko je sonce pordečilo je Arđun napenjajoč vse sile že uspel pobiti 25.000 strelcev z voz. Duryodhana jih je silil, da ga poskušajo ubiti, toda vsi oni so umrli, brez, da bi se mu lahko približali. Tedaj strašnega vojščaka obkolijo Matsye in Kekayi, toda hitro zaide sonce in ni se dalo ničesar več videti. Vojska Kuruov in Pandauvov so odšli vsak do svojega tabora in vsak vojščak je čutil strah in tesnobo zaradi strašnega pokola.

Ko so se tekom noči spočili Kurui in Pandauvi izidejo v svitu, da se zopet borijo. Šestega dne velike bitke je Dhrštadyumna postavil svojo vojsko v obliki tuljave, Bhišma pa red imenovan kraunca. Oster pokol se je začel že od zgodnjega jutra.

Dron je moral sam zgrabiti za uzde svoje zaprege, ker mu je kočijaž umrl. Istočasno je upravljal z uzdami in lokom izvajajoč vsesplošni pomor okrog sebe. Bojni redovi obeh strani so se zmešali in nastal je neusmiljen spopad. Mrtva in iznakažena trupla vojakov, slonov in konj in razbitine razbitih voz so ležale vse naokrog.

Bogovi in demoni so pinjili ocean mleka, da bi dobili somo. Drog za pinjenje so vrteli z veliko kačo Vasuki. Višnujev avatar želva je sprejel drog na svoj hrbet, da bi zavaroval zemljo pred divjim stresanjem. (prisposoba, ki prikazuje, da so za vsako dogajanje na zemlji odgovorni tako bogovi kot demoni in le skupaj dosežejo popolnost).

Ni minilo mnogo od začetka bitke in Bhima se je prebil v močne bojne vrste Kuruov išoč Duryodhanine mlajše brate. Zagledal jih je kako z Dusassano na čelu vsi jurišajo nanj. Videč kakšna je njihova namera se on odloči, da jih vse pobije. Zapusti svoj voz in s topom v roki začne uničevati številno vojsko, ki je stala pred njim. Kraljevič Dhrštadyumna je opazil kako Bhimin bojni voz dirja v sovražnikove vrste in pohiti za njim. Ko se je prebil do njegovega voza in na njem vidi samo Bhiminega kočijaža se mu zmedejo vsa čutila in on oči polnih solz vpraša: "Visoka, kje je Bhima? On mi je ljubši od življenja!"

Visoka sklene roke in odgovori: "Pandaurov sin mi je rekel, da naj ostanem tukaj, sam pa je odhitel s topom v roki med sovražnikove vrste kateri so podobni nepregledni morski gladini!" - Nato Dhrštadyumna požene voz za Bhimo skozi sovražnikovo vojsko išoč njegovo sled, katera se je poznala samo po slonih zadetih z njegovim topom. Našel ga je kako se peš bori z buzdovanom-kijem v rokah z vseh strani obkrožen z nasprotnikovimi vozovi, ranjen od mnogih zadetkov je korakal po polju podoben samemu Uničevalcu. Dhrštadyumna ga objame vzeč ga s seboj na voz in začne puliti strelice iz njegovega telesa.

Na Duryodhanin ukaz vojščaki Kuruov napadejo njiju dva, brez, da bi čakali njun izziv, čeprav jima ni bilo več do boja. Dhrštadyumna je dobil od Drona skrivno orožje imenovano Pramohana(46 - zaslepitev) in ga tedaj uporabi. Vojska Kuruov je ostala ukročena in nihče se ni mogel premakniti. No, odločni Dron, prvi med poznavalci nauka o orožju pošlje proti temu orožju drugo imenovano prađna(47) in to uniči pramahano. Prav tedaj pride odred, ki ga je vodil Abhimanja in tedaj Bhima prestopi na Kekayinov voz.

Spomni se Duryodhaninega kruha katerega je do sedaj jedel, in Dron se odloči ugoditi svojemu gospodarju in začne neusmiljeno razsipavati svoje strelice. Od njegove roke je pogubljen Dhrštadyumnin kočijež, voz se je razbil na majhne delčke in konji so poškodovani, tako, da je Drupadin sin moral rešitev poiskati na

Abhimanjevem vozu. Vojska Pandauvov je omahovala, Kurui pa so zaklicali slaveč slavnega učitelja.

Surov in neusmiljen pokol je trajal cel dan. Duryodhanini bratje so se svetili okrog Bhime v odločitvi, da ga ubijejo, toda on z različnim orožjem pobije vse kateri mu pridejo pod roko. Potem pride tja Bhišma in razbije vrste Pandauvov. Ko je sonce začelo zahajati, se je bitka še bolj razbesnela in umrli so še mnogi tisoči. Ko pa je boj končno zaključen, Yudhištira srečen vidi, da se Bhima in Dhrštadyumna živa vračata v tabor.

Medtem, ko je v svitu novega dne Bhišma izdajal ukaze za pomik potrta Duryodhana, katerega so bojne rane močno bolele, zopet obrne nanj, da se mu pritoži: "Sreča nam je vsak dan obračala hrbet. Naše vrste se lomijo in umira nam številna vojska, ti pa proti temu ničesar ne preduzameš." - Na te besede se stari gospod nasmeji in ga začne bodriti in tešiti, čeprav je bil tudi sam žalosten.

"Proslavljeni junak - mu reče on - danes bom zaradi tebe z dušo in srcem storil vse da ti ugodim. Ne bo mi žal niti lastnega življenja!"

Ta obljuba je povrnila samozaupanje skrhanemu Duryodhani in on se razveseli in ukaže četam, da se razvrste. Stari gospod da neko zdravilno rastlino katera je bila zelo dejavna in Duryodhana z njo zaceli svoje rane, Bhišma, najizvrstnejši od vseh kateri ukazujejo vojskam, postroji v svitu dneva svoje trupe v red imenovan mandala. Z vsakim vojnim slonom je šlo sedem popolnoma opremljenih voz. Ob vsakem vozu je šlo sedem konjenikov in ob vsakem konjeniku po 10 strelcev. Vsak strelec je imel okrog sebe 10 ščitonoscev in vsak od njih je bil v oklepu. Kralj Duryodhana je stal sredi te močne in dobro opremljene vojske kakor Indra.

Yudhištira je svoje trupe razvrstil na način, ki se imenuje vađra. Tega dne so se v krvavem in strahotnem spopadu nasprotniške strani pomešale in vrste so se razsule tako, da so se kšatriye oprijemale v spopad posamič izzivajoč eden drugega na dvoboj. Kralju Virati sta

sinova Uttara in Sveta umrla že prvega dne, sedaj pa mu je umrl še tretji sin Šankala, ravno v času, ko je na svoj voz sprejel očeta, kateri je ostal brez voza v boju z Dronom. Kralj Salva je napadel svoje nečake Nakulo in Sahadevo toda ena od Sahadevinih strelc ga hudo rani in on pade v nezavest, večči kočijaž pa ga odpelje z bojišča. Ko Duryodhanini vojaki vidijo, da kralj Madre tako zapušča bojišče oni izgube srčnost in Madrina dvojčka pihmeta v svoje školjke in obkoljena pobijeta vso silo Salyinih vojakov.

V Yudhištthiri je tega dne plamtel silni gnev in ni si bil več podoben. Pred Dharminim sinom zbeži veliki strelec Šrutayus, Duryodhanina vojska pa se obrne od njega s svojim obrazom. On tedaj zagleda Šikhandina kako beži, ker mu je Santanuov sin polomil vse orožje in se razjezi in vzklikne: "Ti si nam pred svojim očetom govoril: Jaz bom tisti, ki bom ubil Bhišmo slavnih obljub! Posekale ga bodo moje strelce sijajne kakor sonce! - Ravno tako si se zaobljubljal! Sedaj pa se umikaš iz boja ker te je premagal kraljevski Santanuov sin. Lok ti je polomljen, in zapuščaš svoje brate in zapuščaš družino. O junak, ali se ti kateri si širom po svetu slaven tako prestrašiš?" - Šikhandin razume te Yudhištthirine besede katere so bile zelo ostre, toda zelo razumne in se vrne in zopet stremi k svojemu cilju.

Stari Bhišma se je žilavo upiral Pandavom vse do konca dneva, ko je sonce zašlo, vojščaki so se potegnili v svoje šotore da potegnejo strelce iz teles in, da se okopajo v vodi iz različnih nahajališč. Bila je navada, da celo uro po vračanju utrujenih in ranjenih vojakov z bojišča v taboru igra nežna glasba katera je umirjala za počitek. Ta ura je vedno potekala v pregledovanju ran in nihče ni spregovoril niti besedice o vojni, tako da je bila to ura nebeškega blaženstva.

Ko so prebili to noč v globokem snu so Kurui tudi osmega dne odšli v boj. Bhišma jih je postrojil v bojni red širok in prostran kakor morje, on sam pa je stal na čelu spremljan z Avanti in Malavami, stanovalci južnih zemelj.

Kralj Yudhištira je spremljal sovražnikovo vojsko in reče Dhrštadyumnu: "Poglej veliki vojščak vojske Kuruov. Ne izgublaj časa temveč postavi našo vojsko v nasprotni red." - Dhrštadyumna se takoj vrže na delo in postroji vojake Pandauvov v trizob imenovan srngataka. Bhima je bil na vrhu enega zoba, Satyavaki na drugem, Yudhištira pa na čelu srednjega dela.

Sonce še ni prav odskočilo in neusmiljeni Bhima je že poslal v Yamino hišo osem Duryodhaninih bratov. Videč, da je resnica v besedah, ki jih je izrekel Bhima v zbornici, tvoji preživeli sinovi se bodo razbežali povsod naokrog. Užaloščeni Duryodhana je govoril svoji vojski: "Poglejte tam je Bhima! Hočem ga videti mrtvega!" - Sedaj se vsi tvoji sinovi, kralj, začenjajo spominjati miroljubnih in blagodelujočih besed katere jim je govoril razumni Vidura.

Glede na način, kako je močno naoroženi Bhima uničeval Kurue, bi se dalo razmisliti, da je silni Pandauvov sin gotovo rojen samo zaradi njihovega zatiranja. Skrhan od žalosti Duryodhana odide do starega gospodarja in začne pred njim objokovati svoje pomrle brate, potem pa mu reče: "Joj kam naj grem? Poglej mojo čemerno usodo! Meni se zdi, kakor, da nas ti preziraš in kakor, da si v tem boju samo opazovalec!"

Te okrutne besede so nagnale solze na Devarvatine oči in on mu odgovori: "V naprej sem ti rekel, da se bo to zgodilo, isto pa so rekli tudi Dron in Vidura in slavna Gandhari. Sin moj, takrat tega nisi mogel razumeti! Zatirolec sovražnikov jaz že davno vem, da niti Dron niti jaz ne bomo iz tega boja izvlekli živo glavo. Resnico ti govorim. Vedi, da bo sigurno umrl vsak tisti na katerega Bhima vrže svoje oko. Zato se zberi in umiri kralj in ne odstopaj temveč se bori s Pandauvovimi sinovi, končni cilj pa naj ti bodo nebesa. Pandauve ne more obvladati niti Indra na čelu bogov."

Tega dne Arđunu umre sin Iravant katerega mu je rodila Ulupi iz roda nag. Ko ga je podrla roka rakšase Alambuše je celi vojski

Dhrtaraštrovih odleglo pri srcu. Zagledajoč mrtvega Iravanta, Ghatokača spusti strašni vojni krik od katerega so vzdrteli vsi okoliški vojaki, potem pa kot togotnež navali na vojsko Kuruov. Opustošenje katero je nastalo med njimi je bilo tako poražujoče, da so se njihove zbite vojne vrste na veliko mestih razlomile in razsule. Tedaj kralj Duryodhana osebno povede na juriš na Ghatokača in se hrabro bori z njim podirajoč mnogo Ghatokačinih vojakov. Ghatokača končno vrže nanj kopje katero bi dokončalo Duryodhanino življenje, če nebi kralj Vanga nastavlil enega od svojih slonov. Siloviti udarec je na mestu ubil žival in tako je Duryodhana izvlekel živo glavo.

Nekaj zaradi dolžnosti nekaj zaradi oholosti je Duryodhana edini ostal, ko so se vsi, ki so ga ščitili razbežali pred Ghatokačo. Bhišma je trepetal za njegovo življenje zato je hitro poslal Drona in številne velike vojščake z bojnimi četami, da bi mu pomagali. Yudhištira je opazil strahovit metež na tem delu bojišča in ga je zaskrbelo za Ghatokača in mu poslal v pomoč Bhima. Bitka kakršna se je razplamtela tu se do tedaj še ni videla.

Borili so se in delali junaška dela tako, da sin ni več poznal očeta niti oče sina in da nihče ni imel milosti proti nikomer. Po ravnini se je razlila strašna reka po kateri so tekli valovi in nalivi krvi padlih junakov.

Dron je pobil številne rakšase zastrašujočega izgleda kateri so stopali v Ghatokačini predhodnici. Veliki Bhimin sin se je zelo razjezil in ustvaril privid od katerega so se vsi zgrozili. Vojaki so gledali drug drugega, kako se razsekani nemočno valjajo v lastni krvi, v krčevitih sunkih. Izgledalo je, da še celo Dron in njegov sin brez oziranja bežita z mesta bitke. To je skrhalo neomajnost vojakov in v času zahoda sonca se je velika vojska Kuruov lahko videla, kako se v zmedi umika.

Ko je Arđun izvedel za sinovo smrt je bil popolnoma skrhan. Globoko je vzdihoval in sikal kakor kača, potem pa se je obrnil na Kršno in rekel: "Vidura nam je jasno rekel, da bo obe strani zajela

globoka žalost. Če bi samo vedel zaradi česa mi eden drugemu prinašamo propad? Ali zaradi imetja? Kakšno veselje bomo imeli, ko se konča to pobijanje? Sedaj mi je jasno, Madhasudana zakaj je Yudhištira rekel, da bo zadovoljen tudi s petimi vasmi, če mu jih dajo. Nadaljeval bo boj samo zato, da me ne proglašajo za strahopetca kateri se umika pred zlom. Srce mi zapolnjuje groza ko gledam te mrtve vojščake kako ležijo na bojišču. Koliko zlobe mora biti v nas ko še naprej vztrajamo v tem grešnem delu?!" - Kršna na to nič ne reče temveč požene bojne vozove hitre kakor viharji.

Izčrpani in razbiti skrhani vojaki komaj dočakajo, da pade večerni mrak in da se bitka ni več mogla nadaljevati. Ko je strašna tema gosta kakor smola vse prekrila, Kurui in Pandauvi potegnejo svoje vojske. Šestnajsterica Duryodhaninih bratov je umrlo tega dne.

Ko je zopet padel večer in so se vojščaki razšli z bojišča so se sestali Duryodhana, Šakuni, Dussasana in nepremagljivi Karna in začeli so se posvetovati kako bodo premagali silne Pandauvove sinove. Na koncu se oglasi Karna in reče: "Ne skrbi poglavar Bharat, to kar ti leži na srcu bom jaz izvršil. Ko Bhišma stopi iz boja in odloži svoje orožje bom jaz vzel življenje Arđunu in vsem Somakam in to v pričo starega gospodarja. To je kralj moja zakletev! Bhišma ne more premagati te močne vojščake poleg tega pa še vedno popušča.

Tedaj Duryodhana odide da vidi starega gospodarja in da se z njim pogovori na štiri oči. Prišel je do njegovega šotorja, sestopil s konja in ko je Bhišmo po predpisih pozdravil mu reče: "Premagovalec sovražnikov, pod tvojim okriljem bi lahko udarili še na same bogove z Indro na čelu, toda proti našim sovražnikom nismo niti malo napredovali. Če ti prizanašaš Pandauvom, zaradi naklonjenosti do mene nesrečneža, dopusti velikemu Karni temu okrasu bojnega polja da vzame orožje v roke. On bo premagal Pandauve in vse njihove zaveznike in rodbino."

Plemenitega Bhišmo so te besede kakor bodice zadele v srce in ga

zapolnile z žalostjo in čemernostjo, toda ne reče Duryodhani niti ene besede na katero bi se on lahko oprl. Namesto tega mu odgovori: "Silni junak ta Pandauvov sin ti je rešil življenje, ko so te gandharve ujele. Tedaj so se tvoji bratje razbežali z njimi pa tudi nepremagljivi Karna. Pred Viratinim mestom je navalil na nas povsem sam in ti veš kaj se je potem zgodilo. Premagal je v boju Nivatakavače katere niti sam Indra ni mogel premagati. To je povsem dovolj, da se pokaže kolikšno je njegovo junaštvo. Kdo bo v boju premagal Arđuna? Ti zaradi svoje norosti ne veš kaj je potrebno reči, Pandauvom. Glede na to, da si jih znal izzvati se sedaj bori kot moški! Kar pa se mene tiče, jaz bom pobil vse Somake in Pancale. Umikal se bom samo Šikhandinu. Sedaj lahko odideš v posteljo in prevedi noč v blaženem snu. Jutri bo strašen boj o katerem se bo govorilo dokler bo stal svet in čas.

Nato se je Duryodhana poklonil svojemu dedu in se vrnil v prenočišče.

Zgodaj zjutraj devetega dne je poslal kralj Duryodhana po svojega brata Dussasana in ko je ta prišel mu reče: "Brat moj, napni danes vse svoje moči. Prepričan sem, da se bo danes stari gospod boril ob nas z vsem srcem. Samo, kakor pravi, ne more dvigniti orožje na Šikhandina. Gledali bomo zato, da ne bo izpostavljen njegovim napadom. Veš tudi sam, da celo volk lahko ubije leva, če je levu izpod časti, da se pred njim brani.

Tega dne je Bhišma povedel svoje čete na bojišču v redu imenovanem saratobhadra. Kralj Yudhištira je z Bhimo, Nakulo in Sahadevo zavzel položaj na samem vrhu svoje vojske.

Dve vojski sta se udarili druga ob drugo ob levjih vzklikih in bojnih klicih, bobnenju bobnjev, tuljenju školjk in kravjih rogov in ževnketu cimbal. Dvignil se je strašen ropot in zdelo se je, da odmev bitke pretresa sama nebesa. Ptice so krilile po zraku izpuščajoč krike. Bleščeče Sonce pa se je pomračilo in pihnilo so divji vetrovi. Šakali so

grozno tulili povsod naokrog. Zdelo se je, da so vse štiri strani sveta v plamenu, zgoraj z nebeške sinjine pa je padal prah. Pljusk krvi in kosi kosti so padali iz višin in živali so jokale in od groze mokrile in bežale pred usodo. Od grozних krikov rakšas ljudožercev so se črede psov valjale po poljih brezglavo zavijajoč od strahu.

Vojske so se premikale sem in tja in bučale kakor dva morja razburkana z nevihto.

Tedaj slepi kralj Dhrtaraštra vpraša Sandāya: "Kako sta se ta dva silna junaka Dron in Arđun spopadala v boju? Pandauvov sin je bil vedno drag Droninemu srcu, Sandāya pa tudi učitelj je bil vedno drag Pandauvovemu sinu. Kako sta se onadva med seboj borila?"

Sandāya mu odgovori: "Dron nikoli ni priznal, da mu je Arđun drag, pa tudi Prthin sin se je strogo držal kšatrijskih dolžnosti. On v boju ne pozna svojega učitelja, ker se kšatriye, kralj, nikoli ne umikajo drug drugemu: Ko je potrebno se oni bore tudi proti očetom in bratom in ne kažejo do njih nikakršnih naklonjenosti.

Lahkoroki Arđun nas je vse začudil s svojo veččino. V spopadu s Trigartami je on poklical orožje Vayava(48) - veter, katero je udarila na njihovo vojsko in dvignil strašen veter. Kateri je predramil samo nebo podirajoč drevesa in koseč vrste Trigartov. Ko je Dron opazil to orožje je s svojega loka odpel orožje imenovano Šaila(49) - orožje gora in v trenutku vse spet umiril. Junaški Pandauvov sin je vseeno uspel vzeti pogum čet Trigartov in jih oropati vsakega upanja v zmago.

Bhima je znova zagrabil svoj top in skočec s svojega voza zopet nagnal strah v srca Kuruov. Tedaj ga z vseh strani obkoli oddelek slonov toda on je s svojim kijem razgnal slone, kakor veter po nebu razžene oblake. Z velikim lokom je slonom ruval okle potem pa s temi okli drugim razbijal glave. Izgledalo je, da je to utelešen Uničevalec.

Nekoliko velikih živali zbeži iz te klavnice teptajoč pred seboj prijatelje in sovražnike.

Do poldneva se je Pandauvov sin junaško upiral jurišom starega gospodarja. Potem pa se razplamti hud boj med Bhišmo in četami Somak in glede na to, da je bil pravak med strelci z voza jih je uničeval na stotine in tisoče. Obkoljen z vseh strani z vojsko Pandauvov je Bhišma plamtel kakor požar sredi gozda. Voz mu je bil ognjišče iz njegovega loka pa so švigali plameni, meči, bodice in kiji pa so mu bili gorivo-šibje. Njegove strelice pa so bile iskre iz tega ognja. Vzemal je življenje nasprotnikovim vojščakom in rušil slone in konje, pred njim pa so drhtela vojaška srca. 14.000 vojakov na vozu kateri so pripadali Čedijem, Kašijcem in Kaurušom, vsi sami izvrstni vojaki plemenitega porekla so odšli v Yamino cesarstvo poslani tja z Bhišminovo roko. Prevrčali so se vozovi, padali so sloni in konji pa tudi množice zastav Pandauvovih sinov, slišali pa so se samo bolni kriki in klici na pomoč. Tisti kateri so se izmaknili njegovim strelicam so se razbežali na vse stani izpuljenih las.

Kršna, ponos Yadauvov pa je gledal ta prizor in končno obrzdal zaprego Arđunovega voza in ogovori Prthinega sina: "Odbil je čas, ki si ga pričakoval. Tiger, če sedaj ne udariš se bodo tvoja čutila zmedla! Naj se uresniči tvoja zaobljuba. Kuntin sin! Sedaj udari in ne se obvladovati! Imej na umu dolžnost vojaka!"

Arđun obrne glavo in pogleda Kršno izpod čela in nejevoljno odvrne: "Ali je potrebno, da osvojim cesarstvo in pobijem vse tiste, ki to niso zaslužili ter tako zaslužim pekel ali da odidem v gozdove in da se trpinčim v izgnanstvu? Kaj od tega naj izberem? Kršna poženi konje! Storil bom to kar mi svetuješ in zrušil bom nepremagljivega deda Kuruov!" - In Madhava potem požene srebrne konje tja kjer je stal Bhišma kakor Sonce v katero nihče ne more pogledati.

No Arđun se ni boril s polnim srcem. Odšel je v napad mimo volje in zmedenih misli, in je zato Bhišma bleščal sredi bojišča kakor

poldnevno sonce. Ko je vojska Pandauvov videla, kako Arđunin voz odhaja Bhišmi nasproti se v njih vrne pogumnost in ponovno se vzpostavi red.

Bhišmine strelice so tako gosto zasule Arđunov voz, da se od njih voz sploh ni videl. Toda Kršna je bil miren. Vozil je spretno in pazljivo. Arđun je svojemu dedu večkrat polomil lok v rokah, toda stari je vsakokrat vzel novega. Vasudeva je pokazal veliko spretnost v upravljanju z zaprego in se je izmikal Bhišminim strelicam vozeč voz po krožnih poteh, vseeno pa sta se on in Arđun bila kakor dva bika katere je nasprotnik težko ranil z rogovi. Močni Vasudeva je videl Arđuna, da prizanaša staremu gospodarju, medtem ko je ta ubijal najboljše med Yudhišthirinimi vojaki. Zato naenkrat vrže uzde in zatuli kakor lev in velemož Gospodar Vesolja brez orožja napade Bhišmo okrvavljenih oči od jeze in udarjajoč z bičem. Bil se je zatrdno odločil, da ga oddvoji od življenja zdelo pa se je, da se pod njegovimi koraki svet podira. Zagledujoč Madhavo kako napada Bhišmo so vojaki kriknili v bolečini: "Bhišma umira!" - Srca pa so jim bila skrhana od strahu.

Toda Bhišma je neustrašno vzklikal: "Čast katero mi izkazuješ je največja v vseh treh svetovih! Udari Govinda na mene kadar ti je volja! Jaz sem tvoj suženj, pomočnik!"

Tedaj h Kršni pride močnoroki Pandauvov sin in ga objame s svojimi rokami. Lepooki Kršna najboljši med možmi, nadaljuje naprej noseč tudi njega na sebi in potem ga Arđun s silo zaustavi vezoč mu noge z rokami in ves užaloščen reče svojemu dragemu prijatelju: "Ustavi se vsemogočni! Ne pristoji ti, da pohodiš svojo besedo! Ljudje bodo rekli, da si lažnjivec, Madhava! Moja naloga je in jaz bom ubil starega gospodarja!"

Madhava ne reče nič na to, temveč se samo vrne na svoj voz. Vojska Pandauvov pa je s strahospoštovanjem gledala v Bhišmo kateri se je boril z nadčloveško pogumnostjo(50).

Medtem, ko so se oni tu borili pride strašni trenutek mraka po tem, ko je Sonce zašlo in se ničesar ni več moglo jasno videti. Videč, da je vojska zdesetkana in da so veliki vojščaki Somak poraženi, Yudhištira pade v obup in ukaže, da se boj prekine.

Pozno tega večera so se sestali Pandauvi in Vršniji in Srndayi, da se pogovore. Yudhištira spregovori: "Preden se je ta bitka začela sem govoril z Bhišmo on pa mi je rekel: Jaz ti lahko svetujem, toda za tebe se ne morem boriti. Moram se boriti za Duryodhana. - Zato bomo Kršna vsi mi še enkrat odšli h Bhišmi, da ga vprašamo kako lahko umre."

Junaški Pandauvi in Kršna z njimi so odšli po posvetovanju do Bhišminega prenočišča pusteč svoje orožje. Vstopili so v njegov šotor in se globoko poklonili moleč za njegovo zaščito. Slavni ded Kuruov in Pandauvov, močni gospodar Bhišma jih pozdravi in reče: "Dobrodošli. Kaj lahko storim za vas? Pa če še tako težko bom to od srca rad storil!"

Yudhištira kateri je do svojega deda gojil toliko ljubezni takole reče: "Ti vse veš. Povej nam kako te lahko premagamo in zmagamo. Kako naj zaključimo to pobijanje? Povej nam gospodar, kako lahko umreš? Kako se lahko s teboj pomerimo v boju?"

Bhišma pa mu odgovori: "Sin Pandauvov, kakor se pravi, jaz sem nepremagljiv. Ko vzamem v roke svoj dolgi lok in ostro svoje orožje mene ne more premagati niti Indra na čelu bogov. Dobro je ko to veš. Toda vsak navadni vojščak me lahko oddvoji od življenja, ko odložim svoje orožje, Drupadin sin kateri pa se bori na vaši strani po imenu Šikhandin je bil nekoč žena in je kasneje postal moški. Verjetno veste kako se je to zgodilo. Zato vam takole svetujem. Naj se hrabri vojščak Arđun obleče v oklep in naj Šikhandina postavi pred seboj. Ko me bo napadel z boka s svojimi streljicami in ko zagledam zli znak v liku tistega kateri je prej bil žena jaz ne bom vračal na te udarce. Naj se Arđun skriva za Šikhandinom in naj me z vseh strani zasujejo s

strelcami, ker razen Arđuna in blagoslovljenega Kršne ne poznam nikogar, ki bi me lahko ubil v boju."

Zatem jim Bhišma, da svoj blagoslov in Pandauvi odidejo k svojim šotorom izrazujoč najgloblje spoštovanje svojemu dedu. Arđuna je oblila rdečica od sramu in bolečina mu plane v srce, ko je slišal, da je Gangin sin pripravljen da odide na tisti svet razlagujoč kako bo umrl. Zato se on obrne na Kršno : "Kako naj se Madhava borim s starim gospodom, ki je moj starešina moder in ostroumen, najstarejši v našem rodu. Kot otrok sem se igral in vzpenjal v njegovo naročje umazajoč ga s prahom in govoreč "Oče", on pa mi je odvrnil "Jaz nisem tvoj oče. Jaz sem oče tvojega očeta." Tako je bilo, dokler sem bil otrok. Ah naj raje propade vsa moja vojska! Nikoli se ne bom mogel spopasti s tem plemenitim človekom."

Kršna pa reče na to: "Zaobljubil si se, da ga boš ti ubil. Ali lahko sedaj odustaneš? Spomni se kaj je dolžnost kšatriy! V starih časih je umni Brhaspati takole rekel Indri: "Če ti prihaja kot sovražnik se ubije celo osebo v letih zaslužen v vsakem pogledu in vredno vsake časti. Smeš ubiti kogarkoli, ki ti pride, da bi te uničil."

Zdanil se je deseti dan bitke na Kurukšetri. Zvoki bobnov, rogov in cimbal so pozvali vojake, da se postrojijo, Pandauvi pa napravijo vojne vrste. Z njimi pa je stal tudi Šikhandin.

Zopet je Bhišma razgnal pred seboj vojsko Pandauvov razsipujoč stotine in tisoče svojih strelc in zdelo se je, da Pandauvi ne morejo v boju premagati velikega strelca Bhišmo, kateri je bil podoben samemu Uničevalcu. Arđun je gledal kaj se dogaja na bojišču in reče Šikhandinu: "Pojdimo do starega gospoda. Ne boj se ga danes. Jaz ga bom s svojimi ostrimi strelcami posekal z njegovega lepega voza."

Mnogi vitezi iz tvoje vojske, kralj, so stali na poti tem junakom in veselo so se vrgli v spopad preprečujoč prehod do Bhišme. Veliki vojščak Dussasana pozabi na svoj strah in napade Arđuna v želji, da obrani življenje starega vojaka. Kot zemlja ne odstopa pred burnim

morjem, tako je tudi Dussasana dostojno odbijal napade togotnega Arđuna. Dva po lepoti enaka Soncu in Mesecu sta plamtela v ognju gneva. Tri Dussasanine strelice so zadele Arđuna v čelo ter ga oblike s krvjo. Kljub temu se je Arđun najprej boril in naposled izbil Dussasani lok iz rok s streljanci polomil njegov voz in Duryodhanin brat je moral ves oblit s krvjo pobegniti pod Bhišmino zaščito. V tem krvavem boju se je Bhišma dvigal kakor trda stena.

Na okrvavljeni ravnini je Dron odbijal naval Yudhištirinih čet. Ko je ščitil Bhimo od vročih napadov Pandauvov on ogovori svojega sina Asvatthamana z žalostjo v očeh: "Odpenjam strelice sin moj, toda one ne zadevajo. Danes se mi orožje ne pokorava. Izginilo mi je veselje iz srca medtem, ko poslušam kako nad ravnico krakajo ptice roparice. Kakor, da je sonce izgubil svoj sijaj zemlja pa drhti pod menoj kakor, da stoka. Slišim kako zavijajo šakali in nam napovedujejo nesrečo. Arđun je pred teboj postavil grešnega Šikhandina pokvarjene duše in tako napada Bhišmo, kateri je naše upanje in podpora. Medtem, ko to gledam se mi trga srce. Sin moj, kakor imaš slavo in ime, tako jurišaj na Drupadinega sina Šikhandina dokler ga ne pošlješ v Yamino hišo. Jaz se bom med tem časom boril z Yudhištiro."

Bitka postane še bolj surova in ogorčena. Nebo se je prekrilo z oblaki strel in zakrijejo sonce. Vojni vozovi so se rinili in zbijali v kupe, kriki umirajočih ljudi pa so odmevali pod nebesi. Zemlja je bobnela in se tresla, reka krvi je bučala in naraščala, dokler so se vojaki borili na življenje in smrt. Telesa umrlih so prekrila bojno polje in Kurukšetra polita s krvjo je bila podobna škrlatnemu jesenskemu oblaku. Psi, volkovi, šakali, jastrebi in vrane so krožili okrog polja s krvjo žejnimi krikami.

Bharata, tega dne so od Bhišmine roke umrli mnogi neustrašni borci katerih se ni vedelo niti poreklo in niso mu utekli. Deset dni je plemeniti Bhišma uničeval vojsko Pandauvov, sedaj pa se mu ni zdelo vredno braniti lastno življenje.

Oidvratni in krvoločni vidik boginje je črna koža, ki jo je nekoč odvrгла (kot kača, ki se levi) in tako odkrila svojo zlato kožo, ki predstavlja njen dobrohotni materinski vidik. V svoji grozljivi obliki pleše po truplu svojega moža Šive in mu tako vrača življenje; truplo (v sanskrtu šava) spreminja v živega boga Šivo.

Prišla mu je želja, da se oddvoji od življenja boreč se na čelu svojih čet.

- "Nikoli več ne bo umrla od moje roke vsa ta množica izvrstnih vojščakov!" je govoril v sebi močni Devarvata. Tedaj opazi v bližini Yudhištira in mu vzklikne: "Modri Yudhištira ti si vpeljan v vsak nauk. Poslušaj moj nasvet kateri je v skladu s pravico in tvoji duši bo zasigural mesto v nebesih. Nimam več volje Bharata varovati to svoje telo. Preživel sem mnogo let ubijajoč v bojih različne ljudi. Če mi želiš ugoditi, najdi način, da me oddvojiš od življenja. Pošlji na mene Arđuna pred njim pa Pancale in srndāye."

Yudhištira je razumel to gospodarjevo željo in stori kot mu je naročeno. V tem času pa je Kuntin sin Arđun spodbujal Šikhandina: "Naprej, pojdi na Bhišma in ga ubij!"

In Arđun je odšel do Bhišme, pred njim pa je šel Šikhandin. V tem času je odpravil na drugi svet 14000 Čedijev, Kašijcev in Karuš, kateri so bili pripravljene žrtvovati svoje življenje, ne da bi se umikali pred njim.

Že ko je prihajal, Šikhandin zabode v prsa staremu gospodarju 10 strelc s širokim vrhom. Bhišma mu na ta napad ne odgovori, toda gledal je Šikhandina medtem, ko je v njem plamtel gnev, kakor, da bo s tem pogledom podrl kraljeviča Pancal.

Tedaj Arđun reče Šikhandinu: "Sedaj napadi kralj in pogubi starega gospodarja! Razen tebe v Yudhištirini vojski ni nikogar kateri se lahko spopade z njim!"

Potem Šikhandin močno zasuje deda Kuruov z množico raznovrstnega orožja, toda Devavrata se na to ni oziral temveč je s svojimi strelcami držal na muhi samo Arđuna. Šikhandinove strelce so zadevale Bhišmo kakor gromi toda mu niso zadajale nikakršne bolečine. Z nasmehom je sprejemal te udarce. V tem času se tudi en

kšatriya ni mogel približati Arđunu kateri je stal pod zastavo z opičjim obličjem. Kdorkoli je poskušal je padel zadet z njegovimi strelcami. Naokrog je ležalo tisoče velikih voz in sončnikov, polomljenih in razmetanih.

Tedaj je Bhišma priklical nebeško orožje in v pričo vseh napadel Arđuna, njega pa napade težko oboroženi Šikhandin. Ko to vidi stari gospod, odpokliče to orožje podobno bleščečemu ognju. Naokrog so se vojščaki tolkli kakor da so ponoreli.

Vsak dan je ded Kuruov ubijal po deset tisoč vojščakov, tega desetega dne boja jih je z eno roko pobil prav toliko ob tem pa še sedem znamenitih vitezov v vojski Matsya in Pancala. V tem groznem spopadu je nastradalo od njegove roke še 5000 pešakov, 1000 slonov in 10.000 konjev. Nenadvladljiva je bila večina katero je dosegel med vojaškim poukom. Ubil je Šatarika, dragega kralja Virate in ob njem še 1000 kšatrij. Razredčile so se kralji njihove vojske.

Tedaj Arđun pobije vse kateri so ščitili Bhišmo in vedoč kaj mu je storiti on sam naskoči nanj. Tedaj se Bhišma prebije v vrste Pancel, kakor, da s šalo odbija vse njihovo orožje, večkrat vrzeč pogled na Šikhandina. Smejal se je, toda na njega ni ciljati niti enkrat niti ene strelice. Tedaj se Pandauvi postavijo za Šikhandinom in z vseh strani zasujejo Bhišmo z orožjem. Pod Arđunovo zaščito je Šikhandin z veliko strelc zadel še Bhišminega kočijaža in mu dobro mereč odbil njegovo zastavo in mu posekal lok. Bhišma vzame drugega, toda tudi tega zadene ista usoda. Arđun ga poseka s tremi ostrimi strelcami. Glede na to, da je bil spreten z levo in desno roko je on jezen posekal vsak lok katerega je Bhišma vzel. Ko mu je začelo zmanjkovati lokov je starega popadel bes in si oblizne ustnice in seže po kopju kateri bi lahko prebil goro. Vrže ga na Arđunin voz, toda Arđun to opazi in postavi na tetivo pet ostrih strelc širokega vrha in z njim razbije to kopje, ki je letelo proti njemu kakor plameneča nebeška kača. Pet kosov Bhišminega kopja je padlo na polju kakor nebeške strelce katere so se razdvojile od oblačnega neba.

Ko Bhišma vidi, da mu je kopje zlomljeno, ga zgrabi bes, toda se nad tem zamisli in reče sam sebi: "Z enim lokom bi lahko pobil vse Pandauve, če močni Višnu nebi bil njihov zaščitnik! Razen tega je tu Šikhandin, z njim pa se ne bom boril, ker je bil prej žena. Ko je moj oče umrl mi je izpolnil dve želji: da v boju ne morem umreti in da je trenutek smrti odvisen od moje odločitve. Mislim, da je to pravi trenutek. Čas je, da sebi zaželim konec."

Ršiji in Vasui kateri so stali na obzorju so razumeli njegovo željo in mu reko: "Soglašamo s tvojo odločitvijo sin. Stori kot si se odločil in izstopi iz te bitke."

Medtem, ko so oni tako govorili nihče razen Bhišme ni opazil, toda takrat začne pihljati blag in dišeč veterc in zaslišale so se nebeške cimbale, na starega pa so se usule vodne kapljice pomešane s cvetočim dežjem.

Tedaj je Arđun točno naciljal in zadel Ganginega sina s 25 strelicami. Zatem se še bolj približa Bhišmi in mu znova poseka lok katerega je vzel. Bhišma vzame še enega bolj žilavega od prejšnjega toda Arđun mu poseka tudi tega s tremi ostrimi strelicami širokega vrha. Santanuov sin se ni več želel boriti z Arđunom. Globoko ranjen z Arđunovimi bridkimi strelicami se on z nasmehom obrne na Dussasana: "Vse te strelice katere so me zadevale v neprekinjenem nizu sigurno ni streljal Šikhandin. Razen Arđuna mi nihče ne more zadati bolečine, pa čeprav so se zoper mene združili vsi kralji, bogovi, danave in rakšase."

In željan da umre ali zmaga, Gangin sin izdre meč in vzame ščit okovan z zlatom toda preden lahko sestopi s svojega voza mu Arđun razdrobi ščit na 100 delčkov.

Tega desetega dne, kralj, boj, ki so ga bili tvoji nasprotniški vojščaki postane grozen, ko sta se spopadla Bhišma in Arđun. Vrtinec v katerem sta se srečali dve vojski in kjer so vojščaki nemilosrdno

udarjali drug ob drugega je bil podoben izviru, ki ga ustvarja Ganga tam kjer se srečuje z oceanom. Bilo je grozno pogledati zemljo prekrita s krvjo na kateri se ni moglo zaznati niti ravno niti neravno tlo. Naši so se, kralj, razbežali pred Kuntinim sinom kateri je jezdil na vozu z zaprego belih konj in sklatil nasprotnike s svojim čudovito zglajenim orožjem.

Stari gospodar je stal na bojišču smrtno ranjen. Na njegovem telesu ni bilo prostora niti za dva prsta v katerega se niso zabodle strelice. Padel je s svojega srebrnega voza z glavo proti vzhodu. To se je zgodilo malo preden je sonce zašlo in ta prizor so gledali vsi tvoji sinovi. In vsi Kurui so videli kako on pada in z njim so odšla tudi naša srca in zaslišalo se je jadikovanje z vseh strani. Žalostni klici so se zaslišali med vojsko in med kralji, pa prav tako z nebes od nebesnikov.

Podrt s svojega voza je stari gospodar ostal ležoč na postelji zaradi strelc zabitih v njegovo telo in nikjer se ni mogel dotakniti zemlje. Tedaj je prevladovala njegova božanska narava. Oblaki so usuli na njega svoj dež, zemlja pa je drhtela. Veliki junak ni dopustil svojim čutom, da ga zapuste medtem, ko je padal. Sonce se je tedaj obračalo na jug on pa je vedel, da je to neprimeren trenutek za umiranje. Povsod po nebesih so se lahko slišali glasovi: "Joj zakaj je Gangin sin moral zapustiti življenje sedaj, ko se sonce pomika na svoje južno potovanje?!" - On je slišal te glasove in jim odgovoril: "Še sem živ!"

Čeprav je padel stari gospodar Kuruov, ni dopustil svojemu življenju, da ugasne, ker je želel pričakati da Sonce odide do Severa. Tedaj mu Ganga hči Himavanta pošlje vojake ršije v obliki labodov kateri so prileteli in ga vpraša: "Glede na to, da je Bhišma plemenitega rodu zakaj bi moral oditi v tem času ko je Sonce na jugu?" - Pametni Bhišma jih je gledal trenutek in jim odvrne: "Jaz ne bom zapustil sveta dokler je sonce na jugu. Šele ko odide na sever se bom napotil k svojemu bivališču(51). O labodi jaz imam v oblasti

lastno življenje in bom do tega dne zdržal. Naj se mi izpolni, kar mi je obljubil moj slavni oče."

Ker pa je padla krona roda Kuruov, močni Bhišma, so Duryodhana in vsi Kurui z njim ostali dolgo časa nemi in nepremični. Pomračenih čutil in obnemelih od joka in velike bolečine. Dolgo je med njimi vladala popolna tišina in nikomur ni bilo do boja.

Junaški Pandauvovi sinovi močnih mišic so vsi pihnilni v svoje školjke. Dosegli so zmago ali pa mnogo blagoslovov na drugem svetu ob njih pa so se veselili tudi Pancale in Somake.

Ko je padel vsemogočni Gangin sin so mnogi kriknili od groze, mnogi so zbežali nekateri pa so stali kakor mrtvoudni. Mnogi so grajali kšatrijske običaje in hvalili starega gospoda kateri ni nikoli odstopil od svojih težkih zaobljub. Hrabri vojščaki obeh vojsk so vrgli na zemljo svoje orožje in tako so ostali zatopljeni v misli.

V tem času se je Bhišma posvetil yogi in ostal popolnoma miren tako kot uče velike Upanišade. Pričakujoč svoj čas smrti se je posvetil molitvi.

Ko je padel mejni steber Kuruov, nepremagljivi Bhišma se je strah ugnezdil v srca kšatrij na obeh straneh, Bharate vsi do zadnjega so sklonili glave od sramu in niso vedeli kaj bi s seboj. Pandauvi pa so trobili slaveč zmago. Videli smo kako je Bhima od veselja zaplesal ko je v kratkem času pobil veliko močnih nasprotnikov. Kurui, kakor, da niso pri zavesti, Duryodhana in Karna pa sta globoko vzdihovala.

Dussasana se hitro napoti tja kjer je Dron vodil svojo vojsko in, ko je objavil Dron kaj se je zgodilo, učitelj je tistega trenutka padel z voza nezavesten. Hitro je prišel k sebi in ukazal svojim četam, da prekinejo bitko. In Pandauvovi sinovi so poslali svoje glasnike na hitrih konjih z ukazom, da se na celem bojišču prekinejo sovražnosti. Obe strani sta spustili orožje in vsi kralji so slekli oklepe in prišli so gledati velikega

vojskovodja Bhišmo. Tako Pandauvi kot Dhrtaraštrovi so se zbrali okrog zadnjega odra svojega srčnega deda in izkažejo mu vse časti, potem pa stopijo okrog njega.

Krepostni Bhišma pogleda Kurue in Pandaue kateri so se zbrali okrog njega in jim reče: "Dobrodošli, veliki junaki! Bodite zdravi, slavni strelci! Zares sem vesel ko vas vidim tukaj."

Ko jih tako pozdravi, on nadaljuje: "Moje telo počiva na strelcih toda glava mu išče podporo. Dajte mi blazino." - Tedaj kralji hitro prinesejo številne mehke blazine iz najboljših tkanin toda staremu gospodarju ni bilo všeč. On se nasmeji in jim reče: "Te blazine ne pristajajo na junakovo posteljo." Tedaj zagleda Arđuna in mu reče: "Silni Arđun moji glavi je potreben vzglavnik. Daj mi blazino kakršna mi pristoji."

Solznih oči mu Arđun odgovori: "Naj bo kakor želiš!" Vzame svoj lok Gandivo in veliko gladkih strelci in jih blagoslovi z mantrami. Potem z veliko silo odpne 3 strelice v zemljo tako, da se zariše zraven samega Bhišme vzglavje. Strelice zatrepetajo, ko pa se poravnajo s svojimi peresi podprejo Bhišminov tilnik.

Glede na to, da je Arđun uganil njegovo željo, je bil Bhišma zelo zadovoljen in pred vsemi pohvali Arđuna zato, ker mu je dal vzglavje kakršno pristoji vojščaku. Potem se obrne h kraljem in kraljevičem kateri so se bili tu zbrali: "Ležal bom na tej postelji toliko časa, dokler se sonce ne bo obrnilo na sever. Ko bleščeči stvarnik dneva in osvetljevalec sveta vstopi v svoje sijajne kočije in odide k točki na nebu v kateri prebiva Vaisravana(52) bom predal svoj življenski dah kakor tisti kateri nudi pozdrav dragemu prijatelju. Ukažite, da se okrog mene skoplje jarek, vi kralji pa se odrecite vašega sovraštva in končajte s to bitko."

Rane so izkrvavele in mu zadale bolečino, usta pa so se mu osušile od žeje. Prišli so izvežbani ranocelniki vajeni puljenja strelci in

prinesejo vse kar jim je za to potrebno, ko pa jih Gangin sin zagleda, kralj, reče svojemu sinu: "Izkažite dolžno pozornost tem zdravnikom in jih nagradite potem pa jim recite, da lahko grejo. Kaj bodo meni vidci v tej težavi? Jaz sem se povzpел do najbolj željnega in najvzvišenejšega stanja do katerega lahko pride kšatriya. Gospodarji zemlje, želim, da me sežgete z vsemi tremi strelkami v mojem telesu."

Kralj Duryodhana odpusti vidce, toda zaradi dostojne predanosti - kreposti katero je pokazal stari gospodar so se vsi kralji čudili in ga občudovali. Kurui in Pandauvi so se zopet zbrali in pristopili k plemenitemu Bhišmi, kateri je ležal na svojem čudovitem odru in ga 3x obidejo izrazeč mu tako svoje spoštovanje. Zatem vitezi obliti s krvjo postavijo okrog njega straže in glede na to, da je že padel večer so se oddaljili. Odšli so, da se spočijejo po svojih šotorih, prizor kateremu pa so bili priče jim je srce preplavil z žalostjo.

Izberoč ugleden trenutek, Kršna stopi k Pandauvom kateri so sedeli vsi skupaj in reče kralju Yudhištiri: "Z dobro srečo, zmaga je tvoja!" - Na to mu pravični Yudhištira odgovori: "Tvoja milost je zmaga, tvoj gnev je poraz. Odkar imam tebe za pomoč se ničemer več ne čudim."

Đanarddana se nasmehne in odgovori na to: "Prvak med kralji, samo od tebe se lahko slišijo takšne besede!"

Mine kralj tudi ta noč in Kurui in Pandauvi se zopet zberejo okrog svojega deda. Prišlo je tudi tisoč deklet katere so Santanuovega sina nežno posipale s sandalovnim prahom in dišečim cvetjem. Prišli so mnogi vedoželjni, žene in otroci in starci stopajoč pred Bhišmo gledajoč v njega kakor zemeljska bitja žele da gledajo Sonce. Bučalo je na tisoč trobent in tu je bilo tudi veliko igralcev in zabaviščnikov in vsi so se bili zbrali okrog starega deda Kuruov.

Bitka se ni nadaljevala temveč so Pandauvi in Kurui slekli svoje

oklepe in pustili na strani svoje orožje okrog nepremagljivega Devavrate. Bili so kakor nekoč vsi skupaj in ljubeznivo so ogovarjali drug drugega. Spoštujejo starešinstvo kakor je to že znano.

Bhišma se je otepal agonije katero so izzivale hude bolečine in v katerih je plamtelo vse njegovo telo. Dihal je kakor kača, čutila pa so ga zaradi hudih bolečin komaj še služila. On jih pogleda in zaprosi, da mu prineso vodo. -"Moje telo gori - jim reče on - in čutim se zelo slab zaradi veliko strelc katere so me ranile. Mori me žeja."

Tedaj kraljeviči prineso raznovrstne izbrane sladice in peharjev s hladno vodo, ko pa jih Bhišma vidi kaj so mu prinesli, jim on reče: "Jaz ne morem več sodelovati v kakršnemkoli zemeljskem užitku."

Potem pa s slabotnim glasom pokliče Arđuna: "Moje telo gori Arđun, tvoje strelce pa so povsod po meni. Daj mi vode, ki bo osvežila moje telo. Ti si edini, ki mi lahko da piti na dostojen način."

Nato se Arđun povzpne na svoj voz in obide častni krog okrog padlega velemoža Bharat, potem pa vzame bleščečo strelco in izreče nad njo mantra za orožje Parđanya(53). Položeč ga na tetivo, on pred očmi vseh prisotnih prebije z njo zemljo malo južneje od mesta na katerem je ležal Bhišma. Od tam brizgne curek čiste hladne vode nebeškega vonja in okusa, katera je bila kakor nektar. Tako je Arđun potešil žejo velikega vojskovodja Bhišme.

Ko vidijo to delo katero bi pristojalo samemu Indri, Kurui začno drhteti kakor goveda v novembru. Vsi pristojni kralji so začeli vzhičeni mahati s svojimi oblačili.

Tedaj spregovori Bhišma: "Duryodhana, ravnokar si videl, kako je pametni Arđun naredil izvir hladne vode, dišeče in bistre kakor nektar. Na svetu ni takega junaka kateri bi ponovil to delo! Samo Arđun in Kršna poznata vsa nebeška orožja, pa tudi tista katera nihče drug ne pozna. Odreci se svoje neprijaznosti in skleni mir s Pandavi!

Naj se po Bhišmini smrti med vas vrne prijateljstvo. Daj polovico kraljevine Pandauvom in naj Yudhištira vlada v Indrasprathi, ti pa ne delaj več razdora med kralji zemlje."

Poslušajoč te blagodelujoče besede, se tvoj sin užalosti toda vseeno ne sprejme ta nasvet kateri je bil sama krepost in dobro, kakor na smrt bolan človek odbija rešujoče zdravilo. Kralj, ko umolkne Santanuov sin Bhišma so se zemeljski kralji razšli vsak na svoj šotor. Tedaj se s strahom v srcu pojavi zraven Bhišme Radhin sin Karna.

Slavni junak pristopi k staremu vitezu in ga ogovori z glasom, ki je drhtel od joka: "Glavar Kuruov to sem jaz Radhin sin, tisti na katerega si vedno gledal s sovraštvom!" - Na to stari glavar Kuruov počasi odpre oči katere so že postajale motne in da znak, da se stražarji oddaljijo. Ko vidi, da sta povsem sama on objame na lahko z eno roko Karno kakor oče sina in mu z veliko ljubezni začne govoriti: "Pridi...pridi! Ti si vedno bil moj nasprotnik in si med nami vedno vnašal zdravo. Ti si Kuntin in ne Radhin sin to ni nikakršnega dvoma. To sem izvedel od Narade pa tudi od Vyase in Kršne. Resnico ti govorim Karna jaz ti ne želim zla niti ti nisem bil nikoli sovražnik! Ostre besede katere sem napotil tebi so morale obrzdati tvojo silovitost. Poznam tvojo neustrašnost v boju, tvojo junaštvo in tvojo neizmerno darežljivost. V tem ti ni enakega med ljudmi in prav zares si kakor nebesnik. V meni sin ni niti malo zlobe proti tebi! Vedno si slabo govoril o Pandauvih. Na ta svet te je privedel greh in zato imaš takšno srce. Zaradi oholosti in bratenja z nevredneži je tvoje srce zamrznilo celo tiste kateri imajo velike zasluge. Moje ostre besede so izšle iz strahu, da v našem rodu ne nastane sovraštvo. Ti veš, da so ti Pandauvovi bratje po materi in če želiš storiti to, kar mi bo godilo, pobotaj se z njimi. Naj se Karna z mojim padcem konča to vojskovanje in naj vse te zemeljske kralje obide vsesplošni mir."

Tedaj Karna odgovori umirajočemu: "Veliki junak, vem, da je resnica kar praviš. Jaz sem Kuntin sin in ne kočiježev, toda mene se je Kunti odrekla, ta kočijaž pa me je vzredil. Ker pa sem tako dolgo

užival Duryodhanino darežljivost, ljubezen in zaupanje ali lahko sedaj v tem času izneverim njegovo zaupanje? Dopusti mi gospodar, da se borim! V boj nameravam oditi samo s tvojim blagoslovom. Tebi se spodobi, da mi oprustiš vse žaljive prestopke in besede katere sem ti rekel, nepremišljen v jezi!"

- "Če že ne moreš obrzdati žara sovraštva katero razpihuješ do Pandauvov - odgovori Bhišma - jaz ti dajem svoj blagoslov. Da bi prispel v nebesa se bori kakor kšatriya in se osvobodi besa in zlobe. Opraviči kraljevo zaupanje kakor najbolje veš in znaš. Bori se brez oholosti in nasloni se samo na veččino in moč. Kšatriye hrepenijo samo za pošteno in častno borbo in zato so rojeni. Dolgo sem se naporno trudil, da ohranim mir vendar mi ni šlo na roko. Tam kjer je pravica tam naj bo zmaga!"

In Bhišma mu da svoj blagoslov, Karna pa ga je z dolžnim spoštovanjem pozdravil in se povzpел na svoj voz in se odpravil v Duryodhanin tabor.

Sedma knjiga
DRONAPARVAN
Knjiga o Dronu

Sandāya reče: Pazljivo poslušaj, kralj, medtem ko bom govoril o podvigih tvojih sinov katere so naredili po Devavratini smrti.

Kurui so bili brez Bhišme kakor čreda koz in goveda katero je ostalo brez svojega pastirja v gozdu prepolnem grabežljivih zveri. Zares, ko je padel najboljši med Bharatami, je bila vojska Kuruov kakor nebesa brez zvezd, kakor zemlja z uničeno letino, kakor presušena reka ali nebo brez zraka. Tedaj so se Kurui spomnili Karne kateri je bil dorastel tudi samemu Devavratu.

In tedaj, Bharata, so vsi kralji zavpili: "Karna! Karna! Takoj pokličite Karno! Sedaj je čas, da pokaže svoje junaštvo!"

Ko pride Radhin sin, se Duryodhana obrne nanj z besedami: "Bhišma je bil naš vodja in starešina in zelo obdarjen z izkušnjami pogumnostjo in znanjem. Vsak vojščak ga je spoštoval. Sedaj se on pripravlja za pot v nebesa. Karna, kdo je po tvojem mišljenju dorastel, da zamenja starega gospodarja?"

Karna mu na to odgovori: "Med vami je veliko velikih vojščakov. Vsak od njih lahko postane naš vodja. Vsi ti kralji so enaki po moči in pogumnosti, odločni so in modri. Oni ne morejo vsi naenkrat voditi naše vojske, če pa enega oddvojimo ostalim ne bo dobro, in ne bodo se borili z vsem srcem. Moj nasvet je, da na čelo vojske postavimo Drona, našega modrega učitelja veččin. Naj Dron prvi med izkušenimi v orožju postane naš vojskovodja."

Dron pristane na to, da sprejme te dolžnosti in Duryodhana ga s predpisanimi obredi postavi za vrhovnega poveljnika svoje vojske. V tem času so se vojščaki zbrali v gruče in govorili drug drugemu: "Ko zagledajo Karno na bojišču, Pandauvi ne bodo upali stopiti predenj.

Silni Bhišma jim je prizanašal v boju, toda Karna bo s svojimi ostrimi strelicami pobil Prthine sinove."

Ko je sprejel vrhovno poveljništvo nad vojsko se je Bharadvatin sin pred vsemi obrnil na Duryodhana: "Ker si me počastil takoj za Ganginim sinom ti bom jaz vrnil z isto mero. Povej mi kakšno željo naj ti izpolnim?"

Potem se kralj Duryodhana začne posvetovati s Karno in potem reče: "Če želiš storiti to kar mi leži na srcu, potem ujemi tega slavnega vojščaka Yudhištira in ga privedi predme."

Dronin odgovor razveseli srca vseh vojščakov: "Naj bo slavljen in hvaljen ta Kuntin sin, ko tudi ti samo želiš, da bi bil ujet! Zares je vredno občudovanja ker pravični kralj Yudhištira nima nobenega sovražnika, kateri bi mu zaželel smrt! Če mu ne želiš smrti to pomeni, da s tem ne želiš preprečiti zatiranja našega roda, toda vseeno nameravaš, da ga premagaš, potem pa mu vrneš del kraljevine in tako med vami spet vzpostaviš bratovska čustva."

Po teh Droninih besedah so se pokazala, kralj, čustva tvojega sina katere je on vedno nosil v svojih prsih. Niti oni kateri so kakor Brhaspati ne morejo skriti izraza svojega obraza. Izpolnjen z veseljem, mu tvoj sin odvrne: "Če Yudhištira, učitelj, umre v boju, se mi bo zmaga zopet izmaknila. Če ubijemo njega bo Arđun brez dvoma pobil nas. Njih pet skupaj niti bogovi ne morejo oddvojiti od življenja. Tisti izmed njih kateri preživi bo naš uničevalec. Yudhištira je resnicoljuben in ne bo pohodil svoje besede in če bom imel priložnost ga bom še enkrat premagal s kockanjem, Pandauvi pa bodo zopet odšli v gozd, ker oni delajo to kar jim Yudhištira reče. Za takšno zmago je jasno, da bo večna in zato ne želim, da bi bil Yudhištira ubit."

Ostroumni in Učeni Dron malo razmisli o tej pokvarjeni Duryodhanini pobudi in mu takole reče: "Če ga Arđun ne bo mogel

braniti, lahko računaš, da je Yudhištira že v tvojih rokah. Arđun je moj učenec in jaz sem bil njegov prvi učitelj vojskovanja. Proti njemu nimajo možnosti za zmago niti sami bogovi niti asure. Vse dokler se Arđun iz kakršnegakoli razloga ne umakne iz njegove bližine se jaz ne upam napasti Yudhištira."

Ko učitelj pove ta pogoj, obljubi Duryodhani, da bo Yudhištira pustil živega. Pogoj se je razglasil po celi vojski Kuruov, to pa je bil način, da se Dron prisili, da drži svojo obljubo. Našo vojsko je Dron razvrstil v obliko imenovano šakta, bojni red naših sovražnikov pa je bil v obliki kraunce katerega je z veselim srcem naredil kralj Yudhištira.

Ko je močni Dron nagnal svoj hitri voz v boj, se je zdelo, kot, da zemlja glasno podrhtava glasno vzdihujoč, veter pa je dvigoval gosti prah kateri je bil kot baldahin temne svile kateri je prekrival nebo in Sonce. Čeprav ni bilo oblačno je z neba padala kri in kosi mesa in kosti pa tudi mnogi zvezdni utrinki ob bobnenju osvetljuječ nebesa in s svojimi repi prekrivajoč velika prostranstva. Potem se dve veliki vojski spopadeta in vsak želi streti sovražnika.

Poklicoč veliko nebeških orožij, Dron za kratek čas zadane Pandauvom in Srndayam veliko žalosti toda veliki vojščak Dhrštadyumna prav tako večč nebeškega orožja na mnogo mestih razbije Dronovo legijo. Kljub temu je močni Dron še naprej jezdil skozi vojsko Pandauvov podoben ognjenemu krogu. Kralj to je bila lepota! Stal je na svojem vozu, ki je bil podoben mestu, ki leti po nebu opremljen z vsem kar je predpisoval vojni nauk, njegova zastava pa je plapolala nad njim kakor bleščeč kristal, medtem, ko je njihovo bobnenje odjekalo, daleč naokrog. Dron je vlival strah v srca svojih nasprotnikov in med njimi delal pravo opustošenje. Tisoče zlatoperesih streljic je zapuščalo tetivo Droninega loka leteč skozi telesa mladih žrebcev in zabodeč se v zemljo z repi natopljenimi v kri. Bojišče so prekrile razbitine in množice mrtvih teles.

Vest, da se pripravlja Yudhišthirino ujetje je prišlo tudi do Pandauvov in preduzete so bile vse mere pazljivosti, da on nebi nikoli bil brez zaščite. Kjerkoli se je vojska pomikala okrog njega je bilo vedno dovolj čet, da bi lahko preprečile vsakršno presenečenje.

Besnela je bitka od katere so se vsakomur kateri je to opazoval dvigovali lasje na glavi. Dron je bil kakor popoldansko sonce s tisoči žarkov. Njegove strelice so odsekale glave Sinhasenu in Vyaghradattu, kraljevičema Pancal in naredo vlom skozi veliko silo Pandauvov in vojščakov, kateri so stali pred Yudhišthiro. Učitelj se naenkrat znajde pred njegovim vozom kakor vsezatirujoča smrt.

Iz Yudhišthirine vojske se zaslišijo kriki: "Kralj umira!" - Neomahljivi Bharadvatin sin je bil že popolnoma blizu, ko se je tam naenkrat pojavil Arđun. Zemlja je bobnela pod kolesi njegovega voza, ko je jezdil preko polja prekritega s trupli in kostmi hrabrih vojščakov. On iznenada napade Dronino vojsko in jo prekrije z gosto mrežo strelc katera jim je popolnoma omračila čutila, z Gandive pa je tekel neusahljivi potok strelc in nihče ni mogel opaziti kdaj je Arđun uspeval vzeti strelico, postaviti jo na tetivo in jo odpeti.

Od teh strelc se je nebo popolnoma zmračilo toda hitro tudi sonce zaide ovito v oblake prahu in ni se več moglo videti in razlikovati sovražnika od prijatelja. Tedaj Dron in Duryodhana ukažeta umik. Pandauvi vidijo, da nasprotnik nima več volje, da bi se boril in zato s svojo vojsko ponosno odidejo v svoj tabor veseleč se in sloveč Arđuna.

Medtem ko so se trupe Kuruov počasi pomikale do svojih bivakov, se Dron užaljen, žalosten in osramočen obrne na Duryodhana: "Rekel sem ti vse dokler bo Dhananđaya ob Yudhišthiri njega ne morejo premagati niti bogovi. Lahko računaš, da bom uspel samo, če uspemo nekako izvabiti Arđuna na drugo stran bojišča. Naj ga nekdo pozove na dvoboj in on se ne bo vrnil dokler ga ne premaga."

Boginji Čamunda, Jezna in Kali, Črna, se bojujeta z vojsko demonov. Boginja Durga je dobila naziv Čamunda, ko je v bitki premagala dva demona. Demoni so prisilili boga Šivo, da jim je dal sposobnost in moč, ki je bila večja od moči bogov. Ni pa se jim posvetilo, da jih kljub temu daru lahko premagajo boginje.

Poslušal je to vladar Trigart s svojimi brati in jim reče: "Nosilec Gandive nas je vedno poniževal, kralj, čeprav mu nismo ničesar zlega storili. Naj z zemljinega obličja izginejo Arđun ali Trigarte! Nas pet bratov ima 10.000 voz in prisegamo da se bomo z njim borili do smrti."

In tako Malave in Tundikere s tisoč vozovi in Susarmanom vladarjem Prasthala z Mavallakami in Madrakama in z deset tisoč vozovi in Susarmanovi bratje z drugimi 10.000 zbranimi iz raznih krajev stopajoč naprej in na sebe prevzemajoč to obvezo. Prinesoč ogenj, vsak eno pripravi za sebe potem pa vzame vrvi iz trave kuša in lepe oklepe in se oklepljeni okopajo v topljenem maslu in oblečejo obleke iz trave kuša in se opašejo s tetivami in loki. Posvetoč svoje duše samo doseganju slave in zmage, željni za pošteno bitko dospejo v prostranstva v katera se lahko pride samo z žrtvami in oni dajo brahmanom bogate darove in prižgejo svete ognje pogovarjajoč se ljubeznivo med seboj. Potem pa se pred vsemi bitji in pred svojim ognjem zaprisežejo, da bodo ubili Arđuna in glasno reko: "Če se vrnemo iz boja ne ubijoč Arđuna in mu tako obrnemo hrbet naj pridemo tja kamor pridejo tisti kateri niso nikoli držali niti ene obljube, kateri pijejo vino, kateri onečaščajo spalnico svojega učitelja, tisti, ki ropajo brahmane, tisti, ki se obvijajo svojega kralja, tisti ki odbijajo zaščito tistega katerega morajo zaščititi, zažigalce, morilce živine, tisti ki druge žalijo, tiste ki zavidajo brahmanom, tisti ki ležejo z ženo medtem ko se opravlja posmrtni obred za njihove prednike, tisti, ki se ponižujejo, tisti, ki zlorablajo zaupanje, tisti ki uničujejo znanje, tisti ki se bore s skopljenci, in tja kamor pridejo tisti ki slede podleže, brezbožneži in tisti ki zapuste mater svojo svetinjo. Naj ti predeli kateri so predeli za grešnika bodo naši, če ne izpolnimo naše zaobljube, naj dospemo tja kamor so usmerjena naša poželjenja." - In izrekoč to zakletev, oni odkorakajo na južni del bojišča pošiljajoč Arđunu poziv na boj.

Potem Arđun reče Yudhištiri: "Kralj, Samšaptake(1) me izzivajo na boj. Zavezan sem se odzvati vsakemu takemu pozivu, ker sem se

zapisegel, da odgovorim na vsak izziv. Uničil jih bom, potem pa se bom vrnil. Tam so Susarman in njegovi borci. Pusti mi, da oddidem in jih pobijem, njega in vse ki so z njimi."

- "O otrok, ti veš kaj se ti je učitelj namenil storiti - odgovori Yudhištira. - Pojdi toda stori vse da zaslutiš njegovo namero." Arđun nato reče: "Tu imaš Satyađita, kraljeviča Pancal. Dokler ima on glavo na ramenih se tebi ne more nič zgoditi. Če on umre se ti umakni z bojišča pa čeprav bi bila vsa tvoja vojska okrog tebe."

Zatem se Arđun obrne h Kršni in mu reče: "Glej Kršna kako Trigarte zastrupljeni z jezo in svojo zaobljubo veselo čakajo moj prihod. Veselijo se ko jim je čas za jok. Toda vseeno je to čas za veselje, ker se bodo dospeli do vzvišenih predelov kateri niso namenjeni strašljivcem."

Ko Arđun to reče odide na Trigarte. Vzame svojo školjko Devadatto vso okovano v zlato in on silovito pihne v njo in od tega zvoka otrdi vsa vojska Trigart katera je stala na bojnih vozovih. Vse njihove živali so stale kakor okamenjene s široko odprtimi očmi pozornih ušes in mrtvoudih nog vratov in ust. Močile so pod seboj in bruhale kri.

Ko so Trigarte prišle k sebi so oni postrojili svoje vrste in vsi naenkrat odpeli svoje strelice na Pandauvega sina. Hitroroki Arđun odbije vse strelice s petnajst svojih in čeprav so ga nove zadevale on preseka Sudhavanov lok, pobije zaprego potem pa mu odseka glavo okrašeno s turbanom. Njegovi spremljevalci so se ustrašili in zbežali pod Duryodhanino zaščito, razjarjeni kralj Trigart pa jih začne karati: "Ne bežite junaki! Ali bomo pohodili naše zaobljube in postali zasmeh pred vsemi temi vojščaki?"

Tedaj so se samsaptake vrnilo na torišče z njimi pa so odšli tudi pastirji Narayane odločujoč, da Smrti pogledajo v obraz. Tedaj

Narayane obkrožijo Arđuna naoroženi z vsakovrstnim orožjem in ga obsujejo s svojimi strelkami.

Arđun se je namrščil to pa je bil gotov znak, da se je razjezil, zato podvoji svojo moč in pihne v školjko, potem pa odpne orožje imenovano tvaštra(2). V tem trenutku se on in Kršna razmnožita tisočkrat, njuni sovražniki pa se zmedejo in udarijo drug na drugega povsod videč Arđuna in Kršno. Pobjali so se med seboj, ker jim je to močno orožje zmedlo čutila.

Potem kšatriye napadejo z vseh strani zasipajoč oblake strelk od katerih se niti Kršna niti Arđun nista mogla videti in pomislijo, da sta onadva mrtva. - "Ali si živ Dhanandaya?" - vzklikne Kršna ves oblit s potom. Arđun odgovori tako še močneje, potegne tetivo svojega loka razganjujoč s svojimi strelkami roje sovražnikovih vojščakov potem pa odide v napad. Spusti orožje Vayavya(3) katero razžene pljuske strelk, slavni Vayu razprši čete samsaptak, slone, vozove in orožja, kakor, da so suho listje. Odnoseni z vetrom so bili kakor jata ptic. Dhanandaya jih je ubijal na stotine in tisoče s svojimi ostrimi strelkami. Zaradi tega pljuska krvi se je zrak očistil prahu, zemlja pa se je prekrila s stotinami obglavljenih teles in postala je neprehodna. Arđunin voz je bleščal s strašnim bleskom. Tako kot blešči Rudrin voz, ko na koncu yuge propadajo bitja.

Ko Prthin sin odide, da se spopade s četami samsaptak Dron uredi svojo vojsko in odide ujeti Yudhištira. Yudhištira je videl, da je Dron postavil svoje čete v vrsto imenovano Garuda zato on postavi svojo v obliko kroga.

Začel se je strašen in neusmiljen boj. Samo malo je bilo to podobno spopadu, potem pa se kralj razvije v spopad kateri se ni več oziral na kogarkoli. V strašnem spopadu so udarile legije slonov in od trenja njihovih teles in oklov so se iskrile iskre in se je sukal dim, tako, da je bilo podobno oblaku nabitem s strelami. Veliko velikih voz je ležalo naokrog podrtih s slonovskimi okli, konji brez jahalcev in

pohabljeni sloni so bežali na vse strani. Ljudje so do gležnjev tonili v krvavo blato in zdelo se je, da je na tem polju vse potopljeno v krvi: obleka in sončniki in zastave. Vse odrede polomljenih konj, vozov in ljudi so znova mrcvarila kolesa vozov. Mnogi so poskušali zaustaviti Drona in so zato plačali z glavo.

Drupadin sin Pancala se je razočarano boril toda tudi on ugasne kakor zvezdni utrinek in z njim pade veliko vojščakov. Pride tudi Yudhamanya, Satyaki in Šikhandin, da zaustavijo Drona, toda so morali odstopiti in tako se je Yudhištira znašel na doseg Drona. Razveseljeni Duryodhana je gledal kako se Dron prebija in vzklikne Karni: "Glej, kako se Pandauvi podirajo pod Droninimi udarci! Podobni so jelenom pred jeznim levom!"

No Karna je na to sukal z glavo: "Ni lahko premagati Pandauve! - reče on - Poglej tam, vsi prihajajo, da branijo Yudhištira, Bhima, Nakula in Virata pa tudi mnogi drugi."

Oglušujoče je bilo bobnenje, ko so vojščaki Pandauvov odšli na juriš s svojim vozom katere so vlekli ognjeni žrebci raznih barv. Vsak od njih je želel ugonobiti Drona. Bhimasenina zastava je nosila lik velikanskega leva iz srebra in očmi iz lazulita in bleščečega sijaja. Zastava močnega Yudhištire pa je bila okrašena z zlatim mesecem in planeti in bilo jo je krasno pogledati. Ob njem sta bila privezana dva velika in lepa slemenjaka imenovana Nanda in Upanada nekakšna naprava je igrala na njiju in razveseljevala z glasbo tiste, ki bi to poslušali. Na Nakulinovi zastavi je bil Šarabha(4) - žival z osmimi nogami - z ledji od zlata in je zastraševala s svojim izgledom vse sovražnike. Na ročaju kopja Sahadevinega voza je bil srebrn labod z zvonci, Drupadini sinovi pa so imeli na svojih zastavah lepo izdelane like Dharme, Maruta, Indre in dvojčkov Asvinov. Zastava mladega Abhimanya je imel na sebi zlatega pava, ki je bleščal kot kragulj, njegova zaprega pa je bila takšna kot jo je v davnih časih imel Ravana in so se lahko gibala kjerkoli si je zaželel. Medtem, ko so hrabri

bojevniki jurišali na Drona smo mi slišali imena vsakega od njih in njihovo poreklo kot, da je to običaj na svečanosti svayamvare.

Prav zares bitka kakršna je bila ta se prej ni mogla videti. V njej so se udarili tisti, ki so ščitili Drona s tistimi ki so odšli da ga ugonobijo. Pomembni Bhagadatta, kralj Pragdyotiše, je odšel v ta direndaj jahajoč na svojem zloglasnem slonu Supratiki. Velikanska žival je stekla z razširjenimi ušesi in vrteč svoj rilec in v trenutku pohodila Bhimov voz in zaprego zdrobeč v brezoblično gmoto, toda Bhima je v zadnjem trenutku skočil iz voza in se tako rešil.

Arđun je videl oblak prahu kateri se je dvigal s tega dela bojišča in zapusti spopad s samsaptakami in odide na Bhagadatto kjer je prepoznal Supratakin krik in vedel je, da so Pandauvi v nevarnosti. Toda samsaptake vsi sami močni vojščaki 14.000 in ob njih še 10.000 pastirjev Narayan, kateri so nekoč odšli s Kršno po polju pozivajoč ga, da z njimi deli dvoboj in on začne jecljati. Ko je malo razmislil se njegovo srce ukloni glasu razuma in on se odloči pobiti najprej samsaptake. Vrne se in gre nad njih toda dočaka ga in prekrije oblak strel.

Skoraj pade v nezavest, potem pa zopet uporabi Brahmanovo orožje in na vse strani so poletele glave, roke in orožje. Kršna je gledal kako Arđun zatira samsaptake in mu začuden reče: "Prav zares Arđun, rekel bi, da temu kar si storil niso dorasli niti Indra niti Yama niti gospodar zakladnice Kubera. Danes sem videl kako na en mah ubijaš na stotine in tisoče vojščakov!"

Ko odbije svoje sovražnike mu Arđun odvrne: "Sedaj odpelji na Bhagadatto!"

Arđuna in Kršno so pričakale strelice s katerimi ju je zasul Bhagadatta toda Arđun mu vrne s svojimi strelkami katere so prebile oklep velikega slona in začne mu zadajati boleče rane. Bhagadatta je videl, da njegov slon ne bo dolgo zdržal, zato zavihti na Kršna eno od

svojih kopij, toda Arđun ga pričaka s svojimi strelicami. Naslednje kopje zadene Arđunovo krono, toda on napne svoj lok in vzklikne: "Zadnjič se ozri okrog sebe Bhagadata!"

V trenutku on poseka nasprotnikov lok, razbije tobolce in na zvarih prebije oklep. Jezni Bhagadatta ujame potem svojo kljuko s katero se prebadajo sloni in izreče nad njo mantra vaišnava(5) in jo spremeni v strahotno orožje. Vrgel ga je ciljajoč Arđunova prsa toda to nezadržljivo orožje pričaka Kršna s svojimi prsmi in on se na njih spremeni v zmagovalniški venec.

- "Poveljnik - reče nato Arđun žalostno - rekel si, da boš upravljal z mojo zaprego in, da se v boju ne boš boril! Če sem bil v težavi bi jaz razumel zakaj si tako postopal."

Kršna mu odvrne: "Poslušaj Radhin sin to kar ti bom rekel: Jaz imam 4 obličja katera so vedno tu, da ščitijo svetove. Moj jaz je razdeljen na 4 in tako skrbim za dobrobit sveta. Ena od mojih oblik prebiva na zemlji kot puščavnik, drugi spremlja dobra in slaba dela, tretji prihaja v svet ljudi, da bi deloval, četrta moja oblika pa leži in spi tisoč let. Ko se on zbudi tedaj izpolnjuje želje tistih, ki so tega dostojni. Nekoč, ko je tak čas že prišel pride pred mene zemlja in zaprosi, da ji izpolnim željo katera se je tikala njenega sina Narake. Poslušaj kaj je želela: "Naj ima moj sin orožje Vaišna in, da ga ne morejo premagati niti bogovi niti Asure!" - Tako me je zaprosila zemlja v teh davnih časih in jaz sem ji izpolnil to željo rekoč: "Naj to orožje, Zemlja, bo nezgrešljivo in naj ščiti Narako. Nihče ga ne bo mogel ubiti." - Naraka je bil tisti od katerega je Bhagadatta dobil to orožje. Gospod na svetu ni nikogar, ki od tega orožja nebi umrl, pa če je sam Indra ali Rudra! Zaradi tebe sem pohodil svojo besedo! Veliki Asura je sedaj oropan svojega nenadvladljivega orožja. Sedaj ti ubij Bhagadatto sovražnika bogov kot sem jaz nekoč ubil velikega Asuro Narako!"

Nato Arđun odpne dolgo strelico katera zadene Supratiko sredi

čela in mu ga razbije. Velika žival se zruši zabijoč oklje v zemljo in naslednja strelica je zadela Bhagadatta v prsa in ugasnilo je njegovo življenje. Ko je srčni Bhagadatta končno padel pod Arđunovimi strelkami so Kurui začeli omahovati in bežati. Šakunijevi bratje Vrša in Acala sta poskušala zaustaviti Arđunovo napredovanje in sta delala vse kar je bilo v njihovi moči, toda to ni trajalo dolgo. Hitro sta bila premagana od Arđunove roke.

Ko tvoji sinovi vidijo, da jim umirajo njihovi pogumni strici oni zasujejo Arđuna z raznovrstnim orožjem. Videč, da sta mu oba brata umrla, Šakuni napade Kršno in Arđuna uporabljajoč vsa svoja slepila orožja in begajoč z njim svoje nasprotnike toda Arđunovi udarci so razgnali Šakunijeve čarovnije in Duryodhanin stric se je moral reševati z begom. On je zbežal z bojišča tako hitro, kakor je to dopuščala hitrost njegovih konjev.

Potem Arđun pokaže sovražniku lahkotnost svojih rok in prekrije vojsko Kuruov z oblaki strel. Njegove strelice, gospodar so prebadale konje, vojščake, slone in pešake kakor zemljo. Nikoli ni dvakrat ciljaj konja, slona ali človeka. Bila je dovoljena vedno samo po ena strelica, da tisti kateri je z njo zadet pade težko ranjen in umre.

Mnoge kralje katere so krasile skromnost in vljudnost je tako dočakal usojeni čas in legli so na svoje mučeniške postelje okrašene s perjem ujede. Lomila so se kolesa vozov, padale so zastave in sončniki, vozovi so se drobili pod nogami slonov, zaprege so bežale vlekoč za seboj polomljeno in razdrto opremo, padale so glave okrašene z naušnicami in roke z meči v stisnjeni pesti, mešala se je kri ljudi, slonov in konj. V vsakem je srce zamrlo od žalosti. Junaki katerim so se kolesa zapletala z vozovi so s topovi razbijali glave drug drugemu, ker za drugo orožje ni bilo prostora. Željni varnosti tam, kjer je bila, so se hrabri bojevniki vlekli za lase, orožje pa jim je razbijalo pesti, zobe in nohte.

Obe vojski sta bili razbiti in ranjeni vojščaki okopani v krvi so

gledali drug drugega in sonce se je potegnilo v svoje prostore, na zahodu pa so se tudi vojščaki potegnili in so se počasi odpravili vsak v svoj tabor.

Razbiti z Arđunovo neizmerno veččino in v zavedanju Dronine nemoči, da izpolni svojo zaprisego so tvoji vojščaki vedeli, da so premagani. Yudhištira je bil več kot dobro zaščiten. Razbitih oklepov in prekriti s prahom so tvoji vojščaki metali okrog sebe prestrašene poglede. To noč so prevedli kot zakleti, premišljujoč kako se bo to končalo. Povsod je vladala groba tišina.

V svitu naslednjega dne je Duryodhana odšel k učitelju Dronu in mu ves ogorčen rekel: "Cenjeni brahman, ti si se odločil, da nas odpelješ v propad! Yudhištira ti je bil včeraj na dosegu roke in ti si ga hotel ujeti in nihče te v tem nebi ni mogel prepričati. Tisti, ki ga ti želiš ujeti ti ne more uiti, če ga enkrat zagledaš. Toda ti ga nisi ujel to pa je za mene popolnoma neobjasnjivo. Niti nisi držal svoje obljube. Veš, da se tisti, ki so visokega rodu nikoli ne izneverijo upanja, ki ga v njih polagajo tisti, ki so jim vdani."

Drona postane sram zaradi teh besed in odgovori: "Duryodhana zaradi tebe naprezam vse svoje moči, spretnost in pogum. Taki ukori niso dostojni kralja. Ali ti nisem rekel, da vse dokler Arđun brani Yudhištira in tam, kjer se nahaja Govinda stvarnik, nikogaršnja pomoč niti sila ne pomagajo razen tisti s tremi očesi, Gospod Šiva. Jaz bom danes postrojil vojsko, tako, da je niti sami bogovi ne bodo mogli razbiti, ti kralj pa nekako umakni Arđuna z bojišča. Ničesar takega ni kar on v boju ne zna ali ne more storiti.

Ko Dron to reče se oglasio Samsaptake in ponovno izzovejo Arđuna na boj in odidejo z njim na južni del bojišča. Bitka, ki se je tu razvila je bila najbesnejša od vseh katere so se do tedaj videle. V tem času je učitelj preuredil vojsko v krožni red in odšel na Yudhištira, katerega so ščitili mnogi junaki. Tu so bili Bhima, Satyaki, Čekitana, Dhrštadyumna, Kuntibhođa, Drupada, Ghatokača, Yudhamanya,

Šikhandin, Virata in mnogi drugi vojščaki, toda njihov odpor je popuščal pod besom Droninih napadov.

Videč kako Dron besno napada, je Yudhištira na različne načine poskušal zaustaviti njegovo napredovanje. Končno le uvidi, da Drona nihče ne more zaustaviti; zato Abhimanyu, Arđunovemu sinu zvali to pretežko breme na njegova pleča.

Pokliče mladega junaka in mu reče: "O Abhimanya, samo ti lahko zaustaviš starega učitelja. Ne moremo prebiti te obkolitve."

Abhimanya odvrne: "Jaz želim, da moje starešine izvojujejo zmago. Hitro se bom prebil in z lahkoto razbil ta krožni vojni red katerega je naredil Dron, ker me je oče naučil kako se to dela. Samo od tam ne bom mogel oditi, če mi bo pretela kakšna nevarnost."

- "Prvak med vojščaki - reče na to Yudhištira - ti se samo prebij in nam odpri pot, mi vsi pa bomo napadli za teboj. Ob tebi bomo, da te zaščitimo z vseh strani."

Bhima na to doda: "Jaz bom, Abhimanya takoj za teboj ob meni pa bo šel Dhrštadyumna. Satyaki in vse Pancale in Prabhadrake."

Abhimanya odgovori: "Jaz se bom prebil v nepremagljivo Dronino vojsko tako kakor mušica vzleti v bleščeči ogenj. Storil bom to, da ugodim svoji materi pa tudi stricu. Danes bodo vsa bitja gledala kako jaz nemočni deček razdvajam od življenja številne sovražnike! Naj se ne imenujem niti Arđunin niti Subhadrin sin, če mi danes uide živ tisti ki stopi predme!" - in Abhimanya ukaže svojemu kočijažu Sumiti: "Naženi konje do Dronine vojske!

- No pojdi poženi!" - je spodbujal Sumitra, ta pa ga ogovori in reče: "Ti si blagoslovljen še s številnimi dnevi, ki so pred teboj, toda veliko je breme, ki so ti ga natovorili Pandauvi! Najprej presodi, če si to zmožen storiti potem pa odidi v boj. Učitelj Dron vlada z vsem

svojim orožjem in je izkušen v boju, ti pa si vseeno vzgajan v velikem razkošju in se v takšnem spopadu še nisi znašel."

Abhimanya se nasmehne in odvrne svojemu kočijažu: "Sutin sin, kdo je ta Dron? Kaj je celi ta zbor kšatriy? Jaz bom udaril celo na Indro in njegova slona Airavato. Danes ni v mojem srcu niti najmanjšega strahu pred vsemi temi kšatriyami! Ta cela sovražnikova sila ni vredna niti 1/16 moje moči!"

In Abhimanya se ne ozira na besede svojega kočijaža temveč reče: "Poženi k Dronini vojski!"

Težko bi se reklo, da je voznik poslušal ukaz veselega srca, toda vseeno je spodpodel Abhimanyeve triletne žrebce prekrite z zlatimi omaricami. Zlati voz z zaprego mladih žrebcev se je spravil na vojsko Kuruov, Pandauvi pa so napadli za njima.

Vojaki Kuruov so razburjeni govorili med seboj: "Poglej prihaja Abhimanya! Poglej edinega, ki je pogumnejši od samega Arđuna! In vojska Kuruov je začela omahovati.

Abhimanya v bleščečem oklepu in pod čudovito zastavo z likom drevesa karnikara napade močne vojake katere je vodil Dron, neustrašen, kakor mladi lev, ki napada čredo slonov. Spopad je bil grozen. Abhimanya se je pred vsemi sam zoperstavil Dronu in v močnem jurišu se je prebil skozi vojni red Kuruov tako, da med njimi ni bilo niti enega strelca kateri bi preprečil mladega viteza v njegovem napredovanju k Dronu. Abhimanyeve strelce so bleščale kakor strele in kupi pobitih so rasli okrog njega kot kup panjev okrog žrtvenega oltarja. Oblaki strel so z vseh strani zasipali neustrašnega Arđunovega sina on pa jih je spretno podiral s svojimi. Veliki Karna, najcenenejši med strelci, je stokrat zadeval mladeniča s svojim najboljšim orožjem, ta kljub temu ni ušel. Z mečem in strelcami je povsod dohajal svoje nasprotnike. Dhrtaraštrovi so videli, kako Subhadrin sin povsem sam s svojimi brušenimi strelcami podira cele vrste vojske Kuruov in začno

drug drugega gledati s tesnobo. Usta so se jim osušila, dobil jih je zmaj, lasje pa so se jim naježili medtem, ko so se jim oči nemirno poigravale. Izgubeč upanje, da bodo premagali svojega sovražnika, oni začne razmišljati kako bi izvlekli živo glavo. Klicali so se med seboj po osebnih in družinskih imenih in zapuščajoč svoje ranjene sinove, očete, rojake in prijatelje, so obrnili svoje slone, konje in vozove poskušajoč se umakniti od tam.

Jezni Duryodhana se sam napoti na Subhadrinega sina. Videč to, Dron reče vojščakom Kuruov: "Rešujte kralja, ker neustrašni Abhimanya ubija vsakega na katerega se spravi."

Tedaj s strahom v srcu številni veliki vojščaki obkrožijo Duryodhano, medtem ko so Dron, Dronin sin, Krpa, Karna, Krtavarman in mnogi drugi zasipali s svojimi strelicami po mladem junaku, trudeč se, da bi ga zaustavili. Z vseh strani so ga obkolili s številnimi četami in začeli zasipati z raznoraznim orožjem katere je podiral s svojimi strelicami in za vračilo je zadeval telesa svojih nasprotnikov. Mladi Arđunin sin je kakor celina zaustavil vso to nepregledno morje Kuruov. Težko zadet s strelicami je Abhimanya prebil s strelico Karnin oklep. Strel gre skozi Karno in se zabije v zemljo kakor kača vstopi v mravljišče. Hudo ranjeni Karna je ostal popolnoma brez moči in drhteč po celem telesu kakor breg omajan s potresom.

Jezni Abhimanya je bil kakor Yamu medtem, ko je jezdil po bojišču in mnogi veliki junaki so umrli od njegove roke. Preboden z njegovimi strelicami se je Salva brez zavesti zrušil na sedež svojega voza, njegova vojska pa se je razbežala. Mlajši brat vladarja svojega voza pa tudi njegova vojska se je razbežala. Mlajši brat vladarja Madre je izgubil glavo medtem, ko je zaslepljen v besu z jurišem obsipal Abhimanya s svojimi strelicami, njegov voz, kočijaž in zaprega so bili razsekani. Abhimanya se je tako hitro pomikal po svojem vozu, da ga nihče ni mogel spremljati. Videl se je samo njegov lok kako

miglja in kroži kakor bleščéče jesensko sonce, njegovo brnenje in tlesk dlani mladega junaka je bil kakor grmeč oblak.

Abhimanya je bil besen toda zaradi skromnosti in spoštovanja do starejših se je boril blago in obzirno do nasprotniških junakov. Toda malo-po malo on postane oster kot slavni stvarnik dneva, ko mine doba jesenskega dežja. Pred očmi učitelja Drona so pljuskale stotine in tisoče strelc različnih vrst in zasipale so Duryodhanin del bojnega voza. Hudo pritisnjen s silo orožja slavnega junaka mu je obrnil hrbet.

Razširjenih oči od vzhičenja se učitelj Dron približa Krpi in spregovori: "Glej tam mladega Subhadrinega sina kako prihaja na čelu Pandauvov razveseljujoč srca svojih prijateljev in rojakov! Samo, če si zaželi, on lahko pobije vso to vojsko toda zdi se, da zaradi nekega razloga to ne želi."

Te besede so zadele Duryodhana ravno v srce. Gledal je ves bled učitelja potem pa reče Karni in Dussasanu: "Učitelj svojega kšatrijskega stanu in prvak med poznavalci brahmanov, zaradi osuplosti mu pride na misel, da bi bilo potrebno ubiti tega Arđunovega sina. Če pred Drona stopi kot sovražnik sam Uničevalec, niti on ne more uiti živ. Res je kar pravim! Oni tam je Arđunin sin in Arđun je Dronin učenec. Zato učitelj ščiti tega mladeniča. Ljudje, ki imajo veliko kreposti so jim vedno dragi njihovi učenci, pa tudi sinovi njihovih učencev. Mladi Arđunin sin je postal zelo ohol zato, ker mu učitelj prizanaša. Zato ne izgublajmo časa! Uničite ga!"

Na to Dussasana reče svojemu starejšemu bratu: "Veliki kralj, prisegam ti, da bom danes ubil Abhimanya pred očmi zoprnih Pandauvov in Pancal!" - In bahavi kraljevič požene svoj voz na Abhimanya. Dolgo sta se borila hodeč drug okrog drugega in številne strelce in kopja so se porabila.

Potem Abhimanya, kateri se je veselil dvoboja reče Dussasanu: "Ti si smrtno užalil moje najbližje!" - In spusti nanj dolgo ostrovrho

strelico katera se vse do repa zarije v Dhrtaraštrinega sina, kot strupena kača v mravljišče. Ranjeni kraljevič izpusti iz rok lok in ščit in pade onesveščen na dno svojega voza katerega je njegov voznik odpeljal izven spopadov.

Tedaj na Abhimanya odide Karnin mlajši brat in z desetmi strelkami zadene njega, voznika, sončnik in konje in na to se v vojski Kuruov dvigne veselo karanje. Abhimanya se je samo smejal. Zatem ostro potegne svoj lok in z edino strelico odbije glavo svojemu nasprotniku ona pa se odkotali medtem, ko je padal kakor drevo karnikara(6) katero je nevihta podrla z vrha hriba.

Pod točo Abhimanyevih strelc se je tudi sam Karna moral umakniti, bolečina pa mu je vžigala srce. Medtem, ko je mladi junak pihal v svojo školjko so se čete Kuruov umikale. Bojišče je bilo napolnjeno z brezglavimi trupli. V strahu pred izvrstnimi strelkami so vojščaki bežali pred njim ubijajoč pred seboj tudi svoje tovariše.

Yudhištira je na čelu kšatrijskih prvakov odšel na juriš in vsi so udarili po poti, ki jo je napravil Abhimanya, vojska Kuruov pa je bežala pred njimi.

Ko to vidi močni Dhrtaraštrin zet Dayadratha odide na juriš, da zaustavi Pandauve.

Še od prej je sovražil Pandauve, ker ga je enkrat porazil Bhima. Od tedaj pa se je posvetil najstrožjemu puščavništvu prenašajoč lakoto, žejo, vročino in hirajoč vse dokler niso postale vidne vene na njegovem telesu. Neprestano je izgovarjal večne besede Ved izkazujoč tako svojo predanost bogu Mahadevi. To slavno božanstvo je bilo vedno blagonaklonjeno do tistih kateri so mu predani in tako se ga je navsezadnje usmilil in mu izpolnil željo. Želja pa mu je bila, da sam uspe zaustaviti vse Pandauve. Mahadeva mu pride v sanje in reče: "Ljubeznivi jaz ti bom izpolnil željo in ko boš stal pred Pandauvi oni ne bodo mogli iti mimo tebe, razen če Arđun ne bo med njimi."

- "Naj bo tako!" - odgovori Đayadratha in se prebudi iz dremeža.

Ta želja se mu je sedaj izpolnila. Silni Đayadratha je stal pred vojsko Pandavov in nihče ni mogel mimo njega.

Potem Dron in njegov sin in z njim Brhadbala, Krpa, Duryodhana, Karna, Krtavarman in Šakuni napadejo nepremagljivega Arđunovega sina, toda kaj kmalu so se morali vsi umakniti. Ostal je samo še Lakšmana, Duryodhanin sin, odrasel v izobilju, izvrsten strelec in neustrašen zaradi svoje oholosti in neizkušenosti. On napade Abhimanya, toda Duryodhana se vrne zaradi strahu za sinovo življenje. Za Duryodhanom so se vrnilo tudi ostali in pošljejo na sovražnika pravo poplavo strelc in kopij.

Mladi vojščak je vse to orožje pregnal kakor suh veter kopice oblakov. Potem reče Dhrtaraštrinovemu vnuku: "Dobro je gledati ta svet, ker boš kmalu odšel na drugega. Poslal te bom v Yamino prebivališče pred očmi vseh tvojih rojakov."

In on postavi na tetivo strelico širokega vrha podobna kakor kača, ki je izšla iz stare navlake in z njo odbije lepo Lakšmanovo glavo katero so krasili uhani in lepi kodri. Na vse strani so se zaslišali kriki, Duryodhana pa pobesni od jeze in začne priganjati kšatriye, da ubijejo Abhimanya.

Zopet na mladega junaka odidejo Dron, Krpa, Karna in Dronin sin, za njim pa so napadli Nišade in Kalingi in mu stopijo na pot v svojih bleščečih oklepih. Srca prebitega z Abhimanyevo strelico pade Brhadbal, vladar Kosal, Dron je moral pomagati svojemu sinu, Karna je bil okopan v lastni krvi umiral pa je tudi sin kralja Kratke in še mnogi drugi.

Kip boginje Durge na njeni "jezdni živali" – levu. Durga je okrutna boginja in znana morilka demonov, toda do svojih častilcev je nežna in ljubeča.

Tedaj Šakuni reče Duryodhanu: "Napadimo ga vsi skupaj in zatrimo ga! Vprašajmo Drona in Krpo in onadva nam bosta povedala kaj naj storimo!" Karna pa reče Dronu: "Abhimanya nas zdesetkuje? Povej nam kako naj ga ubijemo? Vse nas bo pobil, če se bomo borili posamično."

Veliki strelec Dron jim reče: "Ali je kdo od vas opazil kakšno napako, katero je ta mladenič storil? Ali je kdo od vas opazil kakšen primankljaj v njegovi obrambi? Poglejte to lahko roko in njegovo hitrost! Ta Subhadrin sin me je zadovoljil čeprav mi od njegovih strelc zaostaja življenski dah in sem ves omamljen. Ne vidim nikakršne razlike med njim in tistim kateri upravlja z Gandivo."

Na to reče Karna: "Globoko so me ranile njegove strelice in tu ostajam samo zato, ker mi je to dolžnost."

Učitelj se nasmeji in reče: "Abhimanya je mlad, njegovo znanje pa je izredno. Oprema je neprebojna, oče pa ga je naučil kako se oblači in nosi zaščitni oklep. Vseeno pa vi s svojimi strelcami lahko posekate lok, tetivo, uzde, lahko ubijete konje in dvojico bočnih kočijažev. Radhin sin, če lahko, znebi se njegovega voza in loka."

Ko sliši besede učitelja Drona, se Karna loti svojih strelc in takoj poseka Abhimanyev lok, Krtavarman pa mu pobije konje. Krpa ubije njegovega kočijaža, ostali pa ga v največji naglici, ki je bila potrebna zasujejo s strelcami. Neusmiljena toča zasuje mladega Abhimanya medtem, ko je tako stal brez loka in kočije z njim istočasno pa so ga s svojega voza zasipala šestorica velikih strelcev. Vedoč kaj mu je dolžnost postaven mladenič vzame svoj meč in ščit in skoči v višino. Opisujoč različne poti je Arđunin sin močno lebdel skozi zrak kakor kralj ptic.

Oči uprtih v višino je vsak od teh močnih strelcev mislil: "Napadel me bo z mečem v roki od zgoraj!" - in v pričakovanju njegovih udarcev so ga ciljali s strelcami. Silni Dron zadene držalo njegovega

meča okovanega z dragulji in ga tako zlomi, Karna pa z ostrimi strelicami razkosa njegov čudovit ščit. Ostaneč brez meča in ščita se Abhimanya cel in zdrav spusti z neba in ujame neko vozno kolo in ga zavihti nad svojo glavo kakor ranjen lev.

Ves prebledel od dvignjenega prahu katerega je dvignilo kolo, krvavih oblek in mrkega čela, gospodar, Abhimanya je bil nepopisno lep stoječ tako sredi vseh teh kraljev kot, da je Gospod Vasudeva. On se je s svojim orožjem spraval na učitelja Drona medtem, ko so mu lasje plapolali okrog glave, njegovo telo pa je bleščelo tako, da ga ni bilo moč pogledati.

Kralje zagrabi strah in zasujejo ga s strelicami razbijoč to kolo na stotino delcev. Močnoroki Abhimanya poprime veliki kij in napade Droninega sina Asvathamana. Ta vidi ta trop kateri je bleščal kakor Indrina strela in zbeži. Umrla pa sta tudi dva njegova voznika.

Junaški Subhadrin sin je bil naposled ves okrašen s strelicami, tako, da je bil podoben nabodenemu pujsu, toda on tak naskoči na Šakunijevega brata Kalikeya in ga zabije v zemljo potem pa pobije še njegovih 77 spremljevalcev Gandhar. Potem ubije 10 strelcev iz roda Vasatiya in 10 velikih slonov. Pobjijajoč naprej on pride do voza Dussasanovega sina, pa skoči nanj s topom v roki kričoč: "Počakaj! Počakaj!"

Dvojica rojakov se udarita zasipajoč drug drugega in odločena, da drug drugemu ugasneta življenje. Hitro se obadva zrušita brez zavesti. Prvi pride k sebi Dussasanin sin in s kijem udari Abhimanya po temenu.

Tako so številni vzeli drug drugemu življenje. Ubili so tistega, ki je pred seboj razgnal veliko vojsko Kuruov. Ležal je tu kot ugasli ogenj kateri je pojedel gozd kot zahajajoče sonce, katero je vžgalo vojsko Bharat. Vojska Kuruov ga je obkrožila, nasprotna stran pa je potonila v morje žalosti. Vojska Pandauvov se začne umikati. Kralj Yudhištira

vidi, da njegova vojska omahuje in takole reče pogumnim vojščakom: "Neustrašni Abhimanya je umrl in ni odstopil od boja in gotovo je prispel v nebesa. Ostanite tu! Ne dovomite ali bomo premagali sovražnike! Abhimanya je ubil številne kraljeviče in zatrl 10.000 kosal in še to je bilo malo. Njegovo carstvo je Indrino in predeli kateri se dosegaajo z velikimi junaškimi deli."

Hitro je nastal čudovit čas, ko se dan priklanja umiranju in sonce bledordeče kakor lotosova trava je potonil izza obzorja. Brezglava vojska kralja Duryodhana se je vračala k svojemu prenočišču prebodena s strelkami in prekrita s krvjo, nasprotniki pa so jih spremljali s pogledi. Izginilo je sonce in s seboj poneslo blesk kopij, mečev, ščitov in okraskov. Sprejme svojo najljubšo barvo, barvo ognja, Sonce vse obarva rdeče, nebo in zemljo. Psi, šakali, volkovi in hijene, sokoli in drugi krvoseji iz vseh plemen rakšas in pisač so begali po bojišču in vlekli kožo iz mrtvecev, da bi se napili njihove masti, krvi in možganovine. Žrli so njihovo meso in sesali sok gnilih trupel, rakšase pa so se grozno smejale vlekoč s seboj na tisoče teles. Psi, šakali in ptice mesojedi so slavili svoj dan gosteč se vsi skupaj.

Ko je mladi junak Abhimanya izgubil življenje so vojščaki Pancal zapustili svoj voz, slekli oklepe in odložili loke in skrhanimi od žalosti se zberejo okrog Yudhištira. Zatopljen v žalost, Yudhištira začne žalovati za Subhadrinim sinom. Ne mine dolgo časa(7), tu pa se pojavi veliki rši Kršna Dvaipayana Vyasa in Yudhištira mu izkaže dolžno spoštovanje in mu ponudi, da sede potem pa mu reče: "Joj, Subhadrin sin je izgubil življenje medtem, ko se je boril z množico močnih vojščakov. Umorjen je z rokami nekolicnih vitezov naklonjenih nepravčnosti. Bil je še otrok, boril pa se je proti odraslim ljudem pripravljenim na vse. To je to kar mi para srce."

Vyasa reče na to: "Yudhištira, tvoja modrost je neizmerna, pred teboj niti ena znanost nima skrivnosti. Ljudje kakor ti ne dopuščajo, da jim nesreča zbeiga pamet. Mladi junak je uspel prispeti v nebesa

pobijoč prej veliko svojih sovražnikov. Bharata, Smrt pokosi vse, celo bogove, danave in gandharve. To je zakon, ki se ne more spremeniti."

- "Smrt? Odkod prihaja Smrt? - reče na to Yudhištira - Ti si kakor božanstvo, povej mi kaj je to smrt, kdo jo je prinesel na svet in zakaj ona odnaša vsa bitja?"

- "Poslušaj kralj - odvrne Vyasa - povedal ti bom zgodbo o poreklu Smrti točno tako kot sem to slišal: Praoče Brahman v začetku ustvari vsa bitja, potem pa vidi, da bitja ne kažejo nikakršnih znakov minljivosti. Zatem sklene, da uniči vesolje. Razmišljujoč o tem, Stvarnik ne vidi nikakršnega načina, da svoj sklep uresniči in zato se razjezi. Iz njegovega gneva švigne iskra z neba in se začne širiti kot ogenj kateri začne požirati vse v vesolju. Tedaj stopi predenj Hara imenovan Sthanu ali Šiva. On pride stvarniku pred noge in ga začne prositi želeč storiti dobro vsem bitjem. Bleščéče vrhovno božanstvo reče največjemu od vseh puščavnikov: "Ti ki zaslužiš, da so ti vse želje izpolnjene, reči kaj je tvoja želja? Sthanu povej kaj želiš in mi ti bomo izpolnili vsako željo."

Sthanu pa takole reče: "Gospod veliko pozornosti si posvetil ustvarjanju raznovrstnih bitij! Zares! Ti stojiš za vsem tem kar je ustvarjenega! Sedaj pa ogenj požira tvoja bitja! Medtem, ko to gledam me prevzema usmiljenje. Imej tudi ti milost slavni Gospodar!"

Brahman mu na to odgovori: "Ni moja želja, ker sem jaz vedno želel dobro, toda boginja Zemlja me je večkrat prosila, da ji olajšam njeno težko breme bitij na njej. Prosila je, da jih uničim, jaz pa nisem mogel na noben način zaustaviti to neskončno ustvarjanje in sem se zato razjezil."

Rudra na to reče: "Bodi usmiljen, gospodar Vesolja in ne uničuj svoja bitja. Nikoli več ne dovoli, da propadejo pomična in nepomična bitja. Na trivrstno Vesolje, naj preteklost, sedanjost in prihodnost obstajajo še naprej. Iz Tvoje jeze, Gospodar, je nastala gosta podoba

ognja in ta ogenj sedaj razstaja zidove in drevesa, reke in polja. Pomični in nepomični svet pretvarja v pepel. Imej milost, Presvetli in naj se umiri tvoja jeza. Pogledj na svoja bitja z blagim in dobrohotnim pogledom. Stvarnik svetov, Ti si me postavil za njihovega zaščitnika, ne daj da propadejo bitja katerim si ti vdahnil življenje."

Poslušajoč Mahadevine besede, je božanski Brahman zadržal jezo v samem sebi z željo, da stori dobro vsem bitjem. Božanski dobrotnik ugasne ogenj in objavi zakon delovanja in mirovanja. Toda medtem, ko je Vrhovno Božanstvo gasilo ogenj rojen iz njegove jeze, je na vrata njegovih čutil izšla temnopolta žena s črnim obrazom, jezikom in očmi, okrašena z bleščečimi uhani in nakitom. Ko izstopi iz njegovega telesa, ona pogleda dva gospodarja sveta smejoč se in ona se odpravi na JUG. Brahman ji da ime Smrt in ji takole reče: "Uniči ta moja bitja: Ti si rojena iz moje jeze s katero sem hotel uničiti vesolje. Na moj ukaz stori tako in ubijaj celo brezumneže in vidce."

Lepooka gospa po imenu Smrt posluša te besede in se globoko zamisli in potem brez moči zajoče z milim glasom. Praoče pričaka njene solze v svoje dlani in jo prične tolažiti. Nemočna gospa pogoltne v sebi bolečino in ponižno s sklenjenimi rokami nagovori Gospodarja Stvarstva: "Prvak med besedovalci, kako bom jaz, ki si jo ustvaril in to še celo ženska lahko storila toliko zla in taka okrutna dela? Imej milost Gospod, sinovi moji, prijatelji, bratje, dedje in možje so dragi vedno in vsakomur! Tisti kateri bodo trpeli zaradi izgube svojih dragih bodo krivili in zmerjali mene. Bojim se, da bodo zaradi mene točili solze. Gospod vzemi me pod zaščito. Podredila se bom najstrožji pokori samo, da ne bom tista, ki jemlje življenje, ki je tako ljubo vsem živim bitjem."

Brahman pa ji odgovori: "Smrt, ti si zato nastala in zato moraš prinašati propad bitjem! Pojdi in uničuj! Bodi brezobzirna! Nihče na svetu ti ne bo pripisal nobene krivice."

Prestrašena gospa stoji pred Gospodom gledajoč brez besed

njegov obraz. In Brahman umolkne. Kmalu se razveseli in zadovoljen sam s seboj tako nadaljuje živeti kot prej brez strahu pred prezgodnjo smrtjo. Toda gospa imenovana Smrt odide in se posveti puščavništvu brez, da bi se lotila svojega dela.

Predala se je najstrožji pokori katera je trajala 1.000.000 let in ustregla Brahmanu na vse načine in On ji enkrat reče: "Smrt kaj ti bo vse to tvoje puščavništvo?"

Smrt mu odgovori: "Gospod vsa bitja žive in so zdrava. Celo niti z besedami ne žalijo drug drugega. Jaz jih ne bom mogla ubijati. Izpolni mi željo, Gospod! Jaz sem žena in sem v težavi, toda krivice na meni ni. Prosim te bodi moj zaščitnik!"

Božanski Brahman ji odgovori: "Smrt na tebi ne bo greha, če se oprimeš tega, da ubijaš bitja. Moje besede ne morejo biti zaman, ljubezniva gospa. Ti ubijaj bitja štirih vrst in doseгла boš večno krepost. Tvoji uslužbenci bodo Yama čuvaj juga in vsakovrstne bolezni. Jaz in vsi ostali bogovi pa ti bomo izpolnjevali vsako tvojo željo. Ti boš samo žela slavo, čista in svobodna pred vsakim grehom."

- "Gospodar - reče na to Smrt, skleneč roke in ponižno se prikloni - če to že ne more biti brez mene bom poslušala tvoj ukaz. Vseeno pa poslušaj kaj ti bom povedala: Spusti med ljudi pohlep, zavist, zlobo, prepir, bejavost, brezsramje in vse močne strasti katere bodo razjedali telesa utelešenih bitij."

- "Naj bo kot želiš - reče na to Brahman. - Greha na tebi ne bo. Te tvoje solze, ki sem jih zadržal v roki bodo bolezni katere bodo izšle iz samih živih bitij. Ljudje bodo pobijali tiste in ne ti. Ti pa pozabi na naklonjenost in jezo in jemlji življenja živih bitij, ker je to tvoja dolžnost. Tisti, ki delajo zlo bo ubijal greh."

In tako se je v strahu pred Brahmanovim prekletstvom Smrt priklonila njegovi volji in začela jemati življenja vsem živim bitjem, ko

jim je prišel usojeni čas. In samo živa bitja umirajo. Bolezni prihajajo iz njih samih in to je njihovo nenaravno stanje. Čutila po smrti odidejo na drugi svet in ko tam opravijo svoj posel se vrnejo zopet na tega. Celo sami bogovi odhajajo tja in se morajo podvreči zakonu kateremu so podvrženi smrtniki. Zato, kralj, ne žaluj več za svojim sinom kateri je sedaj prispel v čudovite predele, ki so določeni samo za junake. Tam uživa s prijatelji in pravičniki. Smrt si je izmislil sam Stvarnik in ona izhaja iz bitja samega. Bitja namreč ubijajo sama sebe. Zato nikoli ne žaluj za mrtvimi."

- "Abhimanya je pretekel Mesec in stopil se bo s svojo materijo očiščen svojih nepopolnosti. Živ človek mora misliti na veselje, slavo in srečo. Moder človek nikoli ne popušča pred žalostjo, ker je žalost bolana. Slišal si že, da je blagor prehoden. Ne žaluj več, kralj, in mir naj bo s teboj!" - ko to izreče sveti Vyasa tistega trenutka izgine.

Ko je sonce zašlo in se je približal koncu ta strašni dan, tako obilen z umiranjem, se je spustil mrak večera. Obe vojski sta se napotili v svoje šotore. Tedaj se tudi Arđun povzpne na svoj zmagoviti voz nad katerim je stal Hanumantov lik. Ko je tega dne z nebeškim orožjem ubil brezštevilne samsaptake, se on napoti k svojemu šotoru.

Medtem, ko sta se vozila on s tihim glasom vpraša Kršno: "Kršna zakaj mi je moje srce tako vztrepetalo in zakaj mi glas podrhtava? Vidim zla znamenja in moje telo je nemočno."

Vasudeva mu odvrne: "Vse je v redu s tvojim bratom in njegovimi prijatelji. Ne žalosti se. Zgodilo se bo na drugi strani neko nepomembno zlo."

Ta dvojica pozdravi somrak in zopet se povzpnete na svoj voz v pogovoru o tem dnevu kateri je bil tako poguben za življenja vojščakov. Tako pogovarjajoč se Kršna in Arđun prideta v tabor Pandauvov in opazita žalost katera je bila na obrazih vojščakov. Ko

Arđun vidi užaloščene brate in sinove je njemu vztrepetalo srce od strahu.

Videl je, da ni Abhimanya in reče: "Obrazi vaši so boleči in žalostni, in Abhimanya ne vidim med vami. Nihče od vas me ne pozdravi in že sem slišal, da je Dron danes naredil krožni bojni red. Nihče razen Abhimanya ga ni mogel prebiti, toda jaz ga nisem utegnil naučiti kako se enkrat, ko se vanj vstopi tudi izide iz njega. Ali ste od mojega fanta zahtevali, da prebije Dronin vojni red? Ali je mogoče umrl številčno nadvladan, ko se je tja prebil?"

Ko so mu njihove povešene oči in potrta tišina zadeli njegove največje strahove je nesrečni oče zavpil: "Joj moj mili deček, če te ne bom mogel gledati, bom tudi sam odšel v Yamino hišo. O otrok, smrt te je vzela od mene nesrečnika jaz pa se nisem mogel nikoli nasititi gledajoč tebe! Kaj mi bo rekla Subhadra, in kaj Draupadi, ko izve, da te ni več! Najbrž je njihovo srce iz samega diamanta, ker se ni razpočilo na tisoč koščkov. Ob misli, da bom moral gledati snaho kako joka srca prebodenega s strelo groze!"

Kršna je tolažil jokajočega Arđuna okopanega v solzah: "Ne predaj se bolečini! To je pot vseh pogumnih in neomahljivih kšatrij in junakov katerim je vojskovanje poklic. Vojščak mora biti vedno pripravljen mlad umreti. Abhimanya je bil še deček in je prispel v predele za katerimi imajo poželjenja vsi sivolasi vojščaki. Obvladaj svojo žalost, ker če boš tako nadaljeval javno žalovanje bo omahnilo srce tvojim rojakom in prijateljem."

Z glasom, ki je podrhtaval od silne žalosti, se je Prthin sin obrnil do svojih bratov: "O zemeljski vladarji, želim slišati, kako se je boril moj Abhimanya. Joj, mar ti vaši oklepi in raznovrstno orožje služijo samo zato, da se z njim krasi ali vam je jezik samo zato, da bi govorili po zbornicah, ko niste mogli zaščititi mojega sina?"- Rekoč to Partha(8) sedi držeč v rokah lok in svoj odlični meč. Niti od prijateljev

niti od bratov se ni našel nihče, ki bi si upal pogledati Arđuna oblitega s solzami, kaj šele ga ogovoriti.

Zares nihče si ni upal obrniti nanj razen Vasudeve in Yudhištire. Ko je poslušal Yudhištirino zgodbo je Arđun globoko vzdihnil in zahlipal: "O sin!" - in se zruši na zemljo v strašni bolečini. Vsi vojščaki Pandauvov so se zbrali žalostnih obrazov okrog njega nepremično gledajoč drug drugega. Ko Arđun pride k sebi pobesni od jeze in zdelo se je, da je dobil vročino. Ves se je tresel in globoko vzdihoval, potem pa stisne dlani metoč okrog sebe odtrganih pogledov in reče: "Zaklinjam se, da bom jutri ubil Đayadratha! Rešil se bo samo, če poišče Kršnino zaščito ali tvojo zaščito kralj! Arđun se vam na to svečano zaprisega! Naj ne pridem nikoli v bleščeča nebesa kjer bivajo moji praočetje naj v spremstvu najbolj črnih grešnikov čepim v najglobljem breznu, če jutri preden vzide sonce ne umre Đayadratha! Če jutri ne bo padel od moje jeze, bo Arđun odložil svoje orožje in odšel na grnado! Poslušajte me asure, pa tudi vi bogovi in ljudje in ptice, kače, poslušajte vi, ki begate po temi pa tudi ponovno rojeni ršiji in nebeški ršiji, in vi pomični in nepomični in vsi ostali katere nisem omenil, nihče izmed vas me ne bo preprečil, da izvršim svoj namen! Lahko sestopi v spodnje prostore ali se povzpne v nebesa lahko se skrije med nebesnike ali tja kjer prebivajo daitye toda sklatil bom glavo Abhimanyevemu sovražniku!" - Rekoč to Arđun z obema rokama napne Gandivo in zvok njene tetive se je dotaknil samih nebes.

Kršna je poslušal Arđunovo zaprisego, potem pa mu reče: "Ti si se zaobljubil, da boš ubil Đayadratho in tvoji bratje to odobravajo tudi, če si se s takšnim dejanjem preneglil. Brez da bi me vprašal si to veliko breme prevzel nase. Joj kako se bomo sedaj izognili posmehu ljudi? Vedi, da bo na Duryodhanino zahtevo Dron storil vse, da bi te v tem oviral. Razvrstil bo voz in zaprego, okopal bo vse silne vojščake in naredil vojni red na pol kot v obliki jeza in vsi veliki vojščaki bodo branili Đayadratha. Tu bodo tudi Karna in Bhurusravas, Dronin sin in nepremagljivi Vršasura, Krpa in vladar Madre. Pomisli Arđun o

vsakem od njih in njihovi večini. Ko se združijo njih ni lahko premagati!"

Arđun reče na to: "Če je po moje, ta šestorica ko se združijo nimajo niti pol moje moči. Videl boš kako jim bom polomil orožje in jih naredil nemočne. Videl boš kako bo Dron na očeh glavarja Sindhuov padel na zemljo spremljan z njihovim jadikovanjem. Ne podcenjuj Dhanandaya! Če sem se zaprisegel, računaj, da je Đayadratha že mrtev! Boril se bom, da zmagam ne da izgubim! Resnica je, da je v brahmanu resnica, da je v pravičnem krotkost, da je v žrtvovanju napredovanje in da je v Narayani zmaga!"

Rekoč to Kršni in samemu sebi, se Arđun še enkrat obrne na Kršna s svojim globokim glasom: "Potrebno bi bilo, Kršna, da takoj, ko se zdani poskrbiš za voz, da bo pripravljen in dobro opremljen, ker je pred njim največja naloga."

Te noči niti Vasudevi niti Dhanandayu sen ni prišel na oči. Prebila sta jo vzdihujoč v svoji grozni žalosti. Bogovi so postali zaskrbljeni vedoč, da je Nara Narayana obvzel gnev in se je Indra vprašal: "Kaj bo iz tega nastalo? Iz jasnega neba je grmelo in bleščalo, zemlja pa se je stresala z gozdovi in vodami. Potem močni Indrin sin reče Kršni: "Pojdi in potolaži svojo sestro Subhadro in njeno snaho Uttaro. Gospod in povej jima besede utehe in resnice."

Ožaloščenega srca se Kršna napoti k Arđunovemu bivališču, da potolaži svojo jokajočo sestro.

Tega istega večera je kralj Sindhua Đayadratha izvedel za Arđunovo zaprisego in znašel se je v hudih težavah. Zamisli se, potem pa vstane in odide tja kjer so se zbrali kralji in jim preplašen in osovražen reče: "Tisti, ki ga je poželjivi Indra v Panduovi njivi zasejal, zlobni Arđun, se je namenil mene odposlati na drug svet. Ostanite z mojim blagoslovom, ker se bom jaz napotil proti svojemu domu.

Želim še živeti. Če želite, da ostanem, mene vi kšatrijski prvaki ščitite s silo svojega orožja!"

Duryodhana pa kateremu je bil njegov lastni namen vedno važnejši od vsega začne miriti in naštevati znamenite viteze kateri ga bodo drugega dne branili v boju in ga tako pomiri. Te noči on odvede Đayadratha v Dronin šotor. Đayadratha se je s poštovanjem dotaknil učiteljevih stopal in spregovori: "Povej učitelj kakšna je razlika med mojo in Arđunovo strelno veščino?"

Dron mu odgovori: "Sin, oba sta se učila iste veščine. Samo Arđun je zelo strogo živel in se je ukvarjal z Yogo in je zaradi tega močnejši. Ti pa se ga kljub temu ne boj. Tistega, ki ščiti moje orožje ne morejo premagati niti bogovi. Naredil bom vojni red katerega Arđun ne bo mogel prebiti. Močni vitez moraš slediti stezi po kateri so hodili tvoji očetje in praočetje. Dobro si se naučil Ved in prinašal si žrtvene ulivanke in veliko žrtvenih obredov si priredil in za tebe smrt ne more biti vzrok strahu. Vsi mi, jaz in moj sin smo smrtni in kratkodobni. Misli na to, da nas bo vse prej ali slej pokosil čas in da bomo odšli na tisti svet noseč s seboj samo svoje delo(9). Blagor katerega puščavniki zaslužijo s svojo pokoro, kšatriye zaslužijo s svojim pogumom izvršujoč dolžnosti svojega stanu."

In tako je Bharadvatin sin umiril Đayadratha katerega srce se je okrepilo in on se je odločil, da se bori.

Plemeniti Kršna se je vrnil v svoj šotor v spremstvu kočijaža Daruke in se je spustil na svojo posteljo potem pa se je zatopil v yogo. Brez prestanka je razmišljal o Arđunovi zaobljubi. V taboru Pandauvov nihče te noči ni spal.

Sredi noči je Kršna trznil iz spanca in ogovori svojega kočijaža: "Daruka, Arđun je zlomljen od žalosti za svojim sinom in se je zaklel, da bo jutri pred vzhodom sonca usmrtil Đayadratha, iz tega jutra bo branil vse Duryodhanine čete. Tu bodo tudi Dron s svojim sinom in on

zelo dobro ve kaj je potrebno storiti.. Temu katerega brani on se mu ne more zoperstaviti niti sam neprimerljivi Tisočroki Indra. Jaz ne bom imel moči Daruka, gledati zemljo na kateri ni Arđuna. Njemu na ljubo jih bom jutri vse pobil pa tudi Karno in Suryodhano. Tisti, ki sovraži Arđuna sovraži mene. Vedi, da je Arđun polovica mene samega. Ko mineta noč in se naredi jutro, boš ti Daruka opremil moj voz z vsem kar je potrebno, da me spremlja kamor se jaz gibljem. Ko zaslišiš mojo kočijo Pancađauyo, kako igra piskujoč zvok aršabh, boš hitro prišel po mene. Pravim ti suta, da bo Arđun jutri ubil tistega kateremu je obljubil smrt!"

- "Tiger med ljudmi - odvrne Daruka - tisti kateremu si ti kočijaž nihče ne more biti prevaran. Storil bom, kot si mi ukazal, ta noč pa naj Arđunu prinese jutro pod naklonjenim znamenjem."

Mine tudi ta noč in kralj Yudhištira vstane iz svoje postelje. Plesalci in plesalke in milozvočni pevci zapojejo mile skladbe v slavo roda Kuruov. Spretni glasbeniki zaigrajo na svoje instrumente in ti zvoki so predramili prvega med kralji. On odide na kopanje, da opravi vse kar je bilo nujno. Pristopilo mu je 108 slug okopanih in oblečenih v belo držeč mu zlate vrče napolnjene do vrha. Sedeč na svojem kraljevskem stolu oblečen v tanko srajco se je kralj okopal v nekoliko vrstah vod začinjenih s sandalovino in posvečeno z mantrami, toda močni in spretni uslužbenci so ga polivali z vodo v kateri so bile različne zdravilne trave. Potem se je okopal v vodi začinjeni z raznimi vonjavami, potem pa si je osušil lase z dolgo belo tkanino kakor labodje perje. Ko so mu namazali telo s sandalovinastim zdravilom so ga oblekli v čista oblačila in cvetne vence. Potem se je močni vladar v mislih predal molitvi sedeč sklenjenih rok in z obrazom proti vzhodu, kot to delajo vsi pravičniki. Potem kralj z veliko ponižnostjo vstopi v prostor, kjer je bil sveti ogenj in mu izkaže čast z zavitki šibja svetega drevesa in vlivanko prečiščenega masla posvečenega z mantrami. Ko je odšel od tam je Yudhištira prešel v drug prostor v katerem so bili prvaki med brahmani, samoobrzdani poznavalci Ved očiščeni z obljubami in učenjem svetih spisov. Vsi oni so se bili okopali ko so

opravili žrtvene obrede. Teh oboževalcev Sonca je bilo polnih tisoč, z njimi pa je bilo 8000 brahmanov iste vrste. Pandauvov sin jih obdari z medom, maslom in najboljšim sadjem od vrste, ki je pod dobrim znamenjem in vsak je dal nekaj zlata in 100 žrebcev okrašenih z nakitom, draga oblačila in vse kar jim je bilo všeč oni pa so mu jasnih glasov izrekli svoje blagoslove.

Potem Kuntin sin oddide v zunanje prostore, služabniki pa mu prinese čudovite dragocene sedeže krožnih oblik okovanih z biseri in lazulitom, paži pa so pripravili vse njegovo bogato okrasje. Kralj je bil v tem času tako lep, da bi se zagledajoč ga njegovi sovražniki, od žalosti in bolečine do smrti razžalostili. Pevci so začeli svoje hvalospeve in dvignili so glasove kateri so se zlili v močan zbor. V tem trenutku so zatopotala kopita in kolesa vozov, zazvonili so zvonci na slonih, zatulile so školjke tako, da se je zdelo, da od tega zvoka drhti tudi zemlja.

Potem eden od stražarjev na vratih v oklepu in z mečem ob boku, mlad in okrašen z uhani vstopi kraljeve prostore, poklekne pred kralja kateri je zaslužil vsako čast in prikloni glavo in najavi Dharminemu sinu, da Kršna čaka, da bi bil sprejet.

Kralj sprejme Madhava ob dolžnih časteh in povpraša za njegovo zdravje potem pa pridejo tudi ostale kšatriye kraljevske krvi. Pride tudi Arđun in za tem na ukaz Dharminega sina vsi prijatelji in dobromisleči Pandauvov odidejo v boj jezni na svoje sovražnike. Arđun se povzpne na voz skupaj z Yuyudhanom in tako so se oni trije odpeljali kot Soma, Budha in Šukra(10 - Mesec, Merkur in Venera). Ko odhajajo da razženejo močno temo, blagonaklonjeni veter pa jim je pihal v hrbet.

Izvorni duhovni planet, ki spominja na lotosov cvet. Na tem planetu prebiva prvobitna Božanska osebnost.

Arđun je opazoval okrog sebe veliko ugodnih predznakov potem pa reče velikemu strelcu Yuyudhanu: "Yuyudhana po znamenjih sodeč bi rekel, da je moja zmaga povsem sigurna. Jaz grem tja kjer vladar Sindhua čaka svojo smrt. Ena od mojih prvih dolžnosti je, da ubijem Ďayadratha, toda prav tako pomembna je tudi Yudhišthirina varnost. O močnoroki, bodi ti danes kraljevi zaščitnik. Ti ga boš varoval kot bi jaz sam delal in ne poznam na svetu drugega, ki bi to bolje obvaldal od tebe."

Satyaki pogubitelj veliko velikih junakov, odgovori: "Naj bo tako!" - in oddide h kralju Yudhišthiri.

Ko se je zdanil 14 dan boja je učitelj Dron najboljši od vseh, ki vladajo orožju začel postorjevati svoje čete za boj. Dvignilo se je vpitje jeznih vojščakov kateri so napenjali svoje loke in tetive in vzklikali: "Kje je ta Dhanandāya?" - Nekateri so metali v višino velike meče ostre in dobro nabrušene z ostrino barve neba in lepimi držaji. Nekateri so metali svoje kije okrašene z zvonci in namazane s sandalovim zdravilom, okrašene z zlatom in diamanti. Zatem so gnevni in ponosni z velikimi rokami pričakali svoje orožje.

Ko je razporedil svoje akšauhinje je Bharadvadžin sin, rekel kralju Ďayadrathu: "Ti in močni Karna, Asvatthaman, Salya, Vršasena in Krpa s 100.000 konjeniki in 60.000 vozovi, 10.000 sloni s kupolami in 21.000 pešaki v oklepih zavzemite položaj 20 milj za meno. Tja niti Indra na čelu bogov nebi dosegel, da o Pandauvih ne govorimo."

To pomiri vladarja Sidhuov in on stori kot mu je rečeno.

Kraljevič Durmarašan, željan bitke se je postavil na sam vrh ob njem pa je bilo 1500 razdraženih slonov, tako velikih, da jih je bilo strah pogledati, vsi pa so bili v oklepih.

Vojni red, ki ga je naredil Bharadvadžin sin je bil deloma šakata, delno pa krog in bil je dolg 48 milj, v ozadju pa je segal še 20 milj. V

ozadju tega reda je bil neprebojni red imenovan Lokvanj v notranjosti pa so stale zbite čete postrojene v obliki imenovani Iгла. Na uhanih te igle je stal veliki vojščak Krtavarman ob njem pa vladar Kambođa ob njem Đalasandha naprej Duryodhana in Karna in še stotine tisočev izbranih junakov. Na drugi strani te igle pa je stal Đayadratha. Dron je bil na vhodu vrst šakat.

Bojišče se je počasi prekrivalo z junaki Bharat željnih borbe in ko pride čas imenovan raudra se pojavi tudi Arđun pred njegovim vozom pa so leteli igrajoč se vrane in gavrani. S treskanjem je začelo padati tisoče meteorjev. Arđun postavi svoj voz v prednje vrste kjer je bila toča strel najgostejša in pihne v svojo školjko, Kršna pa pihne v Pancađauyo. Od tega zvoka je vzdrhtelo srce vojakov Kuruov, lasje pa so se dvignile vojakom od groze. Opičjak na Arđunovi zastavi odpre usta in grozno zatuli, ob njem pa zatulijo tudi ostala bitja, ki so stala ob njem. Dvignilo se je vsesplošno vpitje in kriki, Arđun pa ogovori potomca Dasartha: "Odpelji me Kršna tja kjer je Durmasan. Prebila se bova skozi odred slonov." - Rekoč to on zasuje nasprotniško stran s pljuskom strelc tako kot oblaki z dežjem zametavajo gore.

Ko je Arđun odšel v preboj so pomrli številni junaki Kuruov ali pa so se razbežali izgubeč prisebnost. Kraljeviča Dussasana je spopadel bes in je željan spopada navalil na Arđuna. Ta pa se je še dalje prebijal in neobzirajoč se za njim. Pobiti z eno in isto strelico Arđuna so padali po tleh po trije ali štirje vojščaki, lahko pa so se videla številna trupla brez glav kako še naprej drže v rokah svoje orožje.

Dussasanina vojska se je razbežala pred Arđunom, pa tudi sam Dussasana se je moral vrniti pod Dronino okrilje. Arđun pa se je približal Dronu in ob Kršninem nagovoru sklene roke in ga ogovori: "Zaželi mi srečo brahman in daj mi blagoslov. S tvojo milostjo se bom prebil skozi ta neprebojni red. Ti si moj starešina kot tudi Yudhištira ali kot Kršna o poročnik, gospod! Tako kot Asvatthaman zasluži, da ga ščitiš, zaslužim to tudi jaz. Ob tvojem dovoljenju želim dovoljenje kralja Sindhuov!"

Učitelj se na te besede nasmehne in mu odvrne: "O Bibhatsu, ne boš ubil Đayadratho, če ne premagaš mene!" - In Dron ga zasuje s pljuskom ostrih strelc katere je Arđun pričakal s svojimi. Dronine strelice so prebodle Arđuna in Kršno in njune konje, Arđun pa zamenja posekano tetivo in pošlje na Drona naprej 600 potem pa še 700 potem 1000 in za tem hitro kot, da je odpel samo eno. Umrlo jih je veliko kateri so stali ob Dronu.

Potem mu Dron odgovori s strelico katera ga zadene v sredino prsi in takoj izgine njegova moč, toda Arđun vseeno hitro pride k sebi in se začne zoperstavljeni učiteljevim napadom.

Tedaj se oglasi Vasudeva: "Arđun ne smeva zapravljati časa. Uiti je treba Dronu, ker naju čaka pomembnejša naloga!"

Arđun reče na to: "Če ti tako praviš!"

In onadva nadaljujeta držeč učitelja z desne strani. Potem Dron pokliče Arđuna: "Kam greš, Pandauvov sin? Ali je res, da ti ne prekinjaš boja vse dokler ne premagaš svojega sovražnika?"

- "Ti si moj učitelj, toda ne tudi moj sovražnik!" - odvrne Arđun. "Jaz sem tvoj učenec in zato sem kot tvoj sin. Poleg tega na tem svetu ni človeka kateri tebe lahko premaga."

In zelo obloženi Bibhatsu nadaljuje naprej prebijajoč se skozi čete Kuruov z bokov pa sta ga spremljala plemenita kraljeviča Pancal: Yudhamanya in Uttamaudās.

Videč, da se je pred Kuntinim sinom počez postavil Krtavarmanov voz, Kršna pomisli, da ne sme izgubljeni časa z njimi in reče Arđunu: "Ne pokaži nikakršne milosti do Krtavarmana. Stri ga in pogubi!" - Nato Arđun zasuje Krtavarmana s svojimi strelcami tako, da je bil ta popolnoma omotičen, potem pa požene svoje hitre konje na vojsko Kambođ. Kakor požar gnan z vetrom požira gosti gozd, tako je tudi

Arđun ogenj Pandauvov, jezno podiral gozd vojščakov Kuruov, metajoč naokrog strelice kakor ognjene jezike, Kršna pa je bil veter, ki ga je podpihoval. Z vseh strani obkrožen z obroči vozov in slonov, tisoči in tisoči kateri so ga obkoljevali vrsto za vrsto Dhanandžaya izgine med njimi kot Sonce zavito v oblake.

Duryodhana se na svojem vozu hitro prebije porazeč vse te viteze. "Naj ti sedaj pomaga tvoja pamet, da si izmisliš nekaj, da bi ubili Arđuna. Bodi blagoslovljen učitelj stori nekaj, da bi Đayadratha ne izgubil glave! O blagoslovljeni jaz vem, da si naklonjen Pandauvom toda meni se je že zmedel razum od močnega razmišljanja kaj in kako bom. Jedel si naš kruh pa se nam vseeno oddolžuješ z zlom. Če mi nebi obljubljal, da boš premagal in ponižal Pandauve, jaz nebi nikoli poskušal preprečiti gospodarja Sindhuov, da se vrne v svojo domovino. Ne jezi se na mene! Mogoče me je zaradi blodnje in norenja obvezela groza! O zaščiti sedaj vladarja Sindhuov!"

Dron reče na to: "Ne jemljem si za zlo te tvoje besede. Tebe imam tako rad kot Asvatthamana. Sedaj boš storil to kar ti bom rekel: Pod bremenom let sem in ne morem se gibati več tako kot Arđun. Jaz moram ujeti Yudhištira, tebi pa bom kralj položil ta zlati oklep, da ga nihče več ne bo mogel prebiti z nikakršnim orožjem katerega uporabljajo ljudje. Niti Kršna niti Kuntin sin ga ne bosta mogla prebiti z nikakršnim orožjem katerega uporabljajo ljudje. Ne bosta ga mogla prebiti s strelicami. Tako oklepljen pohiti na srečanje z Arđunom in on se ne bo mogel primerjati s teboj."

In rekoč to prvi med posvečenimi se dotakne brahmanove vode in spregovori predpisane mantre in si hitro pripaše Duryodhanin čudežni in bleščéči oklep in tako pošlje kralja v boj. Duryodhana odide za Arđunom kateri je bil že globoko zašel v moč Kuruov.

Sonce je bilo že odšlo v zaton, proti vrhovom bregov Aste in njegovi žarki so ublažili noč in dan je počasi začel ugašati na nebu pokritem s prahom. Vojaki so kakor kdo počivali, nekateri so se borili,

nekateri pa so se vračali v spopad željni zmage. In medtem, ko so se vračali v spopad željni zmage. In medtem, ko so se vojske tako borile obe upajoč na zmago sta se Arđun in Kršna še naprej prebijala do vladarja Sindhuov.

Kuntin sin je s svojimi strelkami pripravljaj pot primeren za njegov voz, Kršna pa je izkazoval svojo veščino upravljanja voza po krožnih poteh različnih oblik in vrst. Arđunove strelce vrezane z njegovim imenom dobro narejene in zavite v mačje črevo pravih spojev in daljnosežne, močno izdelane iz rezanega bambusa ali pa cele iz železa so pile sovražnikovo kri skupaj s pticami grabežljivkami. Stojč na svojem vozu je spuščal Arđun svoje strelce po dve milji v daljavo, one pa so padale in ugašale življenja ravno tedaj, ko bi voz dosegal to mesto prevozeč preko pobitih ljudi in konjev, preko polomljenih voz in mrtvih slonov.

Potem Kršna ogovori Arđuna: "Poglej Dhanandđaya glej Suyodhane kako nas preHITEVAJO! Zdi se, da on ve, da se bo danes spopadel s teboj. Če ga z malo sreče danes ubiješ se boš lahko prebil skozi njegovo vojsko brez gospodarja."

- "Naj bo kot praviš! - odvrne Arđun - To je prav tisto kar bi moral storiti!"

Tedaj tvoj sin, gospod izzove s smehom Kršno in Dhanandđaya v boj, tadva pa sta se zelo razveselila. Duryodhana prebode Arđuna s tremi strelkami velike moči katere so se lahko globoko zabodle. S štirimi strelkami zadene štiri njune konje deset pa se jih je zabodlo Vasudev v prsa presekajoč mu bič v rokah. Tedaj Kršna reče Arđunu: "To kar sedaj gledam, še nisem nikoli gledal, kot tudi ne vidim, da bregovi hodijo! Tvoje strelce nimajo nikakršnega učinka! Vodnik Bharat ali je Gandiva izgubila moč ali so tvoje roke obnemogle."

Arđun mu na to odvrne: "Rekel bi Kršna, da so oklep na Duryodnaninem telesu namestile Dronine roke. Tako kot je

postavljen ta oklep je neprebojen za moje strelice. V njem je moč vseh treh svetov! To je lahko samo Dronina veččina jaz pa sem se od njega učil. Toda tisti, ki sedaj nosi ta oklep ne ve kako se to dela. On ga nosi tako kot bi to delala žena. Celo če je ta oklep božanski in da ga je naredil sam Brahman ne bo mogel pred mojimi strelicami skriti in zavarovati zlega Duryodhana."

Tedaj Arđun s svojimi strelicami pobije Duryodhanine konje in oba kočijaža, preseka lok in potrga kožnate ščitnike za pesti. Zatem začne razsekavati njegov voz in Duryodhana se je hitro znašel nemočen s pestmi potolčenimi s strelicami. Videč velikega vojščaka v težavi so mu mnogi hiteli na pomoč, Arđunu pa začne s silo svojega orožja zatirati vso vojsko.

Toda Kršna ni hotel izgubljeni časa temveč je zaklical Arđunu: "Močno potegni tetivo jaz pa bom pihnil v svojo školjko!"

In Kesava, obraza prekrita z prahom silno pihne v svojo Pancađanyo. Od njegovega zvoka in brnenja Gandive so vsi vojščaki Kuruov, močni in šibki popadali na zemljo in Arđunon voz se je naenkrat pojavil iz množice kot Sonce, ko vzide izza oblakov.

Duryodhana in osem velikih vitezov kateri so bili določeni, da ščitijo Đayadratha vsi skupaj obkrožijo Pandauovega sina in čudežni so bili pogvigi tistega s katerim je Kršna kot kočijaž izvojeval dokler je z njimi delil dvoboj z vsemi temi združenimi vojščaki.

V tem času je bil Yudhištira v veliki težavi. Jezni Dron je posekal lok in on je vzel drugega bolj žilavega in z njim podre vseh tisoč strel s katerimi ga je Dron zasipal. Tedaj se Dron razjezi in s svojimi ostrimi strelicami pobija Yudhištirino zaprego, ta pa praznih rok skoči s svojega nepremičnega voza in Sahadeva ga odpelje z bojišča. Medtem, ko je Dron nadaljeval uničevanje Somak, se nihče ni upal jurišati nanj in nihče ga ni niti zadel s strelico. Uničevalni spopad se je nadaljeval, v tem času pa Yudhištira zasliši zvok Pancađanje v katero

je pihnil Vasudeva. Zares se je zgodilo tako, da se je od tuljenja Dhrtaraštrovih pred Arđunim vozom in od bučanja bitke katero je vodil junaški Satyaki se bučanje Gandive sploh ni slišalo. Kraljevskemu Pandauvovemu sinu je prišlo na misel: "Nekaj ni vrede z Arđunom, takoj ko se Pancađanya tako oglašča, Kurui pa kričijo od veselja!" - in ob tej misli se mu zmračí pred očmi, srce pa mu vzdhrti od strahu in on z drhtečim glasom ogovori Satyakija: "O satyaki, ti ki si po pogumnosti enak Kršnu, vedno si bil steber Pandauvov, tako kot je to Kršna. Zato te bom obremenil z bremenom katero te je dostojno in ti je doraslo. Arđun je tvoj brat, prijatelj in učitelj. Pojdi mu sedaj na pomoč ker slutim, da je v težki nevarnosti."

Vodnik Šinij odgovori na to pravičnemu kralju Yudhištiru: "O gospod neuničljive slave, slišal sem tvoje pravične besede katere me bodo zaradi Arđuna odvedle k slavi. Pripravljen sem za Arđuna žrtvovati lastno življenje! Toda meni je Arđun pred samim Vasudevom nekolikokrat omenil, da je tvoja varnost zaupana meni in, da bo samo tako brezskrben odšel ubiti Đayadratha."

Yudhištira pa mu odvrne: "Tako je kot praviš, toda zaradi tega moje srce ni postalo nič bolj mirno glede na to, da je sedaj Arđun v nevarnosti. Jaz bom preduzel vse, da sebe zaščitim, tebi pa ukazujem, da odideš tja kamor se je namenil Arđun! Močni Bhima me bo branil, tu pa je tudi Dhrštadyumna, kateri se je rodil iz ognja samo, da bi Dronu prinesel pogubo."

Velemož Šinij je poslušal Yudhištira in se je ustrašil, kaj mu bo Arđun rekel ko sliši, da je zapustil Yudhištira, toda potem pomisli, da ga bodo imeli ljudje za strahopetca če ne odide. V tem Yudhištira ukaže, da se Satyakijev voz naloži s tulci raznovrstnega orožja in vsemi ostalimi potrebščinami in njegove izvrstne konje izprežejo in jim dajo piti, sprehodijo se in okopajo. Potem jih zopet zaprežejo, ko so jim potregali strelice iz teles in jim dali jesti. S spočito zaprego Satyaki odide, da bi našel Arđuna in nenadoma naleti na vojsko Kuruov in Dron mu je stal na njegovi poti. On ga zasuje s strelkami in

krikne: "Tvoj učitelj Arđun se je izmikal spopadu z menoj in odšel od tu kot strahopetec. Če me še ti hitro kot on ne obideš danes ne boš odnesel žive glave!"

Satyaki mu na to odgovori: "Jaz bom po ukazu kralja Yudhištire odšel po sledi svojega učitelja. Bodi blagoslovljen brahman, jaz pa sedaj nebi zapravljal časa. Potrebno bi bilo, da učenci vedno hodijo po korakih svojega učitelja zato bom jaz tudi to storil."

In on se obrne k svojemu vozniku in reče: "Pojdi po tistem praznem prostoru zraven Karnine vojske!"

Jezni Dron odide za njim obsipajoč ga s tisočimi strelkami in raztogoteni Krtavarman gre v srečanje z njim z namero, da ga zaustavi. Satyakiju so se zoperstavili številni pogumni in močni vojščaki in on kateri je bil nezaustavljiv ni mogel nadaljevati niti koraka. Številni vojščaki vajeni ubijanja so zasuli Yuyudhana s številnimi strelkami in ga pazljivo obkolili, Dron pa ga je zadel s 77 strelkami, potem Satyaki nacilja strelco z zlatimi krili iz katere so bleščali plameni podobni besni kači ali Uničevalčevi palici in z njo zabodel Krtavarmana. Ta grozna strelca se je prebila skozi njegov bleščeči oklep in natopljen z njegovo krvjo se zabije v zemljo. Okopan v krvi ranjeni Krtavarman spusti iz rok lok s strelco na tetivi in pade v svoj voz.

Tedaj Satyaki nadaljuje svojo pot skozi Kurue kot Indra skozi bojne vrste asur. Z eno samo strelco on podere Droninega voznika in s svojimi udarci nažene njegovo zaprego da odvede voz daleč od tam. Neustrašni Dron vidi, da so njegove vojne vrste podrti in odide, da bi zaščitil svojo vojsko, namesto, da bi preganjal Šinijevega vnuka."

Celo niti Arđun, kralj, ni storil takšnega pokola kakršnega je naredil Satyaki med tvojimi vrstami. Razganjajoč njihove vrste se je on nadaljeval prebijati do Arđuna.

Dron zagleda Dussasanin voz v bližini in mu reče: "Dussasan zakaj toliko vozov beži? Ali je kralju dobro? Ali je vladar Sindhuov še živ? Zakaj se vračaš iz spopada? Tudi ti si izzval vso to sovražstvo Pandauvov in Pancal, sedaj pa si se prestrašil samega Satyakija. Ti si kraljevi brat in veliki strelec! Poženi svoj voz na Satyakijevega, ker se bo vsa ta vojska podrla!"

Tvoj sin ni spregovoril niti besede temveč je storil tako, kot mu je bilo rečeno.

V tem času je vojska Pandauvov začela na vse strani omahovati; tako Pandauvi, Pancale kot tudi Somake so morali na daleč odstopati. Tedaj Yudhištira reče Bhimasenu vzdihujoč kot črna Kobra in očmi polnih solz: "Slišali smo kako Vasudeva piha v Pancađanyo katera se na daleč spozna. Bojim se, da se sedaj Kršna bojuje, ker je Arđun umrl! Nikjer ne vidim Arđunove zastave. Kuntin sin, ti boš zato odšel tja kjer je Dhandđaya in tja kamor je odšel silni Satyaki. Stori to, če si voljan poslušati moje ukaze in če ti je znano, da sem tvoj starejši brat."

Bhima reče na to: "Onadva sta se odpeljala na vozovih kateri so nekoč nosili Brahmana in Isana in Indro in Varuna, in nimajo se česa bati. Pa vseeno bom poslušal tvoj ukaz. Ne skrbi. Takoj bom odšel in izpolnil tvoj ukaz!"

Potem se obrne na Dhrštadyumna: "O Pancala, ti dobro veš, da se Dron na vsak način želi dokopati do Yudhištire. Naša prva dolžnost je, da branimo kralja, toda jaz moram poslušati njegove ukaze. Zato sedaj odhajam tja kjer je Đayadratha kateremu je odbil usojeni čas. Zato bodi danes pripravljen in odločen, da braniš Prthinega sina. To je tvoja prva in največja dolžnost!"

- "Ne skrbi Bhima - reče na to Dhrštadyumna - Dron bo ponižal Yudhištira šele ko ubije Dhrštadyumna!"

Tedaj Bhima silno pihne v svojo školjko in odpne struno na svojem loku in ob levjem vzkliku kateri je naganjal jezo v srca sovražnikov naskoči med njih. Njegov zastrašujoči dragoceni jekleni oklep okovan z zlatom je bleščal kot oblak nabit s strelkami. Kurui so se trudili, da ga zaustavijo toda Bhima obvlada vse te viteze in potem udari na Dronino vojsko zasipajoč slone s točo strelc.

Učitelj Dron je to preprečil, tako kot kopno preprečuje pot morski plimi. Upal je, da mu bo Bhima izkazal isto spoštovanje kot Arđun, zato ga ogovori: "Bhima ni v tvoji moči, da se prebiješ skozi to vojsko vse dokler ne obvladaš mene. Jaz sem tvoj sovražnik, silni junak! Kršni in Arđunu sem dopustil, da se prebijejo skozi to vojsko, toda ti ne boš šel mimo!"

Njegove besede so razjezile neustrašnega Bhima zato mu on oči okrvavljenih od besa zabrusi: "Bedni brahman, Arđun ni šel tod mimo zaradi tvojega dovoljenja! S častjo, ki ti jo je izkazal je samo pokazal kako te spoštuje. Toda jaz do tebe ne bom pokazal milosti kot je to storil Arđun. Sedaj pa sam praviš, da si moj sovražnik. No, pa naj bo tako!" - in rekoč to Bhima zavihti svoj top in razbije Dronino kočijo na majhne koščke.

Dron naglo skoči z voza katerega je kij še istega trenutka zatlačil v zemljo skupaj z zaprego, kočijažem in zastavo.

Tedaj kralj, tvoji sinovi zopet obkrožijo Bhima, prvaka med strelci z voza. V tem spopadu umre njih enajst. Ne mine dolgo in Bhima razžene vse te vojne vozove mečeč jezne poglede okrog sebe. Ko se Pandauvov sin prebije skozi to silo ga zopet pričaka učitelj Dron in z nasmeškom ga je obsul s številnimi strelkami želeč, da bi ga ustavil. Potem Bhima skoči s svojega voza zamiži in z veliko hitrostjo naskoči na Drona. Zares gospod, Bhima je trpel ploho Droninih strelc tako kot bik prenaša nevihtno ploho. Dron ga je jezno ranil toda Bhima ujame kodre njegovega voza in ga silovito trešči v zemljo. Dron je uspel pravočasno izskočiti in se povzpeti na drug voz, potem pa se je

napotil proti neki praznini v vojnih vrstah. Močni Bhima je ponovno vstopil v svoj voz in nezadržno naskočil na vojsko tvojega sina. Prebijal se je skozi vrste Bharat in Kambođ in skozi številna plemena mlech kateri so bili vsi izvrstni borci, potem pa je zagledal velikega strelca Sattyakija zatopljenega v bitko. Nadaljuje naprej željan, da vidi Dhanandaya in obvladajoč vse tvoje vojščake končno zagleda tudi velikega strelca kako napreduje proti Dayadrathu z namero, da ga ubije. Bhima tedaj vzklikne z glasom kot grom, Arđun in Madhava pa mu odgovorita z vzklikom.

To je slišal tudi kralj Yudhištira in ločil glasove Bhima in lokonosca Arđuna in mu je takoj odleglo in njegovo srce se je razveselilo.

Karna ni mogel prenašati Bhiminih vzklikov zato naskoči nanj gromko kričoč in napenjajoč svoj lok z veliko močjo. V junaškem Bhimu je planil bes, ko je videl Vikartana in je odpel nanj nekaj silovitih udarcev. S široko strelico je poslal v Yamino cesarstvo Karninega kočijaža potem pa ubije tudi njegove konje. Karna hitro zapusti svoj nepotreben voz in se povzpne na voz Vršasena. Vseeno je Karna odpenjal svoje strelce prizanašajoč Bhimu, ta pa je ciljalo Karno ne da bi vračeval z močjo.

Potem se Bhima obrne od Karne v želji, da se pridruži Kršni in Arđunu, toda Radhin sin ga ponovno napade in ga zasuje s ploho strelc izživajoč ga s smehom na licih lepih kot razcveteni lokvanj: "Zakaj si mi obrnil hrbet? Ali se ti tako mudi, da bi videl Arđuna? Ostani tam kjer si in zasuj me s svojimi strelcami!"

Bhima se ni mogel upreti temveč je obrnil svoj voz in začel spopad s sutinim sinom. Zdelo se je, da se Karna ves čas smeje Bhimasenu kateri se je boril tako omamljen. Potem srčni Bhima zopet polomi Karnin lok in smejoč pobije zaprego in voznika, njega pa s številnimi dolgimi strelcami zadene v prsi. Karna stopi na drug, po predpisih opremljen voz in z besom nevihtnega morja zopet napade

Bhima. Obema so bile oči okrvavljene od togote in švigale so kot kače. Karna nažene svojo zaprego labodje barve med Bhimine konje barve medveda in dve zapregi sta se zapledli. Medtem, ko sta Bhima in Karna drug drugega zasipala s strelcami so številni sloni, konji in ljudje umirali zaradi šviganja njunih strelc naokrog in nastal je vsesplošni pokol in polje se je prekrilo s telesi.

Bhima zopet preseka Karnin lok, pobije zaprego in podere kočijaža iz njegovega oddelka, Karna pa omotičen od Bhiminih strelc ni več vedel kaj naj stori. Duryodhana opazi, da je Karna v težavi zato ukaže svojemu bratu Durđayu, da mu pomaga. Besni Bhima prebode Durđaya s svojimi strelcami in v Yamino hišo pošlje njega in njegovega voznika in konje iz zaprege. Karna zajoče od velike žalosti in obide častni krog okrog tvojega sina kateri je ležal na tleh v krčih in zvijajoč se kot kača. Potem tvoj sin Durmukha posluša Duryodhanin ukaz in hitro odide do Karne zasipajoč Bhimo s strelcami. Ko pa Bhima zagleda tudi njega, ga z devetimi pravimi strelcami pošlje v Yamino cesarstvo. Karna solznih oči zopet prekine spopad, da bi obšel častni krog okrog padlega kralja, potem pa se vzdihujoč umakne in ga pusti, da tam leži.

Bhima je izkoristil to priložnost in odpne na sutinega sina 14 dolgih strelc s perjem ujed, Karna pa mu je na to odgovoril z istim številom. No slavni vojščak je bil že zelo ranjen od Bhiminega orožja in užaloščen zaradi dveh smrti in zato se je potegnil z bojišča povzpeč se na voz umrlega Durmukha.

Videč, da je Bhima porazil Karno, so Durmašana in njegovi štirje bratje skupaj z njim odšli, da ga napadejo. Oblečeni v lepe oklepe obkroženi z vseh strani prekriti s svojimi strelcami kot vrsta kobilic. Bhima jih pričaka smehljajoč se in odpel je 25 strelc na kraljeviče lepe kot nebesnike. Sprožene iz Bhiminega močnega loka so te strelice poslale vseh pet v Yamino prebivališče, pa tudi njihove konje z njimi. Telesa brez življenja zraven svojih voz kot veliko drevje podrto z nevihto.

Karna je gledal pogubo Dhrtaraštrinih sinov kateri so prišli njemu v pomoč, kriveč sebe za njihovo pogubo. Prenehal je upati, da bo od tam odnesel živo glavo zato se vrne njegova moč on zopet odide na Bhima in ga prebode s 5 strelcami potem pa še s 70 in neprenehoma se smejoč. Ne ozirajoč se na te strelice z zlatimi krili, brušene na kamenje, Bhima prebode Karna s stotino svojih.

Jezni Karna mu potem razbije tulce s strelcami, podere uzde in s petimi strelcami nabode kočijaža kateri zbeži k Yudhamanyovemu vozu. Odločen, da umre ali zmaga Kuntin sin seže po meču in ščitu, toda ščit so mu razbile Arđunove strelice. Ko ostane brez voza in orožja, Bhima odhiti do Karninega voza s svojim čudežnim mečem. Ta veliki meč je padel z neba kakor jezna kača in preseka Karnin napeti lok, ta pa poseže za še boljšim in še bolj žilavim lokom in zasuje Bhimo s tisoči ostrih zlatoperesih strelc. Ves preboden z njimi, Bhima skoči v zrak. Karna se je ves zgrožen skrival v svojem vozu in ga slepil, toda Bhima mu podere zastavo z voza in ga čaka na polju.

Ker Bhimu ni šlo na roko, da ga izvleče iz voza, Radhin sin ga zopet napade toda spopad ni mogel dolgo časa trajati, ker Bhima ni več imel orožja in se je moral izmikati in umikati. On opazi slone velike kot bregovi, ki jih je pobil Arđun in gre med njih tako, da bi otežil Krnino napredovanje. Povsem je odustal od misli, da bi se še boril z njim in gleda samo kako bi izvlekel živo glavo. On dvigne enega od teh slonov in čaka tako svojega nasprotnika kot Hanumant, ki je držal vrh Gandhamadane. S svojimi strelcami Karna razseka tega slona, Bhima pa za tem začne nanj metati te kose, kolesa vozov, pobite konje in vse kar mu je prišlo pod roko. No Karna je vse to odbijal in razsekaval s svojimi strelcami.

Bhima tedaj dvigne svoje strašne pesti v katerih so bili moč groma in želja zmleti nasprotnika, toda se je tega trenutka spomnil na Arđunovega nasveta in odustal. Ni želel zмести njegovo opravilo. Toda sutin sin je še naprej s svojimi strelcami mučil Bhima in mu mešal čutila. Toda imel je v vidu obljubo katero je dal Kunti in ni hotel

vzeti življenja nenaoroženemu Bhimu. Samo hitro se mu je približal in se ga dotakne z vrhom svojega loka, Bhima pa mu še ta trenutek iztrga lok iz rok in ga z njim udari po glavi sikajoč od jeze kot kača.

Radhin sin se nasmehne oči okrvavljenih od besa in mu reče: "Neumni požrešnik ne prihajaj na spopad če ne znaš obvladovati orožja! Ti se v boju obnašaš tako kot neumni kričač. Pojdi živet v pragozd kot puščavnik in se prehranjuj s sadjem in korenjem, ker nisi za boj! Ti znaš samo zmerjati strahopetce in služabnike zaradi svoje večerje! Izgini, odidi v gozd!"

In Bhima je moral poslušati raznovrstne žalitve in vso Karnino žalost in jezo zaradi nepravčnosti, ki jih je doživljal v otroštvu, ki so se sedaj zaradi nepravčnosti, ki jih je doživljal v otroštvu izlili na Bhima.

Na koncu se on nasmehne in odgovori Karni: "Ubožec, kolikokrat sem te že premagal? Kako se lahko takole hvališ? Junak nizkega rodu, daj se brez orožja spusti z menoj v spopad! Ubil te bom pred vsemi temi kralji tako kot sem ubil velikega Kičaka!"

Ostroumen Karna je razumel kaj Bhima namerava in ne sprejme izziva. V tem trenutku Arđun na Kršnino vzpodbudo pošlje na Karno veliko ostrih strelc in one se kot kače zabodejo v Karnino telo, in sutinega sina odvrne iz Bhimine bližine. Ker mu je Bhima sesekal lok, Arđun pa ga je težko ranil s strelcami se Karna končno oddalji od tam.

- "Poglej neustrašni Satyaki! - reče Kršna Arđunu - Tvoj učenec in prijatelj se zmagovito prebija skozi sovražnikove vrste." - Arđun pa pravi na to: "To mi ni všeč Kršna! Velik greh je, ker ga je Yudhištira poslal k nam. Dron ves čas išče priložnost, da bi ujel kralja."

V tem Bhurusravas vidi nepremagljivega Satyakija in se razjezi in ga napade. Slavni vojščak iz zemlje Trigart se je dolgo spopadal s Satyakijem vse dokler se obema ne polomi voz, potem pa nadaljujeta

dvoboj na zemlji z mečem in ščitom v roki. Ko jima od orožja ostanejo samo še delčki se onadva spopadeta brez orožja.

Tedaj Vasudeva reče Arđunu: "Poglej Satyakija prvega med strelci! Ostal je brez svojega voza, ko se je prebil skozi vso to moč Bharat sledeč tvojo sled. Poglej Somadattin sin bo premagal junaka Vršnjin in Andhak! Satyaki je utrujen od številnih naporov. Arđun zaščiti svojega učenca!"

Arđun mu na to odgovori: "Prvak Kuruov in junak Vršnjinev sta se spopadla kot bi se razdraženi slon poigral z močnim levom iz pragozda."

V tem se zaslišijo kriki med okoliškimi vojščaki. Bhuriravas je z udarcem podrl vodja Satvat in ga vlekkel po zemlji kot bi lev vlekkel podrtega slona. Potem ga je udaril v prsi, zagrabil za lase in dvignil meč.

Tedaj reče Kršna: "Glej močni Arđun, Satyaki bo izgubil glavo!"

Arđun mu odgovori: "Moje oči spremljajo Đayadratha in se ne morejo ozirati za Satyakijem! Vseeno pa bom zaradi njega storil ta težki podvig! In rekoč to in poslušajoč Vasudeva on odpne z Gandive strelco ostro kot britev. Strelca bliskne po nebu kot bleščoč meteor in vojščaku Kuruov odseka roko pokrito z dlakami katera je držala ročaj meča.

Božanska osebnost je pravzrok stvarjenja, vzdrževanja in uničenja manifestiranih univerzumov.

Pohabljen z Arđunovo strelico Bhurisravas zapusti Satyakija in v svojem besu začne črniti Pandauvovega sina: "Kuntin sin, ti si izvršil brezdušno in okrutno delo! Odsekal si mi roko, čeprav se nisi boril z menoj! Jaz te nisem niti videl! Ali si se pri Indri ali Rudri učil tako upravljati z orožjem? Ali si se to naučil pri Dronu ali Krpi? Zakaj si ti, kateri si boljše kot kdorkoli na svetu vpogledan v pravila vojskovanja storil to delo, ki je dostojno samo grešnega bednika nizkega roda? To lahko stori samo brezdušni zlikovec! Najbrž te je na to nagovoril Vasudevin sin, ker nihče v katerem teče kraljevska kri nebi pomislil na tako podli zločin!"

Tedaj mu Arđun odgovori: "Ti si star človek in najbrž so ti leta zmedla razum. Obtožuješ nas brez razloga! Ali sem lahko stal in opazoval kako mi ubijaš prijatelja mojo desno roko? On je prišel meni na pomoč in zaradi mene mu ni bilo žal izgubiti svojega življenja! Sedaj nemočen leži na zemlji in jaz bi zaslužil, da grem v pekel, če bi to dopustil. Praviš, da me je Kršnina družba pokvarila! Ta, ki temu svetu ne želi, da bi bil tako pokvarjen? Ko si ga ti izzval je bil Satyaki že izčrpan in slabo oborožen. Kakšno pravilo časti ti je dopuščalo, da dvigneš svoj meč na človeka, ki nemočen leži na zemlji? Ko človek vstopi v boj zaradi samega sebe se ne ozira na svoje življenje in ali ne zasluži zaščito tisti, ki se bori za drugega? Če nebi ubranil Satyakija bi bil zaradi svoje neskrbnosti kriv za njegovo smrt. Kako bi se ti junak obnašal do tistega, ki je odvisen od tebe?"

Stari vojščak nič ne odgovori. Samo z levico je pometal strelice po zemlji in se usedel na to posteljo želeč se napotiti v Brahmanovo cesarstvo predajoč svoja čutila skrbi božanstvom katera so vladala nad njim. Jasnega in očiščenega uma se je umaknil v yogo neumakneč svojega pogleda s Sonca in misleč na velike Upanišade.

Velika vojska Kuruov začne hvaliti starega vojščaka in kaliti mir Kršni in Arđunu toda Bhurisravas se zaradi tega ni nič bolj veselil. Arđun potem reče z žalostjo v srcu in brez sledu jeze: "Vsem kraljem je poznana moja zaprisega, da nihče ne bo umrl od tistih na moji

strani samo, če ni sovražnik na doseg strelice. Spomni se tega Bhurisravasa in me ne obsojaj. Ali je nepravilno, če sem ti odsekal roko braneč nenaoroženega Satyakija? Toda kateri pravični človek, gospod bi lahko hvalil pogubo Abhimanya kateri je bil še otrok brez orožja in v podrtem oklepu?"

Na to se stari vitez samo dotakne zemlje s svojo levo roko in ostane nem s sklonjeno glavo. Tedaj pa vstane Satyaki osvobojen iz roke Somadattinega sina in si poišče meč v nameri, da odseka glavo plemenitemu Bhurisravasu. Zares bil se je odločil ubiti nedolžnega Bhurisravasa kateri je sedel tu tako brez roke podoben slonu z odsekanim rilcem, takorekoč mrtev, ubit z roko Pandauovega sina in ne misleč več na bitko. Vsi vojščaki so glasno negodovali in ga obsojali toda bilo je zaman celo to kar so Kršna, Arđun in Bhima kričali, da se vzdrži take namere. Satyaki udari s svojim mečem in odseka glavo staremu vojščaku kateri je na svoji postelji iz strelc umirjeno sedel odvrneč se od življenja. Glava starca se je odkotalila preko polja, telo pa je ostalo v položaju yoge.

Začuden z njegovimi podvigi, so nebesniki in bogovi blagoslovili Bhurisravasa in med tvojimi vojaki, kralj, se je dvignil šum: "Ni krivice na junaku Vršnj - so govorili - zgodilo se je kar je bilo usojeno. Ni se potrebno jeziti niti soditi, če je dobro ali ne. Stvarnik je odredil Satyakija, da prinese smrt Bhurisravasu."

Satyaki pa pravi na to: "O grešni Kurui, vi ste od zunaj objeli krivico in meni govorite o kreposti in kako ni bilo potrebno ubiti Bhurusravasa, kje pa je bila vaša pravičnost, ko ste v boju ubili neoboroženega otroka, Subhadrinega sina? Jaz sem se večkrat zaobljubil, da bom ubil v boju tistega, ki me bo v boju živega podrl na zemljo in me v jezi udaril z nogo, čeprav bi bil on pod zaobljubo puščavništva. V davnih časih, ko je po zemlji hodil Valmiki(11) in takole prepeval: "Praviš mi opičjak, da žene ni treba ubijati, jaz pa pravim, da bi človek moral neomahljivo delati prav to kar bi prineslo bolečino njihovim sovražnikom!"

Nihče ne spregovori niti besedice med Pandauvi in niti med Kurui toda v sebi so vsi izkazovali čast Bhurisravasu in nihče ni odobral njegovu pogubo. Tisti, ki je številnim izpolnil želje in je zaslužil, da se mu izpolni vsaka želja je posvečen s svojo srčnostjo in smrtjo na ostrtino orožja, odvrigel je svoje telo v tem velikem boju. Tako se je Bhurisrava napotil k nebeškim predelom.

Potem Arđun reče Vasudevu: "Poženi konje Kršna, pohiti do kralja Đayadratha! Sonce se hitro priklanja bregovom Aste!"

In močnoroki Kršna izvrstni poznavalec vodenja konj je pognal srebrne žrebce k Đayadrathinemu vozu. Številni poglavarji vojske Kuruov med njimi tudi kralj Duryodhana, Karna, Vršasena pa tudi Đayadratha z njimi so pohiteli, da se postavijo na pot junaku čigar strelice so nezgrešljive. Imeč sedaj pred seboj kralja Sindhuov je Arđun od jeze metal na njega žareče poglede in zdelo se je, da ga bo z njimi sežigal.

V tem trenutku kralj Duryodhana ogovori Radhinega sina: "Vaikarna naposled je prišel čas tudi za ta boj! O plemeniti pokaži sedaj svojo moč! Karna ne daj, da Arđun ubije Đayadratha. Dan je pri koncu in če vladar Sindhuov preživi do zahoda sonca, bo Arđun zaradi neizvršitve svoje zaobljube izginil v ognju, njegovi bratje in privrženci pa ne bodo hoteli živeti na svetu brez Arđuna."

Radhin sin takole odgovori kralju: "V dvoboju z Bhimasenom je bilo moje telo hudo ranjeno. Pogumni strelec zna zadajati številne in močne udarce. Kralj ti ki deliš časti jaz sem tu samo zato, ker tako mora biti. Udje mi gorijo v bolečini katero mi je zadalo smrtonosno Bhimino orožje. Toda moje življenje pripada tebi in jaz bom storil vse kar je v moji moči, da najboljši med Pandauvi ne vzame življenja Đayadrathu. Jaz se bom danes tiger tebi na ljubo boril s Arđunom toda zmago bo določila usoda."

Medtem, ko sta se kralj in Karna tako pogovarjala je Arđun storil

strašni pokol v njihovi vojski potem pa se je spravlil na samega Dayadratha. Karna mu tedaj stopi na pot in ga zasuje s svojimi strelicami. Začne se hud spopad med Karno in Arđunom kateremu so pomagali tudi Bhima in ostali. Veščina sutinega sina je bil vredna čudenja toda Arđun prebode njegove ude s stotino streljic, Karna pa mu odgovori s petdesetimi. Arđun je videl, kolikšna je Karnina spretnost in napne tetivo do ušesa in s štirimi strelicami pošlje v Yamino carstvo štiri Karnine bele žrebce, s strelico širokega vrha pa pošlje za njimi tudi Karninega voznika poderoč ga z oddelka na vozu. Brez zaprege in brez kočijaža omotičen s ploho streljic Karna ni vedel na katero stran bi šel. Asvatthaman mu pride na pomoč in ga sprejme na svoj voz. Tedaj napadejo z vseh strani vojščaki Kuruov na svojih dragocenih vozovih, trudeč se, da bi ustavili Arđuna in ga onemogočili, da bi izpolnil svojo zaobljubo.

Arđun na vse strani pošlje Varunino orožje in zaradi njega Dhrtaraštovi odstopijo. Zaradi njegovih streljic so se pomračile vse štiri strani sveta in zdelo se je, da skozi to temo blešče samo meteorji. Napenjal je s svojimi mišicami tetivo čudežne Gandive katera je bil podobna loku samega Indre, grmel pa je kot turobni oblaki na koncu yuge in z nasmehom naseljeval Yamino cesarstvo z novimi prebivalci. Jezdil je skozi bitko tako, da se je zdelo, kakor, da je povsod in upravljal s svojim čudežnim orožjem, da se ni moglo opaziti kako jemlje streljice iz tulca niti, ko napenja lok in ga sprošča; tako je imel lahko roko.

V jezi je Arđun poklical nepremagljivo orožje Aindra in od tam je švignilo stotine in tisoče bleščečih kopij s strašnimi čeljusti. Od teh bleščečih kopij podobnih ognju ali sončnim žarkom se ni moglo pogledati v nebo in kot letno sonce pije vodo iz jezera tako so Arđunovi udarci pili življenja vojščakov Kuruov. Kot utelešenje same smrti Arđun v diru vozi preko bojišča pred njim pa so se podirala življenja in slava njegovih sovražnikov. Tu je Dhanandaya storil strahovito reko polno grozot in pogled na njo in groza bi se vgnezdila v srca strahopetcev. Njene vode so bile kri, možganovina in mast pa

blato in melj. Lasje vojščakov so valovili v tokovih kot mah in trava, glave in roke pa so kot kamenje na njenih obalah. Po njen so plavale številne kočije kot, da so splavi, od številnih koles konjskih oprem kodrov in osovin jo je bilo težko prečkati. Kopja, meči, sulice, strelice in bojne sekire so bile kakor kače.

Začeli so se zbirati krokarji in mrhovinarji, šakali in na tisoče različnih bitij. Vojsko Dhrtaraštrovih zajame groza in nikoli do tedaj kaj takega niso čutili in nihče ni mogel pogledati Arđuna, ker je bil njegov obraz tak kot Uničevalčev. Naredil je neviden metež v vse štiri rodove tvoje vojske, kralj, se je Arđun približal Đayadrathi na katerega zastavi je bil lik divje svinje. Đayadratha zasuje voz Kuntinega sina s številnimi ravnimi strelcami perja mrhovinarjev, zglajene s kovačevo roko in podobno strupenim kačam. Čeprav je Đayadratha zategoval svoj lok kakor je najbolje znal pade pod Arđunovimi strelcami glava njegovega voznika, potem pa še zastava.

Sonce je že zašlo proti zahodu in Kršna reče Arđunu: "Poglej Partha prestrašeni vladar Sindhuov se je skrila za šest najboljših vojščakov Kuruov! Če ne premagaš njih šest ne boš zmogel pogubiti Đayadratha. Zato bom sedaj uporabil yogo in bom zmrabil sonce. Zli se bo tedaj razveselil, ker mu je veliko do življenja in sebi v propad bo izšel iz skrivališča ti pa izkoristi to priložnost!"

"Naj bo kot ti praviš" - reče na to Arđun. Tedaj Kršna, imenovan Hari, gospodar puščavniških moči nad vsemi puščavniki s pomočjo yoge stori, da pade tema. Vojščaki Kuruov so pomislili, da je sonce zašlo in so se zelo razveselili, ker je v njih vzkliklo upanje, da se bo Arđun poslovil od življenja. Vsi oni so tako gledali proti zahodu in Đayadratha med njimi, in ko so bili tako zaposleni z gledanjem Sonca Kršna še enkrat ogovori Arđuna: "Odbil je čas Arđun, da odsekaš glavo zlega vladarja Sindhuov toda najprej poslušaj kaj ti bom rekel: "Đayadrathin oče Vrddhakaštra kateri je poznan širom po svetu je dolgo časa čakal, da se mu je rodil Đayadratha. Ko se je otrok končno rodil mu je nek glas z neba rekel: "Gospodar ta tvoj sin bo po svojem

poreklu in obnašanju postal z vsemi odlikami vodja dveh narodov. Toda v boju bo izgubil glavo od znamenitega junaka." - Poslušajoč te besede se je kralj Sindhuov zelo razžalostil in potem zbral svojo družino in ji takole rekel: "Tistemu zaradi katerega bo padla glava mojega sina na zemljo naj se glava raztrešči na tisoč koščkov!"

- Ko je to izrekel on postavi Dayadratha na svoj prestol in odide v gozd, da bi se posvetil puščavništvu. Še vedno je zatopljen v najstrožjo pokoro in sedaj je v gozdu Samanatapančake(12). Arđun, ko boš Dayadrathi odsekal glavo se potruži, da pade ravno v Vrddhakšatrinovo naročje. Uporabi svoje orožje katero je narejeno za velika dela in stori tako, da Vrddhakšatra nič ne opazi. Če pustiš, da njegova glava pade na zemljo bodi gotov, da se bo tvoja lastna glava razletela na tisoč koščkov."

Poslušajoč Kršna, Arđun obliže ustnice in hitro odpne strelico katero je hranil, da z njo usmrti Dayadratha. To strelico je z mantrami najprej spremenil v strašno orožje podobno Indrinemu gromu in ona poslana s tetivo Gandine odtrga glavo kralja Sindhuov kot se sklata majhnega ptiča z vrha drevesa. Arđun je odpenjal svoje strelice eno za drugo in ni dovolil, da bi se glava dotaknila zemlje temveč jo našene, da zleti naravnost v nebo. Na veselje svojih prijateljev in na žalost sovražnikov jo on pošlje izven meja Samantapančake. Kralj Vrddhakšatra je bil ravno zatopljen v svojo večerno molitev in medtem, ko je oče tvojega zeta sedel tako zatopljen v yogo mu v naročje pade sinova glava katero so krasili črni kodri in uhani. Vrddhakšatra je bil tako zavzet v svojih molitvah, da ni niti opazil, kaj se je zgodilo. Ko je končal svoje molitve on vstane in tega trenutka glava pade na zemljo, istočasno pa se Vrddhakaštrina glava razpoči na stotine kosov.

Zaradi Arđunovih podvigov so bili vsi začudeni in so začeli hvaliti njega in Vasudeva. Ko je Dayadratha umrl, Vasudeva odvzame temo Sonca in vsi so videli, da je bila to njegova čarovnija. Od hude žalosti so se lica Dhrtaraštrovih sinov zalila s solzami.

Ko je, kralj, Āyadratha umrl zaradi Arđunove roke, Vasudeva, pihne v školjko, pihajoč v svojo školjko se mu pridruži tudi Arđun strah in trepet zlih bitij. Bhima spusti svoj zmagoviti krik, ki gromko odjekne po nebesih in pošlje sporočilo kralju Yudhištiri. Dharmin sin je to slišal in je razumel, da je Arđun ubil Āyadratha. Zadoneli so bobni, zaigrala je glasba in razveselila so se srca Yudhištirinih vojščakov in oni željni boja ponovno udarijo na Bharadvadinega sina.

Na Arđuna naskočijo njegov učitelj Krpa in Dronin sin Asvatthaman in ga zasujeta s svojimi strelicami katere so ga hudo ranile toda on jih ni hotel vrniti z isto mero. Boril se je z njima kot da jim je učitelj. Podirajoč njihove strelice s svojimi se je trudil ublažiti svoje udarce, da nebi ubil niti enega toda kljub temu se stari učitelj ni mogel dolgo upirati njegovim strelicam, temveč je izgubil zavest, voznik pa ga je odpeljal ven iz spopada. Tedaj je Asvatthaman osupnil pred Pandauovim sinom, Arđun pa je zajokal gledajoč kako mu učitelja vozijo z bojišča.

- Modri Vidura je vse to videl tistega trenutka, ko se je uničevalec našega roda ta zli Suyodhana rodil - je jadikoval on - On je to tedaj vse jasno in glasno rekel Dhrtaraštru, sedaj pa se je Vidurino prerokovanje tudi uresničuje. Zato jaz danes gledam svojega učitelja kako leži na odru zaradi strelic na dnu svojega voza! Preklete naj bodo kšatrijske navade! Prekleta naj bo moja moč in veščina. Kdo bi se razen mene bojeval z brahmanom, ki je poleg tega še učitelj? Nisem hotel, da bi bilo tako, sedaj pa gledam svojega učitelja kako odhaja tja kamor morajo iti vsa bitja! Celu smrt mojega sina mi ni storila takšne bolečine."

V tem Karna odide na juriš do Arđuna, toda prestregla sta ga Satyaki in dva kraljeviča Pancal, Arđun pa se je na to zasmejal in rekel Kršni: "Poglej Adhirathinega sina kako se dvobojuje s Satyakijem! Pojdiva tja, Kršna, ker ne želim, da tudi Satyaki odide za starim Bhurisravasom." - Na to se Kršna obrne nanj: "Močnoroki Satyaki je dorastel Karni četudi je sam. Karna ima ob sebi kopje katero mu je dal

Indra, on pa ga hrani prav za tebe. Zato ga mirno pusti naj se dvobojuje s Satyakijem. Jaz vem, kdaj bo prišel njegov čas in kdaj ga boš s svojimi ostrimi strelicami podrl z njegovega voza."

In zares, Satyaki premaga Karno in ga hudo rani zato je Karna moral pristopiti k Duryodhanu ko je ostal brez voza. Tvoji pogumni sinovi, kralj pa niso umirali zaradi Arđunove roke samo, da bi Bhima lahko izpolnil zaobljubo.

V tem strašnem trenutku, ko je bil povsod metež in nemir je sonce zašlo za hribe Aste in izginilo. Kršna pa reče Arđunu: "Tiger jaz ne poznam nikogar, ki bi lahko storil to kar si ti delal proti svojim sovražnikom. Takšna dela lahko izvrši samo Rudra in Uničevalec!"

- "S tvojo milostjo, Madhava sem danes izpolnil svojo zaobljubo - reče na to Arđun. - Zmagi tistih ob katerih stojiš ti se ni treba čuditi. To je tvoja zмага Gospod!" Kršna se je na ta odgovor blago nasmehnil in nalahno požene zaprego preko bojišča.

Potem Kršna pokaže Parthi zastrašujoč prizor govoreč: "Številni kralji širom po svetu so padli tukaj v boju želeč, da zmagajo. Tvoje strelice so jih pokosile in zemeljski gospodarji umrli, zaradi zemlje sanjajo o njej objemajoč jo kot svojo ljubljeno ljubico. O prvi med ljudmi, poglej na ta strašen zemljin obraz močviren zaradi krvi, masti in zdrobljenjega mesa, zasuto s številnimi trupli na katerih se vesele volkovi, psi šakali in nočni grabljivci!" - In Kršna pihne v svojo zašiljeno školjko Pancađanyo, številni veseli vojščaki pa so mu sledili.

Okušajoč grenkobo svoje bede je kralj Duryodhana dihal sikajoč, kakor kača, katere podočniki so polomljeni, obraz pa se mu je kopal v solzah. Ko pride do učitelja Drona se mu je Suyodhana obrnil: "Partha je premagal vse velike vojščake kateri so stopili pred njega in kralj Sinduov je izgubil glavo! Poglej, učitelj, ta vsesplošni pokol kraljev! Šikhandin se je povzpел že do starega gospodarja Bhišme katerega sem postavil za vodja svoje vojske. Tvoj učenec Arđun je danes vzel

življenje Dayadrathi in poslal Yamu sedem akšauhin moje vojske! O učitelj kako naj se oddolžim svojim zaveznikom, ki so zaradi mene dobro in z zmago odšli po poteh ki vodijo v Yamino cesarstvo? Tisti ki so želeli mojo vseobčo oblast na zemlji sedaj ležijo na tleh žrtvujoč za mene vse zemeljske užitke. V resnici sem jaz strahopetec! Zlobnež sem in grešnik in prestopnik vsega kar je premično! Jaz sem tisti zaradi katerega so padli vsi ti kralji. Oh zakaj se zemlja ne odpre pod menoj? O glavar vseh orožnikov prisegam na vsa svoja dobra dela s svojim znanjem in svojimi sinovi, da bom pobil vse Pandauve in vse Pancale in našel dušni mir ali pa bom padel v boju in odšel s svojimi zavezniki, ki so sem prišli pred menoj! Ti si nezgrešljivi odredil, da bomo uničeni v boju, ker ti popuščaš Arđunu, ki je tvoj učenec! Rekel bi, da našo zmago hrepeneče želi samo Karna! Jaz bom odšel tja kamor so odšli vsi kateri so zaradi mene padli, ker če ni njih mi ni več za kaj živeti. O učitelj Pandauvovih sinov, pusti mi, da storim kar sem se namenil!"

S hudo jezo in prizadetim srcem se je Dron globoko zamislil potem pa rekel kralju Duryodhani: "Zakaj me ranjuješ s svojimi besedami Duryodhana? Že davno sem ti rekel, da je Arđun nepremagljiv v boju! Šikhandin je ubil Bhišmo, ker mu je Bhišma prizanašal. Tega trenutka sem videl, da je padel Bhišma katerega niti bogovi niti danave ne morejo premagati, razumel sem, da je ta vojska Bharat obsojena na propad. Kocke s katerimi je na zboru Kuruov Šakuni igral, niso bile kocke temveč barvane strele s katerimi nas sedaj Arđun ranjuje. Kako to, da je zraven tebe živega in Karne in Krpe in Salye in Asvatthamana izgubil glavo kralj Sindhuov? Dayadratha se je naslonil name, toda jaz mu nisem mogel nuditi nikakršne varnosti, ker nisem prepričan niti v svojo varnost. Dhrtaraštrin sin jaz svojega oklepa ne bom slekel vse dokler živi eden iz plemena Pancal! Pojdi in povej mojemu sinu Asvatthamanu, da naj ne odustane dokler je še živ zadnji Somaka, pa tudi, če bi se mu šlo za lastno življenje. Pojdi in brani svoje čete, če boš mogel. In Kurui in Srndāye so razkačeni zato se bodo tudi ponoči bojevali."

In rekoč to Dron odide, da se spopade s Pandauvi v srcu kralja Duryodhana pa vzkipi jeza, ker so ga zaslužjile Dronine besede in on se odloči nadaljevati spopad.

Duryodhana odide h Karni in mu reče: "Radhin sin, številni kralji so padli v boju. Arđun se je lahko prebil skozi naše vrste samo z Droninim dovoljenjem, ker drugače ne bi mogel prebiti naše nezlomljive vrste. Imel sem Dronino besedo, da bo branil Đayadratha in jaz brezumnež sem mu preprečil, da oddide. Vsa upanja kralja Sindhuov so se izjalovila!"

Na to Karna odgovori: "Ne krivi učitelja! Brahman se je boril kolikor so mu dopuščale njegove moči in pogum in ni mu bilo mar življenja. Arđuna je izučil o vsem kar se tiče orožja je pa tudi mlad in oster, odločen in hiter. Oborožen je s svojim orožjem katerega izvor je pri nebesnikih in je na vozu katerega krasi Hanumantova zastava, njegove uzde pa so v Kršninih rokah. Oblečen je v svoj neprebojni oklep v rokah pa ima lok Gandivo, ki nikoli ne opeša. Arđun je ponosen na moč svojih mišic, premagal je učitelja Drona razsipajoč okrog sebe svoje strelice. Kralj v tem ni ničesar začudujočega! Učitelj je star in nima te hitrosti pa tudi ni več vzdržljiv, ko je potrebno rokovati z orožjem. Mislím, da učitelj ni za ničesar kriv. To kar usoda odloči se ne more drugače zgoditi. Naslanjali smo se na tvoje junaštvo in na prevaro in vedno smo se trudili raniti Pandauve. Vse, kar vztrajni človek želi storiti naj stori brez strahu in trepeta, ker njegov uspeh določa usoda. Sinovi Pandauvov so bili zastrupljeni, prevarani in zažgani v palači iz voska in premagani s kockanjem. Bharata še v gozd smo jih pregnali toda vse to je usoda začutila, pa čeprav smo si vse to zelo pazljivo zamislili. Bojim se, da naši napori ne morejo ničesar proti usodi!"

In medtem, ko je on tako govoril se je moč Pandauvov pojavila pred njimi. Udarili so se Pancale in Kurui, voljni, da se odpravijo na drug svet. Vojščaki so se prepoznavali kričoč svoja imena in poreklo, ker je Sonce že zašlo in se ni več moglo dobro videti.

Besen in željan, da se maščuje smrt kralja Sindhuov, kralj Duryodhana napade vojsko Kuruov in ta spopad je bil grozen. Strašen Dhrtaraštrin sin je zatiral Pancale kot slon čofta po ribniku in oni so začeli razmišljati, da bi zapustili bojišče. Tedaj pa pride kralj Yudhištira in s svojimi strelkami polomi Duryodhanin lok okrašen z zlatom. Potem ga zadene z desetimi strelkami katere so šle skozi njegove ude in se zabode v zemljo, potem pa potegne strašno kopje katero prebode kralja Duryodhana in ta se nemočen spusti v čudovit voz. Tedaj napadejo Pancale željni zmage, toda ustavi jih učitelj Dron, da bi zaščitil kraljeviča Kuruov.

Noč je postala črna kot smola in strahopetcem se je potegnila jeza v kosti. V tem mrkem času so se številni poslovili od življenja. V gosti temi so šakali začeli tuliti, njihove svetleče čeljusti pa so izzivale strah v srcih vojščakov. Hudobne velike sove so čepele na zastavah Kuruov in skovikale. Svet se je ogrnil z mrakom in ničesar se ni dalo zaznati. Prah, ki so ga dvignile noge vojščakov je prekril nebo, toda se je hitro polegel, ko se je zemlja zopet skalila od krvi junakov, konjev in slonov. Povsod je vladal metež, udarci orožja pa so prasketali kot bambusov gozd v požaru. Ni se dalo razlikovati prijatelja od sovražnika v tem mraku kot, da so vsi brezumni. Ko se je zemeljski prah pomešal s kravavim dežjem, so zablesteli zlati oklepi bojevnikov in njihovo bleščeče okrasje in tema se je umaknila. Meči in kopja, topi in sablje, kiji in sulice ter bleščeče bojne sekire so padale povsod naokrog kakor ognjene strele.

V tem groznem nočnem spopadu so Pandauvi in Srndaye napadli učitelja Drona, toda tisti, ki so šli nadenj so se morali umakniti ali pa se odpraviti v Yamino prebivališče. Zares, te noči so od Droninih udarcev padli tisoči slonov, desetisoč vozov in milijon pešakov in konjenikov.

Sin kralja kaling odide s Kalingami na Bhimo in ga zadene najprej s petimi potem pa s sedmimi strelkami in naposled ubije kočijaža. Pobesneli Bhima preskoči s svojega voza na nasprotnikov in ga ubije z

golimi rokami. Kraljevičevo truplo se razsuje po zemlji v koščkih. Niti Krna pa niti ostali Kalinge niso v tem mogli preprečiti Bhima. Medtem, ko so ga zasipale njihove strelice, Bhima preskoči na voz kraljeviča Dhurve kateri ga je neprestano streljal zato tudi njega zmelje s svojimi pestmi, potem pa nadaljuje tuleč kot lev do voza kraljeviča Dayadratha. Brez, da bi prekinil svoje tuljenje ga ubije z udarci dlani. Tedaj Karna zavihti nanj kopje okovano z zlatom, toda Bhima ga smejoč ujame v letu in ga vrže nazaj na Karno. Šakuni preseka to kopje v letu s svojo strelico potopljeno v olje. Bhima pa se vrne na svoj voz, ker je izvršil ta junaška dela in nadaljuje z jurišem na svoje sovražnike. Dva Dhrtaraštrina sinova, Durmada in Duskara ga napadeta vozeč se na istem vozu in ga zasipata s strelkami toda razbesnjeni Bhima udareč z ного nažene njun voz v zemljo, njiju pa pobije s pestmi.

- "Oh, joj!" - se zaslišijo kriki med kralji kateri so gledali kaj se dogaja. - "Sam Rudra se bori v vrstah Pandavov vzemeč na sebe Bhimino obličje!"

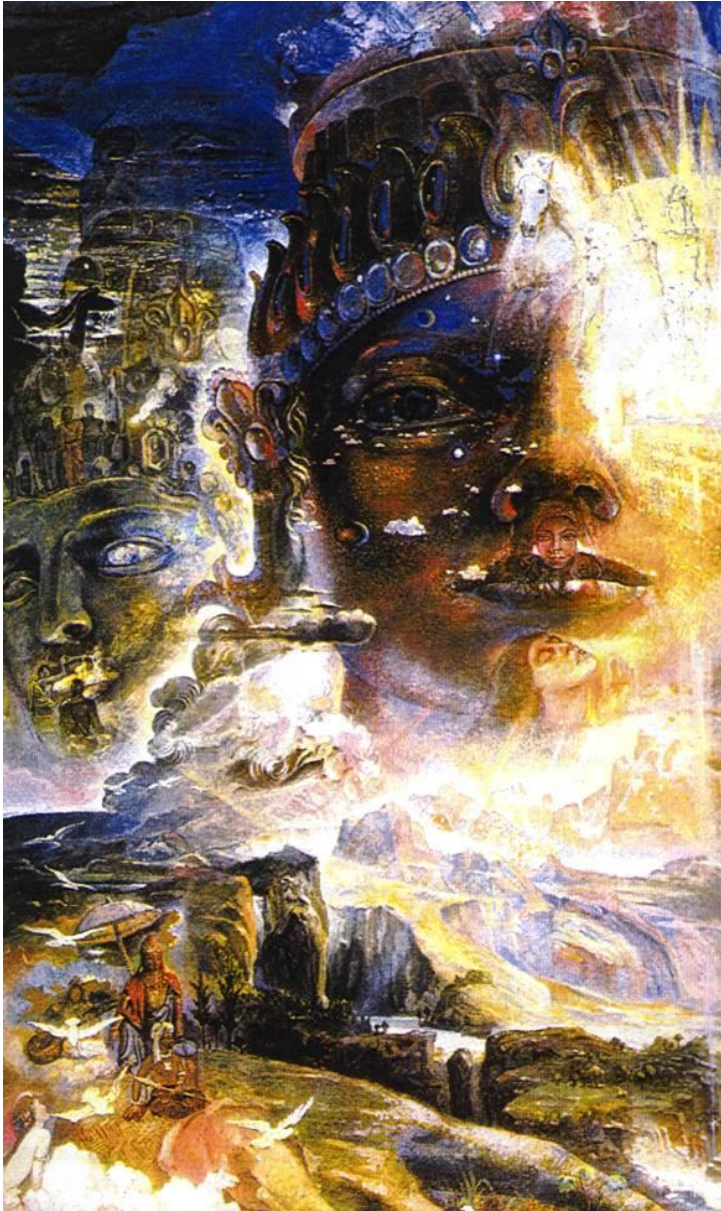
Zatem pa se vsi kralji razbežijo naganjajoč svoje živali v najhitrejši tek, da niti dva nista ostala skupaj. Dhrtaraštrovi sinovi so se zbrali z Dronom na čelu in z veliko silo pešakov in slonov obkolijo Bhima z vseh strani in se zapodijo z njim v strašen spopad.

Velikanski rakšasa, Bhimin sin Ghatokača se je vozil na svojem velikem in strašnem vozu okovanem iz črnega železa in prekrit z medvedjimi kožami. Tega voza niso vlekli ne konji ne sloni temveč neka bitja podobna slonom. Na njegovi visoki zastavi je stal kralj mrhovinarjev z razmaknjenimi krili in izproženimi kremplji jezno kričoč. To vozilo je imelo 8 koles, Ghatokača pa je obkrožilo število rakšas groznih oblik. Tu je bil cela akšauhini rakšas naoroženih s kopji, težkimi gorjačami, stenami in debelimi drevesi. Ko ga opazijo nasprotniški kralji jih obzame strah. Od Ghatokačinega krika so sloni od strahu urinirali, kralji pa so se tresli kot v vročici.

Bojišče zasuje pljuski sten, ki so jih metale rakšase katerih moč se je povečevala s prihodom noči. Dhrtaraštrini sinovi, pa tudi Karna z njimi so pobegnili zapuščeni pred tem prizorom. Samo ponosni Dronin sin je ostal brez strahu prepričan v svojo vojaško sposobnost in je hitro razpršil privide, ki jih je ustvarjal Ghatokača.

"Ubijte Droninega sina!" - ukaže Ghatokača; Ta ukaz pa so poslušali strašni rakšasi širokih zob velikih obrazov razklenjenih čeljusti in dolgih jezikov z očmi v katerih je plamtel bes in ti so stresli na glavo Droninega sina stotine in tisoče kopij, Sataghij, topov okovanih z zašiljenimi gromi, težkimi kopji, vozovnih osov, sabelj, kratkih strelj, težkih kopij, bojnih sekir, mečev, kamenja, posod z vrelo melaso in stebri izdelanimi iz črnega železa. Dronin plemeniti sin je uničeval ta strašen pljuski orožja s svojimi ostrimi streljicami v katerih je bila moč groma. Ostale pa s svojim zlatokrili orožjem in močjo mantr v sebi in on pobije v kratkem času veliko rakšas. Junaški Ghatokača je vrtel z očmi in tleskal s pestmi potem pa se ugrizne v svojo ustnico in reče svojemu vozniku: "Pelji me do Droninega sina!" - In on na svojem čudežnem vozu odide, da se spopade s strašnim nasprotnikom. Tedaj Asvatthaman do ušes napne tetivo in na Ghatokača odpne strašno streljico z lepimi krili, ki gre skozi rakšasina prsa in se zabode v tla. Ghatokača pade na tla svojega voza, Dhrštadyumna pa ga odpelje z bojišča misleč, da je mrtev. Dronin junaški sin spusti svoj zmagovalni krik. Zemlja je zaradi posekanih in razmesarjenih teles in zabodenih streljic postala neprehodna, kot, da je zasuta z obrušeni vrhovi gora. Ta prizor je bilo strašno pogledati.

Jezni Yudhištira je s svojimi udarci zatiral vojne vrste Kuruov. Videč ga kako uničuje njegove vrste, ga Dron prekrije s pljuskom streljic potem pa ga zelo besen udari z orožjem Vayavya, toda Pandauvov sin odbije to orožje z lastnim orožjem iste vrste. Potem jezni Dron pošlje nanj različna nebeška orožja: Varunino, Yamino, Agnijevo, Tvaštovo in Savitruvo, toda močno naoroženi Pandauv poznavalec vseh verskih zakonov jih neustrašno pričaka in uniči.

Gospodova vesoljna oblika.

Tvoj sin Duryodhana je gledal, kako ta velika vojska Pandauvov prihaja v jezi in pomisli, da se ji ne bo mogel upreti in reče Karni: "Zaupnik svojih prijateljev, sedaj je prišel čas, ko je tvoja pomoč najbolj potrebna. Reši mojo vojsko, ker je kmalu ne bo več!" - Karna pa mu odgovori: "Naj sedaj tudi sam Indra pride braniti Arđuna; jaz pa bom porazil oba!"

To je slišal Krpa, dobro naorožen Saradvatov sin in se nasmehnil in reče: "Dobro povedano Karna! Ko bi samo besede prinašale uspeh bi bil Duryodhana dobro zaščiten. Ti se veliko hvališ, toda moč in pogum redko pokažeš!"

Karna odvrne: "Resnica je, da niti bogovi z Indro na čelu ne morejo premagati Pandauvov, če pa je tako jih bom jaz vseeno porazil z orožjem katerega mi je dal Indra! Ti dobro veš, brahman, da je strela Indre nepremagljiva in ravno takšna strela bo v boju ubila samega Arđuna." Medtem, ko je Karna to govoril se je vojščak Krpa samo smehljaj, potem pa ogovori Sutinega sina: "Lepo govoriš Karna, toda tvoje besede razkrivajo tvoje misli in ne dela! Sam Yudhištira lahko s svojim jeznim pogledom zažge cel svet. Velika je tvoja neumnost, sutin sin, ko se drzneš v boju ves čas izzivati Saurija!"

Radhin sin se nasmeje in odgovori: "Obe veliki vojski sta se zelo zmanjšali toda jaz v tem ne vidim nikakršne zasluge Pandauvov. O najbednejši med ljudmi jaz se bom spopadel s tistim za katerega ti trdiš, da je tako močan. Boril se bom, dokler bo v meni moč. Vse za Duryodhanovo ljubezen, kar pa se tiče zmage o njej bo odločala usoda!"

Tedaj je hudi Asvatthaman besno napadel Karno kot pobesneli slon govoreč: "Najbolj zloben med vsemi ljudmi, ko ti je Krpa govoril je imel v mislih resnične Arđunove kreposti, toda tvoj razum je zmaličen in zaradi svoje zlobe žališ mojega strica! Kje je bilo tvoje junaštvo, ko te je lastnik Gandive porazil in ko je Đayadratha izgubil glavo!"

Močni kralj Duryodhana in dobrodušni Krpa sta ga močno držala, da ni napadel Karne, ta pa odgovori: "Ta ubogi brahman misli, da je pogumen in se hvali s svojim junaštvom. Kar spustite ga vladarju Kuruov, naj mi pristopi!"

Asvatthaman reče na to: "Sutin sin napačne pameti, naj ti bo tokrat oproščeno, toda Arđun bo ugasnil tvojo pretirano oholost!"

Kralj je miril razburjenega Droninega sina in naposled se je pomiril. Učitelj Krpa je oprostil Karni, ker je imel plemenito srce, naravo umirjeno, in obnašanje odmerjeno.

To kar je po vseh teh pokolih ostalo živega od vse te moči Kuruov se je sedaj postrojilo in po ukazu svojih starešin oblikovalo močno bojno vrsto. Kralj Duryodhana je bodril svoje pešake in jim je rekel: "Pustite jim svoje težko orožje in prinesite prižgane svetilke!"

Pešaki so radi poslušali ta ukaz, v nebesih pa so vzeli svetilke v svoje roke bogovi in nebeški modreci, apsarase in gandharve. Videli smo kako zgoraj padajo svetilke polne omamnega olja katerega so poslali bogovi vladarji nad vse strani sveta. Na vsak voz so postavili po 5 bleščečih svetilk, na vsakega slona po 3, na konja pa po eno.

Ko so Pandauvi opazili našo vojsko tako osvetljeno, so storili isto kot mi in na vsakega slona so dali po 7 svetilk, na vsak voz po 10, na konje pa po 2. Od tisoč svetilk katere so bleščale povsod naokrog od še bolj bleščečih svetilk bogov in gandharv polnih dišečega olja katere so bile postavljene na zlata stojala okrašena z dragulji in je bilo bojno polje, Bharata, osvetljeno kot nebesa posuta z zvezdami.

Spopad dveh vojsk je bil grozen. Arđun je hitro zatiral vrste Kuruov in nasprotniški kralji so hitro izgubljali čete. Mandarin sin Sahadeva je bil v spopadu zadet s številnimi Karninimi strelicami, malodušen in globoko užaloščen zaradi Karnine sramotitve, Sahadeva

izgubi voljo do življenja in se povzpne na voz slavnega Đanamedaya princa Pancal.

Vasudeva in Dhanamedaya sta opazila, da njihova vojska stopa pred kraljem Salyo, kateri je bil okras vsakemu boju in so se napotili naravnost proti njemu, toda jim pot prekriža kraljevič rakšas, Alambiš in napadejo njih vozeč na svojem čudovitem vozu v katerega je bilo vpreženih osem žrebcev, ob njih pa še stroji groznih izgledov in enakih obrazov. Na vozovih so krvavordeče zastave okrašene s cvetnimi venci prekritimi z medvedjimi kožuhi. Na zastavi pa je stalno čepel mrhovinar s pegastimi krili in velikimi očmi, kateri je neprestano kričal.

Med ljudmi in rakšasami se vname hud spopad toda Partha hitro prebode rakšaso s štirimi strelicami in ta v strahu zbeži. Razjarjeni Subalin sin Šakuni naskoči na Nakulo kateri je razganjal to tvojo vojsko. Oni pa napadejo drug drugega oba jezna in odločna, da vzameta življenje svojemu nasprotniku. Do konca so napenjali svoje loke in tedaj, kralj, tvoj zet v silni silovitosti smejoč se ves čas, pobije Nakulina prsa s pernatostrelico ostrega vrha. Obema so razbiti oklepi popadali dol in oba je zalila kri in sta bila podobna dvema čudovitima drevesoma Kimšuka(15) zacvetela na sredi bojišča. Globoko ranjen s Šakunijevo strelico se Nakula zruši v svoj voz in izgubi zavest. Videč svojega ponosnega smrtnega sovražnika, da je v veliki težavi, Šakuni spusti zmagovalni krik kot grmenje oblakov.

Pandauvov sin Nakula pride k sebi in zopet napade Subalinovega sina, kot sam Uničevalec s široko razklenjenimi čeljustmi. On zadane Šakunija v sredo prsi z desetimi strelicami, potem pa še s stotino dolgih in mu preseka lok do samega držala na katerem je že bila napeta strelica. Podere mu zastavo in s svojimi ostrimi strelicami prebije bedra svojega nasprotnika ta pa pade objemajoč palico svoje zastave tako kot zaljubljeni objema svojo drago. Ko voznik vidi, da je tvoj prijatelj brez zavesti ga odpelje od tam in oddalji njegov voz iz prvih vojnih vrst.

Medtem, ko je besnela ta nočna bitka vojščaki niso mogli razlikovati kdo je na kateri strani. Starši so nevedoč ubijali sinove in sinovi starše, prijatelj prijatelja. Vsi so se bojevali, kot ponoreli neozirajoč se na ničesar.

Veliki vojščak Dhrštadyumna je zaustavil Drona s svojimi strelicami in začel pred seboj zatirati vojsko Kuruov, tako kot je Indra uničeval vojsko asur. Reka krvi je stekla med dvema vojskama odnoseč s seboj ljudi, konje in slone kakor Vaitarni(16) katera teče do Yaminega cesarstva.

V tem strašnem boju Karna pošlje v Yamino hišo Dhrštadyumninega kočijaža in vse štiri žrebce iz njegove zaprege. Pancale zasuti s Karninimi strelicami pa so se razbežali pred njim kot srne pred levom. Karna je sledil to razbito vojsko zasipajoč jo s svojimi strelicami.

Ko kralj Yudhištira vidi, da se mu vojska podira, vidi, da je potrebno odstopiti in ogovori Arđuna: "Poglej močnega strelca Karno kako stoji tam kot sam Rudra z lokom v rokah! Poglej kako v tem nočnem času zažiga vse okrog sebe kot plamteče sonce! Stori to, kar bi po tvojem mišljenju bilo potrebno storiti in potrudi se, da se tudi on poslovi od življenja!"

Arđun se obrne na Kršno in mu reče: "Dharmin kraljevski sin je nocoj zaprepaden zaradi Karninega junaštva. Madhusudana, naše čete so razredčene z Droninimi strelicami, Karna pa jim je pognal strah v kosti in ne morem več stati na bojišču. Tiger Vršnijev jaz ne morem mirno gledati, če on pred mojimi očmi jezdi prvi v vrsti tako kot zemlja ni več mogla trpeti, da po njej hodi noga. Popelji me k njemu v srečanje, ker moram jaz ubiti njega ali pa bo on mene ubil."

Kršna mu na to odvrne: "Kuntin sin, vidim, da ta vojščak z nadčloveško pogumnostjo juriša skozi bitko tako kot vodja nebesnikov in vem Dhanameđaya, da razen tebe in rakšase

Ghatokača ni nikogar, ki bi lahko stopil predenj. Toda jaz mislim, poročnik, da še ni prišel čas, da se ti spopadeš z njim. Še vedno je v njem tisto bleščeče kopje, kot bleščeč meteor katerega mu je dal Vasava. Ghatokača je dobrohoten in ti vedno vdan. Naj močni Ghatokača pride pred Radhinega sina. Ob njem so vsa nebeška orožja tudi tista katere uporabljajo rakšase."

Takoj ko je omenjen, se Ghatokača pojavi pred njimi v oklepu in naorožen. Pozdravi Kršna in Arđuna in ošabno reče: "Tukaj sem ukazujte!" - Kršna pa mu reče: "Pazljivo poslušaj Ghatokača! Prišel je čas, da pokažeš svojo neustrašnost. Ti si in nihče razen tebe, ki poseduje številna orožja in ima izkušnje s številnimi prividi. Poglej Bhimin sin, kje Karna razganja čete Pandauvov tako kot pastir žene svojo čredo. Junak razen tebe ni nikogar, ki se lahko zoperstavi sutinemu sinu v tem spopadu. S pomočjo tvoje moči bomo izvršili delo dostojno tebe, tvojega naroda, tvoje matere in tvojih starešin, močni orožnik! Očetje žele, da se jim rodijo sinovi, da bi z njihovo pomočjo uresničili svoje želje. Hidimbin sin, ljudem so potrebni otroci, da bi jih reševali iz težav in od otrok tega izvira vsega dobrega se pričakuje podpora za starejše na tem in drugem svetu. Rakšase imajo ponoči brezmejno pogumnost, silno moč in neustrašnost. Uporabi svojo moč za privide in pogubi nocoj Karno v tem boju. Za Drona bodo poskrbeli Dhrštadyumna in Kuntini sinovi."

Po teh Kršninih besedah se oglasi Arđun in reče: "Ghatokača, glede na mojo presojo si ti prvi med našimi vojščaki in ob tebi dolgoroki Satyaki in Bhimasena. Pojdi s Karno na spopad, veliki vojščak Satyaki pa ti bo varoval hrbet."

Ghatokača jim odgovori: "Jaz sem dostojen nasprotnik Karne in Drona pa tudi vsakemu slavnemu kšatriyu kateri vlada z orožjem. Vse dokler je svet in čas se bo spominjal ta boj, ki ga bom danes bil s sutinim sinom. Nocoj ne bom varčeval niti s pogumnimi niti s strahopetci pa niti s tistimi ki se bodo s sklenjenimi rokami predajali moji zaščiti. Ubijal jih bom vse po vrsti, tako kot to ponavadi delajo

rakšase." In rekoč to Hidimbin sin navali na Karno, naganjajoč strah v kosti tvojim vojščakom.

Tvoj sin Duryodhana tedaj reče Dussasanu: "Darovalec časti zberi vso moč in popelji svoje čete! Pogumno varujte Karno in ne dopustite, da mu zaradi naše malomarnosti grozni rakšasa skrajša življenje."

Hidimbin sin je v tem času brez vsakršne pomoči pritiskal pred seboj Karno in Alambuša in z njim vso to moč Kuruov tako kot nevihta razbija velike oblake. Alambuša je ostal brez voza in voznika in s togoto in velikimi rokami napade Ghatokača. Grozno je bilo gledati ta grozni spopad dveh vojščakov, ki sta kot gore in divje svinje tulila poskušajoč drug drugega premagati s svojimi prividi. Spreminjali so se v ogenj in morje v Garudo in Takšako, v oblak in veter, v grom in hribe v dva velika slona, v Rahu in Sonce, in delala stotine različnih prividov odločeni, da drug drugega uničijo. Potem brezmejno pogumni Ghatokača poprime sabljo strašnega izgleda in z njo odrobi s trupa glavo svojega nasprotnika medtem, ko je ona še naprej spuščala grozne krike. Zagrabeč za lase to krvavo glavo, se Ghatokača napoti do Duryodhaninega voza, ko pa se je približal kralju, močni rakšasa reče: "Pravijo, da pred kralja, brahmana in ženo nikoli ne smeš praznih rok. Tvoj zaveznik katerega pogum si gledal do sedaj je mrtev in gledal boš ti tudi Karno kako umira, na koncu pa še samega sebe! Ostani mi zdrav in vesel dokler Karne ne oddvojim od življenja!" - In on se napoti do Karne na katerega glavo se vsuje tisoče strel.

Ghatokača je bil velik krvavečih oči in obraza barve bakra, trebuh mu je spuščeno visel in vse dlake na telesu so mu bile naježene. Glava mu je bila zelena, ušesa zašiljena kot strele, lica visoka, usta od ušesa do ušesa, jezik in ustnice dolge in bakrenordeče, obrvi zelo izbočene, velik nos modro telo in vrat rdeč. Visoke postave kot obala in velike glave velikih rok in velike moči je predstavljal prizor, ki je naganjal strah v kosti. Telo je bilo kot velik bleščoč bronast oklep. Voz mu je krasilo stotino zvonov, ki so neprestano zvonili.

Dva velika vojščaka, Ghatokača in Karna sta se bojevala trdovratno prebadajoč drug drugega z ostrovrhimi strelkami toda nihče ni zadrhtel. Ghatokača vidi, da je Karna naciljal s svojim nebeškim orožjem in uporabi slepilo katerega rakšasa ponavadi uporabljajo. Obkrožili so ga številne rakšase zastrašujočega izgleda do zob naoboroženih s kopji, težkimi gorjačami, stenami in debli dreves. Toda tedaj sutin sin hudo rani Ghatokača in močni rakšasa občuti veliko bolečino. Tedaj pa on vzame kolut z obodom ostrim kot britev, nebeško orožje s tisoč naperki, okrašeno z dragulji in bleščeč kot jutranje sonce, Bhimin sin ga zavihti na Karno želeč s tem končati spopad, toda kljub temu, da je bil vržen z veliko močjo ga Karna podere s svojimi strelkami in ga razbije na koščke. Zatem pobije Ghatokačino zaprego in razbije voz na stotino kosov in ga začne zasipavati s strelami kot z dežjem iz oblakov.

S pomočjo svoje sposobnosti, da ustvarja privide je Bhimin sin privzel strašno podobo, da se je Kuruom začelo mešati pred očmi. Neustrašni rakšasa dobi naenkrat število glav katere so začele požirati nebeška orožja sutinega sina. Malo za tem ga opazijo Kurui kako leži mrtev na brežini in prekrit s stotino ranami. Šele ko so Kurui začeli klicati upajoč, da so ga ubili, se on pojavi na vseh štirih straneh, kako jezdi vzemeč na sebe različna obličja. Potem zopet postane velik s stotino glavami in stotinami trebušov velik kot gora Mainaka, potem pa se je zmanjšal na velikost palca in bilo ga je povsod polno. Vzpenjal se je na nebo, prebijal se je skozi zemljo, izhajal zopet na površino in takoj za tem se potopil v vodo in končno se je spustil z neba na vozu okovanem z zlatom. Neustrašno se je približal Karninem vozu in mu reče: "Počakaj samo sutin sin. Danes bom na tem bojišču pogasil tvojo željo po bitki!"

In neizprosni rakšasa okrvavljenih oči od besa je zletel v višine in se nasmejaj, potem pa so začele na Karno padati kopja velika kot ruda vozov. Karna že od daleč razprši ta privid in pobije rakšase katere so preganjale Ghatokača, skupaj z njihovimi bojnimi konji in sloni. Karna

je bil prav zares podoben samemu Agniju, ki požira bitja na koncu yuge.

Na to se Ghatokača ugrizne v spodnjo ustnico in ploskne z dlanjo ob dlan in zopet se znajde na svojem vozu ustvarjenem z močjo privida. Vanj so bili vpreženi osli z liki pisarjev veliki kot sloni. Tedaj jezni rakšasa vrže na sutinega sina Rudrino stvar asrami, opremljeno z osmimi kolesi(17) toda Karna pusti svoj lok, skoči z voza in ujame asrami in jo vrže nazaj na Ghatokača. Ta pa hitro skoči s svojega voza, ki ga bleščeče orožje zažge v pepel skupaj z zaprego, voznikom in zastavo, potem pa se prebije v zemljo in izgine v njeni notranjosti. Tam se Karninemu podvigu začudijo tudi bogovi.

Videč, da je čarovnija uničena, se Hidimbin sin zopet naredi nevidnega in reče Vaikartanu: "Sedaj ti pridem po glavo!" In on pokliče grozno orožje katero je pobilo Karnino zaprego in voznika, Karna pa potem prekrije nebo z oblakom svojih strel. Imel je tako lahko roko, da nihče ni mogel videti kdaj je posegal v tulec in postavljaj strelce na tetivo in jih naperjajoč odpenjal.

Tedaj zagledamo grozo, ki jo je s svojo čarovnijo ustvarjal rakšasa. Videli smo na nebu nekaj, kar je bilo podobno velikemu rdečemu oblaku v katerem je buktel strašen ogenj. Iz tega oblaka, kralj Kuruov so bliskale strele in ognjeni jeziki! Iz njega je prodiralo oglušujoče bobnenje. Pljuskale so iz njega strelce z zlatimi krili in kopja in različna druga orožja. Padale so tudi stene in tisoč gromov in stotine koles in ostrih bodic kakor ogenj. Pojavi se njihjanje umirajočih konj in tuljenje slonov, ki so bili zadeti z gromom in kriki vojščakov, ki so umirali zaradi različnega orožja, pod tem strahotnim dežjem se je Duryodhanina vojska v bolečinah opotekala preko ravnine. Ta surovi pokol kšatriy ni trajal dolgo, Kurui pa so bili kot, da jih preganja sama smrt in začno bežati kličoč na pomoč: "Bežite Kurui, vse je propadlo! Za ljubezen Pandauvov nas tolčejo bogovi z Indro na čelu!"

Karna tedaj skoči s svojega neuporabljivega voza videč, da so vsa

njegova nebeška orožja onemogočena z Ghatokačinimi prividi. On zbere in napne svoj um iščoč izhod iz te težave. V tem trenutku Kurui zavpijejo: "O Karna umakni tega rakšasa s tvojim kopjem!" In Dhrtaraštrini sinovi in vsi Kurui so na pragu propadla! Pogubi tega groznega rakšsa s kopjem, ki ti ga je dal Vasava, s Pandauvi pa se bo boril tisti, ki bo preživel današnji pokol."

Gledal je Karna vojsko Kuruov podrito z grozo in poslušal njihovo kričanje, potem pa pogleda rakšaso še vedno živega in zdravega v tej strašni noči, potem pa se odloči vreči svoje kopje. Jeza je vrela v njem, ker se ni mogel upreti rakšasinim napadom in vzame v roke to kopje, prvo med vsemi zmagovalniškimi kopji, in se odloči vzeti življenje rakšasi.

To kopje nad kopji prepletено z vrvmi kot jeziki samega Uničevalca ali kot sestra same Smrti to bleščeče strašno orožje katero je izgledalo tako kot želja po krvi, katero je Indra dal Karni v zameno za njegove uhanе in oklep katero je leta hranil za boj v katerem bo ubil Arđuna, sedaj pa ga je Karna naperil na Ghatokača! Ko Ghatokača zagleda to izvrstno orožje, močno, da prebije telo vsakega nasprotnika je on začel bežati. Sebe je naredil kot gora Vindhya poklical močne vetrove, in gromi so se ob bobnenju zaletavali v zemljo.

Razbijoč bleščeča slepila, ki jih je ustvaril Ghatokača je bleščeče kopje šlo naravnost skozi njegova prsa, izvijoč se v noč in odletoč izginoč med zvezdami. Kralj v trenutku, ko je kopje prebilo Ghatokačino srce je on zableščal kot gora ali velik oblak, krikne in pade razdvojen od življenja z Indrinim kopjem. To je bilo zadnje junaško delo, ki ga je storil svojim sovražnikom za propad. Ko je umiral, kralj, se je zrušil na del tvoje vojske in s svojo težo zdobil številne vojščake. Padajoč se je rakšasino telo povečevalo, ker je želel, da stori dobro Pandauvom, ter je tako izpuščajoč poslednji dih pobil celo akšauhini tvoje vojske.

Dvigne se strašen krik, treskanje bobnov, cingljanje cimbal in odmevov školjk. Videč, da so prividi, ki jih je ustvaril rakšasa izginili, so Kurui veselo vzklikali. Karni pa izkazali časti, kot, da je sam Indra in on se je povzpел na voz k tvojemu sinu Duryodhani.

Pandauve je obvezala velika žalost, ker je Ghatokača ležal mrtev kot podrta gora. Samo Kršna je bil vesel. On vesel objame Arđuna in mu reče: "Veliko je moje veselje, Arđun! Poslušaj me in tvoja žalost bo takoj izginila: Karna je vrgel na Ghatokača svoje orožje šakti in zato se lahko reče, da je tudi sam umrl! Na svetu ni bilo človeka, kateri bi se mu lahko uprl. Na srečo on nima več svojega naravnega oklepa in uhanov. Niti nima več svojega nezgrešljivega kopja in to samo zaradi Ghatokača! Karna je sedaj tak kot vsak človek in bo priložnost, da tudi on umre. Ko bo kolo njegovega voza potonilo v pozabo ti izkoristi priložnost in vso pozornost in napor usmeri samo na to, da ga oddvojiš od življenja, ker bo obvezet s to nesrečo. Jaz ti bom dal znak kdaj bo čas, da to storiš."

- "Jaz sem tisti - nadaljuje Kršna - kateri je s pomočjo Karne in njegovega kopja vzel življenje Bhiminemu sinu. Če ga v tem spopadu Karna nebi pogubil bi jaz sam pogubil Bhiminega sina Ghatokača. Do sedaj sem mu prizanašal zato, da bi tebi storil dobro. Ta rakšasa je vedno onečeval-oskrunjal žrtve in bil sovražen do brahmanov."

Dhrtaraštra reče Sandāyu: "Moj sin je zadrt prepirljivec. Ima puhlo pamet. Zakaj suta, niso Duryodhana ali ta umni Karna že vrgli na Arđuna to usodno kopje."

Sandāya mu odgovori: "Kralj, vsakega večera so Duryodhana, Šakuni, Dussasana in Karna o tem razpravljali in jaz sem bil prisoten. Kršna je Pandauvov zaščitnik, on je njihova moč in njihov predvodnik. Resnica je, da bi če ubije Karna Arđuna, vsa zemlja pa mora pasti pod tvojo oblast. Pa vseeno vsakič, ko se začne bitka smo mi pozabili na našo odločitev."

Sandāya nadaljuje svoje pripovedovanje: In tigrasti Satyaki katerega pogumnost je nenadvladljiva je postavil isto vprašanje Kršnu, Vasudeva pa mu odgovori: "Prvak med vojščaki jaz sem vsakič omamil Radhinega sina in on je pozabljal, da mora vreči to kopje in ubiti z njim Arđuna. Nisem spal in imel miru dokler nisem odstranil te nevarnosti, ki je pretila Arđunu."

Ko je te noči od Karnine roke umrl rakšasa Ghatokača je vsa tvoja vojska, kralj, vzkliknila od veselja in v tem mrkem nočnem času napadla na vojsko Pandauvov in jo začela ubijati. Kralj Yudhištira je gledal to in obvezela ga je žalost in ogovori Bhima: "Močni vitez, upri se temu napadu Dhrtaraštrove moči. Odkar je umrl Hidimbin sin sem povsem zmeden."

Potrtega Yudhištira je opazil Kršna in mu takole reče: "Kuntin sin ne dopusti, da te obvezame žalost! Če se boš prepustil žalovanju bo naša zmaga v nevarnosti."

Nato Yudhištira obriše oči z rokami in odgovori: "Močnoroki meni ni poznana vzvišena pot modrosti, toda vem, da tistega, ki pozabi storjene usluge dohite težke posledice tako, kot, da je ubil brahmana. Toliko časa kot smo živeli v gozdu nam je ta isti plemeniti Hidimbin sin storil številna dobra dela.

Zares storil je številna začudujoča junaška dela, samo, da bi meni ugodil. Bil mi je vdan in me je imel rad in jaz sem imel rad njega! Junak Vršnij izgorevam od žalosti za njim in zato sem se razžalostil!"

In Yudhištira se hitro napoti tja kjer je videl Karno kako z lokom v roki močno piha v svojo školjko.

Ta noč je trajala devet ur toda njim se je zdelo, da ji ni konca. Ko so se tako med seboj sekali in ubijali, pride tudi polnoč in spanec jim hudo pritisne na oči in kšatriye se počutijo brezvoljni in žalostni. Ni bilo več dovolj orožja niti v tvoji niti v njegovi vojski toda skromni in

kreпки vojščaki so se vedno držali dolžnosti svojega stanu in niso zapuščali svojega mesta. Nekateri so vseeno oslepeli od utrujenosti in se spuščali na zemljo odložujoč svoje orožje, nekateri pa so klonili na ledjih slonov ali na vozu ali na ledjih konj. Toda bili so tudi takšni, ki so pospale vojake pošiljali v Yamino hišo. Drugi so spali sanjajoč in osvobojeni čutil ubijali sebe in svoje prijatelje misleč, da so jim vsi sovražniki. Zares, tudi taki so se borili v tem groznem boju in iz njihovih ust so se lahko slišali razni vzkliki. Številni so omotični od zasanjanosti umrli brez, da bi vedeli kaj se dogaja.

Arđun vidi v kakšnem stanju je vojska in vzklikne: "Od sanj ste oslepeli in od napora ste izčrpani! Če vam je volja odpočijte se na bojišču, vi in vaše živali toda ko Mesec vzide o Kurui in Pandauvi se lahko zopet borite in sebi osvojite mesto v nebesih!"

Velika utrujena vojska se spusti, Bharata, da se odpočije, hvaleč te dobromisleče besede. In tvoja vojska se je razveselila, kralj, veseleč se sanj in počitka, in vsi so iz srca blagoslavljali Arđuna. Čim je izrekel svoj blagoslov, so veliki vojščaki utihnili in se spustili nekateri na konjska ledja, nekateri pod vozove, nekatere na slonov vrat in nekateri na golo zemljo. Utrujeni od prevelikih naporov so vojaki prekinili boj in utonili v sanje tako ljudje kot konji in sloni.

Potem vzide Mesec, gospodar vodnih bitij in veselje oči, bele polti kot obraz prelepe deklice ter okraši stran sveta nad katero gospodari (18-varuh vzhoda) Indra. Ta ljubimec vseh presajenih lilij je zacvetel na obzorju zaokrožen in bleščeč kakor Kamin pristan, sladek in omamen kot nasmešek na ustnicah sramežljive neveste in svetel kot telo Madhavinega bika(19). Božanski gospod kateremu je znamenje zajec se pokaže in svoje čiste žarke razsuje povsod naokrog. Svetloba obsije svet, in nepopisna tema katera je vse to skrivala zbeži in se razprši. Raznovrstna bitja so se plazila skozi nočne mrake odustaneč od svojih namenov na tem skoraj svetlem dnevu, ostala pa so nadaljevala s svojim klatenjem po okolici. Mesečevi žarki so prebudili to morje vojščakov kateri kot, da so zasveteli kot neskončno morje lokvanjev

katere so prebudili sončni žarki. In tedaj gospodar, na propad zemeljskim prebivalcem se začne na Zemlji spet spopad med ljudmi, ki so imeli željo po nebesih.

Jezni Duryodhana se približa Dronu in ga ogovori z željo, da bi ga spodbodel: "Ti prizanašaš Pandauvom in zato oni ves čas zmagujejo. V tebi so vsa nebeška orožja in tudi tista, ki pripadajo Brahmanom toda ti oproščaš Pandauvom najbrž zaradi tega, ker se ves časa spominjaš, da so ti bili učenci. Ali pa moram vse to pripisati moji slabi sreči?"

Te sramotitve razjeze Drona in on kralj, besno odvrne tvojemu sinu: "Navkljub moji starosti, Duryodhana jaz v boju napenjam vse svoje moči! Ves ta narod se bolj malo razume v to orožje, jaz pa ta nauk dobro poznam. Če pobijem vse te ljudi samo zato, da bi zmagal bi bilo to delo sramotno, takšno da hujšega ne more biti! Toda jaz bom izvršil to, kar je v tvojem umu, Kaurava če mi boš ukazal! Drugače ne more biti. Dopustil bom svoji veččini, da se razmakne in pobil bom vse Pancale. Šele, ko to storim bom dopustil, da si snamem ta svoj oklep! Jaz se ti na to zaprisegam kralj! Ali ti misliš, da se je Arđun utrudil zaradi te bitke? Ali misliš, da se mu človeško bitje lahko upre? Ali nisi kralj z rodnimi očmi gledal, kako on zatira tvojo vojsko navkljub vsem njenim junaškim naporom, da ga zaustavi? Ti si grešnik brez duše kateri v vsakega dvomi! Pripravljen si očrniti tudi tistega, ki ti je vedno vdan za tvoje dobro. Stopi sam pred Kuntinega sina in se bori sam! Ti si visokorodni kšatriya in ti si želel vojno! Zaradi česa si v smrt nagnal vse te nedolžne kšatriye? Ti si koren vsega spora! Tvoj modri stric dobro pozna dolžnost kšatriy, o Gandharin sin, pa naj on veliki kockar postane tarča Arđunu! On je suženj igralniških strasti, večje baranta s kockami in je vaje podlosti in lopovščin! On je kockar prevarant, ki pozna vse potuhnjene vragolije in on bo v boju premagal Pancale! Poglej tam je Pandauvov sin in tvoj smrtni sovražnik, ki stoji pred teboj, ti pa opravi dolžnost kšatriy! Zaslužil boš vsako pohvalo, če boš umrl od njegove roke! Nadelil si se vsake miloščine, naužil si se raznih slasti, v boju si si pridobil bogastva

kolikor si ga je pozelelo srce, nisi ostal nikomur dolžan in si storil vse kar mora človek storiti. Zato se sedaj ne boj! Pojdi in se spopadi z Arđunom!" - tako rekoč Dron odide v boj.

Tri četrtine noči so že minile, kralj in ko se je bitka ponovno začela in ko so se zopet udarili Kurui in Pandauvi, sta bili obe strani zopet zdravi in veseli. Ni minilo dolgo časa in pojavil se je sončev kočijaž objemajoč Mesečevo svetlobo in nebo je pordečilo tako kot baker. Na vzhodu so se razlili rdeči sončni žarki in tedaj se pojavi tudi Sonce kot okrogla zlata plošča. V tem času so Kurui in Pandauvi sestopili s svojih vozil in živali in so sklenjenih rok in obrazov obrnjenih proti Soncu izgovarjali svoje molitve v svitanju.

Boj se je ponovno začel in Arđun je obodren z Bhiminimi in Kršninimi besedami hitro premagal Drona in Karno upirajoč se svojim sovražnikom, ki so ga obkrožali. Številni prvaki kšatrij, so naprezali vse svoje moči, da bi ga zaustavili toda on je še dalje napredoval na čelu svojih čet. Tedaj se Dron umakne na sever in tam utrdi svoje položaje. Pancale so se upirale Dronu toda njihova vojska je bila v velikih težavah. Na nepremagljivega vojščaka kateri je vladal na bojišču so odšli tedaj kralji Drupada in Virata in z njim so odšli trije Drupadini vnuki in veliki strelci Čediji.

Tri Dronine bridke strelice so ubile tri Drupadine vnuke in potem učitelj odpne dve dobro kaljeni strelici širokega vrha in one odpravijo v Yamino prebivališče kralja Drupada in Virato. Od njegove roke je umrlo veliko Kekay, Čedij, Matsy in Pancal toda, ko sta padla Virata, Drupada in trije Drupadini vnuki, se je v kraljeviču Dhrštadyumnu z nevideno močjo razplamtela jeza in on se zapriseže pred vsemi vojaki: "Naj bodo zaman vsa ta moja dobra dela, če Dron potegne iz tega živo glavo ali pa mu gre na roko, da me premaga!"

Gospodova vesoljna oblika.

In tedaj Pancale udarijo na Drona z ene strani, Arđun pa z druge. Številni vojaki, ki so se minule noči na smrt borili, so sedaj padali brez zavesti od prevelikega napora, lačni in žejni. Zopet je vse prekril prah in vojščaki željni zmage so ubijali vsakogar, ki jim je prihajal pod roko, pa, če je to bil prijatelj ali sovražnik. Kmalu zapiha veter in zemeljski prah se prepoji s krvjo in zopet je bilo pregledno.

Učitelj in učenec, Dron in Arđun, dva največja vojščaka sta udarila drug ob drugega in vse strani sveta so zabliskale s svetlobo orožja katerega sta ta dva pošiljala drug na drugega. Gledajoč to, ršiji rečejo: "V učitelju je zbran ves nauk pa tudi v Pandauovem sinu je nauk in veščina. V Dronu je vse junaštvo pa tudi v Arđunu je junaštvo in moč. Njima dvema se v boju nihče ne more upreti. Če bi si to zaželela bi lahko uničila cel svet in vse bogove z njim." - Tako so rekla vsa vidna in nevidna bitja gledajoč spopad teh dveh junakov.

Tedaj plemeniti Dron pokliče Brahmanovo orožje in zemlja se zatrese, vzdrhteli so hribi in vode, zapihali so strašni viharji in dvignilo se je vzburkano morje. Velik strah je obvzel vojske pa tudi vsa ostala bitja, ko ta veliki vojščak dvigne svoje orožje toda Arđun uniči to Brahmanovo orožje z lastnim in vse v naravi se naenkrat umiri. Glede na to, da niti eden od obeh dveh ni mogel premagati svojega nasprotnika se je začel na bojišču vsesplošni pokol in velika zmeda.

V tem spopadu Satyaki zagleda kralja Kuruov in pohiti k njemu, tedaj pa se obadva spomnita otroškega druženja in z veseljem pogledata drug drugega in se nasmehmeta. Kralj Duryodhana prekolne tedaj v sebi vse svoje napačne postopke in ogovori svojega dragega prijatelja: "Naj bo prekleta jeza, prijatelj, in naj bo prekleto maščevanje! Prekleti naj bodo kšatrijske navade, moč in veščina, ko midva sedaj uperjava svoje orožje drug na drugega! Nekoč sva bila drug drugemu dražja od življenja!"

Satyaki pa, poznavalec številnega orožja, kralj, vzame v roke nekaj ostrih strelc in mu odgovori in se naprej smehlja: "To ni zbor,

kraljevič, pa tudi ne prebivališče našega učitelja, kjer sva se skupaj zabavala."

Na to Duryodhana odvrne: "Poglavar Šinij, kam so izginile naše igre iz otroštva? Kako sva se znašla v tej vojni? Zdi se, da se času nič ne more upreti. Željo imamo po bogastvu, toda kaj nam bo bogastvo, ko se tukaj med seboj pobijamo?"

Na te besede kralja Duryodhana, Satyaki odgovori: "Vedno je bila kšatrijska navada, da se morajo boriti celo proti lastnim učiteljem. Če me imaš rad, kralj ne omahuj temveč me ubij! Pomagal mi boš, da pridem tja kamor odhajajo pravičniki. Nimam nikakršne želje biti priča propadu svojih prijateljev!"

In rekoč to, kralj Satyaki hitro naskoči na Duryodhana prezirajoč strah in brez, da bi ga skrbelo za svoje življenje. Sesekal je vse Duryodhanine strelice in naposled še lok s strelico na njem in potem zasuje nasprotnika s pljuskom svojih strel. Duryodhana je moral stopiti na drug voz in se umakniti mučen z močnimi bolečinami od številnih ran, ki mu jih je zadal Satyaki.

Dron je še naprej izvajal pokol med Pancalami. Modri Kršna je videl, da njegove strelice ogrožajo vojsko Pandauvov in, da vojščaki v strahu omahujejo in se obrne na Arđuna: "Ta poglavar vseh bojevnikov ne more prenašati poraza niti od samih bogov, pa čeprav bi sam Indra stal na čelu. O Pandauvovi sinovi, če vam je kaj do zmage, morate odvreči pravila dharme in se oprijeti zvitosti. Če ne bo tako, Dron nas bo vse pobil. Jaz vem, da bo Dron pustil svoje orožje samo, če zve, da je umrl njegov sin. Zato naj mu nekdo reče, da je njegov sin padel v boju!"

Kuntin sin Arđun se s tem ni strinjal. Ostali pa so se s tem strinjali, čeprav je Yudhištira z največjo težavo pristal na to. Tedaj močnoroki Bhima s svojim kijem ubije velikega in strašnega slona z imenom Asvatthaman, kateri je bil last Indravarmana poglavarja Malav,

Yudhištironovega zaveznika. Potem se je on skozi bojni metež približal Dronu in vzkliknil malo sramežljivo: "Asvathaman je umrl!"

On je medtem govoril o slonu Asvatthamanu in tako izreče laž, čeprav je govoril nekaj, kar je bilo res. Ko Dron sliši to strašno novico se mu je zdelo, da se mu bodo udje raztopili kot pesek v vodi. Toda takoj se je zbral in se spomnil sinove vojaške veščine in pomisli, da je ta novica vseeno laž. Ostal je neomahljiv in se je postavil proti Dhrštadyumnu odločen, da se pogubi tega junaka kateremu je bilo določeno, da bo njegov pogubitelj. Spustil je dež svojih strelic in pobil 20.000 Pancal. Vitez Dron je bleščal sredi tega strašnega spopada kot brezdimni ogenj.

Gledali so Dron, najlepši okras bitke, številni vidci in modreci kako stoji sredi bojišča prinoseč propad številnemu rodu kšatriy pa se pojavijo pred njim in ga ogovore: "Ta bitka, ki jo biješ ni pravična! Prišel je trenutek tvoje smrti! Tebi so poznana vsa poglavja Ved in vse dolžnosti katere so v skladu z resnico. Pusti Dron, svoje orožje in poglej nas! Ti si na koncu koncev vseeno brahman in takšna dela ti ne pristajajo. Spusti svoje orožje in spusti opno zmote, ki te obviija. Ti si z Brahmanovim orožjem sežigal ljudi na zemlji, kateri so nevajeni orožja. Tako dejanje, ki si ga storil je nepravilno!"

Drona je to zelo razžalostilo in tedaj se on odloči izvedeti resnico od kralja Yudhištira, ker je vedel, da njegova usta niso nikoli do sedaj izrekle laži in, da neresnica nebi prešla preko njegovih ust niti zaradi oblasti nad vsemi tremi svetovi.

Kršna je vedel, kralj, da je Dron največji od vseh vojščakov in da lahko izbriše vse Pandauve z obličja zemlje in to ga je zelo skrbelo. Zato je rekel kralju Yudhištiru: "Če se bo razbesnjeni Dron še naprej boril ne bo minilo niti pol dneva in tvoje vojske ne bo več. Resnica je to, kar ti govorim! Ti nas moraš rešiti pred Dronom! Neresnica je v takem boju boljša od resnice! Tisti, ki se zlaže, da bi izvlekel živo glavo

se ne more mazati z grehom. Na tebi greha ni, če se zlažeš dekletu ali ženi pa niti, če se zlažeš, da bi rešil brahmana ali kralja(20)."

Na to Bhima doda: "Bodi gotov, da učitelj ni verjel mojim besedam. Če ti je do zmage, poslušaj Kršnin nasvet šele, ko bo to slišal iz tvojih ust, se brahman ne bo več boril."

Ko spozna, da od usode ne more zbežati pa tudi zaradi Bhiminega prigovarjanja in Kršninih nasvetov se je Yudhištira odločil. Zgražal se je zaradi neresnice toda te zmage si je od srca želel in zato on glasno reče, da je Asvatthaman mrtev, in potem še nerazločno doda besedo: slon.

Ko je neresnica prešla preko Yudhištirinih ust se je njegova zaprega in kočija, ki so do tedaj stali in se pomikali na štirih palcih nad zemljinim površjem, naenkrat pade in kolesa ter živali se dotaknejo zemlje.

Dronino srce se zapolni od hude žalosti in on izgubi vsako voljo do življenja. Naenkrat je na svojih plečih začutil breme krivice zaradi svojega sodelovanja v tej vojni proti Pandavom in ni se mogel več boriti s prejšnjo lahkoto in neustrašnostjo.

Sin kralja Drupade Dhrštadyumna kateri se je rodil iz ognja, da bi Dronu prinesel propad je videl, da so se od velike bolečine Dronu pomračila vsa čutila in ga napade, ne, da bi ga oddvojil od življenja. Dron je videl, da Dhrštadyumna cilja s strelico nanj in pomisli, da je njegovemu telesu odbila zadnja ura in se je skrbno pripravil, da začuti ta udarec, toda se mu na klic ne odzove nobeno orožje. Vse to orožje je on neprestano uporabljal iz trenutka v trenutek vse štiri dni in eno noč in nikoli ga ni zmanjkalo, sedaj, ko pa je bila že 3/5 tega petega dne on vidi, da nima več strelíc(21- petega dne odkar je prevzel poveljstvo nad Kurui).

Zato vzame drug nebeški lok, ki mu ga je daroval Angiras(22) in z

njim je sesekal vse te strelice, ki jih je nasprotnik streljal nanj. Uničil mu je vse loke tako, da mu je naposled ostal samo meč in kij.

Ko mu je Dron razbil voz in polomil top, Dhrštadyumna poseže za čudovitim mečem in ščitom okovanim s stotino bleščečih Mesečevih oblik. Močni vojščak je upal, da bo storil veliko junaško delo in prebodel prsa Bharadvadinega sina, toda je zaman upal. Če je še bolj obletaval in napadal Drona, mu ta ni dopustil, da se mu dovolj približa.

Na Yudhištirin ukaz so vsi Srndayi čili napadli Bharadvatinega sina z namenom, da ga pogubijo, ker se je zdelo, da je veliki vojščak opešal. Trepetalo mu je levo oko pa tudi leva roka mu je bila v krčih in mu ni dala mira pa tudi žalost, ki ga je ves čas prevevala mu ni dala mira medtem, ko so mu v spominih odzvanjale besede modrecev. Še naprej je jezdil preko polja in zatiral številne kšatriye. In po 20.000 katere je pred tem pobil on oddvoji od življenja še 10x10.000 vojščakov. Končno razbesnjeni Bhima zaustavi njegov voz in ga ogovori: "Ne prijemajo se orožja podleži iz stanu brahmanov, in če oni nebi preučevali vojnih veščin se kšatriye med seboj nebi uničevali! Pravi se, da je vzdrževanje od poškodovanja vseh bitij največja krepost, in brahmani so koren te kreposti! Ti si vseeno prvi med tistimi, ki so napoteni v znanje o brahmanu. Ali te ni sram brahman, ker si pobil toliko vojščakov nagnan z neznanjem in svojo neumnostjo, želeč po bogastvu s katerim bi ugajal svojim ženam in edinemu sinu? Tisti, zaradi katerega ti živiš in zaradi katerega si se oprijel orožja sedaj leži tam za tvojim hrbtom brez življenja na bojišču, ti pa to niti ne veš!"

Dron je slišal, kar mu je rekel Bhima in odvrže od sebe lok, pusti ob strani vse orožje in se spusti na sedež voza predajoč se yogi in vsa bitja so se oddahnila in se osvobodila od strahu.

Dhrštadyumna vidi, da se mu je ponudila možnost in odloži svoj lok s strelico na njem na dno voza in poprime meč in zbere vso svojo

moč. Ko je skočil s svojega vozila in pohitel do Drona, se zaslišijo grozni kriki in negodovanje tudi med ljudmi in ostalimi bitji, Dron pa odvržeč svoje orožje sede v stanje največje umirjenosti in obsijan s svojimi puščavniškimi zaslugami. Svoje srce je usmeril k Višnou, Vsevišnjemu in Prazačetnemu bitju in sedel tako zaprtih oči skloneč glavo in izprseč se. Potoneč v stanje dobrote je vse svoje bitje posvetil poglobljenju misleč na sveti zlog OM, kateri je znamenje brahmanov. Ohraneč v zavesti misel na silnega, Vsemogočnega in Neminljivega gospoda bogov se je veliki puščavnik in učitelj, čudoviti Dron napotil v nebesa tam pa kot, da je zasijalo še eno Sonce in cela nebesa so bila obsijana z enakim slepilom. Med ljudmi nas je samo pet gledalo kako plemeniti Dron odhaja utoneč v yogi do prostorov najvišjega blaženstva. To smo bili Dhananđaya, Asvatthaman, Vasudeva, kralj Yudhištira in jaz. Nihče drug ni mogel videti modrega yogina Drona, ko je odhajal s tega sveta.

Medtem, ko so Dhrštadyumna vsi naokrog karali, on zagradi mrtvo Dronino glavo in jo potegne k sebi in odseka s svojim mečem. V tem času njegov sovražnik ni izpustil niti glasu. Pogubeč svojega nasprotnika on spusti levji krik in v omamnem veselju začne sukati z mečem.

Ko je Dron umrl, mu vojska Kuruov obrne hrbet. Nihče več jih ni mogel zadržati, niti slavni Karna, veliki vojščak, ker se je strah naselil tudi v njegovo srce. Bežal je on skupaj z njimi. Dronin sin Asvatthaman je gledal ta beg z druge strani bojišča in tudi njega je zazeblo okrog srca in on se skozi vsesplošni metež in zmedo prebije do kralja Duryodhana in vidi, da bridko joka.

- "Veliki kralj - vpraša Asvatthaman - zakaj tvoji vojščaki bežijo kot, da jih je prestrašila sama Smrt? Med begunci vidim samega Karno! Kaj se dogaja gospodar?"

Toda Duryodhana ni mogel spregovoriti, niti besede temveč učitelj Krpa pove Asvatthamanu kako je bil Dron ukanjen. Skrhan

zaradi žalosti je bil Dronin sin nekaj časa tiho potem pa spregovori: "Moj oče je slavno umrl in sedaj je njegovo mesto med bogovi. Kot vojščak jim je bil enak. Pandauvi in Pancale mi bodo plačali za njegovo glavo. Moj oče ne bo ostal nemaščevan!"

Ostaneč brez svojega starešina se je polomljena in razbita vojska zbrala okrog kralja Duryodhana. Vsi so žalovali za starim učiteljem. Novica o Dronini smrti je osupnila Dhrtaraštrove sinove. Obrazi so jim obledeli in spustili so se njihovi meči in kopja rdeči od krvi, bleščeči na soncu kot zvezdni utrinki. Vojne vrste Kuruov so začele omahovati in kralj Duryodhana je s težavo zadrževal napad Pandauvov. Glasno je kričal in klical da se vrnejo.

Dronin sin prvak med strelci pa se je hudo razjezil na Arđuna, še bolj pa na Kršna. Tedaj se vitez Asvatthaman dotakne vodja stabilno stoječ na svojem vozu in pokliče orožje imenovano Agneya katerega niti sami bogovi niso mogli preprečiti. Nad čudovito strelico, bleščečo kot brezdimni ogenj je učiteljev sin izgovoril mantra in potem jo je razbesnen poslal na vse strani na nasprotnikove junake.

Iz tega orožja se usuje z nebes gosti dež strel in one pošljejo močne plamene, prekrijoč Arđuna z vseh strani. Po nebu so bleščali meteorji, vojsko obviije neprebojna tema in zdelo se je, da so se sami elementi pomešali, da se je Sonce obrnilo s svoje poti. Zažgan z vročino je bil svet kot groza. Zažgani z močjo tega orožja so sloni in vsa ostala zemeljska bitja začela bežati in težko dihajoč in obvzeta z grozo. Iskali so skrivališče pred temi groznimi silami. Še same vode so se ogrele in njihovi prebivalci so se vznemirili v občutku kot, da gorijo. Nezadržne Asvatthamanove strelice z močjo groma so zadevale nasprotnikove vojake z vseh smeri oni pa so padali zažgani kot drevesa vžgana v požaru. Zažgani s tem orožjem so veliki sloni padali ob bobnenju spuščajoč grozne krike, konji in vozovi gospodar pa so bili kot vrhovi dreves v gozdnem požaru. Na vse strani se je podiralo na tisoče vozov.

Tvoji vojščaki, kralj so gledali kako v tem groznem spopadu gori vojska Pandauvov in vriskali od veselja. Nikoli poprej nismo slišali niti videli kralj, da obstaja orožje katerega je Dronin sin sedaj ustvaril v svoji togoti!

Tedaj Arđun pokliče Brahamnovo orožje katero je sposobno uničiti vsako drugo. Tako kot je to sam Brahman določil in v tem trenutku se razprši tema, zapihajo hladni vetrovi in razjasni se na vse strani in tedaj se zagleda čudežen prizor. Cela akšauhini, ki je pripadala vojski Pandauvovih sinov je bila zravnana z zemljo. Obličja pobitih je bila požeta z močjo Asvatthamanovega orožja in ni jih bilo mogoče prepoznati. Toda gospodar Gandive in ob njem Kršna niso bili ranjeni! Zares ta voz, ki je tako grozen tvojim vojščakom se je bleščal sredi polja z vsemi svojimi zastavami in zaprego in vsem močnim orožjem katero je bilo naloženo na njih, tema pa ki jih je prekrivala se je razpršila! Na njem ni bilo nikakršne škode, obadva viteza, pa sta vesela in nepoškodovana pihnila v svoje školjke!

Dronin sin se užalosti. Dolgo in globoko je vzdihoval premetujoč po svojih mislih vsa ta dogajanja, potem pa ga zagrabi strah in žalost in on odloži svoj lok in sestopi s svojega voza in reče: "O gnusnost! Vse je laž in privid!" - in zbeži iz spopada.

Po Dronini smrti se užaloščeni Kurui umaknejo z bojnega polja, potem pa tudi Pandauvi prekinejo boj.

Osma knjiga
KARNAPARVAN
Knjiga o Karni

Vaisampayana reče: Ker je umrl Dron so vsi kraljevski vojščaki z Duryodhano na čelu odšli k Droninemu sinu medtem, ko so jim srca drhtela od strahu. Posedli so se sklonjeni in ožaloščeni okrog Aswatthamana in začeli objokavati svojo veliko izgubo. Ta noč jim mine v žalosti in turobnih mislih o nesreči, ki se je rodila iz igre s kockami in zdelo se jim je, da ona traja 100 let.

Kralj, ko je Karna izgubil glavo je Gavalganin sin Sandđaya užaloščenega srca odšel te noči v Nagapuro (1) na konjih, kateri so lahko tekmovali z vetrom. Ko je prispel v Hastinapuro se je on hladnega srca napotil naravnost na Dhrtaraštrin dom v katerem ni bilo več tistega velikega števila rojakov in prijateljev.

"Gospodar zemlje to sem jaz Sandđaya!" on ogovori Dhrtaraštra, ko se mu je priklonil. - "Gospod ne žalosti se, ko boš slišal kaj se je zgodilo Kuruom! Vse to je moja krivda! Tisti, ki je moder ne muči sebe z mislimi o tistem kar mu prinaša sodba."

Dhrtaraštra reče na to: "Ne čutim več bolečine, Sandđaya. Mislim, da je vse volja usode. Zato mi povej kaj si se namenil."

In Sandđaya reče: "Kralj Duryodhana je zbral vse velike vojščake na svetovanje in se je obrnil na njih z ljubeznivimi besedami: "O prvaki ostroumnih ne izgublajmo časa, temveč naj vsak od vas pove svojo sodbo o tem kaj je potrebno storiti v takem času in kaj bo od tega naprej!"

Vsi zbrani junaki so izrazili svojo pripravljenost, da nadaljujejo bitko. Videč, da se takrat kraljevo srce zaiskrilo kot jutranje sonce, učiteljev sin, bister in vaje lepega govora, takole reče: "Kako pravijo učeni, ugodna priložnost pripravljeno doseči vsak cilj. Pa vseeno je

vse odvisno od usode. Padli so naši soborci junaki enaki bogovom in v boju preiskušeni, toda mi ne smemo izgubljati vero v zmago. Če bomo vse delali po pravilih se nam lahko usoda nakloni. Zato Bharata, postavimo Karno, da vodi našo vojsko. On je prvak človeškega rodu in obdarjen z vsako krepostjo, v njem je velika moč, je neustrašen in velik poznavalec vojskovanja. On je nepremagljiv kot Yama in lahko premaga naše sovražnike."

Bodrilne besede učiteljevega sina so dosegle, da je kralj vsa svoja upanja položil v Karno. Potem pa on z veliko ljubezni in pozornosti ogovori Radhinega sina ter mu reče: "Karna poznam tvoje junaštvo in veliko prijateljstvo, ki ga gojiš do mene. Nadarjen si z veliko modrostjo in si moje najvarnejše zatočišče. Padla sta oba velika vojščaka, ki sta bila moja vojskovodja, sedaj pa ti prevzemi njuno dolžnost, ker si močnejši od njiju. Oba velika strelca sta bila že v poznih letih, poleg tega pa še naklonjena Arđunu. Ti sutin sin presegaš s svojo močjo in vzdržljivostjo Drona in Bhišmo. Naj se pred teboj Karna razprši vojska naših sovražnikov tako kot se pred Višnuovim lokom razbeže zli demoni, tako, kot se tema umika pred žarki vzhajajočega sonca."

Na to Karna odgovori: "Bodi miren Gandharin sin! Govoril sem ti in sedaj ti spet govorim, da bom premagal njihove sinove pa tudi Kršno! Poveljnik tvoje vojske bom in že sedaj lahko misliš, kot, da so Pandauvi že pobiti."

Tedaj vstane Duryodhana in z njim vsi kralji, dostojanstveniki in vojskovodje in izkažejo čast Karni tako kot Indri izkažejo čast nebesniki. Ob teh obredih predpisanimi za to priložnost so oni imenovali Karno za njihovega poveljnika in so ga posadili na stol iz drevesa udumbara (2 -smokve) in ga pokrili s svilo in ga okopali z vodo posvečeno z mantrami. Okrog njega so postavili množico slonovskih oklov, rogov od nosorogov in velikih bivolov, povsod polnih dragega kamenja, dišečih zdravilnih bilk in vsega ostalega, kar je bilo znamenje dobre sreče. Ko se je okopal na svojem čudovitem

sedišču je poslušal hvalo brahmanov, kšatriy, vaisiy in suder dostojnih spoštovanja, potem pa Radhin sin podari številnim pomembnim brahmanom bogata darila. Oni so ga blagoslavljali vzklikujoč: "Prinesi zmago nad Pandauvi, Govindo in vsemi njihovimi privrženci! Radhin sin, pobij Prthine sinove in prinesi nam zmago tako kot vzhajajoče sonce s svojimi močnimi žarki vedno razganjajo temo!"

Tako se je Karna oprijel poveljništva. Ukaže, da se vojska postroji, tvoji sinovi pa mu izpolnijo željo in ukažejo, da zaigra vesela glasba, ter, da se vojska opremi. Bilo je še dovolj časa, do svita, ko se zaslišijo klici: "V vrste! V vrste!" - in dvigne se ropot do samih nebes od tuljenja slonov, od zapreg konj in vozov, rožljanja pešakov in oblačenja oklepov in klicov hitečih vojakov.

Tedaj Karna stopi pred svojo vojsko na vozu bleščečem kot Sonce. V rokah je imel pozlačen lok in na zastavi lik vojnega slona. Ko ga zagledajo od velikega veselja zatrepetajo vojščaki in srca se jim napolnijo z veseljem in pozabijo smrt svojih predhodnih vojskovodij, soborcev in prijateljev. Postrojili so se v vojne vrste imenovane makara in močni strelec in uničevalec svojih sovražnikov, junaški Karna odide na Pandauve.

Ko je kralj Yudhištira gledal sliko Kuruov, kako se približuje pod vojaškimi zastavami, reče svojemu bratu Arđunu: "Poglej Partha, Karna je postrojil Kurue! Njihova vojska je velika toda v njej ni več najmočnejših junakov!" Tisti, ki so živi se ne morejo meriti z nami. Edini, ki se odlikuje med njimi je Karna, kočijažev sin, katerega v boju ne morejo premagati niti sami nebesniki. Če boš njega premagal v današnjem boju, mi boš izruval trn, ki me bode že 12 let. Tedaj bo zmaga zares naša. Arđun postavi našo vojsko v red, ki ga sam izbereš."

Arđun postroji vojsko Pandauvov v red polmeseca in dve vojski sta se začeli pomikati druga proti drugi. Kakor se v neki veseli igri oddvojijo posamezniki v goreči želji, da čimprej napadejo sovražnika.

Srečali so se sredi ravnine in boj se je začel. Dvignile so se sekire, topi, kopja in loki zadajoč strašne udarce. Zakotalile so se odsekane glave, vozovi so vozili čez pešake, sloni so prevračali vozove, pešaki so podirali konjenike, konjeniki so zadevali ob pešake. En voz je uničeval drugega in Karna je s svojimi ravnimi strelicami uničeval vojsko Pandauvov.

V tem času so v pričo Karne, Pandauvi in njihovi zavezniki zmagovali na drugi strani in ubijali vojake Kuruov. Dvoboj sta si delila Bhima in Asvatthaman, ta spopad pa je bil tako surov in grozen, da se je zdelo, da se v nebesih bori Indra in zli duh Vrtra. Strele, meči, kopja in kolesa so leteli po zraku prekoseč dva junaka kot svetleča oblaka toda od bobnenja njunih spopadov in iskre, ki so prasketale na vse strani je bilo videti, kot, da je prišel konec sveta. Sestopili so nebesniki, daitye in gandharve, da opazujejo ta še nevideni spopad. Gledali so Bhimino moč in Asvatthamanovo večščino in ploskali z rokami in vzdikali: "Čudovito, silni Dronin sin! Čudovito, Bhima!"

Padale so zastave na obeh kočijah, zvalili so se pobiti konji in obema so padali vozniki toda niti eden niti drug se ne umakne. Končno obadva postavita na tetive strelice odpneta ju in oba padeta brez zavesti zadeta v prsa. Tedaj Kurui izvlečejo iz spopada Asvatthamana, Pandauvi pa Bhima.

Samsaptake so se zaman poskušali upirati napadom močnega Arđuna, kateremu je z vozom upravljal Kršna. Krvavo poljano je hitro prekril kup odsekanih rok in glav, razbitih vozov ter trupel slonov in konj. Tako kot vrelo sonce suši poplavljen polja tako je Arđun jemal življenja vojščakov in vojska samsaptak se je topila pred njim in počasi izginjala.

Asvatthaman se je opomogel od udarca, ki mu ga je bil zadal Bhima in se je z novim vozom vrnil na bojno polje. On odide na srečanje z Arđunom in zakliče z glasom groma: "Izvrstni junak, če

misliš, da sem dostojen take časti, pričakaj me kot častnega gosta na tem bojišču!"

Arđun je bil zelo počaščten s takim pozivom učiteljevega sina in vpraša Đanarddana: "Madhava povej katero od teh dolžnosti naj prej izvršim, da pobijem samsaptake ali da se odzovem na vabilo Droninega sina?"

Kršna tedaj odpelje Arđuna, ki je bil izzvan po vseh vojaških pravilih, tja, kjer je stal učiteljev sin in kup odsekanih rok in glav, razbitih vozov ter trupel slonov in konj. Tako kot vrelo sonce suši poplavljenja polja tako je Arđun jemal življenja vojščakov in vojska samsaptak se je topila pred njim in počasi izginjala.

Asvatthaman se je opomogel od udarca, ki mu ga je bil zadal Bhima in se je z novim vozom vrnil na bojno polje. On odide na srečanje z Arđunom in zakliče z glasom groma: "Izvrstni junak, če misliš, da sem dostojen take časti, pričakaj me kot častnega gosta na tem bojišču!"

Arđun je bil zelo počaščten s takim pozivom učiteljevega sina in vpraša Đanarddana: "Madhava povej katero od teh dolžnosti naj prej izvršim, da pobijem samsaptake ali da se odzovem na vabilo Droninega sina?"

Kršna tedaj odpelje Arđuna, ki je bil izzvan po vseh vojaških pravilih, tja, kjer je stal učiteljev sin, tako kot Vayua vozi Indro na žrtveno svečanost. Arđun pozdravi Droninega sina, ki je bil ves čas okupiran z eno mislijo in reče: "Asvatthaman bodi umirjen in ne zapravljaj časa, temveč udari in sprejemaj udarce! Prišel je čas, da se tisti, ki so odvisni od drugih oddolžijo svojim gospodarjem! Prepri brahmanov so zglajeni, toda prepri med kšatriyami rojevajo zmago ali poraz!"

Vseprežemajoča Božanska Osebnost prebiva kot nadduša v srcu slehernega bitja.

"Naj bo tako!" Odgovori na to dvakrat rojeni in zadene Kršno s 60 strelicami in Arđuna s tremi.

Arđun je odbijal njegove napade in naposled preseka lok v rokah. Vojščaki Kaling in Vang so prišli na pomoč Asvatthamanu jahajoč na svojih velikih slonih, toda Arđun jih je pričakal na oblaku smrtonosnih strelic in njihova mrtva telesa so trumoma prekrila polje.

Asvatthaman poseže za drugim lokom kateri je bil daljši in težji od predhodnega in z njega pošlje deset dolgih strelic na Arđuna in njegovega voznika. Kršna okrvavljen, opoteče, in Arđun za trenutek klone od moči njihovih udarcev, in Kuruom se je zdelo, da sta oba junaka umrla. Takoj jima zaigra srce od veselja toda Arđun se zopet vzravna in novi pljuski njegovih strelic ošine Asvatthamana. Arđun poseka uzde njegove zaprege in začne streljati konje kateri so drveli preko bojišča in Asvatthamanov voz odvedli od tam. Ko je obrzdal svoje konje in malo umiril samega sebe, se Asvatthaman zopet priključi vojski Kuruov. Vedel je, da je zmaga vedno ob glavarju Vršnij in Đhanamedayu in njegovo upanje popusti skupaj s strelicami in orožjem na konec moči.

Bobnenje velike bitke je odmevalo daleč naokrog. Žvižgale so strelice, brnele so titive, kočije so bobnele, vojščaki vzklikali in tulili in ob tem strašnem šumenju so se veselila vojaška srca. Oni so se veselili, ker se bo tukaj na tem bojišču končno dovršilo staro sovraštvo.

Pancale so se pogumno upirale strašnemu Karninemu jurišu, toda, ko je njegova roka poslala v Yamino cesarstvo 20 njegovih najizvrstnejših vojščakov, ki so stali v prvih vrstah, se Karna prebije v njihove vrste koseč okrog sebe levo in desno, kot divji slon, ko pade v tiho jezero po katerem se njihajo labodi in lokvanji.

Pokali so pod njihovimi udarci oklepi in ščiti in med tistimi katere je zadela njihova strelica se ne najde niti eden kateremu bi bilo

potrebna še ena da ga dokonča. Vidijo Pandauvi sinovi, da Karna uničuje Pancale in Srndāye, zato jim iz raznih smeri pritečejo na pomoč. Prebijali so se skozi to nepregledno morje bitke, povsod naokrog pa so ležali mrtveci katerih obrazi so bili poteptani kot lokvanji in oveli venci. Čudovita telesa ljudi, konjev in slonov so bila sedaj umazana kakor razkošne obleke popackane z blatom.

Številne slone in njihove jahače sta Nakula in Sahadeva pospremila v Yamino cesarstvo. Ob njiju sta tudi Dhrštadyumna, Šikhandin in Drupadini sinovi vsuli na slone mlech številne strelice, tako, da so se ti navsezadnje omajali in udarili v beg.

Toda Pandauvi in njihovi zavezniki so odšli na Karno. Razbesnjeni Sahadeva je naletel ravno na Dussasana kateri se mu je postavil na poti in začne z njim boj brez milosti, medtem, ko so jima vojščaki vzklikali z voza dvigajoč zastave in orožje k nebu. Dolgo časa nista mogla premagati drug drugega, potem pa je Dussasana z dobro naperjeno strelico posekal lok v Sahadevinih rokah. Toda Dhrtaraštrin sin vrže na njega svoj meč toda na pol poti ga prestreže strelica iz drugega Sahadevinega loka. Potem Sahadeva postavi na tetivo strelico katera je bila strašna in smrtonosna kot sam Šiva rušilec Vesolja, ter jo spusti na svojega sovražnika. Strelica prebije oklep in telo Duryodhaninega brata in se zarije v zemljo za njegovim vozom. Dussasana pade onesveščen, ranjeni voznik pa ga odpelje z bojišča.

V tem času je Nakula pred seboj razganjal vojsko Kuruov in se tako znajde tik pred Karno. Nakula se mu nasmeji in mu vzklikne: "Ha, tukaj, si ti nebodigatreba! Končno so te bogovi prevedli pred mene! Ti si izvor vsega zla in vzrok uničenja roda Kuruov! Ko te danes ubijem v boju se bo izpolnila želja mojega srca in umirila se bo vročica!"

Vozačev sin mu odgovori na način, ki je dostojen kralja in vojščaka: "Udari junak! Želim, da se prepričamo o tvoji moškosti! Junaki se na bojišču borijo, a ne izgubljajo čas z jalovim hvalisanjem!

Stori junaško delo, potem pa se hvali! Udari kolikor je moči v tebi, jaz pa bom že znal ukrotiti tvojo oholost!"

Kmalu je bil ves prostor okrog Nakule zapolnjen s strelkami njegovega nasprotnika in one so ga zakrile pred pogledi ostalih vojščakov. Karna mu zbije orožje iz rok, podere kočijaža in s točnimi zadetki pobije konje. Nakulin ščit okrašen s stotino mesečevih likov se razleti v koščke in ko Pandauvov sin skoči iz voza kateri je razpadal je imel v roki samo še kij. Karna ga je še naprej zasipal s številnimi strelkami toda trudil se je, da ga ne rani. Premagani Nakula se obrne in začne bežati toda Karna se nasmeji in požene svoj voz za njim in mu natakne svoj napeti lok okrog vratu in vzklikne: "Zaman si grozil Pandauvov sin! Sedaj ponovi svoje besede. O otrok, svojo moč meri s tistimi, ki so ti enaki in tako se ne boš osramotil. Sedaj pojdi domov Madrin sin, ali pa se vrni h Kršni in Arđunu in skrij se pod njihovo zaščito!"

In tedaj on spusti Nakulo kateri je bil že v čeljustih smrti, ker je želel držati obljubo, ki jo je dal Kunti, Pandauvov sin pa odide do kočije kralja Yudhištire in si tam poišče zatočišče. Od velike sramote je težko dihal kakor kača, ki so jo zaprli v vrč.

Sonce je bilo že v zenitu toda močna roka voznikovega sina ni čutila truda. Na bojnem vozu z zaprego konja belega kakor mesečina se je on prebil v najgostejše vrste vojske Pandauvov in tam storil strašen pokol pobijajoč številne znamenite junake Panca. Padale so pred njim zastave in znamenja in vsi so se umikali kot pred gozdnim požarom.

V metežu bitke naletita drug na drugega kralj Duryodhana in kralj Yudhištira. Napadla sta drug drugega kot dva razjarjena leva in ne oklevajoč niti trenutka sta se zasula s pravo poplavo strel. Štiri strelice Yudhištira so pobile štiri konje v Duryodhanini zapregi, peta je snela glavo njegovemu vozniku. S šesto strelco je podrl njegovo zastavo s sedmo presekalo lok z osmo pa sabljo. Razbesneli

Duryodhana pograbi svoj kij in potegne veliko orožje na Yudhištira, tako, da bi svoje sovražstvo in nasprotništvo zaključil z enim samim udarcem, toda ni uspel izvršiti svojega namena, ker mu je Yudhištirina strelica prebodla prsi, gospodar Kuruov pa je padel brez zavesti pod svoj voz.

"Ne ga ubiti, veliki kralj!" - mu vzklikne v tem trenutku močni Bhima, kateremu je bila na umu njegova zaprisega. In Yudhištira se je vzdržal poslednjega udarca, tedaj pa na Bhima naskoči Krtavarman in zakrije tvojega sina kateri je bil v veliki težavi.

Tako se je kralj bil boj popoldne tega dne in vsak je močno upal, da bo premagal nasprotnika. Na čelu tvojih vojščakov katere je bilo zares težko premagati je Karna vedno znova udarjal na sovražnike in to je bilo tako kot strašni spopad bogov in asur. Zemlja se je okraševala z najdragocenejšim nakitom, stotinami odsekanih glav na katerih so se s skladnimi obrazi bleščali zobje in sijale zlate krone in uhani svetlikajoč se v reki krvi katera je stekla po polju natrpanem s trupli slonov, konj in telesi junakov spačenih obrazov. To polje prepolno iznakaženih teles z odprtimi ranami je bilo kot cesarstvo boga smrti na dan konca sveta.

Z močjo svojega orožja je Karna naredil pokol v vrstah Pandauvov in vojščaki so se ranjeni in pohabljeni umikali z bojišča. Tedaj pride Arđun in začne ob smehu s svojim orožjem izbijati Karnino s svojimi strelkami kot z gostim dežjem prekrije nebo z vseh štirih strani. Te strelice so padale od zgoraj kot težki kiji in bati okovani s špicami nekatere pa kot strele in gromi. Številni ljudje, sloni in konji so bili poškodovani ob tej priliki, in številni, ki so bili zadeti s temi udarci so pobegnili v strahu.

V oblakih strahu in somraka, kateri se je bleščal je bilo težko zaznati kakšen je izid te bitke. Torišče so najprej zapustili Kurui v strahu pred novo nočno bitko, potem pa so odšli tudi Pandauvi veseleč se zmage in vzklikajoč Arđunu in njegovi moči. Vsi so se razšli

na počitek po ravnini. Zamazani s prelito krvjo so se začeli zbirati tropi mrhovinarjev in grozne rakšase, ki se hranijo s človeškim mesom. Bojišče je bilo kot mesto za Rudrino zabavo.

Ranjeni in prašni v podrtih oklepih in polomljenim orožjem so se vojščaki Kuruov vračali v svoj tabor potrti in žalostni zaradi velikih izgub. Vzdihujoč in prekrizanih rok je Karna žalostno pogledal kralja Duryodhana in spregovori: "Kralj, Arđun je navajen boja in vedno je pripravljen. Kršna ga pravočasno obvešča o vsaki nevarnosti. Danes nam ni šlo na roko, da ga obvladamo, toda jutri gospodar zemlje, jutri mu bom jaz prekrizal pot!" - "Naj bo tako!" - odgovori Duryodhana in izda dovoljenje kraljem, da lahko odidejo na počitek.

Ko je vzšla zora sedemnajstega dne je močni Karna stopil pred kralja Duryodhana in rekel: "Gospodar jaz se bom danes spopadel s slavnim Pandauvovim sinom. Do sedaj so njemu različne naloge preprečevale, da se spopadeva, toda danes se ne vrnem iz boja preden ga ne ubijem. Ali bom jaz njemu vzel življenje ali pa on meni. Arđun se ne more meriti z menoj niti z večšino niti z močjo niti z okretnostjo pa niti s hrabrostjo. Moj lok Viđaya je isti s katerim je nekoč Indra premagal asure in je močnejši od Arđunove Gandive. Moram ti povedati v čem sem samo slabši: Uzde njegove zaprege so hitre kot misel, drži jih veliki Kršna iz roda Dasartha katerega spoštuje ves narod. Tetiva na njegovem loku je od nebesnikov in njegova dva tobolca sta neizčrpna. Kršna je zares stvarnik sveta in on ščiti Arđunovo kočijo. Na naši strani je Salya okras kraljevskih zborov, kateri je Kršni enak po mišicah in po poznavanju konj, pa tudi po pomembnosti in kočijaški veščini. Zmaga bo tvoja če on zagradi uzde moje zaprege, ker se mi tedaj ne bodo mogle upreti niti asure niti bogovi, kaj pa šele Pandauvovi sinovi.

- "Naj se ti ta želja izpolni Karna!" - odgovori na to Duryodhana veselega srca. - "V boju te bo spremljal voz napolnjen s tvojimi strelicami in kopji in bo jih toliko kot boš rekel. In mi in vsi kralji bomo odšli za teboj v spopad."

Zatem Duryodhana odide naravnost k gospodarju Mader, ko pa stopi predenj ga s spoštovanjem ogovori: "Močni kralj, neustrašni junak kateremu ni enakega v boju! Ponižno se ti klanjam, zemeljski gospodar, želim, da za moje dobro in Pandauvom ter Arđunu v propad, ti postaneš Karnin kočijaž, ker si ti edini sposoben za to. Tako kot Kršna ščiti v boju Arđuna in mu modro svetuje, tako boš tudi ti zaščitil Karno in on bo ob tebi nepremagljiv."

To je Salya zelo razjezilo in on mu je ves naježen odgovoril:

"Gandharin sin, ti mene žališ in vzdiguješ Karno postavljaoč ga nad nas vse. Ne mislim Duryodhana, da je on meni enak. Poglej te roke, ki tepejo kot grom, glej moj voz katerega zaprega vihra kot vihar! Ko se razjezim lahko prepolovim zemljo, poderem gore in izsušim morje. Ti to veš tudi sam. Od mene pa zahtevaš, da naj bom jaz, kšatriya, voznik Adhiratinemu sinu nizkega rodu! Jaz ne morem sebe pripraviti, da poslušam ukaze od slabšega od sebe! Ne želim trpeti takšnih ponižanj in mi zato dopusti, da se vrnem v svojo kraljevino!" - in Salya se je hotel takoj oddaljiti, toda tvoj sin ga zadrži s prijateljskimi besedami in izrazi globokega spoštovanja, katere lahko dosežejo vse kar si zamisli.

"Nedvoumno je vse kot praviš ti Salya - govori Duryodhana - ker niti jaz niti Karna ne moremo tebe preseči niti v moči niti v drznosti-pogumnosti, toda med vsemi sem izbral ravno tebe, ker si sicer v znanju o konjih in moči nenadvladljiv celo za Kršna. Tako kot je Karna močnejši od Arđuna, tako si glede na mišljenje vseh ti močnejši od Kršne. Če je Kršna več v upravljanju z orožjem, potem si ti v tem še dvakrat bolj spreten!"

Salya reče na to: "Gandharin sin, zadovoljen sem, če me tako visoko ceniš. Bom to kar želiš od mene in vozil bom Karnino kočijo, toda naj Karna ve za ta pogoj, ki mu ga postavljam. Želim izreči vse kar se mi bo zahotelo in ne bom pazil zaradi tega na njegovo prisotnost."

To je slišal tudi Karna in se je s tem pogojem strinjal. "Naj bo tako!" reko predpostavljani.

Ko se je zdanilo se povzpnete Salya in Karna na svoj voz prekrit s tigrovimi kožami v katerega so bili vpreženi beli konji. Dva junaka bleščeča kot sonce sta stala na istem vozu tako kot Surya in Agni stojita na istem oblaku v nebesih. Zabobni 10.000 bobnjev, zadoni 10.000 trobent in ta zvok je bil kot grmenje nevihtnega oblaka. Tedaj Radhin sin ogovori izvrstnega vojščaka Salya: "Poženi konje, močnoroki, danes bom pobil Arđuna in Bhima in dvojčke in Yudhištira!"

- "Sutin sin - reče na to Salya - Zakaj podcenjuješ Pandauove sinove, veš, da je vsak od njih obdarjen z veliko močjo, izvrsten strelec in poznavalec vsega orožja? Neomahljivi so in spremlja jih dobra sreča! Številni bi lahko prestrašili tudi Indro. Ne boš več tako govoril, ko boš v boju zaslišal bobnenje Gandive!"

- "Naprej" - odvrne ostri Karna ne ozirajoč se na Salyine besede.

Ko Karna odide v boj se razvesele vojščaki Kuruov in zemlja se je zatresla in zabobnela. Zdelo se je kot, da sonce in 6 velikih planetov napadajo drug drugega. Videli smo kako padajo plohe meteorjev na vseh straneh sveta je bliskala svetloba. Grmelo je iz jasnega neba in pihljali so močni vetrovi, živali in ptice so hodile okrog tvoje vojske z leve strani napovedujoč veliko nesrečo.

Ko je Karna odšel, so njegovi konji nenadoma popadali, iz neba pa se je usul grozen dež kosti. Zdelo se je, da orožje Kuruov izseva svetlobo, njihove zastave pa so se tresle, živali pa so začele prelivati velike solze. Kurui pa se kot zaslepljeni z usodo niso ozirali na zla znamenja. Karna se je spominjal velikih Arđunovih junaških del in je izgoreval od besa, samoljubja in oholosti vzdihujoč dolgo in glasno potem pa se obrne k Salyu: "Dokler sem na svojem vozu in držim lok v rokah se ne bojim niti Indre gromovnika. Nadaljuj naprej Salya

naravnost do mojih sovražnikov. Kdo bi se razen mene lahko ponašal s tako močjo pred katero gredo resnicoljubni Pandauvov sin in ob njem Bhima, Satyaki, dvojčka in Arđun. Spopadel se bom z njimi in jih pobil ali pa sam odšel po poti po kateri je odšel Dron. Uporabil bom svojo moč in ubil Arđuna pa čeprav ga bo pred menoj branila sama Smrt."

Kralj Madre se je porogljivo nasmejal in rekel: "Počasi! Počasi, Karna! Razvnel si se in razveselil, zato govoriš tisto kar nebi bilo treba reči. Ti se ne moreš meriti z Arđunom. Ali se nič več ne spominjaš kako vas je vse tri: Tebe, Drona in Bhišmo premagal tedaj, ko ste hoteli vzeti Viratino bogastvo? Zakaj ga tedaj nisi ubil? Vedi dobro, kočijažev sin, če se ne boš umaknil pred njim boš dočakal smrt od Arđunove roke."

"Pa tudi, če je tako kot ti praviš - mu odvrne Karna - zakaj tako poveličuješ Arđuna? Bitka se šele začinja, če me Arđun premaga se bodo tvoje besede uresničile."

Potem se popeljeta pred vojsko Pandauvov in Karna reče svojemu sovražnemu vojaku katerega je srečal: "Tisti, ki mi danes pokaže Arđunovo kočijo bo dobil od mene bogato nagrado! Dal mu bom voz poln dragega kamenja, če pa mu bo premalo mu bom dal še stotino krav in stotino vasi. Tistemu, ki mi v boju pokaže Arđuna mu bom dal stotino tisočev slonov 10.000 izbranih konjev in stotino mladih sužnjev iz zemlje Magadhe kateri so večji v petju in plesu."

Vojščaki Kuruov so veseli vzklikali, Salya pa prasne v zloben smeh in reče: "Noro ne razsipavaj bogastva in imetja voznikov sin! Gotovo boš danes zagledal Arđuna, s tem velikim bogastvom pa bi lahko priredil številne žrtvene obrede. Kar pa se tiče tvoje nore želje je vse zaman. Nikoli še nismo slišali, da je lisica katero je kralj gozda obdaroval z mesom premagala krvoločnega leva. Razmisli malo o tem, kar ti pravim, če ti je kaj do življenja!"

Karna mu odvrne: "Želim se boriti z Arđunom in zaupam v moč svojega orožja. Ti pazi zlobnež z obrazom prijatelja, če ti je toliko do tega, da me prestrašiš! Vedi, da me od mojega namena ne more odvrniti niti Indra, čeprav stopi pred mene sedaj s svojim gromom!"

In Karna utihne, toda Salya se zopet oglasi želeč ga še bolj razjeziti: "Sutin sin, ti izzivaš Arđuna tako kot mladi jelen, ki se ne more umiriti na enem mestu in prebada besnega leva. Ne hiti v propad izzivajoč Arđuna. Ti odhajaš na njega tako kot žabec reglja na Parđanyo katera izliva nevihtne plohe. Arđun pa je med ljudmi kot Parndaya. Šakal, Karna, ki živi v gozdu med zajci, se sam sebi zdi kot lev vse dokler se ne pojavi pravi lev. Brezumnež, zaradi svoje zlobe in sovraštva me ves čas spominjaš na šakala!"

Ta sulica je zadela Radhinega sina in on se zelo razjezi in mu takole odgovori: "Salya, Kršna in Arđuna poznam bolje od tebe. Vem kaj zmorem in kaj zmore Pandauvov sin in zato ga pozivam na dvoboj. Jaz imam Salya to krvi željno strelico ostrih čeljusti, lepih kril, sama stoji v tulcu. Dobro je naoljena in okrašena, leži pa v sandalovem prahu in jaz jo že leta častim. Ima obliko in naravo kače, strupena je in ostrina lahko pobije množico ljudi, konjev in slonov, prebija pa tudi oklepe in kosti! Ti si neumen in zlonameren in nisi več pravega boja. Ubil bom ta dva, potem pa bom ubil še tebe in tvojo rodbino. Strah te je ujel zato pa čenčaš! Ali pa hvališ ona dva zaradi meni neznanega vzroka. Rojen si v zemlji grešnikov in si zato podel, beden in zlodušen, ti si sramota za vse kšatriye. Madrake nas sovražijo. Madraka ne pozna prijateljstva in to, kar govori je čista podlost. Madraka je nižji od ljudi. Žene Madrakov se družijo z znanimi in neznanimi kot jim je ljubo. Njihovo obnašanje je grešno, živijo pa od mletega žita in riža. Ko se napijejo močne pijače se smeji in vzklikajo v svojih domovih, jedo pa tudi govedino. Pojejo neskladne pesmi in ne izbirajo s kom bodo živeli dopuščajoč sebi najsvobodnejše izraze. Kakšna je to krepost v Madrakah, ko pa so drzni in se predajajo vsakim hibam? Z njimi se nihče nebi smel pariti niti biti prijateljski. - Te žene katere so omamljene z močno pijačo, slačijo svoje obleke in plešejo. Tem

ženam je vseeno s kom se bodo ulegle in katere delajo vse kar jim je všeč ne ozirajoč se na meje. Madraka, so družba iz katere izhaja tudi tista, ki je tebe prinesla na svet. Kako potem moreš soditi o človeških dolžnostih? Slišali smo, da je najsvetejša dolžnost kšatriy, da padejo na zemljo častno izgubeč življenje v boju. Jaz sem dober prijatelj bistrumnega Dhrtaraštrovega sina zato se nebi osramotil, ti pa še vedno živiš in temu se lahko zahvališ tem trem razlogom! Gospodar Madre, če sebi dopustiš še takih besed ti bom zdrobil glavo s kijem!"

Salya posluša Radhinega sina kateri je bil razvnet od želje, da odide v boj, potem pa mu začne govoriti: "Jaz sem rojen v narodu, ki vzdržuje velike žrtvene obrede, kateri nikoli ne izstopa iz boja in kateremu so vsi kralji poškopljani s sveto vodo. Jaz sem predan kreposti, ti pa izgledaš kot, da si opit z močno pijačo. Zato bom v imenu prijateljstva poskušal pozdraviti tvojo pijanost in zablodo. Jaz moram povedati, kaj je za tebe dobro in kaj slabo, ker dobro poznam dobro in zlo, ker vozim tvoj voz ti moram biti soroden. Zato ti bom Karna, povedal eno pripoved:

"Na drugem koncu oceana je živel neki vaisya kateri je imel žito in bogastva v izobilju. Tu pa je živela tudi neka vrana katera se je hranila z ostanki jedi, katere so ji dajali dobri otroci vaisiy. Hranili so jo z medom in kislim in sladkim mlekom, rižem in maslom. Zaradi tako dobre hrane od ostankov njihovih obedov je vrana postala predrzna in je začela prezirati vse sebi enake pa tudi boljše od sebe. Zgodilo se je enkrat, da so z druge strani morja sem prileteli labodi, taki kot sam Garuda, ki lete kamor jim je volja. Toda vaisyini otroci so rekli vrani: "O nebeški prebivalec, ti si boljši od vseh krilatih bitij!"

Nespametni otroci so premamili vrano, in pernato bitje je pomislilo, da je to res, kar so mu rekli, ker on ni imel ravno veliko pameti. Ponosna na svojo bogato hrano vrana zleti med labode kateri so prišli od daleč in začne spraševati, kdo je najboljši med njimi, in ptičem reče da ga izziva in naj si to ogledajo. Potem pa so labodi rekli vrani: "Mi smo labodi in naš dom je na jezeru Manasa. Lahko

preletimo celo zemljo in vsak nas hvali zaradi dolgih potovanj na katera nas nosijo naša krila. Ti si samo vrana in kako potem lahko norec izzivaš laboda, ki preleti tolikšne razdalje?" - Vrana pa reče na to: "Jaz mu bom pokazal 101 način letenja. Na vsakih 100 yodanov bom letel na drug način."

- Poslušaj Radhin sin, kaj je labod odgovoril: "Vrana jaz ne dvomim, da boš storil kot praviš, toda jaz bom letel samo na en način, tega pa poznajo vse ptice. Jaz ne poznam niti enega niti drugega, ti pa leti kot ti je všeč."

Potem se labod in vrana dvigneta v nebo izzivajoč eden drugega. Labod, ki je lahko prišel kamor se mu je zahotelo je letel enako, vrana pa je jezdila na nebu na sto različnih načinov. Labod je z veliko hitrostjo letel na zahod proti oceanu kjer je bilo prebivališče strašnih makar (3). Hitro se strah ugnezdi v vranino srce in kmalu bi se onesvestila ko vidi, da ni več otoka in drevesa na katerega bi se lahko usedla, ko se utruji. Labod se je bil že zelo odmaknil in se obrne, da bi videl kje je vrana in je ni hotel pustiti temveč počaka, da pride tudi ona. Vrana ga dohiti toda bila je že utrujena in labod vidi, da ona ne bo zdržala več dolgo in da bo kmalu neizogibno padla, pa se odloči, da jo bo rešil tako kot je to navada med poštenimi narodi. Potem pa vpraša vrano: "Kako se imenjuje, vrana ta način letenja katerega sedaj letiš?"

Izmučena vrana se je s kljunom in krili že dotikala vode in ko vidi laboda mu reče: "O labod pod tvoje okrilje dajem svoj življenski dah in od tebe iščem rešitev!" - Labod pa reče na to: "Zakaj si se utrudila ti, ki si boljša od mene in lahko letiš na stotino različnih načinov? Še malo pa boš padla v morje!" - Obnemogla vrana dvigne svoje oči na laboda in mu reče, da bi ga spravila v dobro voljo: "Ohola sem postala zaradi dobre hrane, pa sem pomislila, da sem enaka samemu Garudi ter sem začela prezirati vse vrane pa tudi številne druge ptice. O labod, če se uspem dopreti svoje domovine ne bom nikogar več prezirala!"

Labod pa je brez besed vzel na svoj hrbet mokro vrano, ki se je tresla od strahu in žalostno krakala, da je ni bilo lepo pogledati; in se hitro vrnela na otok od koder sta poletela. Spustil jo je na suho zemljo in potolažil potem pa zopet odletel po svoji poti. Od tedaj je vrana pozabila na oholost ter je živela tiho in umirjeno.

"Zares, kakor ta vrana, Karna se ti hraniš z ostanki iz sklede Dhrtaraštrovih sinov in preziraš enake in boljše od sebe. Zakaj nisi pogubil Arđuna pred Viratinim mestom potem, ko si imel podporo Drona in njegovega sina in Krpe, Bhišme ter vseh ostalih Kuruov? O učeni sutin sin, ne omalovažuj Kršno in Arđuna. Vzdrži se takšnega hvalisanja!"

Plemeniti Adhirathin sin je poslušal besede kralja Madre in mu ne preveč prepričan odgovori: "Dobro vem kdo sta Kršna in Arđun! Ti nasprotno govoriš kot, da o tem nisi prepričan. Brez strahu se bom bojeval z dvojico teh velikih vojščakov. Mene trpinči druga težava: prekletstvo Parasurame najboljšega od vseh dvakratrojenih. Ko sem bil še mlajši sem nekaj časa živel z njim pretvarjajoč se, da sem brahman, ker sem želel od njega dobiti nebeškega orožja. Toda Indra se je odločil da me zmede, da bi s tem potegnil kakšno korist za sina Arđuna. Spremenil se je v grdega črva in me ugriznil v bedro medtem, ko je učitelj spal z glavo na mojem naročju. Jaz sem ostal nepremičen, da nebi prebudil učitelja čeprav me je črv zažiral in je kri obilno tekla iz rane. Ko se je brahman prebudil je videl, kaj se je zgodilo in je takoj spregledal, da jaz ne morem biti brahman, ki bi trpel takšne bolečine. Ko je zahteval od mene kdo sem, sem mu povedal resnico in ko je spoznal, da pripadam sutam me je preklel, da se v trenutku največje težave ne bom več mogel spomniti mantr s katero se pokliče orožje, ki sem si ga pridobil s prevaro.

Za ves ta čas, ko je trajala bitka se nisem spomnil tega orožja, danes pa ga končno imam in je v moji oblasti. Salya vedi, da bom sedaj zmogel pobiti številne sovražnike in v tem boju bom ubil tudi Arđuna! Ni me strah niti Kršne niti Dhanamedhaya toda obstaja še

nekaj kar me skrbi: Nekoč sem begal vadeč z orožjem in streljajoč iz svojega loka Viđaye in povsem slučajno sem s svojo strelico ubil tele svete krave nekega brahmana. Nudil sem mu sedem stotin slonov in dolgih oklov in številne sužnje, toda on me je kljub tem mojim ponudbam in prošnjam preklel rekoč:

Zato, ker si ubil tele svete krave naj se ti v času smrtne nevarnosti pogrezne v zemljo kolo tvojega voza! Tako kot sem rekel tako se bo zgodilo!"

- Jaz sem mu hotel ob dolžnem spoštovanju pokloniti vse svoje bogastvo kar sem ga imel, toda on ga ni hotel sprejeti temveč mi je rekel: "O suta, to kar sem rekel se bo neizogibno zgodilo. Neresnica uničuje vsa bitja in jaz bom storil greh, če sedaj zanikam kar sem izrekel! Nikoli več ne uničuj tisto od česar žive brahmani. Pomiri se s tem in sprejmi pokoro."

Ti me ves čas grajaš in grdiš, jaz pa sem ti sedaj razkril to zaradi prijateljstva. Dobro te poznam zato umolknij! Ti Salya me ne moreš zastrašiti! Dal sem ti besedo, da ti bom oproščal vse neprimernosti, ki bi jih slišal od tebe, jaz pa ta dogovor spoštujem in zato si ti Madrak še vedno pri življenju!"

Končno kralj Duryodhana pride k njima dvema, da bi prekinil ta spor. S prijateljskimi besedami je umiril Karno, Salya pa je preklinjal s sklenjenimi rokami. Jezni Karna obrzda svojo jezo, kralj Madre pa se z obrazom obrne proti sovražnikom. Potem se Karna nasmehne in reče: "Naprej!" - in vojska Kuruov je zopet odšla na boj s Pandavi.

Na desnem krilu so stali Krpa in Krtavarman malo dlje pa Šakuni z Ulukom in za njima srčna konjenika iz Gandhare čigar kopja so se bleščala na jutranjem soncu. Ob njih so stale številne čete gorštak divjega in strašnega izgleda. Levo krilo je zasedlo 34000 bojnih vozov samsaptak, ob njih pa so stale Kambođe, Šake in Avantijci. Na sredini je stal sam Karna, za njim pa kralj Duryodhana, Dussasana in Dronin

sin Asvatthaman, njih pa so spremljale združene Madrake in Kekaye in brezštevilna sila mlech na svojih velikih slonih.

Ko je kralj Yudhištira zagledal Karna na čelu nasprotniške vojske je ogovoril Arđuna: "Poglej Arđun te močne vojne vrste katere je postrojil Krna! Poglej sovražnikovo silo in stori vse kot je potrebno, da nas nebi mogli premagati."

"Naj bo tako!" - odvrne Arđun pravičnemu Yudhištiru in izda potrebne ukaze sam pa nadaljuje na čelo vojske. In Kršna in Arđun odideta v boj. Ko Salya zagleda ta voz čudežnega izgleda zopet spregovori silnemu bojevniku, Adhiratimenu sinu: "Poglej! Glej tistega katerega si hotel, da ti ga pokažejo! Vidiš ta velikanski prah, ki zakriva nebo?"

Slišiš kako bobni njegova kočija? Zemlja se trese pod njenimi kolesi! Glej tam desno se je okrog naše vojske zbrala jata mrhovinarjev in s svojim krakanjem in kriki napovedujejo nesrečo. Močan veter piha z obeh strani, zastave Kuruov pa se zavijajo. Tvoji čudoviti konji se spotikajo Karna. Meni da to vedeti, da nam usoda ni naklonjena. Poglej vojščaka Arđuna kako med samsaptakami katere so ga pozvale na boj izvaja neverjeten pokol! Če boš uspel, sin, premagati tistega, ki upravlja z Gandivo in kateremu je Kesava kočijaž, boš ti postal naš kralj!"

Besni Karna odvrne vladarju Madre: "Poglej! Arđuna so z vseh strani napadli besni samsaptake! Izginil je tako kot sonce zavito v oblake! Potonil je Salya v to morje vojščakov in ne bo ušel propadu!"

Salya pa odgovori: "Kdo bo tega Varuna ubil z vodo ali ognjem ali ga zadušil z oljem?!"

Gospod Brahma govori Naradi:"Kot mesec in zvezde zasijejo šele potem, ko zasije sonce, tudi jaz ustvarjam šele po stvarjenju Vsevišnjega Gospoda. Samo po njegovem navdihu odkrivam, kar je že sam ustvaril s svojim pogledom."

Medtem, ko sta se tadva močna viteza prepirala sta se dve vojski pomešali v srditem spopadu kakor reki Ganga in Yamuna, ko se zmešata. Samsaptake so vzkliale prepričane, da je Arđun potonil v tem strašnem vrtincu raznovrstnega orožja, toda on je še naprej ubijal tiste, ki so bili pred njim potem pa tiste za prvimi in tiste s strani in tako naprej kakor Rudra, ki jemlje življenje vsem živim bitjem.

Karna je uspel uničiti celotne čete Pancal in Čedij in ugrozil je celo Yudhištira. "Prepričali smo se kralj kako lahko roko ima Karna in kakšna je moč njegovega orožja. Nihče ga ne more videti, da jemlje strelico in jo odpenja. Lahko smo samo videli, kako ljudje hitro umirajo pod njegovim besom."

Okrvavljenih oči od besa Yudhištira vzklikne: "Karna, Karna, oholi voznikov sin vedno si se podrejal Duryodhanini volji in vedno si izzival Arđuna! Sedaj se izkaži, ker bom iz tebe izgnal ves borbeni žar!" - in rekoč to, on rani Karno z desetino ostrih strelc s krili iz zlata, potem pa potegne tetivo močnejše kakor kdajkoli in na svojega hudodelca odpne strelico zlobnega izgleda katera je bila kakor žezlo rušitelja vesolja Šive.

Bobneč v letu kakor grom ta strelica zadene Karna v levo stran in močni junak klone na dno svojega voza, lok pa mu pade iz oslavljenih rok. V vojski Kuruov so se razlegli kriki žalosti in obrazi so jim v trenutku prebledeli, Pandauvi pa so vzkliknili od veselja in zarjuli kot levi.

Toda pogumni in okrutni Karna je hitro prišel k sebi in z velikim žarom napadel Yudhištira odločujoč uničiti svojega nasprotnika. Njegove smrtonosne strelice so ugasnile življenja Čandradevi in Dandadharu kraljeviču Pancal, trpeli pa so tudi številni drugi, ki so mu preprečevali pot do Yudhištira. Toda številni močni in neustrašni junaki so odšli na pomoč Pandauvovemu najstarejšemu sinu: Satyaki, Čekitana, Šikhandin, Drupadini sinovi, Madrina dvojčka, Bhima, Sisupala in še mnogo drugih.

Tedaj Karna izreče mantra za klicanje brahmanovega orožja in zrak vsepovsod naokrog se je napolnil s strelkami katere so zatirale vojsko Pandauvov kakor požar uničuje gozd. Potem Karna spusti na Yudhištira točno naciljane strelice, katere so mu snele oklep in mu polomile lok v rokah. Ves oblit s krvjo Yudhištira potegne na Karna težko kopje, celo narejeno iz železa toda Karna ga še v letu zadene s štirimi kopji v roke, prsa in čelo in on je bil ves oblit s krvjo iz ran. Karna zaradi velikega besa začne sikati kot kača in podre zastavo svojega nasprotnika, ga zadene s tremi strelkami širokega vrha, mu razbije tulce in voz razseka na drobne delčke. Toda Yudhištira prestopi na drug voz, v vozu je bila zaprega belih žrebcev s črnimi grivami in užaloščen se je začel umikati, ker se ni mogel upreti Karni. Radhin sin se vrže za njim, doseže ga s svojo roko in se ga dotakne po ramenu, kakor bi se očistil od greha, potem pa ga je hotel zadržati s silo toda se v tem trenutku spomni Kuntinih besed.

Ravno v tem trenutku se oglasi Salya: "Karna, ne lovi najboljšega med kralji! Tistega trenutka, ko ga boš ujel bo spremenil v pepel tebe in mene!"

Potem se Karna porogljivo zasmeji in brez kakršnega spoštovanja ogovori Yudhištira: "Mar ti, ki si rojen v plemenitem rodu poznaš dolžnosti kšatrij. Z bojišča bežiš rešujoč lastno življenje! Zares v tebi je moč brahmana in nagnjen si k preučevanju Ved in žrtvenih obredov in zato, Kuntin sin ne pojdi več v boj in ne približuj se pogumnim vojščakom! Ne govori ostro in ne sodeluj v hudih bitkah, ker boš na ta način ogovarjal osebe kakor smo mi in tvoj boj bo minil tako kot danes, mogoče še celo slabše! Vrni se v svoj tabor ali pa naj te ščitita Kršna in Arđun. Karna prav zares ne bo ubil nekoga kot si ti!"

In rekoč to Prthin sin veliki Karna spusti Yudhištira in nadaljuje z uničevanjem vojske Pandauvov kakor gromovnik uničuje vojsko asur.

Ko opazijo, da kralj beži, Čediji, Pandauvi in Pancale pa tudi veliki junak Satyaki odidejo za Yudhištiriom. Karna je opazoval kako se

umika Yudhišthirjeva vojska in to ga je zelo razveselilo, zato na čelu vseh Kuruov odide za njo. Potem pa po Yudhišthirinem ukazu Bhima udari na Kurue na čelu številnih znamenitih vojščakov iz vojske Pandauvov.

Zdelo se je, da se je nad zemljo pojavil oblak, to pa je bila samo številna množica strelc, ki so letele po zraku. Polje so prekrile glave pogumnih vojščakov opitih z žarom bitke. Ljudje so zaslišali z neba glasove enako močne kot so tisti na zemlji, to pa je bila glasba in pesem številnih apsaras katere so stale na svojih nebeških vozovih. To so nebeški pevci, ki so pričakovali nove junake, kateri so doli na zemlji umirali od na stotine in tisoče rok svojih pogumnih nasprotnikov. Jemali so jih s seboj na svoje nebeške vozove in jih vozili proti Indrinemu cesarstvu. Gledajoč to z lastnimi očmi so se junaki zdravi in veselih src medsebojno pobijali želeč prispeti v nebesa. Borci so se grabili za lase, grizli, praskali z nohti in udarjali s stisnjenimi pestmi in golimi rokami. Po reki krvi so zaplavala mrtva telesa ljudi, konjev in slonov in od tega prizora je strahopetce grabila groza.

To reko so nekateri borci prečkali željni zmage, drugi pa so ostali na obali, medtem, ko so se nekateri potopili in izplavali, nekateri pa so jo preplavali. Oklepi, orožje, obleka, vse je bilo potopljeno v krvi in nekateri so jo pili, drugi pa so se v njej kopali in bilo je tudi takih, ki so se zaradi tega zlomili in povsem obnemogli. Vse je pordečilo, še celo zemlja, nebo in štiri strani sveta. Od tega vonja, Bharata, okusa, dotika in močnega rdečila se je žalost ugnezdila v srca skoraj vseh vojščakov.

Vojska Kuruov se je razbežala pred Bhiminim morilskim gnevom, Karna pa je gledal poboj svojih vojščakov in rekel: "Bhima je hraber in močen, toda moja davna želja je, da se spopadem z Arđunom v dvoboju na življenje in smrt. O kralj Madre, poženi voz! Če ranim Bhima ali mu odvzamem voz bo Arđun prišel, da bi pomagal bratu.

Kralj Madre nažene kočijo do Bhime in dva velika vojščaka sta se

srečala sredi oglušujočega hrupa te omamne bitke. Drug drugemu sta zadala veliko ran, potem pa je Karna posekal lok v Bhiminih rokah in ga zasul z desetino strelc kakor lovec, ki strelja divjega slona v pragozdu. Bhima se je zaradi številnih ran razbesnel, pa zagrabi drugi lok in postavi na njegovo tetivo strelico, ki bi lahko prebila kamen. Napenjajoč lok do ušesa zadene z njo Karno in strelica gre skozi njegovo telo kot grom skozi planino. Junak se opoteče in moral se je spustiti na tla svojega voza, Salya pa je obrnil konje in jih odpeljal, čim dlje od tam.

Kralj Duryodhaha je takoj poslal 20 svojih bratov, da bi zaščitili ranjenega poveljnika. Oni so udarili na Bhima z vseh strani spusteč nanj točo strelc in kopij, toda Pandauvov sin ne vzdrhti temveč Kuruom vrne s svojim morilskim orožjem.

Preden se je Karna opomogel je pet Duryodhaninih bratov izgubilo življenje od Bhimine roke.

Ko je veliki Karna zopet stal na nogah in ožaloščenega srca odšel pred Bhimo na dvoboj, se je med njima vnel še hujši spopad. Končno Bhima ostane brez svojega voza. Tedaj skoči s topom v roki in kakor bog veter odide ubijati tvojo vojsko, tako kot veter razbija jesenske oblake. Hitro si je pridobil nov voz in zopet je odšel nad Radhinega sina.

Bitka katera se je tedaj razplamtela med Kurui in Pandauvi je bila grozna in neusmiljena in obe strani sta si želele svojo neumrljivo slavo. Dvignil se je nepredstavljen hrup, ki so ga povzročali borci, ki so klicali drug drugega po imenu. Vsak, ki je imel nek greh Bharata z očetove in materine strani ali se je lahko o tem rogalo je lahko to slišal v tem spopadu. Gledajoč te pogumne vojščake, kako črnijo in zasmehujejo drug drugega, pomislim kralj, da so njihova življenja zares končana. Hitro so izšle iz tega kraja reke krvi žuboreč preko odsekanih glav, preko kamenja, medtem, ko so lasje valovili v njihovih strugah kakor mahovina ali vodno rastlinje. Te zastrašujoče reke so

tekle naravnost v Yamino cesarstvo. Grozna bitja, ki pijejo kri in mast ter jedo meso, Bharata, so pričeli plesati.

Gospod z mesta kjer je Pandauvov sin uničeval trume Kosal sta Narayana in brnenje Gandive nadglaševala vse druge zvoke. Susarman zadene Arđuna z desetino strelkami, Kršno pa zadene v desno roko s tremi strelkami. Potem pa s strelkami širokega vrha zadene Arđunovo zastavo. Velikanski opičji poglavar, delo nebeškega mojstra, pa zatuli tako strašno, da tvoji vojski nažene strah v kosti. Zares ta vojska Kuruov je stala kot okamenjena. Tedaj Sussarman s tanko strelco zadene Arđuna naravnost v prsa potem pa še s tremi. Težko ranjeni Arđun omahne od hude bolečine na sedež svojega voza, velika vojska Pandauvov pa zavpije: "Arđun umira," in zatulijo školjke, zagrme bobni in glasovi različnih instrumentov so se pomešali z vzkliki vojščakov.

Neizmerna Arđunova duša se je vseeno vrnila k zavesti in on pozove silno Indrino orožje. Iz tega orožja zleti 10.000 strelc na vse strani. Lahko se je videlo kako padajo mrtvi kralji in sloni. Tu ni bilo nikogar Bharata, ki bi se lahko meril z Arđunom.

Toda samsaptake so še enkrat obkrožile Arđuna z odločitvijo, da zmagajo ali padejo, on pa je jezdil skozi njihove vrste kakor sam uničevalec. Tvoj sin je opazoval njegovo junaštvo, potem pa je poklical vse preživle samsaptake, da udarijo nanj. Vojskovodje samsaptak in Kambođ so obkolili Arđuna s tisoči vojnih vozov in s tristotinami slonov, 14.000 konjenikov in 200.000 pešaki. Jezni Arđun je poslal nad njih smrtonosni roj svojih strelc in tu je padlo 10.000 samsaptak in 1000 Kambođ. Tudi sam Sudakšina, kralj Kambođ je izgubil glavo v tem pokolu.

Na enem koncu Kurukšetre je Arđun hitro uničeval samsaptake, Karna pa je na drugem koncu zatiral Pancale, na tretjem koncu pa je Bhima ubijal Kurue.

Asvatthaman je pohitel, da napade kraljeviča Pancal in vzklikne: "Stoj! Stoj morilec brahmanov! Danes ne boš izvlekel od tukaj žive glave."

Ko je zaslišal ta glas je Dhrštadyumna zazeblu okrog srca, toda vseeno je pogumno napadel Droninega sina, toda Asvatthamanove strelice so zadale smrtonosni udarec njegovemu kočijažu, pobil mu je konje polomil lok in zastavo na vozu! Vladar Pancal ostane na veliki zemlji sam s ščitom in golo sabljo v rokah. Toda tudi to orožje ni dolgo vzdržalo. Na koncu Dronin sin vseeno sprevidi, da niti sedaj s strelicami ne more ubiti svojega hudodelca, pa spusti lok in skoči na voz kakor na Garuda, ko se z neba pripravlja, da ujame veliko kačo.

"Arđun reši Drupadinega sina iz čeljusti smrti! - vzklikne tedaj Kršna. - Poglej, Pandauvov sin, kje hiter kakor veter juriša na njega Asvatthaman! Ubil ga bo Arđun!" - Arđunov voz je poletel kot, da se premika po zraku in takoj so se njegove zlatoperese strelice zarile v Asvatthamanovo telo tako, kot se kače zarijejo v mravljišče. Ker ni ujel Dhrštadyumna, se je Asvatthaman moral povzpeti na svoj voz in pričakati Arđunov napad, v tem času pa je pogumni Sahadeva vzel kraljeviča Pancal in ga odpeljal na varno.

Asvatthamanove strelice so se zabile v Arđunova prsa in ramena, toda on od tega niti ne trene, temveč zadene Droninega sina s strašno strelico katere smrtni udarec ga onesvesti in njegov voznik obrne konje, da bi se z obnemoglim Droninim sinom izvlekel iz bojnega meteža. Videč to, so Pancale začeli klicati.

Duryodhana je neuspešno poskušal zaustaviti besnega Bhima. Močna vojska na slonih katero je vodil Dussasana je odšla na pomoč Duryodhanu, toda Bhima skoči na slone kot Indra med asure in razžene jih tako kot veter po nebu razganja oblake. Bežali so sloni kakor pomični hribi, medtem, ko jim je iz odprtih ran povzročenih s strelicami curljala kri.

Yudhištthirina vojska je začela bežati pred Karno, kateri je povzročal pravo razdejanje po njihovih vrstah. Nevihte strelc so dosegale drug drugega in zares so s sutinega loka letele strelice katere so se s svojimi vrhovi dotikale tistih predhodnih. Od udarcev katerih so se spopadali v zraku, se je zdelo, da se je razplamtel požar v nebesih. Besni Yudhištthira zadene Karno s 50 ostrimi strelcami. Iz tvoje vojske, kralj se je zaslišal krik medtem ko jo je pred seboj zatiral Dhramin sin. Tam kjer je krepostni Pandauvov sin upiral svoj pogled merujoč zlo, so se lomile vrste Kuruov.

Njegove strelice so dobro razredčile sovražnika, ki je napredoval tedaj pa se mu približa Karna in preseka lok, s tremi strelcami pa ga zadene v prsa. Težko ranjeni Pandauvov sin ukaže svojemu kočijažu, da se umakne, Kurui pa so naskočili za njim vzklikujoč: "Ujemite ga! Ujemite ga!" - v tem trenutku pa jim 2000 izbranih junakov iz vojske Kekay prepreči pot ščiteč kraljev dostop.

Nakula in Sahadeva sta se Karni postavila po robu, tako, da bi rešila življenje starejšemu bratu, toda Suryin sin ju je obsul s strelcami in nadaljeval sledeč voz kralja Yudhištthira. Karna mu podere dragoceno krono z glave in mu pobije konje naženeč ga tako, da se zaustavi, potem pa pobije konje v Nakulini zapregi. Videč, da sta oba v Karnini oblasti je njihov stric Salya začutil milost in reče Karni: "Ti si pozabil na svojo namero, da se danes spopadeš z Arđunom. Zakaj si se toliko razvnel boreč se z Dhraminim kraljevskim sinom. Porabil boš vse orožje in tvoj oklep bo oslabel. Ko izideš pred Partho tako iznakažen s strelcami z malo orožja in utrujenim voznikom in zaprego boš postal samo predmet posmeha."

Karna se je samo nasmehnil in nadaljeval streljati dva Pandauvova sina s številnimi ostrimi strelcami. Potem se Salya nasmeji in zopet reče Karni kateri se je čvrsto odločil pogubiti kralja Yudhištthira: "Poglej tam Arđuna, ki z nevihto strelc podira najboljše med našimi vojščaki! Njega pogubi, Radhin sin, ker ti samo zaradi tega Duryodhana izkazuje takšno čast. Poglej Bhimasena kako se bori

s kraljem Duryodhano! Stori nekaj, če ne bo danes Bhima ubil kralja pred našimi očmi! Pojdi in reši kralja, ker se oglašča velika nevarnost nad njegovo glavo!"

Videč, da je Duryodhana res podlegel močnim Bhiminim napadom, se je močni Karna odmaknil od Yudhištira in dvojčkov in odšel na pomoč Dhrtaraštrovemu sinu, Nakula in Yudhištira pa sta se povzpela na Sahadevin voz in so tako vsi trije odšli proti taboru.

Ko prispo tja se Yudhištira ves nasršen in okrvavljen spusti na ležišče v svojem šotoru in ko mu poberejo vse strelice iz telesa reče: "Pojdita nazaj brata moja in pomagajta Bhimu, na bojnem vozu." - In Nakula in Sahadeva sta se vrnila.

Poslušajoč vzdihne in jadikovanje svojih vojščakov kateri so od njega pričakovali rešitev je Arđun rekel Kršni: "Kršna ti si priča nevidenih junaških del katere je ta junak storil jezdeč po polju kot sam uničevalec veselja! On v mene upira svoj besni pogled in naj mi bo v boju usojeno karkoli pred njim ne smem odstopiti."

- "Arđun - reče na to Kršna - preden izideš na dvoboj s Karno pojdiva do Yudhištira. Kočijažev sin ga je hudo ranil v boju. Pojdi najprej potolažiti brata, potem pa boš šel v boj zopet sovražnika in v tem boju boš ubil Karno!" - Tedaj se je Arđun začel obračati kje bi zagledal brata, toda nikjer ga ni opazil. Zato je pristopil h Bhimu in ga vprašal kje je kraljevski Kuntin sin, ta pa mu odgovori: "Kralj Yudhištira je zapustil bojišče, ker je njegovo telo razsekano in prebodeno s Karninimi strelicami. Ne vem, če je še živ."

- "Pojdi v tabor, Bhima - reče Arđun - in prinesi nam novice o bratu!" - Toda Bhima odgovori: "Nočem iti Arđun, ker bodo vojščaki rekli, da sem se ustrašil in, da sem zato zapustil bitko in bojišče! Pojdi ti Arđun jaz pa se bom v tem času boril s tvojimi nasprotniki."

Tako je Kršna pognal voz želeč videti, kako je z Yudhištrom in v

upanju, da se bo Karno v tem času utrudil. Ko je kralj Yudhištira zagledal Arđunin voz kako se približuje taboru je bil prepričan, da je Karno že mrtev in se dvigne na svojem ležišču in veselo pozdravi: "Ubili ste Karno in oba sta čila in zdrava! Nikakor se nisem mogel otresti žalosti, ker me je Karno porazil in sramote katero sem doživel na bojišču. Že me je zagrabil strah pred Karno Dhanandaya in kamorkoli sem šel povsod je bil njegov lik pred mojimi očmi. Arđun povej že enkrat ali si danes v boju ubil Karno in pogasi ogenj v mojem srcu rojen iz maščevanja in je podpihovan z mojim ponižanjem!"

- "Jaz sem se kralj boril z Droninim sinom in ga premagal - reče na to Arđun - h tebi pa sem prišel, da me blagosloviš in mi želiš zmago, prej preden odidem na boj s Karno."

Novica o tem, da je Karno še živ je razbesnela Yudhištira zato je v jezi začel govoriti: "Vojska se je podala v sramoten beg, ti pa si pustil Bhima v težavi in si zbežal sem, da bi se umaknil pred voznikovim sinom! Tolikokrat si mi obljubil, da boš v boju ubil Karno in mi smo te vsi blagoslavljali polagajoč v tebe vsa upanja, nikoli pa mi ni prišlo na misel, da boš pobegnil od strahu pred njim in, da nas bo Duryodhana premagal! Če se bojiš, prepusti lok Kršni ti pa bodi njegov kočijaž ali pa prepusti Gandivo nekomu drugemu, ki ne bo drhtel pred strašnim Karno."

Te Yudhištirine besede so razplamtele gnev Kuntinega sina in on v besu potegne svoj meč, da bi ga ubil. Toda Kršna, ki je dobro poznal človeško srce spregovori: "Zakaj si potegnil svoj meč, Arđun? Jaz tukaj ne vidim nikogar s komer bi se bilo potrebno boriti! Prišel si iz boja, da vidiš kralja in videli smo ga. Zares Yudhištira je dobro. Kakšna je ta zmeta v tvojem umu? Kaj si si ti zamislil, ko si se v besu polotil svojega meča."

Oči uperjenih k Yudhištiri in dihajoč sikajoče kakor besna kača mu Arđun odgovori: "Sebi sem se zaprisegel, da bom ubil vsakega, ki mi bo rekel, da prepustim Gandivo komu drugemu! Jaz bom plačal

dolg resnici, pa čeprav bi mi to rekel sam Yudhištira! Razpršil bom s tem vročico in bedo, ki mi obzema srce! O Đanardana povej mi kaj naj storim v tej težavi?"

Govinda reče na to: "Sramota! Partha sedaj vem, da nisi služil starejšim, tako kot je dostojno, ker sebi dopuščaš, da se razbesniš tudi takrat, ko to ni primerno. Ni lahko razločiti to kar je potrebno storiti od tistega kar ni potrebno, toda vse se lahko izve iz svetih knjig. Greh je ubijati živa bitja in največja krepost je glede na moje mišljenje vzdrževati se ubijanja življenja. Ti Partha misliš, da veš, kaj je krepost, toda ni tako. Neresnica se tudi lahko izreče, toda nikoli ne ubijati. Storil si neumnost, ko si se zavezal s tem prekletstvom! Od resnice ni ničesar bolj vzvišenega toda niti resnico ni vedno primerno povedati, neresnico pa včasih je. Resnica lahko postane laž, laž pa lahko postane resnica. Puščavnik po imenu Kaušika se ni preveč razumel v svete knjige, toda zaobljubil se je, da bo vedno govoril resnico. Nekoč so stopili predenj nekateri ljudje kateri so bežali od razbojnikov in zbežali v gozd. Ko so prišli razbojniki in so ga prekleli, da naj v imenu resnice pove, kam so odšli preganjani, jim on izda njihovo skrivališče in tako so oni pomrli, Kaušika pa je storil greh zaslužen najglobjega peklenškega kroga.

Številni pravijo, da svete knjige govore o čudežu in jaz tega ne zanikam. Toda v svetih knjigah to vse ni predvideno. Nauki o čudežih so objavljeni, da pomagajo napredku vseh bitij. Pravica je nepoškodovanje, dharma pa ščiti in varuje narod."

Arđun mu odvrne: "Tvoje besede Kršna so polne modrosti in ostroumnosti. Prvak med pravičniku, zato mi moraš svetovati, kako naj storim, da ne grešim zoper moje zaprisege in da Yudhištira ostane živ!"

Vasudeva reče na to: "Pandavov sin dobro ve, da si ti edini na svetu, ki se lahko spopade s Karno. Zato si v besu izrekel te grobe besede. Poslušaj moj nasvet. Vse dokler se tistemu, ki je vreden

spoštovanja to spoštovanje izkazuje se govori, da on živi na tem svetu. Ko pa ta oseba doživi, da jo podcenjujejo, je ona lahko živa toda za njo se pravi, da je umrla! Ko starejšemu rečeš "ti" to je tako, kot, da si ga ubil, čeprav je še živ. Kraljevski Pandauvov sin je moder in on se nebi razjezil na tebe."

Arđun se je s tem strinjal zato pa se obne k Yudhišthiru in mu besno kot še nikoli do tedaj zabrusi: "Ti, kralj, me ne karaj za moje strahopetništvo! Lahko bi me karal Bhima, ki vztrajno uničuje sovražnike, ne pa ti, ki tukaj počivaš dve milj strani od bojnega polja! Ti si junak samo na besedah, tvojih del pa se ne pozna! Ne vem, kako dobro se bo godilo velikemu cesarstvu, če se bo znašlo v rokah strastnega kockača! Ti kralj si vzrok teh naših nesreč, ker si s kocko napravil vse kar smo mi naredili z našimi mišicami! Narodi s severa, zahoda, vzhoda in juga se borijo tukaj in se ranjujejo in umirajo. Ta grozna vojna se je razplamtela zaradi tebe! In sedaj se moramo bojevati brez tebe! Zato nas ne žali z grobimi besedami in podpiraj naš gnev!"

In rekoč to se Arđun razžalosti in zopet potegne meč rekoč: "Jaz bom, sedaj ubil samega sebe, ker sem te prizadel s to bedno žalitvijo!"

Kesava, prvak med pravičniki mu na to odgovori: "Zakaj te je tako užalostilo to kar si rekel? Ubijoč sebe bi prispel v še strašnejši pekel od tega kot, če bi ubil svojega brata! Objavi sedaj svoje zasluge in bo tako kot, da si ubil samega sebe!"

"Tako bom storil!" - odvrne Arđun in začne upoštevati svoja junaška dela in se hvaliti pred Yudhišthiro, ko pa odvrže svoje orožje, odrine svoj lok in hitro položi svoj meč v koritce. Sklonjene glave od sramu in sklenjenih rok Arđun sedaj ogovori Yudhišthira: "Oprosti mi kralj in se razveseli! Poglej klanjam se, to kar pa sem ti rekel boš razumel malo kasneje! Z vso svojo dušo sem zavzet, da rešim Bhima in ubijem sutinega sina. Moje življenje je posvečeno za tvoje dobro."

In Arđun ves bleščeč se dotakne kraljevega stopala in se obrne, da odide v spopad. Yudhištira pa, ko je slišal vse te Arđunove besede vstane s svojega ležišča srca polnega žalosti in takole reče Arđunu: "Arđun strašna nesreča se je zvalila na vas zaradi mojega neprimerne postopanja. Jaz sem slabši od vseh ljudi! Sem morilec svoje rodbine in strahopetec in lenuh! Jaz bom še danes odšel v gozd in tam živel do konca življenja! Kaj mi bo življenje po takšnem ponižanju?"

In on se je hotel oddaljiti iz tabora, toda Kršna ga začne zadrževati in prositi da odpusti Arđunu. On se prikloni pred njim in mu reče: "Kralj tebi je poznana Arđunova zaprisega, da bo ubil vsakega, ki mu bo rekel, da Gandivo prepusti komu drugemu. Ravno kar pa si mu ti to rekel, zato sem Parthi svetoval, da te užali, da bi njegova zaprisega ostala neomadeževana. Gospodar zemlje žalitev starejših je njihova smrt. Zato se spodobi, da mi oprostiš močnoroki, ker sem se vmešal. Obadva se ti klanjava in te prosiva, da nama oprostiš ta prestopek, ki je storjen, da se zadosti resnici. Dajem ti svojo besedo, da bo danes umrl tisti, čigar smrt si tako želiš! Danes se bo zemlja napila krvi grešnega kočijaževega sina!"

Tako so Kršnini nasveti pomirili brata. Arđun je pokleknil pred Yudhištira in ga objel z obema rokama in ponovno vstal in prosil, da mu oprosti, kralj pa ga je hitro dvignil z zemlje in mu rekel: "Ravno tako je kot si rekel, krivica je moja. Ti Govinda si me sedaj prebudil in rešil Madhave, danes sva obadva rešena iz velike težave. Jaz in Arđun sva bila zaslepljena z bedarijami ti pa si naju preganjal preko morja nesreče."

Arđun zopet pade pred Yudhištirove noge in hudo zajoče. Zadal je hudo žalitev svojemu bratu. Yudhištira vladar zemlje ga dvigne z ljubeznijo in ga objame in tudi njemu so pritekale solze. Ko sta se malo pomirila Arđun reče: "Prisegam na resnico, kralj in na tvojo milost in Bhimo in dvojčka da bom danes v boju ubil Karno ali pa bom legel na zemljo ubit z njegovo roko!"

Yudhištira mu z veseljem v srcu odvrne: "Naj tvoja slava traja za vedno, tvoje življenje pa bo odvisno od tvoje lastne volje! Naj ti bogovi podare vse dobro! Pojdi v boj in pogubi Karno tako kot je Puramdara pogubil Vrtra na svojo večno slavo in hvalo!"

Močnega Bhima so bili v tem trenutku obkolili številni sovražniki, on pa se je tolkel s Kurui ne, da bi mu bilo žal zanje. Z vseh strani so ga zasipali s strelkami in sulicami.

- "Visoka - reče Bhima svojemu kočijažu - Arđuna še vedno ni in moje srce pritiska neizmerna žalost, ker ne vem, če sta še živa plemeniti Yudhištira in Arđun. Ni mi všeč, ker me je kralj Yudhištira zapustil samega sredi vseh teh sovražnikov.

Visoka reče na to: "Bhima mar ne slišiš brnenja Gandive, ki jo Partha odpenja v besu? Ali ti sluh ne služi več? Pandaurov sin, vse tvoje želje so izpolnjene! Pogledaj opičjaka na Arđunovi zastavi! Vihra na sredi tiste črede slonov! Glejte kako kot strela v oblakih blešči Gandivina struna!"

Bhima odvrne: "Visoka za takšno novico ti bom dal 14 vasi, 100 suženj in 20 bojnih vozov!"

In glede na to, da je Bhima izvedel, da prihaja Arđun, on začne zatirati tvojo vojsko brez, da bi mu bilo mar za svojo glavo. V tem času pa je Arđun z Gandivine tetive odpel strelce, nad tvojo vojsko pa je zažvižgalo raznovrstno orožje, ki so bili kot ognji, meteorji in gromi.

Razbiječ Kurue se je nepremagljivi Arđun približal Bhimu in za nekaj časa sta ostala skupaj, dokler Arđun ni sporočil Bhimu, da so Yudhištira izvlekli vse strelce iz telesa in, da mu je dobro. Potem so se posvetovali in Bhima odide za Arđunom, da bi mu varoval ozadje.

**Narada Muni svobodno potuje po materialnih in duhovnih svetovih.
Pri tem nenehno opeva Gospodovo slavo.**

Dussasana, mlajši kraljevi brat in tvoj drugi sin je napadel Bhima zasipajoč ga s svojimi strelicami. Tako kot lev skače na malega jelena, tako se je Bhima spravil na Dussasana. Začel se je krvav boj na življenje in smrt. Bhima podere nasprotnikovo zastavo, strelica poseka njegovega voznika, njega pa zadene v čelo. Dussasana mu odgovori vržeč na Bhima kopje težko kot Indrino in prebije telo Pandauvovega sina. Bhima se zaguga in pade brez zavesti, toda hitro pride k sebi, toda Dussasana ga ponovno zadene. Toda Bhima pobesni in zakliče svojemu sovražniku: "Ranil si me, sedaj pa ti izdrži udarec mojega buzdovana! Danes se bom napil tvoje krvi!"

Besni Bhima zavihti svoj strašni buzdovan in ga vrže na nasprotnika. To orožje silovito vrže Dussasana z njegovega voza za deset dolžin lokov in on otepajoč se pade na zemljo. Ko je padlo orožje on v prah zdrobi Dussasanino kočijo in mu pobije zaprego, z njega pa padejo oklep in nakit in obleka in on začne ležati na zemlji zvijajoč se v smrtnih mukah. Duryodhanu in Karni pred očmi Bhima sestopi s svojega voza brez, da bi trenil gledajoč svojega padlega zlobneža in potegne svoj ostri meč in stopi na njegovo grlo. Razparajoč prsa svojemu sovražniku, ki se je valjal po tleh on začne piti njegovo toplo živородno kri. Zatem, kralj, Bhima odrobi glavo tvojega sina, telo pa vrže proč, izvršujoč svojo zaprisego, zopet oblizne kri svojega sovražnika uživajoč v tem okusu. Potem upre vanj svoj gneven pogled in reče: "Okus krvi mojega zlobneža je lepši od okusa mleka moje matere, boljši od okusa meda ali dobre medovine in od najčistejše vode!"

Zopet obrne svoj pogled na Dussasana in se besno in oholo nasmeji in reče: "Kaj naj ti še storim? Smrt te je otela iz mojih rok!"

Tisti, ki niso popadali na zemljo od groze medtem, ko so gledali ta prizor so izpustili orožje iz rok. Številni pa so obnemogli od groze slabotno kriknili gledajoč na pol z zaprtimi očmi kako Bhima pije Dussasanovo kri. Zares vsi, ki so stali v bližini so se razbežali govoreč drug drugemu: "To ni človeško bitje! To je najbrž Bhima rakšasa!"

Medtem, ko mu je kri tekla iz ran je Bhima ves zalepljen s krvjo rdečega jeznega obraza zaklical: "Hej junaki! To kar sem se zaprisegel, da bom v boju storil Dussasanu sem danes izvršil! Hitro bom izpolnil tudi svojo drugo zaprisego, da bom ubil tudi drugo zver Duryodhana! Prispeval ga bom za žrtev v tem žrtvenem obredu!"

Tedaj kralj, tvoj sin Nišangin popelje 9 svojih bratov da maščujejo bratovo smrt, toda Arđun je prispel Bhimu na pomoč in 10 njegovih zlatoperesih strelc odpremi vse do zadnjega v Yamino cesarstvo. Zaprepaščena vojska Kuruov začne bežati z bojišča pred močjo Pandauvovih sinov in kralj Duryodhana spusti svoje malakacle in utone v morje žalosti za svojim bratom Dussasanom. Ostali kraljeviči s Krpo na čelu zapuste torišče bitke.

Salya, okras vsakega kraljevskega zbora vidi kako je Karni v duši in ga ogovori: "Ne žalosti se Radhin sin! To ti ne pristoji." Zaprepaščeni z Dussasanovo usodo so vsi kralji pobegnili z bojišča, Duryodhana pa je bil ves iz sebe zaradi tega strašnega prizora. "Zberi zato tiger vso svojo neustrašnost in imajoč vedno pred očmi dolžnost kšatrij, odidi k Dhananđayu. Dhrtaraštrin sin nalaga na tvoj hrbet ves tovor. Zmaga ti bo prinesla veliko slavo, v porazu pa so ti zagotovljena nebesa!"

Karna se zamisli in vidi, da mu ne preostane drugega kot to, da se bori. Bitka se je zopet razplamtela. Vršasena, plemeniti Karnin sin pa je brez pomoči kogarkoli prebodel Arđuna s svojo strelico v tem spopadu in vzklikne od veselja in zopet zadene Arđuna v levo pazduho in to mu je nekajkrat šlo na roko. Potem pa se je Arđun razjezil, se nasmejal s strašnim glasom in vzklikne Karni in ostalim Kuruom: "Karna danes bom pred tvojimi očmi s svojimi ostrimi strelcami poslal Vršasena v Yamino cesarstvo! Pravijo, da si se medtem, ko nisem bil prisoten z ostalimi združil, da bi ubili mojega močnega sina. Jaz bom sedaj ubil tvojega sina, in to pred vami vsemi, vi pa ga rešite, če morete!"

In s 4 ostrimi strelcami je presekalo lok Vršasenu, obe roki in

potem še glavo. Ko vidi, da mu je Arđun ubil sina pred njegovimi očmi, plemeniti Karna pobesni od jeze in napade Kršno in Arđuna.

- "Arđun - reče tedaj Kršna - poglej prihaja veliki vojak katerega vozi kralj Madre. Pancale so se razbežale pred njim kot čreda jelenov pred razdraženim levom. Zberi svojo pogumnost Pandauvov sin, ker razen tebe ni več nikogar, ki bi se lahko postavil po robu kočijaževemu sinu. Pogubi ga tako kot je Indra pogubil zlega duha Namučija (6)."

Arđun reče na to: "Kršna moja zmaga je gotova in jaz v njo ne dvomim, ker si ti gospodar sveta in si zadovoljen z menoj Madhusudana!"

Tedaj dva vozova s pregrinjali iz tigrovih kož kot dva sonca odideta drug proti drugemu. Oba junaka sta bila obkrožena z lokoma, ki sta bleščala kot strele in vsak od njih je posedoval pravo zakladnico orožja. Nista se veliko razlikovala. Obema sta bila očeta nebesnika in oba sta bila lepa in močna kot božanstva. Ko zagledajo kralj ta dva tigra med ljudmi neizprosna kot tigra, so tvoji vojščaki vzklikali od veselja. V vsa srca se je povlekla tesnoba, ker se ni vedelo kdo od njiju dveh bo zmagal. Na obeh straneh so borci postali gledajoč ta vojaška preiskušanja v katerem je bilo gotovo samo eno, da bo eden zmagovalec in eden poraženec. Gospod vsi prebivalci sveta so se razdelili na dva tabora. Nebesa in vse zvezde nad njima je zaskrbelo za Karnino življenje, kot za rodnega sina. Reke morja in hribi, kralj, drevesa in rastline in trave so bile na strani Arđuna. Asure, guhyake, krokarji in ostala leteča bitja so bila na strani Karne, žlahtne kovine, štiri Vede, povest in upavede in upanišade z vsemi svojimi skrivnostmi in Takšaka gore in vse velike kače, ki se rojevajo s strupom in vse Nage so stopile na Arđunovo stran. Na njegovo stran pa je stopil tudi Airvata (7) in vsi njegovi otroci. Na Karnino stran pa so stopili volkovi in divji biki in vse živali in ptice, ki prinašajo slaba znamenja, Agni, Soma, Veter in vse strani sveta in Aditye pa so prestopile na Arđunovo stran. Ob Karni so bile vaisye, sudre in sute in

vsi mešani razredi, brahmani, kšatrije, žrtve in žrtveni obredi pa so bili na Arđunovi strani. Pisači, rakšase, zveri, ptice mesojedke, morske pošasti, psi in šakali so bili ob Karni, vsi nebeški kraljevski in dvakratrojeni ršiji in gandharve pa so bile ob Arđunu.

- "Naj zmaga moj sin Arđun" - reče Indra gospodar nebeškega cesarstva.

- "Naj zmaga moj sin Karna!" - reče Surya bog Sonca. Bogovi so želeli, da zmaga Arđun, asure pa so želele Karnino zmago, bogovi so začeli ogovarjati Samostojnega stvarnika: "Gospodar, moj uspeh teh dveh bo enak! Ne dopusti, da njun dvoboj razdeja veselje!"

Brahman pa jim odgovori na to: "Plemenitemu Arđunu je zmaga zagotovljena, ker je Karna na strani danav in zato je pošteno, da je poražen. Arđun je bil vedno zatočišče resnice in čudežev in ni potrebno dvomiti, da mora on vedno zmagovati, ker s tem izvršuje željo bogov.

V tem času so Arđunovi in Karnini konji njihali drug na drugega, lepooki Kršna in kralj Salya pa sta vodila dvoboj s pogledi. Vasudeva našene Salya, da spusti pogled. V tem trenutku se oglasi sutin sin in zasmehujoč vpraša Salya: "Priatelj kaj boš storil, če me Arđun v tem dvoboju na nek način ubije?"

- "Če umreš - reče na to Salya - bom sam ubil Kršno in Dhanandžaya!"

Arđun je isto vprašanje postavil Kršni, ta pa se nasmeji in reče: "Ali lahko sonce pade s svojega mesta in se zemlja razleti na 1000 koščkov ali lahko ogenj izgubi svojo toplino ali lahko tebe Karna premaga! Dhanandžaya vedi, da bi se to lahko zgodilo samo, ko bi se začelo vsesplošno uničenje veselje, če pa bo tako bom jaz s svojimi rokami vzel življenje Karni in Salyu!"

Nebesa so zapolnile nage, asure, siddhe, yakšase in velike skupine gandharv, rakšas, ršijev in ptic izvrstnega perja in to je bil zares neobičajen prizor. Vsa človeška bitja, katera so se tu zbrala so gledala ta veličasten prizor, v nebesih pa so odjekala glasba in pesem, hvalospevi, smeh in ples in raznovrstni mili zvoki.

Kurui in Pandauvi veselih src zaigrajo v svoja glasbila in pihnejo v svoje školjke in zarjujejo kot levi, tako, da je odzvanjalo na vse štiri strani sveta, ko pa so naskočili, da ubijejo drug drugega se do nebes dvigne strašno bobnenje boja.

Dvojica strašnih strelcev sta priklicala najmočnejša orožja in začela z njim uničevati številne ljudi, konje in slone in ranjevati drug drugega. Obe vojski, kralj sta se razbežali pred tema dvema tako kot majhna divjad beži pred levi.

Gledajoč to, je Dronin sin vil roke in ogovori z ljubeznivim glasom Duryodhana: "Usmili se Duryodhana, pomiri se s Pandauvi! Saj se nimate zaradi česa prepirati. Prekleta vojna! Padli so Bhišma in največji vojščaki in samo mene in mojega strica nihče ne more ubiti. Skupaj s Pandauvi lahko celo večnost vladaš kraljevini, ker če jaz nagovorim Arđuna bo on odustal od bitke. Kršni pa ni do sovraštva. Yudhištira je vedno pripravljen storiti dobro vsakemu bitju, ostali pa bodo poslušali te tri. Arđuna ne bodo nikoli oglušele moje besede in vedno bo ob tebi. To ti govorim zato, ker do tebe gojim veliko prijateljstvo, ti pa meni izkazuješ najgloblje spoštovanje."

Po teh prijateljskih in modrih besedah se Duryodhana zamisli in začne globoko vzdihovati potem pa z bedo v srcu odgovori: "Tako je prijatelj, toda poslušaj kaj ti bom rekel: Zli Vrkodara je kakor tiger ubil Dussasana, njegove besede izrečene tedaj pa mi še sedaj parajo srce. Ali je lahko mir? Ptrhini sinovi se bodo vedno spominjali zla, ki sem jim ga prizadejal in nikoli ne bodo mogli verjeti. Arđun in Karna ne moreta trpeti drug drugega, tebi sin učitelja čigar slava bo večno

trajala pa se ne spodobi, da sedaj rečeš Karni: "Prenehaj z bojem. Arđun je danes zelo utrujen in zato ga bo Karna kmalu pogubil."

V tem trenutku sta ranjevala drug drugega z lepo okrašenimi strelicami. Potem Indrin sin pošlje na Karna strašno orožje, ki bi lahko uničilo vsakega nasprotnika. Zasijalo je nebo in zemlja in vse štiri strani sveta in prekrila so se s svetlobo vsa sončna potovanja, zasijalo pa je tudi samo Arđunovo telo. Na vojščakih so zagorele obleke in oni so začeli bežati, naokrog pa je prasketalo kot, da gori bambusov gozd.

Ko Karna vidi, da to orožje dela čudeže in mori na vse strani sveta on pošlje nanj orožje Varuna, da bi ga pogasil. Dvignile so se kopice oblakov in vse štiri strani so bile zavite v temo. Ti oblaki kot gore so obkolili vso zemljo in jo potopili z vodo in ta strašni požar se je hitro pogasil. Vsa nebesa so prekrili oblaki, spustil se je mrak in ničesar se ni dalo videti. Potem Arđun razžene te oblake s pomočjo orožja Vayavya, srditi in neutrudljivi sutin sin pa se je nasmejaj Kršni in Arđunu in ju prebodel z dobro naciljanimi strelicami.

Vasudeva je gledal kako Karna podira Arđunove strelice in ga ogovori: "Kaj je to Arđun, danes Karna lahko uniči tvoje orožje s svojim? Pogubi Karno sedaj, bori se z isto vztrajnostjo s katero si do sedaj ubijal vse te silne kšatriye in asure rojene iz oholosti, katere si pobil v številnih dosedanjih bitkah!"

Poslušajoč te Kršnine besede, se je Arđun odločil vzeti življenje sutinemu sinu, kar je vedel zakaj je prišel na ta svet. On reče Kršni:

"Sedaj bom ustvaril močno in strašno orožje katero bo prineslo propad sutinemu sinu in blagor temu svetu. Dovoljenje prosim od tebe od Brahmana in od vseh ki poznajo Brahmana!"

- In rekoč to se Arđun pokloni Brahmanu. Potem prikliče to izvrstno in nepremagljivo Brahmanovo orožje. S katerim se lahko upravlja samo z umom. Karna pa začuti to orožje. Sutin sin je

veličastno stal sredi bojišča sipajoč svoje strelice tako kot nevihtni oblak vsipa nevihtne plohe.

Na prigovarjanje brata je Arđun zopet poklical isto orožje in na stotine in stotine zlatokrilih strelc bleščečih kot sonce so padale trumoma, nekateri pa so gledajoč to padali mrtvi od strahu. Tedaj Karna rani Bhima, Kršno in Arđuna, vsakega s tremi strelicami, potem pa zarjuje kot lev.

Medtem, ko sta se tadva največja strelca in najmočnejša vojščaka spopadala s svojim močnim orožjem je prišel tudi Yudhištira v zlatem oklepu želeč, da bi bil priča temu dvoboju. Strelice so mu bile izvlečene in bil se je že pozdravil s pomočjo manter zdravil in najboljših vidcev.

Gandivina tetiva, katero je Arđun, napenjal z veliko silo se je pretrgala ob gromkem tresku. Sutinemu sinu je bila tako dana priložnost, da on prebode Arđuna s stotino majhnih strelc ostrih in potopljenih v olje in operjenih s ptičjim perjem in podobne kačam katere so se osvobodile stare kože. Številni kateri so ščitili Arđuna so padli pod Karninimi udarci v tem strašnem času je zares vsem izgledalo, da sta Kršna in Arđun premagana. Arđun je hitro napel drugo strino in besen zaradi številnih ran, ki so mu jih prizadejale Karnine strelice je napadel Kurue. Od njegovih strelc se je naredila tema. V tem napadu je Arđun pobil dva tisoč izvrstnih vojakov Kuruov skupaj z njihovimi zapregami in kočijaži. To so bili tisti, ki so ščitili Karnine boke in ozadje in so šli v njegovi predhodnici. Tedaj tvoji sinovi in preživeli Kurui pobegnejo od tam pusteč za seboj umirajoče in ranjene očete in sinove.

Karna in Partha sta prekrila celo nebo z gosto in neprobojno maso strelc. Nebeški stanovalci so klicali kralj, nekaj časa Karni, nekaj časa Arđunu in ju veselo bodrili in ju hvalili.

Neka pogumna kača, ki se je rešila iz požara Khandave se je

povzpela iz spodnjih področij noseč v srcu jezo in spomin na smrt svoje matere katero je ubil Arđun. Pomisleč, da je prišel čas, ko bi lahko zadostila svoji želji za maščevanjem se je ona vtihotapila v enega od Karninih tulcev in si privzela obliko strelice.

Nič se ni videlo v tem strašnem mraku katerega so naredile strelice. Dva največjih vojščakov na svetu sta pogledala drug drugega izmučena od vojnih naprav. Oba so hladile čudoviti listi mladih palm s katerimi so mahale apsarase škropeč jih z nebes z vonjem sandalovine, Indra in Surya pa sta z lastnimi rokami obrisala lica teh dveh vitezov.

Karna je bil jezno ranjen z Arđunovimi strelkami in videl je, da ne more premagati svojega nasprotnika zato se je odločil vzeti strelco posuto s sandalovim prahom, katero je držal v posebnem tulcu. Sutin sin ni vedel, da je s pomočjo yoge kača Asvasena šla ravno v to strelco in mu reče: "Ta strelca ne more pogubiti Arđuna. Pazljivo izberi neko drugo, katera bo odrobila glavo tvojemu nasprotniku."

Z očmi razplamtelih od besa je sutin sin pogledal gospodarja Madre in mu odgovori: "Salya, Karna nikoli dvakrat ne cilja z isto strelco! Junaki kot sem jaz nikoli ne morejo postati nepošteni borci!"

In rekoč to je Karna z veliko pazljivostjo odpel strelco katero je leta in leta častil in želeč za zmago je močno zaklical Arđunu: "Mrtev si Arđun!" - In ta strelca odpeta s Karnino mišico je poletela in zažvižgala kakor, da se nebo para. Kršna zagleda to strelco, ki kakor ogenj in Sonce blešči po nebu in v veliki hitrosti in z največjo lahkoto zabije s svojimi nogami čudoviti voz v zemljo in on potone za cel lakot v globino in bojni vozovi s konji belimi kot mesečina so pokleknili in se spustili na zemljo.

Arđun je imel na glavi krono katero mu je poklonil sam Indra in je ni mogel nihče poškodovati, niti sami bogovi. Ta kača sname z Arđunove glave krono in jo razbije na koščke. Čudovit okras okrašen z

najlepšim dragim kamenjem. Zažgoč zlat Arđunov nakit se je kača vrnila h Karni želeč poskusiti znova in mu reče: "Poslal si me na nasprotnika Karna toda nisi me videl! Zato ti ni šlo na roko, da Arđunu odrobiš glavo. Pošlji me hitro še enkrat sedaj, ko si me videl! Tokrat bom gotovo oddvojila Arđuna od življenja! In kača hitro pove kako je prispela v tulec.

Na to Karna odgovori kači: "Kača, Karna ne potrebuje zmage s tujimi močmi! Iste strelice ne bom izstrelil dvakrat pa če bom moral ubiti sto Arđunov!"

Kača se tedaj razjezi in se odloči z lastnimi močmi ubiti Arđuna, zato se zopet spremeni v strelico in poleti nanj, toda tedaj Kršna reče Parthi: "Ubij to veliko kačo, ki ti želi zlo!" - Besnega obraza se Arđun obrne in kačo, ki je jezdila po nebu proti njemu preseka s šestimi svojimi strelicami. Ko je bila kača pogubljena, Gospod Kesava s svojimi močnimi mišicami izvleče njun voz iz zemlje.

Potem Arđun pošlje na Karno deset strelc in vsaka od njih je bila kot palica same Smrti. Globoko ranjen s temi strelicami Karna vzdrhti kot gora zadeta z gromom. S strelicami zadeta pade na zemljo njegova krona okrašena z zlatom in dragulji in čudoviti uhani, dragocen bleščeči Karnin oklep katerega so mojstri veliko dni skrbno izdelovali, je v trenutku razpadel na koščke. S številnimi zavitimi zlatoperesimi strelicami katere so bile cele narejene iz železa so se Karni zabodle v sredino prs. Sutin sin izpusti svoj lok podoben Šakrinemu in tulec ter stoji kot omamljen in posrečeno medtem, ko ga je razganjala huda bolečina. Ni se mogel obrniti in krepostni Arđun ni želel v tem trenutku pogubiti svojega nasprotnika, ker je spoštoval pravila moštati.

V tem trenutku mu mladi Indrin brat vzburjeno reče: "Pandaurov sin zakaj si postal tako pozabljen? Tisti, ki so zares modri nikoli ne prizanašajo svojim sovražnikom pa, če so oni še tako nemočni!"

- "Naj bo tako kot praviš!" - reče na to Arđun, mu izkaže svoje spoštovanje potem pa prebode Karno s številnimi strelcami. Karni se je vrnila njegova hladnokrvnost in je zasul Arđuna s številnimi strelcami katere so bile kot besne kače in deset njih je prebodlo Arđuna, šest pa je zadelo Kršno.

Tedaj se Arđun odloči zadeti Karno s strašno strelco katera je bila cela narejena iz železa in v kateri so bile moči najmočnejših nebeških orožij. Ona je bila taka, kot najmočnejši kačji strup, njeno žvižganje pa je bilo kot grmenje Indrinega groma.

Ravno tedaj je prišel čas Karnine smrti in pred njim se pojavi Kala v svojem nevideni obliki ter ga spomni na brahmanovo zakletv rekoč: "Zemlja požira kolo tvojega voza!"

In zares, ko je prišel Karnin usojeni čas je iz njegovega spomina zbledelo močno Brahmanovo orožje katerega se je naučil od velikega Parasurame, levo kolo pa je začelo lesti v zemljo. Prekletstvo brahmana se je uresničilo in Karnin voz je začelo zanašati potem pa potone v zemljo in postane nepokreten kot sveto drevo, ki stoji na svojem povišanju noseč na sebi svoje cvetno breme. Ko v svoji notranji svetlobi ni mogel več gledati močnega orožja, ki mu ga je poklonil Rama je Karno obvezla žalost, on pa začne mahati z rokami in zmerjati pravico: "Tisti, ki vedo kaj je to pravičnost, trdijo kako pravica ščiti tiste, ki se je držijo! Mi smo se vedno držali pravičnosti kolikor je bilo v naši moči in dostopno našemu znanju sedaj pa ta pravica uničuje tiste, ki se ji priklanjajo!"

In Karna tedaj z veliko vilo izvrže nekaj svojih strelc in z njimi prekine tetivo Arđunovega loka, potem pa na enak način z njim prekine še 10. Lahko je odpel stotine strelc toda ni vedel, da ima Arđun ob svojem loku tudi sto tetiv. Arđun jih je tako hitro zamenjeval, da to tudi Karna ni mogel opaziti.

Karna potem hitro skoči z voza in z obema rokama pograbi

potonulo kolo in napne vso svojo moč. Zemlja se je s silo njegovih mišic dvignila za 4 prste in to z vseh svojih sedem otokov in planin in voda. Ko Karna vidi, da zemlja noče izpustiti njegovega kolesa katerega je pogoltala so njemu stopile v oči solze od žalosti in vzklikne: "Partha malo potrpi dokler ne potegnem svojega kolesa! Vidiš, da je moje kolo slučajno padlo v zemljo?! Odustani od namere, da me ubiješ, ker je kaj takega dostojno le strahopetcem, ti pa si najpogumnejši človek na svetu in si se vedno obnašal kot pravičnik! Pandauvov sin, ti dobro poznaš pravila bitke. Ti stojiš na svojem vozu, jaz pa stojim na zemlji slaboten in upešan. Tebi ni dostojno, da me sedaj ubiješ. Jaz se ne bojim niti tebe niti Vasudeva toda spomni se tistega pouka o pravici in daj mi malo časa!"

Zatem pa se stoječ na Arđunovem vozu oglasi Vasudeva: "Kakšna sreča, Karna, da si se naenkrat spomnil kreposti! Ko jih doleti nesreča podleži vedno preklinjajo usodo in pozabljajo na svoja slaba dela. Ko si v Duryodhanini, Dussasanini in Šakunijevi družbi žalil in zoperstavljal Draupadi katera je bila oblečena v velik kup oblek in to pred polno zbornu dvorano, tedaj se tvoje kreposti ni dalo opaziti, Karna. Ko je premeteni kockar, podli Šakuni premagal Yudhištira nevajenega podlosti, kje je bila tedaj tvoja krepost? Mar nisi ravno ti zasmehoval Draupadi in govoril: "Tvoji možje so te pustili nezaščiteni pojdi in poroči drugega! - Kje je bila tedaj tvoja krepost? Sedaj o vitežtvu govori jezik, ki se ni sramoval takšnih podlosti. Zares si se vitežko ponašal, ko so številni vitezi obkolili Abhimanya in ga brez sramu oddvojil od življenja! Ne govori sedaj o plemenitosti in vitežki borbi, ker tega sam nisi nikoli spoštoval!"

Na te Vasudevine besede, Bharata je Karna spustil svoje oči od sramu in ni izrekel niti besede, temveč stisne ustnice od besa in zopet dvigne sedaj lok in močan kakor je bil se nadaljuje bojevati z Arđunom.

Vasudeva tedaj ogovori Arđuna in reče: "Ti si obdarjen z veliko

močjo. Zato udari Karno z nebeškim orožjem in ga oddvoji od življenja!"

Te Kršnine besede so tako razbesnele Arđuna, ker se je spomnil kaj je morala Draupadi pretrpeti. In izgledalo je kralj, da iz vsake pore na njegovem telesu klijejo plameni in to je bil čudežen prizor! Ko Karno to opazi se še enkrat napne, da bi iz zemlje potegnil kolo svojega voza, Partha pa ga v tem trenutku s pomočjo Brahmanovega orožja zasuje z nevihto puščic.

Zatem Kuntin sin nacilja na Karno svoje ljubljeno Agnijevo orožje, toda takoj, ko ga je njegova sila besa razplamtela ga je Karno pogasil z Vasudevinim orožjem. Sutin sin je ustvaril oblake kateri so prekrili vse štiri strani in jih pomračile in bilo je kot na turoben deževen dan. V pričo Karne je Arđun razpršil oblake s silo Vayuovinega orožja. Potem je sutin sin vzel strašno strelico bleščečo kakor ogenj in z njo misli ubiti Pandauovega sina.

V tem trenutku so zapihljali silni vetrovi, noseč ostro kamenje in ko je to strelico postavil na tetivo je vzdrtela, kralj, cela zemlja s svojimi gorami, vodami in gozdovi. Vse štiri strani sveta so bile v prahu iz nebes pa so se zaslišali žalostni klici bogov. Pandauve zapopade groza, ko zagledajo to orožje. Ta ostrovrha strelica bleščeča kakor Indrin grom zadane Arđuna v prsa s hitrostjo Karninih mišic in vstopi v njih kot kača, ki se prebija v mravljišče. Pandauvov sin, strah in trepet sovražnikov se opoteče hudo ranjen s tem udarcem in onemoglih rok izpusti Gandivo.

Veliki vojščak Karno izkoristi to priložnost in zopet skoči s svojega voza, da bi osvobodil kolo, ki ga je pogoltnila zemlja. Z obema rokama je pograbil kolo in napel vso svojo moč, toda usoda je hotela drugače, tako, da so bili vsi njegovi napori zaman. V tem času se je plemeniti Arđun vrnil k zavesti.

Vzel je v roke strelico usodno kot palico smrti, kateri je bilo ime

Andalika, Vasudeva pa mu reče: "Odrobi glavo temu mojemu nasprotniku preden bi mu šlo na roko in osvobodi svoj voz!"

Arđun se je s tem strinjal in s širokovrho strelico najprej podere zastavo bleščeče kakor sonce. Ko pade ta zastava, kot, da je propadlo vsako upanje v zmago med Kurui in z njo vse kar jim je ljubo, kot, da sama srca Kuruov padajo naokrog in odjekajo vzkliki: "Ah! Joj!" - Zadevajoč, da bi ubile Karno, Arđun vzame iz tulca to izvrstno strelico imenovano Andalika katera je bila bleščeča kot sonce in postavi na tetivo to močno orožje v obliki strelice, kateremu se ne morejo upreti niti bogovi, to plemenito bitje kateremu je Pandauvov sin dolgo izkazoval svoje spoštovanje. Potem Arđun napne tetivo in hitro reče: "Če sem se kdaj posvečal puščavništvu, ugajal starejšim in poslušal nasvete svojih dobromislečih potem naj to moje orožje postane močno orožje, ki lahko uniči telo in srce mojega sovražnika! Naj ta ostra strelica, ki sem ji izkazoval vsako čast ubije s to resnico mojega nasprotnika Karno!"

Rekoč to, Dhanandžaya odpne to strašno strelico za Karnin propad. Spuščena z močno roko vojščaka je ta strelica kot sončeva sila obsijala vse štiri strani sveta in s tem orožjem je Arđun oddrobil glavo svojega sovražnika tako kot je Indra s svojim gromom oddrobil glavo demona Vrtre.

Andalika je oddvojila od trupa Karnino glavo bleščečo kot vzhajajoče sonce in ona je padla na zemljo, sedaj bolj podobna krvavemu sončevemu krogu kateri se je skotalil s hriba na zemljo. Zares ta glava vrhovnega vojskovodje Kuruov se je z nejevoljo razstavila od telesa vedno negovanega v obilju tako, kot se lastnik težko razide od svoje palače polne bogastva. Oddvojen od življenja z Arđunovo strelico se je Karnino postavno telo zrušilo okopano v krvi, ki je tekla iz vsake rane.

Tedaj iz tega padlega telesa šine svetloba preko nebes in izgine v Sončevem krogu. Ta čudovit prizor Karnine smrti pa so lahko videli vsi

vojščaki, ki so pripadali človeškemu rodu. Ne oklevajoč niti trenutka, Kršna in Arđun pihneta v svoje školjke z njima pa tudi cela vojska Pandauvov. Razigrani vojščaki so pihali v svoje trobente in mahali z deli svojih oblek. Gospod, čas smrti sutinega sina je odbil popoldne tega dne. Ko je kralj Madre videl, da Karna leži na bregu preboden s strelicami in okopan v krvi je pognal voz brez zastave in odide z bojišča.

Med tistimi, ki so tu stali je bilo v tvoji in njihovi vojski veliko tistih, ki jih je spopadel strah, bili pa so tudi tisti, ki so se veselili. Nekateri so žalovali, nekateri pa so se čudili, vsak glede na lastno naravo. V tem je Bhima začel tuliti in udarjati z mišicami oklepljenimi do pazduh in začne poskakovati in plesati, tako zastrašujoč Dhrtaraštrove. Zmedeni vladar Madre je hitro priganjal voz brez zastave in tako prišel pred Duryodhana in mu reče: "Nikoli do sedaj, Bharata, ni bilo še takšnega boja, ki se je vršil med Karno in Arđunom! Karna je z vso silo napadel Kršno in Arđuna in na vse ostale tvoje sovražnike, toda z usodo je razpolagal Arđun. Zato je povsod ščitil Pandauve nam pa je obračal hrbet. Ne žalosti se, Bharata, usoda je tako odločila. Pomiri se, ker ne more vedno zmagovati."

Ko je padel Karna, nikomur v tvoji vojski ni bilo več do tega, da bi postrojil vrste in se junačil. Brez orožja in oklepov so bežali tvoji vojščaki ne razpoznavajoč strani sveta in rušeč v boju drug drugega. Ko jih je kralj Duryodhana videl kako prestrašeni bežijo pred Bhimasenom on vzklikne: "Joj meni!" - in reče svojemu kočijažu: "Ko bom stal pred Partho z lokom v roki on ne bo mogel mimo mene! Razrešil se bom svojega dolga do Karne šele, ko ubijem Arđuna, Govindo in oholega Vrkodara in z njim še ostale zlobneže."

Potem pa kralj Duryodhana izzove vse junake Pandauvov in stopi pred njih kot je v starih časih asura Bali(8) izzival bogove.

Kunti je z zvestim služenjem zadovoljila velikega Durvasa, zato ji je dal mantro, s katero je lahko poklicala poljubnega polboga. Iz radovednosti je poklicala boga sonca, ki se je hotel združiti z njo.

S svojimi ostrimi strelkami je besni Duryodhana ubijal na stotine in tisoče sovražnikov. Tedaj smo bili priče nevidnemu junaštvu tvojega sina, ker se je on sam brez kakršnekoli pomoči upiral vsem Pandauvom, ki so ga združeni napadali. Zbral je svojo vojsko in se je odločil, da ne skali svojega dostojanstva govoreč: "Na celi zemeljski krogli pa niti na vrhovih jaz ne vidim kam bi se lahko skrili pred Pandauvovimi sinovi? Zakaj potem bežite? Pandauvom je ostalo malo vojske, Arđun in Kršna pa sta hudo ranjena. Če vsi vi trdno stopite pred njih, odločeni, da se borite bo zmaga gotovo naša! Za kšatriye ni večjega greha, kot beg iz bitke! Hej Kurui, ni blagoslovljene poti v nebesa, če nisi dosleden v izvrševanju vojaških dolžnosti!"

No niti te besede tvojega sina niso mogle odvrniti od umikanja ranjene uboge vojske Kuruov. Srca razpetega od bolečine je vladar Madre gledal tvojega sina kako zbira razbito vojsko in mu s strahom na obrazu vzklikne: "Vrni se Duryodhana kateremu so se pomedla čutila," jokal je za sutinim sinom, kopajoč svoj obraz v solzah in ves čas ponavljajoč: "O Karna ... o Karna!"

Vsi kralji z Droninim sinom na čelu so tešili in mirili Duryodhana odhajajoč do svojega tabora in spotoma so se večkrat obračali na ponosno Arđunovo zastavo iz katerega kot, da je žarčila njegova neizmerna slava.

Izgledalo je, kot, da slavni Surya vedno naklonjen tistim, ki ga obožujejo boža s svojimi žarki v krvi okopano Karnino telo in da odhaja, škrlatno rdeč od žalosti, da bi se okopal v drugem oceanu. Zares vsak je lahko videl, da je telo velikega junaka bleščeče kot stopljeno zlato in zdelo se je, da je še živo in, da iz njega žarči Sončev ogenj. Tako kot ostale živali s streho oprezajo leva, tako so kralj s strahom opazovali Karno. Zares ta tiger med ljudmi je bil mrtev, toda še vedno je izgledal, kot, da je pripravljen, da še naprej vzklika svoje ukaze.

Tako je padel junak, ki je bil kot drevo Kalpa(9) pod katerega

okriljem se zbirajo jate ptic. Pod Karninim okriljem se je zbirala jata sledilcev in ko bi kdo izmed njih kaj zahteval od njega bi odgovarjal: "Vzemi!" Od njega se nikoli ni slišalo: "Nimam!" Pravičniki so ga vedno imeli za pravičnega vse njegovo bogastvo pa je bilo namenjeno brahmanom. Bil je ljubimec žena in zelo darežljiv in močen vojščak na velikem vozu.

Sonce je zbledelo in zašlo. Pojavil se je Budha, Mesečev sin in je zableščal kot ogenj ali sonce, ter po poti odide preko nebes. Izgledalo je kot, da se je nebo razklalo na dvoje, iz zemlje pa se je slišalo oglušujoče tuljenje. Zapihali so grozni in silni vetrovi, vse strani sveta je prekril dim in kot, da je vse zagorelo. Ob tem glasnem bobnenju so se dvignili veliki oceani, zatresle so se gore in gozdovi in vsa bitja so bila v velikih mukah. Nebesa je obvila tema na vzdrhtelo zemljo pa so padali meteorji.

Pogovarjajoč se s Kršno in Arđunom je kralj Yudhištira prišel na mesto kjer je ležal Karna, človeški poglavar. On vidi kako Karna leži obsijan kakor s tisočimi zlatimi svetilkami napolnjenimi z dišečim oljem. Dolgo je gledal mrtve junake, Karno in njegovega sina, tako dolgo, dokler ni verjel lastnim očem, potem pa reče: "Govinda, danes sem postal gospodar zemlje in moji bratje ob meni! To pa se je zgodilo samo zato, ker si ti postal moj Gospod in zaščitnik! O močnoroki s tvojo milostjo bomo nocoj zaspali zadovoljni in srečni!"

Deveta knjiga
SALYAPARVAN
Knjiga o Salyi

Sandāya reče: Pazljivo poslušaj kralj, kako se je zgodil veliki pokol v vojski Kuruov in Pandauvov v njihovem medsebojnem spopadu.

Močni starina Krpa, velemož Kuruov, čigar odnos je bil vedno odmerjen, je s pomilovanjem opazoval bojno polje po katerem je bilo videti kot, da se je poigral sam Rudra in videl je vse te stotine in tisoče kraljev, katere je na njem našel neslaven konec, zato je pristopil h Duryodhanu in da duška svojemu gnevu in svoji zgovornosti: "Duryodhana poslušaj, kaj ti bom rekel! Ko boš poslušal kralj, ti stori kar je tvoja volja glede tega kar ti bom svetoval: Za kšatriye ni boljše poti od vojne, toda kaj ti je storiti sedaj, ko so padli Bhišma, Dron in močni Karna pa tudi tvoj sin Lakšmana? Arđun je porazil tvojo vojsko in jo razgnal kot veter razganja jesenske oblake, tvoji vojščaki pa drhte pred nepremagljivim Pandauvovim sinom, tako kot slaba ladja podrhtava v oblasti razburkanega morja. Kdo od nas se lahko pomeri z Arđunom. In tebi in tvojim vojščakom preti smrtna nevarnost. Tistemu kateremu je izginila moč je edina rešitev mir. Arđuna nebi mogel premagati tudi, če bi bili vsi ti vojščaki še živi. Kršna je Arđunov vid, takšnega pa niti bogovi ne morejo premagati. Mislim, da je za tebe dobro edino, da skleneš mir s Pandauvi. Ne govorim tega iz nekih podlih pobud ali da bi rešil svoje lastno življenje, toda ti bi se lahko spomnil teh besed ko boš umiral." In Saradvatov sin vzdihne globoko in težko in se preda žalosti katera mu je zbegala čutila.

Poslušajoč slavnega Gotaminega sina, kralj Duryodhana težko vdihne in ničesar ne reče. Ko je nekaj časa razmišljal plemeniti Dhrtaraštrin sin končno odgovori Krpi: "Povedal si mi vse tisto, kar bi prijatelj moral reči. V boju si storil vse kar je bilo v tvoji moči in ni ti bilo žal lastnega življenja. Pa mi vseeno niso všeč tvoje besede tako kot zdravilo ni po godu tistemu, ki je na smrt bolan. Pandauvovemu

sinu so odvzeli njihovo kraljevino in zakaj bi nam sedaj verjel? In Kršna, ki je vedno predan Pandauvom smo preslepili, ko je prišel k nam kot poslanec. To kar smo storili je zelo slabo in nepremišljeno. Odkar mu je umrl njegov sin Abhimanya, Arđunovi žalosti ni konca. Celo, če sklenemo premirje, zakaj bi on skrbel za moje dobro? Bhimasena, drugi Pandauvov sin pa je neverjetno silovit človek in se je zaprisegel z grozno zaprisego. On ne bo povezoval temveč podiral. Vse se je sedaj vžgalo in ta ogenj se ne da pogasiti. Kako jaz kateri sem bleščal nad glavami vseh drugih kraljev lahko sedaj grem k Yudhištiru kot suženj? Ne sovražim tvojih dobrohotnih in blagih nasvetov temveč mislim, da je to čas, v katerem ne more biti miru! Tukaj ni nikakršne sreče! Kaj bi nastalo iz moje kraljevine in od mojega dobrega imena? Slava je edino kar lahko nekdo tukaj zasluži, slava pa se zasluži v boju in ni drugega načina, da se do nje pride. Sedaj se bomo povzpeli po poti po kateri hodijo nebesniki in junaki, ki ne odstopijo iz boja. Zopet bo težko iti po tej poti, ker bodo po njej hiteli številni junaki, da bi prispeli do blagoslovljenega cilja. Z zahvalnostjo se spominjam del vitezov kateri so umrli za mene in želim plačati dolg katerega dolgujem. Sedaj si ne želim več, da bi bil kralj, temveč da si z bojem prislužim nebesa. Tako bo in nič drugače!"

Ko so slišali te kraljeve besede so jih vsi kšatriji odobravojoč pohvalili in ga bodrili.

Ko so nahranili svoje živali so vsi vojščaki postavili tabor okrog dva yodana bojnega polja na lepi posvečeni ravnini v podnožju Himalaye okrog reke Sarasvati. Tu so se zbrali v njenih rdečih vodah in pogasili žejo in ostali tu, da prebijejo tu noč čakajoč, da se začne boj.

Potem so vsi tisti, ki so se odločili, da bi se borili rekli kralju Duryodhanu: "Ti moraš določiti nekoga izmed nas, da bo poveljnik in zaščitnik te vojske potem pa se bomo borili, da premagamo sovražnika." Nato kralj Duryodhana stopi pred Asvatthamana junaka neprekosljive lepote in slavnih junaških del na zemlji pred njega, ki obvlada vse nauke v katerih so kreposti in tvoj sin mu takole reče:

"Sin učitelja ti si naše najvarnejše pribežališče v tem trenutku. Povej komu naj zaupamo dolžnost poveljnika naše vojske in povej, kdo nas bo povedel v zmago proti Pandauvom!"

Asvatthaman pa reče na to: "Kralj, naj bo poveljnik naše vojske Salya. On med nami izstopa po poreklu in po pogumnosti, moči in imenu pa tudi po vsem ostalem. On ima veliko vojsko in z njim bomo lahko izbojevali zmago."

Tedaj Duryodhana sklene roke, pristopi k Salyu kateri je v boju lahko tekmelec Bhišmu in Dronu in ga ogovori: "O ti, ki si zvest prijateljem, prišel je čas, da tisti, ki ima pamet vidi, kdo so njegovi prijatelji in kdo ne. Ti si neustrašen in zato bodi ti vrhovni poveljnik naše vojske in se postavi na čelo. Ko boš ti odšel v boj se bodo razžalostili Pandauvi in njihovi prijatelji, Pancale pa bodo izgubile pogum."

Salya mu odgovori: "Kralj Kuruov, storil bom tako kot želiš. In moje življenje in moje kraljestvo in vse kar imam ti je na razpolago." - Duryodhana reče za tem: "Stric moj, jaz te prosim, da popelješ to našo vojsko in nas zaščitiš v boju, prvak med prvaki, tako kot Skanda (1) ščiti bogove v boju."

- "Poslušaj, prvi med zgovornimi - odvrne Salya - ti misliš, da sta Kršna in Arđun nepremagljiva na svojem čudovitem vozu toda jaz bom sestavil tak bojni red, katerega nihče ne bo mogel premagati!"

Ne izgubeč časa, Duryodhana vesel poškropi Salyino glavo s posvečeno vodo. To je bilo storjeno pred vsemi zbranimi četami, tako kot to predpisujejo svete knjige. Vojska Kuruov pa se je veselila in vzklikala: "Naj te spremlja zmaga kralj! Da bi dolgo živel in pogubil vse sovražnike!" - Te besede so zapolnile srce močnega kralja Madre, to pa je bilo veselje katerega ne morejo čutiti tisti, katerim duša ni vzgojena.

Z veseljem v srcih so se tvoje čete prepustile spanju. Kralj Yudhištira je slišal vzklike iz tabora Kuruov in se je pred vsemi kšatriyami obrnil h Kršni: "Madhava, vojskovodja Dhrtaraštrovih čet je postal vladar Madre, veliki strelec in zelo spoštovan med kšatriyami. Ti nam povej kaj bo za nas dobro."

Kršna odgovori: "Tako kot mislim, je vladar Madre kot vojščak enak Bhišmi in Dronu in Karni, če ni še boljši. V boju mu ni enakega razen tebe sin roda Kuruov. Na nebu ni drugega pa niti po celi zemeljski obli. Prthin sin jaz ti pravim, da stopiš predenj, ker ga boš ti pogubil tako kot je Vasava pogubil asuro Namučija. Ne žali ga, ker je tvoj stric. Pomni običaje kšatriy in oddvoji od življenja vladarja Madre. Prebrodil si ocean brez dna v katerem so se Bhišma, Dron in Karna utopili, ne se sedaj utopiti v odtisu kravjega parklja. V tem boju uporabi vse svoje puščavniške moči in vso svojo moč kšatriy!"

Minila je tudi ta noč. In kralj Duryodhana reče svojih vojščakom: "Naorožite se, močni vitezi!" In hitro so se tvoje legije lahko videle, kako so izbrale smrt kot svoj končen namen na bojišču. Učitelj Krpa, Krtavarman, Asvatthaman, Salya in ostali preživeli kralji so stali okrog kralja Duryodhana in se mu zaprisegli, da se bodo vsi skupaj borili proti Pandauvom. "Naj bo preklet tisti - so rekli oni - ki se bo boril sam in brez podpore in tisti, ki svojega prijatelja zapusti v boju, naj bo umazan s petimi najtežjimi grehi!"

Potem kralj Madre stori neprobojni red in se zavaruje z vseh strani ter odide na srečanje s Pandauvi. Od vse velike sile Kuruov je ostalo samo še 11000 voz, 10700 slonov in 200.000 konjenikov in 3.000.000 pešakov.

Sedaj so tudi oni odšli v boj, Bharata in začel se je neusmiljen in krvav spopad. Pomrli vojščaki in konji so se zlagali kup na kup gradeč cele hribe trupel. Kralj Madre je pred napadi Pandauvov stal kot stena, ki pregrajuje pot viharnim valovom in kot trda stena so se odbijali od njega valovi vojske Pandauvov. Kurui so se neomahljivo

zbrali okrog svojega vodja, trdno odločeni, da se bodo borili na življenje in smrt.

Pred pokolom, ki ga je Salya delal okrog sebe je vojska Pandauvov bežala pod Yudhišthirino zaščito. V dvoboju s Krtavarmanom je Bhima ostal brez svoje zaprege ter skoči s svojega voza s topom v roki tako kot Uničevalec, ki vihti svoj kij. Razbesneli junak zdrobi konje in voz svojega nasprotnika, Krtavarman pa zbeži pred njim. S svojim gromkim topom Bhima pobije Salyinove konje, jezni kralj Madre udari na njega s kopjem katero se je zabodlo v Bhimina prsa prebodeč njegov oklep. Neustrašni Vrkodar ga je iztrgal in z njim zadel Salyinega voznika v prsa ta pa takoj pade vzdrhtečega srca in bljuvajoč kri.

Videč, da je njegov voznik ubit je vladar Madre posegel po svojem buzdovanu, kateri je bil narejen iz železa in nepomičen kot gora. Drug drugega sta začela udarjati s topi in hitro je obadva oblila kri in bila sta kot drevesa Kimsaka v polnem cvetu. Pobita z močjo svojih udarcev sta se Bhima in Salya istočasno zrušila na tla. Potem odide učitelj Krpa in vzame na svoj voz vladarja Madre ter ga odvede z bojišča, Bhima pa je v tem trenutku prišel k sebi in je opotekajoč kot pijan začel izzivati Salya vihteč s svojim kijem.

Tvoj sin je bil s 3000 voz z Droninim sinom na čelu, da bi se spopadel z Arđunom, in zares v tem spopadu nihče niti v tvoji niti v nasprotnikovi vojski ni obrnil hrbta!

Tvoji vojščaki z Droninim sinom na čelu so z vseh strani obkrožili tega strašnega vojščaka in se borili z njim zasipajoč ga z oblaki strel. To kar so tvoji borci tedaj delali se do tedaj še ni nikoli videlo. Arđunin voz je bleščal od številnih ostrih strel z lepimi peresi in spominjala so na voz nebesnikov, kateri sije stotine bakelj, ki z njega padajo na zemljo. Arđun je kot ogenj požiral tvojo vojsko katera je bila hrana temu ognju, brnenje Gandive je bil veter, ki podarja čudovite plamene strel. Zares, zemlja je vzdolž sledi Arđunovega voza postala

močvirje krvi in neprehodna. Asvatthaman je v tem spopadu videl kolikšno je junaštvo Pandauovega sina zato je na svojem vozu okrašenem z zastavami odšel, da ga zaustavi.

Vnela sta dolgo bitko, toda nista mogla premagati drug drugega. Treskanje orožja je bilo nemogoče. Njun spopad v tem poldnevem času se je razplamtel do nepredstavljive ostrine in prebivalci Yaminega cesarstva so se hitro razmnoževali. Prizor katerega smo gledali je bil čudežen. Arđun se je sam brez pomoči kogarkoli boril proti številnim nasprotnikom.

Videli smo veličastno junaško delo, ki ga je storil Salya boreč se povsem sam proti celi vojski Pandauov. Hudo ranjeni vojaki Pandauov so se razbežali v strahu pred njim ne ozirajoč se na ukaze, ki jih je izrekal Yudhištira. Tedaj jezni Yudhištira sam napade kralja Madre spodbujajoč svoje konje hitre kot misel. Tedaj smo bili priče osupljivemu prizoru: Yudhištira kateri je bil lik same milosti se spremeni naenkrat v razbesnelega gromovnika. Izbuljenih oči in ves kipeč od omame je sekal Kuntin sin stotine in tisoče svojih nasprotnikov z ostrimi strelicami in jih podiral pred seboj. Rušeč pred seboj vozove, konje, voznike, zastave in vojščake je on brez podpore kogarkoli razgnal vse okrog sebe kot močni veter kupe oblakov. Bojišče se je pred njim izpraznilo, potem pa se spravi na vladarja Madre vzklikujoč: "Počakaj me, počakaj!"

Vsi tvoji vojščaki, kralj so se zbali tega strašnega junaka. Dva viteza kralj Madre in Yudhištira sta drug drugega ranila s strelicami in se okopala v krvi, potem pa Krpa ubije Yudhištirinega kočijaža, kateri je padel v sprednji del voza. Vladar Madre je pobil njegovo zaprego potem pa s svojimi strelicami začel uničevati vojsko plemenitega Dhraminega sina.

Videč, da je kralj Pandauov v težavi, plemeniti Bhimasena razbije oklep slavnemu gospodarju Madre, ta vzame meč in ščit okrašen s tisoč zvezdami in napade Kuntinega sina, slavni Bhima z desetimi

strelcami pa razbije ta neprekosljivi ščit s širokovrho strelico, polomi meč v rokah silnega junaka, kateri je še naprej jurišal neobzirajoč na karkoli. Spravil se je ravno na Yudhištira kot lev, ki napada jelena.

Kralj Yudhištira je osvobojen zaprege in voznika samo stal medtem, ko je bes v njem buktel in gledal vse te Salyinove podvige. Potem se spomni, da je ravno ta vitez njemu dodeljen za nasprotnika in da je še vedno živ in on se odloči storiti to kar mu je svetoval mlajši Indrin brat (2). Tedaj zagrabi kopje bleščeče kot, da je cel iz zlata z držalom okrašenim z zlatom in dragulji. Pazljivo ga navdahne z najstrašnejšimi mantrami za propad kralja Madre, potem pa ga z veliko silo in točnostjo vrže po najprimernejši poti in vzklikne: "Umri, bednik!"

Nato Salya vzklikne in poskuša ujeti to izvrstno kopje, ki je bilo vrženo z nezadržno močjo tako kot plameni jezika skačejo v srečanje s topljenim maslom, katerega se vliva v ogenj. Kopje je zadelo Salya v prsi in šel je skozi neranljivi del njegovega telesa ter se zavil v zemljo kot, da je bilo vrženo v vodo. To je odneslo s seboj slavo kralja Madre katera se je razširila po celem svetu. Prekrit s krvjo katera mu je udarila na nos, oči, ušesa in usta, je bil Salya kot gorata planina Kraunca katero je Skanda prebil z gomom. Močan kot Indrin slon je slavni Salya razširil roke in s svojim razbitim oklepom padel na zemljo tak, kot planinski vrh, ki ga je odvalil grom. Gospodar Madre je padel na tla razširjenih rok in z obrazom proti Yudhištiru. Tako kot ljubljena žena prihaja v srečanje svojemu gospodarju, da mu pade na prsi, tako se je zdelo, da se zemlja zaljubljeno približuje, da ujeme tega velikana medtem, ko je padal ranjenih udov in okopan s krvjo.

Močni Salya je bil užival vsa zadovoljstva, katera mu je kot ljubljena žena nudila zemlja in sedaj se je zdelo, kot, da je zaspal na njenih prsih objemajoč jo z vsemi svojimi udi. Padel je od roke Dharminega sina v pošteni borbi in sedaj je bil božanski ogenj na žrtveniku, ki se je končno ugasnil.

Tedaj Yudhištira vzame svoj lok, kateri po blesku ni zaostajal za Indrinim in začne iztrebljevati pred seboj sovražnika tako kot gospodar ptic (3) uničuje kače. V plohi Yudhištirinih streljic, gospodar, se tvoji vojaki niso razpoznavali med seboj zato so se prestrašeni zaprtih oči medsebojno spopadali. Ko od Yudhištirine roke pade tudi Salyin mlajši brat je tvoja vojska izgubila vsako upanje, da bodo obdržali cele glave zato so se razbežali prašni in okrvavljeni. Gledajoč kako hitro beže, se je Duryodhana smehljaj, potem pa reče svojemu kočijažu: "Če bom ostal in se boril s Pandavi se bo moja vojska vrnila in se bo branila. Voznik, poženi nalahno in zavzemi položaj v ozadju." - Te besede tvojega sina so bile dostojne junaka in častnega človeka.

Enaindvajset tisoč pešakov kateri so ostali brez svojih slonov, konj in vozov so še vedno stali pripravljeni za bitko in odločeni, da v boju žrtvujejo svoja življenja. Rojeni v različnih zemljah in pospremljeni iz različnih mest so ti vojščaki sedaj neomahljivo držali svoje položaje želeč osvojiti veliko slavo.

Juriš teh izvrstnih bojnikov se oglasi z groznim in gromkim odjekom in oni v tem jurišu obkrožijo Bhima in ga napadejo z vseh strani. Bhima se tedaj razbesni in skoči s svojega voza in peš naskoči med njih. Opletajoč s svojim velikim, zlatim kijem začne on zatirati to tvojo vojsko, kot da je veliki Uničevalec s svojo gorjačo. Pobijoč ta močni odred se on zopet prikaže skupaj z Dhrštadyumnom na čelu.

Veliki vitezi Pandauvov so videli, da se tvoja vojska umika, zato so napadli Duryodhana, toda tako kot morje ne more preko kontinenta, tako tudi oni niso mogli obvladati tvojega sina. Njegovo junaštvo je bilo nekaj kar se še ni videlo in temu smo bili sami priče. Niti vsi Prthini sinovi skupaj niso mogli premagati tvojega sina, ki je stal popolnoma sam. Tedaj Duryodhana reče svojim vojščakom kateri so se vsi v ranah hoteli razbežati: "Uničevalec jemlje življenja pogumnim in slabičem in tu ni razlik in kdo je potem tako neumen, da, če že sebe imenuje kšatriya odustane od boja?"

Te njegove besede so obodrine kralje Kuruov in oni so še enkrat napadli Pandauve in se z njim spopadli. Vojska Pandauvov se ni mogla upreti kralju Mlech, Salvi, kateri je jahal na svojem velikanskem slonu in vojščaki so se razbežali hodeč drug preko drugega. Ko vidijo, da strašna žival juriša naravnost nanj, neustrašni Dhrštadyumna udov otrplih od groze zagradi svoj kij in hitro skoči z voza. Veliki slon v trenutku zdrobi konje in voznika, z zlatom obtolčen voz ujame z rilcem in jih vrže na tla. Uren kraljevič Pancal se brez strahu približa velikanski živali in jo začne tolči s svojim kijem. Slon, velik kot gora, zatuli z raztolčeno lobanjo in kot planinski vrh katerega je podrl potres se zruši bljuvajoč kri. Z ostro strelico širokega vrha Satyaki odrobi glavo kralju Salvi iz tvoje vojske, tedaj kralj, se zaslišijo vzkliki groze in bolečine.

Ko umre kralj Salva, se tvoja vojska razsujе kot veliko drevo podrtó z nevihto. Vsi tvoji vojščaki so pobegnili od tam razen Duryodhana, kateri videč svoje kako se umikajo razbiti, sam naskoči na sovražnika. Spodbujen s pogumnostjo katero rojeva brezup je tvoj sin najboljši med strelci z voza jezdil skozi bitko bleščeč kot veliki Rudra. Tisoč njegovih strelíc je popolnoma prekrilo zemljo. Katerega koli si pogledal, si videl, da je zadet z Duryodhanino strelico. Zagledajoč svojega nepremagljivega kralja so njegovi vojščaki zopet pristopili in udarili na Pandauve.

Slavni junak Krpa je zasipaval s svojimi strelicami Drupadine sinove in bitka med njim in njimi petimi je bilo kot boj, ki ga izvaja utelešeno bitje s svojimi petimi čutili.

Kšatrije se niso ozirale na ta strašna in zla znamenja katera so se pojavljala naokrog. Niso odstopali od svojega dogovora temveč so stali veselo na bojišču, na čudoviti in sveti ravnini želeč, da se dospejo do nebes.

Subalin sin Šakuni je nekaj časa napadal iz ozadja vojsko Pandauvov, potem pa se končno umakne od tam z ostankom svoje

konjenice, od katere je ostalo samo šest tisoč vojščakov. Tedaj, Pandauvi željni, da se ta vojna čimprej konča, naredijo okrog njega zid in ga napadejo z raznoraznim orožjem. Ko Kurui vidijo, da so njihove skupine obkoljene oni napadejo Pandauve jahajoč na slonih in konjih, vozeč se na vozovih in peš. Ker so Pandauvi pobili svoje številne nasprotnike se je oglušujoče bobnenje začelo tišati in potem Subalin sin še enkrat napade s svojimi 700 - imi konjeniki, kolikor mu jih je še preostalo.

Vozove s katerimi je upravljal Kršna so se prebili v vrste Duryodhanine vojske, katera je bila gosta kot gozd v katerem so bili vojščaki na vozovih drevesa, konji in pešaki ovijalke, loki in meči veje, kopja in sulice pa trni. Arđuninove strelice so pljuscale kot jesenski dež po Kuruih, Arđun pa je jezdil kot gozdni požar in na svoji poti sejal smrt.

In Dhrštadyumna se je uporno boril čeprav so ga Duryodhanine strelice vsega ranile. Končno mu je šlo na roko, da je pobil konje kralja Kuruov in da vzame glavo njegovemu vozniku, potem pa Duryodhana zagrabi enega konja kateri je ostal brez jahača in odhiti, da se umakne pred nasprotniškimi strelcami.

Jaz sem imel, kralj, pod svojim poveljstvom samo dva rodova vojske, toda sem se pridružil petorici velikih vojščakov, kateri so se borili s četami kraljevičev Pancel. Tedaj zagledam močnega Satyakija, kako juriša na nas. On s štirih strani udari naravnost name. Nastane kratek in krvav spopad in močnoroki Satyaki razbije moj oklep in me ujame živega medtem, ko sem onesveščen ležal na zemlji.

Preživeli Dhrtaraštrovimi sinovi, njih enajst je gledalo, kako Bhimasena besni po bojišču ubijajoč vse okrog sebe in glede na to, da nikjer niso mogli zagledati Duryodhana so oni vsi skupaj naskočili nanj. Besni Bhima hitro z bridko strelico sname glavo Durmarašaninu in on pade na zemljo. Z drugo širokvrho strelico, katera je lahko

prebila vsak oklep je potem usmrtil velikega strelca Šrutanta za njim pa drugega za drugim tudi ostale brate.

Ko so oni pomrli se na Bhimasena zruši vsa njihova vojska čeprav vsa preplašena in on tedaj uniči 500 velikih voz in še enkrat pobije 700 slonov. S svojimi nezadržljivimi strelcami on pokosi 10.000 pešakov in 800 konjenikov. Kuntin sin Bhimasena se je ves bleščal ker je zares pobil v boju tvoje sinove, misleč, da je že dosegel svoj cilj.

Šakuni in Susarman, kralj Trigart je napadel Arđuna kateri je plamtel v gnevu in ena njegova strelica je dosegla Susarmana in mu šla skozi srce. Potem Šakuni povede na juriš Sahadevino vojsko, ta pa ga pričaka s ploho strelc kot roj kobilic kateri je pomračil nebo. Kralj Gandhare je zadel Sahadevo z dolgim kopjem v glavo in ta se zruši na dno voza toda v tem trenutku mu pride na pomoč Bhima in nažene Šakunija in njegove vojščake, da se umaknejo. Šakunijev sin Uluk je hotel pomagati svojemu očetu in pošlje na Bhimin voz sedem, na Sahadevo pa sedemdeset strelc. Bhima jim odgovori z neštetimi strelcami od katerih je Šakunija zadelo 64 strelc. Sahadeva hitro pride k sebi, po tem strašnem udarcu pa pošlje na Šakunijevega sina strelico širokega vrha katera je Uluku odrobila glavo.

Videč, da mu je padel sin, Šakuni, kralj, zajoče spominjajoč se Vidurinih besed. Ko mu je Sahadeva s svojimi strelcami polomil meč, top in kopje je njegova vojska začela bežati, Šakuni pa se jim pridruži. Sahadeva pomisli, kako je to, da je njemu določeno, da ubije Šakunija, zato se spopade z njim na svojem z zlatom okovanim vozem. - "Bodi kšatriya in se bori!" - vzklikne za njim. - "Kako si se veselil tistega kockanja v zborni dvorani, brezumnež! Zlobnež, poberi sedaj plodove svojih zlih del!" In pogumen Sahadeva še enkrat zasuje Subalinega sina s točo strelc, kateri se ni moglo upreti.

Tedaj razkačeni Šakuni napade Sahadevo z namero, da ga ubije s svojim kopjem okovanim z zlatom, toda Madrin sin ni izgubljal niti trenutka, temveč je s širokovrho strelico sesekal to kopje še v

zamahu, potem pa še obe roki svojega zlobneža in potem zatuli kot lev. Ena železna strelica s krili iz zlata je z veliko močjo in ob največji pazljivosti napotena na cilj odsekala tedaj glavo Subalinega sina. Tako je jezni Pandauvov sin posekal glavo katera je bila koren vsega zla, kar so ga storili Kurui.

Ko sta umrla Uluk in Šakuni je njihove soborce zajel bes in oni so se močno uprli Pandauvom željni, da žrtvujejo svoja življenja. Besni Duryodhana je zbral okrog sebe še vse ostale vozove bilo pa jih je še mnogo stotin in ob njih so jahali sloni, konjeniki in hodili pešaki, on pa jim takole reče: "Pobijajte v boju vse, Pandauve in njihove prijatelje in zaveznike pa tudi kraljeviče Pancal in njegovo vojsko! Šele, ko to storite, se lahko vrnete iz boja."

In ti vojščaki katere je bilo zares težko premagati so s spoštovanjem poslušali tvojega sina in še enkrat odšli na Pandauve. Ker pa ni bilo nikogar, da bi jih vodil in ščitil, ta vojska hitro skopni pred močnimi vojščaki Pandauvov.

Enajst akšauhin, Bharata, se je zaradi tvojega sina zbralo, toda Pandauvi in Srndaye so jih vse pobili! Od vseh tistih plemenitih kraljev gospodar kateri so bili na tvoji strani se je lahko videl živ le še težko ranjeni Duryodhana. On se je obračal na vse strani in končno vidi, da njegove vojske ni več, ter, da vojska Pandauvov veselo vzklika. V njihovi vojski je ostalo še 2000 voz, 700 slonov in 10.000 pešakov.

Potem kralj Duryodhana zapusti svojega ubitega konja in se obrne proti vzhodu in zbeži z bojišča. Silni Duryodhana, gospodar enajstih akšauhini je vzel svoj top in peš zbežal proti jezeru. V tem času pa so Pandauvi z Dhrštadyumnom na čelu veselo jurišali na poslednje ostanke tvoje vojske. Hitro od Duryodhanine vojske katera je štela veliko stotin tisočev vojakov, ni ostal nihče živ razen junaškega Droninega sina Krtavarmana in Krpe ter tvojega sina gospodar.

Ko je bila Draupadi izgubljena v igri s kocko, so jo na silo odvedli v zbornico, kjer je Dussasana poskušal videti njeno nago lepoto. Toda, ker je molila Kršni je Gospod poslal neskončno dolgo oblačilo, da bi jo obvaroval osramotitve.

Tedaj Dhrštadyumna, Šinijev vnuk zagleda mene in se nasmeji in reče Satyakiju: "Kaj nam bo še ta ujetnik! Nič ne bomo dobili, če ga ohranimo pri življenju!" - zato dvigne meč, da me ubije, v tem trenutku pa se pojavi modri Vyasa in reče: "Ne ubijte Srndaya, temveč ga osvobodite. On nikakor ne sme biti pogubjen!"

Šinijev vnuk tedaj sklene roke pred Vyasom, mene pa osvobodi in reče: "Mir s teboj Sandaya, lahko greš!" In ob njegovem dovoljenju jaz tedaj postavim na sebe svoj oklep in si opasam orožje in skozi somrak večera ves ranjen in okrvavljen stopim po poti do Hastinapura (4).

Prehodil sem okrog dve milj, gospodar, ko zagledam Duryodhana kako stoji povsem sam v hudih ranah držeč top v roki. Oči so mu bile kot zamegljene od solz in ni me mogel videti. Tako ves ožaloščen stopim jaz pred njega in šele tedaj me on prepozna. Gledajoč ga kako stoji na poljani sam in potoneč v svojo bedo niti jaz nisem mogel spregovoriti niti besedice. Potem mu povem o svojem ujetništvu in rešitvi, ki je prišla od Vyasa, se on zamisli in kot da je prišel k sebi začne povpraševati po svojih bratih in po vojski. Glede na to, da sem vse to gledal s svojimi lastnimi očmi sem mu povedal, kako so njegovi bratje padli, da je vojska uničena, ter, da imamo žive samo še tri velike vojščake, kot mi je Vyasa rekel ob slovesu.

Vzdahneč težko in globoko me tvoj sin pogleda in se me z roko dotakne in reče: "Srndaya povej slepemu gospodarju Dhrtaraštru, da je njegov sin odšel v jezerske globine. Vse povej kralju, potem pa mu povej, da sem živ in zdrav ter, da se bom spočil v jezeru." - In ko to reče, kralj vstopi v jezero. S svojimi močmi začara vode jezer in napravi prostor za sebe v njem.

Ko je on odšel sem ostal povsem sam in tedaj opazim trojico naših velikih vojščakov, kako prihajajo na svojih utrujenih živalih. To so bili Krpa Saradvatov sin, junaški Asvatthaman in veliki strelec Krtavarman. Vsi trije ranjeni od strelc so prišli sem in ko me

zagledajo hitro poženejo svoje konje in mi reko: "Sreča je, da si še živ Srndaya!" - Potem me povprašajo, če vem kaj o tvojem sinu. Jaz sem jim povedal, kar sem vedel, potem pa Asvatthaman pogleda na široko jezero in začne jadikovati: "Joj kralj ne ve, da smo mi živi! Ob njem bi se še vedno lahko borili proti sovražnikom!" - In junak je jokal nekaj časa, potem pa zagledamo Pandauvove sinove in Krpa me vzame s seboj na svoj lepo okrašen voz in se napotimo proti taboru Kuruov.

Sonce je bilo ravno zašlo. Čete katere so držale stražo okrog tabora so začele jokati in jadikovati, ko so izvedele, da so tvoji sinovi pobiti. Starci, katerim je bila dolžnost, da pazijo na gospe iz kraljevske hiše hitro stopijo v mesto in popeljejo s seboj vse žene z dvora. Daleč je odjekal jok, kriki ožaloščenih žena, ko so slišale, da je propadla cela vojska Kuruov. Praskale so se z nohti po telesih, s pestmi so se tolkle po glavah, udarjale so se s pestmi v prsa, njihovo jadikovanje in jok niso prenehali. Tako Duryodhanini prijatelji odidejo v mesto nemo jokajoč in odvedoč žene za seboj, pa tudi straže so pobegnile z njimi noseč veliko belih postelj prekritih z dragocenimi tkaninami. Te gospe, gospodar, niti sonce ni smelo pogledati, sedaj pa so bile izpostavljene pogledom navadnega sveta. Izgubile so svoje najdražje in vso svojo družino. V strahu pred Bhimasenom so bežali v mesto, celo pastirji in kravarji in ves navaden svet.

Medtem, ko je potekal ta vsesplošen beg je tudi Yuyutsu zaradi bolečine premišljeval kaj mu je storiti. Končno zaključil: "Čas je, da jaz z ostalimi odidem v mesto. Zahteval bom dovoljenje od Yudhištira in Vasudeva." - In on odide pred ta dva s prošnjo, da ga spustita, da odide. Usmiljenemu kralju Yudhištiru je bil on zelo drag. Močnoroki Pandauvov sin ga objame in ljubeznivo mu da svoje privoljenje. Dhrtaraštrin sin žene iz stanu vaisya z veliko hitrostjo požene svoj voz in si odide ogledati naselje kraljevskih gospa. Z njimi je prišel v mesto Hastinapura oči polnih solz in hlipajoč od joka. Takoj odide do modrega Vidure, kateri je prav tako sedel in hudo jokal.

Ko je Vidura poslušal Yuyutsovo pripoved mu on odgovori: "Ti si

pravilno postopal, ker si mislil, da je to kar bo prišlo, in na propad Bharat, kateri mi sedaj sporočaš. Ti si sočustvoval z nami in si ohranil čast našega roda. Sin, ti si sedaj edina podpora slepemu kralju! Glede na to, da sem mu večkrat svetoval, on ni mogel vedeti, da se bo tako končalo. Počij danes tukaj, jutri pa se lahko vrneš k Yudhištiru.

Zatem se Vidura poslovil od Yuyutsana in odide na kraljevi dvor kjer ga pričakajo preplašeni meščani in vaščani. Zdelo se je, da je ta žalostna hiša izgubila vso svojo lepoto in da jo je za vedno zapustilo udobje in sreča. Palača je bila zapuščena in v neredu.

V tem času so jezni Pandauvi iskali tvojega sina v želji, da ga končno premagajo. Ko so se njihove živali končno utrudile, so se oni in njihova vojska vrnili v svoj tabor na počitek. Tedaj so se Krpa, Dronin sin in Krtavarman vrnili na obalo jezera. Ko so se približali so začeli klicati nepremagljivega vladarja, ki je spal v globinah: "Vstani, kralj, da se zopet spopadeš z Yudhištrom! Zmagaj in vladaj na zemlji ali pa padi in se povzpni v nebesa! Tisti, ki so živi med njimi so grdo razmesarjeni in ne bodo se mogli upreti tvoji moči, prav gotovo, če te bomo mi ščitili."

Duryodhana jim tedaj odgovori: "Prvaki med ljudmi, sreča je, da vas vidim, kako se živi vračate iz tistega zatiralnega spopada! Počijmo malo, da utrujenost preide, potem pa se bomo bojevali z nasprotniki in jih premagali: Vi ste poškodovani pa tudi na meni je veliko hudih ran. Spočijmo te naše moči, jutri pa se vam bom pridružil, da napademo sovražnike!"

Na to reče Dronin sin: "Bodi mi blagoslovljen kralj! Pojdi ven sedaj, ker bomo danes premagali sovražnike!"

Medtem, ko so se oni takole pogovarjali pride mimo skupina lovcev, kateri so imeli namen potešiti žejo, ker so bili utrujeni od nošenja mesa. Ti lovci so vsak dan z veliko skrbnostjo dobavljali polne

košare mesa za Bhimasena. Sedeli so tedaj skriti na obali in slišali vsako izgovorjeno besedo.

Veliki vojščaki so videli, da se Duryodhana ni pripravljen boriti toda še vedno so ga nagovarjali. Tedaj so se lovci spomnili, da jih je malo prej srečal kralj Yudhištira in da je povpraševal po Duryodhani, pa so rekli drug drugemu šepetaje: "Odkrili bomo Pandauvovemu sinu, kje se skriva Duryodhana on pa nam bo dal veliko bogastva. Jasno je, da je to njegovo skrivališče. Zakaj bi se dan za dnem trudili dobavljati meso mučec sebe s takšnim poslom?"

Rekoč to, so veseli lovci v želji po bogastvu naložili svoje košare z mesom in se napotili v tabor Pandauvov. Čeprav jim je bilo prepovedano vstopati, so oni to vseeno storili in to samemu Bhimu pred očmi.

Ko Vrkodar zve za to novico jim da veliko bogastva in odide in vse pove pravičnemu Yudhištiru, kateremu je bilo veliko do tega, da najde Duryodhana.

Tako on pride do jezera po imenu Dvaipayana v katero se je skrtil Duryodhana. S svojimi močmi privida je on na čudežen način otrdil vodo in ležal v teh globinah naorožen s svojim kijem. Tu ga ni mogel premagati noben človek. Ko zaslišijo hrup, ki ga je delala Yudhištirina vojska so trije veliki vojščaki Kuruov zapustili ta prostor. Bili so že daleč, ko zagledajo veliko banyanovo drevo in se tu pod njegovo krošnjo ustavijo vsi izčrpani.

Kralj Yudhištira je videl, da je jezerska voda s pomočjo čarovnije postala trda in ogovori Vsudeva: "Poglej, Dhrtaraštrin sin je s svojimi močmi začaral vodo in sedaj leži v njej. Ni se mu več treba bati ljudi." - Vasudeva reče na to: "Ti imaš moči Bharata s katerimi lahko odčaraš to čarovnijo. Zanesi se na to veččino in danes pokaži kaj znaš. Čarovnika je treba ubiti s čarovnijo."

Pandauvov sin se nasmeji na te Vasudevine besede in se obrne k tvojemu sinu: "Suyodhana zakaj si zbežal v jezero v želji, da danes ostaneš živ? Pridi ven in se bori! O glavar Kuruov kje sta tvoj ponos in obraz? Po zborih se te vsi spominjajo kot junaka toda jaz bi rekel, da v tem ni niti trohice resnice, ker si se skrili v vodo. Pridi ven in se bori kot kšatriya visokega rodu!"

Preboden z besedami bistrumnega Dharminega sina, se Duryodhana oglasi iz jezerskih voda: "Ni čudno, kralj, če se strah pritihotapi v srce živega bitja! Bharata jaz nisem pobegnil z bojišča v strahu za svoje življenje. Ostal sem brez voza in brez tulca, pa tudi pomrli so tisti, ki so mi ščitili boke. Na bojišču sem ostal brez kogarkoli. V vodo sem šel, ker sem bil utrujen. Spočij se malo Kuntin sin pa tudi tisti, ki so s teboj, jaz bom prišel ven in se boril z vami!"

Nato reče: "Mi smo dovolj počivali. Dolgo te že iščemo naokrog. Zato vstani Suyodhana in se bori!"

Duryodhana reče spet: "Vsi moji bratje in vsi tisti zaradi katerih sem želel vladati sedaj leže mrtvi na bojišču. Ni mi do tega, da vladam zemlji na kateri ni bogastva pa niti vseh tistih močnih kšatriy kateri so sedaj kot odovele gospe. Jaz samo upam, Yudhištira, da te lahko premagam in da bom Pandauvom in Pancalam osramotil njihov ponos. Toda nimamo se več zaradi česa boriti sedaj, ko ni več Karne in Drona, padel pa je tudi naš ded Bhišma. Odel se bom v kože kot puščavnik in odšel v gozd. Nimam več volje kraljevati, ker nimam več prijateljev niti zaveznikov niti svojih najdražjih. Ni mi več do življenja. Pojdi zato, kralj! Pojdi in vladaj tej zemlji katera je opustela brez glavarjev, vojščakov, trdnjav in bogastva.

Duryodhana se še naprej ni premaknil iz vode, Yudhištira pa takole odgovori na ta izziv s skrbjo: "Ne govori tako, dragi in ne jadikuj, ker jaz nisem Šakuni, da bi do tebe čutil kakšno usmiljenje medtem, ko poslušam te tvoje besede. Ti bi sedaj želel Suyodhana, da mi podariš celo zemljo, toda jaz ne želim vladati na njej, če mi jo boš

podaril. Ne morem je prevzeti od tebe na tak grešen način. Naloga kšatriy ni, da sprejema darove! Kako to, da si si zaželel podariti to, kar sploh ni več v tvoji lasti? Zakaj nam zemljo nisi dal takrat, ko smo te prosili za naš del, ker smo spoštovali dolžnosti tako kot nam jih nalaga pravičnost in dobro našega naroda? Premagaj me in vladaj na zemlji! Če ti in jaz ostanemo živi bodo vsa bitja ostala v dvomu kdo od naju je zmagovalec. Veliko zla si nam zadal, kralj, in ukradel si nam kraljevino, žalil si nas in poniževal Draupadi. Zato mora tvoje življenje ugasniti bednik! Vstani in se bori! To bo najboljše!"

Duryodhana se je zares počutil bedno in začel je globoko vzdihovati, potem pa zamahne z rokama in se odloči, da se bo boril in iz vode odgovori Pandauvovemu sinu: "Vi imate prijatelje, vozove, slone, moje srce pa je polno žalosti, nimam voza, pa niti jezdne živali. Kako naj se brez orožja borim proti vam vsem težko oboroženim? Boril se bom toda z vsakim posamič in bom tako vrnil dolg svojim padlim prijateljem in bratom."

- "Dobro Duryodhana - odgovori Yudhištira - sedaj govoriš kot kšatriya. S teboj se bo boril samo po eden od nas in to z orožjem, ki ga boš ti izbral. Ostali pa bomo samo gledali. Če boš premagal enega izmed nas boš ti vladal kraljevini. Jaz pa ti to obljubljam. Umri in pojdi na nebo ali pa zmagaj in bodi kralj!"

- "Če mi podarjaš to milost, pogumni Yudhištira - odgovori Duryodhana - in če mi dopustiš, da se borim samo z enim od vas jaz za orožje izbiram kij. Naj stopi sem tisti, ki misli, da mi je dorastel in naj se peš bojuje z mano oborožen samo s kijem. Za ta trenutek zamenjajmo ob tvojem dovoljenju orožje tako kot to dopušča navada. Močnoroki jaz bom s svojim topom premagal vse tvoje mlajše brate in Pancale in Srndāye pa tudi vse tvoje trupe, ki jih še imaš."

"Vstani, Gandharin sin - odgovori Yudhištira - in se bori. Glede na to, da si sam se boš boril z nami posamič in samo s topom. Bodi junak Gandharin sin in bori se previdno in pogumno!"

Preboden s temi besedami katere Duryodhana ni mogel več prenašati, tako kot konj plemenite pasme ne more prenašati biča, se je on kot kralj slonov dvignil iz vode in jo močno razburkal. V roki je držal svoj težki top okrašen z zlatom in trd kot diamant. On prebije vodo in se pojavi s svojim orožjem preko ramen težko vzdihujoč od silnega besa. Pandauvi in Pancale so ga spremljali z očmi, kako se on ves moker in krvav dviga iz vode in oni vsi se zelo razveselijo in se poprimejo za roke od veselja. To je močno užalilo tvojega sina in od besa on zavije oči streljajoč Pandauve s svojim pogledom, kot, da jih želi zažgati. Zelo se je mrščil in grizel spodnjo ustnico potem pa ogovori Pandauve in Kršno med njimi: "O Pandauvi danes boste okusili plodove teh žalitev! Jaz bom danes vas in Pancale odpremil v Yamino prebivališče! Ni pošteno Yudhištira, da se en sam istočasno bori proti številnim drugim, še manj, če je utrujen in brez oklepa!"

Yudhištira reče na to: "Ali nisi to vedel, takrat, ko ste se vsi veliki vojščaki združili, da ubijete Abhimanya? Vsem bitjem lahko uidejo z uma kreposti, ko se znajdejo v težavah, potem pa zagledajo pred seboj zaprta nebeška vrata. Postavi svoj oklep in si spni lase. Vzemi vse kar ti je potrebno, Bharata. Izpolnjujem ti željo kot tudi tisto prvo: če ubiješ tistega katerega ti med nami izbereš za dvoboj boš postal kralj!"

Potem tvoj sin, kralj, postavi nase svoj zlati oklep, na glavo pa postavi čudovito pokrivalo okovano s čistim zlatom in se obrne na Pandauve: "Od vas petih bratov naj se oborožen proti mene bori kdor želi. Naj vzame svoje orožje tisti, ki se bo boril z menoj."

V tem se jezni Vasudeva obrne do kralja Yudhištira: "Nepremišljeno govoriš, kralj! Kaj bi bilo, če bi Duryodhana izzval tebe, Arđuna, Nakulo ali Sahadevo? Vseh teh 13 let, želeč, da ubije Bhima je Duryodhana vežbal s topom iz železa. Zaradi svoje usmiljenosti si se zelo prenaaglil! Razen Prthinega sina Vrkodara jaz v tem trenutku ne vidim drugega tekmeca kralju Duryodhanu, pa še on ni dovolj vadil s topom. Še enkrat si dopustil, da igraš na prekleto

srečo igre, tako kot takrat, ko si se kockal s Šakunijem! Kralj Suyodhana je večč, toda tisti, ki je večč vedno zmaguje v spopadu z močjo. In, ti si takšnemu nasprotniku dopustil, da lahko izbira po svoji volji! V poštenem boju nihče od vas ne more premagati Suyodhana. Ni dvoma, da so Pandauvovi sinovi rojeni, da svoja življenja prežive v izgnanstvu in puščavništvu in da ne uživajo blagora kraljevanja!"

Tedaj se oglasi Bhima: "O veselje plemena Yaduov, Madhavov pogubnež, ne žalosti se! Pa, če še tako težko, jaz bom dokončal to vojskovanje. Ta moj top je 1/2 težji od Duryodhaninega. Upam si izzvati na dvoboj tudi vse bogove kako bi si ne upal Duryodhana!"

Te besede Vrkodara so razveselile Vasudeva in mu reče: "O močnoroki, naslanjajoč na tebe bo kralj Yudhištira, ko bodo mrtvi vsi njegovi sovražniki brez dvoma vrnil blesk in blagostanje. Bori se pazljivo Prthin sin, ker ima on moč in veččino, vsak dvoboj pa je za njega zadovoljstvo!"

Bhima je gledal pred seboj Duryodhana kateri je stal dvigujoč svoj kij podoben vrhu kailase in mu reče: "Spomni se vsega zla, ki sta nam ga povzročila ti in kralj Dhrtaraštra. Glej zlobna duša, posledice tega kar ste sami storili nedolžnim Pandauvovim sinovom! Uničevalec svojega plemena, ti si edini ostal še živ, danes pa boš padel zaradi mojega topa!"

Duryodhana pa reče na to: "Čemu toliko besed? Bori se! Danes bom izgnal iz tebe borbeni žar, Vrkodar! Ne grmi v prazno kot jesenski oblaki v katerem ni vode!"

In onadva sta si stopila nasproti. Pandauvi so zavzeli mesta, da bi spremljali spopad in dvoboj samo malo pa bi se začel, ko se pojavi Balarama, Kršnin starejši brat in tudi on zavzame mesto med njimi. Junak na čigar zastavi je stalo palmino drevo in katerega orožje je bil plug je bil izvedel, da se bosta spopadla dva njegova učenca.

Kršna in Pandauvi so ga pričakali z vzklikanjem in obrednim sprejemom, Rama pa potem pogleda oba borca in reče: "Minilo je 42 dni odkar sem zapustil dom. Odšel sem v znaku zvezd Pušya (ozvezdje v bližini ozvezdja Raka), sedaj pa sem se vrnil pod znakom Srvane (5). Madhava želim opazovati ta dvoboj mojih učencev."

Ko je od vsakega od njih prejel izraze spoštovanje se je v svoji modri obleki in čudovite polti namestil med ostale, spominjajoč na Mesec med množico zvezd (6).

Zatem se začne strašen spopad od katerega so se vsakomur dvigali lasje na glavi. Oba borca sta bila neizmerno besna in pogumna, v borbi s topovi sta bila eden in drugi učenca Rame. Bila sta kot Maya in Vasava. Naskočila sta drug drugega kot dva pobesnena slona v zanosu ponosa kot v dobi parjenja. V tem trenutku so zatrobili sloni, kateri so stali naokrog, zagugale pa so se tudi bojne listine. Orožje Pandauvov kateri hite za zmago zasije samo od sebe.

Besen in surov spopad je potekal nekaj časa, potem pa so se vojščaki umaknili da predahnejo. Hitro so zopet dvignili silne topove in naskočili drug na drugega umikajoč se pred nasprotnikovimi udarci. Medtem ko je Bhima vihtel s svojim orožjem, se je zaslišal takšen žvižg, da se je tvoj sin prav zares začudil. Medtem, ko je Duryodhana udarjal, kralj, so se po nebu iskrili siji od teh udarcev, treskanje pa je bilo strašno. Vihteč s svojim kijem je z njim ustvarjal takšen vihar, da je zazeblo srca Pandauvov in Somak. Bhima udari po Duryodhaninem topu, ogenj pa šine kot, da sta se udarila dva groma. Tvoj sin izvede obrat na levo in s svojim topom udarca ni niti vzdrhtel. Vsi opazovalci pa so se nad tem začudili.

Potem se Duryodhana umakne Bhiminemu udarcu in ga z vso silo udari v prsa, omotičen Bhimasena niti za trenutek ni vedel na katero stran bi šel. Vsi Pandauvi in Somake so se združili, Bhima pa se je v tem času približal Duryodhanu in ga udaril postrani in ta pade na kolena omamljen od moči udarca.

Močni vitez se zopet vzravna dihajoč tako glasno, kot velikanska kača in pogledajoč ves čas na Bhima, zopet naskoči nanj. S svojo smrtonosno veččino Duryodhana potem zadene Bhima v sredino čela ta pa ostane nepomičen kot gora, naslednji udarec pa ga vrže na tla. Ta pa vseeno hitro pride k sebi in ob velikem trudu ponosno stopi na noge, zbere svoje potrpljenje in obračajoč z očmi obriše okrvavljen obraz. Arđun je spremljal dvoboj teh dveh močnih Kuruov in se obrne h Kršni: "Povej Đanarddana kateri je tebi od teh dveh močnejši in čigave zasluge bodo prevladale?"

Vasudeva reče na to: "Na enak način sta učena. Bhima ima veliko moč toda Dhrtaraštrin sin je več vasil. Bhima ne bo nikoli zmagal, če se bo pošteno boril. Samo Yudhištira je kriv za vso to novo nevarnost v kateri smo se znašli. Kdo je ta kateri bi, če ima malo pameti izzival na dvoboj obupanca? Niti Indra ne more stopiti pred tistega, ki se nadeja, da bo izvlekel živo glavo, obseden od juriša na njega."

Arđun je razumel kaj je hotel Kršna o tem reči, zato se je Bhimi pred očmi udaril po svojem levem stegnu in Bhima je razumel ta znak. Dvoboj je še naprej besnil in zdelo se je, da je za Duryodhana ugodna priložnost. On se nasmehne in napade in izgledalo je, da je Bhima razdovojen od nasprotniških udarcev, toda potem se zbere, Duryodhana pa pomisli, da se pripravlja, da mu vrne udarec in ga ni hotel ponovno napasti. Tako Bhima zopet pride do sape in jezno napade. Tedaj hoče Duryodhana skočiti v višino, da bi se izognil Bhiminemu napadu, Bhima pa je razumel njegovo namero in zatuli in vrže top kateri polomi oba bedra Duryodhanu, kateri je skočil, da se umakne tega preje naciljanega udarca.

Polomljenih nog tvoj sin pade na zemljo, ob gromozanskem tresku. V tem trenutku so pihljali močni vetrovi in dvignil se je strašen hrup. Pade nevihta prahu, zemlja pa se je s svojimi travami drevesi in gorami zatresla. Ko je padel gospodar zemlje, so na nebu besneli meteorji in padati je začel krvav dež, Bharata, jezera in studenci so

bljuvali kri, rečni tokovi so se obrnili v nasprotno smer. Ta strašna znamenja so pognala strah v srca Pandauvov in Pancal, bogovi in gandharve pa so se začeli razhajati. Vsak je odšel od koder je prišel, med seboj pa so govorili o velikem boju, ki sta ga izvajala njihova sinova.

Tedaj Bhima pristopi k svojemu padlemu nasprotniku in mu reče: "O bednik, ti, ki si se pred celo kraljevsko zbornico rogal Draupadi "Krava, krava!" in nas smejoč poniževal, sedaj okušaj posledice svojih del!" - In govoreč tako on udari padlega sovražnika s svojo levo nogo v glavo. Številni veliki vojščaki Somak niso odobraval tega neplemenitega dejanja, ker so bila njihova srca naklonjena pravičnosti. Medtem, ko je Bhima plesal in se hvalil nad svojim padlim sovražnikom ga ogovori Yudhištira: "Znesel si svoj bes častno in nečastno, ti si izpolnil svojo zaobljubo! Prenehaj sedaj, o Bhima. Ne teptaj njegovo glavo z nogo! Ne delaj greha! Duryodhana je kralj in tvoj sorodnik. Spomni se, da je on kraljevske krvi in da ne zasluži, da ga sedaj žališ! Sedaj zasluži usmiljenje, ker je povsem propadel, vsi njegovi bratje, sorodniki in prijatelji pa so pobiti. Padli so njegovi sinovi in ne bo nikogar da mu nosi njegove posmrtno ostanke. On je tvoj brat in ni prav, da to delaš!"

Rekoč to Bhimasenu, Yudhištira pristopi k Duryodhanu in z drhtečim glasom od solz začne govoriti: "Ne jezi se pa tudi ne pomiluj se. Ta žalostni in strašni konec je brez dvoma posledica tvojih preteklih del. Očitno je, da je tak izid odredil sam Stvarnik in da nam je usojeno, da ti žališ nas in mi tebe. Prvak med Kurui mi smo tisti katere je potrebno pomilovati, ker nas bodo gotovo preklinjale jokave vdove, soproge Dhrtaraštrovih sinov in vnukov. Ti pa odhajaš s tega sveta in sigurno je, da boš našel svoje mesto v nebesih!"

Ko je videl, da je tvojega sina podrl udarec po bedrih je ostri bojevnik Balarama dvignil svoje roke v besu in z žalostnim glasom objavi sredi vseh teh kraljev: "To je sramota, Bhimasena! Nečastno je v tako pošteni borbi zadajati udarce pod pasom. Ta Bhima je

strahopetec in nevrednež, ki ne spoštuje navade temveč dela kar mu je ljubo!" In močni Baladeva zamahne s svojim ralom in napade Bhimasena.

Tedaj močni Kršna vedno pokoren svojemu starejšemu bratu objame s svojima rokama Rama in v tem trenutku sta bila dva junaka iz roda Yadav kot Sonce on Mesec na večernem nebu, ker je bil eden svetle, drug pa temne polti. Kršna začne miriti besnega Rama in mu govori: "Pandaui so naši prijatelji po naravi in njihovo junaštvo ni skaljeno! Oni so otroci očetove sestre, njihovi sovražniki pa so jim zadali veliko bede! Vsak je dolžan izpolniti svojo zaobljubo, Bhima pa se je že takrat sredi zborne dvorane zaprisegel, da bo s svojim topom Duryodhanu polomil bedra! O pogubitelj sovražnikov in veliki rši Maitreya je nekoč preklel Duryodhana rekoč mu: Bhima ti bo s topom polomil tvoja stegna! Zato jaz ne vidim na Bhimu nikakršne krivice! Rama ne dopusti, da te obvzame gnev!"

Izvrstni poznavalec čudežnih zakonov je poslušal Kršnine besede in mu odgovori: "Tisti, ki so poštene ne odstopajo od uka čudežev! Nenasitnost za koristmi in želja po užitkih pa ogrožajo te zakone. Velike sreče se dospe tisti, ki sledi zakonom kreposti, koristi in užitka, brez, da bi bil kateri od teh oškodovan. Lahko rečeš kar ti je volja Govinda, toda Bhima je kratil enega od teh treh!"

Kršna mu odgovori: "Tebe vedno poveljujejo, da si pravičnik predan Pravici in da ne poznaš gneva. Zato se utišaj in ne dopuščaj gnevu, da te obvladuje. Vedi, da se sedaj začena kaliyuga! Zato moraš razumeti, da je Pandauvov sin vrnil svoj dolg sovraštva in neprijateljstva in da je izpolnil svojo zaobljubo."

Rama so Kršnine besede spravile v dobro voljo toda njegova jeza ni povsem minila in on se obrne k vsem kateri so se tu zbrali: "Pandauvov sin bo sedaj v svetu poznan kot nepošten borec, ker je z nedovoljenim udarcem ubil pravičnega Suyodhana. Kralj Duryodhana je častno dokončal svoj žrtveni obred izlijoč svoj življenski dah kot

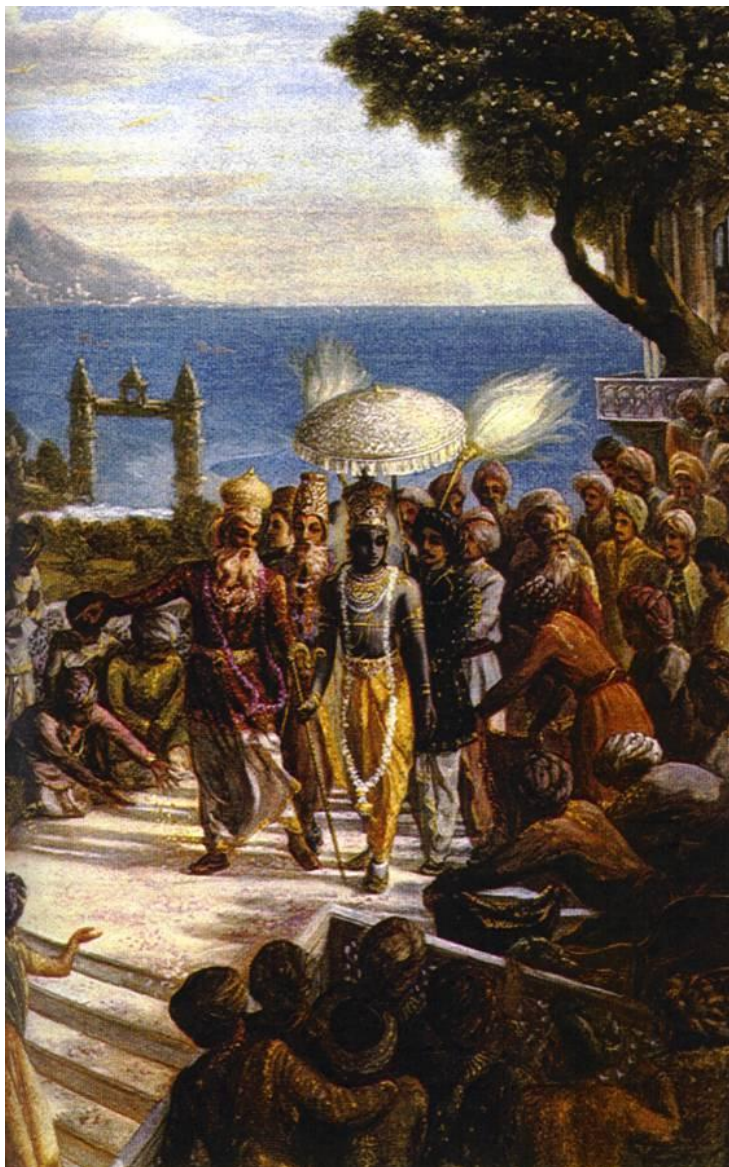
žrtveno vlivanko in s tem dosegel neumrlo slavo! In ko to izreče junaški Rohinin sin, se je povzpел na svoj beli voz in odjezdil proti Dvarki kot krona belega oblaka.

Pancale, Vršnji in Pandauvi pa so ostali bolj žalostni kot veseli. Potem Vasudeva pristopi k Yudhištiru, ki je žaloval sklonjene glave in izpolnjen s tesnobo in mu reče: "O pravični kralj Yudhištira ti si poznavalec čudežnih zakonov. Zakaj si dopustil, da se dogodi to nedostojno dejanje in da je Bhima z nogo udaril padlega in nezavestnega Duryodhana?" Na to mu Yudhištira odvrne: "Ni mi bilo všeč, Kršna, ker se je Bhimina noga dotaknila kraljeve glave niti se ne veselim, ker gledam uničevanje svojega roda, toda Dhrtaraštrini sinovi so nas prevarali in veliko grdega smo morali poslušati od njih. Ubijoč nenasitnega Duryodhana, ki je bil suženj strasti se je Pandauvov rod končno pravično ali nepravilno vseeno zadovoljil."

Vrkodar pa oči razširjenih od vzhičenja in sklonjenih rok pristopi k svojemu bratu vesel zaradi zmage, ki jo je dosegel in reče: "O kralj, Zemlja je od danes tvoja in v njej ne bo več prepira, ki bi kalil tvoj mir niti trnja da te moti!"

Yudhištira reče na to: "Prišel je konec tudi temu vojskovanju! Z dobro srečo si se oddolžil svoji materi pa tudi svojemu besu!"

Tedaj se oglasi uničevalec Madhav: "O zemeljski gospodar ni lepo še enkrat ubijati že mrtvega sovražnika ponavljajoč pred njim surove besede. Ta grešni, brezsrarni nezasitni zlikovec je končno končal kot njegovi brezbožni svetovalci. Čemu še trošiti ogorčene besede za nekoga, ki leži kot drevo. Povzpnite se na vozove kralji, ker je prišel čas, da gremo od tod!"

Vstop Kršne v mesto Dvarko.

Te sramotitve je slišal kralj Duryodhana in pobesni in hoče vstati, toda samo sede na kolke podpirajoč se z rokami. Tedaj se namršči in upre svoj pogled na Vasudeva in tedaj Bharata je bil kot kača strupenjača kateri je odsekan rep! Ni se oziral na grozne bolečine, ki jih je trpel temveč je začel zasipavati Vasudeva z ostrimi in strupenimi besedami: "O sin Kamsinega roda, zdi se, da nimaš niti malo sramu, ko si že pozabil, da sem podrt z nepoštenim udarcem, če se spoštujejo pravila boja s topovi! Ti si bil ta, ki je dal namig Bhimu in ga spomnil da mi polomi bedra! Misliš, da nisem opazil, ko je Arđun dal Bhimu znak! S pomočjo tvojih zvijač je padlo tisoče kraljev, ki so se vedno pošteno borili! Ali se ne zgražaš nad tem, ko delaš takšna dela? Če bi se pošteno borili proti meni, Bhišmu, Karni in Dronu zmaga nikoli nebi bila vaša!"

Vasudeva pa odvrne: "Ti, tvoji bratje, sorodniki in prijatelji so padli Gandharin sin, samo zato, ker si se ti napolil po stezi grešnikov. Zaradi tvojih slabih del so padli Bhišma, Dron in Karna je izgubil glavo, ker se je zgledoval po tvojih grešnih dejanjih. Jaz sem te slaboumnež prosil, da daš Pandauvom njihovo dediščino, toda tvoja zloba in Šakunijeva podpora ti nista dala, da me poslušáš. Bhima si zastrupil, poskušal pa si jih skupaj z materjo zažgati v hiši iz laka in zaslužnjen s svojo nezasitnostjo si storil veliko nečastnih del. Zato okušaj svoje plodove!"

Duryodhana mu odgovori: "Preučeval sem svete spise in dajal darila kot nalagajo navade, vladal sem tej prostrani zemlji in njenim morjem in stopal po glavah svojih sovražnikov. Kdo drug se lahko dviga s takšno srečo? Še celo končal bom na način katerega spoštuje vsak kšatriya! In ta sreča mi je usojena! Jaz sem užival v človeških zadovoljstvih pa tudi v tistih, ki so dostopni samo bogovom in so težko dostopni ostalim kraljem. Živel sem v največjem blagostanju in kdo je lahko srečnejši od mene? Odhajam na nebo ob vseh tistih, ki so mi hoteli dobro in ob svojih mlajših bratih vi pa ostajate ne da bi dosegli svoje želje! Nadaljevali boste živeti razjedani z žalostjo v tem nesrečnem svetu!"

Ko bistroumni kralj Kuruov konča svoj govor, je ploha dišečega cvetja padla z neba. Gandharve so udarile na svoja ljubka glasbila in v zboru so zapele hvalo kralju Duryodhanu. Vse štiri strani sveta so zasijale v barvi lazulita. Gledajoč vsa ta čudesa in poslušajoč hvalo kralju Duryodhanu so se Pandauvi sramovali v svojih srcih in Vasudeva z njimi.

Potem se oglasi Kršna z glasom kot grom: "Vsi oni so bili močni vojščaki, lahkih rok in vajeni orožja, Niti vsa vaša moč vam nebi bila dovolj, da jih v poštenem boju premagate. V poštenem boju nebi padel nit kralj Duryodhana. V želji, da vam storim dobro sem vedno uporabljal moč slepil in sem storil, da oni na različne načine izgube življenja. Če nebi uporabljal slepil nikoli nebi bili vaši zmaga, niti kraljevina. Ne jemljite si preveč k srcu, da je vaš sovražnik premagan s slepili. Ko število sovražnikov postane preveliko potem se je potrebno zateči k zvitosti in slepilom, da bi se uničili. Tudi sami bogovi so na isti način premagali asure in to kar je dobro za bogove je dobro tudi za vse ostale!"(7)

Te Vasudevine besede so razveselile Pandauve in Pancale in oni so zatulili kot levi in odšli k svojemu dvorcu. Ko so vstopili so prišli do tabora in Prthini sinovi so vstopili v Duryodhanin šotor v katerem ni bilo več njegovega gospodarja pa niti bleska, ki ga je obkrožal. Bil je kot mesto za zabavo katerega so gledalci zapustili.

Arđun se še ni sestopil s svojega voza, ko ga Kršna ogovori in reče: "Snemi z voza Gandivo in svoje neusahljive tulce jaz pa bom prvak med Bharatami sestopil za teboj. Stori tako kar je za tvoje dobro."

Dhanandžaya stori tako kot mu je bilo rečeno, modri Kršna pa spusti uzde in sestopi z Arđunovega voza. Ko je Gospod vseh bitij sestopil s tega voza je tistega trenutka izginil tudi nebeški Opičjak, ki je do tedaj stal na vrhu tega vozila. Tedaj pa se streha vozila, ki so jo z ognjem zasipali Dron in Karna v trenutku spremeni v pepel, kralj, glede na to da se ni pokazal niti plamen! O gospodar, Pandauvi so

osupnili, ko so namesto tega vozila zagledali samo pepel, Arđun pa je pozdravil Kršna in se prikloni pred njim, potem pa sklenjenih rok in z glasom polnim ljubezni reče: "Govinda, o Božanski, zakaj je ogenj pojedel ta voz? Povej mi močnoroki, če misliš, da bom lahko slišal resnico in da mi bo prizanešeno!"

Vasudeva pa mu odgovori: "Arđun, ta voz so že prej pojedli ognji raznih orožij toda se ni razpadel samo zato, ker sem se v boju v vozu vozil jaz na njih. On je bil že sežgan s silo Brahmanovega orožja, razsul pa se je šele ko sem ga jaz zapustil, ker si ti dosegel kar si si želel."

In božanski Kesava objame Arđuna in mu reče: "Z dobro srečo, ti si tisti, ki je zmagal Kuntin sin! Z dobro srečo, ste ostali živi v tem groznem boju, ti, kralj Yudhištira, pa tudi nosilec Gandive, Bhima in dva Madrina sinova! Ko sem prišel v Upaplayo si ti pristopil k meni kralj, ob tebi pa je bil nosilec Gandive, vi pa ste me pogostili z medom. Tedaj si mi rekel: Ta Dhanandaya je tvoj brat in prijatelj Kršna! Zakaj ga ščitiš v vsaki nevarnosti! Jaz sem ti na to odgovoril: Naj bo tako! - Glej jaz sem Arđuna zaščitil in zmaga je tvoja!"

Od tega kar je slišal so se pravičnemu Yudhištiru dvignile lase na glavi in on odvrne Đanađanu: "O tlačitelj sovražnikov kdo bi se razen tebe pa, če je to sam gromovnik lahko uprl Brahmanovemu orožju!? Pa še celo, če ga uporabita Dron in Karna! Veliki rši Kršna Dvaipayana mi je v Upaplayi rekel, da je pravica tam kjer je Kršna in kjer je on je tudi zmaga!"

Zatem so vsi vstopili v tabor Kuruov in tu najdejo veliko bojne opreme, dragulje in drugega bogastva. Bilo je pa tudi veliko srebra in zlata in biserov in dragocenega nakita, tkanin, kož in nešteto sužnjev moških in žensk. Tu je bilo vse kar vladar potrebuje.

Satyaki in Pandaui so ostali, da se odpočijejo, potem pa jim slavni Vasudeva reče: "Ostanimo te noči izven tabora. To nam bo prineslo mnogo dobrega."

- "Naj bo tako!" - so odgovorili in se odpravili od tam v želji, da store tisto, kar jim bo prineslo dobro srečo. Prišli so na obalo svete reke Oghavati in tu ostali, da bi prenočili, ko so se osvobodili sovražnikov. Samo Kršna iz roda Yadua so poslali v Hastinapuro. Medtem, ko se je pogumni Vasudeva z Daruko vzpenjal na svoj voz so mu oni rekli: "Pojdi in potolaži nemočno Gandhari, ki je izgubila vse svoje sinove. Ko bo izvedela za smrt svojega sina bi vas lahko z ognjem svojega duha lahko spremenila v pepel. Če nebi v tem kravavem spopadu bil Arđunov zaščitnik, kako bi premagali to neskončno morje sovražnikov? Nam na ljubo Kršna si poslušal veliko grdih in trpel neštete udarce kot gromi. Zato stori nekaj, da tvoja velika dela ne bodo zaman."

In gospod Kršna se napoti v prestopnico Kuruov, vstopi v mesto in ulice so odmevale od njegovega voza. On je poslal sporočilo kralju Dhrtaraštru potem pa sestopi s svojega voza in vstopi v palačo starega kralja. Tedaj opazi najboljšega med vsemi ršiji Dvaipayana, kako prihaja njemu v srečanje. Đanarđana se mu dotakne stopal in njemu in kralju Dhrtaraštru tiho izreče svoj pozdrav Gandhari. Nekaj časa je jokal z njimi potem pa opere oči z vodo kot to nalagajo navade in se obrne na njih z ljubeznivimi besedami: "Tebi je vse poznano, Bharata! Niti preteklost niti prihodnost pred teboj nimajo skrivnosti, ker ti gospodar poznaš tok časa. Pandauvi so se tebi na ljubo trudili preprečiti propad svoje rodbine in uničenje kšatrijskega roda. Kralj Yudhištira je mirno živel in njegovi bratje so se z njimi strinjali. Po tisti nepošteni igri s kocko je odšel celo v izgnanstvo. Tebi so čas in grabežljivost zmedli čutila in nisi poslušal mojega nasveta. Celi stan kšatrij je zaradi tvoje krivice zbrisan z obličja zemlje. Ali ni tok samega časa, ki vse razjeda? Vzdrževanje vašega roda in nadaljevanje roda in posmrtni pogače, ki je sedaj odvisna od potomstva sedaj ostajajo v oskrbi Pandauvov, to pa velja tudi za tebe in Gandhari. Ti in niti Gandhari ne nosita v sebi sovraštva do Pandauvov! Ti veš močnoroki, kakšna je Yudhištirina ljubezen do tebe. On zaradi tebe noč in dan izgoreva v žalosti in ne more najti miru v srcu, čeprav je

samo uničil svoje sovražnike. Misel na tebe in Gandhari je v njem ugasnila vse veselje."

Rekoč to Dhrtaraštru se je vodnik Ydauvov obrnil k Gandhari in ji pričel govoriti: "Subalinova hči, ti, ki izvršuješ nezaslišane zaobljube, poslušaj kaj ti bom rekel: Se spominjaš kraljica tistih besed, ki si jih izgovorila pred menoj v sredi zborne dvorane, besede, ki so bile sama pravičnost in blagor obema stranema. Rekla si: Poslušaj me brezumnež! Zmaga je tam kjer je Pravica! Toda tvoji sinovi te niso hoteli poslušati! Imej to na umu, blagoslovljena gospa in ne dopusti, da ti žalost stre srce. Ne zaželi si propada Pandauvom v svojem srcu, ker si z močmi katere si si pridobila s svojo pokoro lahko s svojimi besnimi očmi zažgeš vso zemljo s premičnimi in nepremičnimi bitji na njej!"

Gandhari reče na to: "Kesava, tako je kot si rekel! Moje srce je nemirno in ga zažira bolečina, toda jaz sem te poslušala in moje srce se je pomirilo. Kar pa se tiče Pandauvov so oni edina zaščita slepega kralja." - In rekoč to je Gandhari zakrila svoj obraz in glasno zajokala, izgorevajoč v bolečini za svojimi sinovi. Medtem, ko je tako tolažil kralja in Gandhari, Kršna naenkrat začuti, da Dronin sin pripravlja neko zlo Pandauvovim sinovom. On hitro vstane in se prikloni Vyasi potem pa ogovori Dhrtaraštra: "Prvak med Kurui od tebe se moram posloviti. Ne dopusti, da te obvlada žalost! Zapuščam te tako v naglici, ker Dronin sin namerava storiti neko zlo. Zadal si je, da bi to noč uničil Pandauve!"

Tedaj Dhrtaraštra in Gandhari odgovorita: "Pohiti močnoroki in zaščiti Pandauve, potem pa se vrni Đanarddana!"

In Kršna se je z Daruko odpravil na pot. Ko je prišel na mesto, kjer so se Pandauvi utaborili jim pove kako je bilo.

Sandāya govori naprej(8): "Poslušaj gospodar povedal ti bom kako se je zgodilo: Polomljenih bokov in beder in prekrit z zemljinim

prahom je Duryodhana zbral svoje razsute kodre in se ogledal z vseh strani. Obvzet z besom in oči polnih solz me je pogledoval od časa do časa, naenkrat pa začne udarjati s pestmi po zemlji kot pobesneli slon. Stiskal je z rokami svoje kolke in klel Pandauvove sinove, potem pa se obrne k meni: "Joj mene katerega so branili Santanuov sin Bhišma in Karna, pravaka med vojščaki in Gautamin sin in Šakuni in Dron in Asvatthaman in Salya in Krtavarman je sedaj doletela težava! Sedaj, ko me je Bhima udaril z nogo v glavo medtem ko sem polomljen ležal na zemlji me ničesar ne more začuditi! Izgleda, da se čas ne more ustaviti! Moji sorodniki poznajo zakone vojskovanja in zato tistim, ki sedaj žalujejo za menoj reci: Držal sem žrtvene obrede in dobro sem vzdrževal vojne zasluge. Vladal sem celemu svetu in njenim morjem in stopal sem na glave sovražnikov. Svoji družini sem dajal bogastva kolikor je bilo v moji moči. Kdo je lahko srečnejši od mene! Sreča je, da nisem premagan v boju in prisiljen, da služim svojemu sovražniku! Sreča je gospod, da me je vse moje blagostanje zapustilo šele po moji pogubitvi. Naj sedaj služim drugemu!"

Na novico, da je Duryodhana premagan so Asvatthaman, Krpa in Krtavarman hitro prispeli na prizorišče dvoboja in zagledali tvojega plemenitega sina kako leži na zemlji kot velikansko drevo sala, katerega je zrušila nevihta. Okrog njega je bilo veliko strašnih bitij in grabežljivih živali. Zbrale so se okrog Duryodhana tako kot se številni podaniki željni bogastva zbirajo okrog svojega vladarja. Sestopili so s svojih vozov in v teku prispeli do kralja in se posedli okrog njega.

Sikajoč kakor kače in oči polnih solz je Dronin sin takole rekel največjemu kralju na zemlji: "Neizpodbitna resnica je, da na svetu ni ničesar obstojnejšega ko ti ležiš, tiger, sedaj pokrit z zemeljskim prahom. Joj tisti, kateri je hodil nad glavami kšatrij in bil poškropljen z vodo kronanja, sedaj leži na zemlji pokrit s prahom! Na svoji poti čas prinaša števine obrate!"

Kralj obriše svoje oči z rokami in znova zajoče, potem pa reče trojici junakov katerim je bil Krpa najstarejši: "Rečeno je da je

podložnost smrti določil Stvarnik. Dobro je, da sem tudi jaz padel v boju ob vseh teh sorodnikih in prijateljih. Vidim, da ste se na srečo umaknili in iz tega pokola izšli živi in zdravi. To mi je všeč. Ne žalujte za menoj. Če Vede govorijo resnico sem si zaslužil da prebivam v številnih področjih neizmernega blagorja."

Medtem, ko je gledal užaloščenega kralja okopanega v solzah se je Droninemu sinu razplamtel gnev kot ogenj vsesplošnega uničenja. Obvzet z besom je lomil roke in z glasom zamolklim od joka je govoril: "Moj oče je padel od roke teh bednikov kateri so se posluževali okrutnih slepil, toda niti to me ni tako hudo užalilo kot ta beda v kateri se ti sedaj nahajaš! O kralj, poslušaj moje besed katere bom sedaj izrekel v zakletvi z resnico vseh svojih del, svojo vero in duhovnim zaslugam katere sem do sedaj dosegel! S svojo močjo bom danes pred samim Vasudevom Pancale odpremil v Yamino cesarstvo! Na tebi je, da o tem odločiš kralj in mi daš dovoljenje!"

Ko kralj sliši te Asvatthamanove besede mu srce vzdrhti od veselja in reče Krpi: "Uničevalec ne oklevaj temveč mi prinesi vrč poln vode!"

In prvak med brahmani je poslušal kraljev ukaz in mu prinsel vrč poln vode, ko pa ta pride do njega mu ta reče: "Prvak med brahmani bodi blagoslovljen, če mi želiš dobro naj bo Dronin sin imenovan za poveljnika moje vojske. Če kralj tako ukaže se lahko tudi brahman bori, še bolj pa, če je že sprejel zakone kšatriy. Tako so rekli učeni v svetih knjigah."

Krpa je poslušal kralja, Saradvatov sin pa postavi Droninega sina za poveljnika Duryodhanine vojske. Ko se je obred končal, Asvatthaman objame najboljšega med kralji in se odpravi od tam medtem, ko so vse strani sveta odjekale od njegovega vzklika. Duryodhana pa ostane tu okopan v krvi in prebije tu strašno in neutolažljivo noč.

Deseta knjiga

SAUPTIKAPARVAN

Knjiga o nočnem nepričakovanem napadu

Kralj Dhtraraštra reče: "Uresničile so se besede plemenitega Vidure! Joj, Sandāya, moj sin jih ni hotel poslušati! Povej kaj so storili Krtavarman, Krpa in Dronin sin po padcu mojega sina katerega so sovražniki podrli z nepoštenim udarcem?"

Sandāya nadaljuje: Oni niso odšli daleč. Hitro so vstopili v gozd poln bujnega drevja in plezalk. Zaustavili so se, da prenočijo pod velikim banyanom s tisoč vejami največjim drevesom v gozdu. Utrujeni zaradi ran so junaki izpregli konje in opravili večverne molitve ter se ulegli na golo zemljo.

Sonce je zašlo za gorami Aste in prišla je Noč, mati Vesolja. Nebo se je posulo z zvezdami in planeti ter je izgledalo kot pisana tkanina in bilo ga je lepo pogledati. Z vseh strani so se približevali glasovi nočnih bitij, tiste, ki pa žive podnevi pa so se že odpravile na počitek. Asvatthaman ni mogel zaspiti. Žalost in maščevalniška jeza mu nista dala mira. Ta vitez močnih mišic se je obračal naokrog in opazoval strašen gozd naseljen z raznimi bitji. Tedaj opazi, da se je na banyanovem drevesu namestilo tisoče vran katere so prišle tja, da preživijo noč. In medtem, ko so ptice brezskrbno spale, Asvatthaman opazi veliko sovo strašnega izgleda, zelenih oči in mrkega telesa, velikega kljuna in dolgih in ostrih krempljev. Hukajoč komaj slišno, se je krilato bitje približevalo banyanovim vejam in sede na eno vejo, potem pa uničevalka vran začne pobijati pospale ptice trgajoč jim glave in krila s svojimi ostrimi kremplji in tako pobije številno množico svojih sovražnikov.

Gledajoč ta nepozabni prizor se je Dronin sin globoko zamislil in rekel sam pri sebi: "Ta sova me uči kako naj se bojujem! Prišel je čas, da storim to za čemer stremim! Brezbožni Pandauvi in Pancale so mi s prevaro ubili očeta in vse njegove prijatelje posamič z nepoštenim in

nagnusnim načinom. Tudi mi lahko njih pobijemo medtem, ko jih presenetimo v spanju. Poznavalci svetih knjig vedno dopuščajo, da se stori nekaj na varen in ne na nepreverjen način. Prekršil bom navade kšatriy in skalil svoje ime, pa čeprav me bodo zaradi obsojali!"

In tako se je neustrašni Asvatthaman odločil, da še iste noči pobije v spanju Pandauve in Pancale. Ko je sprejel to odločitev se še enkrat v sebi zaobljubi, da bo to izvedel potem pa prebudi svojega strica Krpa in Krtavarmana poglavarja Bhođ. Tako budna onadva poslušata kaj jima govori toda zaradi sramu mu ničesar ne odgovorita.

Končno se oglasi Krpa: "Slišala sva kar si rekel močnoroki, toda poslušaj tudi ti mene: Nad vsemi ljudmi vladata dve sili: Usoda in Trpljenje. Če dobro obdelamo zemljo in dež pravočasno namoči zemljo bo seme prineslo bogato žetev. Tako je tudi z vsakim človeškim uspehom. Včasih usoda deluje sama od sebe, toda, če se človek dovolj ne potruji ga to pripelje v veliko bedo. Če nekdo na svetu uživa v plodovih svojih del brez, da bi se sam karkoli potrudil se na to vedno gleda s posmehom, on pa postane predmet vsakega sovraštva. Na tem svetu se ničesar ne more storiti brez truda. Tisti, ki dela poslušajoč nasvete starejših si bo hitro nabiral veliko plodov. Tisti, ki pa ne spoštuje druge in se ne ozira na njih temveč gnan s strahom, strastjo in zlobo žene, da stori kar se je odločil se bo hitro soočil s propadom. Duryodhana je bil obseden z zavistjo in ni mogel videti prihodnosti. Nerazumno se je gnal, da stori tisto kar se ni dalo storiti ne da bi poslušal modre nasvete. Bil je zloben od samega začetka toda tudi nas je našla ta nesreča, ker smo šli po isti poti grešnikov. Vsa ta groza mi je scvrkla um in več razmišljam vse manj vem kaj nam je storiti. Zato odidimo k Dhrtaraštru in Gandhari in plemenitemu Viduri, oni nam bodo vedli povedati kaj je sedaj pametno storiti."

Asvatthaman je izgoreval od hude žalosti in ker se je že odločil storiti zlo, on takole reče drugima dvema: "Vsak razmišlja po svoje in

drugače od ostalih in vsakemu je lastna pamet najljubša. Vsak misli, da je najpametnejši. Človeška pamet se vedno najde v veliki skušnjavi, ko se sooči z hudimi težavami ali z velikim blagostanjem. Ta nepojmljiva nesreča me je nagnala, da sprejem odločitev in povem vama kaj mislim: Rojen sem v častni brahmanski družini, toda na nesrečo sem posvečen v običaje kšatriy. Ali bom lahko pred ljudmi spregovoril eno samo besedo, če ne bom maščeval smrt svojega očeta? Zato bom, spoštujoč dolžnosti kšatriy še danes odšel po stopinjah svojega kralja in svojega plemenitega očeta. Pobil bom svoje sovražnike, ki bodo vsi na enem mestu, prvi pa bo padel Dhrštadyumna! Ko danes pobijem in posekam vse Pancale, potem bom z veseljem napadel Pandauve."

Krpa reče na to: "O junak neuvele slave dobro je ker ti v srcu bije želja za maščevanjem in vidim, da te niti sam gromovnik nebi odvrnil od tega. Toda zjutraj se ti bova pridružila tudi midva, sedaj pa odstrani oklep in spusti zastavo in se nocoj spočij. Jutri pa bomo vsi trije napadli zle Pancale in vse njihove privrženca. Ti si izvrsten poznavalec nebeškega orožja in brez dvoma sem to tudi jaz. Ta vitez iz roda Satvata vedno pripravljen na boj, tudi on je veliki strelec. Ali bomo pobili ostale Pancale in z njim Pandauve ali pa bomo tudi mi odšli v nebesa!"

Oči zakrvavljenih od besa Asvatthaman odgovori stricu: "Ali lahko spi tisti, kateri je v težavah ali človek podpihovan z besom ali pa tisti čigar srce vedno razmišlja kako bi prišel do bogastva ali pa tisti, ki ga muči želja? Mene pa mučijo vsi štirje vzroki! Ali veš, kako boli srce tistega kateremu so ubili očeta! Moje srce se para dan in noč! Jaz ne morem razmišljati o življenju, dokler v boju ne ubijem Dhrštadyumna! Ko je ubil mojega očeta je on postal moja naslednja žrtev pa tudi vsi tisti, ki so okrog njega. Če pa jih bodo ščitili Vasudeva ali Arđun bodo oni nepremagljivi kot, da so pod Indrino zaščito! Šele, ko v spanju pobijem svoje sovražnike so bom lahko brezskrbno predal spancu."

Krpa mu odgovori na to: "Prijatelji se vedno trudijo, da svojega

prijatelja odvrnejo od greha. Vedno napreduje tisti, ki dovoli, da ga pregovorijo, da ne stori greha. O sin, ne stori to zaradi česa boš kasneje obžaloval! Naša vera ni nikoli opravičevala ubijanje v spanju. Isto velja tudi za tiste, ki so položili svoje orožje in zapustili konje in voz. Ti si v tem svetu slavljen kot prvak med tistimi, ki obvladajo orožje in kot človek, ki ni nikoli storil najmanjšega prestopka. Ko zjutraj vzide Sonce boš ti bleščeč kot drugo sonce izšel pred svoje sovražnike in jih v boju oddvojil od življenja."

Asvatthaman pa reče na to: "Stric moj, jaz ne dvomim, da je vse tako kot praviš, toda razuzdani lopovi so Karni vzeli življenje medtem, ko je vlekel kolo iz blata! Bhima je ubil Duryodhana z udarcem pod pasom! Ali je ostalo še kaj dharme, kar bi mi morali spoštovati? Pandauvi so enkrat in za vselej zrušili meje dharme in zakaj bi se mi naprezali okrog vitežkih zakonov? Kaj me briga, če v spanju pobijem Pancale, ki so na nepošten način posekali mojega slavnega očeta, celo, če se v svojem naslednjem življenju rodim, kot črv ali žuželka. Odločitev katero sem sprejel me prebada, da pohitim k njenemu izvrševanju! Niti ni rojen, niti se ne bo rodil tisti, ki bi me zaustavil!"

In rekoč to, vitežki Dronin sin zapreže konje. Že je hotel oditi, ko ga ogovorita Krpa in Krtavarman: "Zakaj si zapregel konje? Midva sva se odločila, da se ti zjutraj pridruživa in ne spodobi se, da ti nimaš zaupanja v naju, ki sva ob tebi v dobrem in slabem!"

Asvatthamanu ni šla iz glave smrt njegovega očeta in on jima pošteno reče kaj namerava: "Na grešen način bom danes ubil sina kralja Pancal. Odločno sem se odločil, da ubijem tega podleža tako kot se ubija žival, tako da se dospe tja kjer prebivajo tisti, ki padejo od orožja. Ne oklevajta temveč optajta si oklepa in si opasajta svoje orožje potem pa me pričakajta tukaj pravka med vojščaki!" In Asvatthaman se povzpne na svoj voz in odide nad sovražnike, Krpa in Krtavarman pa se napotita za njim. Ko prispejo do tabora Pancal, se Asvatthaman ustavi. Potem se vsi trije približajo vhodu v tabor.

Tedaj Asvatthaman zagleda velikansko obličje bleščeče kot Sonce ali Mesec, od česar so se dvigali lasje na glavi. Stal je na vhodu v tabor in zdelo se je, da mu iz ust švigajo plameni, zobe pa mu je bila strahota pogledati. Velikanske čeljusti so bile razklenjene na obrazu pa je imel tisoč prekrasnih oči. Njegovo telo in obleko je bilo nemogoče opisati, toda, da bi ga lahko gledale bi se še gore razklale od groze. Iz bleščečih plamenov, ki so mu sekali iz ust nosa, oči in ušes je izšlo tisoče Vasudev naoroženih s kolesom, topom in školjko.

Ko je zagledal to podobo od katere bi se zgrozil cel svet, ga je Asvatthaman neustrašno zasul s svojim nebeškim orožjem, toda bitje, kot, da je goltalo vsak njegov udarec. Ko je porabil vse svoje orožje se je končno ozrl okrog sebe in vidi, da so vsa nebesa zapolnjena z Đanarđaninimi liki. On se tedaj spomni, kaj mu je govoril Krpa in se obrne izpolnjen z bolečino in reče: "Tisti, ki ne posluša nasvete svojih dobronamernih prijateljev se mora kesati, ko ga doletijo težave, kot sedaj mene! Z orožjem se ne napadajo domače živali, brahmani, kralj, žene, prijatelji, lastna mati, učitelj, slab človek, maloumnež, slepec, speči človek, tisti ki je prestrašen, ravnokar prebujeni, bedak, pijanec ali tisti, ki ne ve da je napaden. To so učitelji učili že od vekomaj. To bitje, ki stoji pred menoj si ne moreš zamisliti niti z umom. Tu stoji kot palica božje kazni in brez dvoma je to plod moje grešne namere katero sem se odločil izvesti. Tu stoji pred menoj, da bi občutil svoje grešno delo. Sojeno mi je, da odstopim od boja, zato bom poiskal zaščito vsemogočnega Mahadeve. On bo odstranil palico božje kazni z moje poti!" (1)

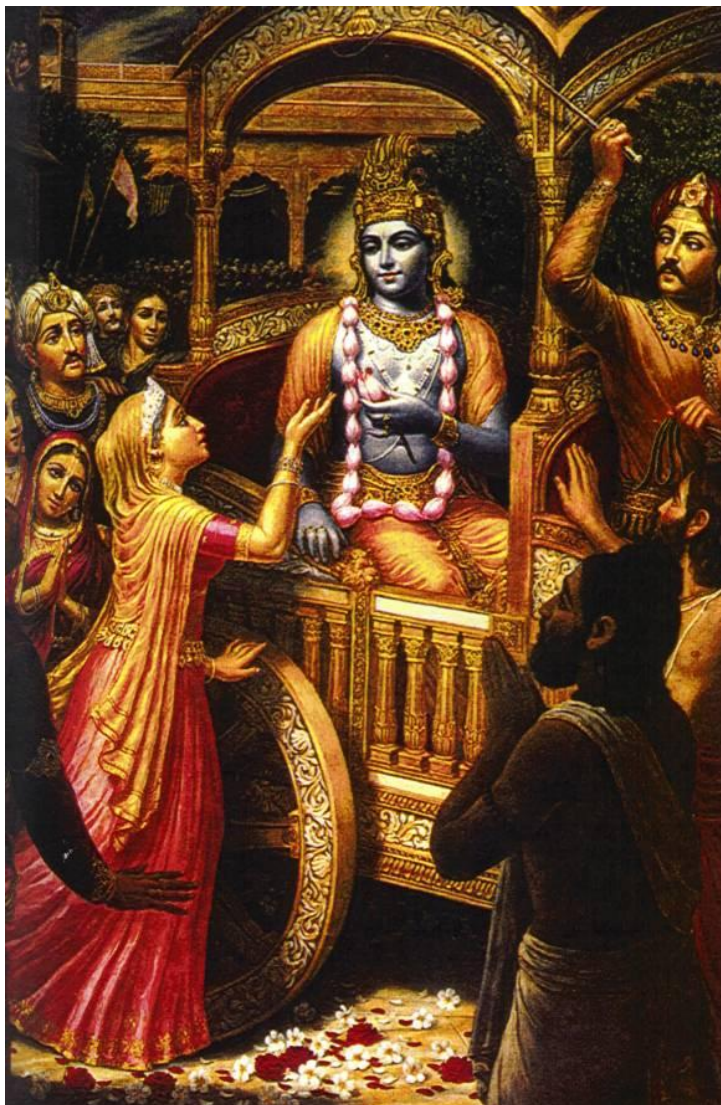
Medtem, ko je premišljeval, Dronin sin sestopi s svojega voza in se prikloni Vrhovnemu Božanstvu in reče: "Dajem se pod zaščito tistega, ki se imenuje Strašni, Sthanu, Šiva, Rudra, Šarva, Isana, Isvara, Giriša! Tisti, ki izpolnjuje vse želje in je Stvarnik in Gospodar Vesolja. Očiščene duše in nemočen kakor sem, izkazujem svoje čaščenje Uničevalcu trivrstnega mesta in kot žrtev ponujam samega sebe! Hvaljen si in hvale vreden! Jaz ti nudim svoj hvalospev, Tvoji slavi! Kar si ti zamisliš ti nihče ne more preprečiti! Jaz ti nudim za

žrtev najčistejše od najčistejšega, elemente od katerih je sestavljeno moje telo!" - V tem se kralj, pred njim prikaže zlati žrtvenik na katerem se poigrava bleščeči ogenj, ki je obsijal vse štiri strani sveta. Okrog oltarja je stala množica bitij, velikih in bleščečih ust in oči z mnogo nog, glav, rok in okrašena s številno množico dragega kamenja. V veselju je odjeknila glasba in smeh, kriki in vzkliki in zaslišale so se pohvale in pritrjevanja Asvatthamanu.

Dronin sin ni pokazal niti najmanjšega strahu. Oborožen z lokom in rokavicami iz kože iguane na rokah on ponudi Mahadevu sebe kot žrtev! Neustrašni in besni Dronin sin izgovori bogu vsečne mantre in svojo dušo ponudi kot žrtev vlivanko. S tem strašnim obredom on potem počasti Mahadeva, čigar dela so strahotna, potem pa sklenjenih rok ogovori velikega boga: "Vsa bitja so v Tebi in Ti si v vseh bitjih in so tvoja najznamenitejša znamenja: O gospod, Ti ki si pribežališče vsem bitjem in jaz pričakujem, da me sprejmeš kot žrtev, ker ne morem premagati sovražnike. Sprejmi me!"

Rekoč to, se Dronin sin povzpne na žrtvenik na katerem je buhtel ogenj in žrtvujoč sebe, vstopi v plamene. Gledajoč ga kako stoji sredi plamenov nepomičen in dvignjenih rok se božanski Mahadeva smejoč pojavi pred njim:

"Z resnicoljubnostjo, čistočo, iskrenostjo, pokoro, pomiritvijo z usodo, zaobljubami, predanostjo, potrpljenjem, mišljenjem in besedami mi je izkazal svoje občudovanje Kršna čigar podvigi so brez greha in zato ni nikogar, ki mi je ljubši od njega. Na njegovo besedo tudi, če bi ga počastil sem jaz ščitil Pancale in ustvarjal razne privede. Ščiteč njih sem samo njemu izkazoval čast. Toda njihov čas je potekel."

Kraljica Kunti govori Gospodu: "O Gospod nihče ne more razumeti tvojih zabav, ki so videti kot človeške. Nikomur nisi posebej naklonjen in nikomur ne zavidaš. Ljudje samo mislijo, da si pristranski."

In ko to pove plemenitemu Asvatthamanu, božanski Mahadeva vstopi v njegovo telo in mu da v roke odličen in zglajen meč.

Izpolnjen z božanskim bitjem, Dronin sin zablešči od moči in božanska moč ga stori nepremagljivega v boju. Z njegove leve in desne strani so stopala ob njem številna nevidna bitja in rakšase in tako se on napoti naravnost v tabor sovražnika kot sam Mahadeva.

Ko je plemeniti Dronin sin odšel k taboru Pancal sta ga Krpa in Krtavarman čakala ob izhodu. Videč ju voljne in pripravljene za boj jima Asvatthaman s šepetom reče: "Jaz bom kot sam Yamu vstopil v tabor in prepričan sem, da vidva ne bosta nikogar pustila, da odide tu živ."

Po več vojaških podvigih so Pancale izčrpani pospali. In Dronin sin vstopi v velik tabor Pandauvovih sinov. On pozabi na strah in se prebije notri tam, kjer ni bilo vrat.

Asvatthaman zagleda Dhrštadyumnov znak in se napoti naravnost do šotora kjer se je on nahajal. Vstopil je in zagledal kraljeviča Pancal kako spi na dragocenem ležišču pokrit s svilo in dišečimi venci. Dronin sin ga prebudi udareč z nogo in ko kraljevič ni hotel vstati, ga zagrabi za lase, vrže na tla in mu stopi z nogo na prsa. Izvijoč se in praskajoč z nohti, kraljevič spregovori s komaj slišnim glasom: "Dronin sin ubij me z orožjem, da bi lahko v nebesih vstopil v cesarstvo pravičnih! No Asvatthaman mu ne dovoli govoriti naprej temveč ga zagrabi z rokama tako, da se je slišalo samo grkljanje.

"Sramota svojega roda - mu reče Dronin sin - za tiste, ki ubijajo svoje učitelje ni blaženosti po smrti! Ti nisi dostojen, da te ubijem z orožjem!" - In on začne hoditi po njem dokler Dhrštadyumna ni izdahnil pod strašnimi udarci.

Od tega hrupa so se prebudili Dhrštadyumnove žene in stražarji toda stali so kot okamenjeni od strahu misleč, da je napadalec neka

nočna prikazen. Šele ko Asvatthaman izstopi iz šotoru so oni zmogli zbrati moč, da so kriknili od strahu in bolečine in ta krik je prebudil številne junake kateri so oblekli svoje oklepe in se napotili k Dhrštadyumnovemu šotoru. Tam so jim prestrašene žene rekle: Ne vemo ali je rakšasa ali človeško bitje. Tu pred nami je ubil kralja Pancal."

Tedaj močni vojščaki obkolijo Droninega sina, toda on jih z Rudrinim orožjem pobije vse do zadnjega. Ko pogubi še Dhrštadyumnove spremljevalce on opazi Uttamandasa kako spi na svoji postelji. Tudi njega je ubil tako, da mu je postavil nogo na prsa in grlo medtem, ko se je on hropeč krčil pod njim. Yuyudhanu je mislil, da je njegovega prijatelja ubil neki rakšasa zato udari Asvatthamana s kijem v prsa, ta pa ga je napade ujame in ubije kot žival, ko je Yuyudhanu grozno kričal. Potem odide nad ostale kraljeve strelce, kateri so še spali in jih pobije kot živali na žrtveni svečanosti.

Potem vzame meč in pobije še veliko drugih. Ves prekrit s krvjo je bil kot sama smrt katero je poslal neizprosni Čas. Tisti, katere so kriki prebudili iz sna so od groze zopet zapirali oči verujoč, da po njih v sanjah hodi neki rakšasa in so tako popolnoma nemočni padali pod mečem.

Prebudila sta se tudi Šikhandin in pet Draupadinih sinov in ko so se oborožili in so napadli Asvatthamana za njimi pa so odšli tudi preživeli iz vojske Somak. Ponovno spominjajoč se očetove smrti se je Asvatthaman ponovno razbesnel. On jih v obupu napade. Prvega udari Prativindhya z mečem v trebuh. Draupadin sin takoj pade mrtev. Pogumni Sutasama naskoči nazaj z dvignjenim mečem, toda Asvatthaman mu odseka roko katera je držala meč, potem pa ga postrani poseka. Nakulin sin srčni Sataniki ujame kolo voza in z njim udari Asvatthamana v prsa, ta pa mu močno vrne udarec in ga podere na zemljo potem pa ga ujame in odseka glavo. Šrutakarman je zagrabil palice okovane z železnimi špicami in močno udaril Asvatthamana po čelu, ta pa ga je z mečem udaril po obrazu in

Šrutakarman je padel mrtev. Šrutakiri zasuje nasprotnika z rojem strelíc, ta pa se zakrije s svojim ščitom okrašenim s tisoč mesečevih likov in odseka glavo svojega nasprotnika na katerem so bleščali uhani.

Zatem napade Šikhandina kateri je vodil Prabhadrake toda njegova strelica ga zadene med obrvi. Pobesneli Asvatthaman pa se mu vseeno približa in ga ubije za tem pa besno napade Prabhadrake in ostanek Viratinih čet in napravi pokol med njimi.

V taboru Pandauvov so vojščaki sedaj videli Kali, Noč Smrti v utelešenem obličju s krvavimi usti in očmi, okrašeno s škrlatnimi venci namazano s škrlatnim mazilom, ogrnjeno v en kos škrlatne obleke in z zanko v rokah. Bila je kot starejša gospa katera je vedno pela neko žalostno pesem in stala pred njimi pripravljena, da s seboj popelje številne ljudi, konje in slone povezane vse skupaj z debelo vrvjo. Izgledalo je, da zbira številne in raznovrstne duhove in vojščake osvobodene svojega orožja in, da jih s to vrvjo povezuje.

Že prejšnje dni so, gospod, glavarji vojščakov Pandauvov videli v svojih sanjah ta lik, ki s seboj pelje pospale borce, za to gospo pa so videli Droninega sina in to se je dogajalo vsake noči, odkar se je začela bitka med Kurui in Pandauvi.

Sekal je glave in sekal in pod njegovo roko je padlo na stotine vojščakov. Zemlja se je prekrila z razsekanimi trupli, nad taborom Pandauvov pa so se vili kriki, ki so budili pospale vojake. Stotine in tisoče njih je vzklikalo prestrašeno in brez uma: "Kdo je to? Kaj se je zgodilo? Kdo kriči?" - In padali so brez, da bi se utegnili braniti.

Vsesplošna zmeda in propad se je razširil po taboru Pandauvov. Nekateri so okameneli, od groze se niso niti premikali, drugi pa so zmedeni in omamljeni ubijali drug drugega v tem mraku. Konji in sloni so pretrgali vezi in začeli brezglavo bežati in teptajoč vse pred seboj.

Številni so si poiskali rešitev v begu, toda ob vhodu so jih pričakala Krpa in Krtavarman. Ubijala sta vse po vrsti brez milosti. Potem pa onadva s treh strani zažgeta tabor, Asvatthaman pa je kot Gospod smrti nadaljeval pri svetlobi požara pustošiti tabor Pandauvov. Tisoč vojakov je padlo pod njim brez moči, da se mu upre, nekateri pa se se obupano borili, četrti pa so se kot brez uma medseboj pobijali in vsi so padli v tem strašnem prelivanju krvi.

Prišle so tudi številne čete rakšas raznovrstnih oblik in se napila krvi, ki je tekla v potokih, igrali so in vzklikali: "O čudovito, o kako je to čisto in sladko!" - Zbrala so se raznovrstna pošastna bitja in blodila skozi to grozno klavnico pijoč in jedoč dokler se niso nasitila.

Ob svitu je Asvatthaman zapustil tabor okopan v človeški krvi in držeč v roki meč tako močno, da sta njegov meč in roka postala eno. Ker je storil delo za katerega se je obvezal, da ga bo storil je pošel po poti po kateri še nihče ni šel in Dronin sin je pozabil na žalost zaradi smrti svojega očeta. Ko je bil prišel v tabor Pandauvov je bilo vse mirno in vsi so bili potonili v spanec. Po tem prelivanju krvi pa je bilo vse zopet tiho in Asvatthaman je zapustil omadeževan tabor. Ko je srečal svoja prijatelja jima je povedal veselo novico, ona dva pa mu veselo odvrneta, da sta na izhodu pobila na tisoče Pancal in Srnday. Kralj, Čas je neizprosni! Tisti, ki so uničili nas so bili sedaj sami uničeni! Tedaj Asvatthaman veselo reče: "Naš trud je okronan z uspehom. Ne tratimo časa, temveč odidimo h kralju! Če je še živ bo lahko slišal dobro novico!"

Ko so prišli tja, so videli, da življenje v kralju še ni ugasnilo in poskačejo s svojega voza in obkrožijo tvojega sina. On pa je bil sigurno brez zavesti in v zadnjih vzdihljajih. Oči spuščeni na zemljo je občasno bljuval kri nedaleč stran od njega pa so stale strašanske grabežljive živali, volkovi in hijene pričakujoč priložnost, da se pogoste z njegovim telesom. S težko muko je kralj držal na varni razdalji mrhovinarje, kateri so čakali na obed in se zvijal po tleh v smrtnih bolečinah.

Trem junakom se je srce stiskalo od žalosti in oni so posedli okrog njega. Obrisali so mu z rokami krvavi obraz, ter začeli jadikovati. Asvatthaman pa reče: "Joj kako je podli in bedni Vrkodar lahko s podlim udarcem podrli tebe, ki si se vedno držal pravice in resnice? Vse dokler bo obstajal ta svet se ga bodo vojščaki spominjali po zlu. Naj pade sramota na Kršna in Arđuna, ker sta mirno gledala kako propadaš! Srečen si Gandharin sin, ker si padel na bojnem polju pošteno jurišajoč na svojega sovražnika! Joj kaj bo z ubogo Gandhari, ki je sedaj ostala brez svojih otrok in brez svoje družine? Kakšna uboga usoda sedaj čaka slepega kralja? Mi bomo sedaj nepotešeni begali po tej zemlji sin Kuruov! Kje naj si poiščemo srečo in mir, ko ti ne boš več med nami? Ko srečaš svojega učitelja med vsemi strelci, pozdravi ga in mu povej, da je Dhrštadyumna padel od moje roke. Objemi namesto mene vse tiste slavne kralje, kateri so pred teboj prispeli v nebesa."

Asvatthaman ga je še enkrat pogledal in rekel: "Duryodhana, če je v tebi še malo življenja poslušaj novico, katera bo razveselila tvoja srce: Na strani Pandauvov je preživelo samo 7 na naši strani pa trije. Od njih so živi samo Kršna, Satyaki in pet Pandauvovih sinov. Od moje maščevalne roke pa so padli vsi Drupadini sinovi, vsi Dhrštadyumnovi sinovi, vse Pancale in ostanek Matsiy. Vse sem jih nocoj pobil v spanju in Pandauvi nimajo več otrok. V njihovem taboru sem pobil vse speče ljudi in živali!"

Ko je slišal te besede katere so bile tako všečne njegovemu srcu, se Duryodhanu razbistri zavest in on odpre oči in v boju za sapo z muko reče: "Asvatthaman, ti si ob Krpini in Krtavarmanovi pomoči storil za mene to kar niti veliki Bhišma, niti močni Karna pa niti tvoj oče niso mogli storiti. Sedaj se počutim kot Indra, gospodar bogov! Sedaj zbogom vsem! Naj vas vse tri spremlja sreča. Vse vas bom znova videl, ko se bomo sestali v nebesih!"

Rekoč to, gospodar Kuruov, izdahneč zadnjič, njegova duša odide v nebesa, telo pa ostane na zemlji.

Trije vitezi so še enkrat objeli padlega kralja in stali tam še nekaj časa gledajoč ga nepomično, potem pa so se povzpeli na voz. Še vedno so poslušali tožbe Droninega sina, jaz kralj pa sem se ob svitu napotil proti mestu. Tako sta propadli močni vojski Kuruov in Pandauvov. Ta strašen pokol še ni bil nikoli viden, zgodil pa se je zaradi tvojega slabega vladanja. Ko je tvoj sin odšel v nebesa je mene obvezela neizmerna žalost, duhovni vid katerega mi je podaril rši pa se mi je pomračil." (2)

Zatem Vaisampayana nadaljuje svoje pripovedovanje: Ko je minila ta noč, je Dhrštadyumnin kočijaž odnesel Yudhištthiri sporočilo o strašnem pokolu, kateri se je zgodil v nočnih urah in na koncu reče: "Od vseh sem gospodar edino jaz odnesel živo glavo. Komaj sem izvlekel živo glavo v trenutku, ko Krtavarman ni bil pazljiv."

Čeprav zelo izdržljiv se je Kuntin sin zrušil na zemljo, ko je slišal za novico o pomoru svojih sinov. Priskoči Satyaki in ga ujame v objem in tu so se znašli tudi Arđun, Bhimasena in dvojčka in ga ujamejo v svoje roke. Ko Kuntin sin pride k sebi začne jadikovati, toda njegove besede so bile tako nerazumne: "Joj mi smo že premagali zlobneže, na koncu pa smo vseeno premagani. Zdi se mi, da je beda končni blagor in da je blagor najhujša beda! S pomočjo lastnega orožja so kraljeviči prebrodili neskončen Dronin bes, sedaj pa so padli zaradi nepazljivosti. Na svetu ni večjega morilca od nepremišljenosti! Bolečina me para zaradi kraljevine Draupadi: Joj, ona bo danes zaplula v grenko morje in njeno telo izmolzeno zaradi bolečin se ne bo več pobralo."

Zatem kralj Kuruov(3) reče Nakuli: "Pojdi in pripelji sem nesrečno kraljevno in ves rod njene matere."

Nakula poslušno izvrši zapoved in se odpravi z vozom v Upaplavo kjer je prebivala kraljevna Draupadi z vsemi ženami kralja Draupade. Yudhištthira pa se skrhan od bolečine in objokanih oči z ostalimi napoti na to polje kjer so se borili njegovi sinovi. Tedaj so še vedno

vrvela naokrog najrazličnejša bitja in povsod so se lahko videli grozni prizori. Ko pridejo, kralj, vidi svoje sinove, dobrotnike in prijatelje kako leže na tleh obliti s krvjo, razsekani in obglavljeni. Vladar Kuruov je glasno zajokal in se zrušil na zemljo, isto pa se je zgodilo s tistimi, ki so ga spremljali. Kralj je bil še komaj pri zavesti. Ves se je tresel, obraz pa se mu je kopal v solzah. Tolažili so ga njegovi prijatelji, kateri so bili še sami zaprepaščeni."

Sem je prišel tudi spreten in hiter Nakula, na njegovem vozu pa se je vozila kraljevna skrhana z bolečino. Tresoč se kot palma v nevihti je kraljevna prispela k Yudhištiru in se zrušila od neprenošljive žalosti. Ko jo močni Vrkodar opazi na tleh, hitro pristopi k njej in jo objame s svojimi rokami. Medtem, ko je tolažil lepo gospo se je ona v joku obrnila k najstarejšemu Pandauvovemu sinu. Vso srečo, kralj! Osvojil si celo zemljo in sedaj boš užival v njenih bogastvih, tvoji pogumni sinovi pa so padli vršeč dolžnost kšatrij! Prthin sin, bolečina za junaki, ki jih je v spanju pobil grešni Dronin sin me zažira, kot da stojim sredi ognja. Če Dronin sin ne pobere plodove svojega brezbožnega dejanja, če v boju ne vzameš življenje temu groznemu zlobnežu in njegovim spremljevalcem se bom usedla tu in se posvetila pravi!" (4) In rekoč to kraljevna Draupadi sede zraven pravičnega kralja Yudhištira.

Ko kraljevski modrec Yudhištira vidi, da njegova ljubljena kraljica sedi v pravi jo on ogovori in reče: "O blagoslovljena gospa, ti poznaš osnove kreposti! Vsi tvoji sinovi in bratje so pomrli pravične in junaške smrti. Ne pristoji ti, da žaluješ za njimi. Kar se tiče Droninega sina se je on napotil v oddaljen gozd. Kako boš vedela, lepa kraljevna, da je on padel v boju?"

Draupadi mu odvrne: "Slišala sem, da ima Dronin sin na čelu drag kamen s katerim je rojen. Videla bom ta dragulj, ko ga mi boste prinesli, ko boste v boju premagali tega bednika. Ko bom kralj, na tvoje čelo postavila ta drag kamen bom spet lahko živela!"

Rekoč to kraljevskemu Pandauvovemu sinu, Kršna pristopi

Bhimasenu in mu reče: "Spomni se dolžnosti kšatriy Bhima! Tvoja dolžnost je, da mi pomagaš! Na svetu ni nikogar, ki ti je enak po junaštvu. Pogubi tega grešnika tako, kot je Maghavant pogubil Šambaro!" (5)

Žalostna Draupadina je preklinjajoč nagnala Bhima, da se povzpne na svoj voz okrašen z zlatom in da poseže po svojem lepem loku. On se odloči ubiti Droninega sina in vzame Nakula, da bi bil njegov voznik in odjezdi z veliko hitrostjo. Ko Bhima zapusti tabor Pandauvov, pride na sled Asvatthamanovemu vozu ter pojde za njim.

Ko jih je Bhima zapustil, lotosooki Kršna reče Kralju Yudhištiri: "Pandauvov sin, tvoj brat je zaradi ožaloščenosti odšel, da ubije Droninega sina. Poglavar Bharat od vseh tvojih bratov imaš najraje Bhima. Zakaj te ni zaskrbelo, ker se sedaj izpostavlja tej nevarnosti? Dron je na svojega sina prenesel znanje o orožju imenovanem Brahmaširas, kateri lahko zažge vse tri svetove. Slavni učitelj je vedel, da je Asvatthaman nemirnega duha in dal mu je to orožje mimo svoje volje, Asvatthaman ni mogel prenesti, da je Dron katerega je navdušil Arđun, samo Arđunu posredoval skrivnost tega orožja, zato je toliko časa prosil svojega očeta, da je popustil. Vedoč, kaj je njegova dolžnost je učitelj takole rekel svojemu sinu: "Če se boš v boju znašel v največji nevarnosti, otrok moj, to orožje ne smeš usmeriti v človeška bitja." - Malo kasneje pa ga zopet ogovori: "Meni se zdi, da ti vseeno ne boš šel po poti pravičnika." - Trpke očetove besede so ožalostile zlodušnega Asvatthamana, zato je on začel begati po svetu željan doseči bogastva in ugodnosti. Begal je kot kakšen obupanec - vi ste tedaj živeli v gozdu - in nekoč pride v Dvarko. Vsi Vršnji so mi izkazali dolžno spoštovanje, on pa nekega dne pride povsem sam do mene medtem, ko sem sedel na morski obali. Tedaj se mi nasmehne in reče: "Kršna, orožje Brahmaširas katerega je učitelj Bharat dobil od Aastye po strogem puščavništvu je sedaj moje in mojega gospodarja. Prvak med Yadaui jaz ti bom dal nebeško orožje v zameno za tvoje kolo." - V željim, da mu ugodim, Bharata, mu jaz odgovorim: "Ni ti treba dati orožja, ki mi ga ponujaš. Vzemi od mojega orožja tisto

katerega boš v boju lahko obvladoval." - Nato on urno ustane in z levo roko poseže po kolutu. Ni mu šlo na roko, niti ga ni premaknil z mesta. Potem ga poskuša dvigniti z desno roko in napne vse moči toda še vedno ga ni mogel premakniti. Ko je naposled besni Asvatthaman odstopil od svojih poskusov mu jaz rečem: "Niti Arđun za katerega mislim, da je prvi med človeškimi bitji in od katerega ni boljšega prijatelja na zemlji in kateremu bi dal vse celo svoje žene in otroke, brahmane, celo on mi ni rekel kaj takega. Niti Pradyumna, moj močni sin, ki ga je rodila moja žena Rukmini katera drži isto pokoro, kot sem jaz še on me ni nikoli prosil za moje nenadladljivo kolo, ti pa ga, nerazumno bitje sedaj zahtevaš od mene! Celu silni Rama mi ni rekel kaj takega! Dovolj mi, da te vprašam prvak med vojščaki priori komu bi ti uporabil to moje orožje?" - Na to mi Dronin sin odgovori: "Kršna najprej bi ti izrazil spoštovanje, potem pa bi se s teboj spopadel. Svojo nedosegljivo željo nisem mogel uresničiti in zato te sedaj zapuščam Govinda. To strašno orožje te dela nepremagljivega toda na svetu ni nikogar, ki bi ga lahko imel."

- In tako Dronin sin iz Dvarke vzame od mene veliko različnega bogastva, žrebcev in dragega kamenja. On je močan in zlobne duše. On je surov, pozna pa orožje imenovano Brahmaširas, zato je Bhima potrebno zaščititi pred njim!"

Ko konča to pripoved se Kršna povzpne na svoj lepi voz, ki je opremljen z raznovrstnim orožjem in zaprego z žrebci najboljše Kamboške pasme, katera je bila okrašena z zlatimi venci. Oje tega voza so imele okraske vzhajajočega sonca. Za Kršno se je povzpел Arđun, potem pa Yudhištira. Tedaj Kršna požene hitre konje usmerjajoč jih za Bhimino sledjo.

S svojo hitro zaprego je Bhima hitro prispel do obale reke imenovane Bhagirathi (6) in tu opazi slavnega temnopoltega puščavnika Vyasa, kako sedi ob vodi obkrožen s številnimi puščavniki. Zagleda tudi zlobnega Droninega sina, ki je v enem kosu obleke iz trave kna sedel ob njih po celem telesu namazan s topljenim maslom

in posut s prahom. Kuntin sin, močni Bhima vzame lok in strelice in skoči izzivajoč ga na dvoboj.

Ko je zagledal strašnega Bhima kako se mu približuje, ter, da za njim prihajajo tudi njegovi bratje s Kršno, je Asvatthaman pomislil, da je prišel njegov konec. Toda njegova narava je bila nezlomljiva. Takoj se spomni močnega orožja katerega ga je oče učil. On vzame v levo roko stebelce trave in jo prežame s posebnimi mantrami potem pa izreče grozne besede: "V propad Pandauvom!"

Iz stebela trave je šinil plamen katerega se je zdelo, da lahko sežge vse tri svetove. Bil je kot Uničevalec Yamu na koncu yuge. Zelo modri Kršna je od samega začetka vedel, kakšno zlo namerava storiti Asvatthaman, zato reče Arđunu: "Čas je, da uporabiš nebeško orožje, katerega si se naučil od Drona. S tem orožjem zaščiti sebe in svoje brate, ker ono lahko uniči delovanje vsakega drugega orožja."

Nato Arđun hitro sestopi z voza vzameč s seboj lok z eno strelico na tetivi. On najprej zaželi dobro sinu svojega učitelja in samemu sebi, potem pa še svojim bratom. Poklonil se je vsem božanstvom in svojim starešinam, potem pa je odpel to strelico misleč pri tem na dobrobit vseh svetov in tedaj reče: "Naj to orožje uniči Asvatthamanovo!"

Vrženo z Gandivo je to orožje zaplamtelo s silnim ognjem, ki je izgledalo kot ogenj krogle, šinilo pa je tudi orožje, ki ga je ustvaril močni Dronin sin. Vzdrhtela je vsa velika Zemlja s svojimi gorami, vodami in gozdovi. Zabobneli so gromi in začeli so padati številni meteorji. Cela nebesa so se zapolnila z grmenjem in to strašno svetlobo.

V tem trenutku sta se tu pojavila dva največja med Modreci, Narada poznavalec Dharme in Vyasa ded vseh Bharat. Videla sta ta dva orožja kako zažigata vse tri svetove in zato sta prišla vedoč za svojo dolžnost in odločena, da storita dobro vsem bitjem, sta onadva

poskušala pomiriti oba junaka. Tema dvema ršijema nikakršna sila ni mogla škodovati, zato sta sestopila med ta dva orožja in začela uničevati silo tega orožja. Onadva tedaj rečeta: "Veliki vojščaki kateri so v tem boju padli so poznali številna orožja, toda niti eden od njih ni na človeška bitja vrgel tolikšnega orožja. O junaka zakaj sta storila takšno nepremišljenost?"

Takoj, ko je opazil ta dva modreca bleščeča kot ognja se je Arđun odločil umakniti nazaj svojo nebeško strelico in sklene roke in ogovori ršija: "Uporabil sem to orožje rekoč mu, da naj uniči orožje mojega sovražnika! Če ga umaknem nas bo zlobni Dronin sin brez dvoma požgal s tem močnim orožjem! Vidva sta kot bogova in pristoji vama, da si najdeta način, da bi se rešili mi in vsi trije svetovi!" - Rekoč to Dhananđaya umakne svoje orožje, katero je, ko je enkrat vrženo niti bogovi ne morejo z lahkoto umakniti. To orožje je izšlo iz Brahmanovih moči in zaustaviti ga ne more nihče kogar duša ni povsem čista.

Dronin sin je gledal ta dva ršija kako stojita pred njim on pa ni mogel z lastnimi močmi potegniti tega strašnega orožja. On ves potr reče modrecu Vyasi: "Hotel sem obraniti svoje življenje, ker sem bil v veliki nevarnosti. O premodri uporabil sem to orožje zaradi strahu pred Bhimasenom. Ne upam si ga potegniti nazaj. Navdahnil sem ga z ognjeno močjo in namenil na propad Pandauvom in zato bo on vzel življenje vsem Pandauvovim sinovom. Jaz sem to zlo storil v besu, brahman."

Vyasa pa mu odgovori: "Prthin sin Arđun je prejel od tvojega očeta nauk za uporabo tega orožja toda on ni postal odpadnik in se je vedno držal kšatrijskih dolžnosti. On je vztrajen in časten. Zato je treba zaščititi Pandauve enako kot ti samega sebe pa tudi celo kraljevino. Zato potegni nazaj svoje nebeško orožje, izženi gnev iz svojega srca in ne drezaj v Pandauve! Zmaga katera je izbojevana z grehom ni potrebna kralju Yudhištiru. Daj jim ta kamen, ki ga imaš na čelu, oni pa bodo tebi podarili življenje."

Dronin sin mu na to odgovori: "Ta dragi kamen je več vreden od vsega bogastva, ki so ga Pandauvi in Kurui kdaj zbrali skupaj. Tisti, ki ga nosi se nima česa bati, niti orožja niti bolezn, niti lakote. Ni se mu potrebno bati niti bogov, niti danav, nag ali rakšas. Od njega se nebi nikdar ločil, toda, če ti tako praviš presveti, moram jaz tako storiti. Evo me! Toda ta travica mora vseeno pasti čeprav v trebuh žena Pandauvovih sinov, ker je to orožje močno in se ne da več obrzdati! Ko ga enkrat uporabim ga ne morem več vrniti. Vse drugo kar mi boš ukazal sveti človek bom poslušal."

- "Stori potem tako - odgovori Vyasa - toda ne preduzemi ničesar več! Pošlji orožje v maternice njihovih žena in zaustavi se!"

Ko Vyasa to reče, Dronin sin vrže orožje katero je že dvignil in on pade v maternice žena Pandauvov. Slavni Kršna je vedel, da se bo to zgodilo zato veselo reče Droninemu sinu: "Medtem ko je kraljevna Uttara prebivala v Upaplayi ji je neki pobožni brahman rekel takole: "Ko bo rod Kuruov iztrebljen boš ti rodila sina, ki mu bo ime Parikšit. - Besede tega bogu všečnega brahmana se bodo uresničile, ker bodo Pandauvi imeli vnuka kateri bo nadaljeval njihov rod in njegovo ime bo Parikšit."

Na to reče Dronin besni sin: "To kar govoriš Kršna, govoriš iz svoje naklonjenosti do Pandauvov, toda to se vseeno ne more uresničiti. Moja beseda ne more biti laž! To moje orožje bo padlo na zarodek v trebuhu Viratine hčere!"

Vasudeva pa mu odgovori: "To močno orožje ne bo udarilo zaman! Zarodek bo umrl, toda jaz ga bom ponovno oživel in on bo živel še mnogo let! Ko pa je beseda o tebi, te vsi modri ljudje poznajo kot strahopetca in bednega grešnika. Vedno si delal zlo, sedaj pa si postal še morilec otrok. Zato se boš moral pokoriti! Tri tisoč let boš begal po zemlji brez koga svojega in z nikomer ne boš mogel govoriti niti eno besedo! Begal boš po raznih zemljah sam in brez prijatelja in med ljudmi ne bo mesta zate. Okrog tebe se bo širil zadah gnoja in

krvi in tvoje prebivališče bodo nedostopna močvirja in soteske. O grešnik begal boš po zemlji noseč na sebi breme vseh bolezni, junaški Parikšit pa bo odrastel se učil Vede in držal bogu vsečne zaobljube a vsa orožja bo sprejel od Šaradvatovega sina. Ko si bo pridobil znanje o najmočnejšem orožju se bo oprijel dolžnosti kšatriy in vladal bo kot pravični kralj na zemlji 60 let. Čeprav požgan z močjo tvojega orožja, o najpodlejši med ljudmi boš videl moč moje resnice in mojega puščavništva!"

Tedaj Vyasa doda: "Ker si izvršil to okrutno dejanje in nas nisi poslušal, deluješ pa po kšatrijskih navadah, kot da nisi rojen v spoštovani brahmanski družini in se bodo uresničile besede Devakinega sina."

Asvatthaman pa odgovori: "Naj se uresničijo besede najslavnejšega prvaka med ljudmi, na tem svetu sem jaz izbral življenje s teboj sveti človek!"

In tako Dronin sin žalostno preda svoj dragi kamen in se pred njihovimi očmi napoti v gozd. Ko so tako pobili in kaznovali vse svoje sovražnike so Pandauvi postavili Govindo na čelo do njega pa Vyasa in Narado ter odnesli s seboj dragulj s katerim se je Asvatthaman rodil, hitro so odšli tla kjer je sedela bistroumna Draupadi držeč se svoje zaprisege praye.

Pristopili so h kraljici potopljeni v žalostne misli zato so se Kršna in Pandauvi posedli okrog nje. Bhima ji je na željo kralja predal nebeški dragulj in rekel: "Ljubezniva gospa, ta dragulj je tvoj! Premagan je morilec tvojih sinov. Se spominjaš sramežljiva gospa kaj si enkrat rekla Madhavovemu pogubnežu: Jaz nimam možov, nimam sinov, nimam bratov! Še ti kot da nisi živ Govinda, ker je kralju na umu samo pomiritev! - Spomni se sedaj teh besed v katerih je srž kšatrijskih navad! Ubit je podli Duryodhana kateri je bil prepreka našemu blagostanju! Pil sem kri živemu Dussasanu! Plačali smo vse kar smo dolgovali svojim sovražnikom! Premagali smo Droninega sina

toda pustili smo ga, da odide, ker je on brahman mi pa smo dolžni spoštovati našega preminulega učitelja. Asvatthamanova slava je uničena in od njega je ostalo le telo."

Na to mu Draupadi odgovori: "Jaz sem želela edino, da se maščujem za vsa ta naša poniževanja. Učiteljev sin je vreden našega spoštovanja tako kot sam učitelj. Naj kralj položi ta kamen na svoje čelo, Bharata."

Yudhištira stori tako kot je želela kraljica in sprejme ta dragulj kot darilo svojega učitelja.

Tedaj žalostni Yudhištira ogovori Kršna in vpraša: "Kako je lahko Dronin sin pobil vse Drupadine otroke? Vsi oni so bili vajeni orožja, neustrašni in sposobni, da se v boju spopadejo s stotinami in tisoči sovražnikov."

Vasudeva pa ji odgovori: "Dronin sin je poiskal pomoč največjega med bogovi, večnega Mahadeva. Asvatthaman je ugodil vsemogočnemu Mahadevi in zato je lahko pobil tudi tvoje sinove in vso to množico močnih vojščakov Pancal in njegovih spremljevalcev. Ne muči svojo pamet misleč o tem. To delo ni storil Dronin sin temveč Mahadevina milost. Sedaj pa se posveti neposrednim dolžnostim!"

Bitka na Kurukšetri. Kršna in Arđun na vozu.

Enajsta knjiga
STRIPARVAN
Knjiga o ženah

Vaisampayana reče: Izgubeč stotine svojih sinov je bil objokani in nepotolaženi kralj Dhrtaraštra kot drevo posekanih vej. Od vse te strahote je bil kot onemel. Bistrourni Sandaya je prišel pred kralja in ga ogovori in reče: "Zakaj se prepuščaš žalovanju kralj? Žalost ničemer ne služi. Izginilo je 18 akšauhini vse dobrih borcev. Zemlja je opustela in gotovo je povsem opustela. Z raznih strani in raznih krajev so prišli sem kralji, da se združijo s tvojim sinom in tu so položili svoja življenja. Ukaži naj se pripravijo posmrtni obredi za tvoje sinove, vnuke, rodbino, prijatelje in učitelje, tako kot to nalagajo navade."

Silni Dhrtaraštra, kateri je ostal brez koga svojega je ob teh besedah padel kot drevo podrto z vetrom in začne žalovati. "Kaj mi bo sedaj življenje, ko nimam ne rodu niti prijateljev! Sedaj sem kot bolna ptica polomljenih kril! Nimam kraljevine, niti družine, niti vida in moj blesk utrinja kot nebeška svetloba, ki ugaša nad Zemjo. Dobro mi je svetoval Kršna: Dajte Pandauvom vsaj pet vasi, tvoj sin pa naj vlada Zemlji! Jaz slaboumnež pa ga nisem poslušal in moram sedaj to hudo pokoriti. Najbrž sem hudo grešil s svojem prejšnjem življenju, ko mi je Vsevišnji odredil, da sedaj tako trpim. Na vsej zemlji ni bednejšega bitja od mene! Ko je že vse tako, naj me Pandauvi vidijo, kako še danes odhajam v Brahmanovo cesarstvo!"

Sandaya je poslušal z besedami ublažiti njegovo bolečino: "Ne žaluj gospodar! Ti si poslušal tolmačenja Ved in vsebine mnogih svetih spisov, katere so ti pripovedovali starci. Kot bridki meči te je ranila tvoja ostrournost. Tvoj sin je iz celega sveta naredil sebi sovražnike. Tisti, ki vidi samo med in ne vidi pasti bo propadel zaradi medu. Sveti spisi ne odobravajo ker v solzah koplješ svoj obraz, prav tako pa to ne bodo pohvalili niti modri ljudje. Te solze kot ognjene iskre pečejo mrtve za katerimi se stekajo."

Potem se oglasi veleumni Vidura: "Vstani, kralj! Zakaj ležiš vznak? Zberi se, kralj! Vsako živo bitje ima svoj konec in vse kar se dviga bo sigurno padlo. Združenje se bo končalo z delitvijo, življenje pa se konča s smrtjo. In tisti, ki se bori lahko izvleče živo glavo, toda, ko nekemu odbije usojeni čas, se ne bo rešil! Bitja najprej ne obstajajo, potem pa v nekem obdobju obstajajo, da bi potem zopet izginila. Kaj je tu za žalovati? Smrt niti ne ljubi niti ne sovraži. Če je verjeti svetim spisom, vsi kateri so padli so dočakali najslavnejši konec življenja. Prišli so iz nepoznanih predelov in so sedaj spet postali nevidni. Niti niso oni tvoji, niti nisi ti njihov. Zakaj potem žalovati za njihovim izginotjem? Ubiti pride v nebesa, tisti, ki pa ga je ubil je slaven. Nam eno in drugo prinaša velike zasluge. Zaupaj v to, da jim bo Indra dodelil, da prebivajo v predelih kjer se jim bodo izpolnile vse želje! Na svetu je tistoče mater in očetov, sinov in žena. Kdo so oni in kdo smo mi? Iz dneva v dan nastaja tisoče razlogov za strah in streljajo nevedneži, toda tistim, ki so modri ne morejo nič. Če čutiš, da te žalost pretežno pritiska, jo moraš pregnati in se ji ne prepustiti. Duševna bolečina se ubija z modrostjo, tako kot se telesna bolečina ubija z zdravilom. Modrost ima to moč, toda tisti, ki so nerazumni nikoli ne najdejo svojega duševnega miru. Dela storjena v prejšnjem življenju neizprosno spremljajo človeka v tem sedanjem in v katerem jih je človek storil, v tej obliki bo užival ali trpel njihove sadove. Človeku je lastna duša največji prijatelj, lahko pa mu postane tudi najnevarnejši sovražnik?"

Na to reče Dhrtaraštra: "O premodri, tvoje čudovite besede so ublažile mojo bolečino. Govori naprej."

Vidura tako nadaljuje: "Tako kot človek odvrže staro ali novo obleko, tako je tudi z utelešenimi bitji. Učeni pravijo, da so telesa kot hiše. S časom se podrejo toda bitje je eno in večno. Tako kot se v lončarskih delavnicah nekateri lonci razpočijo, ko so še na kolesu, drugi ko so oblikovani, nekateri ko se pečejo, nekateri se razbijejo ko jih vlečejo iz peči, nekateri v času uporabe, tako je tudi s telesi živih bitij.

- Na samem začetku se živo bitje nahaja v zarodku. On malo in po malo raste in na koncu petega meseca dobi svojo obliko. Postane zarodek z vsemi svojimi udi, že dokončan in živi tu na nečistem mestu prekrit z mesom in krvjo. Potem se z močjo vetra s svojimi spodnjimi udi obrne navzgor z glavo pa navzdol in ko prispe v ta položaj na ustju maternice on že takrat trpi razne neprijetnosti. S krčenjem maternice on iz nje izhaja in že s seboj nosi plodove svojih prejšnjih postopkov. Na tem svetu se takoj spopada z raznovrstnim zlom, katero ga takoj napade. Nezgode hite za njim tako, kot psi za kosom mesa. Dokler je suženj svojih preteklih del ga napadajo raznovrstne bolezni. Dokler je suženj čutil, žena, bogastva in vseh življenskih slasti, se mu pritihotaplajo raznovrstne slabe navade, kralj! Ko ga one prevzamejo nikoli več ne najde sreče. Če dela dobro ali zlo v tem času on ne nabira plodov svojega dela. Samo tisti, ki svoja srca usmerijo v razmišljanje lahko zaščitijo svojo dušo. Tisti nad katerimi vladajo čutila niti ne slutijo, da smrt že trka na njegova vrata. Pohlep, bes in strah jemljejo človeku pamet in on več ne prepozna samega sebe. Srečen, ker je rojen v spoštovani družini on kleveta tiste, ki niso visokega rodu. Ohol zaradi svojega bogastva, ki ga poseduje on prezira siromake. Človek meni o drugih, da so nevedneži toda malo kdo kontrolira sebe. Vsakemu pripisuje grehe toda nikoli nima volje sebe kaznovati za svoje. Vsi bodo enkrat iztegnjeni na enak način, spali na goli zemlji in zakaj toliko koprniijo za tem, da drug drugega prevarajo? Tisti, ki to vidi z lastnimi očmi in sliši z lastnimi ušesi od drugih in se posveti kreposti v tem negotovem svetu in se privije obnjo od svojega najzgodnejšega obdobja bodo dočakali konec, ki je dostojen velikana. Tisti, ki se to nauči kralj, in se drži resnice bo hodil po vseh poteh(1). Niti junaštvo, niti bogastvo, niti prijatelji, niti dobromisleči ne morejo pozdraviti žalostnega človeka, tako gotovo kot to zmoro samo samoobzdanost duše. Kralj tisti, ki uspe vsako bitje prepričati v svojo dobrohotnost dospe v najvišje predele do Višnuove stopnje, ta plod pa se ne more pobrati niti s tisočimi žrtvami niti z vsakodnevnim postom."

Dolgo so oni tolažili kralja, kateri je bil zares v bednem stanju,

potem pa mu spregovori Vyasa: "Močnoroki Dhrtaraštra, poslušaj kaj ti bom rekel: Nekoč sem prispel v dvor gospoda Indre in sem zagledal Zemljo v njenem telesnem obličju. Ona je prišla pred bogove s posebnim namenom. Stopila je pred njih in rekla: Obljubili ste mi, da boste za mene storili, to kar sem vas prosila, da mi boste olajšali neznosno breme rojevanja! - Na to ji je Višnou katerega obožujejo vsi svetovi odgovoril pred celim zborom bogov: "Najstarejši od stotih Dhrtaraštrovih sinov po imenu Duryodhana bo storil to kar si želiš. Na polju Kuruov se bodo zaradi njega zbrali vsi junaki trenirani, da ubijajo in oni se bodo med seboj pobili z ostrim orožjem. V tem boju se bo gotovo olajšalo tvoje breme. - Ali razumeš sedaj, da je tvoj sin Duryodhana del Kalija, rojen zato, da bo vzrok vsesplošnega pokola. (2) Tudi številni drugi kralji so se rodili na zemlji, da bi pripomogli, pri uničevanju. Pandauvi ne nosijo nikakršne krivice zaradi tega kar se je zgodilo. Tvoji sinovi so bili zli (3) in oni so povzročili to ubijanje na Zemlji. Narada in jaz sva še takrat na kraljevskem posvečenju v tajnosti obvestila kralja Yudhištira o vsem, kar se bo zgodilo in on se je trudil ohraniti mir s Kurui. Toda temu se ne da ubežati, kar so odredili bogovi!

- Vedi, da je vse kar se je zgodilo delo neizprosne Usode, zato zaradi mojih ukazov in obzirnosti do Pandauvov nadaljnj nositi breme svojega življenja. Če boš tako živel se bo tvoja slava razširila po svetu in imel boš znanje o vseh svojih dolžnostih, imel pa boš na razpolago tudi dosti let, da dosežeš puščavniške zasluge."

Ko je kralj Dhrtaraštra poslušal te besede svetega Vyase se zamislil, potem pa odgovori: "O najboljši od ponovno rojenih, težko je breme moje bolečine. Čutila me večkrat izdajajo in težko prenašam samega sebe. Ti si rekel, da so tako določili in se jaz ne bom ločil od življenja. Živel bom in delal ne prepuščajoč se žalosti."

Ko sliši te njegove besede, Vyasa tega trenutka izgine.

Potem se zopet oglasi Sanđaya: Kralji številnih narodov so prišli z

raznih strani kralj, vsi so odšli v predele mrtvih, z njimi pa so tudi tvoji sinovi. Ukaži, da se pripravijo posmrtni obredi za tvoje sinove, vnuke in očete kot se spodobi."

Te besede so zopet podrle kralja in on je ležal, kot, da je brez življenja. Vidura ga je zopet bodril in tolažil in kralj potem reče: "Pripelji tukaj Gandhari in vse gospe Bharat skupaj s Kunti."

Prišla je kraljica Gandhari, skrhana od žalosti in z njo Kunti in vse odovele kraljevine in ožaloščene matere in, ko opazijo sivolasega kralja, starša izumrlega plemena, se v njih znova prebudi žalost in zopet so jim solze umile obraze. Dobri Vidura je vsaki prišepnil neko tolažbo medtem, ko jim je pomagal na voz, potem pa so vsi skupaj zapustili dvor.

Ko so se prikazale pred narodom kraljevske vdove katere so do tega dne težko še pred bogovi pokazale svoje obraze se je krik in jok zaslíšal iz vsakega doma Kuruov. In otroci so jokali zaradi svojih mater. Kraljevska gospoda razpuščenih las in brez svojih okrasov so hodili po ulicah kot košute brez vodnika. Vsaka je nepotolažena objokovala svojega dragega pokojnika. Kraljice pod tančico in sramežljive dekleta, katera je nekoč gledalo oko naroda so sedaj hodile po mestu misleč na svojo sramoto ali pomisleke. Nekoč so druga drugi nežno brisale solze zaradi najmanjše bolečine, sedaj pa pod bremenom skupne žalosti niso mogle reči niti ene edine tolažilne sestrške besede.

Gredoč pred četami žena, katere so jadikovale je utoneč v globoko in neutolažljivo žalost izšel vladar Kuruov na zunanja mestna vrata. Za njim pa so pošli tudi meščani Hastinapura in številni obrtniki. Vsesplošno žalovanje je odjekalo na vse strani. Nebo pa je odgovarjalo z odmevom. Izgledalo je kot konec yuge in približevanje sodnega dne.

Tudi Yudhištirino srce je bilo zapolnjeno s trepetom in

ožaloščeno s smrtjo Dhrtaraštrovih sinov. Obkrožen s svojimi brati je odšel k svojemu stricu za njim pa so odšli vitezi Kršna in Yuyudhana, Yuyutsu in kraljevna Draupadi katera je izgorevala zaradi bolečine obkrožena z gospami Pancal.

Probijoč se skozi trupe objokanih in tulečih žena, katere so ga obtoževale se je Yudhištira priklonil stopalom najstarejšega strica. Ko so ga pozdravili kot nalagajo navade so se Pandauvi oglasili vsak s svojim imenom. Razburjeni Dhrtaraštra objame, stegujoč se najstarejšega Pandauvovega sina, toda bolečina, ki ji je bil vzrok Yudhištira ga nikakor ni zapuščala. Ko sta se tako objela in malo pomirila Dhrtaraštra ožaloščenega duha začne iskati naokrog Bhima kot ogenj, ki bo požigal.

Kršna je slutil zlo kraljevo namero in odvleče Bhima stran, staremu kralju pa podstavi železni Bhimov kip. Zagrabeč s svojima rokama Bhimov železni kip močni Dhrtaraštra zdrobi v koščke misleč, da je to pravi Bhima iz mesa in krvi. S kraljevih ranjenih prs priteče kri in on pade na zemljo, toda učeni voznik Sandhya ga dvigne rekoč: "Ne delaj tega!" - Zato kraljevi bes premine in on pride k sebi in od grozne žalosti zajoče: "Joj Bhima, joj!"

Vasudeva vidi, da njega več ne obzema gnev in se zares razžalosti misleč, da je ubil Bhima in mu reče: "Ne žaluj Dhrtaraštra! Nisi ubil Bhimasena. Zdrobil si železni kip. Videl sem, da te je obvel gnev in sem izlekel Kuntinega sina iz samih čeljusti smrti. Tiger med kralji v telesni moči se s teboj nihče ne more meriti. Zato sem pripravil enega od železnih kipov, ki jih je naredil tvoj sin in ti njega podtaknil namesto Bhima. Bhimina smrt ti nebi prinesla nič dobrega. Gospodar tako ne boš oživel svoje sinove."

Potem so prišle služabnice in umile kralja, in ko je bilo to končano reče uničevalec Madhuov: "Ti kralj si bral Vede in druge svete spise in poslušal stare pripovedi in vse kar se tiče kraljevih dolžnosti. Učen si in moder in ne umikaš se niti pred močjo niti pred slabostjo. Čemu

potem ta bes, ko pa je vse to kar je samo plod tvojega lastnega greha? Nisi obrzdal svoje duše temveč si dopustil, da ti vlada Duryodhana. Ozri se že enkrat na svoje nepravne postopke pa tudi na zlo, ki ga je storil tvoj sin! Pandauvovi sinovi so popolnoma nedolžni, ti in on pa sta se tako grobo obnašala do njih."

Vse kar mu je Kršna govoril je bila resnica. Nato kralj takole odgovori Devakinemu sinu: "Resnica je močnoroki! Očetovska ljubezen me je zavedla s poti pravičnosti. Še sreča, da me Bhima ni objel. Sedaj v meni ni nič več besa niti vročice in jaz zares želim objeti junaka med Pandauvi. Sedaj, ko ni več ostalih kraljev pa tudi ne mojih otrok sta moja sreča in blagostanje odvisna od Pandauvovih sinov." - In stari kralj objame izvrstne kraljeviče Bhima in Dhanandaya potem pa še Madrine sinove ter zajoče tolažeč in blagoslavljač jih.

V svoji preveliki žalosti je brezgrešna Gandhari iskala po spominu na kakšen način je kralj Yudhištira pobil svoje sovražnike ter se odloči, da ga prekolne. Satyavatin sin Vyasa je sprevidel njeno zlo namero zato je privzel na sebe dolžnost, da jo še na začetku odvrne od tega. Očistil se je s sveto vodo in svežo Gangino vodo, potem pa hitro kot misel prišel do nje. S svojim duševnim očesom je lahko prodrl do srca vsakega bitja samo, če je svoj um usmeril vanj. On se je tu pojavil v želji, da stori dobro vsakemu bitju zato ogovori snaho: "Ne izkoristi te priložnosti, da bi izrekala svoje prekletstvo. Bolje boš to izkoristila, če pokažeš svojo pripravljenost, da oproščaš. Ni se ti potrebno jeziti na Pandauve o Gandhari. Zavzemi se za mir in dobro voljo. Obrzdaj besede katere so ti že na ustih. Tvoj sin te je prosil, da ga blagosloviš in mu zaželiš zmago, ti pa si mu odgovorila: Tam kjer je pravica, tam je zmaga! O Gandhari jaz se ne spominjam, da je ena sama tvoja beseda neresnica, zakaj je sedaj nebi spoštovala? Premagaj krivico, ti ki poznaš pravico, kjer je zmaga tam je pravica!"

Gandhari pa na to odvrne: "O božji, jaz ne želim Pandauvom nobenega zla, še manj pa njihov propad. Srce se mi para za mojimi sinovi. Vem, da moram zaščiti Pandauve in tako kot jaz in Kunti jih

mora zaščititi tudi Dhrtaraštra. Kurui so željni boja in naduti od ponosa padli v tem boju skupaj z množico vseh ostalih in ne žalostim se zaradi tega. Toda nekaj je takega kar je Bhima storil v pričo samega Vasudeva: Izzval je na dvoboj Duryodhana in ga podrl z udarcem pod pasom. To razplamteva mojo jezo. Zakaj vitezi pozabljajo dolžnosti določene za osebe visokega roda samo zaradi strahu za svoje življenje?"

Bhimasena je slišal te Gandharine besede in kot, da se je ustrašil je začel govoriti: "Če je bilo prav ali ne jaz sem to storil iz strahu, želeč izvleči živo glavo, ker tvojega sina nihče ni mogel premagati v pošteni bitki. Storil sem to nepošteno delo in prosim, da mi oprostiš! Dobro veš, da je on poklical kralja Yudhištira na kockanje in, da ga je premagal s prevaro. Veš tudi, kaj je storil nedolžni Draupadi in koliko krivic smo pretrpeli od njega. Če bi zaradi tega vsega ubili tvojega sina še v zborni dvorani nas ti nebi obsojal. Mati mi smo se s težavo brzdali, ker nas je vezala zaprisega katero smo dali Yudhištiru. Mi smo oddolžili svoj dolg časti, zadoščenje pa smo poiskali v boju. Zato bi nam morala oprostiti.

- Zlo je tudi piti kri tujca - nadaljuje Bhima - kaj šele želeči tujo lastnino, brat pa je isto kot jaz sam. Toda ta kri ni prišla dalj od mojih ustnic. Karna je to dobro vedel. Ko so po kockanju zgrabili Draupadi za lase sem jaz te besede izgovoril izpolnjen z besom, toda sem se jih dobro zapolnil. Za vsa leta katera bodo prišla bi jaz veljal kot kšatriya kateri ni dobro izvršil svoje dolžnosti, če nebi držal besede, ki sem jo dal!"

Nato reče Gandhari: "Nihče te ni premagal, ti pa si pobil stotino sinov starega človeka. O otrok zakaj nisi pustil vsaj enega sina temu paru starcev, ki nimata več kraljevine. Zakaj nisi pustil temu paru slepcev vsaj eno palico? Lahko bi našel vsaj enega, ki vas ni tako hudo užalil." Potem besna Gandhari vpraša: "Kje je kralj?"

Tedaj pristopi Yudhištira drhteč in sklenjenih rok in tiho reče:

"Presvetla kraljica, tukaj je Yudhištira sramotni uničevalec tvojih sinov. Zaslužil sem tvoje prekletstvo, ker sem jaz vzrok tega propada. Prekolni me! Ne želim več živeti niti imeti kraljestva in bogastva! Zaradi mene so padli moji prijatelji in pokazalo se je, da sem slaboumnež in zlobnež prijateljem."

Gandhari nič ne odgovori Yudhištiru, kateri je pred njo stal obvzet s strahom, samo težko je vzdihovala. Kraljica Kuruov je poznala načela pravice in veliko tega je lahko predvidela, zato s svojimi obvezanimi očmi upre svoj pogled proti vrhovom Yudhištirinih nožnih prstov ravno v trenutku, ko se je sklanjal, da ji pade pred noge. Od tega pogleda se naredi rana na njegovem nožnem palcu, čeprav je do tedaj imel zdrave in lepe nohte na nogah. Arđun to opazi in se skrrije za Vasudevo, ostali Pandauvovi sinovi pa so se začeli umikati. No Gandhari se je osvobodila svojega besa in začela tolažiti in miriti Pandauve, tako kot bi to storila vsaka mati.

Ko pa so od nje dobili dovoljenje, da se lahko umaknejo so junaški Pandauvi vsi skupaj odšli tedaj k svoji materi. Gledajoč svoje sinove po tolikšnem času, si je Kunti pokrila obraz in zajokala. Nekaj časa so tako skupaj s Kunti jokali in Kunti vidi na svojih sinovih rane in poškodbe od številnega orožja. Objemala jih je in ljubkovala vsakega od svojih sinov jokajoč skupaj z Draupadi, ki je ležala na zemlji v neutolažljivi bolečini za svojimi sinovi.

Potem v spremstvu svojih sinov ona odvede svojo snaho in stopi pred staro kraljico, katera je bila potonila v globoko žalost. Ko Gandhari opazi, da prihaja k njej slavna gospa in njena snaha jima reče: "Ne se toliko trgati od žalosti. Tudi mene je doletela nesreča tako kot tebe in mislim, da nam je vso to strahoto prinesel tok časa. Temu pokolu se ni dalo ubežati, ker njegov vzrok ne leži v dobri volji človeškega delovanja. Moj greh je ker je propadlo to močno pleme."

Tedaj modra Gandhari, čeprav so bili že daleč od Kurukšetre zagleda z božanskim vidom posledice prelivanja krvi. Vedno predana

svojemu gospodarju se je blagoslovljena gospa neomahljivo držala svojih zaobljub in resnice, veliki Vyasa čistih del pa ji je dal božansko znanje in moč duha. Sedaj je veleumna gospa od daleč gledala toda kot, da je bilo tam strašno bojišče od katerega je izgleda drhtel UM.

Bilo je polno strahovitih prizorov umiranja najboljših vojščakov. Razsute kosti, lasje, potoki krvi na vse strani in tisoče teles, krvi konjev in slonov velikaši na vojnih vozovih in tisti brez vozov od vseh rodov. Številne glave brez teles in telesa brez glav, nad njimi pa kriki slonov in nilskih konjev, tuljenja žena in brezštevilo šakalov in cela jata ptičev mrhovinarjev.

Vyasa potem reče, da je potrebno oditi in tako je Dhrtaraštra v spremstvu Pandauvov, Vasudeva in gospa Kuruov prišel na Kurukšetro. Sirote in vdove, matere brez otrok in sestre brez bratov so zagledale svoje drage še nepreboljene kako leže na tleh medtem, ko jih jedo grabežljive zveri, ptice in pošasti, pisače in rakšase in ostale nočne prikazni. Nekaterim gospam Bharat katere so te grozote gledale prvič v življenju so se jim spodnesle noge in one so popadale na zemljo. Subalinova hči Gandhari je zagledala to prizorišče pokola nad katerim so se vili kriki zaprepadenih žena pa ogovori lokvanjeokega prvega med ljudmi: "Poglej Madhava, te moje snahe! Populjenih las žalostno tulijo za nekdanjimi liki velemož Bharat! Tekajo sem in tja v gručah, tam najdejo brata, tu očeta tam zopet moža kjer leži mrtev. Glej močnoroki celo ravnino so preplavile matere katerim so padli otroci, ob njih pa so vdove, ki iščejo svoje otroke.

Gledajoč prizorišče, ki so jih žalostno krasili zlati oklepi in vojaški nakit in rokavice in zlati venci. Zasuto je s kopji in težkimi topovi, ki so jih metale vojaške roke, bleščečimi meči in zavitimi strelkami in številnimi dolgimi loki. To je zborovanje nagnusnih grabljivcev, kateri se povsod igrajo in sprehajajo in leže, kjer jim je všeč. Tako je razmišljal o smrti Dayadrathe, Karne, Drona ter velikega Bhišme in Abhimanya. Nihče od njih ni več mogel umreti, toda poglej sedaj joj

na njih se krasijo srake in vrane, psi in jastrebi. Srake in krokarji se nad njimi gostijo! Izvrstni pesniki jih slavijo in jim pojejo svoje pesmi, sedaj pa poslušaj te zle in divje krike šakalov. Nekoč so ti dični vitezi mirno počivali na mehki postelji udov namazanih s sandalovim oljem in posuti s prahom dišeče aloje. Sedaj pa joj so našli počitek v zemljinem prahu. Sedaj so jim okras samo mrhovinarji, volkovi in krokarji. Vedno pripravljene za boj izvrstni vitezi se zde veseli še vedno grabeč jeklo zvestih mečev ostrih kopij in bleščečih topov, kot, da še ni odšlo življenje iz mrtvih teles. Celotni mrhovinarji ne pristopajo do njih. Nekateri počivajo objemajoč s svojimi mišicami močne topove, kot da objemajo svoje zveste drage. Brezštevilna množica slavnih bojnikov lepih belopolnih, počiva na tem strašnem polju, medtem, ko njihove vence iz čistega zlata povsod naokrog raznašajo grozna bitja, ki jedo trupla. Smrt je umirila močne junake. Z njihovih vratov sedaj volkovi odstranjujejo lepe zlate obroče.

Obrazi lepotic od hude bolečine in bede so bila kot Sonce, ki zjutraj vzide. Vsa ta žalovanja še nedorečena se tako mešajo, da se jim ni dalo razpoznati smisel. Nekateri med gospami skrhanimi od žalosti so se oddvajale žalostne od svojega življenja. Nekateri so kričale v črni grozi najdeč svojega dragega pokojnika. Zemlja se je svetila od glave in roke z železom odsekane, udi velikih junakov pa so bili pomešani na kupih skupaj z groznim kaosom. Žene so zbirale glave in roke in niso prepoznale drage pokojnike ker so jih bitka, zveri in ptice grozno iznakazili. "To je njegovo! To ni on!" - se je razlegalo tarnanje in grozni kriki in iskanje se je začelo znova.

Zemlja blatna od krvi in mesa, na njej ni bilo poti od številnih glav in krvavih rok katere so držale meče. Glej Đanarddana, Dhrtaraštrine snahe so kot jata, kot čreda čudovitih kobil okrašenih s svojimi bogatimi grivami!"

In sredi tega hudega žalovanja se je Gandharin pogled ustavil na telesu najstarejšega sina. Od tega prizora ona klone k zemlji, ko pa zopet pride k sebi, kraljica zagradi sina in nadaljuje jadikovati: "Jož sin

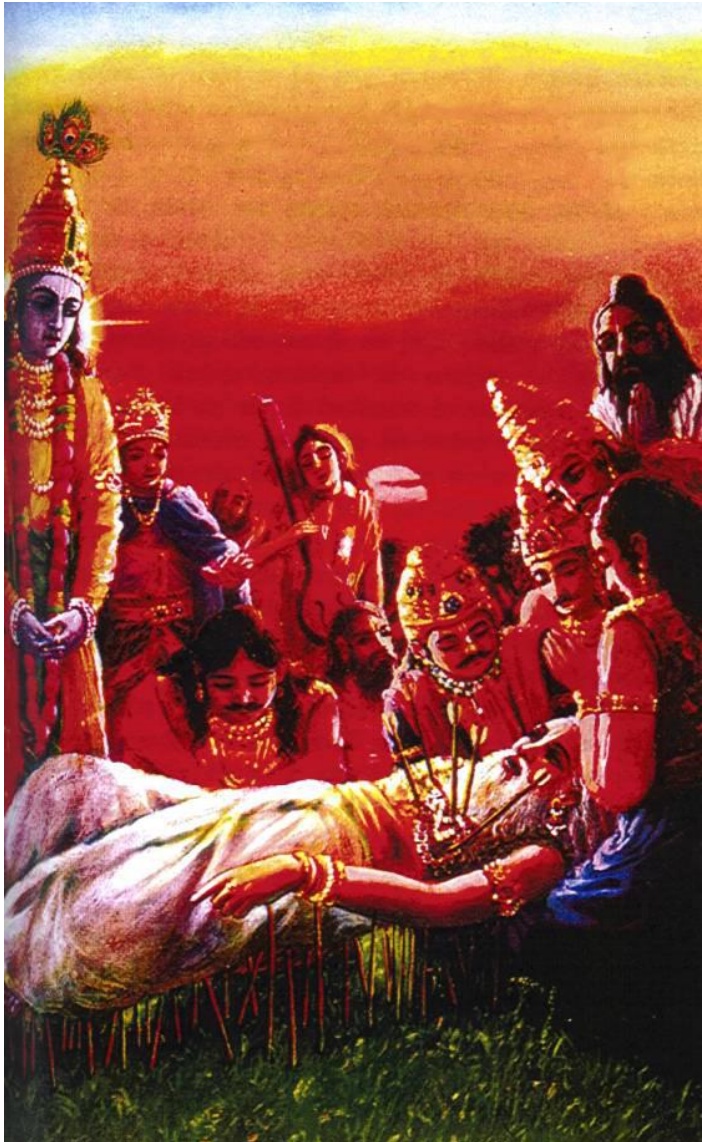
moj! Joj jaz nesrečnica!" - In izgorevajoč v bolečini, kraljica s solzami zaliva sinovo telo širokih ramen in še vedno okrašeno z vencami in ogrlico.

- "Zmaga je tam, kjer je pravica!" - začne ona s svojo tožbo. - "Tebi sin moj pa je bilo v srcu samo vojskovanje! Kot nebesniki boš tudi ti užival nebeške predele kateri se lahko zaslužijo. Tako sem mu rekla in jaz ne žalujem za svojim prvorojencem. Žal mi je Dhrtaraštra nemočnega kralja, kateri nima nikogar več iz svojega rodu, pa niti prijatelj. Madhava poglej mojega sina, kateri je bil prvi med vojščaki, oster v boju, več bojevnik, brez tekmeča v bitki. Glej sedaj počiva na junaškem odru. Poglej obrate, ki jih prinaša čas! Odurni šakali sedaj bde nad kraljem, ki počiva na odru junaka. Bil je nekoč čas, ko so najlepše od deklet varovale mirne sanje temu junaku! Njegovo naklonjenost so številni kralji dosegli z tekmovanjem, sedaj pa je mrtev in medtem, ko tako leži okrog njega čepe ogabni mrhovinarji. Najlepša dekleta so ga hladile, sedaj pa nad njim mahajo samo krila grozljivih mrhovinarjev. Ta brezobrazni lahkomišelniki in nerazumni kraljeviči Bharat je preziral modrega Vidura in lastnega očeta. Sedaj mrtev leži na tem polju zato, ker ni poslušal starejših. Še do nedavnega je gledal sam, Kršna celo zemljo polno slonov, konj in goved in Duryodhana ji je vladal sedaj pa gledam močni vojščak kako po njej opusteli gospodarijo drugi. Kaj mi bo še življenje močni Madhava: Poglej ta prizor, ki mi polni srce z neizmerno žalostjo! Glej lepe gospe, ki sedaj objokane sede ob mrtvih! Ko pogledam njih mi obvezna srce še bolj črna žalost, kot pa žalost za sinom katerega sem prvega rodila. Poglej, Kršna, Lakšminovo mater prelepo gospo razkošnih bokov kot žrtvenik iz zlata. Medtem, ko je še živel je ostroumna kraljevna našla veliko strasti v objemih svojega gospodarja. Zakaj se v meni ne para srce, ko vidim svojega milega vnuka? Brezgrešna gospa sedaj objema glavo sina oblito s krvjo, potem pa hiti spet do mrtvega moža da tudi njega žalostna objokuje, pa zopet pogleduje po preminulem sinu. Srce mi ledeni, ko jih tako gledam! Še strašnejši pa je prizor vseh teh nesrečnic katere objokujejo mrtve možove kot pa pogled na mrtvega sina. Njihove

noge navajene da hodijo po terasah kraljevskih dvorov, sedaj, pa s težavo porivajo predrzne grabežljivce s teles dragih pokojnikov. Čudoviti obrazi so jim kot lokvanji kateri so uveneli od močnega sonca. Ležale so na zemlji skrčene od joka in tarnanja brez kakršnegakoli cilja preko lupin mrtvih teles."

- "Glej Govinda to strašno polje! Poglej ščite in na vsakem na stotine mesečevih likov, zastave bleščeče kot močno sonce, oklepi, čelade, kako se razsuti po zemlji blešče kot tisoče žrtvenih ognjev v katere se vliva žrtveno maslo. Glej tam spi za vedno zaspal moj sin Dussasana, katerega je ubil Bhima! Bhima se je napojil z njegovo krvjo! Doletela ga je grozna in okrutna kazen, ker ni poslušal moja opzori. Rekla sem mu Kršna pa tudi Duryodhanu: Sinovi moji ne poslušajte sovražnega Šakunija! Vedite, da je vaš stric pokvarjene duše in v njegovih mislih je vedno razdor. Bežite od njega in ne oklevajte, temveč se takoj pomirite s Pandauvi! Joj vse moje besede so bile zaman, moj sin se ni oziral nanje. Kot strupenjača, ki grozi biku je žalil Bhima s strupom svojih besed!

- Tu pa sredi teh slonov padlih v boju leži moj sin Vikarna iznakažen kot mesečina med oblaki. Beseda se je spoštovala med modrimi sedaj pa njegova mlada vdova z nemočnimi rokami odganja mrhovinarje, kateri so se vrgli na njegovo telo. Preboden s številnimi dolgimi kopji in zavitimi strelicami, toda lepota ga ni zapustila. Poglej ga Durmukha uničevalca številnih nasprotniških čet sedaj spi na zemlji, obraz pa se mu je obrnil tja od koder je prišel sovražnik. Oddvojil ga je od duše močni Bhimasena, izvršujoč svojo zaobljubo. Poglej Kršna, samo pol obraza se mu je ohranilo! Drugo polovico pa jedo mrhovinarji! Lep obraz, sedaj pa je kot Mesec v prvi četrtini.

Bhišma na poslednji postelji iz strelic je popolnoma prost vseh vezi odtegnil um od vsega in oči usmeril na Božanskega Kršna.

- Mlađahan in moj postavni sin Vivimsati, njega so vedno stregle najlepše gospe, spi, Madhava v zemljinem prahu. Njemu sedaj strežejo grozni mrhovinarji.

- Tam vidim Kršna, kako blešči mladi Arđunin potomec, ker silnega junaka ni pomračila niti grozna smrt. Postavni Abhimanya je kot hud lev padel, neustrašen, pogubeč številne druge, sam pa je ostal sredi vojske mojega sina. Viratina hčerka Arđunina snaha mila nevesta neprimerljive lepote pa se sklanja nad njim potrta od bolečine, božajoč ga nežno s svojo malo roko. Minil je tudi ta čas, ko je pametna in čudovita nevesta, okušajoč opojna sladkega vina sramežljivo objemala svojega gospodarja, ljubila obraz Subhardinega sina, kateri je bil lep kot lokvanj. Odstranila mu je oklep iz suhega zlata, v katero je bilo pokrito s krvjo okopano moževo telo in zazrla se je vanj. Gledajoč ga se obrača k tebi! Poslušaj jo Kršna!

- O lokvanjeoki ta junak ima oči kot tvoje, pa je poglej mrtev. Po moči in junaštvu ti je enak, brezgrešni Kršna. Pa tudi po lepoti je kot ti, sedaj pa je zaspal tu na goli zemlji. Sovražniki so mu skrajšali življenje.

- Sedaj pa, Kršna, govori svojemu možu: Ti si odrasel v vsakem izobilju na mehkih kožah jelenov in si se navadil brezbrizno počivati. Joy mar tvoje telo ne čuti bolečine medtem, ko tako ležiš na trdem ležišču? Razširjuoč svoje silne muke, ki jih krase grče in ožuljki od žilavega loka, ti mirno počivaš moj gospodar, kot, da si utrujen prišel s treninga. Vidiš da jokam gospodar, pa niti ene besede ne slišim od tebe? Ne spominjam se, da sem te s čem užalila. Mar puščaš spoštovano Subhadro in svoje starejše kot bogove in mene bednico skrhamo z žalostjo?

- Dobro poglej, žalostno siroto, ki zbira kodre natopljene v kri in na naročje daje to čudovito glavo svojega gospodarja, in mu še naprej govori kot da je živ: Kaj so razmišljali veliki vojščaki medtem, ko so tebe mladega stiskali v obroč in meni na žalost tebe pogubili? Kako je

tvoj oče slavljani junak lahko trpel breme svojega življenja, ko te je tu zagledal mrtvega; ubitega s skupnimi močmi skupine? Niti celo kraljestvo, niti poraz zlobnežev ne bo Pandauvom prineslo veselje sedaj, ko tebe ni med njimi. Obrzdajoč čutila in zvesta kreposti bom kmalu prispela v nebesa in blagor, ki si ga ti junaško dosegel z orožjem. Zaščiti me tedaj izvrstni junak! Toda jaz nesrečnica ne morem umreti, da bi se sestala s teboj, za tem pa stremim odkar sem te na bojišču opazila mrtvega. Moj čudoviti mož, ti boš na nebu srečal čudovite nebesnike in srca jim bodo zaigrala od tvoje lepote, od nasmeha in prijaznih besed. Subhadrin sin, dospel si se sedaj v tiste predele v katerih prebiva samo pravičnik in apsarase so sedaj tvoja družba. Naužil se boš njihove lepote, toda spomni se včasih tudi moje dobrote. Bilo nama je usojeno, da najina zveza na zemlji traja samo šest mesecev, ker tu v sedmem so tvoje življenje ugasnili, junak moj!

- Kršna glej tam uboge žene Matsya iz kraljevskega doma s težavo odstranjujejo kraljevno Uttaro da zaustavijo njeno strašno jadikovanje, njihova težava pa je strašnejša in vedno tožijo za kraljem Virato. Posekan s strašnim Droninim orožjem on leži vznak in okopan v krvi. Veselo grklajoč se nad njim zgrinja jata krokarjev.

- Glej ga kje leži sloviti Karna neprekosljivi strelec kot ogenj sredi kravave bitke. S svojo silo ga je ugasnil Partha. On je bil zaščitnik Dhrtaraštrinega neposlušnega sina. Grabežljiva bitja se goste z njim in od njega ni veliko ostalo. Žalosten prizor! Izgleda kot polna luna po sedmih dneh.

- Poglej Āyadratha katerega je ščitil znameniti Dron. Ubil je Arđuna izvršeč zaobljubo po tem, ko se je prebil skozi vseh 11 akšauhini te velike vojske. Āanarđdana ta Āyadratha je že davno zaslužil, da ga Pandauvi pogube, ko je bil ob bratih Kekay medtem, ko so kradli slavno Draupadi! Za ljubezen Dussale, moje edine hčere mi je bilo oproščeno. Zakaj se Kršna ne spomnijo in zopet izkažejo milost moji edinki? Ali je še bolj črna nesreča od moje? Moja mlada hči je sedaj vdova in vse moje snahe so ostale vdove. Moje ljubše ni več

strah, temveč obupana hiti na vse strani, da bi našla glavo svojega moža.

- Tam leži Salya, stric Nakulin, preboden v boju z roko krepostnega Yudhištira. On je upravljal Karnino kočijo, s svojim jezikom pa je zauzdal Karnin pogum, da bi zmago dal Pandauvom. Joj poglej miren Salyin obraz je podoben Mesecu, z očmi kot listi lokvanja. Vrane so mu izključvale lepe oči, jezik pa mu je padel iz ust in tam ga trgajo ptice mesojedke!

Poglej tam Kršna, tam leži Santanuov sin na poljani, znameniti vitez bleščeč kot Sonce. Leži na zemlji kot Sonce, ki je padlo z neba na koncu Yuge z ognjem svojega orožja je zažigal svoje nasprotnike v tem spopadu. Ta slavni bojevnik je bil kot Sonce sredi naše vojske, sedaj pa leži kot Sonce na zahodu. V boju brez nasprotnika, pravične duše, poznavalec vseh dolžnosti, njegovo znanje pa obsega dva sveta in zato Mahadeva, Santanuov sin še vedno čuva dih življenja, kot nesmrtnik. On sedaj leži podrt s strelicami in meni se zdi, da na tem svetu ni več nikogar, ki mu je enak in ki bo ponovil njegova junaška dela.

- Poglej Drona prvega med brahmani! Arđunin pa tudi Satyakijev učitelj leži na bojišču, učil pa je tudi vse Kurue po vrsti. Pandauvov sin je z njegovo milostjo lahko delal vse tiste podvige, ki so kot čudež. Učitelja so zapustile oživljajoče moči. Številni puščavniki spletenih las so žalostno delovali ob Droninem telesu v bleščečem oklepu polnem odprtih katere je Dhrštadyumna naredil s strelicami. Tu je slavna Krpi, krhka in nesrečna. Užaloščena gospa se trudi, da pripravi zadnje obrede za telo svojega moža, padlega v boju, pa tudi njegovi učenci iz kaste brahmanov spletenih las nalagajo na grmado ostanke voza lokov in kopja, da na njej zažgejo slavnega brahmana, kateri jih je nekoč z žarom zbiral ob sebi. In ob joku in pesmih je Samara Dronu dvignil pogrebni ogenj.

In silni Šakuni, gospodar Gandhar, Sahadevin stric iznajdljivi borec

padel pod orožjem sestrinega sina. Ta spretni kockar je pridobil znanje in večino katera je nagnala v prepad moje sinove. Jaz trepetam, Kršna, ali ni ta zlobnež v stanju tudi tam zasejati razdor med mojimi otroci, ki iskreno zaupajo svojemu stricu?!

- Silni Madhava, Usodo ni težko krojiti, ko so te junake, krasne viteze silne bojevnike pobili vojščaki njihovega roda. Že takrat ko si odšel nazaj v Upaplayo govoreč to za kar si prišel rekoč mi Bhšima in modri Vidura: Ne navezujte se z ljubeznijo na svoje sinove! - To kar so izrekli Bhišma in modri Vidura ne more nikakor biti neresnica? O Đanarddana ni minilo veliko, moji sinovi pa so postali pepel!"

In rekoč to se Gandhari onesvesti, zapustila jo je vsa njena čvrstost, čutila pa so jo začela izpolnjevati z bolečino. Smrt njenih sinov ji je parala srce in je za vse začela kriviti Kršna.

Gandhari zatem reče: "Požgani so Dhrtaraštrovi sinovi, požgani so pomrli Pandauvi, toda zakaj si bil ravnodušen medtem, ko so se uničevali? Lahko bi preprečil pokol, ker je velik tvoj narod in imel si veliko silo pa tudi moč in zgovornost! Madhuov uničevalec ti si bil hote ravnodušen gledajoč to vsesplošno prelivanje krvi. Če pa je že tako, moraš ti pobrati plodove svojega dejanja! Nosilec kroga in topa, jaz sem s predanim služenjem svojemu možu dosegla nekaj zaslug katere ni lahko doseči, z močmi teh zaslug te bom preklela! Ti Govinda boš postal uničevalec lastnega naroda! Šestintrideset let od sedaj boš izzval pokol vseh svojih rojakov, prijateljev in sinov, potem pa boš na beden način izginil v divjini. Gospe tvojega rodu bodo jokale za svojimi sinovi, sorodniki in prijatelji, kot sedaj jočejo žene Bharat!" (4)

Poslušajoč njene besede se plemeniti Vasudeva slabotno nasmehne in ogovori častno gospo in ji reče: "Razen mene na svetu ni nikogar, ki bi lahko uničil Vršnije in jaz to dobro vem. Ravno to želim doseči. Izrekoč svoje prekletstvo o slavna gospa si pripomogla, da to

tudi storim. Vršnije nihče ne more uničiti, pa naj bo to človek, bog ali danave in zato bodo padli od svoje roke."

Ko je velemož Dasarha to izrekel so se Pandauvi začudili, obvezela jih je groza in izgubili so upanje v življenje. Vasudeva pa reče: "Vstani Gandhari vstani! Ne dopusti bolečini, da ti muči srce! Tvoja krivica je, ker je prišlo do tega pokola! Tvoj sin Duryodhana je bil zavisten in drzen zlikovec! Zakaj sedaj meni pripisuješ greh? Tisti, ki žaluje za mrtvim nalaga na sebe še večjo bedo. Dvojna bolečina je, ko se ji prepustiš. Žena iz kaste ponovno rojenih prinaša na svet otroke, da bi bili puščavniki, krava rojeva potomstvo, da nosi bremene, kobilica rojeva žrebeta, da bi bili izvrstni tekači in žena iz kaste suder rojeva še enega služabnika, žena vaisiy pa rojeva še enega stražarja čred, kraljeva kot ti pa rojeva sinove, da umirajo v boju!"

Gandhari posluša neprijetne besede medtem, ko ji je srce trgala žalost in ne spregovori niti ene besede. Modri kralj Dhrtaraštra zadrži v sebi bolečino, ki se je rodila iz norosti ter vpraša pravičnega kralja Yudhištira: "Koliko je tistih, ki so padli v boju in koliko je tistih ki so izvlekli živo glavo?"

Yudhištira mu odgovori: "Milijardo šetsto šestdeset milijonov dvajset tisoč (1.660.020.000) ljudi je padlo v boju. Junakov, ki pa so se rešili je bilo štiriindvajset tisoč stopetinšestdeset (24.165)."

Dhrtaraštra nadaljuje: "Naši ljudje morajo poskrbeti, da požgejo telesa vseh padlih junakov ob vseh obredih, kateri so predpisani in brez obzira na to, če imajo prijatelje ali ne, ker kaj bi s tistimi, ki nimajo nikogar, da bi za njih poskrbel, niti nimajo svojega svetega ognja? Številne dolžnosti nas čakajo."

Zatem pametni Kuntin sin skliče svečenike Sudharmana in Dhaumya, suta Sandāya, modrega Viduro in vse svečenike, druge sute in lastne sluge in jim ukaže: "Pripravite tisoče posmrtnih

obredov in to kakor se spodobi, tako, da od padlih niti eden ne propade, zato ker nima nikogar, da bi zanj poskrbel!"

Spretni Vidura in vsi ostali so pohiteli, da izvrše ukaz in so nakupili sandalovino in druge vrste dreves, kateri se uporabljajo za take priložnosti in dišeča olja, topljeno maslo in dišave. Zbrali so dragocena oblačila in ostala oblačila in velike kupe suhih dreves, polomljene vozove in drugo raznovrstno orožje in so zgradili pogrebne grmade in jih podžgali brez naglice in ob vseh obredih.

Položili so na njih kralje in prince vse plemenite vojščake po vrsti in starešinstvu in izlili so potoke topljenega masla in grmade so zabuhtele. Stotine in tisoče kraljev je tedaj prejelo posmrtno obrede. Te noči so bila vsa bitja omotična od silnega petja svetih Ved in od žalovanja. Pogrebni ognji pa so buhteli in bleščali brez dima, kot bleščeči plameni na nočnem nebu. Ljudje in narodi brez imen in brez števila iz vsakega dvora in vsakega vojnega tabora zbrani od daleč z vzhoda in zahoda so bili položeni na tisoče kupov. Svetilo je tisoče ognjev medtem, ko so se za njih opravljali poslednji obredi, tako kot je to ukazal kralj Yudhištira in kot je to storil učeni Vidura.

Ko je od mrtvih ostal pepel in so se dokončali sveti obredi, Dhrtaraštra in za njim Yudhištira počasi odide k obali reke Gange.

Ko so prišli na blagoslovljeno Gango polno svete vode in obkroženo z jezeri visokih obal in prostranih sprevodov so oni odstranili svoje okrasje in vse zgornje oblačilo in pasove. Tja so prišle objokane vdove in matere brez sinov skrhane od težke bolečine, da bi izlile žrtveno vlivanko svojim očetom, možovom, sinovom, vnukom, bratom in da opravijo svete obrede, ki so jih dolgovali svojim prijateljem padlim v tem strašnem boju. Gangine obale so postale pristopne na vsakem mestu, ker je bila vojska ožaloščenih tako velika, da njihovi koraki napravijo poti, ki pa so se šele s časom zopet zarasle. Prodnata obala velike reke, prostrana kot morje in nenaseljena s tem ožaloščenim moštvom je nudila prizor neizmernega trpljenja.

Skozi Kuntine prsi pa se je izlival bes najmočnejše žalosti, medtem, ko je svojo skrivnost zaupala svojim užaloščenim otrokom: "Sinovi moji, ta strelec brez tekmeča je grozen na svojem bojnem vozu, tisti, ki se vedno omenja kot Radhin sin, kočijažev sin je bleščal kot sam Surya medtem, ko je zatiral svoje nasprotnike, tisti ki niti pred največjimi vojščaki nikoli ni pokleknil, niti kdaj odstopil pred nevarnostjo, tisti, ki je dal življenje ne pa tudi čast in dosegel slavo z umiranjem in izvršil svojo zadnjo zaobljubo in on je bil moj prvorojeni sin! Njemu, sinovi moji prinesite darove. Karna je bil vaš častni najstarejši brat, bog Sonca pa je bil njegov oče."

Ko Partha to izreče so bratje zaihteli od te nove bolečine in hujše od vseh dosedanjih težav. Pritisnjeni s hudo žalostjo in sikajoč kot kača je junaški Yudhištira rekel svoji materi: "Ali tisti Karna, kateri je bil kot morje, katerega valovi se sestojе od ostrih strelc, oko katerega se je vedno vrtelo naokrog in udarec njegovih pesti je vedno pokal kot grom, ali tisti Karna pred katerim ni smel stati nihče razen Arđun, mar je on tvoj močni potomec? Kako si ga mati lahko skrila, ali se ogenj lahko skriva pod krilo? Nič manj niso Kurui hvalili Karna kot smo mi hvalili Arđuna. Mar je bil tvoj sin prvi od močnih vojščakov, prvi med strelci, močan, da se upre vsem zemeljskim kraljem? Mar ta veliki vojščak je naš starejši brat? Joj naš propad je plod tvojega molka! Karnina smrt je hudo zadela vse nas in naše prijatelje. Celο niti Abhimanya katerega smrt je otela od uboge Subhadre, niti smrt kraljevičev katere je rodila ponosna Draupadi, niti vsi prijatelji sveta niti cela vojska Pancal, vsi, ki so padli do zadnjega človeka, niso tako užalostili moje srce, kot ga je užalostila Karnina smrt! Vse bogastvo kar si ga lahko poželiš pravični blagoslov in nebeške miline, vse v kar se želja lahko oblikuje in premore pokazati, vse bi bilo naše samo, če bi bil Karna na naši strani, ta pokol Kuruov pa moje uboge oči nebi nikoli gledale!"

Dolgo je tožil pravični kralj Yudhištira, katerega je žalost povsem zlomila. Končno je dal, da se izlijejo žrtve za preminulega brata, s prostranih Ganginih obal pa se je še enkrat dvignil žalostni krik

številnih žena. Modri Yudhištira je poklical vse člane Karnine družine in skupaj z njimi opravil posmrtno obred v čast najstarejšega brata in šele, ko je bilo vse končano je kralj vstal z razburkanimi občutki iz Gangine svete vode. (5)

Dvanajsta knjiga
SANTIPARVAN
Knjiga o pomiritvi

Vaisampayana reče: Ko so zlili vode mrtvim za dušo za vse sorodnike in prijatelje so Pandauvovi sinovi, Vidura in Dhrtaraštra in vse gospe Bharat ostale tu na obali reke Gange. Plemeniti Pandauvovi sinovi so želeli, da mesec objokovanja in očiščenja prežive izven prestolnice Kuruov. Ko je pravični kralj Yudhištira dokončal posmrtno obrede so številni znameniti modreci, ki so se podvrgli puščavniškimi dolžnostim ter številni ršiji in dvakratrojeni prišli tja, da bi videli kralja.

Po obredih gostoljubja, ki je bil sedaj v skladu z mesecem žalosti, so vsi oni posedli glede na starost zberoč se okrog kralja. Na tisoče brahmanov je nudilo pretresenemu kralju svoje tolažbe. Potem Narada ogovori vse modrece po starešinstvu in se obrne do Dharminega sina in reče: "Yudhištira s svojo silo in Mahadevino milostjo si osvojil pravično celo zemljo. Še sreča, da si iz te grozne bitke izvelkel živo glavo. Tebi so poznane dolžnosti kšatrij, toda ti se ne veseliš, Pandauvov sin! Ali ni na vrsti sedaj, kralj, ko si pobil svoje sovražnike, da razveseliš srca prijateljev? Sedaj, ko si dosegel vsa ta blaženstva upam, da ti žalost ne bo trgala srce."

Yudhištira reče na to: "Zares jaz sem se naslonil na Kršnino močno roko in na milost brahmanov, ter sem z Arđuninimi in Bhiminimi močmi dosegel oblast nad vso zemljo, toda težka žalost še vedno leži na mojem srcu. Žalujem za rodbino kateri je grozni pokol izzvala moja želja po oblasti. Zaradi mene je padel Subhadrin sin in vsi čudoviti Draupadini sinovi in ta zmaga se mi zdi, božanstveni, kot poraz! Težko me pritiska žalostna usoda uboge Draupadi, katera je dočakala, da nima več nikogar svojega rodu pa vedno nam je zvesto stregla. Kaj mi bo rekla Subhadra moja snaha iz roda Vršnij? Toda božanski Narada, jaz bi se rad o nečem drugem pogovarjal s teboj. Tisti, ki ga je svet imel za suta, katerega je rodila Radha je bil

pravzaprav naš rodni brat! Jaz pa sem željan kraljevanja storil, da on umre! Zaradi tega me žge žalost kot plamen zavitka bombaža. Nihče od nas petih bratov ni slutil, da nas z njim veže krvna zveza. On, izvrstni lokonossec pa je to vedel in se je naši materi zaobljubil, da bo v boju ubil samo Arđuna! Brat je pogubil rodnega brata! Karnina stopala so bila prava slika materinih stopal in ko se je to zgodilo v zborni dvorani in nam je bila storjena grozna krivica se je v meni razplamtela jeza toda, čim bi pogled padel na njegova stopala je moja jeza izginila. Potem sem dolgo o tem razmišljal toda zaman!" (1)

Narada odgovori: "Bharata resnica je vse kar si rekel, toda poslušaj to pripoved: Ni bilo lahko poslati v blažene predele vse te kšatrije prečiščene orožja. Zato je Kunti še kot devica spočela sina, ki je bil zmožen izzvati vsesplošno vojno. Nekoč je Karna videl Arđunino veščino streljanja in je prišel k Dronu proseč, da ga sprejme, kot učenca in, da ga nauči kako se uporablja močno brahmanovo orožje. Toda Dron ni bil naklonjen, da ga sprejme in mu reče, da mu ni dovoljeno poučevati nikogar razen brahmana podložnega vladanju in kšatrije kateri so se ob številnih pokorah dospeli očiščenja. Tedaj Karna odide k učitelju Parasurami na planino Mahendru katera je kot nebesa. Tam je srečal številne gandharve in yakše pa tudi bogove. Živel je tam in vsa orožja za vedno preučil in postal ljubljenec bogov, gandharv in rakšas. Medtem, ko je begal po morski obali je slučajno ubil tele svete krave, ki je pripadala nekemu brahmanu. Prosil ga je in preklinjal, da mu oprostí ta nehoteni greh toda brahman ga je preklel rekoč: "Dokler se boš boril proti tistemu zaradi katerega se toliko trudiš in katerega izživáš, bo kolo tvojega voza pogoltnila zemlja! In ko ona pogoltne to kolo te bo tvoj nasprotnik pogubil medtem, ko boš stal zmeden in nepazljiv! Z nepazljivostjo si ubil moje tele in z nepazljivostjo boš tudi umrl. Niti vsi svetovi skupaj ne morejo preprečiti mojega prekletstva!" - Karna na to spusti glavo in na pamet mu pridejo žalostne misli, zato se poln trepeta vrne k Ramu.

Zatem Narada pove kako je Karna zaslužil tudi Parasuramino kletev in mu pove na koncu: "Ko je Rama poslušal Karnino zgodbo mu

je on jezen toda v smehu takole rekel: Zaradi tvojega pohlepa za orožjem si se obnašal nedostojno zlažeč se, da si brahman iz mojega rodu in zato bednik to Brahmanovo orožje ne bo vedno v tvojem spominu (2), Glede na to, da nisi brahman te bo v času tvoje smrti Brahmanovo orožje zapustilo, stal pa boš pred nasprotnikom ki ti je enak. Pojdi od tu, ker to mesto ni za tiste, ki se poslužujejo laži. Vedi da ti na zemlji med kšatrijami nihče enak v boju!" - In Karna se poslovil od Rame in odide h Duryodhanu in reče: "Jaz sem se naučil uporabljati vsa orožja!"

- Za Karnino slavo in moč je izvedel Đarasandha gospodar Magadhe in ga pozval na dvoboj. Oba sta poznala nebeško orožje in ko so njuni tulci postali prazni in ko sta polomila vse svoje orožje sta se ujela v spopad z golimi rokami. Ko že vidi, da ga bo Karna razpolovil, kralj v silni bolečini pozabi na svojo jezo in odpor do Karne in mu reče: "Jaz sem se zadovoljil!" - In za to novo prijateljstvo on podari Karni mesto Malini. Pred tem je bil močni tlačitelj, sovražni kralj Ange in vladal je mestu Čampi po Duryodhanini želji.

- Njegov naravni oklep in uhane mu je vzel Indra, brahmanova in Ramina kletev pa sta se združila z obljubo, ki jo je dal Kunti, Indrina slepila pa z Bhišminim podcenjevanjem. Salyino podkopavanje njegove odločnosti, Vasudevino premetenstvo in končno nebeško orožje, ki ga je Arđun dobil od nebesnikov pa tudi od Drona in Krpe vse to se je zrušilo na njegovo glavo in številni so ga preslepili ali prekleli. No glede na to, da je padel v boju ne žaluj zaradi vojne tiger med kralji!"

In nebeški modrec utihne, Yudhištira pa izmučen z žalostjo potone v misli.

- "Sin moj, ne krivi sebe za Karnino smrt! - se oglasi kraljevna Kunti - še sam oče ga je poskušal odvrniti od zlega Duryodhana in ga nagovarjal, da pristopi k tebi, toda niti njegov niti moj trud nista imela uspeha. On nas ni želel poslušati in je sam odločal o svoji glavi!"

Na te materine besede kralj Yudhištira ožaloščenega srca in solznih oči takole odgovori: "Velika težava se je zrušila na moja pleča samo zato, ker si pred nami skrivala resnico in nam nisi dobro svetovala!"

In tedaj pravični kralj, čigar moči so bile velike je v svoji žalosti preklel vse žene na svetu in rekel: "Od sedaj naj niti ena žena ne zadrži niti ene skrivnosti!"

Po tem spominjajoč se sinov in vnukov rodbine in prijateljev potone v skrb in žalovanje. Umni kralj skrhan zaradi obupa je bil kot bleščeči ogenj, ki se je ovil v gosti dim.

- "V zemeljskih užitkih ne vidim nič dobrega in nobenega veselja - je on rekel svojim bratom - niti zadovoljstva v kraljevih dolžnostih. Tu imate cesarstvo, vladajte mu, meni pa prepustite da grem v gozd!"

Arđun ga je začel nagovarjati od njegove namere in mu govoriti o plemenitih vrednostih družinskega življenja in o vsem dobrem, ki ga človek lahko stori brez, da bi postal puščavnik! Potem se videč, da kralj Yudhištira ne spregovori niti besede, Pandauvov sin obrne h Kršnu in reče: "Dharmin sin, tlačitelj sovražnikov izgoreva od žalosti zaradi svoje družine. Potolaži ga Madhava! Zopet smo v hudi težavi Đanarddana! Na tebi je, da umiriš njegovo bolečino!"

Lepooki Govinda čigar slava ne more usahniti obrne svoj obraz Yudhištiru. Od njegove najzgodnejše mladosti je bil Govinda, Yudhištiri najljubši, še bolj kot Arđun. Kršna poprime Yudhištirino roko, ki je bila kot marmorni steber in nadišavljena s sandalovino in mu začne govoriti blagodelujoče besede: "Ne predaj se bolečini tiger in ne muči svoje telo! Kšatriye so izginile v boju tako kot izginjajo s sanjami jasnost, ko jih več ne potrebujemo. Vsi so bili junaki in neprecenljivi nakit tega groznega pokola. Padli so v boju gledajoč naravnost v tiste, kateri so jurišali na njih. Nihče od njih nima rane na

hrbtu in nihče ni padel v sramotnem begu. Vsi mi smo podložniki sreče in žalosti. In jaz in ti in vsa bitja bomo enkrat umrli.

Poslušaj pripoved katero je Narada povedal Srndayu medtem, ko je ta žaloval za padlim sinom. (3) Pazljivo poslušaj in tvoja bolečina bo hitro minila: Nekoč je bil kralj kot se govori po imenu Marutta, Avikšinov sin. In on je bil podložen smrti. Na njegov žrtveni obred, ki se imenuje Visvasrđ (4) so prišli Indra in Vasua in Brhaspati na čelu vseh ostalih bogov. Medtem, ko je ta kralj vladal je zemlja dajala žetev a je nihče ni oral in povsod je bila okrašena z nakitom. Na njegovih obredih Visvadeve so bili vsi dvorjani, Maruti pa so delili darila in pili somo. Žrtveni darovi tega kralja so presegli tudi darove bogov da ne govorim o darovih ljudi in gandharv. Ko je ta kralj, ki te je presegel v duhovnih zaslugah in po znanju in po samoodrekanju in po obilju padel kot plen smrti, kaj je potem tebi žal za sinom?

Nekoč je živel tudi kralj Suhotra, sin Atihijev in slišali smo, da niti on ni mogel ublažiti smrti. Medtem, ko je on vladal je po Indrinem ukazu deževalo zlato z neba celo leto. Zemlja je bila prav zares ne samo po imenu prava zahvala. V času njegovega vladanja so reke skrivale v sebi zlate želve, rake in krokodile, ker jih je kralj božanski Indra posul z višine. Ves iz sebe od začudenja je Atithin sin zbiral to bogastvo katero je bilo neizmerno in je prekrivalo Zemljin obraz. Priredil je to svečanost v Kurundangali in na tej žrtvi je dal brahmanom veliko bogastva. Ko je tudi ta kralj postal plen smrti za čem ti je žal?

Sramežljive kraljice so Gospoda najprej objele v najglobljem kotičku svojih src. Nato so Ga objele s pogledom, potem pa so v Njegov objem poslale svoje sinove. Čeprav so poskušale obvladati svoja čustva, so vseeno točile solze proti svoji volji.

Slišali smo, da je umrl kralj Prtha, sin Venin. Vsi veliki ršiji iz velikega pragozda so ga postavili, da naj vlada zemlji. Ime Prthu je dobil zato, ker je bil napreden in boljši od vseh ljudi. Zato, ker je narod ščitil od žalitev so mu dali ime Kšatr. Tako je dobil ime kšatriy, zaščitnik. Ko so zagledali Prtha Veninega sina so vsa zemeljska bitja vzkliknila: Radi ga imamo in smo mu predani! - In zaradi te njihove ljubezni je on dobil ime raḍun, tisti ki je vreden ljubezni. Medtem, ko je on vladal se je do žetve prišlo brez oranja, vsak list na drevesu pa je dajal med in vsaka krava izobilje mleka. Vsi ljudje so bili zdravi in želje so jim bile okronane z izpolnjenjem. Ničesar se niso bali in živeli so kot se jim je zahotelo: nekdo na njivi, nekdo v hiši. Ko si je Prthu želel preko morja so vode pod njim otrdele. Niti reke niso tekle, ko jih je on prestopal, temveč so mirno tekle. V eni od svojih veličanstvenih konjskih žrtev je kralj Prthu dal brahmanom 21 hribov zlata in vsako je imelo 300 laktov! Če je tudi on, ki te je v vsem prešel postal poln smrti, za čem žaluješ kralj?"

Nato se oglasi Vyasa: "O kralj, kraljeva dolžnost je da ščiti podanike. Tisti, ki ne brani pravičnih zakonov potem, ko so ogroženi je tudi sam prestopnik proti tem zakonom."

Yudhištithra odvrne: "Ne dvomim v tvoje besede slavni puščavnik, toda jaz sem zaradi te kraljevine številnim prinesel smrt. Zaradi tega kar sem storil se mi para srce!"

Vyasa reče na to: "Bharata, če v gozdu človek s sekiro zruši drevo, potem je storil on greh ne sekira! Ali če se reče, da je sekira samo predmet s katerim je delo storjeno potem se greh ne more pripisati tistemu, ki jo je naredil toda temu bi se težko reklo resnica. Kuntin sin tako, kot en človek ne more nositi posledic tistega kar je storil drugi, tako tudi ti svojo odgovornost lahko pripišeš Vsevišnjemu bitju. Če je človek obračalec svojih del, dobrih in slabih, potem Vsevišnji upravitelj tudi obstaja ne in ti plodovi tvojih del ali nedel ne morejo škodovati. Kralj nihče ne more zaviti s poti, ki mu je usojena. Če pa usoda prihaja iz dela v prejšnjem življenju, potem nimaš greha v tem

življenju, kot tisti, ki je naredil sekuro. Če misliš, da je naključje tisto, ki deluje v tem svetu potem se ta pokol nebi zgodil. Če je potrebno ločiti dobro od zla potem so tu sveti spisi, v njih pa je rečeno, da morajo kralji stati z dvignjeno palico kazni v rokah. Jaz mislim Bharata, da dobra in zla dela krožijo kot na kolesu in da človeka dohajajo posledice dobrih in zlih postopkov. Eden greh izhaja iz drugega. Zato kralj umikaj se temu, da bi delal zlo in ne dovoli tvojemu srcu, da se utaplja v žalosti. Izvršuj Bharata dolžnosti katere pripadajo tvojemu staležu pa če so one dobre ali zle, to samoodrekanje pa ti nič ne pristoji.

- Poslušaj samo, Prthin sin - nadaljuje Vyasa - da so nekoč bogovi in asure med seboj zanetili vojno. Asure so starejše, bogovi pa mlajši bratje. Bitka je trajala 32000 let in vsa zemlja se je kopala v krvi. Potem so bogovi pobili daitye in osvojili nebesa. Brahmani poznavalci Ved kateri so vladali Zemlji pa so postali oholi in so se lotili orožja, da bi pomagali daityam. Imenovali so se Salavke. Bilo jih je 88000 in vse so pobili bogovi.

- Včasih, kralj, je greh kot krepost, krepost pa kot greh. Toda tisti, ki so učeni jih znajo razlikovati. Ljudje, ki so kot ti nikoli ne dospejo v pekel. Umiri svoje brate! Tisti, ki greši zavestno in odločno in zaradi tega ne čuti nikakršnega sramu temveč nadaljuje tako kot je začel, ta je zares grešnik. Za njega ni žalovanja in njegovo breme se ne zmanjšuje. Ti si visokega rodu in plemenitega porekla, to kar pa si storil je bilo mimo volje in so te prisilili tuji grehi. Za tvojo pokoro je odrejen znameniti obred "Konjska žrtev". Priedi ga in opravi in boš svoboden svojih grehov!

- S svojim pogumom si premagal vse kralje, brezgrešnik, zato pojdi s svojimi prijatelji v te kraljevine in okronaj brate, sinove in vnuke padlih kraljev. Pokaži svojo milost celo nerojenim otrokom in naredi srečne svoje podložnike. Vladaj zemlji, na prestole tistih, ki nimajo sinov pa postavi njihove hčere. Žene vedno hrepene po

vladanju in zadovoljstvu. Potolaži veliko cesarstvo in razveseli svoje srce!"

In plemeniti Yudhištira vstane s svojega sedišča z namero, da stori dobro celemu svetu. In vsi so odšli k Hastinapuri pred njimi pa je šel kralj Dhrtaraštra.

Ko so vstopili v mesto jih je pričakalo tisoče in tisoče meščanov. Velika gruča se je stiskala v ulicah okrašenih kot oceanska plima ko vzide mesec. Lepo okrašene prostrane palače so kot da drhte pod bremenom številnih žena in deklet vzdolž ulic. Z milimi glasovi so one vzklikale slavo Yudhištiru. Ljudstvo iz mesta in pokrajini pa se je zbralo okrog dvora vzklikajoč pohvale in blagoslove.

Vstopeč v dvor je blagoslovljeni Yudhištira stal pred hišnimi božanstvi in jim izkaže čast darujoč jim drago kamenje, dišave in cvetne vence. V spremstvu svečnikov Dhaumya in svojega starega strica je on stopil pred brahmane in jih veselo pozdravi izkažujoč jim dolžno spoštovanje z obiljem bogatih darov, nebesa pa so odjekala od njihovega blagoslova: To je blažen dan! So vzklikali vsi enotno. Bil je mil in prijeten glas, ki je razveselil srca prijateljev in dobromislečih Pandauvovih sinov. Malo kasneje, ko so se brahmani pomirili je rakšasa po imenu Ćarvaka, ki se je spremenil v brahmana ogovoril kralja in mu rekel: Jaz bom govoril v imenu vseh teh brahmanov, ker je to njihova želja: Naj sramota pade na tvojo glavo! Ti si slab kralj! Ti si morilec svojih rojakov! Sedaj, ko si ubil svoje starejše in svojega učitelja ti pristoji, da se oddvojiš od svojega življenja!"

Nastala je zamolkla tišina. Od tesnobe in sramu ni nihče niti Yudhištira mogel spregovoriti niti besede. Potem pa spregovori Yudhištira: "Jaz se klanjam in vas ponižno prosim, da ne mislite grdo o meni, Vam ne pristoji, da me ponižujete. Kmalu se bom poslovil od svojega življenja."

V tem trenutku vsi brahmani vzklikajo: "Mi tega nismo rekli! Naj

te spremlja dobro, kralj!" Potem pa so prepoznali spremenjenega in vzkliknejo: "To je Črvaka, Duryodhanin prijatelj! Oblekel se je kot puščavnik z namero, da stori nekaj dobrega za Duryodhana! Ob tebi naj bosta vse dobro in blagor kralj, pa tudi ob tvojih plemenitih bratih!"

In tedaj vsi jezni brahmani skupaj izrečejo: HUM! Obsodeč rakšaso so ga brezgrešneži ubili samo s tem glasom. Požgan z njihovo močjo se je Črvaka zgrudil mrtev, kot drevesa požgana z Indrinim gromom. Potem so se brahmani oddaljili spremljani z Yudhištirinimi izrazi spoštovanja in s svojimi blagoslovi razgalili njegovo srce.

Yudhištira je obvladal svojo žalost in se malo razveselil. Sedel je na prestol iz zlata obrnjen k vzhodu, dva viteza Kršna in Satyaki pa sta se mu posedla nasproti. Bhima in Arđun sta se usedla okrog kralja na stoli okovanimi z dragulji, na beli prestol iz slonovine povlečen z zlatom je sedla Kunti in dvojčka. Svečenik Kuruov Sudharman, Vidura, svečenik Pandauvov, Dhaumya in kralj Kuruov Dhrtaraštra vsak na posebnem prestolu bleščecem kot ogenj pa so sedeli ob njih, tu pa so bili tudi Yuyutsu, Sandāya in Gandhari.

Na Kršnini znak je svečenik Dhaumya začel svečano ceremonijo. Najprej je kot to nalaga običaj blagoslovil žrtvenik kateri je bil obrnjen proti vzhodu in severu, potem pa je plemenitega Yudhištira in Kršno, Drupadino hči posadil na bleščeč prestol prekrit s tigrovimi kožami. Potem je začel vlivati na oltar žrtveno vlivanko iz čistega masla ves čas pojoč predpisane mantre.

Zatem vstane Kršna iz posvečene školjke(5) in izlije vodo na glavo Kunitnega sina Yudhištire. Modri kralj Dhrtaraštra stori potem isto, za njim pa tudi vsi svetovalci. Zadovoljni brahmani mu zažele zmago in blagostanje in z milimi zvoki so mu peli hvalo.

Kralj Yudhištira je to poslušal, potem pa takole rekel: "Blagoslovljeni so Pandauvovi sinovi, ker njihove zasluge realne ali

nerealne se jih spominjajo brahmani, ki so se tukaj zbrali. Toda vedite, karkoli se je zgodilo kraj Dhrtaraštra je naš oče in gospodar. Tisti, ki hoče meni ugoditi se naj pokori njegovim ukazom in naj spoštuje vsako njegovo željo in voljo. Njegov je cel svet pa tudi Pandavi so vsi njegovi, tako kot vsi ostali. Naj ima vsak izmed vas na umu to kar sem rekel!"

Za tem je kralj Yudhištira razpustil narod, da odidejo. Ko so se meščani in prebivalci razšli je močni kralj Kuruov postavil svojega brata Bhimasena za prestolonaslednika - sovladarja (6), bistrournemu in veleumnemu učenemu Viduri pa je dodelil dolžnost prvega za seboj in svetovalca za šest državnih poslov (7). Spoštovani Sandāya, izkušen in globokoumen, katerega so krasile vse dobre lastnosti pa sprejme dolžnosti nadzornika zakladnice. Nakula je bil postavljen za skrb o popisu vojske da skrbi za hrano, plačo in da za njih poskrbi, Arđunu pa je bilo zaupano vrhovno poveljništvo nad svojimi vojskami, dolžnost pa mu je bila obramba zemlje in kaznovanje zločincev.

Dhaumya prvi med svečeniki je bil zaprosen, da se poprime skrbi o brahmanih in objavljanju vedskih in vseh ostalih obredov, Sahadeva pa je ostal ob Yudhištiru, da bi bil njegova telesna straža. Zadovoljni kralj je dodelil ostalim položaje kateri so glede na njegovo mišljenje njim odgovarjali, potem pa je plemeniti in pravični kralj Yudhištira tako rekel Viduri in plemenitemu Yuyutsu: "Vidva bosta pripravljeno in predano izvrševala vse kar si bo zaželel moj kraljevski oče Dhrtaraštra. Vsi meščanski posli in upravljanje pokrajin pa bo vaša dolžnost, reševali pa jih boste ob kraljevem privoljenju."

Za tem je kralj Yudhištira ukazal, da se izvrše posmrtni obredi za vse padle rojake in za vse tiste za katerimi ni ostalo na svetu niti svojcev niti prijateljev. Ukazal je, da se skopljejo studenci, zgradijo vodometi in kuhinje kjer se deli hrana in to vse v imenu padlih prijateljev za dobrobit njihovih duš. Kot tudi prej je izkazal svoje spoštovanje Dhrtaraštru, Viduri in Gandhari, pa tudi vsem ostalim

cenjenim Kuruom in uradnikom. Dobrohotni kralj je skrbel tudi za gospe katere so v boju izgubile svoje junaške možove in sinove, in milostno vzel pod svojo zaščito siromake, slepe in nemočne in jim daroval hrano, obleko in zavetišče. On je bil srečen, če je vsakega zadovoljil.

Ko je bilo vse opravljeno je kralj Yudhištira prišel k Vasudev, kateri je bil utelešenje samega Višnua in ga videč potopljenega v misli se mu on smejoč obrne: "Prvak med veleumnimi ali si prvo noč prevedel v miru in zadovoljstvu. Vidim čudežni prizor, posvetil si se poglobljenju! O ti ki si veličastno okrilje celega sveta, ali je vse tako kot mora biti v vseh treh svetovih? Čudim se, ker si sedaj ubežal k četrtemu stanju zavesti (8) in želel bi, da poveš svoj razlog temu, če sem dostojen, da ga slišim."

Mladi Indrin brat je poklical nazaj svoj um, zavest in čutila v njihovo naravno stanje in ob nasmehu odgovori: "Tiger med ljudmi Bhišma, kateri sedaj blešči kot ogenj in leži na postelji od strelc je osredotočil misli name. Zato sem v duhu odšel do njega. Zbral je vsa svoja čutila in z močjo svoje volje usmeril svoj um k meni kličoč me, da bi bil njegovo pribežališče. Ko bodo lastna dela ponesla v nebesa tega mogočnika med kralji bo zemlja Prthin sin kot noč brez mesečine. Zato Yudhištira pojdi pokorno pred Ganginega sina in ga vprašaj o žrtvah in obredih odrejenih za vse štiri stanove, o štirih načinih življenja in o dolžnostih kraljev. Ko Bhišma prvak roda Kuruov odide s tega sveta bo vse to znanje z njim vred izginilo.

In tako Kršna, kralj Yudhištira s svojimi brati in številnimi drugimi vred odide z njimi vozeč se na svojem vozu kot trdnjave in pod številnimi zastavami in se napote na Kurukšetru. Izšli so na ravnino milijoni plemenitih kšatrij. Na njej se je dvigalo število zastav in kupov iz teles in kosti slonov in konjev in brez števila človeških glav razsutih kot morske školjke. Našarjena s številnimi pogrebnimi grmadami in kupi oklepov in orožja je bila ta ravnina kot vrtovi v katerih je

maloprej pijančeval Uničevalec. Metajoč poglede na čete duhov in številne rakšase so močni vitezi hitro jezdili po teh krajih.

Medtem, ko so se tako vozili je močnoroki Kršna veselje Ydauvov rekel Yudhišthiru: "Glej v daljavi Prthin sin pet Raminih jezer! Tam je Parasurama sencam svojih prednikov ponudil žrtveno vlivanko krvi kšatriy. To se je zgodilo tu. Enaindvajsetkrat /21/ je močni Rama uničeval kšatriye z obličja zemlje in osvobajal njihova bremena potem pa odnehal."

Končno zagledajo Bhišma. Na svojem odru iz strelc je izgledal kot zahajajoče sonce. Ko so prišli do njega so posedli naokrog, Kršna je pogledal Bhišma, kateri je bil kot ogenj, ki počasi ugaša in mu reče: "Ali te čutila še služijo? Prvak med zgovornimi, upam, da se ti čutila še niso zmedla! Pravični Santanu je obljubil, da boš ti umrl šele, ko si to sam zaželiš. Jaz nimam takih zaslug, da bi bila meni taka želja izpolnjena. Še najmanjša igla, ki se ti zabode v telo ustvarja bolečino. Kaj potem reči o stotinah strelc, ki prebadajo tvoje telo. Brahmani vedno govore o tebi, da si ti deveti Vasu, ti pa si s krepostjo prešel vseh osem in si enak samemu Indri! Prvak med ljudmi razen tebe ni več nikogar, ki bi lahko razgnal dvome, ki se pojavljajo v znanjih, ki se preučujejo v svetu. S pomočjo svojega ostroumlja osvobodi Pandauvovega sina žalosti. Osebe katerih znanje je tako veliko in raznovrstno žive samo zato, da bi potešile ljudi katerim je um zamegljen."

Ko je slišal te modre besede, je Bhišma malo dvignil glavo in sklenjenih rok takole odgovoril: "Bodi zdrav božanski Kršna! Jaz vidim Govinda tvoje večno obličje! Prvak vseh božanstev misli na to, kar bo dobro za tvojega častilca. Iščem tvojo zaščito v želji da pričakam blaženi konec!"

Vasudeva pa mu odgovori: "Velika je tvoja predanost meni in zato sem ti kralj pokazal svoje nebeško obličje! O Bhišma, ko boš zapustil ta svet bo vse to veliko znanje izginilo s teboj. Zato so vsi, ki so se tu

zbrali prišli, da od tebe slišijo nauke o dolžnostih in krepostih. Povej jim zato besede Resnice!"

Bhišma tedaj reče: "O gospodar med vsemi svetovi! O vsemogočni, v mukah sem zaradi teh strelc katere so mi zadale številne rane, udi so mi oslabei pa tudi um mi ni najbolj bister. Zapušča me moja moč, oprosti mi! Jaz nič ne bom rekel! Še sam Gospodar Govora bi se pred teboj obvladoval.

Kako naj govorim jaz tvoj učenec, pred teboj, ki si Stvarnik Vesolja?" Nato mu reče Vasudeva: "Neudobnost in omama, plamen bolečine, lakota in žeja te ne bodo mučili. Gangin sin neusahljive slave, tvoja čutila in spomin te ne bodo izdali!"

Tedaj vsi veliki ršiji in pred njimi Vyasa izrazijo Kršni svoje oboževanje in zapojejo vedske himne. Blag in čist in prijeten lahni vetrič prinese s seboj čudovite dišave. Na mestu kjer je bil Vasudeva, Gangin sin in kralj Yudhištira je počasi začelo padati nebeško cvetje...(9).

Trinajsta knjiga
ANUSASANAPARVAN
Knjiga o poučnih vedah

Danameđaya reče: Poglavar Kuruov Bhišma je ležal na svojem odru iz strelíc, tako, kot si vsak vojščak samo želi. Medtem, ko so Pandauvi tako sedeli okrog njega je modri ded Yudhištira poslušal nauke o skrivnostih katere se tičejo njegovih dolžnosti in vsi njegovi dvomi so bili razpršeni. "Učeni brahman, povej kaj se je najprej dogajalo z velikim kraljem Pandauvov!"

Vaisampayana nadaljuje svoje pripovedovanje: Ko Bhišma umolkne, zavlada molk nad krogom kraljev zbranih okrog njega. Vsi so sedeli brez gibov kot liki naslikani na platnu. Datyavaratin sin Vyasa je sedel zamišljen nekaj časa potem pa ogovori kraljevskega Ganginega sin in reče: "Kralj, prvak Kuruov, Yudhištira je postal zopet to kar je bil, ob njem pa so tudi njegovi bratje dobili nazaj svojo dediščino. Presvetli kralj Kršna in Yudhištira se ti priklanjajo in te prosijo za dovoljenje, da se vrnejo v mesto."

Kraljevski Santanuov sin je dal Yudhištiru in njegovim svetoalcem dovoljenje, da se lahko oddaljijo in z veliko ljubezni reče svojemu vnuku: "Vrni se v mesto, kralj, in naj izginejo vročice iz tvojega srca. Spoštuj božanstva in jim prinašaj žrtve, deli bogate darove tako, kot je to delal Yayati prvak med kralji, delaj to predano in s polno pazljivosti. Veliko dobrega boš s tem zaslužil! Nagradi vsakega dobronamernika in naj bodo pod tvojim okriljem kot ptice pod krošnjo bujnega in močnega drevesa zraslega na svetih tleh in polnega plodov. Ko pride čas, da se poslovim od sveta pojdi ti tja kralj. Ta čas bo odbil, ko se sonce preneha spuščati k jugu in se bo zopet začel vzpenjati k severu.

Kuntin sin odgovori: "Tako bo kot praviš! - in z globokim spoštovanjem pozdravi svojega deda in se s svojimi prijatelji in spremljevalci napoti proti mestu imenovanem po slonu. Na čelo

povorke so postavili kralja Dhrtaraštra in gospo Gandhari, katera je bila vedno predana svojemu gospodarju.

Ko je izkazal svoje dolžno spoštovanje meščanom in prebivalcem pokrajin jim je kraljevski Kuntin sin dal dovoljenje in lahko so se vrnili na svoje domove. On je potolažil vdove in ožaloščene matere darujoč jim izobilje bogastva.

Blagoslovljeni vladar je preživel v prestolnici 50 noči in tedaj se spomni, da je prišel čas, ki mu ga je ded označil. Prvi med pravičniki se je podal na pot popeljujoč s seboj vse glavne svečenike. Za njim so nosili veliko prečiščenega masla in cvetne vence, dišave in svilene obleke in sandalina in aloyina drevesa na katerih bi se prižgalo Bhišmino telo. Tu je bilo tudi veliko dragocenih ogrlic in draguljev na čelu pa so šli Dhrtaraštra, kraljica Gandhari, proslavljena s svojo krepostjo in Yudhišthirina mati Kunti. Bil je dolg sprevod na katerem so nosili Bhišminove svete ognje, pevci in slavitelji pa so prepevali svoje himne, kralj pa je bil v tej povorki kot Indra.

Hitro pride tja, kjer je Santanuov sin ležal na postelji iz strelc in vidi, da mu strežejo modri Parasarin sin Vyasa, Narada, Devala in Asita ob njih pa še nekaj kraljev iz raznih delov zemlje, kateri so ostali živi po končanem pokolu. Kralj sestopi s svojega voza, potem pa on in njegovi bratje pozdravijo svojega deda pred katerim so drhteli vsi sovražniki. Potem se pozdravijo z modreci katerim je na čelu stal Vyasa.

Končno je kralj Yudhišthira ogovoril Ganginega sina v svojem imenu in v imenu bratov: "To sem jaz Yudhišthira, kralj. Mi te pozdravljamo! Če me še lahko slišiš povej mi kaj lahko storim za tebe? Prinesel sem kralj, tvoje žrtvene ognje in prišel sem ob dogovorjenem času! Tu so tudi vsi prebivalci Kuruđangale in vsi preživeli vojščaki. Odpri oči, poglavar Kuruov in nas poglej. Vse kar je bilo potrebno storiti je storjeno in pripravljeno. Vse je bilo že pripravljeno za čas katerega si označil.

Tedaj Gangin sin odpre oči in vidi kako okrog njega stojijo zbrane vse Bharate. Velemož sprejme močno Yudhištirino roko in ga ogovori z globokim glasom: "Dobro je ker si prišel Kuntin sin, ti in tvoji svetovalci. Božanski Surya je začel svojo pot proti severu. Ležal sem na tem odru na konicah strelc 58 dni, počutil pa sem se kot, da to traja celo stoletje."

Potem Gangin sin pozdravi Dhrtaraštra in mu reče: "Kralj ti dobro poznaš dolžnosti in brez dvoma ti je poznan nauk o zemeljskih dobrinah. Poznan pa ti je tudi droben nauk Ved in dolžnosti, ki nam jih pripisuje vera. Nebi bilo potrebno, da se prepuščaš žalosti. Po zakonih pravice so Pandauvovi sinovi toliko tvoji kot njegovi. Pazi jih in ščiti kot je treba in se spodobi. Oni vedno zvesto in poslušno strežejo svojim starejšim."

Veliki junak Kuruov se potem obrne k močnemu Vasudevu: "O Božanski o Gospod vseh bogov, tebe obožujejo vsa božanstva in asure! Ti si Vsevišnja in večna duša! Reši me prvak vseh bitij! Daj mi svoje dovoljenje Kršna da zapustim ta svet. Ti ki si vrhunška sreča, zaščiti Pandauve in jih dobro ščiti! Ti si jim zares edina obramba! Ti in Arđun sta starodavna ršija. Nara in Narayana, ki sta se rodila med ljudmi. Dovolj mi, da odidem, Kršna in da odvržem to telo. Ob tvojem dovoljenju bo mene doseglo najvišje blaženstvo."

Vasudeva mu na to odgovori: "Imaš moje dovoljenje Bhišma! Povzpel se boš na položaj Vasuov, veličastveni junak! Ti na tem svetu nisi bil kriv niti za en prestop, svojemu očetu si bil predan kot še nihče in zato smrt kot tvoja služabnica čaka na tvojo voljo!"

Gangin sin potem še enkrat ogovori Pandauve in Dhrtaraštra: "Jaz se želim oddvojiti od življenja! Pustite mi, da to storim, vi pa se borite, da dosežete Resnico, ker je ona najmočnejša sila. Vedno imejte ob sebi poštene in modre brahmane, samozavestne in predane puščavnike."

On se potem objame z vsemi in utihne. Santanuov sin je bil že nekaj časa miren. Vodil je življenski dah tako, da je šel skozi vse tiste dele telesa, ki so označeni v yogi. Potem se je začel njegov življenski dah dvigati. Tisti deli telesa iz katerih se je dvigal življenski dah s pomočjo yoge se je eden za drugim pozdravil. Čudežen dogodek se je kralj odigral pred vsemi temi zbranimi kralji in vlikimi modreci. Za kratek čas na Bhišminem telesu ni bilo niti ene strelice več, niti rane. Zauzdan življenski dah se ni mogel več nikamor premakniti, temveč je prebil skozi Bhišminovo teme in odšel gor proti nebu.

Zabobneli so nebeški bobni in cvetni dež se je ulil iz višin. Sidhe in ponovno rojeni modreci so vzhičeno vzklikali: "Čudovito! Čudovito! Bhišmin življenski dah pa je kot velik meteor švignil v višine in izginil iz vidnega polja.

Tako se je Bhišma častni starina osrednji steber roda Bharat ljubljani ded Kuruov in Pandauvov združil z večnostjo. Zatem so Pandauvi in ob njih Vidura zbrali veliko suhih vej in dišečih sestavin in naredili za Bhišma pogrebno grmado. Ko je od njegovega telesa ostal samo pepel so ga oni odnesli na sveto reko Gango. Z njimi pa je odšla množica modrecev in puščavnikov. Tu na Gangini obali pa so oni slavnemu Ganginemu sinu priredili pogrebne obrede in prinesli Bhišmini duši žrtvene vlivanke, tako kot to predpisujejo starodavni običaji.

Tedaj je skrhana od žalosti boginja Ganga izšla iz vode prelivajoč grenke solze. Ko je objokala svojega sina je rekla žalostnemu zboru: "O kralji, pa tudi ti kralj Yudhištira, poslušajte me: sin moj je bil kraljevskega rodu in krasili so ga modrost in visoko poreklo. Vsem svojim starejšim je bil dobitnik, svoji družini pa naslonjalo in ponos. Nad vse je bil predan svojemu očetu in neomahljivo se je držal svojih zaobljub. Niti Parasurama Đamadagnijev sin ga ni mogel premagati. Joj meni in takega junaka je premagal Šikhandin! Oh moje srce je najbrž iz diamanta, ko še ni počilo od žalosti, ker ga sedaj ne bom več videla na svetu!"

Kršna se je trudil okrog boginje in jo tolažil z blagimi besedami tiho ji govoreč: "Tvoj sin je prispel v največje blaženstvo in v to ne dvomi niti ta trenutek. Odšel je v nebesa srečen in po lastni želji in izboru. Niti bogovi ga ne morejo ubiti v boju! Ne žaluj boginja in preženi vročico iz svojega srca!"

Kršnine in Vyasine besede so umirile prvo med vsemi rekami, potem pa so ji vsi prisotni kralji s Kršno na čelu izkazali vse dolžne časti in dobili od nje dovoljenje, da lahko zapustijo njene obale. (1)

Štirinajsta knjiga
ASVAMEDHIKAPARVAN
Knjiga o konjski žrtvi

Vaisampayana reče: Ko je kralj Dhrtaraštra končal prinašanje vode oni odidejo ob Gangini obali, močnoroki Yudhištira kateri pa je šel za njimi vzburkanih občutkov in oči oblitih s solzami, naenkrat klone tu na obali, Bhima pa ga poprime medtem ko je padal.

- "Ne more iti več tako!" - reče potem Kršna medtem, ko so Pandauvovi sinovi stali okrog pretresenega Dharminega sina in težko dihali gledajoč ga kako leži na zemlji. Videč ga, da je skrhan zaradi razočaranja, še oni posedejo okrog njega vsi žalostni. Toda bistri kralj Dhrtaraštra, kateremu je bila njegova modrost edina svetloba je sam poln čemernosti zaradi smrti svojih sinov ogovoril Yudhištira in mu rekel: "Vstani tiger Kuruov! Moraš izvrševati svoje dolžnosti! Kuntin sin, zemljo si osvojil držeč se kšatrijskih navad in zato sedaj uživaj vse svoje pravice in deli jih s svojimi brati in prijatelji! Prvak med zmagovalci ne vem zaradi česa trpiš. Zemeljski gospodar, Gandhari in jaz sva tista, ki imata za kaj jokati, ker sva izgubila stotino sinov, ki so izgininili kot bogastvo, ki ga dobiš v sanjah. Meni je krepostni Vidura takole prerokoval: Tvoj rod bo zadel propad zaradi Duryodhaninih grehov. Če hočeš, da vlada Yudhištira, ti izvrši žrtveni obred potem pa sam prevzami oblast v kraljevini in z enakim očesom glej na vsakega. Naj tvoja rodbina živi od tvoje darežljivosti - toda jaz sem oglušel ob modrih besedah svetovalca in glej doletela me je ta neizmerna beda. Poglej naju stare starše, ki hlipata v morju žalosti, kralj, za tvojo bolečino pa ne vidim nobenega razloga."

Te besede pametnega kralja so zopet umirile Yudhištirov um.

Ko je kralj Dhrtaraštra dosegel popolnost je sežgal svoje telo v ognju, katerega je sam zanetil. Nato je še njegova krepostna žena Gandhari vstopila v ogenj.

Tedaj se oglasi Vasudeva: "Podlost srca vodi v propad, poštenost pa k Brahmanu! Če je Brahman edini namen prave modrosti potem njo od tega cilja ne more odvrniti nikakršna zbežanost uma. Tvoja usoda se še ni porabila in nisi še premagal vse svoje sovražnike, ker nisi spoznal zlobneže kateri oprezajo v tvojem lastnem umu. Sattva, rađas in tamas (1) so lastnosti duše in ućeni pravijo, da prisotnost v doloćenem odnosu pomeni umno zdravje. Če se ravnoteŹje poruši se mora vzeti zdravilo. Srećo premaga Źalost, Źalost pa zadovoljstvo. Nekateri ljudje, skrhani od Źalosti se Źele spominjati nekdanje sreće, drugi pa zopet uŹivajoć v sreći se Źele spominjati pretekle Źalosti. Mogoće je Kuntin sin to v tvoji doloćeni naravi katera te je sedaj prevladala in te prisiljuje, da priznaš sence in privide nekdanje Źalosti. Sedaj je prišel ćas, da prebiješ to bitko, ki jo mora vsak sam voditi s svojim duhom. V vojni ti ne bodo potrebni niti oroŹje niti prijatelji pa niti sluge. Če boš premagan v kakšnem stanju se boš znašel?"

O potomec Bharat, rešitev se ne dosega, će so ti od vsega prve zemeljske stvari. Krepost in sreća tistih, ki se odrejajo svetovnemu blagostanju, znotraj pa so obdani s strastmi in slabotnostjo mesa, naj pripadajo sovraŹnikom.

- Zato pa kralj spremeni vsa svoja poŹeljenja v krepost. Samo tako boš sebi storil dobro. Pripravljaj se na veliko konjsko Źrtev in bogate darove kateri gredo ob njih in ne Źalosti se već in ne razjedaj zaradi padlih prijateljev. Bodi preprićan, da ne boš nikoli zagledal kako je oŹivel tisti, ki je ubit."

Vaisampayana govori naprej: Tako se je razburjeni Yudhišćhirin um zopet oprijel modrih in ućenih. On potem reće Vyasi, Naradi in ostalim: "Vaše modre besede so me potolaŹile in nimam već niti najmanjšega razloga, da še naprej trpim. Dosegel sem veliko bogastvo s katerim lahko izkaŹem ćast pred bogovi in zato bom ob vaši pomoći priredil svećanost konjske Źrtve."

In poglavar Pandauvov odide za Dhrtarašćtro in tako so vstopili v

Hastinapuro. Yudhištira se je oprijel upravljanja nad vso veliko zemljo in se vedno trudil, da bi bil uteha svojemu stricu.

Plemeniti Kršna in Dhanamedaya sta odšla v Indraspratho, da se tam za nekaj časa povesele.

Ko so se vrnilo v Hastinapuro je Arđun ponižno stopil pred Yudhištira in rekel: "Kralj, neustrašni Vasudeva že dolgo ni videl svojega doma. On želi ob tvojem dovoljenju oditi, da bi videl svojega očeta."

Yudhištira odvrne: "O lepooki bodi blagoslovljen! Pogubitelj Madhuov pojdi še danes, da vidiš vladarja plemena Šura. Že dolgo nisi videl mojega strica, pa tudi božanske Devaki. Ko boš premodri srečal strica in Baladevo jim predaj moje najgloblje spoštovanje. O junak vzemi od tu vse kar si želiš. S tvojo milostjo smo osvojili celo zemljo in vsi naši sovražniki so mrtvi!"

Na to mu Vasudeva odgovori: "Vsa bogastva in drago kamenje, močni in cela zemlja pripadajo tebi in samo tebi. In vse bogastvo, ki se lahko najde v mojem domu prav tako pripadajo tebi."

- "Naj bo kot je tvoja volja!" - se je strinjal Yudhištira in mu izkaže vse časti potem pa Kršna odide k svoji teti Kunti. Poslovi se od nje in obide častni krog okrog nje in posede na svoj voz sestro Subhadro, odide k Dvarki spremljan z njihovimi blagoslovi in veliko množico meščanov.

Pred Kršno je veter močno pihal čisteč pod od peska in trnja, Vasava pa je pred njega posipal nebeško cvetje. Šel je po poti katera je vodila skozi puščavo in tu sreča zloglasnega puščavnika Uttanka. Kršna pozdravi slavnega brahmana - puščavnika, Uttanka pa mu odvrne pozdrav in začene povpraševati po zdravju in napredku rodbine in prijateljev, kot je to navada ter ga vpraša: "O Sauri ti si odhajal h Kuruom in Pandavom. Ali si uspel med njimi vzpostaviti

trajno slogo kot to mora biti med brati? Ali se vračaš Kesava, ko si pomiril svoje drage rojake? Ali je obrodilo tvoje zaupanje, ki so ga Kurui vedno polagali na tebe?"

Blagoslovljeni pa mu odgovori: "Poskušal sem na vse načine spraviti k pameti Kurue, toda oni me niso hoteli poslušati. Tako se je zgodilo, da so Kurui padli vsi do zadnjega z njimi pa tudi svojci in prijatelji. Niti z milino niti s silo usode jih še nihče ni zaustavil!"

Uttanka je bil zaprepaščen in zelo jezen: "Kršna zakaj nisi rešil velemože Kuruov, čeprav bi jih lahko? Poleg tega pa so tvojega rodu in tebi dragi! Zato te bom preklel! - reče on oči izbuljenih od jeze - mar si samo gledal mirno dopusteč, da se to zgodi? Mar jih nisi poskušal s silo zaustaviti? Imel si vso možnost, da rešiš Kurue, samo tebi je bilo vseeno kakšna usoda jih bo zadela, oni pa so v svoj propad odšli zaradi svoje podlosti in licemerstva!"

Vasudeva mu odgovori: "Ne troši v gnevu plodove svojih velikih puščavniških zaslug! Poslušaj najprej kaj ti bom rekel, če ti bo še vedno do tega potem me prekolni! Vedi, da je od mene odvisna: tema, strast in dobrota (2), ker sem jaz njihovo pribežališče. Vedi, da je Dharma moj prvorojenec, rojen iz mojega uma, njegova bit pa je sočustvovanje z vsemi bitji. Vedno se menjam in rojevam iz različnih maternic, da bi na ta način lahko podprl svojega sina, pomagali pa so mi ljudje, kateri obstajajo ali pa so nekoč obstajali. Prav zares jaz to delam, da bi branil Pravico in utrdil njene temelje. V vseh treh svetovih sem poznan v vseh treh svojih likih: Jaz sem Višnu, Brahma in Šiva. Jaz sem izhodišče in propad vseh bitij. V vsaki yugi vstopam v različne maternice, da bi Pravici uravnal poti in tako storil dobro vsem svojim bitjem. Če sem rojen kot nebesnik so moja dela kot dela nebesnika. Če se pojavim v telesu yakšase ali rakšase vse delam kot yakše ali rakšase. Če se rodim kot naga ali gandharva moram delovati kot oni. Sedaj sem rojen kot človeško bitje in zato lahko delam samo tisto kar je prirojeno takemu bitju. Preklinal sem Kurue, da opuste vojno in storil sem vse kar sem kot človek lahko. Bili so besni,

otopelih čutil in se niso odzivali na moje prošnje. Besen sem jih poskušal tudi zaustaviti, toda tudi to ni pomagalo. Grešniki so se vodeni z roko usode odločili, da se napotijo v vojno in tako so častno padli na bojnem polju, Pandauvi pa so dosegli veliko slavo. Prvak med brahmani to je moj odgovor na tvoje obtožbe!"

Potem mu Uttanka odgovori: "Jaz vem Đanarddana, da si ti stvarnik Vesolja in je to moje znanje izšlo iz tvoje naklonjenosti do mene. O ti neusahljive slave, srce mi je zapolnjeno z veselim mirom, ker sem predan tebi. Ni mi več do kletve. Če zaslužim vsaj najmanjšo milost od tebe, stori vsaj enkrat, da vidim tvoj vseobsegajoči lik!"

Presvetli Uttarka je zadovoljil Govindo, zato se mu je on prikazal v vsem svojem večnem obličju Vaišnava v katerem se je prikazal samemu Arđunu. Bleščanje tega lika je bilo kot tisoč sonc in on stoječ pred Uttanko izpolnjujoč vse prostranstvo, na vseh straneh pa so se lahko videli obrazi. Zaprepaščen brahman je gledal čudeč se Višnuovi obliki Vsevišnjega, potem pa spregovori: "O ti katerega delo je Vesolje, klanjam se ti Duša Vesolja in roditelj vseh bitij! Želel bi, da te zagledam v človeškem obličju! Tudi to je večno!"

Kršni je bilo všeč in mu reče: "Uttarka želel bi ti izpolniti eno željo. Povej kaj si želiš? " - Uttarka reče na to: Gospod mar ni dovolj tudi to ker sem te zagledal v tvojem vseobsegajočem obličju? Jaz si ne želim ničesar več!"

Toda Kršna je vztrajal, zato je brahman, ki je večno begal po puščavi naposled rekel: "Dobro gospodar. Ko mi že hočeš izpolniti željo naj bo to voda. Želim, da vedno najdem vodo, ko me bo morila žeja. Izpolni mi to željo."

Vsevišnji Gospod potem umakne svojo moč in odgovori Uttarki: "Kadarkoli boš potreboval vodo, pomisli na mene!" - In rekoč to on nadaljuje pot v Dvarko.

Nedolgo za tem se je zgodilo, da je Uttarka začela moriti žeja medtem, ko je hodil po puščavi iščoč vodo, toda nikjer je ni mogel najti. Medtem, ko je tako begal naokrog se spomni slavnega Kršna in v tem trenutku opazi v puščavi lovca iz stanu ćandala, golega in prašnega okrog njega pa se je motal trop psov. Bil je oborožen z mečem, lokom in strelicami, cela njegova pojava pa je bila strašna.

Prvi med ponovno rojenimi vidi, da ta lovec mokri in, da je ta voda kot obilen curek vode. Uttanka tedaj zopet pomisli na Kršna in lovec se mu tedaj obrne rekoč: "Poglej vodo Uttanka! Videl sem, da trpiš brez vode pa si se mi zasmilil!"

Na te lovčeve besede se Uttanka niti ne ozre in se ne pokaže voljnega, da bi sprejel to ponudbo temveč začne zmerjati Kršno, lovec pa mu reče na to: "Dajmo pij!"

Puščavnik odbije potešitev žeje, ki se mu je nudila na tak način, glede na to, da pa so ga žeja in lakota vse bolj oblegala se on zelo razjezi. Ko Uttanka ni bil več pozoren na njega lovec naenkrat izgine in z njim tudi trop psov in ko Uttanka to vidi ga prevzame sram. Na pamet mu pride celo to, da se je Kršna poigral z njim, toda nosilec koluta in školjke se je hitro prikazal pred njim in to na isti način kot je lovec izginil.

Uttanka mu reče: "Prvak med vsemi bitji, nebi rekel, da ti pristoji, da brahmanu nudiš vodo v obliki lovčevega urina!" - Premodri Ānārddana utiša njegovo jezo s številnimi ljubeznivimi besedami in mu takole reče: "Voda ti je ponujena tako kot je to moralo biti storjeno, toda ti to nisi razumel. Zaprošil sem Gromovnika, da ti namesto vode da nekaj nektarja, da si potešiš žejo toda vladar nebesnikov je odgovoril: Ni dobro, da smrtnik postane nesmrtnik! Izpolnil mu bom drugo željo. Prav tako mi je odgovoril! Toda jaz sem vztrajal pri svojem in mu rekel, da Uttanka zasluži, da pije nektar, on pa je naposled le pristal ob tem pa mi je rekel: Če mu je že treba dati, da pije amrito (3), potem se bom jaz spremenil v lovca in mu jo bom

dal. Dovolil bom, da jo pije na način kateri mu bo ponujen. Če me bo prezrl in odbil, je ne bo več mogel dobiti!

- In tako on sklene z menoj dogovor in pride preoblečen pred tebe in ti je ponudil nektar. Videl si ga preoblečenega v čandalo in ti si ga odbil. Veliko napako si storil! Pripravljen sem za tebe storiti kar lahko. Tiste dni ko te bo morila žeja se bodo nad puščavo pripodili oblaki. Tako boš lahko potešil svojo žejo. Oblaki ti bodo dali dovolj vode, da se boš lahko napil. To kar si rekel je čista resnica in ti oblaki se bodo od sedaj naprej imenovali Uttanka!"

Uttanka je to zelo razveselilo, Bharata, oblaki, kateri pa stresajo dež nad puščavo se še dandanes imenujejo Uttanka.

Približal se je čas, da se začne obred konjske žrtve in Kršna se je v spremstvu Vršnjih vrnil v prestolnico in v njej nadaljuje živeti. Vidura in Yuyutsu pa poskrbita, da bi bil pogoščen kot se spodobi.

Ravno v tem času Đanamedāya, ko je junak Vršnjih bil v Hastinapuri se je rodil kraljevič Parikšit. Ker je bil zadet z brahmanovim orožjem je bil nepomičen, ker v njem ni bilo življenja. Na prvo novico o njegovem rojstvu so se meščani predali veselju nedolgo za tem pa se je nad mesto uvila senca žalosti.

Vznemirjeni Kršna je hitro v spremstvu Yuyudhana pohitel v ženske prostore tu pa ga sreča objokana Kunti in začne jadikovati: "Slavni junak vnuk tvoje sestre Subhadre se je pravkar rodil mrtev, ker ga je ubil podli Asvatthaman! Prosim te izpolni svojo obljubo in vrni tega otroka v življenje! V njem se nadaljuje življenski dih Pandauvov pa tudi moj lastni. On je tisti, od katerega je odvisen praznik riža velikega Pandauva, Abhimanya in mojega tasta!"

"Tako bo kot sem rekel!" - ji na to odvrne Kršna in se napoti v spalnico v kateri je bil, kralj rojen tvoj oče. Prostori so bili po predpisih posvečeni in okrašeni z venci belega cvetja. Na vse strani so

stali sodovi polni vode, zglajenega lesa tinduka natrtega z bivoljim maslom, semeni od gorčice, bleščeči ognji pa so plameneli na nekoliko mestih obsijoč bleščeče orožje katero je bilo lepo razporejeno naokrog. Tu je bilo tudi veliko starejših gospa, katere so bile prav tako poklicane na dvor in tudi veliko večjih in modrih zdravnikov. Tisti, ki so se razumeli v te stvari so postavili temo tam kjer je bilo potrebno in vse tisto, kar je za rakšase pogubno, Kršna pa se ozre na vse to in pogleda ter reče: "Zelo dobro!"

Viratina hči je prenehala jokati in se je pokrila tako kot to nalaga dostojnost, potem pa začne tarnati: "Govinda, če ta otrok ne bo oživel se bom jaz odrekla svojega življenja! To je naša opora in namen vseh naših pričakovanj! Jaz sem upala, da te bom lahko pričakala in ti izkazala svoje spoštovanje držeč otroka v naročju, toda ta moj otrok je trdega srca in nehvaležen tako, kot njegov oče. Glej on prezira moč in slavo Pandauvov in Yamina hiša mu je ljubša kot vse to tukaj!" In tedaj nemočna Uttara pade na tla, kot, da se ji je zmešalo. Skozi celo palačo je odjekalo jadikovanje in prav zares je to postala hiša žalosti.

Uttara hitro pride k zavesti in ob otroku v naročju začne govoriti: "Tvoj oče se strogo držal vseh svojih dolžnosti! Ali veš, da delaš greh s tem, da ne pozdraviš najslavnejšega med Vršnji? O sin, ko boš prišel k svojemu očetu, mu takole povej: Živa bitja ne umirajo, dokler jim ne pride usojeni čas, ker poglej jaz sem še vedno med živimi, čeprav ni več ničesar zaradi česar, bi še želela živeti! O močni vitez zaprosila bom Yudhištira, da mi dovoli, da pojem strup ali pa da se vržem v ogenj!"

Bik med možmi se tedaj dotakne vode in prikliče k sebi moči Brahmanovega orožja, potem pa reče užaloščeni materi mrtvega otroka tako, da so vsi slišali kaj govori: "Gospa Uttara, to kar sem rekel to se bo uresničilo, ker jaz še nikoli nisem rekel neresnice! Pred vami vsemi bom vrnil življenje temu otroku! Tako kot je vsaka pravica resnica v meni vzpostavljena tako naj Abhimanyev sin, kateri se je

mrtev rodil ponovno oživi! Tako kot sem pravično pogubil Karna in Kešina tako naj tudi ta resnica oživi tega otroka!" (4)

Ko Kršna to izreče so se v mrtvem otroku začeli oglaševati prvi znaki življenja in on se je postopoma povsem vrnil v življenje. Tega trenutka, ko je Kršna poklical Brahmanovo orožje, kralj, je tvoj oče posvetil s svojo močjo po vseh prostorih. Rakšase, ki so se tam motale naokrog so morale zbežati in številni so v tem času umrli. Iz nebes se je zaslišal vzklik: "Čudovito Kesava! Čudovito!" - Brahmanovo orožje pa se je vrnilo k Praočetu vseh svetov. (5)

Ko so videli, da se je življenski dah vrnil v tvojega očeta so se vse gospe Kuruov zelo razveselile in začele slaviti in hvaliti Đanarddana. Veselil se je tudi Kršna in je obdaroval otroka z raznimi dragocenostmi, isto pa so storili tudi poglavarji Vršnj. Močni Đanarddana kateri nikoli ni odstopil od resnice je dal temu otroku ime, ki je bil tvoj oče, o kralj. On reče: "Glede na to, da se je ta otrok rodil potem, ko je bil vaš rod gotovo povsem iztrebljen naj bo njegovo ime Parikšit!" (6)

Ko je tvoj oče star en mesec so se Pandauvi vrnili v Prestolnico in s seboj prinesli veliko bogastva. Ko so izvedeli za podvig, ki ga je storil Vasudeva so mu oni izkazali svoje oboževanje, Devakin mili sinek pa je bil tako ali tako v vsakem obdobju vreden oboževanja.

Minilo je še nekaj dni in v mesto imenovano po slonu pride Satyavatin sin Vyasa. Ko je končal sprejemni obred, Yudhištira ogovori vzornega Vyasa in mu reče: "Sveti človek, to bogastvo smo dobili s pomočjo tvoje milosti in moja želja je, da ga uporabim za veliko svečanost imenovano konjska žrtev."

Vyasa mu odgovori: "Jaz odobravam tvojo namero kralj. Stori to, kar je potrebno in izkaži božanstvom svoje spoštovanje, tako kot boš izvršil žrtvovanje konja in razdelil bogata darila. Konjska žrtev očičuje vse grehe."

Poslušajoč Vyasa se je pravični kralj Kuruov odločil, da prične priprave za veliko svečanost. Na dan polnega meseca čaitri (7) je pričel obred velike žrtve, slavni Vyasa pa je lastnoročno spustil pazljivo izbranega konja, kateri je bil določen za žrtvovanje (8). Arđun je bil določen, da ščiti tega konja, dokler je begal skozi različne zemlje in kraje, za njim pa so šli številni brahmani, poznavalci Ved in številni kšatrije. Vsa Hastinapura, kralj pa celo otroci so šli ven, da vidijo velikega junaka kateri je odšel na svoje potovanje. Gruča radovednežev je bila tako zbita, da se je zdelo, da se bo od velikega pritiska njihovih teles vnel ogenj.

Konj je po svobodni volji hodil po Zemlji, Arđun pa je v tem času bil bitke z vladarji daljnih krajev skozi katere je hodil, ker so mnogi med njimi izšli, da se mu zoperstavijo. Novice o Arđunovih zmagah so zelo razveselile Bhimasena in vse ostale Kurue, pa tudi same žrtvene svečanike.

Končno pride novica, da se Arđun vrača kot zmagovalec v Hastinapuro in vsi oni so odšli, da ga pričakajo, pred njim pa je stal kralj Dhrtaraštra. Tretjega dne po Arđunovi vrnitvi je Vyasa rekel Yudhištiri: "Od danes naprej Kuntin sin ti lahko začneš svojo žrtveno svečanost. Prišel je čas, da se ta obred opravi."

Tako kot je bil običaj v takšnih priložnostih so na Yudhištirin poziv prišli vsi zemeljski velikaši. Najboljši svečeniki, izvrstni poznavalci te obredne žrtve, so vsakega dne opravljali predpisane obrede, tako kot to nalagajo sveti spisi in ta cela svečanost se je opravljala v velikem blesku. Tega kralja ne bo več, kateri bo vse tako pripravil, da se bo odigralo po ukazu kralja Kuruov. Od njegovega velikega bogastva so brahmani vzeli toliko, kot je kdo hotel, ostanek pa so razdelili kšatriyam, vaisyam in sudram pa tudi raznim plemenom mlech.

Ko so bili zadovoljni vsi brahmani, rodbina in prijatelji in sirote, slepi in nemočni in ko je povsod naokrog vse vrvelo od pohval,

začudenja in občudovanja zaradi tolikšnega bogastva, kateri je bil razdeljen na darove in medtem, ko se je dež cvetja kronal nad Yudhišthirino glavo, se je tu iz jazbine pojavil nekakšen mungos zlatih bokov. (9) On se oglasi s človeškim glasom globokim kot grom: "Hej kralji ta velika žrtev se ne more meriti s prastho (10) ječmenovega zrna katero je poklonil neki darežljivi brahman s Kurukšetre in v tem času medtem, ko je izpolnjeval svojo zaobljubo, uncha." (11)

To je začudilo brahmane in odidejo k mungusu in povprašajo: "Od kod si ti prišel na to svečanost na kateri so se zbrali bogovi in verniki? Ta asvamedha je izpolnjena po vseh svetih spisih in ni dostojno, da se smejiš temu obredu. Vsak, ki je prišel do njega je pričakan z veliko pazljivostjo in spoštovanjem in je bogato obdarovan. Vsakemu je zadoščeno in vsi se vračajo srečni in veseli daril. Mantre so se pele brez prestanka in vse je bilo tako kot je treba. Vsi štirje stanovi so bili zadovoljni in zakaj tako govoriš?"

Mungos se nasmeji in odgovori brahmanom: "O brahmani, resnica je kar sem vam rekel: Ne govorim vam jaz to iz neke zle namere. To kar vam imam povedati lahko vsak sliši. Po svojih zaslugah je ta žrtev zares vredna svojega darila, kateri je bil samo prgišče ječmenove moke. V zameno so bili brahman in njegova žena pa tudi sin in snaha še tistega trenutka preneseni v nebesa. Prav tedaj se je zgodilo, da se je polovica mojega telesa pozlatila. Poslušajte mojo zgodbo o tistem kar sem videl na lastne oči. Na tem polju pravice imenovano Kurukšetra je živel brahman, ki se je hranil tako kot golobi, pobirajoč svojo hrano - ječmenova zrna po okoliških poljih. Vsi štirje so tako živeli, brahman, njegova žena, sin in snaha. Šestega dne popoldne so oni posedali in obedovali, toda te dni ni bilo ničesar za jed, zato so se oni postili do naslednjega popoldneva. Taka je bila zaobljuba katere se je brahman strogo držal.

- Zgodi pa se, da je bila suša po celi zemlji in je zavladovala lakota. Vse bilke so ovene in ni se sejalo niti želo in v brahmanovem prebivališču ni bilo ničesar za jed. Veliko dni so stradali on in njegova

družina, toda nekega dne se je vseeno vrnil domov s prastho ječmena katero so uspeli izprositi lačni na soncu. Zmleli so ga in izgovorili svoje molitve, razdelili hrano na štiri dele in se zahvalili Gospodu in sedli željni hrane.

- V tem času pa so dobili tudi gosta. Vsem je bilo lepo, da vidijo gosta v svojem bivališču zato so ga veselo pozdravili in povprašali po njegovem zdravju. Ko so izvedeli, da se on drži iste zaobljube in da tudi on je samo v šestem delu dneva so poklicali lačnega gosta da vstopi. Dali so mu vodo da opere noge in travo kuša, da nanjo sede.

- "Brezgrešnež - mu reče brahman s Kurukšetre - to ječmenovo seme sem dobil, da bi izvršil Dharmine zapovedi. Mi ti ga dajemo prvak med ponovno rojenimi in te prosimo, da ga sprejmeš!" - In on da svoj obrok gostu. Brahman sprejme ponujeno jed in ga poje, toda njegova lakota še ni bila potešena. Brahman s Kurukšetre je videl, da se njegov gost še ni zasitil in je bil zelo žalosten, toda ni vedel, kaj bi čeprav je ves čas premišljeval kakšno drugo hrano mu lahko ponudi.

- V tem se oglasi njegova žena in reče: "Daj mu še moj del. Zadovoljimo ponovno rojenega, potem pa naj potuje tja kamor se je bil namenil." Brahman je vedel, da njegovo spoštovano ženo mori lakota in se s tem ni strinjal.

- "Lepa moja! - ji reče on - celo živali pa tudi črvi ščitijo in hranijo svoje ženke ali bi človek delal to drugače? Žene pazijo na svojega gospodarja in ga obsipavajo z dobroto. Vse kar se tiče vere, zadovoljstva, bogastva in skrbne nege doseganje potomstva, vse je odvisno od žene. Zares vse zasluge, ki jih človek lahko doseže pa tudi vsi njegovi predniki so odvisni od nje. Žena mora poznati svojega gospodarja po njegovih delih. Tisti, ki ne zaščiti svoje žene zasluži veliko sramoto na tem svetu in pekel na drugem."

- Na te njegove besede mu ona odgovori: "O ponovno rojeni najine duhovne zasluge in naše bogastvo je tako združeno. Vzemi

mojo četrtno hrane. Jaz zares želim, da ti ugodim! Vse duhovne zasluge, resnica, zadovoljstvo in nebesa, ki jih žena lahko doseže s svojimi deli kot tudi uresničenje njenih želja je odvisno od njenega moža. Potomstvo katero se začne, daje mati svojo kri, oče pa seme. Mož je ženino najvišje božanstvo. Z moževo milostjo žena dobi potomstvo in uživa v zadovoljstvih, ki jih zasluži. Ti si že prileten in onemogel in tudi lakota te je zelo izčrpala."

- Te ženine besede so spodbudile brahmana, da je vzel tudi njen del in ga ponudil gostu. Ta brahman ga je sprejel in takoj pojedel, toda bil je še vedno lačen. Videč, da je njegov gost še vedno lačen se je gostitelj globoko zamislil. Tedaj mu reče sin: "Plemeniti oče vzemi moj del mletega ječmenovega zrna in ga daj gostu. Menim, da mi bo to prineslo velike zasluge. Potrebno bi bilo, da ti vedno služim, ker tisti, ki so dobri vedno žele izvrševati svoje dolžnosti in vzdrževati svojega očeta. Ta večna dolžnost je poznana in spoštovana v vseh treh svetovih."

Oče mu reče na to: "Tudi, če doživiš tisoč let boš za mene še vedno samo otrok. Ko dobi sina, oče doseže velike zasluge. Sin moj bodi močan! Teško je takrat, ko so otroci lačni. Jaz sem star in meni bo že nekako šlo, da obdržim svoj življenski dah, ti pa šele moraš očvrstiti. Jaz sem star in slaboten, sin, in mene lakota ne more tako prizadeti. Za menoj so leta pokore in jaz se ne bojim smrti."

Sin mu na to reče: "Jaz sem tvoj potomec. Človekova bit se ponovno rojeva kot njegov sin in zato ti s seboj reši sebe."

Oče mu odvrne: "Ti si mi podoben, obnašanje in samospoštovanje je tako kot moje. Izkušal sem te že v več različnih priložnostih in zato bom sprejel tvojo ponudbo."

In on je pazljivo vzel del svojega sina in smejoč ponudil ječmen svojemu gostu. Brahman je to pojedel, toda njegova lakota ni bila potešena.

Ob misli, da nima več kaj ponuditi je postalo gostitelja sram, toda ugoditi mu je hotela tudi njegova snaha in pristopi k njemu noseč mu svoj del hrane in reče: "Učeni brahman, tvoj sin mi je podaril sina. Vzemi zato ta moj del ječmena in ga ponudi gostu. S tvojo milostjo bom jaz dosegla številne predele večne blaženosti v katerih me ne bo več mučilo pomankanje. Sinovi in vnuki vsakemu zagotovijo srečo v tistem svetu, ter on uživa v predelih, kateri so dodeljeni pobožnim in dobrim."

- Tast ji odgovori: "Ali bi lahko postal tak prestopnik in pohodil vse zakone pravičnosti, medtem, ko te gledam tako opečeno na soncu in vetru, da se na tebi ne vidi niti barva tvoje kože in z gotovostjo oropano zavesti zaradi muk in lakote! Kako naj od tebe vzamem del ječmena? Blagoslovljena gospa, ne spodobi se, da mi tako govoriš, ker se mora v vsaki dobri družini s snaho tako ravnati. Kako bi te lahko gledal celo sedaj v šestem delu dneva, ti nič ne ješ, do sedaj pa si se strogo držala svoje težke zaobljube? Joj koliko dni si že prebila v skrajni bedi! Ti si še otrok! Jaz bi te moral vedno ščititi, pa te gledam vso izčrpano od tega hudega posta."

Snaha pa mu na to reče: "Ti si učitelj mojega učitelja in zato božanstvo mojega božanstva. Vzemi gospodar še del moje hrane. Moj življenski dah in moji verski obredi imajo samo en namen, to pa je, da služim svojemu starejšemu. S tvojo milostjo, učeni brahman bom na drugem svetu prispela v številne blažene predele. Imej na umu mojo predanost in vzemi moj del ječmena!"

Tast ji odgovori: "Častita gospa, slava tvojega postopka ti bo večno svetila! Zasluge imaš za številne držane zaobljube, dostojno izvršuješ vse verske obrede in vedno ti je pomemben odnos do starejših! Blagoslovljena dekle, ti si prav zares nisi zaslužila neiskrenosti, toda imeč v vidu vse tvoje kreposti bom vzel tudi del tvojega ječmena."

- Rekoč to je pobožni brahman odnesel njen del hrane svojemu

gostu in ko ga je ta pojedel je bil končno zadovoljen. To pa ni bil nihče drug kot bog pravice, ki si je privzel človeško podobo. Zadovoljno božanstvo jim takole spregovori: "O najboljši med ponovno rojenimi, zares si mi ustregel s svojim gostoljubjem, ponujenim z najčistejšimi nameni. O tem tvojem daru se govori v nebesih! Glej cvetje pada na tebe iz nebeških višin! Nebeški modreci in božanstva in tisti, ki hodijo pred njim, gandharve in nebeški glasniki, vsi so vzhiceni pred vašo neprimerljivo žrtvijo. Ponovno rojeni ršiji kateri prebivajo v Brahmanovih prebivališčih imajo željo, da te vidijo. Storil si to daritev čistega srca in to v trenutku največje težave. S tem svojim delom si osvojil sama nebesa. Lakota uničuje človekov razum in nosi njegove misli stran od pravičnosti. Tisti katerega muči lakota hitro izgubi svojo trdnost. Zato tisti, ki premaga lakoto brez dvoma osvaja sama nebesa. Vse dokler nekdo z veseljem deli darila, njegova pravičnost ni skaljena. Nisi se oziral na telesne bolečine in si postavil pravičnost nad vse, celo nad ljubezen do sina in lastne soproge. V doseganju bogastva nimaš ravno veliko zaslug. Večja je zasluga dati bogastvo tistemu, ki ga zasluži, še večja pa za to izbrati pravi čas. Če je nekdo naklonjen h darežljivosti mu to končno prinaša največje zasluge. Težko je zagledati nebeška vrata. Ljudje, ki niso pozorni jih ne uspejo zagledati: Lakomnost je prepreka k nebeškim vratom, to prepreko pa utrjujejo želje in nagnjenja.

- Kralj Narga je daroval na tisoče goved brahmanom pa je odšel v pekel zato, ker je daroval eno kravo, ki ni bila njegova. Plodovi tega tvojega darila so veliko večji od vseh tistih, ki bi jih nekdo dosegel z različnimi žrtvami številnih kraljevskih darov ali številnimi konjskimi žrtvami! S to svojo prastho mletega ječmena si si osvojil večna Brahmanova prebivališča! Prvak med ponovno rojenimi poglej prišlo je nebeško vozilo, da vas odpeljejo. Povzpni se na njih, če želiš! Jaz sem bog Pravice, poglej me! Ti si rešil svoje telo in tvoja slava bo trajala večno na svetu. Sedaj pojdi v nebesa ti in tvoja žena, sin in snaha!"

Kršna, Božanska osebnost.

- Tako je brahman, kateri se je zavestno držal svojih dolžnosti odšel s svojim sinom, ženo in snaho v nebo, jaz pa sem takrat sestopil iz jazbine - nadaljuje mungos - Glejte, ko sem se dotaknil ostanka te moke, se je zaradi kreposti puščavništva tega resnicoljubnega brahmana polovica mojega telesa pozlatila! Potem sem odšel veselega srca obiskovati puščavniška zavetišča in mesta kjer se opravljajo žrtvovanja upajoč, da bom s tem pozlatil tudi ostanek svojega telesa. Slišal sem za to žrtev kralja Kuruov. Zato sem vam vse to povedal brahmani. Ta žrtev se na noben način ne more primerjati z darovi prasthe mletega žita." - In rekoč to mungos izgine, brahmani pa so se razšli po domovih.(12)

Tedaj kralj Đanameđaya vpraša: "Kdo je bil ta mungos s človeškim glasom?"

Vaisampayana mu odgovori: "Nekoč je bog Dharma vzel na sebe obličje Besa in vstopil v kotel z mlekom, ki je bil last ršija Đamadagnija. Želel je videti, kaj bo ta storil. Zato je Dharma storil, da se je mleko pokvarilo, toda rši se ni razjezil, ker je vedel kdo je v loncu. Ko je končno Bes priznal svoj poraz mu Đamađagni reče: "Ne jezim se na tebe. To mleko je bilo namenjeno Pitrom. Pojdi k njim in poslušaj kaj ti bodo rekli."

Tako je Bes odšel h Pitrom, oni pa so ga prekleli, da je postal mungos, toda rekli so mu: "Ko boš užalil Dharma se boš osvobodil te kletve." Tedaj je mungos begal od žrtve do žrtve poskušajoč nekako prekiniti to prekletstvo in je grajal vsakega od teh obredov. Prišel je tudi na veliko svečanost kralja Yudhištire in ker je s to zgodbo grajal samega Dharminega sina je tistega trenutka izginil, ker se je s tem osvobodil zakletve."(13)

Petnajsta knjiga
ASRAMAVASIKAPARVAN
Knjiga o puščavniškem stanu

Ko so dobili nazaj svojo kraljevino so Plemeniti Pandauvovi sinovi vladali Zemlji postaveč Dhrtaraštra za vrhovnega vladarja. Vsi njegovi sovražniki so bili mrtvi. Dhrtaraštra so varovali in mu stregli, modri Vidura, zvesti Sandaya in Yuyutsu, sin katerega mu je rodila njegova žena iz stanu vaisya. Ob vsaki priložnosti so Pandauvi najprej njega povprašali za mišljenje. Zares 15 let je minilo brez, da bi se karkoli storilo brez, da bi se posvetovali s starim kraljem.

Dhrtaraštrini prostori so bili tako opremljeni, da so mu bile vse stvari, ki jih je potreboval pri roki. Iz kraljevske kuhinje so na njegovo mizo prihajale najizbranješe jedi. Dronin zet, učitelj Krpa je živel ob njem, da bi mu bil na uslugo in da bi mu delal družbo. Božanski Vyasa mu je pripovedoval zgodbe iz davnine, tolažil ga je in se trudil blažiti njegovo bolečino.

Pod večšo Vidurino upravo so vazali in privrženci Pandauvov delali neprecenljive usluge, za katere se ni trošilo preveč bogastva iz zakladnice. Kralj Dhrtaraštra je osvobajal sužnje in oproščal številnim kateri so bili obsojeni na smrt, toda Yudhištira ni nikoli rekel nič zoper to. Vsi zemeljski vladarji so prihajali častiti starega gospodarja tako kot prej. Kunti in Draupadi pa tudi številne gospe so dvorile kot sluškinje kraljici Gandhari. Kralj Dhrtaraštra kateri pa je ostal brez svojih sinov se ni mogel spomniti neugodja v kateremkoli pogledu in za to je Yudhištira vedno skrbel in opozarjal svoje brate. Oni so poslušali svojega najstarejšega brata in so do starega kralja izkazovali neverjetno pozornost in poslušnost. Bhima je bil v tem edina izjema. Iz njegovega srca se ni dalo izbrisati vse to kar je izšlo iz te usodne igre s kocko in iz Dhrtaraštrove nepremišljenosti. Dhrtaraštra je videl kako so oni do njega ponižni in poslušni in se je do njih držal kot učitelj do učencev: z ljubeznijo in dobroto.

Gandhari je prirejala za vsakega obrede za pokoj duš in je darovala brahmanom bogata darila. Tako se je oddolževala svojim pobitim otrokom. Malo pa po malo je Subalinova hči pozabila svojo ljubezen in začela čutiti veliko ljubezen do Pandauvov tako kot da so ji oni lastni otroci.

Samo Bhimasena katerega je vodilo njegovo čemerno srce je delal drobne neprijetnosti, ker nikakor ni mogel prenašati Dhrtaraštra. S pomočjo tistih slug, ki niso bili predani staremu gospodarju je on oviral izvrševanje njegovih ukazov.

Minilo je tako 15 let in kralj Dhrtaraštra vedno prebadan z Bhimini nevljudnostmi in zlobo se je končno predal žalosti in obupavanju. Stari slepi kralj je začel čutiti, da ne more več nositi težkega bremena svoje žalosti in trpeti Bhiminih zajedljivih besed. Žalile so ga njegove občasne zamere in ni imel več srca sprejemati časti in ugodja, ki so mu bile dodeljene s kraljevskim ukazom. Začel se je postiti, prikrivajoč to Pandauvom in se je podvrgel najstrožji pokori, kraljevna Gandhari pa mu je sledila.

Nekega dne je kralj Dhrtaraštra poklical Yudhišhira in mu rekel takole: "Bodi blagoslovljen, Kuntin sin, jaz sem do sedaj vedno držal obrede in sem dajal čudovite darove. Ti si mi stregel in sem srečno preživel svoje dni. Kolikor je bilo v moji moči sem dosegel veliko duhovnih zaslug. Kljub svoji bolečini mi je ožaloščena Gandhari zvesto stregla vsa ta leta. Moji okrutni sinovi so vam storili neopravičljive krivice, toda borili so se kot hrabri vojščaki in umrli so na bojnem polju dospeč tako v predele srečnih, ki so določeni za pogumne vojake. Prišel je čas, da jaz in Gandhari storiva to kar se mora storiti. Veš tudi sam, da je dolžnost našega stanu odstopiti svoj prestol nasledniku. Jaz moram oditi v gozd. Moram to svojo obleko zamenjati s skorjami oblek in s tvojim dovoljenjem bova jaz in moja Gandhari živela tam sama v gozdovih vedno blagoslavljač tebe. Želim spoštovati navade in oditi po zgledu naših očetov, ti kot kralj pa boš

ravno tako imel pri teh plodovih svoj delež, tako dobrih kot slabih, ki se delajo v kraljevini."

Na to reče Yudhištira: "Joj niti jaz niti moji bratje nismo vedeli, da te tako dolgo muči žalost in da si se postil in spal na golih tleh! Slepil sem se z mislimi, da si zadovoljen, ker si obkrožen s skrbnostjo in pozornostjo. Kaj mi bo kraljestvo in vsi užitki, ko pa si ti pretrpel neznosne bolečine za katere ni tolažbe! Nič dobrega ne vidim v tem! Jaz sem grozen grešnik, katerega poželjenja in častihlepnost so pripeljali na stezo greha. Glej okronaj za svojega naslednika Yuyutsua ali pa koga ki ti je po volji ali pa sam prevzemi prestol in opravljaj svoje dolžnosti vladarja. Jaz bom odšel v gozd! Prosim, te, da mi to pustiš! Ne pristoji ti, da me žgeš s svojim karanjem, ker sem že tako požgan s svojo sramoto! Ti vladaš tej zemlji in ne jaz! Jaz sem odvisen od tvoje volje in kako bi potem nekaj tebi dovolil ali pa ti preprečil? Ti si moj učitelj. Brezgrešnež jaz nisem zadet zaradi krivice katero mi je storil Suyodhana. Bilo je tako določeno, da se zgodi. Zla usoda nam je zmedla pamet. Mi smo tvoji otroci tako kot so to bili Duryodhana in njegovi bratje. In Gandhari in Kunti sta moji materi in obema izkazujem sinovsko pozornost in nedeljeno ljubezen.

- Če boš odšel v gozd bom tudi jaz moral za teboj. S svojo dušo se ti na to zaprisegam! Kakšno veselje bom imel v kraljevini, če boš ti odšel in me pustil tukaj? Daj mi priložnost, da ti strežem in preženem žalost iz tvojega srca."

Dhrtaraštra mu na to odgovori: "Moje misli so povsem posvečene odhodu v gozd in puščavniški pokori, o veselje Kuruov! Na drug način se ne morem umiriti. Številna leta sem preživel pod tvojo streho in vedno sem bil pogoščen in opažen. Zvesto in predano ste mi služili ti in vsi tvoji. Vaša vdanost do mene je brez primere toda sedaj me moraš pustiti, da odidem in izpolnim svojo željo."

Rekoč to Yudhištiri je Dhrtaraštra stal pred njim sklenjenih rok in drhteč, potem pa se je obrnil k Viduri in Krpi in jima rekel: "Prosim

vaju, da potolažite presvetlega kralja in, da ga pregovorita, da bi uslišal mojo prošnjo. Ne morem več govoriti, ker se mi je posušilo grlo, mogoče pa je tako tudi zaradi mojih let. Utrujen sem!"

Ko je to s težavo izgovoril se on naenkrat onesvesti nasloneč se na Gandhari.

Yudhištira reče na to: "Joj tisti, ki je imel nekoč žilavost slona in moči, da zdrobi Bhimin železni kip se sedaj naslanja na slabotno ženo. Kako je sedaj izčrpan in oslavljen! Zares, če se bosta ta kralj in Gandhari nadaljevala postiti se jima bom pridružil še jaz! Ali sem jaz to zakrivil? Prokleta naj bo moja modrost! Jaz sem prezrt bednik brez trohnice razuma in znanja o dharmi!"

Govoreč tako je kralj škropil z vodo starčev obraz in ga ljubkoval s svojim mehкими dlanmi. V tem je slepi kralj prišel k sebi in nežno objame kralja Yudhištira in šepetajoče spregovori: "Dotakni se me ponovno z dlanjo, Pandauvov sin! Dotik tvojih rok deluje kot nektar, jaz sem zopet oživel in prišel k sebi."

V tem trenutku pride tudi modri Vyasa in ogovori kralja Yudhištira in reče: "Močnoroki Yudhištira ne naprezaj se, da storiš to kar od tebe zahteva Dhrtaraštra roda Kuruov. Kralj je star in nima več svojih sinov. Mislim, da on ne bo več mogel nositi bremena svoje bolečine. Blagoslovljena in modra Gandhari pogumno nosi svojo žalost. Zato poslušaj moje besede in daj staremu kralju to dovoljenje. Ne dovoli, da ga doleti neslavna smrt v postelji. Naj gre tudi on po poteh kraljevskih modrecev iz preteklosti, ker je odhod v gozd dostojen kralja."

Rekoč to Vyasa utihne in začne miriti starega kralja. Yudhištira odvrne: "Naj bo tako, kot ti praviš!" - veliki puščavnik pa je zapustil dvor in se napotil v gozd.

Naslednji dan je Dhrtaraštra poslal Viduro v Yudhištirin dvor.

Modri Vidura je Yudhištthiru prenesel sporočilo: "Kralj Dhrtaraštra je opravil vse potrebne obrede in bo odšel v gozd na dan polnega Meseca v naslednjem mesecu Karttiki (1). On te prosi, da mu daš bogastva, ker še enkrat želi narediti obred za pokoj Bhišminove duše, pa tudi za vse ostale padle junake."

Arđunu in Yudhištthiru je bilo zelo všeč, da lahko še nekaj store za starega kralja, toda Bhima čigar gnev se ni dal z ničemer ublažiti se je še vedno spominjal Duryodhaninih hudodelstev je dal vedeti, da mu to ni nič všeč. Arđun potem reče: "Bhima ti si najstarejši brat in starešina. Ne samo, da ga je sramotno odbiti temveč to škodi tvojim duhovnim zaslugam. Potrebno bi bilo, da se od svojega starejšega brata Yudhištthire naučiš kaj je tvoja dolžnost v takšnih priložnostih. Ne upam ti reči več kot pa sem ravnokar rekel. Umni kralj Dhrtaraštra zasluži vse naše spoštovanje in čast. Dobri ljudje se dvigajo nad navadne tako, da se trudijo, da ohranijo vse kreposti po katerih se razlikujejo od njih in ne pomnijo zlo, ki jim je bilo storjeno temveč samo dobra dela, ki so jih prejeli."

Kralj Yudhištthira je veselo pritrjeval Arđunu, Bhima pa ga je samo grdo pogledal.

Kralj Dhrtaraštra je za prireditve Bhišmi in svojim sinovom in prijateljem poklical na tisoče zaslužnih brahmanov in velikih modrecev in pripravil velike količine hrane, pijače in bogatih darov. Toda po ukazu kraljevskega Kuntinega sina, tisti, ki je bil označen tu, da bo obdarovan s stotinami je dobival tisoče, tistemu, ki pa so bile določeni tisoči, pa je dobil desettisoče. Deset dni je kralj Dhrtaraštra delil darove za pokoj duš in se bogato oddolžil svojim sinovom in vnukom.

Potem je kraljevski Ambikin sin določil čas svojega odhoda zatem pa je poklical Pandauve. Brahmanom je dal, da opravijo manj pomembne obrede, potem pa je ukazal, da se odnese njegov sveti ogenj kateremu je vsak dan izkazoval časti. Tedaj stari kralj sleče

svoja oblačila in na sebe obleče jelenje kože in skorjo dreves in se v spremstvu svojih snah napoti z dvora. V tem trenutku so se zaslišala jadikovanja Pandauvov in dam Kuruov pa tudi vseh žena, ki so pripadale temu plemenu. Kralj izkaže čast domu v katerem je prebival in počasti vse svoje sluge z bogastvom potem pa zapusti svoj dvor in oddide na pot.

Kralj Yudhištira je bil ves drhteč ob pogledu na ta prizor in s trepetajočim glasom zaradi joka reče: "Kam si odšel pravični gospodar!" - in se zruši in izgubi zavest. Pretresenega srca je Arđun samo vzdihoval in uspel Yudhištiri reči samo to, da se ne spodobi, da se tako obnaša potem pa so on in Vrkodar, Madrina dvojčka Vidura, Sandaya, Yuyutsu, Krpa, Dhaumnya in vsi brahmani odšli za starim vladarjem hlipajoč od joka.

Kunti je šla spredaj z roko na njeni rami pa je šla za njo Gandhari, katere oči so bile še naprej povezane. Za njo pa je stopal Dhrtaraštra naslanjanjoč se na njena ramena za njimi pa so šle vse gospe iz kraljevske hiše. Žalostni meščani Hastinapure so jih spremljali tako kot so nekoč spremljali v izgnanstvo Pandauve in ista bolečina jim je parala srce. Šli so za njimi do zadnjih pregrad, ko pa so se oni ustavili, kralj Dhrtaraštra zaprosi od Yudhištira in celega dvora, da se tudi oni ustavijo.

Krepostna gospa Kunti se je že preje odločila, da tudi ona pojde z njima in se začne posvetovati z Yudhištrom: "Sin moj nikoli ne zapostavljal brata Sahadeva, Karne pa se spominjal z bratovsko ljubeznijo. Umril je na bojišču kot junak. Bil je moj sin, toda jaz sem storila velik greh zato, ker ti tega nisem prej povedala. Pazi Draupadi in nikoli ne prenehaj biti z njo nežen! Nikoli ne dopusti, da bi bili tvoji bratje zaradi česa žalostni. Imej to na umu sin, ker je vse breme družine sedaj na tvojih plečih!"

Do tega trenutka je Yudhištira še mislil, da je šla Kunti z njima samo zato, da bi se poslovila od gospe Gandhari, toda sedaj

poslušajoč besede svoje stare matere se on naenkrat zdrzne in v grlu so se mu zataknila besede, ki jih je hotel izustiti. Ko je prišel k sebi od zaprepaščenosti ji je začel moldedujoče govoriti: "Mati ne delaj tega! Ti si nas blagosloвила in poslala v boj! Ni prav, da nas sedaj zapuščaš in da odhajaš, da bi živela v gozdu."

Ožaloščeni kralj Yudhištira jo je rotil ves v solzah, toda njegova mati je bila neomahljiva: "Jaz bom, sin moj živela v gozdu ob plemeniti Gandhari in se bom posvetila puščavništvu in bom negovala ta dva častna starca. Čas je, da se tudi jaz pridružim svojemu možu in gospodarju, kjerkoli se že on nahaja. Ti se vrni in ne žaluj. Pojdi nazaj v svojo prestolnico in naj ti bodo misli vedno posvečene pravici!" - In tako je ona dala svojemu sinu zadnji blagoslov in še ona odide proti gozdu.

Yudhištira je stal brez glasu in gledal za njo kako odhaja, medtem, ko se je občasno ozirala, da še enkrat vidi svoje sinove. In tako so trije starci odšli, spremljala pa sta jih zvesti Sandāya in modri Vidura.

Pandauve je obvezala žalost, ker je kralj Dhrtaraštra odšel v gozd, žalost pa je obvezala vse meščane Hastinapure. Pandauvovi sinovi nikjer niso našli duševnega miru in so jih neprestano preganjale misli o Zemlji ki je opustela in v kateri ni bilo več niti junakov niti bogastva. Žalovale so tudi Subhadra in Draupadi in se spominjale svojih treh mrtvih otrok. Nekaj veselja so jim dajali samo še pogledi na sina Viratine hčerke. Tisti, ki so do tedaj skrbno izvrševali svoje kraljevske dolžnosti se niso več toliko trudili. Zaradi prevelike žalosti katera jih je morila jim ničesar ni bilo več ljubo.

Na koncu so se odločili obiskati starega kralja v gozdnem prebivališču. Že naslednjega jutra je kralj odšel spremljan s povorko mož in žena, ko pa so se znašli izven mesta je kralj ukazal, da tu počakajo 5 dni tako, da bi se lahko zbrali vsi meščani kateri žele oditi z njimi. Potem so počasi prišli na Kurukšetro, prečkali so sveto reko

Ymuno in potem že od daleč zagledali puščavniško prebivališče kralja Dhrtaraštra. Ob veselih vzklikih so hitro vstopili v gozd.

Bili so še daleč od cilja, ko so Pandauvi sestopili s svojih voz in pokorno nadaljevali peš, vsi ostali pa so sledili njihovemu primeru. Sem so prišli tudi puščavniki s številnimi zaslugami, ker so želeli videti Pandauve. Takrat Sahadeva steče na stran na kateri je zagledal Kunti, katera je hodila pred starim parom, vodeč ju s seboj. Ko so Pandauvi zagledali svojo mamo so se vrgli na tla. Stari močni kralj je prepoznal njihove glasove in jih začel enega po enega tolažiti in miriti. Ko so malo prišli k sebi vsi okopani v solzah so plemeniti kraljeviči izkazali svoje spoštovanje na način kot je v navadi, potem pa jim iz rok vzame vrče z vodo, ki so jih nosili z reke ter jih nesli sami. Umit s solzami vesolja je stari vladar stal med vsemi svojimi snahami gospami iz kraljevskega doma in med meščani Hastinapure in bilo mu je lepo, ker se spet nahaja v mestu, ki je dobilo svoje ime po slonu.

Yudhištira se je o vsem pozanimal, naenkrat pa se spomni: "Kje je Vidura? Nikjer ga nismo opazili?"

Dhrtaraštra reče na to: "Sin, Viduri je dobro. Posvetil se je najstrožji pokori in živi samo še od zraka. Tako je shujšal, da se na njem vidijo vsi živci in krvne žile. Brahmani ga od časa do časa zagledajo v nenaseljenih delih gozda."

Medtem, ko je Dhrtaraštra o tem govoril, so oni opazili v daljavi Vidura. Bil je neverjetno suh in lasje so mu bili razmršeni v ustih pa je držal kos kamna. Na sebi ni imel niti koščka obleke, telo pa mu je prekrivala umazanija in cvetni prah. On se naenkrat ustavi in pogleda k naselbini, toda ko se Yudhištira obrne k njemu on steče in izgine v goščavi. Yudhištira ga je z velikim naporom sledil in ga ves čas klical, Vidura pa je prišel do nekega osamljenega mesta v gozdu in se tam naslonil na drevo. Tako je bil suh, da je bilo tisto kar je od njega ostalo samo še senca človeškega bitja. Yudhištira ga je vseeno spoznal in

stopil predenj in rekel: "To sem jaz Yudhištira!" - in se pred njim prikloni, kot se spodobi.

Vidura ga je samo opazoval s trdim pogledom in je bil popolnoma nepomično potonil v yogo. In tedaj ud po ud je veleumni Vidura prenesel v Yudhištirino telo svoj življenski dah in svoja čutila združil s kraljem. Ves ta čas je bilo njegovo telo naslonjeno od drevo oči uperjenih v Yudhištira. Kralj hitro vidi, da je življenje odprhelo iz telesa istočasno pa začuti, da je sam postal močnejši kot je bil prej in je posedoval številne nove kreposti katere do tedaj ni imel. Sedaj se je Pandauvov sin Yudhištira s svojim velikim znanjem in močmi spomni svojega prejšnjega stanja v katerem je bil dokler se še ni rodil med ljudmi."(2)

Potem se kralj spomni, da bi bilo potrebno nad Vidurinim telesom izvršiti poslednji obred, toda potem zasliši nek glas: "Kralj, to telo katero je pripadalo tistemu kateremu je bilo ime Vidura ni potrebno sežigati. V njem je tudi tvoje telo. On je večno božanstvo Pravice."

Tako je Yudhištira odšel s tega mesta in se vrnil, da vse pove kralju Dhrtaraštri. Vsi so začudeno in zaprepaščeno poslušali to njegovo pripoved.

Starega kralja je ta novica zelo razveselila, zato on ogovori Dharminega sina in mu reče: "To vodo, korenje in sadje sprejmi od mene v darilo, ker je rečeno, da mora gost jesti tisto, kar je gostitelj."

"Tako je" - odgovori Yudhištira in se usede, da obeduje potem pa so vsi postavili postelje tu pod drevesi in tako prevedli noč tu, ko so povečerali to kar jim je Dhrtaraštra ponudil.

Prebili so tu gotovo mesec dni, potem pa nekega dne pride pred Yudhištira slavni in veleučeni Vyasa na čelu svojih številnih učencev, hitro po tem pa so tja prišli tudi Narada in Parvata in številni drugi znameniti modreci. Vsi so mu izkazali svoje pozdrave, ko pa so se

posedli je Vyasa začel povpraševati o puščavniškem življenju v katerem so sedaj živeli Dhrtaraštra, Gandhari in Kunti. Na koncu on vpraša starega kralja: "Ali si slišal, kako je plemeniti Vidura zapustil ta svet? Tisti, ki je Dharma ta je tudi Vidura in tisti, ki je Vidura je tudi najstarejši Pandavov sin. On pa je pravkar pred teboj. Stoji tu in je tebi na uslugo. Vedi sin, da sem prišel, da bi razgnal vse dvome in da s pomočjo tvojih puščavniških zaslug storim podvig katerega niti eden od modrecev ni mogel storiti. Brezgrešnik, povej mi kaj želiš videti ali slišati in jaz ti bom to omogočil!"

Kralj Dhrtaraštra se za trenutek zamisli, potem pa reče: "Velika je moja sreča! Veselim se, da sem pri tebi dosegel usmiljenje. Danes se bom povzpел do vrhunca sreče, ki mi je bila usojena, ker sem doživel, da se sestanem z vsemi vami o zakladnice puščavništva z vami kateri ste enaki samemu Brahmanu!"

Tedaj se oglasi kraljica Gandhari s prevezo na očeh. Ona ni prebolela smrti svojih sinov zato sklene roke pred svojim tastom in ga ogovori: "Prvak med vsemi puščavniki, 16 let je minilo kralju kateri nikjer ni mogel najti mira žalujoč za svojimi padlimi sinovi! Svoje dneve je preživel vzdihujoč, ponoči pa ga sen ni dosegel. Božanstvenik, jaz vem, da ti je tvoja pokora dala moč s katero lahko ustvarjaš svetove. Ali žalostnemu kralju nebi mogel pokazati njegove otroke? Ta nesrečnica Draupadi je izgubila vse svoje otroke in sorodnike in na srcu ji leži čemernost in žalost, ona pa mi je najljubša od vseh mojih snah. In sladkobesedna kraljična Subhadra izgoreva v bolečini za svojim sinom junakom. Joj mojih sto sinov! Vsi so se razstali od duše na bojnem polju! Črna čemernost strupi srca njihovih vdov, od njihove žalosti pa postaja naša vse hujša!"

Modri Vyasa ji takole začne govoriti: "Bodi blagoslovljena gospa Gandhari! Storil bom to kar želiš od mene. Še te noči boste videli svoje brate, sinove, rojake in vse drage prijatelje! Danes bom razgnal vso vašo žalost katera vam tako vžiga srca. Vi trepetate zaradi neznane usode tistih, ki so se preselili na drug svet. Pojdite vsi na

obalo Bhagirati in tam boste zagledali vse tiste, ki so padli na bojnem polju."

Vsi kateri so se nahajali tu so vzkliknili in takoj odšli k reki. Po obali Gange se je razširilo pravo morje ljudi in vsak se je napotil tja kjer mu je bilo všeč. Tistim, ki so poželjivo čakali prihod noči v kateri bodo videli svoje padle kralje se jim je zdelo, da je ta dan dolg kot sto let. Sonce se je končno dotaknilo svete gore na zahodu in vsi so opravili večerne obrede in se okopali v sveti reki.

Ko pa je padla noč so se vsi zbrali okrog Vyase. Opranih teles in uma usmerjenega samo na to kar se bo zgodilo je pravični Dhrtaraštra sedel obkrožen s Pandavi in velikimi modreci. Zbrane okrog Gandhari so gospe iz kraljevskega dvora sedele narazen na osamljenem mestu, vsi meščani in prebivalci pokrajina pa so se razvrstili po starešinstvu.

Potem slavni in čudoviti puščavnik Vyasa vstopi v sveto vodo in se v njej okopa potem pa pokliče mrtve vojščake z obeh strani pa tudi blagoslovljene kralje kateri so prišli z raznih oddaljenih strani.

Tedaj zagrmi iz vode oglušujoč hrup tak kot takrat pred veliko vojsko Pandauvov in Kuruov. Iz Gange so izšli vsi dični kralji in na njihovem čelu Bhišma in Dron, za njimi pa je stopala vsa velika njihova vojska, veliko tisočev vojakov. Tu so bili tudi kralj Virata in sveti Drupada ob njih pa njihovi sinovi in cela vojska. Pojavili so se tudi sinovi slavne Draupadi pa tudi Abhimanya, Subhadrin sin, ob njem pa Ghatokača, sin močnega Bhime in rakšase Hidimbe. Prišel je tudi Karna in z njim je bil Duryodhana in stric Šakuni in vsi ostali Dhrtaraštrinovi pred katerimi je šel Dussasana. Prišel je tudi Đarasambhin sin Bhagadatta in močni vojščak Đalasadha in Bhuruvas, Sala, Salya, Vršasena in njegov mlajši brat, kraljevič Lakšmana. Prišel je tudi Dhrštadyumnin sin in vsi Šikhandinovi otroci, pa tudi Dhrštaketu s svojim mlajšim bratom.

Pojavili so se tudi številni drugi izstopeč iz Bhagirathine vode, njihova telesa pa so žarčila svetlobo. Vsak od njih je bil opremljen z istim vozom in isto zastavo katero je imel v času boja. Na vseh so bile nebeške uniforme na ušesih pa so se jim bleščali uhani. Med njimi ni bilo več sovraštva, jeze, ljubosumnosti in oholosti. Vsej tej množici ljudi katera je sem prišla gledati ta čudež, so se jim lasje ježili na glavi. Božanski Vyasa je s svojimi nebeškimi močmi, ki si jih je pridobil s puščavništvom dal staremu kralju Dhrtaraštri sposobnost nebeškega vida in slavna Gandhari je prav tako zagledala sto svojih sinov in vse ostale, ki so padli na Kurukšetri. Dhrtaraštrini sreči ni bilo konca.

Osvobojeni sovraštva in zavisti in očiščeni svojih grehov so se mrtvi pomešali med živimi. Sin se je sestal z očetom in materjo, žena je zopet našla moža, brat brata, prijatelj je zopet našel prijatelja. Pandauvi so veselo pozdravili Karno, Abhimanya in Drupadine sinove. Po tolikih letih so se končno spravili s Karno. Vsi vojščaki, ki pa so z milostjo svetega modreca Vyase srečevali drug drugega so se pomirili in spoprijateljili. Ta noč je vsem minila v neverjetnem veselju.

Ob svitu so se še enkrat objeli, potem pa je vsak odšel na tisto stran na katero pripada. Tedaj modri Vyasa najboljši od vseh puščavnikov, odpusti mrtve in oni v trenutku izginejo utoneč v vodo svete reke Gange. Vsak se je z njo vrnil nazaj tja od koder je prišel. Nekateri so odšli v cesarstvo bogov(3), nekateri v Brahmanovo cesarstvo, nekateri pa so odšli k Varunu, Kuberi ali Suryi...

Ko so odšli je slavni Vyasa močni pravicoljubni modrec ogovoril odovele gospe Kuruov še vedno stoječe v vodi svete reke in jim reče: "Naj tiste med vami o najizvrstnejša gospoda, kateri se želi povzpeti v predele kjer so njihovi mrtvi možovi ne oklevajo temveč se potopijo v sveto reko Bhagirathi!"

Kadar svet preveč bremeni bojna moč kraljev, ki ne verjamejo v Boga, Gospod Kršna v spremstvu svoje prve ekspanzije, Gospoda Baladeve, sestopi na zemljo, da bi zmanjšal gorje sveta. Gospod pride v svojem izvornem duhovnem telesu.

Ko so slišali te besede so najodličnejše med gospami zaprosile za dovoljenje od svojih tastov in se z zaupanjem potopile v Bhagirathine vode. Tako so se častne soproge osvobodile svojih teles in odšle s svojimi možmi. Prejele so nebeška obličja in okrašene z nebeškim okrasjem so se napatile v predele v katerih so svoja zatočišča našli njihovi možovi.(4)

Ta pripoved je zelo razveselila bistrournega Đanameđaya in on tedaj vpraša Vaisampayana: "Kako je mogoče, da so se tisti katerih telesa so uničena ponovno pojavili v svojem prejšnjem obličju?"

Vyasa, učitelj prvak med zgovornimi, mu takole odgovori: "Gotovo se ve, da delo nikoli ne propade. Postopki so, kralj, to kar ustvarja telesa in obličja. Veliki so prazračetni elementi, večni so, ker so združeni z Gospodom vseh bitij. Oni obstajajo v tem kar je večno. Zato oni ne propadejo, ko je uničeno to kar je uničljivo. Najboljša so in resnična tista dela, katera so storjena brez napora. Ta prinašajo resnične plodove. Duša pa se spušča v postopke katerih se zahtevajo napori in zato dosega zadovoljstvo in bolečine."

Potem Vaisampayana nadaljuje svoje pripovedovanje: Vse dokler z Vyasino milostjo ni dobil vida Dhrtaraštra ni mogel videti svoje sinove in sedaj je prvič zagledal svoje otroke kateri so bili kot on. Ker je prisostvoval temu čudežnemu prizoru se je modri kralj osvobodil svoje žalosti in se zdrav vrnil v svoje gozdno prebivališče. Njega je popolnoma umiril čudovit prizor otrok, ki so se vrnili od mrtvih in njegova bolečina je za vedno minila. Tedaj dopusti narodu in vsem velikim vojščakom, da se lahko razidejo vsak na svojo stran, potem pa so se vsi prvaki plemena Kuruov poslovili od starega vladarja, od Gandhari in svoje matere in ob njihovem dovoljenju so se napatili v Hastinapuro.

Od tedaj je minilo veliko let. Nekega dne pride h kralju Yudhištthiri nebeški modrec Narada, kralj pa ga vpraša: "O premodri kralj, ljudje kateri žive na obali Gange govore, da se je kralj Dhrtaraštra podal v

najstrožjo pokoro. Povej mi plemeniti ali si ga videl tam in ali veš kako je? Ali je dobro presvetla Gandhari in kako je naša mati Kunti? Ali je zdrav zvesti Sandžaya? Povej mi sveti človek, če si jih kje videl."

Narada mu odgovori: "Poslušaj me potrpežljivo zvesti kralj. Povedal ti bom, kaj sem videl in slišal: Potem, ko ste se zadnjič razšli ste se vi napotili v Hastinapuro, on pa se je napotil proti Gangadvari(5). S seboj je nosil svoj sveti ogenj ob njem pa so šli častna gospa Gandhari, vaša krepostna mati Kunti in Sandžaya iz stanu sut. Stari gospodar ni imel stalnega prebivališča temveč je begal po gozdovih, dve kraljici in Sandžaya pa so odšli za njim. Nekega dne je kralj odšel na jaso ob obali reke Gange in se okopal v sveti reki in opravil svoje svete obrede, potem pa se je pripravil, da odide. V tem trenutku pa se dvigne strašen vihar, gozd pa je zajel požar. Kralj se je bil že dolgo postil in je komaj premikal ude pa tudi obe tvoji materi nista bili najmočnejši.

- Požar je postajal vse močnejši in je pretil, da bo uničil vsa živa bitja, ki so tam prebivala. Čreda jelenov in divjih svinj je bežala v smrtnem strahu išoč rešitev v vodi. Tedaj Dhrtaraštra reče Sandžayu: "Sandžaya ta ogenj nas bo vse pojedel! Pojdi vsaj ti in se reši!"

In ko je to rekel se je kralj spustil na zemljo in sedel, enako pa sta storili tudi obe gospe. Slepí kralj Dhrtaraštra, plemenita gospa Gandhari s povezo preko oči in tvoja slavna mati so se posedli v položaj yoge in obrnili obraze proti vzhodu in se mirno predali ognju požara. Tako je umrl slavni kralj Dhrtaraštra, najstarejši plemena Kuruov in tako dočakali konec in tudi tvoji obe materi.

- Sandžaya, Dhrtaraštrin zaupnik in svetovalec pa se je uspel iz požara rešiti. Videl sem ga med puščavniki na obali reke Gange. Podjeten in bistroumen Sandžaya se je poslovil od njih in odšel na Himalayo. O kralj ne žaluj zaradi njih! Kralj se je po svoji volji prepustil ognju, to pa sta storili tudi Gandhari in Kunti.

Dvore Pandauvov je zajela velika žalost. Vest o Dhrtaraštirni smrti je prispela do ženskih prostorov in od tam so odjekale glasne tožbe. Ves narod je žaloval za kraljem, ki je izgubil vse sinove in končno našel smrt v ognju pa tudi nemočno kraljevno Gandhari katera je z njim do konca delila njegovo usodo.

Šestnajsta knjiga
MAVSALAPARVAN
Knjiga o gorjači

Začelo se je triinšestdeseto leto odkar se je zgodil boj na Kurukšetri. Kralj Yudhištira, ponos Kuruov je videl, da so se začele prikazovati navedena znamenja. Tega triinšestdesetega leta od boja na Kurukšetri je velika nesreča zadela narod Vršnjev.

Nekega dne so junaki Vršnij zagledali tri modrece kako prihajajo v Dvarko. To so bili Vaisvamitra, Kauva in Narada. Prebodeni s palico Usode so vojščaki Vršnij predruožčili Kršnjinega sina Sambo(1) v ženo in ga poslali med puščajavnike in jih vprašajo: "To je žena močnega Babhrua in on bi želel, da mu ona rodi sina. Ali vi modreci veste, kaj bo ona rodila in ali nam to lahko povsem z zanesljivostjo poveste?"

Poslušaj kralj, kaj so jim odgovorili puščajavniki, katere so oni takole postavili na preiskušnjo: "Ta Vasudevin potomec po imenu Samba bo rodil strašno železno gorjačo katera bo prinesla propad Vršnjim in Andhakam!" - in togotni zaradi poskusov, da bi bili izsmežani so se modreci spogledali in odšli naravnost h Kršni.

Ko je pogubitelj Madhuov izvedel, kaj se je zgodilo on pozove vse Vršnije in jim pove kako stvari stojijo. Premodri Kršna je vedel kaj bo in jim reče, da se to kar je usojeno mora zgoditi, potem pa se vrne v svojo palačo. Gospodar Vesolja ni želel menjati poti usode.

Ob svitu drugega dne je Šamba zares rodil železno strelico in to je bilo takoj sporočeno kralju Ugrasenu. Prestrašeni kralj je ukazal, da se železna gorjača razdrobi v prah, potem pa je ukazal svojim ljudem, da se prah vrže v morje. Po Kršnjinem in Balaraminem ukazu je plemeniti kralj Babhru objavil po celem svetu, da bo tisti, ki bo v prihodnje delal piva in močne pijače nabit na kol skupaj s svojo družino. Vedoč, da je to Ramin ukaz pa tudi v strahu pred kraljem so se vsi meščani pokorili in nihče ni delal žganih pijač.

Toda medtem, ko so se Vršnji in Andhake trudili, da bi nekako obšli prihajajočo nesrečo se je neka prikazen vsak dan motala okrog njihovih domov. Bil je to Čas v svoji telesni obliki. Izgledal je kot človek zastrašujočega izgleda, temne polti in oguljene lobanje. Včasih so ga Vršnji videli, kako jim kuka v hiše in veliki strelci so nanj pošiljali na stotine strelc toda niti ena ga ni prebodla. To ni bil nihče drug kot Uničevalec vseh bitij. Dan za dnem so pihali močni vetrovi in veliko je bilo zlih znamenj, kateri so najavljali propad Vršnijev in Andhak.

Po ulicah so tekale miši in podgane, lonci zemlje pa so pokali brez kakršnihkoli vidnih vzrokov. Ponoči so miši in podgane grizle lase in nohte pospalih ljudi, psice so prinašale na svet mačke, mungosi pa miši. Vršnji so delali zla dela in nihče se tega ni sramoval. Začeli so prezirati brahmane, pitre in vsa božanstva. Žalili so in poniževali svoje učitelje in starejšine in samo Kršna in Rama sta ostala taka kot nekoč. Možje so varali žene in žene so varale možove. Ognji so vedno podvihavali svoja plamena na levo in zahajajoče sonce so obkrožala človeška trupla brez glav. Hrana, ki je bila v kuhinjah čista in dobro skuhana je vsebovala ogromno črvov, ko so jo servirali na mize.

Kršna je gledal vse te zle znake in jih razumel. Vedel je, da se izteka triinšestdeseto leto in da se je začelo izpolnjevati prekletstvo ožaloščene Gandhari.

- "Ti sedanji znaki so popolnoma enaki tistim, kateri so se pojavili takrat, ko sta dve vojski stali na Kurukšetri pripravljene na boj." - pomisli Kršna. On tedaj reče Vršnjem, da bi bilo potrebno, da gredo na romanje do svete vode. Hitro so odšli glasniki, da bi povsod objavili, da bodo Vršnji odšli do morske obale, da se okopajo v sveti vodi.

Tako so odšli Vršnji in Andhake in popeljali so s seboj vse sorodnike in odnesli dovolj hrane in pijače. V tem trenutku v pričo vseh Vršnj je Kršnino kolo izdelano iz železa s središčem od diamanta katerega mu je daroval Agni izletel in izginil v nebesih pred očmi

kočijaža Daruke, potem pa je čudoviti voz Vasudeva bleščeč kot sonce in opremljen z vsem, kar je potrebno s hitrostjo misli in njegovim ognjem odjezdil preko morske gladine. To so gledali Vršniji in Andhake in vsi so si želeli, da čimprej odidejo s tega mesta. Tako so se njihove bleščeče in močne čete napotile iz mesta vozeč na vozovih in jahajoč na konjih in slonih. Ko so prišli do Prabhase je vsak od njih zavzel mesto, katero je bilo zanj določeno in takoj so jim prinesli veliko hrane in pijače.

V Prabhi se je začela glasna zabava v kateri je bilo pitje iz peharjev glavna zabava. Celo v hrano, ki se je pripravljala za brahmane so mešali pivo, potem pa so jo metali opicam. Celo polje je odjekalo od trobent in cimbal in povesod so vrveli igralci in plesalci.

Kršna je vse to opazoval s strani in potem zagledal kako njegov brat Balarama sedi skupaj s Krtavarmanom, Satyakijem, Gadam in Babhruom. Ker se je napil piva se je Satyaki začel rogati in pred vsemi zasmehovati in žaliti Krtavarmana: "In to je kšatriya - reče on glasno - kateri naorožen do zob pobija ljudi medtem, ko spijo! Ti si našemu plemenu prinesel veliko sramoto!"

Takoj, ko je Satyaki to izrekel je Pradyumna prvak med strelci z voza začel pritrjevati in kazati svoj prezir do Krtavarmana. To je Krtavarmana zelo razjezilo in on uperi svoj prst na Satyakiya in prezirljivo odvrne: "Kakšen si ti junak, ko si bil tako neusmiljen, da si ubil pohabljenega Bhurisravasa, kateri je sedel v pravi sredi bojišča?"

Nekateri od pijanih Yadav mu je začelo pritrjevati, besni Satyaki pa nato ustane in se pred vsemi takole zapriseže: "Prisegam, da bom tega Krtavarmana poslal tja kamor so odšli Dhrštadyumna in Šikhandin! On ju je ubil s pomočjo Asvatthamana in nemočne medtem, ko so spali! Krtavarmanova življenska nit se je približala koncu, prihaja pa tudi konec njegovi slavi!"

In tako govoreč Satyaki potegne svoj meč in napade kralja

Krtavarmana in mu takoj odseka glavo, potem pa začne podirati tudi ostale kateri so bili prisotni.(2)

Pijani Bhođe in Andhake so vsi kot eden napadali Satyakiya udarjajoč ga z lonci in posodami iz katerih so jedli in pili. Kršnin sin katerega mu je rodila Rukmini po imenu Pradyumna se je zelo razjezil videč Satyakija v težavi, zato napade to gručo, da bi ga nekako izvlekel. Oba sta neustrašno tolkla s tem množico, toda gruča ju je pritiskala, da sta padla pod njo. Ko je Kršna videl, da je padel njegov sin in Satyaki je tudi njega zapopadel bes.

Vedel je, da je odbil čas zato je nabral trsje eraka katero je raslo tu in to je bilo v njegovi roki postalo strašna gorjača nabita s silo groma. Z njo je Kršna pobil vse, ki so ga napadali. Vsaka trska se je spremenila v silovito železno gorjačo in tako se je uresničilo prekletstvo brahmanskih modrecev.(3) Tisti, ki je metal te treske je videl, da vsaka prebija celo tisto, kar se ni moglo z ničemer prebiti. Oče je ubijal sina in sin očeta, Bharata! Opiti s pivom so jurišali in podirali drug drugega. Nikomur od njih ni padlo na misel, da se lahko rešijo z begom. Vedoč, da je odbil čas propada je močnoroki Kesava stal tu in samo gledal nasloneč se na gorjačo iz tresk, ko pa je videl, da so padli Samba, Čurudešna in Pradyumna, ter da Gad leži mrtev na zemlji ga zapopade bes in on je pobil vse Vršnije in Andhake.

Zatem so Daruka, Kršna in Babhru zapustili ta kraj in odšli za Ramo, kateri se je že prej oddaljil. Velikega junaka so zagledali na nekem osamljenem mestu v gozdu, kako sedi naslonjen na drevo potoneč v misli. Potem Kršna ukaže Daruku: "Pojdi h Kuruom in obvesti Arđuna o tem pokolu!"

Ko je Daruka odšel on reče Bahru: "Ti pojdi hitro in zaščiti žene, da jim razbojniki nebi storili kaj žalega." - In Babhru se žalosten in pijan odpravi v Dvarko. Ni prišel daleč. Neki lovec je šel tam mimo in njegov kij se zapne za neko travico, katera je poskočila kar sama od

sebe in zato je ubil Babhrua nad katerim je prav tako stalo Brahmanovo prekletstvo.

Ko je Kršna zopet pogledal Rama, on vidi, da se je potopil v yogo iz ust pa mu prihaja velika bela kača. Zapusteč človeško telo je plemeniti naga s tisočimi glavami velik kot gora rdečih oči odšel do oceana. Tam so ga pričakovale številne nebeške kače in svete reke, da bi mu izkazale čast.(4)

Ker je njegov brat zapustil svet ljudi je Kršna še nekaj časa begal po praznem gozdu potoneč v svoje misli, potem pa reče samemu sebi: "Čas je, da tudi jaz odidem!" - in se napoti na veliko zemljo. Zavladal je svojim čutilom in se zatopil v yogo.

Iščeč svoj plen je tu begal nek strastni lovec po imenu Đaras(5). On opazi Kršna in zmotno pomisli, da je to jelen in je nanj sprožil strelico katera je Kršna zadela v stopalo. Đaras pohiti, da se dokoplje do svojega plena, toda ves zaprepaden vidi, da je to človek oblečen v rumeno z velikm številom rok v položaju yoge. Lovec prestrašen pade pred Kršnine noge, toda plemeniti Vasudeva ga potolaži in pomiri, potem pa se povzpne na nebo izpolnjuoč njegova prostranstva s svetlobo. Pozdravljen od bogov Narayana spet zavzame svoje nepojmljivo mesto.

Daruka je prišel do Pandauvov prinoseč jim novico, da so se Vršnji medsebojno pobijali. Ko je Arđun, Kršnini najvdanejši prijatelj zvedel za to se on poslovil od svojih bratov in odide, da vidi svojega strica.

Ko so žene Vršnj videle, da Arđun prihaja na pomoč, so one začele tuliti in jadikovati. Kraljevič Kuruov naleti na Kršninega očeta kako leži na zemlji obnemogel od velike žalosti za svojim sinom. Še bolj žalosten od svojega strica Vasudeva in ves oblit s solzami se Partha dotakne njegovih stopal in ga prične tolažiti, potem pa se

obrne h Daruku in reče: "Želim, videti največje starešine med vojščaki Vršnjij."

Hitro so se zbrali vsi meščani, brahmani, svetovalci in častniki. Bili so bolj mrtvi kot živi, na Prthinem srcu pa je bila še hujša žalost kot njihova, toda on jim začne govoriti kaj naj store v tej težavi: "Jaz bom s teboj odpeljal ostale Vršnjije in Andhake. To mesto bo kmalu pogoltnilo morje. Naložite na svoj voz vse svoje bogastvo. Ta Kršnin vnuk po imenu Vađra bo naš vladar v Indrasprathi. Sedmega dne od danes bomo šli od tod!"

To noč je Arđun prebil v Kršnini palači. Ob svitu dne se je Vasudevin oče dospel s pomočjo yoge najvišjega cilja. Medtem, ko so kraljevske gospe jokale in tožile za njim je bilo njegovo telo naloženo na nosila in tako so odšli h Prabhasi. Takoj, ko so prišli tja so oni glede na starešinstvo opravili posmrtne obrede za padle Vršnjije in Andhake, in glede na to, da so našli Vasudevino in Balaramino telo so tudi za njiju opravili vse potrebno. Potem so se hitro vrnili v Dvarko.

Takoj ko so prišli tja so oni odšli naprej, za njimi pa so odšli vsi meščani in prebivalci te zemlje. Ostanek vojske je obkolil to povorko starcev, žena in otrok in tako je narod odšel iz Dvarke.

Ko je ves narod izšel iz mesta je močni ocean, dom morskih psov in krokodilov preplaval Dvarko v kateri je bilo še veliko bogastva. Takoj, ko so prebivalci zapustili kakšno mesto, takoj ga je prekrila voda! Prebivalci Dvarke so gledali to in hiteli govoreč: "Pota usode so čudežna in nedoumljiva!"

Njihovo povorko so spremljali razbojniki, katerih je bilo na tisoče in so govorili med seboj: "Arđun je edini strelec med njimi. Vojščaki Vršnjij nimajo več moči, ostali so samo še starci, žene in otroci.

In tako so razbojniki oboroženi z gorjačami napadli karavane Vršnjij z namero, da jih oropajo.

Tedaj Arđun pograbi svoje veliko neuničljivo nebeško orožje (lok) in ga poskuša napeti, toda komaj je to storil. V tem času je bitka grozno besnela in Arđun je v svojih mislih klical raznovrstna nebeška orožja, toda niti eno mu ni prišlo v spomin in on začuti neizmerno sramoto. Vojščaki Vršnjij se niso mogli zoperstaviti razbojnikom in le ti so odvedli veliko gospa visokega roda. Nekatere so odpeljali s silo, nekatere pa so šle prostovoljno. Močni Arđun je skupaj z vojščaki streljal razbojnike, toda na koncu mu je zmanjkalo strelc, ker sta njegova neusahljiva tulca naenkrat postala prazna.

Ko je videl, da nima več strelc se je Indrin sin začel tepsti z razbojniki udarjajoč jih z rogovi Gandive, toda mleche so pred njegovimi očmi odpeljali veliko žena Vršnjij in Andhak. Končno on odustane od boja in reče, da nima več moči kot nekoč in popelje s seboj preživele z ostankom njihovega bogastva in tako pridejo do Kurukšetre. Ker je storil vse kar je mogel, da bi pomagal preživelim se je Arđun napotil k Vyasi in vstopil v njegovo prebivališče, obraza mokrega od solz. Vstopeč vidi Vyasa, kako sedi sam.

Modrec ga takoj vpraša: "Ali si premagan v boju junak? Izgledaš kot, da ti je vse na svetu propadlo. Jaz ne vem, da te je kdo do sedaj lahko premagal! Arđun, če mi lahko zaupaš, povej mi kaj te muči!"

Arđun reče na to: "Tisti čigar pot je barve oblaka in oči kot lokvanjevi listi je odvrigel svoje telo in se povzpел na nebesa, pa tudi njegov brat Balarama je zapustil svoje zemeljsko obličje! Gospod Kršna je s svojo močjo sežigal sovražnikove vojske jaz pa sem jih potem uničeval z Gandivo in strelcami. Sedaj, ko ga več ne morem videti je moje srce polno žalosti in od te bolečine se mi temni pred očmi. V meni ni več veselja niti upanja, da bi kje lahko našel mir! Prvak med ljudmi, povej mi kaj mi je storiti! Begam praznega srca! Ni več mojih dragih in ni več mojega junaštva."

Modri Vyasa ga je poslušal, potem pa mu začne govoriti: "Močni strelci Vršnjij in Andhak so pogubili svoje glave zaradi brahmanskega

prekletstva. Ne žaluj zaradi njihovega propada! Sam Kršna je dopustil, da se to zgodi, čeprav bi lahko uničil tudi prekletstvo brahmana. To kar se je zgodilo je bilo takorekoč že v naprej določeno. Takšna je bila njihova usoda. Zaradi svoje ljubezni do tebe je starodavni modrec Vasudeva s štirimi rokami sedel na čelu tvojega voza naorožen s krogom in topom. Ker je Zemlji olajšal njeno breme je on odvrigel zemeljsko telo in se vrnil na vzvišen prestol. Bitje med ljudmi ti si ob pomoči Bhime in dvojčkov izvršil veliko delo bogov in sedaj Arđun je prišel čas, da vsi pojedete po glavni poti, ki vodi h kreposti. Bharata, mislim, da bo to vsem vam najbolj koristno!"

Ko je slišal besede modrega Vyase se je Arđun vrnil v Hastinapuro.

Sedemnajsta knjiga
MAHAPKASTHANIKA - PARVAN
Knjiga o velikem potovanju

Ko je izvedel za propad roda Vršnj, se je Yudhištira odločil zapustiti ta svet. On takole reče Arđunu: "Čas kuha v svojem kotlu vsa bitja. Mislim, zapustiti delovanje, Arđun ti pa vse to lahko opazuješ." - Na te bratove besede Arđun reče samo: "Čas je, čas!" - popolnoma strinjanjoč se z ostroumnostjo svojega brata. Soglasni so bili tudi Bhima in dvojčka.

Ker se je kralj Yudhištira odločil odreči sveta in doseči duhovne zasluge je on za namestnika postavil kraljeviča Yuyutsua na prestol pa postavil mladoletnega Parikšita, Uttarinega sina. Potem pa žalosten reče Subhadri: "Ta sin tvojega sina presvetla gospa bo bodoči kralj Kuruov. Od Yađav je pri življenju ostal samo Vađra in on je prav tako postal naš kralj. Parikšit naj vlada v Hastinapuri, Vađra pa v Indrasprathi. Ti jih boš ščitil."

Potem Yudhištira opravi pogrebne obrede, darove za Vasudeva, Balaramo, svojega strica in druge in bogato obdari brahmanske prvake.

Potem kralj pokliče meščane in postavi Krpo za učitelja mladega Parikšita in jim pove kaj se je odločil. Zatem kralj Yudhištira odloži svoja kraljevska znamenja in se odene v skorjo drevesa, isto pa so storili tudi njegovi bratje in plemenita Draupadi. Dvorske gospe so glasno jokale gledajoč Pandauve v teh oblekah, oni pa so v tem času opravljali svoje oprostilne obrede.

Ko so bili vsi obredi končani so oni svoj sveti ogenj predali vodi potem pa se je pet bratov in ob njih Draupadi napotilo po romanjih po svetih vodah. Od nekod se jim je pridružil tudi nek pes in tako se je njih sedem odpravilo iz Hastinapure.

Poglobeč v yogo in držoč se številnih zaobljub samoodrekanja so šli preko veliko zemlja in morja in so hodili skozi številne zemlje, pes pa jih je povsod spremljal. Prišli so tako, do vode katera je bila rdeča. Tu pa stopi pred njih božanstvo sedmih plamenov in reče: "Junaški Pandauvovi sinovi, vedite, da sem jaz bog ognja. Naj vaš brat nadaljuje pot po gozdu toda najprej naj odvrže orožje, močno orožje Gandivo. To ne bo več potreboval. Jaz sem mu ga prinesel od Varuna zato naj bo vrnjeno Varunu."

Tedaj Arđun vrže v morje svoj lok in dva neizčrpna tulca. Bog ognja pa v tistem trenutku izgine. Potem junaški Pandauvovi sinovi nadaljujejo pot vzdolž morske obale hodeč proti jugovzhodu. Ko je obala zavila proti zahodu so zagledali mesto Dvarko katero so pokrivalo vode oceana. Tedaj so se obrnili na sever in v stanju yoge nadaljevali pot po celi zemlji.

Kraljeviči visokega rodu so odšli na sever potoneč v yogo in obrzdanih duš. Končno zagledajo pogorje Himalayo in ko so šli preko nje so videli pred seboj veliko peščeno puščavo. Zagledali so goro Meru največjo od visokih planin.

Vpreženi z yogo so hitro hodili, toda Draupadi je zastala. Naenkrat jo je moč yoge zapustila in ona se je zrušila na tla. Toda Bhima vpraša Yudhištira: "Tlačitelj sovražnikov kraljevna ni niti malo nikoli storila najmanjše napake v dharmi, zakaj je sedaj padla?"

Yudhištira mu na to odgovori: "Od vseh nas ji je Arđun najljubši!"

Naslednji pade Sahadeva, Bhima pa se zopet oglasi in vpraša: "Madrin sin nas je najpredanejše služil. Zakaj je on padel?"

"Vedno je mislil, da mu v modrosti ni nihče enak!" - odgovori Yudhištira.

Ko je videl, da sta padla Draupadi in brat Sahadeva se je zrušil tudi Nakula, zal in dični Madrin sin. Potem pa Bhima še enkrat vpraša kralja: "Ta naš brat je bil vedno resnicoljuben in je vedno poslušal naše ukaze. Povej zakaj je on padel?"

"Verejel je, da mu po lepoti ni nihče enak!" mu odgovori brat.

Ko Arđun zagleda vse tri kako ležijo se zruši še on skrhan od žalosti. Ko pa je padel tudi on kateri je bil obdarjen z Indrino močjo je Bhima ogovoril kralja: "Jaz se ne morem spomniti niti ene neresnice, katero je izrekel Arđun. Doslej nikoli niti v šali ni izrekel laži! Yudhištira kakšen zli greh ga je pokosil z zlemi posledicami?"

Yudhištira mu odgovori: "Bil je nečimeren zaradi svojega junaštva! Rekel je, da bo vse naše sovražnike porazil v enem dnevu! Padel je zato, ker tega ni mogel izvršiti!"

Ko je Yudhištira to odgovoril je odšel dalje in Bhima še enkrat vpraša kralja: "Povej mi kralj, zakaj sem padel tudi jaz, ki sem ti bil tako drag?"

"Bil si lakomen požeruh in si jedel ne da bi se oziral na druge!" mu reče Yudhištira. "Imel si tudi grdo navado, da se hvalisaš s svojo močjo in to dvoje so razlogi tvojega padca."

Rekoč to Yudhištira odide naprej in se ni niti enkrat več obrnil. Za njim je šel samo še pes kateri mu je ostal edini prijatelj.

Naenkrat je zabobnela Zemlja in nebesa in pred njim se je pojavil Indra, kralj bogov vozeč se s svojim vozom.

"Prišel sem, da te odpeljem" - reče Yudhištiri.

No kralj je izgoreval od bolečine za brati in častito Draupadi zato mu takole odgovori: "Prvak med bogovi vsi moji bratje so po poti

popadali! Oni morajo oditi z menoj, ker se jaz brez njih ne nameravam napotiti v nebeške predele. Gospod nežna Draupadi je oropana vsakega udobja! Prosim te, da tudi ona odide z nami."

- "Videl boš svoje brate na nebu - mu odgovori Indra. - Oni so še pred teboj odvrgli človeško telo in prispeli tja. Videl boš njih in Draupadi in ne žaluj več za njimi Bharata! Jaz sem prišel, da te popeljem v tem tvojem telesu na nebo!"

Tedaj reče Yudhištira: "Gospod preteklosti in sedanjosti ta pes mi je zelo predan. Potrebno bi bilo, da tudi on odide za menoj! Moje srce je polno usmiljenja za njega."

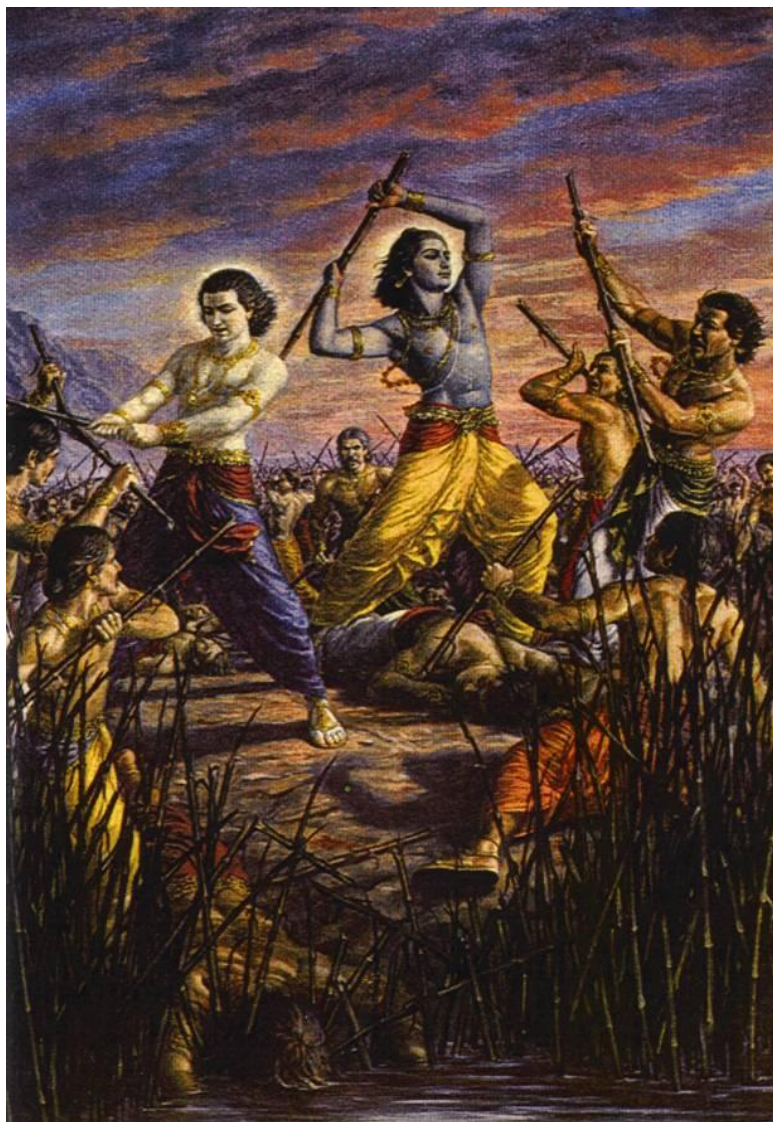
Nato Indra odgovori: "Danes si dosegel nesmrtnost in položaj enak mojemu in vsa blaženstva neba stoje pred teboj. Pusti tega psa v tem ni nič sramotnega."

Yudhištira reče na to: "O tisočeroki ti si pravičen in veš, da je tistemu kateri je pravičen zelo težko storiti tako krivico. Jaz ne želim te sreče katero bi dosegel, ko bi odvrigel nekoga, ki mi je vdan."

Indra pa mu odgovori: "V nebesih ni prostora za tiste, ki za seboj vodijo pse."

Yudhištira pa je vztrajal pri svojem: "Rečeno je, da je neizmeren greh odvreči nekoga, ki ti je predan. Jaz nočem pustiti tega psa, da bi se dospel do sreče! Zaobljubil sem se, da nikoli ne bom zapustil tistega, ki je prestrašen ali meni predan in išče mojo zaščito ali pa je v težavi in je preslaboten, da se zaščiti. To zaobljubo ne bom nikoli prekršil dokler je v meni še kaj življenja!"

Indra pa je še vedno vztrajal: "Zakaj si tako trdoglav? Zakaj ne pustiš tega psa in ne odideš v predele kateri so določeni za bogove? S tem zapuščaš svoje brate in Draupadi!"

Čas, ko je vse prijatelje in sorodnike v mestu Dvarki zadelo prekletstvo brahman. Zato so se opili in začeli boj. Pri čemer se sploh niso prepoznavali.

Yudhištira pa odgovori: "V vseh svetovih je dobro poznano, da s tistimi, kateri so mrtvi ni sestajanja niti poslavljanja! Takrat ko so umrli jih nisem mogel oživeti, nisem pa jih zapustil dokler so bili živi. Zapustiti tistega, ki ti je vdan je enako grehu tako kot tudi zastraševanje tistega, ki od tebe zahteva zaščito, ubiti ženo, oropati brahmana ali užaliti prijatelja."

Ko kralj Yudhištira to izreče, tedaj mu božanstvo spremeneč se v lastni lik Dharme spregovori(2): "Iz dobrega rodu si kralj kraljev in krasijo te razum in dobro vladanje tako kot so krasili tudi tvoje spoštovane očete. V tebi je usmiljenje za vsa bitja, tako, da si ravnokar vstopil v voz vladarja bogov samo zaradi psa, ki ti je zvest. Zato kralj ni nikogar, ki bi se meril s teboj!"

Zatem Dharma in Indra posadita kralja na Indrin voz in se napotita proti nebesom, spremljali pa so jih Maruti in Asvina in še številna druga božanstva in nebeški modreci.

Zelo modri Narada največji od gromovnikov poznavalec vseh svetov je tedaj sredi množice nebeških stanovalcev objavil: "Yudhištira je s svojo slavo presešel vse nebeške modrece in s svojo slavo prevzel vse svetove! S svojim bleskom in plemenitim značajem je dosegel, da gre v nebesa lahko v človeški podobi! Ne pomni se, da je to komu drugemu do sedaj uspelo!"

Poslušajoč Naradine besede je pravični Yudhištira pozdravil vse prisotne nebesnike in modrece, ter jim reče: "Želim oditi tja kjer so moji bratje in Draupadi, kjerkoli se že nahajajo. Na druge svetove pa si ne želim."

Na to mu reče Indra: "Zakaj v sebi gojiš človeške občutke? Ostani tukaj na tem mestu, katero si dosegel s svojimi zaslugami!"

Yudhištira pa odgovori kralju bogov s temi besedami: "Brez njih nebi prenesel, da ostanem tukaj premagovalec daitiy. Želim oditi tja

kamor so prispeli moji bratje in tista visoka temna bistra Draupadi,
najboljša od žena, kjer je moja draga!"

Osemnajsta knjiga

SVARGAROHANA - PARVAN

Knjiga o vzponu na nebo

Vaisampayana reče: Poslušaj sedaj, kralj, kaj se je godilo tvojim dedom, ko so prišli v nebesa v prebivališče božanstev:

Ko je prišel v nebesa, pravični Yudhištira zagleda Duryodhana, kako sedi na čudovitem prestolu obkrožen z raznovrstnim razkošjem. Njegov blesk je bil kot sončev in na sebi je nosil vsa znamenja slave, ki lahko pripadajo samo junakom. Ko vidi ta Duryodhanin blagor se v Yudhištiru naenkrat razplamti bes in on umakne svoje oči od tega prizora in glasno ogovori tiste, ki so ga spremljali: "Jaz ne želim deliti blaženstva z Duryodhano, kateri se je umazal z grabežljivostjo in plitko kratkovidnostjo. On je zakrivil ta strašen pokol in nam nanesel veliko zla. Blaženi, dragi bogovi! Jaz nimam volje niti, da bi ga gledal! Želim oditi tja kjer so moji bratje!"

Narada mu smejoč se odgovori: "Nebi bilo potrebno, da tako govoriš, kralj kraljev! Med prebivalci nebes ni sovraštva! Močnoroki junak ne govori tako o Duryodhani! Žrtvoval je svoje telo in ga pustil v ognju bitke in s tem dosegel blagor, ki pripada samo junakom. Zaslužil ga je izvršujoč kšatrijske dolžnosti. Zato se sestani z Duryodhano in bodi z njim vljuden."

Pametni kralj Yudhištira pa je še naprej povpraševal po svojih bratih in reče: "Če so večni predeli določeni za junake kot je Duryodhana, nepravilni in grešni lopov uničevalec prijateljev in celega sveta, želim videti svetove določene za moje junaške brate, za tiste, ki so se držali najstrožjih zaobljub, izpolnjevali vsako zaobljubo, resnicoljubne in neustrašne junake. Kje je plemeniti Karna, Kuntin sin, nepremagljiv v boju? Kje so Dhrštadyumna in njegovi sinovi, kje so Satyaki in vsi ostali kšatriye, kateri so padli neodstopajoč od kšatrijskih dolžnosti, brahman? Jaz jih tukaj ne vidim, Narada! Ni tudi Virate, niti Drupade, niti tistih junakov, ki jih je vodil Dhrštaketu! Želim videti njih

in Šikhandina, kraljeviče Pancal! Hočem videti Subhadrinega sina, mladega Abhimanya, nepremagljivega v boju!"

Potem se Yudhištira obrne k bogovom: "O najboljši med bogovi, kaj bodo meni nebesa, če bom ločen od mojih bratov? Za mene je nebo tam, kjer so oni! Tu za mene niso nebesa!"

Bogovi mu takole odgovorijo: "Če želiš oditi tja sin, lahko takoj greš. Ne izgublaj časa. Če ti kralj nebesnikov dovoli, smo mi pripravljene tebi ustreči!"

In tedaj rečejo nebeškemu glasniku: "Pojdi in pokaži kralju Yudhištiru, kje je njegova rodbina in prijatelji."

Tako sta krepostni Kuntin sin in nebeški glasnik Narada skupaj odšla. Glasnik je hodil prvi in kazal kralju pot, Yudhištira pa ga je spremljal. Pot po kateri sta hodila je postala težko prehodna in zla in videlo se je, da tam hodijo le noge grešnikov. Zmračilo se je in pot je bila prekrita s človeškimi lasmi in mrhovino. Zrak je bil zastrupljen z zadahom grešnikov, tla pa umazana od krvi in mesa. Vse polno je bilo komarjev, os in obadov. Tu in tam so se lahko videla gnila človeška trupla, kupi kosti in las in povsod so se plazili črvi in žužki. vzdolž cele steze so plamteli ognji in povsod se je videlo veliko vran in drugih ptic mrhovinarjev z železnimi kljuni. Bilo je videti tudi veliko zlih duhov z usti, ki so bili špičasti kot šivanke. Povsod se je videlo veliko človeških trupel prekritih s krvjo in odtrganih rok in nog ter raztresenega črevesja.

Zaposlen z raznovrstnimi mislimi je hodil plemeniti kralj po tej poti, ki je zaudarjala po truplih in opazoval pošastne in ogabne prizore. Zagledal je tudi reko v kateri je tekla vrela voda in gozd v katerem so bili listi iz britev in mečev. Tu je bila ravnina pokrita z drobnim peskom kateri je vrel, po njem pa so bile razsute železne stene. Videl je tudi veliko posod vrelega olja in zagleda trpljenje kateremu so bili izpostavljeni grešniki.

Opazujoč ta zlohlotni predel prepoln raznovrstnega razpadanja, Yudhištira vpraša nebeškega glasnika: "Koliko časa morava še hoditi po tej poti?" Nato se glasnik oglasi in reče: "Tvoja pot se tukaj konča! Nebesniki so mi naročili, da se tukaj ustavim."

Zadah tega prostora je bil tako grozen, da je Yudhištira pomislil, da bi se vrnil toda, ko se je pravični Yudhištira že obrnil nazaj je zaslišal vpitje z vseh strani: "Ne odhajaj Dharmin sin! Ostani še malo tukaj! Tvoja prisotnost nas osvobaja naših težav. Ko si se nam približal je pihnil od tebe blag vonj prinoseč tvoj sladki okus! Od tega so se naše težave vsaj malo pomirile. Kuntin sin, že samo pogled na tebe nam lajša bolečine in nam prinaša uteho! Oh ostani še malo Bharata, ker dokler si ti tukaj mi počivamo od hudih bolečin!"

Do kralja se je z vseh strani približevalo jadikovanje težkih nejevoljnježev. Glasovi teh nesrečnikov, kot, da so se mu zdeli poznani, samo ni vedel komu pripadajo. Zato jih je vprašal: "Joj uboge duše, kdo ste, ki tako žalostno jadikujete in zakaj se nahajate tukaj?"

Z vseh strani mu odgovore: "Jaz sem Karna!" - se je slišali z ene strani.

"Jaz sem Bhima!" - se je zaslišalo z druge.

"Jaz sem Arđun!"

"Jaz sem Nakula!"

"Jaz sem Sahadeva!"

"Jaz sem Dhrštadyumna!" - je ječalo z vseh strani.

"Jaz sem Draupadi!"

"Mi smo Draupadini sinovi!"

Žalostni glasovi so ga klicali od vsepovsod, dokler je Yudhištira lahko prenašal bolečino, ki je v njem vrela. "Kakšna je to narobna usoda!" - se vpraša on - "Kakšne grehe so storili ti plemeniti ljudje? Kakšna je Karnina krivica in kakšna je krivica Draupadinih sinov? Kaj je zgrešila drobna kraljica Pancal? Jaz se ne morem spomniti njihovih prestopkov! Kakšna dobra dela je storil Duryodhana, sin slepega kralja Dhrtaraštre zaradi katerih sedi sedaj kot veliki Indra v nebesih medtem, ko se oni mučijo v peklu? Ali sanjam ali se mi je um pomračil?"

Ožaloščen in zmedenih čutil je Yudhištira dolgo premišljeval o tem. Končno se kraljevski Dhramin sin razjezi in začne grajati bogove še celo samega Dhrmo. Mučen s strašnim zadahom tega mesta se on obrne k nebeškemu glasniku in reče: "Vrni se k tistim katerim si ti glasnik in jim povej, da bom ostal tukaj! Želim biti tukaj s svojimi brati, katerim je edini greh v tem, ker so mi bili vdani. Tukaj ostajam s svojimi brati, da bi jim blažil trpljenje!"

In nebeški glasnik se je vrnil tja kjer je bil gospodar nebesnikov in mu ponesel sporočila, ki mu jih je izrekel Dharmin sin. Yudhištira je bil v tesnobi, toda ni minilo veliko časa, ko se pred njim pojavi Indra na čelu nebesnikov in Yama bog pravice. V tem trenutku je izginila strašna tema in grozni peklenški prizori. Ko pa se je bog Dharma, Yama, nasmejal svojemu sinu je zapihljal dišeči vetrič. Potem Indra, vladar bogov ogovori Yudhištira: "Pridi, močnoroki! Ni več tistih strašnih prikazni in ne jezi se, tiger, ognjeviti! Sin, vsak kralj, mora videti pekel pa čeprav samo za malo časa. Tisti, ki najprej okuša plodove dobrih del mora kasneje pokoriti zla dela, tisti, ki najprej okuša plodove dobrih del mora kasneje pokoriti zla dela, tisti, ki pa najprej trpi v peklu potem pa uživa v raju. Jaz sem te najprej poslal, da okušaš pekel. Nekoč si ukanil Drona rekoč mu, da je Asvatthaman padel in zato se ti je prikazal privid pekla, enako pa se je godilo tvojim bratom, skozi to pa je šla tudi Draupadi! Sedaj so vsi oni pa tudi ostali kralji kateri so se borili na tvoji strani zavzeli mesta katera so si zaslužili. Pridi gospodar ljudi, vsi oni so se očistili svojih grehov!"

Preženi žalost iz svojega srca! Poglej nebeško reko, katera blagoslavlja vse tri svetove! Nebeška reka Ganga te kliče, da se potopiš v njej. Ko se boš potopil vanjo boš prišel na mesto, katero je dodeljeno tebi."(1)

Na to se oglasi Dharmo, bog kreposti: "O kralj, tvoji bratje s svojimi deli niso mogli zaslužiti pekla. Vse kar si videl je bil samo privid katerega je ustvaril Indra kralj nebesnikov. Vsi kralji sin, morajo vsaj enkrat videti pekel, tako tudi tebe to ni obšlo. Niti Karno, niti Bhima, niti Arđun pa niti dvojčki niso mogli biti obsojeni, da dalj časa prebivajo v peklu, ker so bili pogumni in resnicoljubni. Na tem prostoru se niti kraljica Draupadi ni mogla dolgo zadrževati. Pridi Bharata in poglej Gango sveto reko katera teče skozi vse tri svetove!"

In modri kralj je odšel za Dharmo, ostali nebesniki pa so odšli za njima. Ko se je okopal v sveti nebeški reki se je Yudhištira posvetil in očistil vseh grehov in odvrget svoje zemeljsko telo. S tem kopanjem se je pravični Yudhištira osvobodil sledov besa in trpljenja, ker so oni odpadli od njega skupaj s telesom. Dobil je nebeško obličje potem pa je odšel spremljan z Dharmo in obkrožen z nebesniki poslušajoč hvalospeve slavnih modrecev.

Ob časteh katere so mu izkazovali Maruti, modreci in nebesniki je kralj Yudhištira prišel v mesto v katerem so bili odličniki Kuruov. Tu je zagledal Kršna kot utelešenje brahmana, kako sprejema časti od junaškega Arđuna, kateri je žarčil nebeško svetlobo. Zatem vidi Karno prvega med vojščaki obkroženega z 12 sonci. Tu je bil tudi Bhima obkrožen z Maruti, tam kjer sta stala dvojčka Asvina pa je opazil Nakula in Sahadevo. Vsak od njih je bleščal z nebeškim sijajem.

Potem zagleda slavno princeso Pancal vzvišeno gospo Draupadi. Okrašena z lokvanjevimi venci je bleščala kot čudovita sonca. Kralj Yudhištira si zaželi, da bi pristopil k njej ter, da bi jo ogovoril. V tem pa mu Indra vladar nebesnikov pristopi in reče: "Slavni kralj, ta gospa je sama Šri, boginja blaginje. Njo ni rodila mati marveč je ona zaradi

tebe sprejela na sebe človeško obličje. Njo je tebi na veselje ustvaril nosilec trizoba (2), da je postala Drupadina hči. Ona je bila vsem vam petim žena, tistih pet blaženih gandharv kateri se blešče kot plameni pa so vaši sinovi, ki vam jih je rodila.

- Glej Dhrtaraštra, velikega kralja Gandharv - nadaljuje Indra - On je starejši brat vašega očeta Pandauva. Poglej tu je tudi vaš najstarejši brat, čeprav je bil poznan kot Radhin sin. Poglej Subhadrinega sina, velikega strelca Abhimanya. Tu stoji z bogom Meseca in blešči z nežno mesečevo svetlobo. Tam stoji tudi slavni strelec Pandu. Končno se je združil s Kunti in Madri. Poglej, Bhišma! Sedaj je v družbi Vasuov, tisti, ki pa stoji s častnim Brhaspatijem, to je častni Dron tvoj krepostni učitelj. Sin Pandauvov, vsi ti kralji in vsi ostali kateri so se borili za tebe se sedaj sprehajajo med gandharvami, yakšami ali katerimi drugimi nadčloveškimi bitji. Nekateri od njih so se povzpeli dostojanstva guhyakov(3). Presvetli kralj oni so odvrkli svoja telesa in se s svojimi zaslugami doseženimi z besedami, mišljenjem in delom osvojili nebeško cesarstvo!"

Šestnajsttisoč Vasudevinih žena je utonilo, ko je prišel čas v reki Sarasvati. Ko so prišle v nebesa so se spremenile v apsarase v spremstvu Vasudeve(4). Dhrtaraštrini sinovi in tisti, ki so se borili na strani Duryodhane so postali rakšase(5), postopoma pa so osvajali vse višje svetove: Indrin svet, Kuberin ali Varunin svet, ker so se posvetili svojim junaškim delom. Tako ti je presvetli, izčrpno povedana cela usoda Kuruov in Pandauvov."

In na koncu Vaisampayana reče: Ko je zložil ta napev veliki rši Vyasa je dal, da ga Šuki skupaj s temi štirimi zlogi prebere:

Tisoč mater in očetov,
stotine sinov in žena
se rojeva na tem svetu in z njega
odhaja, tisti, ki pa prihajajo za njimi
bodo odšli na isti način.

Najde se tisoč priložnosti za veselje
in na tisoče priložnosti za strah.
Iz dneva v dan to lahko vznemirja
nestanovitne toda nikoli modrega
človeka.

Dvignjenih rok jaz to ponavljam
kričoč toda nihče me ne sliši:
in užitek izhajajo iz Pravice,
zakaj se potem pravica ne Časti?

Nihče nebi smel zavreči pravičnosti
niti zaradi zadovoljstva
niti zaradi poželenja
niti zaradi strahu.

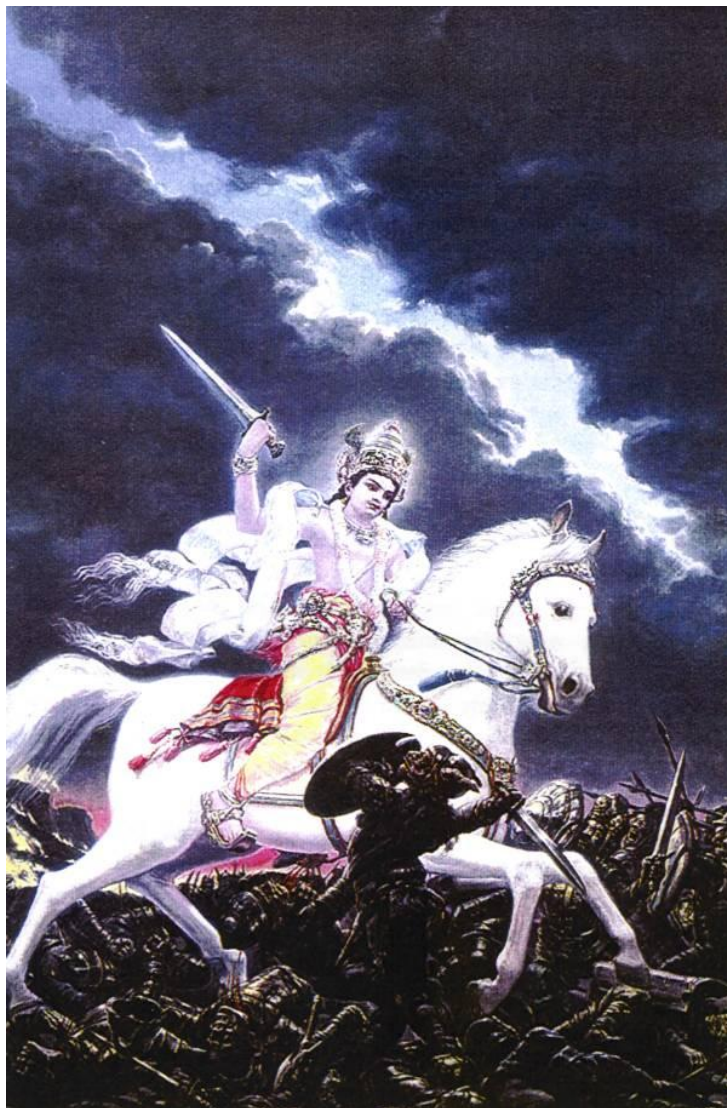
Pravice se ne sme pozabiti niti zaradi
življenja samega
pravica je večna, bolečina in
zadovoljstvo pa so prehodni!
Duša je večna, prehodni pa so vzroki
njenega povezovanja s telesom.

Začuden kralj Đanamedāya je poslušal to pripovedovanje iz
Vaisampayaninih ust v odmorih med svetimi obredi. Potem žrtveni
svečeniki opravijo tudi ostale obrede, kralj Đanamedāya pa z
bogatimi darili razveseli vse brahmane, kateri so se tako počaščeni
vrnili v svoja prebivališča.

Na koncu Santi reče modrecem zbranim v gozdu Namiša:
"Ponavljam vam od besede do besede vse kar je po nalogu svetega
Vyase, Vaisampayana rekel kralju Đanamedāyu. To se je zgodilo v

času obreda kačje žrtve. To veliko čudovito in vzvišeno pripoved je izročil resnicoljubni Vyasa v želji, da se ime Plemenitih Pandauvov zasliši širom sveta.

Ve se, da so božanski ocean in s snegom pokrite gore(7) rudniki najplemenitejših draguljev in govori se, da je to tudi ta **MAHABHARATA"**

Na koncu kali-yuge, ko ne bodo nikjer več govorili o Bogu, ko bo državna oblast prešla v roke najnižjih ljudi brez duhovne kulture in ko ne bo več nobenega znanja o žrtvovanjih, se bo Gospod pojavil kot vrhovni kaznovalec.

OPOMBE

I KNJIGA

1 Sauti - pomeni sin sute, voznik bojnih vozov in pevcev hvalospevov kralju. Takšen suta je bil Urugasravov oče Lomaharšan

2 Purane - dobesedno "starodavna izročila", sveti spisi hinduizma. So mlajše od Ved in sestavljene v glavnem v epih kot Mahabharata in Ramayana. Vsebujejo kozmogonska, kozmografska, mitološka, teološka, filozofska, pravna, pripovedna in druga izročila. Velike purane, katerih se navadno našteva 18 obsegajo po 10 do 20 in več tisoč dvostihov, vključno pa tudi prikaz svetega znanja in enciklopedijski pregled svetovnih znanosti, kakršne so sestavljali brahmani za potrebe učenja. Je najverjetneje najstarejša pisana redakcija ohranjenih tekstov iz obdobja dinastije Gupta (4-6 st.n.št.) toda v teku naslednjega tisočletja so se posamezne purane ali njeni deli vse več vezali na posamezne kulte (višnuistične, šivinistične, šaktinistične) pa tudi ob posamezna svetišča (tirthe).

Vseeno se tukaj lahko misli na stare ustne oblike "starodavnih izročil" kakršne se omenjajo že v Vedah

3 "Dvakrat rojeni" (skr. dviđa) so se navadno imenovali samo brahmani

4 Ršiji: modreci, vidci

5 Isana: Gospod (večkrat naziv za Šiva)

6 Brahman: božanska beseda, ki objavlja resnico, rta ali satya (grški - logos) Potrebno je razlikovati od brahmana - to so svečeniki, ki poznajo Brahmana od vrhovnega boga in svečenika Brahmana.

7 Hari: zlati, kostanjev; nadimek Višnua

8 Yuga: kozmično obdobje. Navadno štiri yuge tvorijo krog od najsrečnejšega do najpokvarjenejšega obdobja, tisoč pa jih ustvarja en dan brahmana ali kalpa. Veliko obdobje, ki traja 4.320.000.000 smrtniških let v katerem se je svet ustvaril tako kot v enako dolgi noči Brahmana zopet propada. Tu se pod izrazom yuga misli pravzaprav cela kalpa

9 Prađapati: Gospodar poroda, tj. bog oče

10 Suraguru: Učitelj bogov

11 Sthanu: steber sveta ali preprosto Stanoviten

12 Manu: Človek, praoče človeštva

13 Ka: Kdo? Skrivno bitje vrhovnega boga Prađapatija

14 Paramašthin: Tisti, ki stoji na najvišjem vrhu. Do sem se lahko naštevanje razume kot naštevanje imena istega boga (ali kot naštevanje niza vrhovnih božanstev)

15 Dakša; "Veščina", Pračetasa, sin 10 Pračetasa in Mariše je glede na puransko genealogijo imel sedem sinov. Krodha, Tamas, Dama, Vikrta, Angiras, Kardana in Asva

16 Večkrat se govori o enem ali o desetih Prađapatijih Brahmanovih sinovih od katerih je bil eden tudi Dakša

17 Brahmaršiji so brahmanski modreci

18 Vede so najstarejši indoarijski zbir svetih pesniških in obrednih tekstov, katerim vsaki hinduist priznava svetost. Mlajši sloj svetih tekstov so purane, še mlajši teksti pa so tantre. Iz svetih tekstov sta nastala tudi epa Mahabharata in Ramayana

- 19** Satyavati je mati Kršne Dvaipayane Vyase ustvarjalca Mahabharate po izročilu
- 20** Ta odlomek se ne nahaja v kritični izdaji, ker nima zadostnega rokopisnega potrdila zato velja zaključek, da je to mlajši dodatek
- 21** Pripomba o zapisovalcu iz kritične izdaje izpuščena, ker se smatra, da je to kasnejši dodatek
- 22** Ganeša "gospodar čet", se prikazuje kot debel človečnjak s slonovsko glavo in z samo enim oklom in je poznan kot oboževani bog modrosti. Pesnik ga je prikazal kot zaščitnika in zapisovalca Mahabharate, ker ji je zaradi velikega obsega pretila pozaba
- 23** Sauti Ugrasravas je tipizirani ustni pripovedovalec epa in tu se začne zgodba
- 24** Rudra je vedsko ime za boga, kateri ogroža živino in ljudi. Predstavljen je kot "gospodar živali" - kot lovec. Imenjuje se tudi Šiva - blag, krotek, mil, pohleven.
- 25** Yama je vedski bog in sin Vivasvat, praoče ljudi in s tem gospodar ali kralj očetov in prednikov v prebivališču mrtvih
- 26** Dharma je eden od temeljnih pojmov hinduističnega pogleda na svet. Pomeni tudi navade, dolžnosti, pravice in vero. Podrejena je filozofskemu pojmu mokše "odrešenje spon sveta". Nadrejena je pojmom kame "poželjenja" in arthe "dobrobiti", ter z njima tvori aksiološko lestvico
- 27** Kasyapa je potomec Kasyape, ta pa je vedski modrec kateremu se pripisuje nekaj himen Rksamhiti. Njegovo ime pomeni "želva". Pripisuje se mu, da je praoče bitjem, mož Aditin, oče Visvasvantu
- 28** Hastinapura je bila prestolnica Kuruov na desni obali Gange,

približno 22 milj severozahodno od Mirata in jugozahodno od Bindora

29 Kuša je trava, ki se uporablja za nekatere obrede. Imenuje se tudi darbha

30 Govinda "pridobitnik ali iskalec goveda in živine", nadimek Kršne, ki je Višnuovo utelešenje kateri premika pomembne dogodke v Mahabharati. Kršna je pastir iz Vrađe oboževanec pastiric, kot zmagovalec številnih zlih duhov in Kamse tirana v Mathuri, ter kot junak plemena Yadav iz mesta Dvarke, kateri od Bhođ jemlje Rukmini sebi za ženo, kateri v bitki svetuje Pandavom ter kot božanstvo pripelje do uničenja lastnega plemena, potem pa se sam umakne s sveta zadet v stopalo od lovca Đarasa

31 Agni je ime boga ognja, najobsežnejši vedski bog, svečenik kateri bogovom prinaša žrtve

32 Praoče, Pitanha je bog Brahman

33 Kršna Dvaipayana Vyasa je po predaji stvarnik Mahabharate, vyasa pomeni prireditelj, razporeditelj. On je v epu prikazan kot telesni ded po pravnih odnosih pa je prastric Pandavov in Kuruov junakov epa in kot njihov dolgovečni sodobnik

34 Rahu je vhodni vozec mesečeve poti v kateri lahko pride do pomračitve sonca. Predstavlja se ga kot glava zmaja, ki golta Sonce in Mesec. Izhodni vozec pa se imenuje Ketu in se ga predstavlja kot rep zmaja.

35 Parasurama je "Rama s sekuro" sin Đamađagnija in še šesta utelesitev Višna. Sedmi je bil slavni Rama sin Dasarathe, osmi pa je Kršna. Parasurama se je pojavil na začetku drugega svetovnega obdobja tretja yuge in kot brahman 21 krat zatre kšatriye ki so zapostavljali brahmane. Spopad se je razvnel ko je krtavirya tisočeroki

kralj Hihaya ukradel Đamadagniju žrtveno tele. Zato ga je Parasurama ubil, Krtaviryini sinovi pa so ga maščevali ubijoč Đamadagnija. Nato se je Parasurama zaprisegel, da bo iztrebil kšatriye kar pa je tudi izvedel. Potem se je umaknil na Mahendro, zemljo pa je prepustil Kasyapu

36 V staroindijskem idealnem obrazcu družbe so štirje stanovi: brahmani - svečeniki, čuvaji svetega vedenja; kšatriye - vojščaki, vladarji; vaisye - kmetje, govedorejci, obrtniki, delavci in trgovci; sudre - sluge. Sluge pa niso smeli biti poučeni o znanju Ved. Zato se Vede pred slugami niso smele pripovedovati.

37 Krta je prvo srečno obdobje v svetovnem ciklusu, tretja je drugo manj popolno, dvapara je še bolj nepopolno in četrto v katerem živimo mi (smrt Kršne 3102 let pr.n.št. pa je najnesrečnejše in se imenuje Kali). Te štiri yuge so dobile imena po kocki. Tako se v svetovnem obdobju uresničujejo vse štiri, samo tri, dve ali samo ena četrtnina pravičnosti dharme

38 Asure so v vedski Rksamhiti še posebno poudarjeni vladarji med bogovi - zli duhovi, nasprotniki bogov

39 Rakšase ali rakšasi: besi so nekoliko nižji zemljini sloj zlih duhov, ki se včasih od asur niti ne razlikujejo

40 Danu je pramati enega roda asur, danav kateri se razlikujejo od daitiy in Ditinih sinov. Oboji se smatrajo za otroke Kasyape kot tudi bogovi katere je rodil z Aditi

41 Gandharve so nebeška bitja večkrat poznana kot glasbeniki, toda so močni tudi v boju

42 Apsarase pa so nebeške vile, družice Gandharv zato so včasih tudi plesalke

43 Indra je najbolj poudarjen vedski bog, kralj bogov in

neobvladljivi vojščaki in zatiralec zlih duhov med katerimi so najznamenitejši Vrtra, Vala in Pauji. V hinduizmu začenši od epov se opisuje čudovitost njegovega neba v katerega prihajajo junaki in je raskošje prestolnice Amaravati. Čeprav je Mahabharata v končni redakciji višnuistična je v velikem delu epa Indra poglavar nebesnikov

44 Narayana je večkrat povezan z Naro prvotnim "Možem, človekom" je eno od poudarjenih imen, ponavadi Višnuovih, toda včasih tudi Brahmanovih, nejasne vsebine. Lahko bi pomenilo tudi potomec ali sin Nare.

45 Šri je boginja bleska, lepote in obilja, Višnuova žena

46 Dharma je ponavadi pravo - artha in blaginja. Tu se misli na nauk o teh predmetih posebno dolžnosti moža do žene po dharmi

47 Yođan je dan poti z volovsko zaprego ali manjša mera oddaljenosti: 4 ali 7 milj ali podobno

48 Konjske žrtve, asvamedha in žrtve vađapeya so velike, svečane in dragocene kraljevske žrtve - some, katere žrtvovalcu prinašajo velike zasluge v očeh bogov

49 Đahnu je po zgodbi mučenik, katerega je po poglobitvi oviral tek Gange in jo je izpil! Potem se je ublažil in jo je ponovno "rodil" izpusteti jo, da mu steče v uho.

50 Brahmačarin je učenec, ki se uči Vede. V času nauka mora varovati spolno vzdržnost. Zato je zaobljuba brahmarčina zaobljuba čistosti in neomadeževanosti

51 "Bhišma" pomeni "strašni", strašen je tisti, ki se oprime takšnih zaobljub in se jih drži. To je postalo novo in bolj poznano kot Devavrati ali Gangeya

- 52** Imenuje jo "mati" iz spoštovanja, kot bodočo ženo svojega očeta
- 53** Kasi je Benaresko (ali Varansko) kraljestvo
- 54** Svayamvara je "samoizbiranje" moža, pri katerem kraljevna izbira med prosilci oni pa pri tem lahko tekmujejo med seboj v junaštvu, na primer streljanju z lokom
- 55** Asvina sta dva vedska boga, dvojčka, čudovita nebeška konjenika spremljevalca Zore
- 56** Usoda prednikov je odvisna od moškega potomstva katerim se prinaša žrtve. Da se nit potomstva ne prekine, če kdo premine brez otrok je dolžnost njegovega brata, da se poroči z vdovo in z njo preminulemu bratu rodi moškega potomca
- 57** Tako kot je rađarši kralj - modrec, tako je brahmanski brahman - modrec. Brahmanski modreci so najčešče še bolj spoštovani v izročilu od kraljevskih modrecev
- 58** Kasi, od koder izvirajo kraljevine (začasno) na zemlji Kosali
- 59** Pandu pomeni "belokožec, bledolični"
- 60** Muni pomeni "molčečnež", to je mučenec kateri se je zaobljubil, da bo molčal. Včasih se izraz uporablja za modrece nasploh
- 61** Kurundangala in Kurukšetra sta področja Kuruov, Kurursko gozdno področje in področje polja
- 62** Amaravati je nebeška prestolnica vrhovnega boga Indre
- 63** Tu se misli Kršna Dvaipayana Vyasa

- 64** Vasudeva je oče Kršne Vasudeve osmega utelešenja Višnua
- 65** Surya je velik Vedski bog Sonca, kateremu je kult oživel v kasnejšem hinduističnem obdobju
- 66** Vršnji so rod Yadav, kateremu pripadata Kršna in Kunti
- 67** Mahabhuta: "veliko bitje"
- 68** Siddha: "popolni", yogin, ki si je pridobil nadnaravne moči siddhi
- 69** Bog pravice je Dharma. Včasih se poistoveti z Yamo (I-9)
- 70** Vayu je vedski bog veter spremljevalec Indre
- 71** Indra (I-43)
- 72** Kartavirya je slavni mistični kralj Haihaya, kateri je z darežljivostjo in trpljenjem prekosil vse kralje in dosegel tisoč rok in zlato kočijo. Govori se tudi o njegovi zmagi nad besom Ravano. Ko je ršiju Đamadagniju ukradel žrtveno tele ga je ubil ršijev sin Parasurama (I-35)
- 73** Sibi je prav tako kralj poznan po darežljivosti in nesebičnosti. Najbolj poznana je zgodba kako je rešil golobico pred jastrebom darujoč grabežljivcu svoje meso. Potem se je pokazalo, da je bil golobica Agni - bog ognja in jastreb Indra in tako se je Sibi s tem proslavil pred bogovi.
- 74** Asvina (I-55)
- 75** Vrkodar, "volčji trebuh", nadimek Indre
- 76** Agnihotra je jutranja ali večerna vlivanka masla v ogenj

77 To so skrivnostna "božanska orožja". Ki se zamišljajo kot mantre ali čudežni izreki, ki se pokličejo z mantrami. Agneya je ognjeno orožje, Varuna je orožje boga vode, Vayavya je orožje vetra, Prađanya je orožje Parđanye boga groma in nevihtnega oblaka, Bhaumna je orožje zemlje, Parvata je orožje gora, Antardhana je orožje izginjanja.

78 Sveti izreki, basni. Tukaj vedski izreki.

79 Dhanamedaya "osvojevalec bogastva" nadimek Arđuna

80 Pasupati "gospodar živine in živali" pridevek velikega boga Šive

81 Nišade - so nizka kasta domačinov

82 Rakšasa (I-39)

83 Ghatokača, pomeni "gologlav kot posoda"

84 Svayamvara (I-54)

85 Samkara "blagodelujoči, pomiritelj" nadimek Šive

86 Suta - kasta kočijažev, kraljevskih ali vitežkih voznikov vozov. Skupaj so pevci in slavitelji kraljevskih zmag

87 Sute in magadhe: dve vrsti pevcev pohvalnih pesmi

88 Vasudeva, sin Vasudeve, priimek Kršne, bratranec Pandauvov, utelešenje Višnua

89 Baladeva je Balarama, svetlopolti brat temnopoltega Kršna. Oba sta Višnuovo utelešenje sinova Vasudeve in Rohini ali Devaki in vzgajana med pastirji v Gokuli, da bi bila skrita v Mathuri pred kraljem Kamso, kateri je hotel ubiti vse sinove sestrične Devaki, kateri bi ga

na preroštvo nekega dne spodnesli. Šest Kams je pogubil sedmega Balaramo in osmega Kršno pa je Vasudeva uspel rešiti. Oba sta se proslavila kot zmagovalca med številnimi asurami in besi in nad Kamso. Balarama je podvig izvršil s plugom. Opisuje se njegova neskončna moč in naklonjenost h pijančevanju. Opisuje se tudi njegova smrt ob priložnosti samouničenja Yadav v velikem pijančevanju. Ob smrti preden se je Kršna vrnil v lik Višnuva se je Balarama osvobodil telesa v liku Šeše kozmične kače Višnuova, katera mu je zlezla iz ust (I-30)

90 To je bila Mariša hči Kanduova katera je z desetimi Paračetasi sinovi Paračinabarhisov pravnuki kralja Prthua spočela in rodila Dakšo (v njegovem drugem rojstvu)

91 Mahadeva "Veliki bog" pridevnik Šive, kot Isana Gospodar, Vladar in Bhava

92 Šakra "Močni" in "Šatakratu" Stožrtvenež, stokrepostnež, pridevnik Indre

93 I-45

94 I-44

95 I-88,89

96 Tipičen puranski odlomek v epu kateri podrejuje religijsko sankcijo. S tem je postal junaški ep verska in pravna knjiga Dharmašastra. Razen tega se v tem odlomku vidi kako se s časom bogovi hinduizma Mahadeva in Narayana (Šiva in Višnu) nadredita vedskim bogovom z Indro na čelu. Vedskim bogovom pa se nadrejuje tudi zakon Karmana samooblikovanje, z lastnim delovanjem. Podložni temu zakonu stari bogovi postajajo minljivi in menjajo položaj kot tudi druga bitja. Te spremembe se vkljapljujejo v ritem vesoljskih

obdobje yug in kalp katere v zgodbi simbolizira Mahadevina igra s kockami (I-37)

97 Suyodhana, pomeni "dober izbiratelj"; tako imenuje očca Duryodhana. Duryodhana pomeni namreč ZLI ali slabi borec, neobvladljivi, tisti s katerim je boj težak

98 Dhusassana in Vikarna sta Dhrtaraštrina sinova brata Duryodhane

99 Satyaki je bil Kršnin voznik voza

100 Garuda je orel na katerem jezdi Višnou

101 I-43

102 Indraspratha pomeni "Indrina ravnina". Predstavlja se, da se je mesto nahajalo na področju današnjega Delhija

103 Kubera je grdi pritlikavi sin Visravasa ali Pulastye, stražar bogastva na severni gori Meru ali Kailasi. V hinduistični mitologiji je njegovo bogastvo in razkošje kot vzor zamenjuje Indrino prestolnico

104 Vršnji; Bhođe in Andhake so razni rodovi plemena yadav

105 Đanarđana je "zbujevalec ali odstranjevalec ljudi" nadimek Višnua ali Kršne

107 Kailasa je visoka Šivina gora na severu med Himalayo in Karakaro

108 Dvarka je prestolnica Yadav v Suraštri

109 Subhadra ali Bhadra je isto ime

- 110** Satvate so rod Kršne in Subhadre
- 111** Madhava je nadimek Kršne
- 112** Neustrašen: abhij, nepomljiv: manyumaut
- 113** Partha "Parthin sin" je Arđun, Govinda je iskalec goveda Kršna
- 114** Agni je bog Ognja
- 115** Pri žrtvah je maslo darilo posvečeno Ognju medtem, ko ostale darove v glavnem prinašajo drugim bogovom
- 116** Nage so kobre, polbožanska kačasta bitja in mistični narod; pisače so nižja vrsta besov hujša od rakšas
- 117** Pavaka "Očiščevalec" je pridevnik Ognja
- 118** Varuna je vzvišeni bog dane besede in stražar pravice v vedskih zbirkah himen. On predseduje v nebeških vodah. Združuje se najpogosteje z Mitro bogom ugovora in zveze. V hinduizmu je Varun postal v prvi vrsti bog voda, prvotna narava pa se mu je pozabila
- 119** Soma je bog prešane žrtvene pijače v vedskih obredih. Skupaj je vladar nad vsemi tekočinami in rastlinjem
- 120** Tu se Arđun in Kršna opremita z orožjem in vozom s kakršnim bosta nastopila v bitki na Kurukšetri, Arđunov lok se imenuje Gandiva
- 121** Visvakarman "tisti čigar delo je vse in vesolje" eno od imen boga Stvarnika
- 122** Yuga je svetovno obdobje I-37

123 I-77

124 Yakšase so kot gandharve ambivalentna polbožanska bitja, spoštovana, toda največkrat strašna

125 I-38, I-40

126 Vasava je vodja osmih bogov Vasuov in to je Indra

127 Sukra "čist, svetel" nadimek Ognja

128 I-6. Glede na to, da so ptiči izrekli brahman sveto resnično himensko basen se je Bog Ogenj usmilil; tolikšno moč nad njim imajo znanja o njegovi naravi in je resnica o njem. Na takšnem verstvu so bili utelemljeni stari vedski obredi in posvečeno vedsko pesništvo

129 Puramdara nadimek Indre

130 Maruti so nevihtni spremljevalci boga groma - nevihte

II KNJIGA

1 Visvakarman "Stvarnik vsega stvarstva" je bog stvarnik sveta ali največji med bogovi. Ustvaril je Nebo in Zemljo in orožja bogov. Maya pravi, da je on med đanavami (I-40) tisto, kar je Visvakarman med bogovi

2 Yakše in rakšase polbožanska in poldivja-jezna bitja. Prvi se večkrat spoštuje v krajih kjer je budizem poniknil. Rakšase - "stražarji" (I-124). Mitološko so povezani s tem, ker so yakše uslužbenci Kubere boga bogastva in obilja, rakšasi pa so pleme Ravane ki je Kuberin polbrat v Ramayani. Oba torej lahko varujeta bogastvo (raznovrstno)

3 Kalpa - (I-8)

- 4** Sabha: prestolna dvorana za sprejem in zbornica skupaj, igralnica, dvor in palača
- 5** Cel ta niz vprašanj se nanaša na pravne politične in upravne nauke (dharmašastra, arthašastra in nitišštra) in s tem izrekom tematizira te stroke znotraj Mahabharate. In to je eden od korakov razvoja tega epa v smeri dharmašastre
- 6** I-47
- 7** Kala je bog Čas
- 8** Mrtyu je bog Smrt, Umor
- 9** Pitri so predniki čaščeni z različnimi darovi potomcev
- 10** Tu se misli: Ogenj, Agni
- 11** t.j. Yamu
- 12** Sledijo opisi Varunine in Kuberine zbornice ali dvora in na koncu še Brahmanove
- 13** T.j. Sonce
- 14** Raḍasuya je žrtev na kateri je glavna oseba kralj. To je ena od velikih žrtev kot vaḍapeya, asvamedha ali sautamani. Opravljanje te žrtve prikazuje težnje dinastije roda Pandavov
- 15** Brahmarakṣase, so rakṣase, kateri so brahmani in lahko opravljajo obrede
- 16** (I-118). Kot bog dane besede je Varuna tudi bog kraljevske zaobljube. In sam kralj vlada nad vodami, pri posvetitvi se kralj poškropi z vodo.

17 Cesarsko dostojanstvo: samaradguna, dostojanstvo samarađa

18 I-35

19 Aila je Pururavas, sin Budhe in Manuove hčerke Ile. Budha je sin Some kateri se tukaj pojmuje kot Luna in Mesec. Njihovi potomci so kralji luninega roda. Njej pripadajo prav gotovo vsi slavni kraljevski rodovi v Mahabharati: napr. Purui in med njimi Bharate, Kurui in Pandauvi, Yadui ali Yadave in med njimi Vršnjiji in Satvate in Andhake z druge strani. Njihovi potomci so kralji sončevega roda. Med njimi posebno izstopajo rod Raghuov katere slavi Ramayana. Ikšvaku je sin Manua in vnuk Vivasvanta kateri se tu razume kot Sonce.

20 Đarasandha je bil kralj Magadhe s prestolnico Girivrata obkoljeno s hribi in utrdkami, kasnejšo Rađagnho iz časa Budhe. Đarasandha je močan sovražnik zato zmaga nad njim prinaša slavo in možno zavezništvo kraljev katere je on premagal, Kršna ima poseben razlog za svoj predlog: kot tast mathurskega kralja Kamsa, katerega je Kršna z Balaramo ubil, Đasaratha mu je ostal najnevarnejši sovražnik (I-30, I-89)

21 I-37

22 Bhagavant je pridevnik bogov in kraljev v Mahabharati pa posebno Kršnini. Večkrat se na angleškem jeziku to prevaja kot "vzvišeni"

23 Snataka je človek, brahman, kateri je končal šolanje v Vedah in obredih opraveč obredno kopanje (snana) in je postal učen človek kateri osnuje družino in dom. Prehodno obdobje od šolanja do gostitelja je posvečeno stanje

24 Hrškeša "Ježikoža" pridevnik Kršne

25 Kartika je mesec, ko polna luna stoji v ozvezdju Krttikas,

Plejade ali Gostosevci. Danes je to približno ob prehodu oktobra na november. Svoj čas je bil to dvanajsti mesec po nekem koledarju okrog 12.11, Agrahayana ali z Margaširša se je začelo novo leto

26 To je digviđaya "osvojitve smeri sveta" idealen podvig velikega vladarja, ki želi postati cesar, samrađ ali vsesplošni vladar, Čakravartin "obračalec svetovnega kolesa" po staroindijski predaji

27 Štirje staroindijski rodovi vojske so: pešaki, konjeniki, bojni vozovi in sloni

28 Mlecche so "barbari", stari narodi

29 Vsak od štirih bratov napreduje na svojo stran sveta do obal oceana. Imena narodov so v opisih osvajanja, delno pa so okras in se lahko ponavljajo zato včasih nasprotuje prostorskim odnosom

30 Ti izrazi tu očitno istovetijo prijatelje Pandauvov s Kršno z vrhovnim božanstvom

31 Kolo, disk, čakra je svojevrstno Kršnino metalno orožje

32 Sauri je Kršna; to je ime njegovega ožjega roda po dedu Šuri, očetu Vasudevinem in Kuntinovem

33 Odlomek naslednjega poglavja navaja samo del rokopisnega izročila zato ni vnešen v osnovni tekst kritične izdaje temveč v dodatek. V njem se stvarnik epa Vyasa zavzema v njegovo delo. Delo dela prozornejše, prepletenejše ali tudi tragičnejše, nesreča je neizogibna

34 Kali je pogubna točka v kockanju. Po tem se tudi imenuje zadnja yuga v krogu (I-37). Mahabharata opeva tudi prihod Kaliyuge katera pripravlja to kockanje v saubhi in potem bitka na Kurukšetri in končno Kršnina smrt

35 Igra s kockanjem se razume kot igra usode. Zato se je ne sme odbiti, ker bi bilo to strahopetništvo ne sme pa se niti goljufati pri kockanju, ker se s tem posega v svojo usodo. Igra s kocko je star obred. Z njo se razporeja in prerasporeja imetje v skupnosti. Imetje sovražnika pa se razporeja z vojno in plenom, pravičnost delitve imetja med tistimi kateri se ne vojskujejo se lahko določi s kockanjem na posvečenem mestu v zbornici.

36 Kršna je Draupadi

37 Yađnaseni je Draupadi

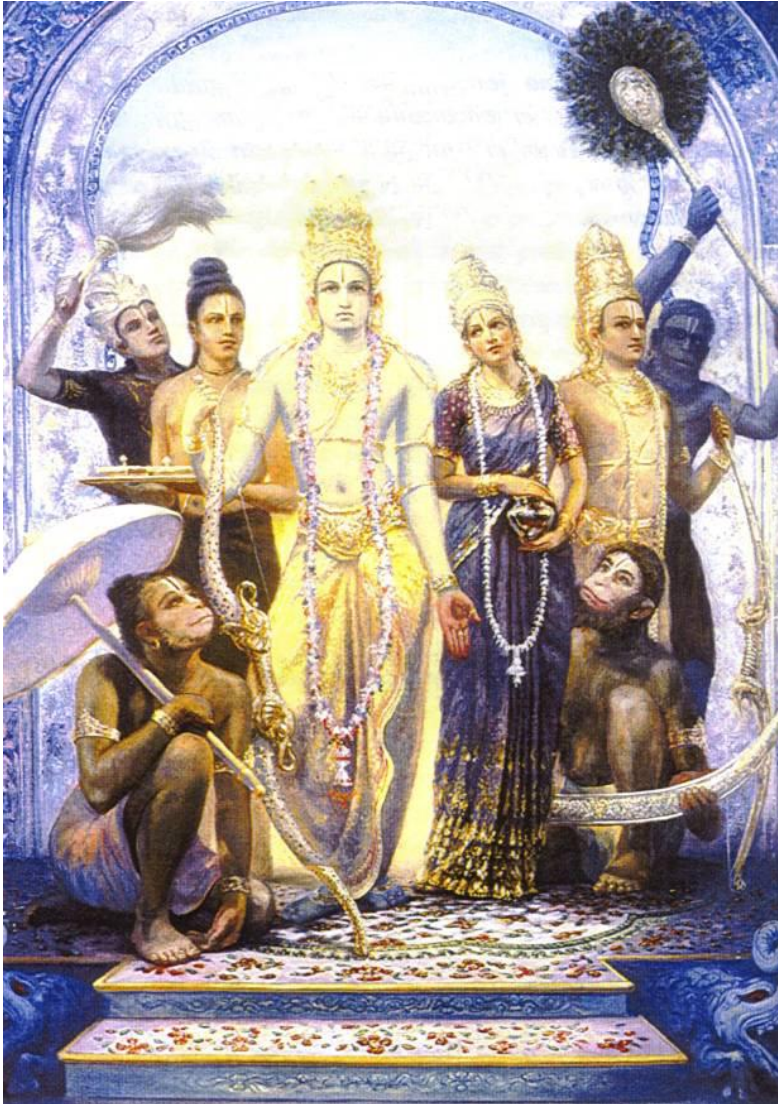
38 Poslušnost se dolguje glavi družine: očetu ali najstarejšemu bratu. To je cena sloge zahvaljujoč kateri bratje lahko vladajo skupaj.

39 Brhaspati je glede na Mahabharato stvarnik arthašastre nauka o dobrobiti ali politični nauk. Pod imenom Brhaspatyarthašastro je ohranjeno relativno mlada verzija nekega starega dela. Brhaspati je tudi vedski bog svečenik, katerega epsko-puranska predaja pomni kot ršija-modreca.

40 Dhrtaraštra je Pandauvov stric toda po očetovi smrti zavzema njegovo mesto in čast

41 II-35

42 Vedski teksti se delijo na svete izreke, mantre ali brahmane in na obredne tekste vezane ob brahmanih. Zbirke svetih tekstov, samhitov, Raksamhitov, Yađuhsamhitov in Arharvasamhitov. Prva vsebuje pesmi za javne obrede za skupnost, kralja in podobno, četrta pa dobra dela za hišne in magijske obrede, tretja vsebuje prozne obredne izreke, druga napeve za svečane žrtve na katerih se je točila sveta pijača soma. Glede na svoje samhitine dele se vsi vedski teksti delijo na 4 vede.

Gospod Rama je po dolgotrajnem izgnanstvu in po zmagi nad demonom Ravano stopil na prestol v Ayodhyi. Tam je v družbi brata Lakšmana, soproge Site (boginje sreče) in zvestega služabnika Hanumana vladal kot idelani kralj na zemlji.

III KNJIGA

1 Banyan, vata, nyagrodha, lat. Ficus Indiac, je veliko drevo na katerem se veje spuščajo do zemlje, kjer spušča korenine, katere podpirajo veje stebel tako, da en banyan lahko nekoč pokrije široko področje

2 Pandauvi so veja Kuruov zato se tudi oni lahko nerazločno imenujejo Kurui, predvsem kot najboljši med Kurui

3 To so svapači ali svapake "tisti, kateri se hranijo s psi" (kuhajo pse). To je naziv za potomce čandal in brahmank po tradicionalni teoriji. Čandale so v sanskrtski predaji ena najzgodnejših nedotakljivih - torej izven stalnih družbenih skupin. Po tradicionalnem nauku v to skupino vstopa tisti, ki je rojen iz najnenaravnejše veze: veza sudre z brahmankom ter potomci takih oseb

4 Vaisvadeva je darilo zjutraj, zvečer in pred obredi v katerih se častijo "Vsebogovi, mala darila pripravljene hrane bogovom" kateri človeku dajejo hrano in Agniju "Ognju", kateri jo kuha in prinaša bogovom. Za prinosi sveti besedi Ved in bogovom se dajejo vsakodnevno tudi darila prednikom ljudem in vsem bitjem. To se imenuje "Velika žrtev", mahayađna

5 Odlomek z zvezdico ni v kritični izdaji

6 Trditev o kuhanju lonca ima zelo sumljivo potrditev na koncu samo enega rokopisa, toda je vnešeno v vse tiskane izdaje vse do kritične

7 Ađatasatru je pridevnik Yudhištire. Pomeni "tisti kateremu se enakovreden nasprotnik še ni rodil"

8 Brez spremstva kot je v navadi

- 9** Saubh je čarobno mesto daitiy (I-40) sredi oceana pod oblastjo Salve. Tu se mit, epska tehnika in čista predaja križajo v svojevrstno pripoved
- 10** Mantrae so basni. Izvirno so se tako imenovali vedski izreki, kasneje pa tudi drugi izreki s primerjajočo močjo
- 11** Tu se zdi, da se danave ne razlikujejo od daitiy
- 12** Prađnastra dobesedno pomeni nekaj kot "orožje modrosti"
- 13** Tripura je "Trojno mesto", letečo mesto zlih duhov katerega je uničil Šiva Mahesvara
- 14** Dhatar in Vidhatar dobesedno "delavec" tisti, ki kaj postavlja, razdelitelj, prerazporeditelj lahko so medsebojno nerazločni pridevniki, Brahmana, Prađapatiya "Gospodarja poroda", Visvakarmana "Vsestvarnik ali Višnou". Tukaj se v dvojini očitno razumejo kot dva božanstva katera ustvarjata in odrejujeta svet in življenje v njem
- 15** Prasmrt pomeni "spomin" ali podobno
- 16** Vrtra je Indrin večni nasprotnik. Indra ga premaguje toda mitski spopad se redno obnavlja (I-43)
- 17** Siddhe so običajno napredovali duhovniki, kateri obvladajo duhovne in nadnaravne moči (siddhe). Čarane so lahko pripadniki posameznih vedskih šol. Toda ime večkrat označuje tudi nebeške pevce ali potujoče pevce
- 18** Uma je Šivina žena. Večkrat jo kličejo tudi Parvati
- 19** Kirate so kot se zdi bili planinsko lovsko pleme

20 Meru je vrh v Himalayi ali na njenem severu. No v prvi vrsti se to razume kot hrib v središču Zemlje ali Sveta na kateri počiva nebo, posebno Indrino nebo. Na njem prebivajo nebesniki. To je hinduistični Olymp

21 I-77

22 t.j. Šiva

23 II-9

24 Yama je bog smrti in pravice dharmarađa. Njegova palica je znak oblasti, da sodi in ukazuje

25 Źrtve "rađasuje" je kraljevsko posvećenje, kakršno je slavil Yudhištira v Indrasprathi in asvamedha "Źrtev konja", katera nesporno prikazuje kraljevsko oblast na širokem področju kakršno bo Yudhištira prispeval po bitki na Kurukšetri, primeri so najsvetanejše kraljevske Źrtve, torej tudi najzaslužnejše I-48, II-14. S temi puranskimi zgodbami v Kiratinem in Arđunovem obisku na Indrinem nebu - prvo slavi Šiva, drugo pa povzdiguje Arđuna - ob Kršni - v liku, ki je večji od drugih Pandavov. Poleg mističnega formalnega obrazca kateri to predpostavlja obstajajo različni sloji naknadne brahmanske mitologizacije dela v Mahabharati, in to je eden od njih. V njo se vklaplja pripomba katera dviga Arđunovo puščavništvo daleč nad Źrtve najslavnejšega brata Yudhištire

26 Tu je vnešen ep o Nali, zgodba Mahabharate

27 Visvasu in Ćitrasena sta gandharve, nebeška glasbenika (I-41) in vojščaka. Ćitrasena je postal Arđunin prijatelj.

28 Vedski teksti se delijo na Rgvedo, Samavedo, Yuđurvedo in Atharvedo II-42

29 Mandara je gora katero so glede na mit bogovi kot z udarci brizgali v morje da ustvarijo nesmrtnost. Taka gora je tudi pri Bhagalpuri, toda pomišlja se, da se ta mit nanaša na del Himalaye vzhodno od Merua v Ganhvalu

30 Gandhamadana je še ena sveta gora v bližini Merua v središčnem področju sveta po mitski kozmografiji v Ilavrti

31 Mesečev rod je čandravamša rod staroindijskih kraljev slavljenih v epih, ki imajo svoje poreklo od Atrija in Some (Meseca). Iz nje izhajajo Yadui ali Yadave katerim pripada Kršna in Purui iz katerih izhajajo Kurui ali Kaurave in Pandauvi. Drugi slavni rod sonca je suryavamša katere poreklo izvira od Vivasvanta (Sonca), Manua in Ikšvankua. Iz nje izhajajo tudi kraljevski rodovi v Ayodhyi (Kosala) in v Mithili (Videhi). Prvemu pripada Rama, junak Ramayane, drugemu pa njegova žena Sita.

32 Lanka je mesto kjer je vladal močni kralj rakšasa Ravana, kateri je ugrabil Sito, Ramino soprogo

33 I-37

34 Za celo epizodo o Bhimi in Hanumantu je potrebno povezati delo Mahabharate z delom Ramayane, epom kateri je bil že znan v času, ko je bila ta epizoda dodana Mahabharati. Poznanost dela Ramayane se obrazlagajo, medtem, ko se ona dogaja v prejšnji yugi. Dva junaka dveh epov se povezujeta s sorodnostjo po katerem sta oba sinova boga vetra Vayuna

35 Sveta "sveta planina", se zdi, da je del Himalaye vzhodno od Tibeta

36 t.j. Sonca

37 Pridevnik Indre

38 I-92

39 Zasluga junakov za bogove v boju z zlemi duhovi in podobno in nagrada katero za to dobi so večne teme staroindijske mitologije zato so večkrat slabo obrazložene

40 V mesečevem redu je po epsko puranski predaji Somo nasledil Budha, Budha pa Pururavas, tega Ayu(s) in njega Nahuša oče Yayatija čigar sinovi so bili Puru, Yadu, Drhyu, Turvasu in Anu, to pa so poznana imena vedskih plemen (III-31)

41 Manu "človek" sin Vivasvantov, praoče človeštva po razširjenem puranskem mitu 14 Manuov od katerih je Vaivasvant sedmi, praočetje so ljudje v 14 manvatarih svetovih "manuovih obdobjih", katera tvorijo en dan Brahmana ali kalpo (I-8). Prvemu od njih Manu svayambhuru se pripisuje slavna dharašastra (I-18), katera opisuje dharmo-običaje, dolžnosti in kreposti-vseh stanov hindujske družbe

42 Epizoda o Nahuši adhyaya je enostaven primer poučnega vnosa v zgodbo kakršnih je v Mahabharati polno, posebno na mestih kjer delo miruje, čas pa teče. To so videti kot vprašanja in pogovori brahmanov s kakršnimi so si kralji krajšali čas in ostrili um v postranskih obredih. Motiv vprašanj pošasti je dobro poznan iz zgodbe o Ojdipu in Sfingi

43 II-25

44 Sveta reka med Pandābom "Petorečje" in Doabon "Dvorečje" Gange in Yamune. Petorečje z rekami Drśadvati in Sarasvati se zdi včasih v vedah "sedmorečje". Mogoče so zaradi pogostega opravljanja obredov na obalah Sarasvati "Sončne" boginje reke pesniki - svečeniki začeli klicati kot boginjo besedičenja, modrosti in navdajenja in istovetenje z Vači "Besedo"

- 45** O yugah in kalpah I-8, I-37, III in I-41
- 46** II-28
- 47** Imena raznih narodov ali etničnih skupnosti. Šake so izvorno Skiti, Yavami pa Jonjani tj. Grki
- 48** Tako se začne noč in sanje Brahmana
- 49** III-1
- 50** Šrivatsa je znamenje na prsih Višnua ali Kršne v obliki kodrčka ime pa pomeni "mladenič lepote, blišča ali boginje Šri"
- 51** Nesigurna etmiologija. Najlažje bi bilo izpeljati ime Narayana iz imena Nare "človeka, moža" s katerim se združuje in to bi pomenilo "potomec ali sin človekov" I-44
- 52** Kodrava je Pasapalumscrobiculatum, kar je služilo kot hrana za siromašne
- 53** I-34
- 54** Brhaspati je Jupiter, Pušya zajema zvezde med katerimi je zvezda d v ozvezdju Raka. Ščip se je nahajal v konjunkciji s Pušjo okrog januarja. Če se v konjunkciji najde tudi Sonce se govori o mlaju okrog julija in to takrat, ko se v konjunkciji z njim najde tudi Jupiter
- 55** Šambhala je nekje med Rathapuro in Gango. Včasih se istoveti z Šambhalo v Moradabadu
- 56** Kalkin se v epsko-puranski predaji običajno smatra deseto utelešenje, avatar Višnua na Zemlji v ortodoksnem višnuističnem hinduizmu se pričakuje kot Mesija in Kalkin bi bil v zaratustrovski predaji rešitelj Saošyantu

57 I-100

58 To je malo nespreten vnos brez zadostne rokopisne potrditve toda želi spomniti na to, da so na strani Kauravov junaki

59 Tako je Yudhištira srečal očeta Dharmo tako kot je Arđun srečal očeta Indro, Bhima božanskega Hanumanta in Duryodhana danave. Osveščajo se veze z božanskimi lastnostmi katere pripadajo junakom in se daje božanski pomen njihovim odnosom in spopadom. Skupaj ta epizoda ponuja premirje modrih spraševalcev kot tudi tisti z Nahušo

IV KNJIGA

1 Narod, zemlja in mesto se imenuje Matsya. Nameščeni so v bližini Jaipura in mogoče je mesto Virat ali Bairat mesto stare prestolnice Matsya

2 Ta knjiga je svojevrstna medigra, parodija epskega dela v zatišju pred veliko bitko v sledečih knjigah. Glede na to, da se jih ne sme prepoznati se spremeni veliki izgubaš na kocki Yudhištira v kockarja močni Bhima v kuharja, najboljši vojščak Arđun v skopljenca v ženskih oblačilih, dvojčka pa v konjušnika in kravarja - pastirja. Podoben postopek najdemo v grški predaji epskega porekla. Tako Epikhran v komedijah prikazuje močnega Herakla kot velikega požeruha, Apollodor Hygin in drugi pa govorijo kako je pred veliko vojno okrog Troje Thetida skrila v dvor Lykomedova v Skyro Akhillej preoblečenega v dekliške obleke!

3 Sami je trdo drevo Prosopis spicigera ali Mimosa Suma

4 V staroindijski drami je kraljevi svak (šakara) večni smešni lik, ker je ohol zaradi svoje zveze s kraljem in jo zlorablja, da si prisvoji visok položaj

- 5 Sala je dragoceno drevo Vatica robusta
- 6 Najbrž je to parodija v povezanosti junaka in mesarja v isti osebi
- 7 Navadno se Trigarta (trojno mesto) najbrž istoveti z Jalandharskim področjem blizu Lahorea. Susarman bi napadel Matsye s svoje strani, Duryodhana pa s svoje, da jim vzame bogastvo
- 8 Ob priliki o Akhilleyu na Skyru je dal Odisej, da bi ga prepoznal preoblečenega med dekleti zatrobiti bojni znak za preplah na katerega je edini med dekleti Akhilley še v ženskih oblekah pograbil prinešeni ščit in kopje in pohitel, da bi se boril (IV-2)

V KNJIGA

- 1 Baladeva je Balarama, Kršnin brat I-89
- 2 Rojak in kočijaž Kršne. Njegovo ime Daruka in Yuyudhanu
- 3 Salya je kralj naroda Madre na severozahodu Indije med rekami Peas in Chenab, mogoče do Jheluma
- 4 Upaplaya je eno od imen Viratine prestolnice, Matsye ali Virate III-58
- 5 Akšauhini je po klasični teoriji vojska 10 ankini ali 21870 slonov, 21870 bojnih vozov, 65610 konjev in 109305 pešakov. Tri gane (27 slonov, 27 vozov, 81 konjenikov, 135 pešakov). Sestavljajo 1 anikini (3na4 gane) in 10 ankini 1 akšauhini. To je ena od teorijskih razdelitev, odredov v staroindijski vojski
- 6 Ađatasatru, Yudhištirin pridevnik, kateri pomeni "tisti kateremu se sovražnik še ni rodil"

- 7** Sanatsađata "vedno plemič" eden od sedmih sinov rojenih iz Brahmanovega duha. Tu se začne eden od zloglasnih poučnih delov epa: sanatsuđatiya, tukaj je zelo skrajšan
- 8** Dhrštadyumna je Drupadov sin in Draupadin brat
- 9** Somake so potomci Somak, Draupadini deda
- 10** Đayadratha je bil kralj Sindhuov ali Saurvir v 3 paravanu se pripoveduje kako je ukradel Draupadi v gozdu toda so ga Pandauvi uspeli poraziti in končno mu prizanesli in vrnili Draupadi
- 11** Tvaštar "rezbar" nebeški umetnik med vedskimi bogovi. Naredil je Indrino orožje vađro in posodo bogov. V tej službi se kasneje javlja pod imenom Visvakarman (II-1)
- 12** Daatar "stvarnik" je eno od likov boga stvarnika
- 13** Ta Rama je Parasurama I-35
- 14** Cel kontekst poročila o Kršninem poslanstvu je prežet z izsevanji kateri izražajo njegovo pobožanstvenje
- 15** Manhusudana je pridevnik Kršne. Pomeni "tisti kateri je ubil (zlega duha) Madhua".
- 16** Madhava "potomec Madhua" (ali "nevedni") je še en pridevnik Kršne in njegovih rojakov
- 17** Srndāye so pleme med Pancalami in večkrat zastopajo vse Pancale skupaj
- 18** Zdi se, da nasprotja kot to med tistim prejšnjim odlomkom prikazujejo na složnost slojevitosti teksta epa

- 19** II-25
- 20** Revati je z Piscum (v znaku Rib)
- 21** Kešava "Lasati, dolgolasi" je še en pridevnik Kršne
- 22** Sedaj se oglašajo po vrsti slavni liki iz izročila: Parasurama, Kanva, Narada, itd - kot, da so prisotni na dvoru Kuruov
- 23** Tako se epski junaki sooblikujejo z različnimi mitskimi obrazci: Kršna in Arđun sta Nara in Narayana, Kršna - Višnou, pet Pandauvov so Dharma, Vayu, Indra in dva Asvina
- 24** Aditye, Rudre in Vasui so skupina bogov. Često je v hinduizmu 12 Aditij, 11 Ruder, 8 Vasuov (katere vodi Indra) in 2 Asvina, skupaj tvorijo 33 nebeških bogov
- 25** Vse to so razne ne vedno jasno razlikovane skupine bogov. Maruti se lahko istovetijo z Rudrami. "Visvadeve" pomeni vsi bogovi, toda ta izraz je v mitološki sistematizaciji postal ime za eno od skupin bogov za enega od angelskih zborov med ostalimi
- 26** Tj. Kršna II-32
- 27** V staroindijski dharmasastri se razlikujejo kanvina, predporočni sin dekleta in sahadha sin spočet od drugega moškega pred poroko toda rojenega po poroki. Pravno vprašanje kateremu pripada sin se rešuje po načelu, da pridelek ne pripada lastniku semena temveč lastniku njive - ker v načelu vsak želi (pa čeprav samo pravno) sina
- 28** Vojna je obred v katerem se vojščaki žrtvujejo. Vsi morajo biti pripravljene na žrtve, beg ali usoda pa izbirajo žrtve
- 29** Punaščiti je ponovno vzpostavljanje ognjenega žrtvenika. Tu so lahko dvosmiselne iluzije, ker samo čiti pomeni obred vzpostavitve

ognjenega žrtvenika (agnicayama) in tudi gradnja grmade za pokojnika

30 Tako kot so se stari nordijski vojščaki bali, da ne umre naravne smrti, ker se samo z vojaško smrtjo dospe v Odhinovo nebo, tako so na to gledali tudi njihovi indoarijski stanovni sorodniki glede prihoda na Indrino nebo. Ta usoda ima vseeno s človeškega stališča tragične veličine tako kot jo ima pripravljenost Karne, da ostane zvest svoji strani, da se bori in umre kot se tu razlaga

31 A začne se kaliyuga I-37, II-34

32 Sanaiščara je Saturn

33 Rahini je Aldebaran v Hayadah (v biku)

34 Angaraka je Mars

35 Āyeštā je Antares v Škorpionu

36 Anuradha je d škorpijona

37 Graha "grabežljivec" najverjetneje Rahu I-34, čeprav se izraz lahko nanaša na vsak planet

38 Āitra je Špica v Devici

39 III-31, III-40

40 Mesto imenovano po slonu je Hastinapura

41 To so kanonska razmerja rodov vojske V-5. Tukaj se naštevajo še razna druga imena za vojne enote različnih obsegov, prej pa so se navajali neki osebni bojni redovi z osebnimi merami rodov vojske

42 Mesec je gospodar rastlinja in se smatra za izvor tekočin, mogoče zato, ker noč prinaša roso

43 Prasnava pomeni "uspavalo"

44 Umnin soprog je Šiva

45 Bhišmina zgodba o Šikhandinu se zdi dober primer vnašanja naknadnega objasnila o delu s katero je potrebno opravičiti Bhišminovo ranljivost in obvladljivost v bitki I-96

46 Zanimivo je kako se tu v tem odlomku kult Šive in kult Kršne Vasudeve v epu že prepleta

VI KNJIGA

1 Đambudvipa "Narov otok" je v epsko - puransko kozmografiji središče od sedmih kopen (celin) na Zemlji, koncentrično obkroženo z drugimi šestimi (Plakša-, Salmalini-, Kuša-, Kraunca-, Šaka- in Puškaradvipa). Na jugu Đambudvipe se nahaja Bharatavarša, Indija. Na skrajnem severu je blažena zemlja Uttarakurua. Na vzhodu Bhadrasva, na zahodu Katumala in v središču Ilavrta z goro Meru v sredini in velikim stebлом đambua na vrhu. Izmed robnih in središčnih področij se omenjajo še štiri področja. Podobne predočitve so gojili tudi budisti in džainisti

2 Arundhati je bila žena modreca in pesnika Vasišthe kateremu rodu se pripisuje himne v VII knjigi Rksamhite. Na nebu je Arundhati mala zvezda Alcor v Velikem medvedu, Vasišta pa je zvezda v velikem medvedu ob kateri se Alcor najbrž drži

3 V-32 in 33

4 Čudežne ptice kot Višnuov orel Garuda I-100

- 5 Rahu in Ketu I-
- 34 6 Pušya je d v ozvezdju Raka
- 7 Angaraka je Mars v V-34
- 8 Magha je Regulus v ozvezdju Leva
- 9 Brhaspati je Jupiter III-54
- 10 Šrvana je Altair v ozvezdju Orla
- 11 Šanaiščara je Saturn V-32
- 12 Bhagya je Uttaraphalguni t.j. b v ozvezdju Leva
- 13 Šukra je Venera
- 14 Purvaprosthapada je a v ozvezdju Pegaza
- 15 Utaraprosthapada je a v ozvezdju Andormede
- 16 Āyēshtha je Antares v Škorpionu V-35
- 17 Dhruva je "stalnica" najbližja polu
- 18 Rohini je Aldebaran v Biku V-33
- 19 Ācitra je Špica v Devici V-38
- 20 Svati je Arcturus v ozvezdju Bootes
- 21 Sedem ršijev je sedem zvezd Velikega voza
- 22 To se lahko razume samo, če se želi reči, da usoda ni

neizogibna temveč se iz znakov časa, da razbrati, če je to usoden čas in da se usodi lahko izogne, če se spremenijo odločitve

23 Dober primer kako majhen povod je zadosten za kozmografsko digresijo (odmik) kateri sledi. Takšne puranske razprave so dale nekaterim delom Mahabharate enciklopedijski značaj

24 VI-1

25 To so dharma, artha in kama I-18

26 Svarbhanu je Rahu

27 Tako Rahu lahko prekrije Mesec in Sonce, Mesec pa se zdi da prekrije Sonce

28 Šastre so staroindijska strokovna dela katera prikazujejo posamezna področja znanja. S tem neobičajnim vnosom v ep dela je meddrugim dobil tudi kozmični kontekst

29 Tu VI-14 Sandāya prevzame vlogo neposrednega pripovedovalca, če zanemarimo kozmološki vnos. Vaismpayana pa se umakne v drug načrt. Sandāya bo zadržal nebeški vid, da bi lahko poročal Dhrtaraštru o bitki vse do uničenja obeh vojska in do Duryodhanine smrti v 10 knjigi. Tedaj ponovno Vaisampayana postane neposredni pripovedovalec. Ta zamenjava pripovedovalca do neke mere prikazuje razliko med prvotnim razširjenim obsegom epa

30 Indra v I-126

31 Vaḍra je vedsko ime Indrinega smrtonosnega orožja s katerim je ubil Vrto. V kasnejšem sanskrtu to pomeni "udarec groma", še kasneje pogosto to pomeni tudi trdi diamant

32 Durga je velika bojevita in težko pristopna boginja zmagovalka

nad asurami. V šaktizmu je vrhovno božanstvo, v šivinizmu pa je Šivina soproga. V Kršnizmu lahko postane mlajša sestra Kršne iz plemena Nande Kršninega posvojitelja. Drugače je ta odlomek, kateri vnaša kult Durge v tekst sorazmeroma slabši in rokopisno potrjen in je zato mlajši in ni vnešen v kritično izdajo epa

33 Tu se v epu začne Bhagavadgita

34 Kurursko polje, Kurukšetra bo kot bojišče in njiva pravice, ker velja načelo, da je bitka božja sodba, kjer bog usoda in človekova dela odločajo o tistem o čemer se ljudje niso mogli sporazumeti. Zato se večkrat pravi, da bo zmaga tam, kjer je pravica V-29 in II-35

35 Gudakeša "tisti, kateremu so lasje speti v čop" pridevnik Arđuna

36 Samkhya je teorijski nadzor, yoga pa praktična disciplina kateri sta se povezali v povesti hinduizma in so razvila dva sorodna filozofska sestava katera se po svojih izvorih razlikujeta od purvamimamse ali vedante, ker ne izhajajo iz matice vedske predaje, toda od nyaye ali vaisešike, ker se ne osredotočajo na gnostična niti na kozmološka vprašanja temveč na eshatološka. No od vseh teh "pravovernih" hinduistični sestav (tisti, ki ne nasprotujejo vedam). Samkya in yoga - na raznih stopnjah razvoja so v največji meri uspele uporabiti epsko predajo za sredstvo svojega širjenja. Filozofija epa je v prvi vrsti torej filozofija samkhye in yoge

37 Višnou se omenja v Raksamhiti in najverjetneje njegovo ime označuje boga "visokega kupa" neba. Omenjajo se njegovi trije koraki s katerimi zavzema prostore. Pomaga Indri v borbi proti Vrtri. V brahmanah je že občutno poudarjen ker postaja bog žrtve. V epih (in to z njimi delno upanišade) in purane se istoveti z nizom mitoloških likov posebno z Narayano, Prađapatijem in Purušo - človekom od čigar udi - z žrtveno emanacijo - nastaja svet. Okrog Višnuovega lika se razvija bogata mitologija in ikonografija. Spi na kači Šeši ali Ananti,

potuje pa na orlu Garudi. Z stvarnikom Brahmanom in uničevalcem Šivo je Višnou vzdrževalec in skupaj tvorijo trojstvo. Drugače pa se okrog vsakega od teh bogov in okrog velike boginje Kali ali Durge razvila do neke mere samostojna monoteistična religioznost. Med njimi Višnuistična religioznost izstopa s sintetično močjo. O njej pričajo mitski liki v puranah o Višnou kot njegovih avatarjih-utelešenjih kateri v različnih obdobjih v svet prinašaj rešitev: riba, želva, veper, človek-lev, palček, Parasurama, Rama, Kršna, Budha ter Kalkin, ki še mora priti. Približajo pa se mu tudi: Vasudeva sam, njegov brat Samkaršara (Balarama) sin Pradyumna in vnuk Aniruddha. Z vsem tem je višnuizem nagra bil levovski del epske in puranske književne predaje, medtem, ko je Šivinizem in Šaktizem (kult boginje) pripadel pretežni del v hinduistični tantrični predaji

38 Ta enajsti odlomek Bhagavadgite VI-33 je vrhunec "gospodove pesmi" in je religijski vrh cele Mahabharate. Bhagavadgita je najverjetneje, ko je bila vključena v ep pripeljala do njegove preobrazbe v posvečeno hinduistično posebno pa višnuistično izročilo

39 Tako se zaključuje Bhagavadgita iz katere so tukaj iz razumljivih razlogov prevedeni samo ključni deli

40 To je reklo katero se večkrat ponavlja v epu. Ona spaja kšatrijsko pojmovanje bitke kot božjo sodbo s Kršnističnim religijskim nazorom, katero so epu podarili

Bhagavadgita in cel niz odlomkov kateri se v njeni svetlobi morajo razumeti

41 Gautama je ime Krpe po dedu

42 Kamikara je Pterospemium acerifolium

43 Kimsuka je drevo Butea frondosa s čudovitim cvetjem

- 44** Cel odlomek govori o Kršnini jezi in o Arđunovem odličju. Predhodno opevanem Bhišminovem uspehu se formalno zoperstavlja Arđun, da tretji dan bitke nebi končal s premočjo nad Kurui
- 45** To je eden od izrazitih kršnističnih odlomkov manj posvečeno izročen, motiviran in vklopljen v ep Bhagavadgite toda razumljiv v njeni svetlobi
- 46** Pramohana pomeni "zaslepljenost, očaranje, okamenitev.." in podobno
- 47** Prađna pomeni "spoznanje, modrost, bistrournost..." in podobno
- 48** Vayavya pomeni orožje Vetra
- 49** Saila pomeni orožje stene ali orožje Gora
- 50** To je varianta Kršnistične zgodbe
- 51** Glede na neko verovanje posredovano v upanišadah v Bhagavadgiti (VI-30,24-24) za časa poti Sonca na jug duša pride do Meseca ali v svet prednikov od tam pa se zopet vrača v ponovna rojstva, ob času poti Sonca na sever pa duša pravičnih in poznavalca prispe med bogove ali Brahmana
- 52** Vaisravana je Kubera, čuvaj severne smeri I-103
- 53** Parđanya je vedski bog Grom. V epih se zdi, da je Prađanya nevihtni "grom", staroindijski leksikografi ga tolmačijo kot "grmeči oblak"

Izvorni duhovni planet, ki spominja na lotosov cvet. Na tem planetu prebiva prvobitna Božanska osebnost.

VII KNJIGA

- 1 Samsaptake so borci kateri so se zapriseгли, da se bodo borili do smrti toda ne bodo reševali glave "zaprisežniki". Ta obredna navada je tu lepo prikazana
- 2 Tvaštra je "rezbarjevo orožje"
- 3 Vayavya je "vetrovo orožje"
- 4 Sarabha je bajeslovna žival z osmimi nogami in je močnejša od leva in slona
- 5 Vaišna je Višnuovo orožje - mantra
- 6 Karnikara je Pterospermium acerifolium
- 7 S pojavom ršija Vyase se tu v epu začne slavna zgodba o Smrti. Ta celoten vnos je iz kritične izdaje izključen medtem, ko se lahko najde samo v dodatku
- 8 Partha pomeni Prthin sin, kot sto Kauntey pomeni Kuntin sin, ker je mati imela oba imena
- 9 Delo ali dejanje oblikuje predmet delovanja ali storilca. V stari Indiji je po vzoru obredno dejanje kot usodni obred. Zaslужnost ali grešnost vsakega dejanja spremljajo človeka tudi po smrti ko zapuščča vse ostalo na svetu in mu določajo naslednja rojstva
- 10 Soma je Mesec, Budha je Merkur, Šukra pa Venera
- 11 Valmiki se slavi kot pesnik Ramayane. Navedeni stih (v kritični izdaji Ramayane VI-68,27) Govori o Hanumantu v bitki Indrađit, sin Ravane, kralja rakšas; on ne izraža mišljenje pesnika niti Rame, temveč Rakšase!

- 12** Samantapancaka je Kurukšetra
- 13** Sataghi se omenja kot smrtonosno orožje, komentatorji tolmačijo, da je to kamen ali kos drevesa z železnimi klini
- 14** Asani je mogoče kamen za metanje ali napenjanje, izraz drugače pomeni "strela, grom"
- 15** Kimsuka je drevo *Butea frondosa* s čudovitim cvetjem
- 16** Vaitarani je grozna reka krvi in kosti med zemljo in prebivališčem prednikov kjer gospodari Yama toda potrebno jo je prečkati. Hinduistična Styga
- 17** Najverjetneje se govori o simboličnem opisu čarobnega orožja ali o mehničnem opisu resničnega orožja, izrazi so skrivnostni
- 18** Indra je stražar vzhoda
- 19** Šiva nosi bik Nandin, tako kot nosi Višnua orel Garuda
- 20** Zadnji izrek je približno tak kot navedba v Manuovem zakoniku (Manavad-harmašastre)
- 21** Petega dne odkar je Dron prevzel poveljništvo nad Kurui
- 22** Angiras je v rgvedških himnah včasih ime Ognja Angirasin se pripisuje, da so osvobodili svobodo skupaj z Indro. Vedski spisi pripisujejo Angirasu in Angirasom večje število vedskih himen in izrekov, njihovo ime bi bilo lahko povezano z grškimi angelos "glasnik". V Mahabharati je Angiras eden od sedmih modrecev sin Brahmana eden od Pračapatijev brahmaršijev oče Angirasa in čuvaj sonca.

VIII KNJIGA

- 1 Nagapura lahko pomeni "slonovsko mesto" in zato označuje Hastinapuro
- 2 Udumbara je smokva *Ficus glomerata*
- 3 Makare so vodna bitja. Njihovo ime se lahko nanaša na rečne krokodile ali na morske pse, toda v zgradbah in na likovnem prikazu makare izgledajo kot vodna bitja iz domišljije
- 4 To so tipična brahmanska etiološka tolmačenja dogodka kateri so najbrž s časom na veliko preživela ep
- 5 Kršna svetuje Arđunu da Yudhištira "ubije" s tem, ko mu bo kratil dolžno spoštovanje kot starejšemu bratu in s tem sebi olajša gnev, brata obvaruje, istočasno pa se drži besede, da bo ubil vsakega, ki mu bo svetoval, da naj Gandivo prepusti komu drugemu
- 6 Namuči je bil nasprotnik Indre katerega je bilo potrebno obvladati v posebno težkih situacijah, niti ponoči niti podnevi, niti v suhem niti v vlažnem. Indra ga je ubil z vodno peno v zatonu med dnevom in nočjo
- 7 Airavata je Indrin slon
- 8 Bali je bil močni kralj daitiy, kateri je s puščavništvom dosegel oblast nad vsemi tremi svetovi. Nebeško in zemeljsko področje mu je prevzel Višnou z zvijačnostjo spremeneč se v palčka in je izprosil toliko zemlje kolikor lahko prehodi s tremi koraki. Ko mu je Bali to obljubil je Višnou v treh korakih prekoračil tri svetove, toda podzemlje Patalo je vseeno pustil Baliju
- 9 Drevo Kalpa, Kalpataru je drevo obilja v Indrinem nebu, eno od petih nebeških dreves; Zamišlja se, da izpolnjuje vse želje

IX KNJIGA

1 Skanda ali Karttikeya je bog vojne, sin Šive in Paravati ali Gange, redko sin Agnija. Pravi se, da se je čudežno rodil bogovom zaradi zmage nad silnim daityom Tarako. Nosi ga pav. Prikazuje se s šestimi glavami. Vredno je opaziti, da se v tem odlomku omenja Skanda kot vojskovodja bogov in ne več Indra. To ni več vedska temveč prava hinduistična mitologija. Neredko se k temu Kaurave povezujejo s šivinističnim kontekstom Pandauvi pa z višnuističnim

2 "Indrin mlajši brat" je Višnou ali Kršna

3 "Gospodar ptic" je Garuda

4 Tako je rešen Sandžaya in z njim njegova pesem o bitki na Kurukšetri v knjigah VI-14-X-9(VI-29X) torej jedro Mahabharate. Ustvarjalniška premišljenost kompozicije epa se očita v tem, ko ravnokar Vyasa rešuje Sandžaya. Skupaj je v liku Sandžaye ovekovečen vzor sute kraljevskega voznika kateri opeva slavo svojih gospodarjev; z njihovim propadom so on in njegovo delo ogroženo toda nesmrtna Mahabharata - simbolično prikazuje smrt gospodarja svojega prvega pevca tako kot se tudi on dviga nad pristnost službe

5 Balarama je v noči bitke na Kurukšetri zapustil Dvarko in preživel ves ta čas na romanju ne želeč sodelovati v vojni svojih bratov na nobeni strani sedaj pa je prišel na koncu videti dvoboj svojih dveh učencev v borbi z gorjačami ali kiji. S tem se naglašuje tudi usodnost tega dvoboja, ker je v borbi z gorjačami propadlo celo pleme Yadav v 16 knjigi Mahabharate. Tukaj se začne cel niz vnosov motiviran z Balaraminim romanjem

6 Ta vzporednost ponovno spominja na pot meseca marca, časa od ozvezdja Pušya do ozvezdja Šravana v mesecu in pol. Dozorel je čas za usodni spopad, času, pa se ničesar ne more upreti

7 To je majhen vzor staroindijske politične teorije. To mesto je skupaj zato, da se oceni kaj se je zgodilo in to se lahko opraviči z merili pravičnosti. To je tudi mesto, da se počasti junake Kaurave pa tudi, da se poudari vloga Kršne

8 Poudarjeno je da tu zgodbo nadaljuje Sandāya, ker je predhodni del pripovedoval samo Vaisampayana, kralju Đanameđayu. Sandāya ni bilo potrebno obveščati o Kršninem obisku njega in Gandhari

X KNJIGA

1 To je zopet primer, kjer se stran Pandauvov in Pancal povezuje z višnuističnim kontekstom, stran Kauravov pa s šivinističnim

2 Tako se z Duryodhanino smrtjo končuje Sandāyina pesem o veliki bitki. Najprej pripoveduje Vaisampayana sam

3 Sedaj je Yudhištira kralj Kuruov zato to pripovedovalec želi poudariti

4 Praya je "odlog" iskanje smrti s stradanjem, zaobljuba posta do smrti ali izpolnitev kakršnikoli zahtev. Draupadi se zaradi smrti otrok želi posvetiti prayi kot je to želel Dron, ko so mu kričali, da je Asvatthaman mrtev. Tako je Dron 14 dan bitke uspel ubiti Drupada, naslednjega dne Dhrštadyumna. Drona (15 dan) v noči po bitki Asvatthaman Dhrštadyumna, sedaj pa Draupadi zahteva, da se ubije Asvatthamana

5 Maghavant "darežljivi" je Indra, Šambara je eden od močnih nasprotnikov, kateri so mu podlegli

6 Bhagirati je Ganga imenovana po velikem puščavniku Bhagirathi potomcu Sagase iz sončevega rodu, kateri je s trpljenjem navedel

Šiva, da spusti z neba sveto reko na Zemljo, da bi očistil pepel Sagarinih sinov, svojih prednikov v podzemlje Patala, kje jih je spekla jeza modreca Kapile zaradi njihove objestnosti

XI KNJIGA

1 Tu je izpostavljena parabola o človeku v vodnjaku, kateri v smrtni nevarnosti še želi okusiti med

2 Kali je duh zgubaškega dogodka pri kockanju in duh kaliyuge kateri nastopa. S tem se ponovno aludira tudi na vlogo Šakunijeve in Duryodhanine prevare pri kockanju v zbornici in podobnost igre s kockami kot božja sodba

3 "zli" - dur - atmanas

4 Tu se z novega gledanja povezuje propad Kuruov in propad Vršnj. Vršnje se bodo pobile z gorjačami tako kot sta se Duryodhana in Bhima spopadla z gorjačami (III-58). No ne zdi se, da je propad Vršnj odgovor tega dvoboja temveč samostojni mit. Zato Kršna v nadaljevanju tudi pričakuje zakletev povsem pripravljen kot del lastnih osnov

5 Tako se knjiga o ženah konča v religijskem smislu o katerem govori Aristotel v Politiki. Zato je dogodek tragike v Mahabharati zelo močan in izviren

XII KNJIGA

1 Pred starejšimi je potrebno skloniti pogled tako, da se gleda v njihova stopala. Zato jih mladi po stopalih dobro poznajo

- 2** Brahmanovo orožje torej, duhovno ali z duhom obvladljivo orožje, katero se priključuje z mantrami
- 3** To je tisto čemur služijo stare zgodbe, one s primeri poučujejo ali pa prinašajo uteho, osvečšajo usodo v kateri se je človek znašel in tako zdravijo in prečiščujejo dušo. Njihov učinek se preverja z govorom (Narada je govoril Srnđayu...), če pa se pri tem pokažejo učinkovite se uporabljajo ponovno ob primerni priložnosti (Kršna govori Yudhištiru). Tako so v epu ohranjeni sledovi zavesnega poetičnega nazora in pripovedovalske ali pevske prakse njegovih stvarnikov. Kar velja za posamezno epizodo v epu velja v načelu za delo v celoti
- 4** Visvard je žrtveni obred s katerim se žrtvovatelj odreče vsega svojega imetja
- 5** V kritični izdaji ni usvojen stih kateri se tu pripisuje Kršni, temveč se razume da je rši svečenik Dhaumya
- 6** Yuvarada je prestolonaslednik kateri že v času življenja kralja deli z njim oblast
- 7** Šadgunas, šest državniških poslov, mir, vojna, nastop, mirovanje, sejanje razdora in ko vse to ni zadostovalo, vplivanje za pomoč močnejšemu kralju
- 8** Četrto stanje je stanje najglobjega meditiranja
- 9** Tu se začnejo poučne razprave filozofije prava, povesti staroindijske kulture. Poslušajoč Bhišminove nauke Yudhištira postaja duhovni sin najstarejšega glavarja Kuruov, kateri se je odrekel telesnih otrok in s tem postane duhovni naslednik roda Kuruov

XIII KNJIGA

1 Dronina smrt je prinesla Pandavom nočni pokol kateri je v njihovem taboru storil Asvatthaman kot to pripoveduje deseta knjiga. Na koncu enajste knjige po Gandharinem žalovanju je posebno težak udarec za Yudhištira in Pandauve Kuntino priznanje, da jim je veliki nasprotnik Karna brat. Začetek 12 knjige še enkrat govori o Karnini neizbežni usodi. Dvanajsta in trinajsta pa podaja čast in čudenje slavnemu dedu Kauravov in Pandavov, njihovemu telesnemu prastricu Bhišmi. S tem se usoda velikih vojščakov Kauravov v borbi na Kurukšetri zaokvirja: Dronina v sedmi in deseti knjigi, Karnina v osmi in enajsti, Bhišmina v šesti in dvanajsti in trinajsti. S kompozicijo se naglasuje komplementarnost Karne (vojskovodja v 8 knjigi in 6 knjigi in pogrebni obred na koncu 13 knjige) z druge strani pa svojevrstna vseobjemajoča Bhišmina nepristranskost značaja z vzporednostjo Karne in Drona.

XIV KNJIGA

1 Sattva "sočutje, dobrota, bistra zavest", rađas "prah, zamegljenost, strast" in tamas "tema, nezavednost, počasnost" to so tri gune "niti, sestavine, svojstva, stanja", celokupne duhovne in resnične narave prakrti po nauku samkhya

2 Tema, strast in dobrota so tamas, rađas in sattva

3 Amrta ali amrita je pijača nesmrtnosti, nektar s tem imenom se v obredih imenuje soma

4 Izrekanje neke resnične trditve, resničnost katera je dobro poznana samo tistemu, ki to govori in se je v stari Indiji smatralo za sredstvo s katerim se lahko doseže uresničitev neke želje ali zahteve. Imenuje se satyakriya. In to bo oblika božje sodbe

- 5** Praoče je bog Brahman
- 6** Tu je ime Parikšit povezan z korenomo KŠI(1) "uničiti, iztrebiti" in ne z drugim korenomo KŠI(2) kateri pomeni "stanovati, bivati"
- 7** Mesec Čaitra poteka od konca meseca marca do konca meseca aprila
- 8** Pred končnim žrtvovanjem izbrani konj lahko leto dni hodi kjerkoli želi. Če mu nihče ne prepreči poti skozi ta čas se smatra, da se vsa zemlja prizna kot last vladarja kateri opravlja konjsko žrtev. Če kateri sosedni vladar tej oblasti nasprotuje mora poiskusiti zaustaviti konja. Konja zato spremlja kraljeva družina v tem primeru pod vodstvom Arđuna, kateri ima nalogo, da obvlada vsakega, ki si zaželi konju preprečiti pot. Če v tem uspe in se konj po letu dni vrne v prestolnico se to smatra, kot dokaz, da nihče ne more nasprotovati kraljevi oblasti in, da ta kralj lahko dokonča žrtvovanje
- 9** Prevajalec G.Andrijaševič in S. Vlasisavljevič menita, da se govori o malem indijskem mungosu pasme *Herpestes auro-puntatus*, kateri živi v najplodovitejših predelih severne Indije od Mezopotamije do Malaje. Živi v jazbini katero si sam izkoplje
- 10** Prastha je mala merica žita. Približno 800 gr.
- 11** Unćha je parabekovanje žita. Zaobljuba se sestoji iz tega, da se je samo parabekovano žito, katero je zelo težko kupiti in še to v določeni dobi dneva
- 12** Mungosova zgodba stoji v svojevrstnem kritičnem dialogu z glavnim delom zgodbe. Mahabharata se ni samo prenašala od ust do ust pevcev temveč je tudi rasla. Oni so spreminjali tudi zorne kote gledanja v njej

13 Tu se je zopet poudarila vrednost Yudhištirinega obreda, ter se izravnala, medtem, ko je učinek mungosove zgodbe pojema

XV KNJIGA

1 Mesec Kartika je od konca oktobra so konca novembra

2 Vidura je bil prav tako Dharmin sin kateri se je rodil kot sudra služabnici zaradi zakletve ršija Mandavye. Zato se je lahko duhovno združil z Yudhišthirom

3 Cesarstvo bogov, to pomeni k Indri

4 Pogled v svet mrtvih je živim in tistim izmed življenja in smrti v epu podaril Vyasa, tako kot je bil Sandāyu podarjen nebeški vid na bojnem polju

5 Gangadvara "vrata Gange" je ime mesta kjer Ganga vstopa v ravnino dokler sestopa na Zemljo. Mesto se imenuje Haridvara in je še danes eden izmed svetih mest Indije

XVI KNJIGA

1 Šamba je sin Kršne in Đambavati, hčer medvedjega kralja

2 Prepir kateri se je vnel med Yadavami, kateri so se borili na raznih straneh na Kurukšetri, povezuje propad Yadauv z Gandharino zakletvijo

3 Trska je zrasla na morski obali zaradi zakletve brahmanskih modrecev iz prahu zdrobljene železne gorjače katero je rodil Šamba

4 Balarama se je spremenil v Šešo ali Ananto veliko kačo katera ograjuje vesolje in na kateri počiva Višnou ali Narayana. VII-37

5 Đaras pomeni "starost, iztrošenje, propadanje..."

XVII KNJIGA

1 Sedaj se Pandauvom ponavlja to, kar se je zgodilo z Dhrtaraštro in kraljicama v 15. knjigi V 15. knjigi svet zapušča Dhrtaraštra s svojimi najbližjimi v 16. knjigi Kršna z Yadavami in v 17. knjigi Yudhištira s Pandauvi. S tem se zaokrožuje Mahabharata

2 Pes se je spremenil v Dharmo. V Mahabharati se Dharm pojavlja v več oblikah, kot Vidura, Yudhištira, kot yakša ki preiskuje Yudhištrino modrost in prepoznavanje dharme v 3 knjigi, kot mungos kateri nasprotuje konjski žrtvi v 14. knjigi. In kot pes kateri nasprotuje obredno dharmo, katera izključuje nečiste pse iz posvečenega okrožja in vzvišuje kreposti milosti in vrednosti, kot pravo dharmo

XVIII KNJIGA

1 Tako kot so vojščaki padli na Kurukšetri z Gango zopet prišli na srečanje z Dhrtaraštro, Pandauvi in meščani Hastinapura ter zopet potonili v Gangi v 15. knjigi; tako mora sedaj Yudhištira z Gango iti na nebesa

2 Nosilec trizoba je Šiva

3 Guhyake so spremljevalci Kubere

4 Tako kot so Draupadini sinovi in kralj Dhrtaraštra postali gandharve tako so Kršnine žene po smrti postale apsarase. Tako kot

se po nauku o prerojevanju samsari, medtem ko so matozi bitja glede na svoja dela po smrti spremenene v druga obličja. Ko ni posebnega razloga, da dosežejo določen položaj, preminuli, kateri pridejo v nebesa se jim najpogosteje pridružijo glede na spol kolo bleščečih gandharv ali apsaras

5 Rakšase so ambivalentna bitja. Često so zloslutna toda vsekakor nadnaravna sorodna asuram in do neke mere božanstvena. Kot so včasih gandharve lahko nevarne, tako so tudi rakšase lahko plemenite. Zato njihov značaj lahko odgovarja Dhrtaraštrovim. No njihove kreposti in junaštvo jih postopoma izvlačijo iz rakšasine usode in vsi dosežejo na koncu nebeške svetove. Tudi Pandauvi torej niso povsem osvobojeni pokore zaradi svojih postopkov niti niso kreposti Dhrtaraštrovih sinov ostale nenagrajene zaradi njihovih grehov. Kot glavni junak Mahabharate zopet stopa v ospredje Dharma

6 Štiri kitice po besedah Mahabharate kažejo Vyasino življensko prepričanje s katerim je sestavil ta spev

7 S snegom pokriti vrhovi so Himalaya

KAZALO OPOMB

A

Aditye	V-24	
Ađatasatra	III-6	
Agenya	I-77	
Agni	I-31,I-114,I-115,I-127,VII-22	
Agnikatra	I-76	
Aila, lunin ali mesečev rod		II-19
Airavata	VIII-7	
Akhillej	IV-2,IV-8	
Akšanhini	V-5	
Amaravati	I-43,I-62,I-101	
Amrta	XIV-3	
Ananta, kača	VI-37,XVI-4	
Anhake	I-104	
Angaraka	V-34,VI-7	
Angiras	VII-22	
Anikini	V-5	
Anuradha	V-36	
Anusasanaparvan in Santiparvan del poučnih pogovorov		XII-9
Apollodor	IV-2	
Apsarase	I-42,XVIII-4	
Arđun	I-120,III-25,IV-2,VI-35,VI-44,VIII-5,XIV-8	
Arthasastra	I-18	
Arundhati	VI-2	
Asure	I-38	
Asani	VII-14	
Asvamedha	I-48,III-25,XIV-8	
Asvathaman	X-4,XIII-1	
Asvini	I-53,V-24	
Atharvareda, Atharvasanhita		II-42,III-28

Avatai VI-37
Ayu III-40

B

Baladeva, Balarama I-89,V-37,IX-5,XVI-4
Bali VIII-8
Banyan III-1
Basma I-6,I-78
Bhadra, Subhadra I-109
Bhadrasva VI-1
Bhagavadgita VI-22,VI-38,VI-39,XII-9
Bhagavant II-22
Bhagiratha X-6
Bharatavaraša VI-1
Bhaya VI-12
Bhima I-75,III-37,III-59
Bhišma I-51,V-45,XII-9,XIII-1
Bhođe I-105
Bitka kot božja sodba VI-34,VI-40,XI-2,XIV-8
Bitka kot žrtev V-28
Božja sodba izrekanje resnice XIV-4
Bramačarin I-50
brahman I-6,I-36,I-128
Brahman I-6,XIV-5
Brahmanovo orožje XII-2
Brahmarakšase II-14
Brahmaršiji in rađaršiji I-17,I-57
Brharpati, Jupiter II-39,III-54,VI-9
Buddha II-20,VI-37
Budha VII-10

C

Car, cesarsko dostojanstvo
(samradguna) II-17

Č

Štirje rodovi vojske II-27
Četrto stanje zavesti XII-8
Človek v vodnjaku, parabola XI-1

Ć

Ćakra II-31
Ćamu V-5
Ćandala III-3
Ćandravamša, mesečev rod III-31,III-41
Ćarana III-17
Ćaitra, mesec XIV-7
Ćitra V-38,VI-19
Ćitrasena III-27

D

Dakša I-15,I-90
Danu I-40
Daruka V-2
Devaki I-89
Dhanamđaya - Arđun I-79
dharma I-18,I-46
Dharma I-69,III-59,XV-2,XVII-2,XVIII-5
Dharmašastra I-18, I-96
Dhatar V-12
Dhaumya XII-5
Dhrštadyumna V-8,X-4

Dhrtaraštra	XV-4,XVII-1
Dhrtaraštrini sinovi	XI-3,XVIII-5
Dhruva	VI-17
Digvidāya	II-26
Diti	I-40
Delo	VII-9
Dobrota(sattva)	XIV-1,XIV-2
Draupadi	X-4
Dron	VII-21,X-4,XIII-1
Drupada	X-4
Duhsala	XI-3
Dussasana	I-98,XI-3
Durga	VI-32,VI-37
Durmukha	XI-3
Duryodhana	I-98,X-2,XI-2,XI-3
Dvapara	I-37
Dvaraka	I-108
Dvakratrojeni, dviđa	I-3

Đ

Đahnu	I-49
Đambudvipa	VI-1
Đanardana	I-106
Đaras	XVI-5
Đarasambha	II-20
Đayadratha	V-10
Đyešt̥ha	V-35,VI-16

G

Gandhamadana	III-30
Ganddharina žalostinka	XIII-1,XVI-2
Gandharve	I-41,XVIII-4
Ganeša	I-22

Ganga	XV-4,XVIII-1
Gangadvara	XV-5
Garuda	I-100,III-57,VI-37
Gautama (=Krpa)	VI-41
Ghatokača	I-83
Girivrađa	II-20
Govinda	I-30
Graha, Grabljivec	V-37
Gudakeša	VI-35
Guhyake	XVIII-3
Gune, tri	XIV-1,XIV-2

H

Hanumant	III-34
Hari	I-7
Haridvara	XVIII-2
Hastinapura	I-28
Herakel	IV-2
Himalaya	III-29,XVIII-7
Hršikeša	II-24
Hygin	IV-2

I

Ikšvaku, sončev rod	II-19
Ilavrta	VI-1
Indra	I-43,I-49,I-96,I-100,I-126 VII-18,VIII-6,VIII-7,IX-2,XV-3
Indrađit	VII-11
Indraspratha	I-102
Isana	I-5
Itihasa puratana, stare zgodbe	XII-3

K

Ka	I-13	
Kailasa	I-103,I-107	
Kala	II-7	
kali	I-36,II-34	
Kali	XI-2	
Kalkin	III-56,VI-37	
kalpa(yuga)	I-8	
Kalpataru, drevo Kalpa		VIII-9
Kamsa	I-30,I-89,II-20	
Kamašāstra	I-18	
Kapila	X-6	
Karman	VII-9	
Karna	XIII-1	
Karnikara	VI-42,VII-6	
Kartavirya	I-35,I-72	
Karttika	II-25,XV-1	
Karttikeya	IX-1	
Kasi	I-53,I-58	
Kasyapa,Kasyapa	I-27,I-35,I-40	
Katarza	XI-5	
Kaunteya	VII-8	
Kaurave	III-31,IX-7,XIII-1	
Kesava	V-21	
Ketu	I-34	
Ketumala	VI-1	
Kij-gorjača	IX-5,XI-4	
Kimsuka	VII-15	
Kirata	III-19,III-25	
Kocka kot igra usode		I-37,II-35,XI-2,XIV-8
Kodrava	III-52	
Konjska žrtev	I-48,XIV-8,XIV-12,XIV-13	
Kosala	I-58	
Kraunčadvipa	VI-1	

Kršna I-30,I-64,I-66,I-88,I-89,V-46,VI-37
VI-44,VI-45,VI-50,IX-2,IX-7,XII-5,XVII-1
Kršna Dvaipayana Vyasa I-33
Kršna, Draupadi II-36,VI-37
Krta I-37
Kšatriye I-36
Kubera I-103,XVIII-3
Kunti I-66,XIII-1
Kuru III-31
Kuruđangala,Kurukšetra I-61,VII-12
Kuša I-29
Kusadvipa VI-1

L

Levirat I-56

M

Madhava I-111,V-16
Madhusudana V-15
Magha VI-8
Maghavant X-5
Mahabharata I-18
Mahabhuta I-67
Mahadeva I-91,I-96
Makara VIII-3
Manadharmashastra VII-20
Mandara III-29
Mandaya XV-2
Mantra III-10
Manu I-12,III-41
Manuev zakonik VII-20
Manujevo obdobje, manvantara III-41

Mariša I-15,I-90
 Maruti V-25
 Matsya IV-1,V-4
 Meru I-103,VI-1
 Mesečev rod III-31,III-40
 Mleche II-28
 Mrtyu II-8
 Mrtvi in srečanje z njimi XV-4
 Mungos - zgodba o prasthi ječmena XIV-9,XIV-12
 XIV-13,XVII-2
 Muni I-60

N

Nagapura VIII-1
 Nage I-116
 Nahuša III-42
 Nala III-26
 Namučī VIII-6
 Nandin VII-19
 Nara I-44,III,51
 Narayana I-44,I-96,III-51,VI-37,XVI-4
 Nekiya, srečanje z mrtvimi XV-4
 Nišade I-81

O

Odisey IV-8
 Orožje, skrivno (mante) I-77
 Olimp, hinduistični III-20

P

Pandavi XIII-1,XVII-1,XVIII-5
 Paramešthin I-14

Parusarama	I-35,V-37
Parđanya	VI-53
Partha	I-113,VII-8
Parikšit	XIV-6
Parvati	III-18
Pes, Dharma	XVII-2
Pasupati	I-80
Patala	X-6
Pavaka	I-117
Pisači	I-116
Pitamaha, praoče	I-32
Pitar, pitri	II-9
Plakšadvipa	VI-1
Prađna, orožje	VI-47
Paraćetas	I-15,I-90
Praćinabarhis	I-90
Prađapati	I-9,I-16,VI-37
Pramohana, orožje	VI-46
Prastha, žitna merica	XIV-10
Prasvapa, orožje	V-43
Praya	X-4
Pulastya	I-103
Puramdara	I-129
Purane	I-2,I-18,I-96
Puru	III-31,III-40
Puruvaras	III-40
Puruša	VI-37
Purvaproštthapada	VI-14
Puškaradvipa	VI-1
Pušya	III-54,VI-6,IX-6

R

Rađaršiji	I-17,I-57
Rađas	XIV-1,XIV-2

Rađasuya II-14,III-25,XIV-8
 Rama III-31,VI-37
 Ramayana I-18,III-34,VII-11
 Ravana III-32
 Rahu I-34,VI-26,VI-27
 Rakšase I-39,II-2,XVIII-5
 Revati V-
 20 Rgveda, Rksamhita III-28
 Rohini 1 I-89
 Rohini 2 V-33,VI-18
 Rši I-4
 Rudra I-24
 Rudre V-24,V-25

S

Sabha II-4
 Sagara X-6
 Samantapanćaka VII-12
 Samaveda, Samasamhita II-42,III-28
 Samkaršana - Baladeva VI-37
 Samkhya v epu I-18,VI-36,XIV-1
 Samsaptake VII-1
 Sanatsuđata, Sanatsuđahya V-7
 Sandāya, pripovedovalec VI-29,IX-4,IX-8,X-2
 Sattva XIV-1,XIV-2
 Sarasvati III-44
 Satvate I-110
 Satyaki I-99,V-2
 Satyakriya XIV-4
 Satyarati I-19
 Saubha III-9
 Sauti, Ugrasravas I-1,I-23
 Sedem ršijev VI-21

Siddha	I-68,III-17
Sita	III-31
Skanda	IX-1
Sanataka	II-23
soma	I-119
Soma, mesec	III-31.III-40,VII-10
Somake	V-9
Srñđaya	V-17
Stanovi, varane	I-46
Sthanu	I-11
Stopala	XII-1
Strast (rađas)	XIV-1,XIV-1
Styga, hinduistična	VII-16
Subhadra, Bhadra	I-109
Sonce pot na sever in jug	VI-51
Suraguru	I-10
Sure	I-38
Surya	I-65
Suryavamsa, sončev rod	III-31
Suta	I-86,I-87,IX-4
Suyodhana	I-97
Svarbhanu	VI-26
Svati	VI-16
Svayamvara	I-54,I-84

Š

Šaila, orožje	VI-49
Šakadvipa	VI-1
Šake	III-47
Šakra	I-92
Šakuni	XI-2
Šalmadvipa	VI-1
Šalya	V-3

Šamba	XVI-1,XVI-3	
Šantiparvan in Anuśasaparvan del poučnih razgovorov		XII-9
Šarabha	VII-4	
Šastra	VI-28	
Šataghni	VII-13	
Šatakratu	I-92	
Šauri, Šura	II-32	
Šeša	I-89,VI-37,XVI-4	
Šibi	I-73	
Šikhandin	V-45	
Šiva	I-5,I-85,I-91,VI-37,VII-18,IX-2,X-6,XVIII-2	
Šivinistični kontekst		IX-1,X-6
Šravana	VI-10,IX-6	
Šri	I-45	
Šrivatsa	III-50	
Sudre	I-36	
Šukra 1	I-127	
Šukra 2	VI-13,VII-10	
Svapače, svapatake		III-3
Sveta	III-35	
Šadgunas, šest državnih poslov		XII-7

T

Tama(tamas)	XIV-1,XIV-2	
Tantre	VI-37	
Taraka, daitya	IX-1	
Treta	I-37	
Trozob, nosilec trozoba		XVIII-2
Trska, eraka	XVI-3	
Tvaštar	III-18	
Tvaštra, orožje	VII-2	

U

Udumbara	VIII-2
Uma	III-18
Uncha	XIV-11
Upaplaya	V-4
Uttarukuru	VI-1
Usoda	II-35,VI-34
Uttaraphalguni	VI-12
Uttaraprosthapada	VI-15

V

Vaḍapeya	I-48
Vaḍra	VI-31
Vahini	V-5
Vaisampayana	IX-8,X-2
Vaisravana	VI-51
Vaisvadeva, žrtev	III-4
Vaisye	I-36
Vaišnava	VII-5
Vaitarani	VII-16
Valmiki	VII-11
Varane, stanovi	I-36
Varuna	I-118,II-16
Vasava	I-49,I-126
Vasudeva	I-30,I-64
Vasudeva- Kršna	I-88
Vasui	I-49,V-24
Vayavya, orožje	VI-48,VII-3
Vayu	I-70,III-34
Vede	I-18,II-42
Vidura	XV-2
Visravas	I-103
Visvadeve	V-25

Visvakarman I-21,II-1
 Visvasrđ, žrtev XII-4
 Visvvasu III-27
 Višnu VI-37,IX-2
 Višnuistični kontekst IX-2.X-1
 Višnuizem VI-37
 Vivasvant I-25,III-31
 Vrkodara I-75
 Vršnji I-66,I-105,IX-5,XI-4
 Vrtra I-43,III-16
 Vyasa,Kršna Dvaipayana I-19,I-33,II-33,VII-7
 IX-4,XI-3,XV-4,XVIII-6
 Vyuhe VI-37

Y

Yadave I-66,I-105,I-108,III-40,
 IX-5,XI-4,XVI-2,XVII-1
 Yadu III-40
 Yađnaseni, Draupadi II-37
 Yađurveda,Yađuhsamhita II-42,III-28
 Yakše I-124,II-2
 Yama - Dharma I-25,I-69,III-23
 Yavane III-47
 Yayati III-40
 Yođana I-47
 Yoga v epu I-18,VI-36
 Yudhištira III-25,III-59,IV-2,V-6,VIII-5,X-3,XII-9,XIII-1,
 XIV-8,XIV-13,XV-2,XVII-1,XVIII-1
 Yuga I-8,I-37,I-122,III-41,III-45
 Yuvarađa XII-6
 Yuyudhana V-2

Literatura:

MAHABHARATA

G.Andrijašević in S.Vlaisavljević

MITOVI STARE INDIJE

V.G.Erman, E.N.Temkin

RAMAJANA

Aura, Arnšek Jean Francois

ŠRIMAD BHAGAVATAM

A.C.Bhaktivedanta Svami

INDIJSKA MITOLOGIJA

O.Lakomica

MITOLOGIJA

R.Cavendish T.Oi Ling

PESMA O KRALJU NALU

M.Tomislav

POČECI INDIJSKE MISLI

K.Bašič

KOT BILKE KOT ISKRE

V.Pacheiner

HILJADU LOTOSA

V.Krmpotič

STAROINDIJSKE BASNI IN PRAVLJICE

I.1932

INDIJSKE PRAVLJICE

I.1938

MODROST BUDDHE

M.Čeligoj

KAZALO

Prva knjiga ADIPARVAN (Knjiga o začetku).....	2
Druga knjiga SABHAPARVAN (Knjiga o zbornici)	102
Tretja knjiga VANAPARVAN (Knjiga o gozdu)	148
Četrta knjiga VIRATAPARVAN (Knjiga o Virati)	205
Peta knjiga UDYOGAPARVAN (Knjiga o pripravah).....	238
Šesta knjiga BHIŠMAPARVAN (Knjiga o Bhišmi)	311
Sedma knjiga DRONAPARVAN (Knjiga o Dronu).....	387
Osma knjiga KARNAPARVAN (Knjiga o Karni).....	474
Deveta knjiga SALYAPARVAN (Knjiga o Salyi)	526
Deseta knjiga SAUPTIKAPARVAN (Knjiga o nočnem nepričakovanem napadu).....	560
Enajsta knjiga STRIPARVAN (Knjiga o ženah).....	582
Dvanajsta knjiga SANTIPARVAN (Knjiga o pomiritvi).....	604
Trinajsta knjiga ANUSASANAPARVAN (Knjiga o poučnih vedah)	618
Štirinajsta knjiga ASVAMEDHIKAPARVAN (Knjiga o konjski žrtvi)	623
Petnajsta knjiga ASRAMAVASIKAPARVAN (Knjiga o puščavniškem stanu).....	641
Šestnajsta knjiga MAVSALAPARVAN (Knjiga o gorjači).....	657
Sedemnajsta knjiga MAHAPKASTHANIKA - PARVAN (Knjiga o velikem potovanju)	665
Osemnajsta knjiga SVARGAROHANA - PARVAN (Knjiga o vzponu na nebo)	672

OPOMBE	681
I KNJIGA	681
II KNJIGA	693
III KNJIGA	699
IV KNJIGA.....	705
V KNJIGA.....	706
VI KNJIGA.....	710
VII KNJIGA.....	717
VIII KNJIGA.....	719
IX KNJIGA.....	720
X KNJIGA.....	721
XI KNJIGA.....	722
XII KNJIGA.....	722
XIII KNJIGA.....	724
XIV KNJIGA.....	724
XV KNJIGA.....	726
XVI KNJIGA.....	726
XVII KNJIGA.....	727
XVIII KNJIGA.....	727
KAZALO OPOMB	729

